

Universitätsbibliothek Wuppertal

Xenophontis, Philosophi Et Imperatoris Clarissimi, Qvae Exstant Opera

Xenophon

Francofurti, 1596

De Cyri expeditione

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-331](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-331)

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΚΥΡΟΥ ΑΝΑ-
ΒΑΣΕΩΣ ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ
ΠΡΩΤΟΝ.

XENOPHONTIS HISTORIA-
RVM DE CYRI *EXPEDI-
TIONE, LIBER PRIMVS.

vid. Suid. in Demost-
genis: et q. illic notari-
mus e Platone. lib. 10.
Ieronymus in Hieron. lib. 10.
Ieronymus in Hieron. lib. 10.
Ieronymus in Hieron. lib. 10.

* Adfectus
su, videlicet,
in Asiā super-
viorē.
Darius cog-
nomenō
nothū.
Al. Artaxerxes,

Αρταξέρ-
ξης,
ἡ δὲ δα-
φόρος ὁ
ἐξ ἧς ἐκα-
σαχού.

μικροπύ-
πται

κατάλω-

Αρταξέρ-
ξης,

Αρταξέρ-
ξης.

αἰπιπέ-
πε

ἰπαπα-
ερασκυνο-
τα 799

ΑΡΕΙΟΥ καὶ Παρυ-
ατίδος γίνονται παῖδες
δύο, ἡρεσούτερος μὲν
† Αρταξέρξης, νεώτερος
δὲ Κύρος. ἐπεὶ δὲ ἠδέν-
η Δαρσός, καὶ ἑσώ-
ωθετε τὸν τῶ βίου, ἐβούλετο τῶ παῖ-
δε ἀμφοτέρω παρῆναι. ὁ μὲν οὖν ἡρεσούτε-
ρος παρῶν ἐτύχχευε. Κύρον δὲ † μετεπέμ-
πετο ἀπὸ τῆς ἀρχῆς, ἧς αὐτὸν σατραπείῳ ἐ-
ποίησε, καὶ στρατηγὸν δὲ αὐτὸν ἀπέδεδξε πρὸς
των, ὅσοι εἰς † κατωτέρω πεδίων ἀθροίζονται.
ἀναβαίνῃ οὖν ὁ Κύρος λαβὼν Τισαφέρνην
ὡς φίλον, καὶ τῶν ἐλλήνων δὲ ἔχων ὀπλίτας
ἀνέβη τριακισίοις, ἀρχὸν δὲ αὐτῶν Ξένιον
παρράσιον. ὅπῃ δὲ ἐτελεύτησε Δαρσός, καὶ
κατέστη εἰς τὴν βασιλείαν † Αρταξέρξης, Τι-
σαφέρνης ἀγαβάνει τὸν Κύρον πρὸς τὸ ἀ-
δελφόν, ὡς ἐπιβουλόιοι αὐτῶν. ὁ δὲ πείθε-
ταί τε, καὶ συλλαμβάνῃ Κύρον, ὡς ἀποκτε-
νῶν. ἡ δὲ μήτηρ ἀξαιτησαμένη αὐτὸν, ἀπὸ-
πέμπετο πάλιν ἐπὶ τῶν ἀρχῶν. ὁ δὲ ὡς ἀ-
πῆλθε κινδυνώσας καὶ ἀτιμασθεῖς, βου-
λόμεται ὅπως μήποτε ἐπίεσαι ἐπὶ τῶν ἀδελ-
φῶν, ἀλλ' ἰὼ δυνήσεται, βασιλεύσῃ αὐτὸν ἐκεί-
νου. Παρύσατις μὲν δὲ ἡ μήτηρ ἑσώηρχε τῶν
Κύρου, Φιλοδοσά αὐτὸν μάλλον, ἢ τὸν βασι-
λεύοντα † Αρταξέρξην. ὅστις δὲ ἀφικνεῖτο
τῶν ἑσώ βασιλέως πρὸς αὐτὸν, πρὸς
οὕτω ἀγαπῆται † ἀνεπέμπετο, ὡς θ' ἑαυτῶν
μάλλον φίλοις εἶη, ἢ βασιλέϊ. καὶ τῶν παρ'
ἑαυτῶν δὲ βαρβάρων ἐπεμελῆτο, ὡς πολέ-
μῳ τε ἱκανοὶ εἶησαν, καὶ δυνάμει ἐχθροῖν αὐτῶν.
† δὲ ἐλλήνων δυνάμει ἠθροίζεν, ὡς μά-
λιστ' ἐδυνάσθη ἐπιπρυτομόμος, ὅπως † ὅπῃ
παρασκευαστότατον λαβὼν βασιλέα. ὅτε ἐν ἐπιπρυτο
† συλλογῆν, ὅπόσους εἶχε φύλακας ἐν τῇ πόλει-
σι, παρήγαγε τοῖς φρεσάρχαις ἐκείνοις λαμβάνῃ ἀνδρας πελοποννησίους ὅτι πλείους καὶ βελτίους

ARI I & Parysatis filij
duo fuere, quorum natu-
maior † Artaxerxes, mi-
nor Cyrus erat. Quum
autem Darius eger vitæ
sibi finē adesse suspica-
retur, filium utrumq; ad
se venire voluit. Ac maior quidem natu-
forte tunc aderat, Cyrum a præfectura,
quam ei cum satrapæ titulo concesserat,
arcessit; ac prætorē omnium designat, qui-
cumque ad Castoli campum atque plani-
ciem congregari solent. Itaque Cyrus ad-
scendit, Tissapherne tamquam amico sibi
adiuncto, cum trecentis grauis armaturæ
militibus Græcis, quibus Xenias Parrha-
sius præerat. Posteaquam Darius viuendi
finem fecit, & Artaxerxes regnō potitus
est: Tissaphernes Cyrum apud fratrem
criminator, quasi is illi insidiaretur. Adhi-
bet ille calumniis fidem, & Cyrum, inter-
ficiendi consilio, comprehendit: sed matre
precibus intercedente liberatur, & ad præ-
fecturam suam remittitur. Is ubi periculo
obiectus, & adfectus contumelia, euasit;
consilia inuit, quo pacto se deinceps e pote-
state fratris eximeret; atque etiam, si fieri
posset, eius loco regno potiretur. Et Pary-
satis, Cyri mater, magis hunc, quā Artaxer-
xem regē diligebat. Ipse, si quis ad se misso-
rum a rege veniret, eos omnes sic adfectos
ab se remittebat; ut ei, quam regi, esse ami-
ci mallent. Præterea barbaros, quos habe-
bat secum, eo studio eonducofaciebat; ut
ad gerendum bellum idonei essent, & i-
psū beneuolentia cōplecterentur. Græ-
cas copias quam poterat occultissime co-
gebat, ut regem imparatissimum offende-
ret. Quoties igitur delectum haberet eo-
rum militum præsidiariorum, quicumque
ei in urbibus erant, toties singulis eorum
præfectis mandabat, ut e Peloponneso &
plurimos & optimos quosque euocarent,

Occasione
fraterni
discedit;

Virtus Cyri
vi minoris.

Σοφάνειον ἢ τὸ Συμφόλιον, καὶ Σωκράτην τὸν ἀρχαῖον, ξένους οὐκ ἔχοντες, ἐκέλευσεν ἀνδρας λαβόντας ἐλθῆν ὅτι πλείους, ὡς πολέμησαν Τισσαφέρνην σὺν τοῖς Φυγιάσι τῶν Μιλησίων. καὶ ἐποίησεν ἕτως ἕτοι. ἐπεὶ δ' ἐδόκει αὐτῷ ἡδὴ πορθέσθαι αὐτῷ, τὸ μὲν παρέφασιν ἐποίηστο, ὡς πεισίδας βαλόμενος ἐκβλήσῃ παρτάπασιν ἐκ τῆς χώρας καὶ ἀθροίσῃ ὡς ὅτι τέτταρες τό, τε βαρβαρικὴν καὶ ἑλληνικὴν ἐλάττω φράτευμα. καὶ τῶν ἑλλήνων ὡς τε Κλεάρχῳ λαβόντι ἡκὴν ὅσον ἰὼ αὐτῷ φράδμα, καὶ ὡς Αἰεσίπῳ, σιμῶν Βλαχίπῳ παρὸς τὸς οἴκῳ, ἀποπέμψαι παρὸς ἑαυτῷ ὅ ἐίχε φράτευμα. καὶ Ξενία ὡς Ζηκιάδι, ὅς αὐτῷ παρὰ Ζηκιάδῃ ὅ ἐπὶ πόλει ξενικῆς, ἡκὴν παρήγαγε, λαβόντα τὸς ἀνδρας, πλὴν ὅσοι ἰκανοὶ εἴησαν ἀποπόλεως φυλάτῃν. ἐκέλευσε ἢ καὶ τὸς μίλητον πολιορκήσας, καὶ τὸς Φυγιάδας ἐκέλευσε σὺν αὐτῷ φρατθέσθαι, ὑποχόμενος αὐτοῖς, εἰ καλῶς καταπαράξῃ ἐν ἐφ' αὐτῶν φρατθέσθαι, μὴ παρέσθαι πούσασθαι, ὡρὶν αὐτὸς καταγάρῃ οἴκαδ'· οἱ δὲ ἡδέως ἐπέειποντο.

(ὅτι σέουον γὰρ αὐτὰ) καὶ τὸ λαβόντες τὰ ὄπλα, παρὰ Ζηκιάδῃ εἰς Ἄρδης. Ξενίας μὲν δὴ τὸς ἐκ τῆς πόλεως λαβὼν παρεγύετο εἰς Ἄρδης, ὅπλα τὰς εἰς τετρακισχίλις. Πρόξενος δὲ παρῶν ἔχων ὀπλίτας μὲν εἰς πεντακισχίλις καὶ χιλίας, Συμηθῆς ἢ πεντακισχίλις. Σοφάνειος ἢ ὁ Συμφόλιος, ὀπλίτας ἔχων χιλίας. Σωκράτης δὲ ὁ ἀρχαῖος, ὀπλίτας ἔχων ὡς πεντακισχίλις. Πασίων ἢ ὁ μεταγάρδης εἰς ἑπτακισχίλις ἔχων ἀνδρας παρεγύετο. ἰὼ δὲ καὶ οὐτὸ καὶ ὁ Σωκράτης τὸ ἀμφὶ μίλητον φρατθέσθαι. ἕτοι μὲν εἰς Ἄρδης αὐτῷ ἀφίχοντο. Τισσαφέρνης ἢ κατὰ μοῖρας αὐτὰ, καὶ μείζονα ἡγεσάμενος ἐπὶ, ἢ ὡς ὅτι πεισίδας, τὸ τῶν ἀσκευῶν, πορθέσθαι ὡς βασιλέα ἢ ἐδύνατο τάχιστα, ἰππέας ἔχων ὡς πεντακισχίλις, καὶ βασιλάς μὲν δὴ ἐπεὶ ἡκίσσε τῶν Τισσαφέρνης τὸν Κύρου σὺλον, ἀπὸ παρεσθῆσθετο. Κύρος ἢ ἔχων τὸς εἰπόν, ὡρμάτο ἀπὸ Ἄρδων καὶ δὲ ξανθὴν δὲ τὸν λυδίας σαθμὸς ἦς, τῶν ἀσάλης εἰς οἶκον καὶ δύο, ὅτι τὸ μέγιστον ποταμὸν. τέττα ὁ ἄσος δύο πλέθρα. γέφυρα δὲ ἐπὶ ἰὼ ἐξελθμένη πλοίοις ἐπτά. τῶν δὲ ἀσάλης ἐξελθὼν δὲ Φρυγίας σαθμὸν ἕνα, τῶν ἀσάλης ὀκτώ, εἰς χολοσείας πόλιν οἴκαδ' ἰὼν ἀδαίμονα καὶ μεγάλῳ. ὅθεν αὐτὰ ἐμειναι ἡμέρας ἐπτά, καὶ ἡκὴν Μένων ὁ τετταλός, ἔχων ὀπλίτας χιλίας,

A Sophanetum quoque; Stymphalium, & Socratem Achæum, hospites iidem suos, cum quanta maxima possent manu venire iussit, quasi eum Milesiis exsulis Tissaphernem oppugnare vellet. Ac hi quidem ita faciebant. Cyrus quum in superiorem Asiam mouere statuisset, causam belli eam præ se ferebat, quasi Pisidas vellet omnino ex regione sua eiicere. Itaque aduersus hos simulat se barbaricas & Græcas copias cogere, Clearchoque denuntiat, vt cum exercitu, quem haberet, ad se pergeret; & Aristippo, vt posteaquam transgisset cum ciuibus, copias suas ad se mitteret. Xenia Arcadi, qui præerat copiis exteris, quas in ciuitatibus alebat, imperat; vt ad se cum suis veniret, relictis iis, qui tuendis arcibus satis essent. Arcessiuit & illos, qui Miletum obsidebant, ipsosque Milesios exsules expeditioni adesse iussit; pollicitus se, si bellum, quod tunc susciperet, ex sententia conficeretur, non conquieturum prius, quam eos domum reduxisset. Parebant illi perlubenter, quippe qui Cyro fidem haberent, ac sumtis armis Sardes accesserunt. Eodem Xenias cum iis, qui ex vrbibus colligebantur, quatuor fere peditū grauis armaturæ millibus venit: Proxenus cum grauis armaturæ militibus mille quingentis, & quingentis expeditis: Sophanetus Stymphalius, cum grauis armaturæ mille: Socrates Achæus, cum grauis armaturæ circiter quingentis: Pasio Megarensis cum septingentis fere venit. Erat autem hic cum Socrate de illorum numero, qui Miletum oppugnabant. Atque hi quidem Sardes ad Cyrum veniebant. Quæ Tissaphernes quum animaduertisset, adparatum maiorem arbitratus, quam qui aduersus Pisidas institueretur; quam celerime poterat, cum quingentis equitibus ad regem contendit. Rex posteaquam de exercitu Cyri ex Tissapherne cognouit, & ipse ad bellum se parat. Cyrus cum iis, quas dixi, copiis Sardibus mouet, & per Lydiam

*tertiis castris parasangas viginti duas progressus, ad Mæandrum fluuium peruenit. Is latitudinem duum þ plethrorum habet, & ponte, quem nauigia septem sustinebat, erat iunctus. Hunc quum traiecisset, per Phrygiam castris vnis, parasangis octo cõfectis, Colossas venit, vrbem incolis frequentem, magnam & opulētam. Heic dies septem quum substitisset, Meno Thesalus cum mille grauis armaturæ peditib. venit,

καθαλα-
βόντες

εἰς πεν-
κισχίλις
ὀπλίτας,
πεντακ-
σείας δὲ
πεντακ-
σείων παρ-
εγύετο.

ὡς εἶρηκα,

Cyri mi-
noris co-
pia.

πλὴν 100

Tertia sta-
tione

Plethrum
Suda spa-
tium 100
pedū: He-
rodoto,
sexta sta-
dij pars.

cetratis quingentis, qui Dolopes, & Aenianenses, & Olynthij erant. Inde castris tertius parasangas viginti pergit Celanas, urbem Phrygie frequentem incolis, magnam, opulentam. Erat heic Cyro regia, & ingens hortus, refertus feris belluis, quas eques ipse insectabatur, si quando seipsum & equos exercere vellet. Medium hortum Mæander fluuius perlabitur, cuius fontes ex ipsa regia oriuntur. Amnis ipse etiam per Celanas oppidum fluit. Est & magni regis munita Celanis regia, ad Marsye fluminis fontes, sub arce. Labitur hic quoque per urbem, & in Mæandrum sese exonerat, & quinque ac viginti pedum latitudinem habet. Heic Apollo Marsyam victum ab se dicitur excoriasse, quum is de sapientia cum ipso contenderet, ac in antro cutem suspendisse, ex quo sunt amnis fontes. Ea causa est, cur fluuius Marsyæ nomen habeat. Hoc loco Xerxes, quum pugna victus retrocederet e Græcia, regiam hanc, & Celænarum arcem, exstruxisse dicitur. Cyrus heic triginta dies mansit, intra quos Clearchus Lacedæmonius exsul cum pedibus mille grauis armaturæ, & octingentis cetratis e Thracia, ducentisque sagittariis Cretenfibus ad eum venit. Aderat & * Sofia Syracusanus cum mille grauis armaturæ militibus, itemque Sophænetus Arcas cum mille grauis armaturæ militibus. Heic Cyrus Græcum in horto militem recensuit, atque in vniuersum censa sunt armaturæ grauis militum XI millia, cetratorum fere duo. Inde castris alteris, parasangas decem progreditur ad oppidum incolis frequens Peltas, vbi dies tres commoratus est, quibus Arcas ille Xenias Lupercalia institutis sacrificiis & ludis celebravit: victoribus præmia erant aureæ strigiles. Ludos etiam Cyrus ipse spectabat. Hinc pergit alteris castris, duodecim parasangas, ad Forum Ceramorum, urbem incolis frequentem, vltimam terræ Myfiæ. Inde castris tribus, viginti parasangas ad Caystri campum procedit, urbem frequentem. Heic dies quinque commoratus est, & quum militi trimestre stipendium, atque eo maius deberetur, frequens ille postulatam hoc ad portas aderat. Cyrus autem adentes non nisi spe proposita consolabatur, neque sollicitudinem animi dissimulare poterat. Nec enim erat is Cyrimos, vt quoties ha-

Al. Socra.

Al. Socra.

καὶ πελτασὰς πεντακισίοις, δόλοπας καὶ ἀνιάντας καὶ ὀλυθίοις. ἐν τεύθειν ὄξελαυνὴ σαθμοῖς βῆς, πῶσασάγας εἴχουσιν, εἰς κελαμνὰς τῆ Φρυγίας πόλιν οἰκουμένην μεγάλην καὶ ὀξυδαίμονα. ἐστὶ δὲ Κύρου βασιλεία ἡ, καὶ πῶσαδύσος μέγας, ἀγρίων θηρίων πλήρης, ἀ ἐκείνος ἐθήρθευεν ἀπὸ ἵππου, ὁπότε γυμνάσαι βέλτοισι ἑαυτὸν τε καὶ τῶν ἵππων. ἀλλὰ μέσου δὲ τῆ πῶσαδείσου βῆς ὁ μάκαιρος ποταμὸς, ἀπὸ τῆς πηγῆς αὐτῆς εἰσὶν ἅκ τῶν βασιλείων, βῆς δὲ καὶ ὄξε τῆ κελαμνῶν πόλεως. ἐστὶ δὲ καὶ μεγάλου βασιλέως βασιλεία ἐν κελαμνῶν ἐρυμνῶν, ὅτι τῆς πηγῆς τῆ μύρσου ποταμοῦ, ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως. βῆς δὲ καὶ ὄξε τῆ πόλεως, καὶ ἐμβόλη ἅκ εἰς τὸ μάκαιρον. τῶ δὲ μύρσου τῶ ὄξε βῆς ἴσθιν * εἴχουσι καὶ πέντε ποδῶν. ἐστὶ δὲ λέγεται Ἀπόλλων ἐκ δέρας Μαρσύαν νικήσας, ἐείκοσι τὰ οἰσὶ σοφίας, καὶ τὸ δέρμα κρεμάσαι ἐν τῶ ἀντροῦ, ὅθεν ἀπὸ τῆς πηγῆς. ἀλλὰ τῆ τῶ ποταμὸς καλεῖται μύρσος. ἐστὶ δὲ Ἐρέξης, ὅτε ἐκ τῆ ἐλλάδος ἠπληθῆς τῆ μάχῃ ἀπεχέρη, λέγεται οἰκοδομήσαι ταῦτα τε τὰ βασιλεία, καὶ πῶν κελαμνῶν ἀκρόπολιν. ἐστὶ δὲ ἔμφιν Κλέαρχος ἡμέρας τριάκοντα, καὶ ἦκε Κλέαρχος ὁ λακεδαίμωνιος Φυγας, ἔχων ὀπλίτας χιλίους, καὶ πελτασὰς ἑξακισίοις, καὶ πῶσασας κρήτας ἑξακισίοις. ἅμα δὲ καὶ τῶ Σωσίας παρῶν ὁ συρακούσιος, ἔχων ὀπλίτας * χιλίους καὶ Σοφάμετος ὁ ἄρχατος, ἔχων ὀπλίτας χιλίους. ἐστὶ δὲ Κόρυς ὄξε τῶν καὶ ἄριστον τῶν ἐλλήνων ἐποίησεν ἐν τῶ πῶσαδείσῳ, καὶ ἐθήρθευον οἱ σύμπαντες, ὀπλίται μὲν μύριοι καὶ χιλιοί, πελτασάται δὲ ἀμφὶ τῶν διχαλίων. ἐν τεύθειν ὄξελαυνὴ σαθμοῖς δύο, πῶσασάγας δέκα, εἰς πέλτασας πόλιν οἰκουμένην. ἐστὶ δὲ ἔμφιν ἡμέρας βῆς, ἐν αἷς Ξενίας ὁ ἄρχατος τὰ λύχμα ἔθυσεν, καὶ ἀγῶνα ἔθηκε τὰ δὲ ἀθλα ἦσαν ἐλεφίδες χρυσαῖ· ἐθωρῆ δὲ τῶ ἀγῶνα καὶ Κόρυς. ἐστὶ δὲ ὄξελαυνὴ σαθμοῖς δύο, πῶσασάγας δώδεκα, εἰς κεραμῶν ἀγορῶν, πόλιν οἰκουμένην ἐξάτιον ἐν τῆ μυσίᾳ χώρᾳ. ἐστὶ δὲ ὄξελαυνὴ σαθμοῖς βῆς, πῶσασάγας τριάκοντα, εἰς καύσρου πεδίον, πόλιν οἰκουμένην. ἐστὶ δὲ ἔμφιν ἡμέρας πέντε, καὶ πῶς γραπτότατος ὠφείλετο μισθὸς πλέον ἢ τριῶν μιλίων, καὶ πολλάκις ἰόντες ὅτι τῶς θύρας ἀπήπιω. ὁ δὲ, ἐλπίδας λέγων διῆγε, καὶ δῆλος ἦν αἰώμενος. οὐ γὰρ ἦν πῶρος τῶ Κόρυς ἔσπου ἔχουσα

Handwritten marginal notes in a smaller script, likely a commentary or continuation of the text, written in a cursive hand.

χροῖα μὴ ἀποδιδόναι. ἐν τῷ ἀφικνήσκει Εὐρυ-
 αξία ἡ Συεννέσιος γυνὴ τῆς κίλικων βασιλέως
 τῷ Κῦρον, καὶ ἐλέγετο Κύρου δουρῶν χρη-
 ματὰ πολλά. τῇ ἐν φρατῆα τότε ἀπέδωκε Κῦ-
 ρος μισθὸν τετάρων μῶν. εἶχε δὲ ἡ κίλιασα
 καὶ φύλακας τῶν αὐτῆς κίλικας, καὶ ἀσπενδίοις.
 ἐλέγετο δὲ Κῦρον καὶ τὸ συγγίνασθαι τῇ κίλιασιν.
 ἐντεῦθεν ἔξελαυνήσασθαι δύο, τῶν σαγγ-
 γας δέκα εἰς τὸ θυμβριον πόλιν οἰκουμένην.
 ἐν τῷ αὐτῷ τῷ πύθων ὁδοῖν κίλικα ἡ Μίδου κα-
 λουμένη τῆς Φρυγῶν βασιλέως, ἐφ' ἣ ἐλέγετο
 Μίδας τὸ σάτυρον θηροῦσα, οἷον κεραισας
 αὐτόν. ἐν τῷ αὐτῷ ἔξελαυνήσασθαι δύο, πα-
 ρασάγγας δέκα, εἰς τυραῖον πόλιν οἰκουμέ-
 νην. ἐν τῷ αὐτῷ ἐμεινεν ἡμέρας βῆς. καὶ λέγετο
 δὲν θύων ἡ κίλιασα Κῦρον ὅτι δὲ ἔσται τὸ φρά-
 γμα εἰς αὐτῆ. βασιλεύσας οὖν ὅτι δὲ ἔσται, ἔξε-
 τασιν ποιῆσαι ἐν τῷ πεδίῳ τῶν ἐλλήνων καὶ
 τῶν βαρβάρων. ἐκέλευσε δὲ τὸς ἐλλήνας,
 ὡς νόμος αὐτοῖς εἰς μάχην οὕτω τὰ θύων καὶ
 εἶναι, σιωπάζει δὲ ἕκαστον τὸς εἰς αὐτῶν. ἐτάρθη
 σάν ἐν τῷ τετάρων εἶχε δὲ ὁ μὲν δδξίον Μέ-
 νων καὶ οἱ σὺν αὐτῶν, τὸ δὲ δῶνον μὲν Κλέαρ-
 ρος καὶ οἱ κείνους, τὸ δὲ μέσον οἱ ἄλλοι φρατῆσι.
 ἐπεὶ οὖν οὖν ὁ Κῦρος περὶ τὸν μὲν τὸς βαρβάρ-
 ρους, (οἱ δὲ παρήλαον τεταγμένοι κατ' ἴλας
 καὶ κατ' ἰσθμῶν) εἶτα δὲ τὸς ἐλλήνας, παρελεύ-
 νων ἐφ' ἑξῆς, καὶ ἡ κίλιασα ἐφ' ἑξῆς μαμά-
 ξης. εἶχον δὲ πύθων κρατὶ χαλκῶν, καὶ χιτῶ-
 νας φοινικεῖς, καὶ κνημίδας, καὶ τὰς ἀσπίδας
 τὰ κεκαθαυμένας. ἐπεὶ δὲ πύθων παρήλασε,
 εἶπας δὲ ἄρμα πρὸς τὸ φάλαγγος [μέσης *],
 πέμψας Πίρρηνα τὸ ἐρμηνεῖα τῶν τὸς φρα-
 τῆσι τῶν ἐλλήνων, ἐκέλευσε περὶ τὸς ἐξῆς
 τὰ ὅπλα, καὶ ὅτι χωρησάτω ὅλως τὸ φάλαγγα. οἱ
 δὲ τῶν ταῦτα περὶ τὸν φρατῆσι, καὶ ἐπεὶ
 ἐσάλπιγγε, περὶ τὸς ἀλλοῖοι τὰ ὅπλα ἐπή-
 σαν. ἐκ δὲ τῶν τῶν φρατῆσι οὖν κραυ-
 γῆ, ἀπὸ τῶν αὐτῶν δρόμος ἐγέρθη τοῖς φρα-
 τῆσι ὅτι τῶν σκηνῶν. τῶν δὲ βαρβάρων φό-
 βος τὸ πολλοῖς τε καὶ ἄλλοις, καὶ ἡ τε κίλιασα
 ἐφυγῆν ἐκ τῶν μαμάξης, καὶ οἱ ἐκ τῶν ἀρ-
 ρῶν, καταλιπόντες τὰ ὄνια ἐφύθη. οἱ δὲ
 ἐλλήνες σὺν γέλωτι ὅτι τῶν σκηνῶν ἤλθον. ἡ δὲ κίλιασα ἰδούσα πύθων λαμπερῆσθαι καὶ πύθων
 τὰ ἐν τῶν φρατῆσι, ἐθαύμαζε. Κῦρος δὲ ἤσθη, τὸ ἐκ τῶν ἐλλήνων εἰς τὸς βαρβάρους φόβον
 ἰδών. ἐν τῷ αὐτῷ ἔξελαυνήσασθαι βῆς, τῶν σαγγας εἶχον, εἰς ἰκόνιον τὸ φρυγίας πόλιν ἐσάτιον.

beret stipendia, non ea daret. Interim * E-
 ryaxa Syennesis Cilicum regis vxor, ad
 Cyrum venit, quæ illi magnam pecunia
 vim dare ferebatur. Itaque tunc exercitui
 Cyrus salarium quatuor mensium persol-
 uit. Habebat secum hæc femina Cilicum
 & Aspendiorum satellitum comitatum, ac
 Cyrus consuefcere cum ea dicebatur. Inde
 castris alteris, parasangas decem progredi-
 tur ad oppidum frequens, cui nomen
 † Thymbrium. Hæc propter viam fons ce-
 rat, qui Midæ Phrygum regis fons diceba-
 tur, & ad quem Midas Satyrum illum ve-
 natus esse fertur, quum fontem vino mis-
 cuisset. Hinc castris alteris, parasangas de-
 cem pergit ad frequens oppidum Tyriæum,
 quo loco triduum mansit, rogasseque Cy-
 rum Cilicæ regina perhibetur, vt sibi exer-
 citum ostenderet: quod quum ille facere
 cogitaret, tam Græcos, quam barbaros in
 campo lustrabat. Græcis autem manda-
 bat, vt more suo ad pugnam instructi stan-
 rent, ac quisque suos disponderet. Itaque in
 quaternos dispositi sunt, & dextrum qui-
 dem Meno cum suis obtinebat, læuū cum
 suis Clearchus, in medio ceteri duces e-
 rant. Cyrus primum barbaros spectabat,
 qui in turmas & cohortes instructi progredi-
 ebantur: deinde Græcos, quos ipse in cur-
 ru præteruehebatur, Cilissa vero in carpe-
 nto. Habebant autem omnes areas galeas, &
 tunicas puniceas, & ocreas, & scuta deter-
 fa. Quū præteruectus omnes esset, currum
 ante phalāgem mediā fistit, ac Pigrete in-
 terprete ad Græcorū duces misso, mandat
 vt arma infesta obuenterent, totamq; pha-
 langem promouerent. Atque illi quidem
 militibus hæc denuntiabant. Vbi classi-
 cum cecinisset, armis obuensis, procedebant:
 quumq; celerius cum clamore progredierentur,
 vltro milites ad tabernacula cursu se conferebant.
 Barbari vero quum alij terrebantur, tum Cilissa fugiebat e car-
 pento, & turba forensis relictis rebus ve-
 nalibus itidem est dilapsa, Græcis cum ri-
 fu ad tabernacula se recipientibus. Cilissa
 splendorem atque ordinem copiarum, quem viderat,
 admirabatur. Cyrus vero magnam voluptatem cepit,
 quum barbaris metum a Græcis iniectū cerneret.
 Inde castris tribus, viginti parasangas progredi-
 tur ad vltimam Phrygiæ urbem Iconium.

* al. E-
 ryaxa
 Cilicia
 † supra
 vocatur
 Thym-
 brasia pag.
 158.
 Mide
 fons, ad
 quem Si-
 lenus olim
 captus.

συγγένειας
 † θυμ-
 βρια

ὁ κκεκα-
 θυμμε-
 νας.

Græci test.
 torem aliis
 per iocum
 incutunt.

πολὺς *
 ἢ τε

Heic triduum comoratus, per Lycaoniam castris quinque, triginta parasangas progreditur. Haec regionis agrum Graecis diripendum concessit, quod hostilis esset. Hinc Cyrus in Cilicia via brevissima Cilissam, adiunctis ei militibus Menonis, & ipso etiam Menone Thessalo, dimittit. Cum caeteris per Cappadociam castris quatuor, viginti & quinque parasangas progreditur ad frequentem incolis urbem, eandemque tum amplam, tum opulentam, Danam. Heic triduum substitit, & interea Megaphernem, hominem Persam, regium purpurae tinctorum, & alium quemdam magnae inter praefectos potentiae, insidiarum ab ipsis sibi structarum titulo interfecit. Hinc in Ciliciam irrumperere conabatur. Verum qua irrumperendum erat, via est plauftro tantum peruia, praecipue admodum, & exercitui non penetrabilis, si quis arceat. Et Syennesis aditum summis in iugis custodire ferebatur, quae causa fuit, cur in planicie diem vnum subsisteret. Postridie nuntius venit, qui reliquissim vertices Syennesim renuntiabat, posteaquam animaduertisset, Menonis copias eis montes in Cilicia esse, ac Tamon audisset cum Lacedaemoniorum & ipsius Cyri tirmibus in Ciliciam ex Ionia nauigare. Cyrus nemine prohibente montes conscendit, & conspectis tabernaculis, in quibus Cilices iuga custodierant, magnam in planiciem descendit, eamque amoenam & irriguam, omnis generis arboribus ac vitibus plenam, sesamisque, panici, milij, tritici, hordei feracem. Hanc mons undique munitus & arduus a mari ad mare amplectitur. Quum descendisset, per istam planiciem quatuor castris, parasangas quinque & viginti progressus, Tarsum venit, amplam Ciliciae opulentamque urbem. Heic regia Syennesis Cilicum regis erat, ac per urbem mediam fluvius labitur, cui nomen Cydnus, duum plethrorum latitudine. Hac incolae, vna cum Syennesi, deserta, munitum ad locum in montes fugerunt; exceptis iis, qui stabula cauponae tenebant. Nec illi fuga dilapsi erant, qui propter mare Solos & Issos oppida inhabitabant. Epyaxa quidem, Syennesis vxor, quinque ante Cyrum diebus Tarsum venerat; quae dum montes ad planiciem tendentes superaret, duo de Menonis exercitu cunei periire: *οἱ τὰ καπηλῶνα ἔχοντες. ἐμειναν δὲ καὶ οἱ ᾤστρα* τὴν θάλατταν οἰκιστῆς ἐν σόλοις καὶ ἐν ἰσσοῖς. *Ἐπύαξα δὲ ἡ Συεννέσιος γυνὴ* παρὰ τὸν Κύρου πέντε ἡμέρας εἰς τὰρσοὺς ἀφίκετο. *ὃν δὲ τῆν ἄρβολὴν τῶν ὀρώων τῶν εἰς τὸ πεδίον δύο λόχοι τῶν Μένωνος στρατῶματος ἀπώλοντο*

Aditus Cilicie difficilis.

Αὐτῶν ἑμνηνεύσας ἡμέρας. ἐντεῦθεν ἔξελαύνει Δὲ τὴν λυκαονίας σταθμοὺς πέντε, πᾶσα ἄγλας τριάντα. *Τῶντις τῶν χόρου ἐπεβύβει* Δὲ ῥάσασαι τοῖς ἔλλησιν, ὡς πολεμίαν ἔσαν. *ἐντεῦθεν ὁ Κύρος τὴν κίλισσαν εἰς κιλικίαν ἀποπέμψε τῶν ταχίτην ὁδὸν, καὶ σπεύεμεν* αὐτῆν στρατῶτα, οὓς Μένων εἶχε, καὶ αὐτὸν Μένωνα τὸν πεσάλον. *Κύρος δὲ μὲν τῶν δὴλων ἔξελαύνει* καὶ καταδοκίας σταθμοὺς τέσσαρας, πᾶσα ἄγλας εἴκοσι καὶ πέντε, *πρὸς δὲ τὴν πόλιν οἰκουμένην μεγάλην καὶ θύδαμονα.* *ἐντεῦθεν ἑμνηνεύσας ἡμέρας πέντε, τὸν αἴς Κύρος ἀπέκτενε* ἄνδρα ᾤσιον Μεγαφέρνην Φοινικιστῆν βασιλέα, καὶ ἕτερον τινα τῶν ὑπάρχων διωάτην, ἀπασσάμους ἐπιβουλεύειν αὐτῷ. *ἐντεῦθεν ἐπὶ φάσιν ἐσάλλειν εἰς τὴν κιλικίαν.* ἡ δὲ εἰσβολὴ αὐτῶν ὁδοῦ ἀμαξιτῶς, ὄρη ἰσχυρά, καὶ ἀμύχμος εἰσπεῖν στρατῶματι, εἴπαις ἐκώλυεν. *ἐλέγετο δὲ καὶ Συέννεσιν εἶπαι τῶν ἀκρων φυλάττειν τῶν εἰσβολῶν διὸ ἔμνηνεύσας ἡμέραν ἐν τῷ πεδίῳ τῆν διὸ ὑπεραία ἦκεν ἄγγελος λέγων,* ὅτι λεσσιπῶς εἶπαι Συέννεσις τὰ ἀκρω, ἐπεὶ ἦθετό τῷ τῷ Μένωνος στρατῶματι, ὅτι ἐν κιλικίᾳ εἶπαι εἰσῶ τῶν ὀρώων, καὶ ὅτι τριήρης ἤκουε πᾶσα πλεούσας ἀπὸ ἰωνίας εἰς κιλικίαν τὰ μὲν ἔχοντα, ταῖς λακεδαίμονων καὶ αὐτῶν Κύρου. *Κύρος δὲ ἀνέβη* ὅτι τὰ ὄρη, ὁδὸν κωλύοντος, καὶ εἶδε ταῖς σκιηαῖς, οὗ ἐφύλαττον οἱ κίλικες. *ἐντεῦθεν δὲ κατέβαινε* εἰς πεδίον μέγα, καλὸν καὶ ἐπίρρυτον, καὶ δένδρων πολλοτάτων τῶν ἐμπελων καὶ ὀμπλων ἀμπελων· πολλὸν δὲ καὶ σήσαμον καὶ μελίτιν καὶ κέγγρον καὶ πυρεὺς καὶ κριθῶς φέρει. *ὄρος δὲ αὐτὸ πᾶσα ἐχέει ὄχρον καὶ ὑψηλὸν πρὸ τῆν ἰσθαλάττης εἰς θάλατταν.* καταβάς δὲ Δὲ τῆν πεδίου ἦλασε σταθμοὺς τέσσαρας, *παρασάγλας πέντε καὶ εἴκοσι,* εἰς τὴν παρὰ τὴν πόλιν τὴν κιλικίας μεγάλην καὶ θύδαμονα. *ἐντεῦθεν ἦσαν* τὰ Συεννέσιος βασιλεῖα τῶν κίλικων βασιλέως· καὶ μέσης δὲ τὸ πόλεως ῥέποντα μὲν κύδνος ὄνομα, ὄρος δύο πλέθερον. *Τῶντις τὴν πόλιν ἔξελιπον* οἱ ἐνοικιστῆς μὲν Συεννέσιος, εἰς χωρεῖον ὄχρον τῷ... ὅτι τὰ ὄρη πᾶσα φυγόντες *τῶν θάλατταν οἰκιστῆς ἐν σόλοις καὶ ἐν ἰσσοῖς.* *Ἐπύαξα δὲ ἡ Συεννέσιος γυνὴ* παρὰ τὸν Κύρου πέντε ἡμέρας εἰς τὰρσοὺς ἀφίκετο. *ὃν δὲ τῆν ἄρβολὴν τῶν ὀρώων τῶν εἰς τὸ πεδίον δύο λόχοι τῶν Μένωνος στρατῶματος ἀπώλοντο*

τάρσο

φυγόντες πᾶσι

οἱ μὲν

οἱ αὐτοὶ ἔσαν... *οἱ δὲ τῶν κίλικων... ἐντεῦθεν ἔξελαύνει... ὅτι τὰ ὄρη πᾶσα φυγόντες... οἱ μὲν*

οἱ μὲν ἔφασαν δὲ πάλιν αἰετὶ κατὰ πύλας
 ὑπὸ τῶν κιλίκων· οἱ δὲ ὑπολῆφθαι τὰς, καὶ
 οὐ δυναμῶς δὴρῆν ἄλλο φράδιμα, οὐ-
 δὲ τὰς ὁδοῖς, εἴτα πλαιωμῶς ἀπολέσθαι.
 ἦσαν δὲ οὗτοι ἑκατὸν ὀπλίται· οἱ δὲ ἄλλοι ἐπι-
 δὴ ἦκον, τὴν τε πόλιν τὴς θρασυῖς διήρπασαν,
 ἀφ' ἧς ἔλεθρον τῶν συστρωτῶν ὄργιζόμε-
 νοι, καὶ τὰ βασίλεια τὰ ἐν αὐτῇ. Κύρος δὲ, ἐ-
 πεί εἰσήλασεν εἰς τὴν πόλιν, μετεπέμπετο
 Συένεσιν πρὸς ἑαυτὸν. ὁ δὲ οὔτε πρῶτον
 ἑσθὲνί πω κρείττονι ἑαυτῷ εἰς χεῖρας ἔλθῃν ἔφη,
 οὔτε τότε Κύρω ἰέναι ἠέλε, ὡρὶν ἡ γυνὴ αὐτὸν
 ἔπασε, καὶ τὰς ἐλάβε. μὲν δὲ ταῦτα ἐπεὶ
 σιωπήσαντο ἀλλήλοισι, Συένεσις μὲν Κύρω
 ἔδωκε χεῖρας πολλὰ εἰς τὴν στρατιάν, Κύ-
 ρος δὲ ἐκείνῳ δῶκε, ἃ νομίζεται πρὸς βα-
 σιλῶσι τίμια, ἵππων χροσοχάλινον, καὶ φρε-
 σίων χροσοῦ, καὶ ψέλλια, καὶ ἀκινάκλιον
 χροσοῦ, * καὶ σολιὸν ἀφροκίον, καὶ τὴν χεῖραν
 μηκέτι δὲ πάλιν αἰετὶ τὰ δὲ ἠρπασμένα ἀνδρά-
 ποδα, ἡ πρὸς ἐπιχρῶσιν, ἀπολαμβάνειν.
 ἐν ταῦθ' ἔμνη Κύρος καὶ ἡ στρατιὰ ἡμέρας εἰ-
 κισιν. οἱ γὰρ στρατιῶται οὐκ ἔφασαν ἰέναι τῷ
 πρῶτω. ὡς ὅτε πρὸν γὰρ ἦν ὅτι βασιλέα
 ἰέναι, μὴ δὲ τῆναι ὅτι ἐκ τῆς τέτρ' ἔφαθ'. πρῶ-
 τος ὁ Κλέαρχος τὴς αὐτῆς στρατιῶτας ἐβιάζετο
 ἰέναι. οἱ δὲ αὐτὸν τε ἔβαλλον, καὶ τὰ ὑποζύγια
 τὰ ἐκείνῳ, ἐπεὶ ἠρῶτο πρὸς ἰέναι. Κλέαρχος ὁ
 τότε μὲν μικρὸν ἐξέφυγε ἢ μὴ καταπεβῶθη-
 ναί, ὑπερῶν ὅ, ἐπεὶ ἔγνω, ὅτι ἔδιωσεται βιά-
 σασθ', σιωπήσαντο ἐκ κλησίαν τῶν αὐτῆς στρα-
 τῶν τῶν καὶ πρῶτον μὲν ἔδωκε πολὺν χρο-
 σον ἑσθῶς, οἱ δὲ ὀραίνες * ἐθαύμαζον καὶ ἐσιώ-
 πων, εἴτα ἔλεξε τοιάδε· Ἄνδρες στρατιῶται, μὴ
 θαυμάζετε, ὅτι χαλεπῶς φέρω τοῖς παροῦσι
 πρῶτασιν. ἐμοὶ γὰρ Κύρος ξένος ἐχέτο, καὶ
 με φέρωντα οὐκ ἔπαρξιδος τὰ ἑδῆ ἐτίμη-
 σε, καὶ μυρίους ἔδωκε δαρφχοῖς· οἱς ἐγὼ λαβὼν,
 οὐκ εἰς τὸ ἴδρον κατέτεμνον ἐμοὶ, ἀλλ' ἐδὲ κα-
 θύδουπάθησα, ἀλλ' εἰς ὑμᾶς ἔδωκα πάντων. καὶ
 πρῶτον μὲν πρὸς τὴς θρᾶκας ἐπολέμησα, καὶ
 ὑπὸ τῆς ἐλλάδος ἐπιμαρτύριον μὲν ὑμῶν, οὐκ
 ἔχρησθαι αὐτοῖς δὲ ἐλαύνων, βελομῶδες ἀ-
 φαιρῆσθαι τὴς ἐνοικεῖνας ἐλλήνας τῆ γῆν. ὅτι
 ὁ Κύρος ἐκ δῆς, λαβὼν ὑμᾶς ἐπορεύθη ἰ-
 ναί, εἴτε δέοισι, ὡφροῖν αὐτῶν, αὐτῶν εὐέπαθον ὑπ' ἐκείνῳ. ἐπεὶ ὁ ὑμῶς ἔβλεπε συμπορεύεσθαι,

quos aiebant alij quadam in direptione a
 Cilicibus fuisse caesos: alij, relictos a tergo,
 quum reperire copias ceteras, & vias non
 possent, sic deinde palantes periisse. Et e-
 rant hi grauis armaturæ milites centum:
 Reliqui, posteaquam Tarsum venere, di-
 ripiunt urbem, ira propter commilitonum
 cladem accensi, ipsamq; cum vrbe regiam:
 Cyrus urbem ingressus eques, Syennesisin
 ad se arcessit. Ille, quod ne antehac quidem
 se potentioris alicuius in manus venisse di-
 ceret, venire tum quoque prius ad Cyrum
 recusabat; quam suafu vxoris adductus ef-
 fet, & fidem ab Cyro accepisset. Post hæc
 congressi quum essent, Syennesis Cyro in-
 gentem pro exercitu pecuniam donat, &
 Cyrus illi vicissim ea munera, quæ magni
 sunt apud reges pretij; nimirum frænis au-
 reis insignem equum, & torquem aureum,
 & armillas, & acinacem aureum, cum ve-
 stitu Perfico. Præterea non amplius agrum
 direptum iri, ac direpta mancipia, sicubi
 in ea incidisset, recepturum. Heic Cyrus
 cum exercitu dies xx substitit, quod ne-
 garent se milites vltius perrecturos. Iam
 enim suspicabantur, contra regem se duci,
 aduersus quem stipendio se conductos ne-
 gabant. Clearchus primus suos vi propel-
 lere, vt pergerent, volebat. At illi tum in i-
 psam procedere incipientem, tum ipsius
 iumenta lapides coniciunt. Quo factum,
 vt parum abesset, quin lapidibus obruere-
 tur. Tandem quum vi se nihil perfectu-
 rum animaduerteteret, militem suum ad cō-
 cionem vocat; ac primum diu multis cum
 lacrumis stabat, quod quidem illi quum
 cernerent, cum silentio mirabantur, dein-
 de in hunc modum est loquutus: Ne vobis
 mirum sit, milites, me præsentem rerum
 statum grauiter molesteq; ferre. Cyrus e-
 nim hospitij ius mecum iniit, meq; exsu-
 lantem a patria quum aliis ornauit hono-
 ribus, tum Daricorum nummum x milli-
 bus donauit. Eos posteaquam accepi, non
 in commodum meum, nec voluptatem
 meam verti, sed in vos expendi. Ac pri-
 mum quidem Thracibus bellum intuli, &
 vobiscum eos, Græciæ causâ suscepta, sum
 vltus. Nam quum Græcis colonis Cherro-
 nesum eripere vellent, ego hoc ipso eos a-
 gro expuli Posteaquam deinde me Cyrus
 arcessiuit, vobiscum ad eum veni, vt pro i-
 psius in me beneficiis ei, si ita vsus po-
 sceret, commodarem. Nunc quum vos
 nobiscum hoc iter suscipere non velitis,

Clearchus
 pene a suis
 opprimi-
 tur.

ὁ δὲ ἀνὴρ πολλὸν μὲν ἄξιός φιλίας, ὥς αὖ φίλος ἦ· χαλεπώτατος δὲ ἐχθρὸς, ὥς αὖ πολέμιος ἦ· ἐπὶ δὲ δυνάμειν ἔχει καὶ πεζῶν, καὶ ἵππων, καὶ ναυτικῆν, ὡς πάντες ὁμοίως ὄρα μὲν τε καὶ ὅπτι-
 εἰ μὲν αὖ καὶ γὰρ ἐδὲ πόρρω δοκῆμι μοι αὐτὸν κα-
 θεῖσθαι, ὥς ἴε ὡρα λέγειν ὅτι τις γινώσκῃ ἀρί-
 στον εἶναι. ταῦτ' εἰπὼν, ἐπαύσατο. ἐκ δὲ τῆς ἀ-
 νίστατο οἱ μὲν ἐκ τῶν ἀλοματῶν, λέξοντες ἀεὶ γί-
 γνωσκον, οἱ δὲ καὶ τῶν ἐκείνων ἐκείλοισι, ὅπτι-
 δὲ φημι ὅτι οὐκ εἴη ἀπορία ἀνθ' ἧς Κύρου γνώ-
 μης καὶ μὲν εἶναι, καὶ ἀπιέναι. εἰς δὲ δὴ εἶπε, παρ-
 ασι δὲ μὲν ἀπεύδῃν ὡς τάχα παρθένα εἰς
 τὴν ἑλλάδα, φρατῆρας μὲν ἐλέαξεν ὁμῶς ὡς ἰα-
 χῆσα, εἰ μὴ βέβηκεν Κλέαρχος ἀπαρῆν· τὰ δὲ
 ὅπτι δὲ φημι ἀρραξέσθαι, (ἢ δὲ ἀρραξέσθαι ἐν ὄ-
 βαρβαρικῷ φρατῆρατι) καὶ συσκόλασθαι ἐλθόν-
 τας ἢ κῦρον αἰτῆν πλοῖα, ὡς ἀποπλέοιεν·
 εἰ δὲ μὴ διδῶν ταῦτα, ἠγεμόνα αἰτῆν Κύρου,
 ὅστις ὡς δὲ φημι φιλίας τῆς γῆρας τ' ἀπαξεί. εἰ δὲ
 μὴ δὲ ἠγεμόνα διδῶν, σιωπῆσθαι τὴν ταχίστην
 πέμψαι ἢ καὶ παρκαταληψομένων τὰ ἄκρα,
 ὅπως μὴ τ' φθάσωσι μήτε ὁ Κύρος, μήτε οἱ
 κίλικες καταλαβόντες, ὧν πολλοὶ καὶ πολλὰ
 χημάτια ἐχθρῶν ἠρπαχέτες. οὗτοι μὲν δὴ ποι-
 αῦτα εἶπε· μετὰ δὲ τῶν Κλέαρχος εἶπε ποσῶ-
 τον ὡς μὲν φρατῆρας ἴε μὲν ταῦτα τ' φρα-
 τῆρας, μὴ δὲ οὐδὲν λέγεται (πολλὰ γὰρ ἐνο-
 ρα, διὰ ἃ ἐμοὶ τῶν ἐποιητέων) ὡς δὲ φημι ἀνδρῶν, ὅν
 ἀέλησθε, πείσομαι ἢ δυνάτον μάλιστ' ἵνα
 εἰδῆτε, ὅτι καὶ δεχέσθαι ὅπτις αἰμα, ὡς τις καὶ
 ἄλλος μάλιστ' ἀδεσπῶν. μετὰ δὲ τῶν ἄλλος
 αἰεσι, ὅπτι δὲ φημι μὲν τὸ δὴ φημι τὰ πλοῖα
 αἰτῆν κελύοντος, ὡς φημι πάλιν εὐλογον Κύρου
 μὴ ποιουμένου, τ' ὅπτι δὲ φημι ὡς δὴ φημι εἶη,
 ἠγεμόνα αἰτῆν ὡς τῆς, ὥς λυμηνόμῃα
 τῶν παρῶν. εἰ δὲ τι καὶ τῶν ἠγεμόνων πεισῶσ-
 μῶν ὥς αὖ Κύρος δῶν, τί κωλύει καὶ τὰ ἄκρα ἠ-
 μῶν κελύειν Κύρου παρκαταλαμβάνειν; ἐ-
 γὼ γὰρ ὀκνοῖμι μὲν αὖ εἰς τὰ πλοῖα ἐμβά-
 νειν, ἃ ἡμῶν δόξῃ, μὴ ἡμῶν αὐτῶν ταῖς τε κήρεσι
 καταδύσθαι φοβοίμην δὲ αὖ τῶν ἠγεμόνων, ὥς αὖ
 δόξῃ, ἐπεὶ μὲν μὴ ἡμῶν ἀγάροι, ὅθεν ἔχουσι τὸν
 ἔσται δὲ ελθόντων βασιλέων δὲ αὖ ἀκροντος ἀπὸν
 Κύρου, λαθὼν αὐτὸν ἀπελθόντων ὁ οὐ δυνάτον
 ἔστιν. ἀλλ' ἐγὼ γε φημι, ταῦτα μὲν φλυαείας
 εἶναι· δοκῆ δὲ μοι ἀνδρας ἐλθόντας παρὸς Κύρου,

A Et Cyrus, cui quidem amictis est, quanti-
 uis est amicus pretij: grauissimus autem
 hostis illi, cū quo inimicitias exercet. Præ-
 terea copias & pedestres, & equestres, &
 nauales habet, quas nos omnes pariter &
 videmus ante nos, & nouimus. Nam prope
 mihi ab ipso videmur confidere. Quapro-
 pter tempus est indicādi, quod quisq; factu
 optimū esse statuit. Hæc loquutus, dicendi
 finē fecit. Deinceps surgebant alij quidem
 sua sponte, sententiā suā exposituri; alij
 iussu Clearchi, quanta difficultas futura
 esset, demonstrabant; si præter Cyri volun-
 tatem vel manere, vel discedere vellent.
 Vnus quidam properationem simulans, vt
 quamprimū Græciam versus iter faceret,
 ait quam primum deligendos esse præto-
 res alios, si Clearchus ipsos recusaret ab-
 ducere: commeatum emendum esse, (& e-
 rat barbarorum in exercitu rerū venalium
 forum) ac vasa colligenda. Eundum dein-
 de ad Cyrum, petitū nauigia, quibus au-
 herentur. Quod si ea non daret, postulā-
 dum ab Cyro ducē esse, qui per regionem
 pacatā eos abduceret. Quod si ne ducem
 quidem daret, quamprimum struendam
 esse aciē, ac mittēdos, qui montium ver-
 tices antecaperent: vt nec Cyrus nos ante-
 uertat occupandis hisce iugis, nec Cilices,
 quorum permultos habemus, multis cum
 opibus abreptos. Huiusmodi fuit illius ho-
 minis oratio, post quem Clearchus tātum
 dixit: Nemo vestrum dicat mihi de impe-
 ratorio munere suscipiēdo, quod permul-
 ta videam, quamobrem id fieri per me non
 debeat; sed vt ei, quem vos delegeritis, pro
 viribus obtemperem: quo videatis, me al-
 terius imperio parendi scientia, nemini
 mortalium cedere. Post hūc surrexit alius,
 qui partim eius stoliditatem commonstra-
 bat, qui postcandas naues esse dixerat a Cy-
 ro, velut expeditionē aliam deinceps non
 suscepturō; partim commonstrabat, quam
 stultum esset, ducem ab eo petere, cuius
 nos, inquit, institutum ad nihilum redigi-
 mus. Quod si duci fidē habebimus, quem
 nobis Cyrus dederit; quid vetat, quo mi-
 nus etiam vertices ipsos nobis occupari ab
 Cyro iubeamus? Equidem naues conscē-
 dere, quas ille nobis dederit, plane refor-
 midauerō, ne cum ipsis nos triremibus de-
 mergat. Itidem sequi ducē metuero, quem
 ille nobis adiunxerit; ne nos eo ducat, vn-
 de non sit exeundi facultas. Malim inuito
 Cyro clam discedere, sed hoc fieri nequie.
 Quamobrem has equidem nugas esse cē-
 feo. Quin potius arbitror debere nōnullos

ἐπίσης
 βλάβῃσι
 ἐπιδεί-
 κνυε

homines idoneos vna cum Clearcho Cyrum conuenire, qui de ipso querant, quam ad rem nostra vti opera velit. Quod si nihil a nobis aliud, quam a conducticiis militibus antehac, petet: sequamur censeo, nec iis ignauiores simus, qui prius iter hoc cum ipso susceperunt. Sin erit res maior, quam prior illa, grauiorisque tum laboris, tum periculi: petamus, vt vel nos suam in sententiam pertractos secum ducat, vel ipse nostram in sententiam concedens, in regionem pacatam nos dimittat. Sic enim fiet, vt siue sequamur ipsum, amicis & alacribus animis sequuturi simus: siue discendamus, tuto simus discessuri. Quidquid ad hęc responderit, huc renuntiandum censeo; quod vbi nos audierimus, nostra ad id cōsilia facile accommodabimus. Hac sententia comprobata, lectos homines cum Clearcho mittunt, qui Cyrum de iis, quæ decreuerat exercitus, interrogabant. Respondebat ille, audire se, hostem suum Abrocomam ad fluuium Euphratem esse, ad quem perueniri castris duodecimis pos-
 fit. Aduersus hunc velle se pergere, ac si quidem istic eum offendat, pœnas se de ipso sumturum: sin fugę se dederit, nos istic, ait, de re tota consultabimus. Hęc audita militibus illi delecti renuntiant. Milites vero, licet suspicarentur, Cyrum aduersus regem ducere; tamen sequendum decernebant. Quumq; stipendium amplius poscerent, Cyrus se salarij pristini sesquiplum daturum omnibus pollicetur, nimirum pro nummo Darico tres dimidiatos Daricos menstruos in singulos milites. Duci autem ipsos aduersus regem, ne quidem ibi quisquam audiuit publice. Hinc castris alteris, x parasangas ad *Pharum flumen pergit, cuius est trium plethrorum latitudo. Inde castris vnis, parasangas v progreditur, ad Pyramū fluuium, cuius æquat latitudo stadium. Inde castris secundis x v parasangas progressus, Iffos vrbem extremam Cilicie, maritimam, frequentem incolis, amplam & opulētam, venit. Heic dies tres substitit, quibus ad Cyrum ex Peloponneso x x v naues venere, quarum erat nauarchus Pythagoras Lacedemonius. Dux earum inde vsq; ab Epheso Tamos Ægyptius erat, qui naues etiam alias Cyri x x v adducebat, quibus Miletum obsederat; quod vrbs ea Tissapherni fauerat, aduersus quę cū Cyro Tamos bellū gerebat. Aderat item iis in nauib. Cherisophus Lacedæmonius, euocatus a Cyro, cum 10000 grauis armaturæ militibus, quorum apud Cyrum dux erat. Naues ipsæ propter Cyri tentoriū adpulerunt.

οίτινες ἐπιτήδαιοι, σὺν Κλεάρχῳ, ἐρωτῶν ἕκαστον, τί βάλῃ ἡμῖν τὸ χρηστότατον. καὶ μὲν ἡ γρηγοροῦσα πρῶτος ἀπλοῖα, οἷα ἄρ' ἐκαστὸν ἐρητοῖς ξένοις, ἔπειτα καὶ ἡμῶν, καὶ μὴ κακίως εἶπὲν τὸ πρῶτον σωμαβαίων· εἰ δὲ μείζων ἢ ἡ γρηγοροῦσα φαινή, καὶ ἐπιπικνωτέρα, καὶ ἐπικινδυνωτέρα, ἀξιοῦν ἢ πείσαντα ἡμᾶς ἀγῆν, ἢ πεφάντα πρὸς φιλίαν ἀφίεναι. ἔγωγε καὶ ἐπόμυροι ἀφίλοι αὐτῶν καὶ πρὸς ἡμᾶς ἐπίμυροι, καὶ ἀπίοντες, ἀσφδῶδες ἀπίοι μὲν, ὅτι δὲ ἀπὸ πρὸς ταῦτα λέγει, ἀπαγγέλλει δὲ ἡμᾶς ὅτι ἀπέσαντες πρὸς ταῦτα βελούδα, ἔδδξε ὅτι ταῦτα καὶ ἀνδρας ἐλόμυροι σὺν Κλεάρχῳ πέμπουσιν, οἱ ἠρώτων Κδρονία δόξαντα τῇ στρατιᾷ, ὅτι ἀπεκρίνατο, ὅτι ἀπέσαντες ἄβροχμα ἐπὶ ἀνδρα ὅτι ὁ δὲ φράτη ἀκροῦ ποταμῷ εἶπὲν, ἀπέχοντα δώδεκα σταθμῶν. πρὸς τὸν οὖν ἔφη βέλεα ἔλθην. καὶ μὲν ἡ ἑκείνη δίκλιον ἔφη γρηγοροῦσα ἐπιπικνωτέρα αὐτῶν ὅτι φεῖται ἡμῶν ἑκείνη πρὸς ταῦτα βελευσόμενα. ἀπέσαντες ὅτι ταῦτα οἱ ἀίρετοι ἀπαγγέλλουσι τοῖς στρατιώταις. τοῖς ὅτι ὑποψία μὲν ἔστι, ὅτι ἀπὸ πρὸς βασιλέα, ὅμοιος ὅτι ἔδοξε ἔπειτα. πρὸς αὐτῶν δὲ μισθὸν ὁ Κύρος ὑπεγράψεται ἡμῶν πᾶσι δώσῃ ἢ πρὸς ἡμᾶς ἔφερον, ἀπὸ δὲ ἀρὰς ὅτι ἡμιδαρῆα καὶ τὸ μῦθος τῶν στρατιωτῶν. ὅτι δὲ ὅτι βασιλέα ἀγῆν, καὶ ἐπὶ ταῦτα ἡκκεν ἔδδξε, ἐν γὰρ τῶν φανερώ. ἐπὶ δὲ ἔπλεον ἔξελαύνει σταθμῶν δύο, παρασάγγας δέκα, ὅτι τὸ φάρον ποταμὸν, ἔστι δὲ εὐρος ἑξά πλεθρα. ἐπὶ δὲ ἔπλεον ἔξελαύνει σταθμὸν δέκα, παρασάγγας πέντε, ὅτι τὸ πύραμον ποταμὸν, ἔστι δὲ εὐρος σάδιον. ἐπὶ δὲ ἔπλεον ἔξελαύνει σταθμῶν δύο, παρασάγγας πενήκατα δέκα, εἰς ἰσθμὸν τὸν κιλικίας ἐξάτιον πόλιν, ὅτι τῇ ταλάττη, οἰκουμένην, μετὰ δὲ καὶ ὁ δαίμονα. ἐπὶ δὲ ἔμεινεν ἡμέρας ἑξήκατα καὶ κύρω παρήγει ἐκ πελοποννήσου ἦτες τετράκοντα καὶ πέντε, καὶ ἐπὶ ταῦταις ναύαρχος Πυθαγόρας λακεδαίμονιος. ἡγήτο δὲ αὐτῶν Ταμὸς ἀγῆν πρὸς ἔφερον, ἔχων ναῦς ἑτέρας Κύρος πέντε καὶ εἴκοσι, αἷς ἐπολιόρκε μίλητον, ὅτι Τισσαφέρην φίλην ἔσται, καὶ στωεπολέμης κύρω πρὸς αὐτὸν. παρὶ δὲ καὶ Χερύσοφος ὁ λακεδαίμονιος ὅτι τὸ νεαὶν μετὰ πεμπλίου ὑπὸ Κύρος, ἐπιπικνωτέρα ἔχων ὀπλίτας, ὧν ἐστράτηγος τῶν Κύρος. αἱ δὲ ἦτες ὄρμην τὸν παρὰ τὸν Κύρος σκητὴν.

Cyrum cōsiliū suū dīstīmulat.

Al. ἔφα- νον

ὁ ταῦ

Handwritten marginal notes in a smaller script, likely a commentary or continuation of the text, partially obscured by the binding of the adjacent page.

πότερον ἔβον) κύρω ἢ εἴ, συνέλεξε δ' αὖτ' ἐγρά-
 λην μαχωρίς τ' ἀγῶν, καὶ ἔλεξε πάλαι ἄνδρες, εἰ
 ἐμοὶ παρῆτε, ἔτε κινδυνεύσαντες, ἔτε ποιήσαν-
 τες, τ' ἀγῶν πλέον παροτιμήσατε γραπῶν ἢ ὑ-
 πό Κύρω. τί εἴ κεν κεύω ποιήσαι; ἔν δ' ἔστι κῦρος
 ἔπειτα τὰς ἑλλήνας ὅτι βασιλεύει. ἐγὼ εἴ φημι
 ἡμᾶς χεῖρα δ' ἄβωμαι τ' ἀφράτην πόλεμον
 παρὶν δ' ἡλθον εἶ) οἱ, τοὶ δὲ οἱ ἑλλήνες ἀποκρι-
 νοῦνται Κύρω. ἰὼ μὲν γὰρ ψηφίσαν) ἔπειτα,
 ὑμῶς δόξετε ἄποιοι εἶ), ἀρξάντες τὸν ἀφρα-
 τήν, καὶ ὡς παροτιμότης ἡμῶν ἔσι χάριν εἶσε B
 ταί Κέρως, καὶ ἀποδώσει. (ὅτι πᾶσαι δὲ εἴτις καὶ
 ἄλλος) ἰὼ δὲ ἀποψήφισαν) οἱ ἄλλοι, ἀπὸ μὲν
 μὲν πρῶτες εἰς τὸ ὑμπαλιν ὑμῶν δὲ ὡς μόνους
 πᾶσι τοῖς πιστοτάτοις χεῖρα καὶ εἰς φρου-
 ρία καὶ εἰς λοχαγίας, καὶ ἄλλου οὐ πινος ἀνδρῶ-
 δε, οἶδα ὅτι ὡς φίλου τὰ ἔξεαθε Κύρω. ἀ-
 χρῶσαντες ταῦτα, ἐπέθοντο, καὶ διέβησαν, παρὶν
 τὰς ἀγῶνας ἀποκρίνασθαι. Κέρως δὲ ἐπεὶ ἦσθε το
 ἀφρατῆσιν, ἦσθε τὸ καὶ τὰ γράμματα π
 πέμψας Γλαῦν, εἶπεν ἐγὼ μὲν, ὡ ἄνδρες, ἦ δὲ C
 ὑμᾶς ἐπαίνας ὅπως ἔχῃ καὶ ὑμῶς ἐμὲ ἐπαίησθε,
 ἐμοὶ μελήσει, ἢ μηκέτι με Κέρων νομίζετε. οἱ
 μὲν δὲ ἔγραπῶν, ἐν ἐλπίσι μεγάλας οἶοντες,
 ἀχρῶντο αὐτ' ἀτυχεῖσιν Μένωνι ἔχῃ δῶρα ἐ-
 λέγετο πέμψασθαι μετὰ παροτιμῆσιν. ταῦτα ἔποι-
 σας, διέβησαν. συνέπειλο ἔχῃ τὸ ἀγῶν ἐγράτευμα
 αὐτῶν ἄποιο, καὶ τὸ ἀφρατῆσιν τὸ ποταμὸν ἔ-
 δεῖς ἐβρέθη ἀνωτέρω τὸ μαδῶν ὑπὸ τὸ ποτα-
 μῶν. οἱ ἔθαψαν ἔλεγον, ὅτι εἰ πῶποθ' εἶσε
 ὁ ποταμὸς ἀφρατῆσιν ἡροῖο περὶ, εἰ μὴ τότε D
 ἀπὸ πλοίοις ἀπὸ τῆς ἀφρατῆσιν παροτιμῆσιν κα-
 τέκαυσεν, ἵνα μὴ κῦρος ἀφρατῆσιν. ἐδόκει ἔχῃ
 καὶ σαφῶς ἔπαροτιμῆσιν τὸ ποταμὸν Κύρω ὡς
 βασιλεύσοντι. ἐπέθοντο ἐξ ἐλαύνει ἀφρατῆσιν
 σαθμοὺς ἐνεία, τὸ ἀφρατῆσιν πεντήκοντα, καὶ ἀ-
 φρατῆσιν) παρὶν τὸ ἀφρατῆσιν ποταμὸν. ἐπέθοντο
 ἦσαν κῶμα πολλά, μετὰ οἶνον καὶ οἶνον. ἐπέθοντο
 ἐμῶν ἡμέρας ἔξω, καὶ ἐπεσιτίσαντο. ἐπέθοντο
 ἐξ ἐλαύνει ἀφρατῆσιν ἀφρατίας, τὸ ἀφρατῆσιν πο-
 ταμὸν ἐν δόξαι ἔχον, σαθμοὺς ἐρήμοις πεντήκοντα, E
 τὸ ἀφρατῆσιν πεντήκοντα καὶ πεντήκοντα. ἐν τῷ τῶ
 τῶ τῶ τῶ ἰὼ μὲν ἢ γῆ, πεδίον, ἀπὸ μὲν ὀμαλὸν
 ὡς παρὶν ἄλλα, ἀφρατῆσιν ἢ πληρῆς εἰ δὲ πᾶσι καὶ
 ἀπὸ οἰκῶν ἢ καλὰ μὲν, ἀπὸ οἰκῶν ἦσαν ἀ-
 ὠδῆ ὡς παρὶν ἀφρατῆσιν. δένδρον δὲ οὐδὲν ἐπὶ τῶν

Assequuturi ne Cyrum, an non; copias suas
 seorsum cogit, & hac eos oratione compellat:
 Si mihi parueritis, milites, nullo nec
 periculo, nec labore vestro consequemini,
 ut maiori vos Cyrus honore, quam ceteros
 milites, adficiat. Quid ergo faciendum ce-
 feo? Rogat nunc Cyrus, ut aduersus regem
 se Græci sequantur. Ego vero aio debere
 nos Euphratē fluuiū traicere prius, quam
 quid reliqui Græci responsuri Cyro sint,
 constet. Quod si decreuerint, sequendum
 esse; vos illi totius rei auctores existisse vi-
 debimini, a quibus traiciēdi factum fuerit
 initium; atq; adeo gratiam vobis Cyrus, ut
 gratificandi sibi studiosissimis, habeat ac
 referet; quod quidē si quisquam alius, ipse
 certe facere nouit. Sin ceteri secus statu-
 rint, vniuersi quidē domum reuertemur;
 sed vos tamen, ut solos dicto audientes, fi-
 dissimorum loco habeat, & ad præsidia, &
 ad præfecturas cohortium; ac si quidem a-
 liud etiā quid fuerit, quod requiretis, scio
 vos ab Cyro vestri studioso impetraturos.
 Quæ quum illi audissent, obtemperabant;
 ac prius, quam alij respōderent, traiciebāt.
 Quos ubi Cyrus transmisisse animaduerte-
 ret, magnam voluptatē cepit, ac statim ad
 eas copias Glun cū his verbis misit: Equidē
 vos iam laudo, verū vt vos vicissim me lau-
 detis, mihi curæ erit, aut pro Cyro me non
 amplius habebitis. Milites magna spe con-
 cepta, fausta, feliciaq; ipsi omnia precabā-
 tur. Menoni etiam magnifica munera mi-
 sisse ferebatur. Quib. peractis, & ipse trans-
 mittebat, & vniuersus eū exercitus seque-
 batur; ac nemo ex iis, qui amnem traicie-
 bant, supra mamilas madefactus fuit, adfir-
 mantibus Thapsacenī, numquam alias id
 flumen pedibus transmīssum fuisse, quam
 hoc tempore, quippe quod nauigiis tantum
 traiciatur, quæ præcedēs ante ipsos Abro-
 comas exusserat, ne Cyrus traiceret. Res
 quidē ipsa diuinitus accidere visa est, qua-
 si fluuius ipse Cyro regnāturo cederet.
 Deinceps per Syriam progreditur castris
 I X, parafangas L, & ad Araxem fluuiū per-
 ueniunt. Hec vici multi erant, frumento
 & vino referti. quamobrem triduum ibi-
 dem hærent, & comæatum comparant.
 Hinc per Arabiam, quum Euphratem ha-
 beret ad dextram, castris quinq; parafan-
 gas X X XV per solitudinem conficit. Hoc
 loco planicies tota maris instar æquabilis
 erat, absinthio plena. Si quid aliud habe-
 bat vel fruticeti, vel arundinum, ea ve-
 ro vniuersa instar aromatum erant fra-
 grantia. Arbor quidem certe nulla erat.

μεγαλο-
πρεπώς

Cyru Euphratem
sine nauigiū
traiciētis.

Arabie
descriptio.

ἐπεὶ δὲ ἐδόκειν αὐτῷ ῥολαίως ποιῆν, ὡς ἄρ' ὀργῇ ἐκέλευσε τὸς παρ' αὐτῷ ἄρσας τὸς κρατίστοις σιωπεπαινεῦσαι τὰς ἀμάξας. ἔνθα δὲ ἡμέρος πρὸς Διταξίας ἡ ἡγάσσαρχὶς φανίης γὰρ τὸς πορφυρεὺς χιτῶνας, ὅπερ ἕκαστος ἔτυχεν ἐσηκῶς, ἔνθε, ὡς ἄρ' αὐτῶν δρᾶμοι τὸς παρ' ἐνίκης, καὶ μάλα καὶ ἄραντες γηλόφου, ἔχοντες τὸς τε τὸς πολυτελεῖς χιτῶνας, καὶ τὰς ποικίλας ἀναξυρίδας, ἐνίοι δὲ καὶ ἐρεπτοὶς παρ' ἑταίρων χιτῶνας, καὶ ψέλλια ὅτι τῶν χιτῶν. Διγυὺς δὲ σιωπῆτος εἰσσηδήσαντες εἰς τὸ πηλόν, γὰρ τὸν ἢ ὡς πρὸς αὐτῶν μελεώρες δὲ ἐκρόμισαν τὰς ἀμάξας. ὅς δὲ σύμπῳ, δὴ ἡλός ἡ Κῦρος ἀπεύδων παρ' ἑταίρων, καὶ ἐξέβριθων, ὅπερ μὴ ὅπισσιπσιμῶς ἐνεκα, ἢ πινὸς δὴ ἀναλκῆς ἐκατέλετο νομίζων, ὅσω μὲν αὐτῶν ἔλθοι, ποσῶν ἀπαρασκευαστοτέρῳ βασιλῆϊ μαχέσθαι, ὅσω δὲ ῥολαίωτερον, ποσῶν πλέον βασιλῆϊ σωμαγείρεα ἑτάτευμα. καὶ σιωπῆς δὲ ἡ ἡ παρ' ἐξέρχοντι τὸ νομῶν ἢ βασιλέως ἄρχῃ πληθὺ μὲν χόρας καὶ ἀιρθῶπων ἰαχρῶ ἔσα, τὰ δὲ τὸ μήκος τῶν ὀδῶν, καὶ τὰς διεσπᾶσθαι τὰς διωάμεις, ἀσθενῆς, εἰς τὸς ἐξέλαχέων τὸν πόλεμον ποιοῖτο. ὅταν δὲ ἡ ἀφρατῆ καὶ τὸς ἐρήμοις σαθμοὺς ἡ πόλις Διδάμω καὶ μεγάλη, ὄνομα δὲ καρμανδῆ ἐκ ταύτης οἱ φραπῶται ἡ ἑραζον τὰ ὅπιστιδήφα, ἀεδίας ἀφραβάνοντες ὡδε. διφθέρας, ἀς εἶχον φεγάσμαλα, ὅτι μπλασαν χόρτες κέφου. εἶτα συνήρην καὶ σιωπῆτων, ὡς μὴ ἀπῆρα τὸ καρφῆς ὅ ὕδωρ, ὅτι τῶν διεβάνον, καὶ ἐλάμβανον τὰ ὅπιστιδήφα, οἶνόν τε ἐκ τῶν βαλάνου πεποιημένον τὸ ἀπὸ τῶν φοίνικος, καὶ ὄτον μελίνης. τῶτο γὰρ ἡ ἐν τῇ χόρα πλῆσον. ἀμφιλεξάντων δὲ πρὸς τὸ τὸ Μένωνος φραπῶτῆ καὶ Κλεάρχου, ὁ Κλεάρχος κρίνας ἀδικῆν τὸ τὸ Μένωνος, πληγᾶς ἐπέβαλεν, ὁ δὲ ἔλθων παρ' ἐταίρων φρατῶμα, ἔλεγε ἀκρόσαντες δὲ οἱ φραπῶται, ἐχάλεπαινον καὶ ὠργίζοντο ἰαχρῶς ὁ Κλεάρχου. τῇ δὲ αὐτῇ ἡμέρᾳ Κλεάρχος ἔλθων ὅτι τὸ ἀφραβασιν τὸ ποταμοῦ, καὶ ἐκείνη κατασκεψάμενος τὴν ἀγροῦν, ἀφίππευε ὅτι τὴν αὐτῶν σκηνῶν ἀφ' ἧς Μένωνος φρατῶματος σιωπῆτος οἰσίν παρ' αὐτόν. Κῦρος δὲ οὐπω ἦκεν, ἀλλ' ἐπὶ παρ' ἐξέρχοντι. τῶν δὲ Μένωνος φραπῶτῶν ἐξέλαχίζων τις, ὡς εἶδε τὸν Κλεάρ-

A Quum autem illi hoc lente Cyro facere viderentur, quasi indignabundus summa penes se auctoritate Persas curtus expedire celeriter coniunctis operis mandabat. Heic vero non omnino nullum parentis imperio modestiæ indicium videre licuisset. Nam purpureis vestibus, quas cadyas vocat abiectis eo loco, quo forte quilibet stabat, quasi quispiam de victoria curreret, collem admodum etiam precipitem subibat; quum magni pretij tunicas haberent, & variis coloribus caligas, nonnulli etiam torques circa collum, & circum manus armillas. Nihilominus statim cum his in lutum infilientes, citius opinione cuiusquam plattstra in sublime sublata exportabant. Ad summam, res ipsa declarabat, Cyrum itineri festinationem addere, neque diutius vquam hærere, nisi si frumentationis vel alterius necessariæ rei causa alicubi subsisteret. Existimabat enim, tanto se imparatione cum rege dimicaturum, quanto celerius ipse accessisset: quanto autem tardius, tanto maiores regi copias coactum iri. Neque non intelligere poterat, quicumque rem adtentius consideraret, regis imperium regionis quidem illud amplitudine, hominumque copia firmum esse: verum & ob itinerum prolixitatem, & quia copiarum hinc inde diuulsæ sint, idem illud imbecillum esse, si quis celeriter bellum gerat. Ultra Euphratem, versus illas stationes desertas, tum opulenta tum magna urbs erat, cui nomen Carmanda. Ex hac sibi milites commeatum comparabant, quum ratibus operatum tumultuaria confectis in hunc modum vterentur. Pelles eas, quibus utebantur pro tegumentis, leui fœno referciebant, ac deinde futuris artius iunctis prohibebant, ne aqua pertingere ad paleas posset. His ergo traiciebant, commeatumque comportabant; videlicet vinum ex palmulis factum, & panici frumentum. Nam huius in ea regione maxima erat copia. Ceterum orta inter Menonis & Clearchi milites hoc loco cōtrouersia, Clearchus Menonis militem iudicio suo illatæ reum iniuriæ, verberibus cædi iussit. Is ad exercitum suum reuersus, rem exponit. Quo milites cognito, molesteferebant, & Clearcho successebant grauitate. Eodem die Clearchus, quum ad traiectum fluminis accessisset, foro venalium suum per Menonis castra cum suis perpaucis equo reuehebatur. Cyrus autem nec dum venerat, sed adhuc erat in itinere,

πῶς πρᾶξι
χρῆσι
πῶς πρᾶξι
χρῆσι

μάχῃ

πῶς ἡμῶν

κορυφῆς

μῆ

Cyri cele-
ritas expe-
ditio.

Inter
Clearchi
& Meno-
nis milites
orta.

vt accederet. Quum vero quidam e Menonis militibus ligna scinderet, viso Clear-

λιμα εἶ), καὶ ἐκέλευεν αὐτὸν λαμβάνειν μέγας A
παρ' ἑκάστου τῶν ἠγεμόνων. ὁ δὲ Οὐρανὸς, νο-
μίσας ἐτόιμοις αὐτῷ (εἶ) τὰς ἱππέδας, ῥεάφθ'
ἔπιτολιὺν πρὸς βασιλέα, ὅτι ἤξοι ἔχον ἱπ-
πέδας, ὡς αὐτὸν δύναιται πλείους; ἀλλὰ φράσαι
τοῖς ἑαυτῶν ἱππέδων ἐκέλευεν, ὡς φίλιον αὐτῷ
ὑποδέχεσθαι. ἐνταῦθα δὲ ἐν τῇ ἔπιτολῇ καὶ τὸ
πρὸς φίλους ὑπομνήματα, καὶ πίστεως.
Ἐπιτίμω τὸν ἐπιτολιὺν δίδωσι πιστῶν ἀνδρῶν, ὡς
ἔπειτα. ὁ δὲ λαβὼν, Κύρου τὸ δείκνειν. αἰαγοῖς
δὲ αὐτὸν Κῦρος, συναλματῶν Οὐρανῶν, καὶ B
συλληλαφίς τὴν αὐτὴν σκενήν ἁφῶν τὰς ἀρί-
στοις τῶν περὶ αὐτὸν ἐπὶ αὐτῶν. καὶ τὰς τῶν ἑλλείων
στρατηγῶν ἐκέλευεν ὀπλίτας ἀγαθῶν, τὰς δὲ
δὲ φεῖσθαι τὰ ὄπλα περὶ τὴν αὐτὴν σκενήν. οἱ
δὲ ταῦτα ἐποίησαν, ἀγαθόντας ὡς τεχνολογῶν
ὀπλίτας. Κλέαρχον δὲ καὶ εἶσω παρεκέλευσε
σύμβουλον, ὅς γε καὶ αὐτὸν καὶ τοῖς ἄλλοις ἐ-
δόκεν παρρησιάζεσθαι μάλιστα τῶν ἑλλείων.
ἐπεὶ δὲ ἔξηλθεν, ἐξήγαγε τοῖς φίλοις τὸ κρίσειν
τὸ Οὐρανῶν, ὡς ἐχέσθαι. ἐγὼ γάρ ἀπόρητον εἶμι.
ἔφη δὲ Κῦρος πρὸς τὸν λόγον ὡδὲ Παρραχά-
λεσα ὑμᾶς, ἀνδρες φίλοι, ὅπως σὺν ὑμῖν βα-
λόμην ὁ, πὶ τὸ δικαιοσύνην καὶ πρὸς θεῶν
καὶ πρὸς ἀνθρώπων, τὰ πρὸς πρὸς αὐτὸν Ο-
ρανῶν τεταῖ. τὸν γὰρ παρρησίαν καὶ ὁ ἐμὸς πα-
τήρ ἔδωκεν ὑπὸ τῆν ἐμὸν ἐμὸν (εἶ). ἐπεὶ δὲ τα-
ραχεῖς, ὡς ἔφη αὐτὸς, ὑπὸ τῆν ἐμὸν ἀδελφου
σὺν ἐπολέμησεν ἐμὸν, ἔχον τὴν ἐν ἀρδεσιν
ἀκρόπολιν, καὶ ἐγὼ αὐτὸν πρὸς πολέμων ἐ-
ποίησα, ὡς τε δόξαί τῆν πρὸς ἐμὸν πολέ- D
μου παύσασθαι, καὶ δόξαί εἰλαβὼν καὶ ἔδω-
κα. μετὰ ταῦτα, ἔφη, ὡς Οὐρανῶν, ἔστιν ὅ, πὶ σε ἠ-
δικησα; ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, ὅτι οὐ. πάλιν ὁ Κῦρος
ἠρώτα οὐκ ἔτι ὑπερὸν, ὡς αὐτὸς σὺ ὁμολογήσας,
ὡδὲ ὑπὸ ἐμὸν ἀδικούμενος, ἀποσὰς εἰς μυ-
σοῖς, κακῶς ἐποίησας τὸ ἐμὸν ἔχον ὅ, πὶ ἐδύνα;
ἔφη ὁ Οὐρανῶν. ἔχον, ἔφη ὁ Κῦρος, ὅποτ' αὐ-
ἐγνώσ τ' ἑαυτῶν δυνάμειν, ἐλθὼν ὅτι τ' Ἄρ-
τέμεδος βωμόν, τ' μετὰ μεμλητῆν σοι ἔφη-
σα, καὶ πείσας ἐμὸν, πρὸς πάλιν ἔδωκα μοι, E
καὶ ἔλαβες παρ' ἐμοῦ; καὶ ταῦθ' ὁμολογή ὁ
Οὐρανῶν, τί οὖν, ἔφη ὁ Κῦρος, ἀδικηθεῖς ὑπὸ
ἐμοῦ, καὶ ποτέ τοι ὅτι βουλεύων μοι φανερὸς
γέγονας; εἰ πόντος δὲ Ὁρανῶν ὅτι ὡδὲ ἀδικη-
θεῖς, ἠρώτησεν ὁ Κῦρος αὐτὸν, ὁμολογήσας οὖν περὶ ἐμὸν ἀδικεῖν (εἶ); ἢ γὰρ ἀδικῶν, ἔφη ὁ Οὐρανῶν.

sua futura. Quamobrem iussit, vt a singulis
ducibus copiarum partē acciperet. Oron-
tes, qui existimaret, paratos sibi equites fo-
re, literas ad regem scribit, venturū se cum
equitatu quam posset maximo: saltim dici
iuberet equitibus suis, vt se tamquam ami-
cum exciperent. Eadem in epistola pristi-
nam regi amicitiam ac fidē in memoriam
reuocabat, eamq; homini, quē admodum
ipse existimabat, fideli tradebat. Is quum
primum eam accepisset, Cyro ostēdit: qui
ea lecta, comprehendit Orontam, & ad ta-
bernaculum suum Persas septem, auctori-
tate apud se præstantissimos, arcessit; Græ-
corumq; duces iubet grauis armaturæ mi-
lites adducere, qui cū armis tabernaculum
suum circumfisterent. Parebant illi, circi-
terq; militum armaturæ grauis tria millia
ducebāt. Clearchum introvocatū etiā
in consiliū adhibebat, quod is tum ipsi,
tum ceteris, Græcos longe dignitate vide-
retur antecellere. Quumq; post ille de ta-
bernaculo exiisset, quo pacto de Orōta iu-
dicium factū fuisset, amicis narrabat: qui-
pe qui rem silentio tegere iussus non esset.
Aiebat autem, Cyrum fecisse dicēdi prin-
cipium huiusmodi quoddam: Equidē vos,
amici, huc aduocari volui, quo de vestri
consilij sententia, de hoc Oronta id statuā,
quod & ad Deos, & ad homines æquissi-
mum fuerit. Hunc primum pater meo sub
imperio esse voluit. Postea fratris mei ius-
su, quemadmodum ipse factus est, aduer-
sum me arma cepit, Sardium arce occupa-
ta. Ego vero bello hominem persequens
effeci, vt abstinēdum sibi a bello aduersus
me putaret; adeoq; dextram ipsi & dedi, &
dixi. Post hæc, ait, vllane te iniuria adfe-
ci, Oronta? Quum is respondisset, Nulla;
rursus interrogabat Cyrus: Ergo deinceps,
vti quidem ipse profiteris, nihil a me factus,
nonne facta ad Mysos defectione agrum
meum, quacumque ratione poteras, infe-
ctum habuisti? Factum, Orontes ait. Ergo
quum rursus, quæ tuæ vires essent, adgnoi-
ceres; nonne ad aram Dianæ accessisti, ac
pœnituisse te facinoris tui dixisti, mihi que
persuaso fidem dedisti, & accepisti? Quæ
item quum Orontes factus esset: Qua-
nam igitur, ait Cyrus, adfectus a me iniu-
ria, tertium modo mihi deprehensus es in-
fidias struere? Quum nulla se adfectum
Orontes iniuria diceret, Cyrus eum iherog-
at: Ergone te fateris in me iniurium ef-
se? Id quidem necesse est, ait Orontes.

δίδωσιν.

δικαίον
667

μεταμε-
μνησά-
μαι

Tum rursum Cyrus: Etiā ne deinceps fra-
 tri meo hostis fueris, mihiq; amicus & fi-
 dus? Cui ille: Tamen si maxime sim, respon-
 dit: tibi tamen, Cyre, non amplius fidus vi-
 debor. Ad quæ verba Cyrus iis, qui aderāt,
 ait: Hic quidem huiusmodi tum fecit, tum
 fatetur: vestrū vero tu primus dicito, Cle-
 arche, sententiā tuam. Et Clearchus: Equi-
 dem censeo, ait, hunc hominem quamprimum
 e medio tollendum esse, ne deinceps
 necesse sit ab ipso nos cauere; sed otium no-
 bis sit, quod hunc adinet, de iis, qui amici
 nobis esse volunt, bene promerēdi. Ad hęc
 sententiā Clearchus aiebat & ceteros ac-
 cessisse. Post hæc surgentes vniuersi, atq; in
 his etiam propinqui hominis, Cyro sic iu-
 bente, cum indicio necis zonam Orontæ
 prehēderunt. Deinde quibus hoc negotij
 datum erat, ipsum educebāt: quem quum
 viderēt ij, qui prius eum summisse venera-
 bantur, etiam tunc eundem illi veneratio-
 nis honorē exhibebant, tamen si hominem
 duci ad mortem intelligerēt. Posteaquam
 introductus in Artapatæ, quo Cyrus vno
 sceptrigerorū fidelissimo utebatur, taber-
 naculum fuisset; nemo deinceps Orontam
 vel viuum vel mortuū vquam vidit, aut
 dicere certo potuit, quo pacto extinctus ef-
 fet, aliter aliis suspicantibus. Ne quidē v-
 quam sepulchri ipsius vllum vestigium ex-
 fluit. Inde per agrum Babylonium castris
 tertiis, parasangas x i i conficit. Quum ca-
 stra tertia metatus esset, tam Græcas, quam
 barbaras copias in planicie iustrabat, idq;
 nocte media. existimabat enim regem po-
 stridie mane ineūdi proelii caussa cum co-
 piis adfuturum. Et Clearchum quidem,
 dextrum cornu ducere iubet: Menonem
 Thessalum, sinistrum. Suos struebat ipse.
 Posteaquam iustratæ copiarū fuissent, ade-
 rant postridie magno a rege transfugæ, qui
 de exercitu regis Cyro nuntios adferebāt.
 Is, aduocatis Græcorum prætoribus, & co-
 hortium præfectis, quo pacto pugnam in-
 stitueret, consultabat; simulque cohorta-
 tus ipsos, huiusmodi verbis fiduciam adde-
 bat: Ego vos, Græci, non quod barbaro-
 rum mihi deesset copia, socios belli huc
 adduxi; sed quod præstare multis vos bar-
 baris existimarem, idcirco mecum sumen-
 dos putavi. Quamobrem date quærso ope-
 ram, vt vos eos exhibeatis, qui libertate,
 quā obtinetis, & cuius gratia vos equidem
 beatos arbitror, digni sitis. Nam scire vos
 volo, me libertatem rebus vniuersis ante-
 ferre, quas possideo, multoq; etiam maio-

Orontæ
 proditoris
 supplicij.

Αὐτὸς δὲ πάλιν ἠρώτησεν ὁ Κύριος, ἔτι οὖν ἀ-
 γήσιοι τῶν ἐμῶν ἀδελφῶν πολέμιος, ἐμοὶ δὲ καὶ
 φίλος καὶ πιστός; ὃν ἀπεκρίνατο, ὅτι οὐδὲ εἰ γε-
 νοίμην ὁ Κύριος, σοὶ γὰρ αἰετὶ ποτὲ δόξαμι. ὡς
 ταῦτα ὁ Κύριος εἶπε τοῖς παρῶσιν· ὁ μὲν ἀνὴρ
 τοιαῦτα μὲν πεποίηκε, τοιαῦτα δὲ λέγει· ὁ μὲν
 δὲ σὺ παρῶτος, ὃ Κλέαρχος, ἀπόφινε γνώμην
 ὅτι σοὶ δοκῆ. Κλέαρχος δὲ εἶπε τάδε· συμβε-
 λθὼν ἐγὼ τῷ ἀνδρὶ τῶτον ἐκ ποδῶν ποιήσας ὡς
 πάχιστα ὡς μηκέτι δεοὶ τῶτον φυλάττειν, ἀλλ'
 ἀφελῆν ἡμῖν, ὃ καὶ τῶτον ἐστίν, τὸς δὲ ἐθέλον-
 τας φίλους τέττας δὲ ποιῆν. ταῦτ' ἡ τῆ γνώ-
 μη ἐφη καὶ τὸς ἄλλους παρῶσθεσθαι. μὲν ταῦτα
 κελύοντος Κύριος ἐλάβοντο τὸ ζῶντος τὸ Οὐρόν-
 τιω ὅτι θανάτω ἀπομιτες ἀνασάντες, καὶ οἱ συλ-
 λησας. εἶτα δὲ ἔξῃσθον αὐτὸν οἷς παρῶσθεσθαι. ἐ-
 πεί δὲ εἶδον αὐτὸν οἷσθ παρῶσθεν παρῶσθεν, καὶ
 τότε παρῶσθεν, καὶ ὡς εἶδότες ὅτι ὅτι τῶ-
 νατῶ ἀγρίῳ. ἐπεί δὲ εἰς τὸ Ἄρταπάτα σκηνῶν
 εἰσῆλθον, τὸς πιστάτας τῶν Κύριος σκηπτήρων,
 μὲν ταῦτα ἔτε ζῶντα Οὐρόντιω, ἔτε τεθνεώ-
 τας ὁσθεὶς πῶποτε εἶδεν, οὐδὲ ὅπως ἀπέθανεν
 ὁσθεὶς εἰδὼς ἔλεγε. εἶνα ζῶν δὲ ἄλλοι ἄλλως.
 τάφος δὲ ὁσθεὶς πῶποτε αὐτῷ ἐφαίνε. ἐν τεθ-
 νεν ἔξελαύνει ἀφ' αὐτῆς βαβυλωνίας σαθμοὶς
 τῆς, καὶ ὁσθεὶς δῶδεκα. ἐν δὲ τῶν τρίτων
 σαθμῶν Κύριος ἔξετασιν ποιήσαι τῶν ἐλλυῶν
 καὶ τῶν βαρβάρων ἐν τῶν πεδίων, ὡς εἰ μέσας
 νύκτας· (εἰδὲ καὶ γὰρ εἰς τὸ ὅτι ἔσαν ἐὼ ἡζῆν βα-
 σιλέα σὺν τῶν στρατῶματι μαχρῶν) καὶ
 ἐκέλευε Κλέαρχον μὲν τὸ δόξαι, ὡς κέρως ἡγή-
 σθαι, Μένωνα δὲ τὸ θεπάλων τῶν θῶν ὀνομοῦ αὐ-
 τῶν δὲ τὸς εἰμῶν διέτασθαι. μὲν δὲ τῶν ἔξετασιν ἀμ-
 τῆ ὅτι ὅτι ἡμέρα αὐτόμολοι παρῶν μεγάλου
 βασιλέως ἡκοντες ἀπήγελλον Κύριω ὡς τὸ
 βασιλέως στρατίας. Κύριος δὲ συλκαλέσας τὸς
 στρατηγούς καὶ λοχαγούς τῶν ἐλλυῶν, σιωπέ-
 λθε τότε, πῶς αὐτῶν μέγλιω ποιοῖτο, καὶ τῶν
 τὸς παρήνθαι ἡρῶν ὡν τοιαῦτα ὡς ἀνδρες ἔλλη-
 νες, ὡς καὶ ἀποφῶν· ἀποφῶν βαρβάρων συμ-
 μέχρους ὑμᾶς ἀγῶ, ἀλλὰ νομίζων ἀμείνονας καὶ
 κρείττους πολλῶν βαρβάρων ὑμᾶς εἶναι, ὡς τῶν
 πο παρῶσθεν. ὅπως ἔν ἔσεσθε ἀνδρες ἀξιοὶ τῶ
 ἐλευθερίας, ἡς κέκτησθε, καὶ ὡς ἡς ὑμᾶς ἐγὼ
 εὐδαμονίζω. εὐ γὰρ ἴστε, ὅτι τῶ ἐλευθερία ἐλαί-
 μιλῶ ἀν' αὐτῶν ἐγὼ παρῶτων καὶ ἄλλων πολλῶν
 πλάσιων.

Handwritten marginal notes in Greek script, including phrases like "ὁσθεὶς εἰδὼς ἔλεγε", "ἐν τεθνεώ-
 τας ὁσθεὶς πῶποτε εἶδεν", and "ἐν δὲ τῶν τρίτων".

πλάσιον. ὅπως ἴδῃτε εἰς οἶον ἔρχεσθαι ἀγῶ-
 να, ἐγὼ ὑμᾶς διδάξω. ὅ μὲν πλήθος πολὺ, καὶ
 πολλὴ κραυγὴ ὀπίσσω· ἀντὶ τούτων ἀνάγκησθε,
 τὰλλα καὶ ἀσχυροὶσθε μοι δοκῶ, οἷος ἡμῶν ἰσώ-
 σαθε τὸς ἐν τῇ γῆρα οἷος ἀνδράποδος. ὑμῶν
 ἴσχυρῶν ὄντων, καὶ δὲ τὸ λῆσθαι ἡμιμέρων, ἐγὼ
 ὑμῶν τὸ μὴ οἶκα δεβυλῶν ἀπέναντι οἷος οἰ-
 χροὶ ζῆλωτὸν ποιήσω ἀπελθῆν, πολλὰς δὲ οἰσμη-
 ποιήσῃν τὰ παρ' ἐμοὶ τὸ ἀίρησθαι ἀντὶ τῆς οἰ-
 χροῦ. ὅ μὲν Γαυλίτης παρὼν, Φυγὰς σάμιος,
 πιστὸς ἴσχυρῶν, εἶπε καὶ μὲν, ὅ μὲν Κῦρε, λέγεισι πι-
 νῆς, ὅτι πολλὰ ὑπὸ γῆρῃ νῦν, εἴθε ὅ ἐν τοῖσδε εἴθι
 ἔκινδύσῃσθε παρσιοντος· ἀντὶ δὲ ἴσχυρῶν π, ε
 μέμνησθαι σε. ἐνίοι δὲ, εἰ μὲν οἰοῦντο καὶ βύ-
 λαιο, διῶκα δὲ ἀποδῆναι, ὅσα ὑπὸ γῆρῃ. ἀκί-
 στας ταῦτα ἔλεξεν ὁ Κῦρος· ἀλλ' ἐστὶ μὲν ἡμῖν, ὅ
 ἀνδρες, ἡ ἀρχὴ ἢ παρὰ τὰς, πρὸς μὲν τὸ μεση-
 βρία, μέγιστος δὲ καὶ μακρὸς καὶ διῶκα οἰσθῆν οἰ-
 ἀνθρώποι· πρὸς ἴσχυρῶν, μέγιστος ὅτις εἴθε καὶ
 μῶντα. τὰ δ' ἐν μέσσοις τῶν ἀπὸ πύλα σατραπεύ-
 οισιν οἷος ἐμῶν ἀδελφῶν φίλοι. ἡ δὲ ἡμῶν νική-
 σωμεν, τὸ ὑμᾶς δὲ τὸς ἡμετέρας φίλους τῶντων
 εἴχεσθαι ποιήσῃ. ὡς εἴθε ἔτ' το δέδδικα, μὴ σὺ
 ἔχω ὅ, πῶ δὲ ἐκάστω τῶ φίλων, ἀντὶ γῆρῃ, ἀλ-
 λά μὴ σὺ ἔχω ἰκανοῖς, οἷος δὲ ὑμῶν δὲ τῶ ἐλ-
 λιών καὶ σέφανον ἐκάστω χυσοῦν δῶσω. οἷος
 δὲ, τούτων ἀκούσαντες, ὡς εἴθε τε ἦσαν πολὺ
 παρσιοντοί, καὶ τοῖς ἄλλοις δὲ ἡγελλοι.
 εἰσῆσαν δὲ παρ' αὐτῶν οἷος τε στρατηγῶν, καὶ τῶν
 ἄλλων ἐλλιών ἰνῆς, ἀξιοῖντες εἰδέναι, τί σφί-
 σιν ἔσαι, ἐὰν κρατήσωσιν. ὁ δὲ, ἐμπιπλὰς ἀ-
 πύτων τῶ γάμω, ἀπέπεμπε. παρεκελεύ-
 οντο δὲ αὐτῶν πύτες, ὅσοι πρὸς διελέγοντο, μὴ
 μάχεσθαι, ἀλλ' ὅπασθαι ἑαυτῶν τάττεισθαι.
 ἐν τῶ τῶ χαρῶν τῶ Κλέαρχος ὡς εἴθε πῶς ἦ-
 ρετο Κῦρον οἷος γὰρ σοι, ὅ μὲν Κῦρε, μάχεσθαι τῶ
 ἀδελφόν; ἢ δὲ, εἶπε ὁ Κῦρος, εἴ πῶς γε Δαρείος
 καὶ Παρυσάπιδος ὅτι πῶς, καὶ ἐμὸς ἀδελφός, ἐκ
 ἀμαχεῖ τούτων ἐγὼ λήσομαι. ἐν τῶ δὲ ἐν τῇ
 εἴσοπλοῖα δὲ ἰθὺς ἐγύρετο τῶ μὲν ἐλλιών,
 ἀπὸς μυρία καὶ τετρακισία, πελτασταὶ ἴδι-
 γάλιοι καὶ τῶ τετρακισιοί. τῶ δὲ μὲν Κῦρου
 βαρβαρῶν δέκα μυριάδες, καὶ δὲ ματα
 δρεπδμηφόρα ἀμφὶ τῶ εἴχοι. τῶ δὲ πολε-
 μίων ἐλέγοντο εἶναι ἑκατὸν καὶ εἴχοι μυριά-
 δες, καὶ δὲ ματα δρεπδμηφόρα δὲ κισία.

Aribus aliis. Verum ut intelligatis, quale vo-
 bis in certamen sit descendendum; rem o-
 mnem vobis aperiam. Hostium multitudo
 ingens est, & ingēti cum clamore aduerfa-
 rios inuadunt. Quæ si pertuleritis, cetero-
 rum vos ipsos pudebit, fat scio: tales esse
 nostros in his terris homines experiemini.
 Vos si, ut viri estis, etiam audentes vosmet
 exhibueritis: faciam, ut quicumq; domum
 redire voluerit, ciuibus suis suspiciendus
 redeat: quamquam etiam effecturum me
 arbitrer, ut multi rebus patriis oblatas a me
 brationes sint anteposituri. Heic quū Gau-
 lites quidam Samius exsul adesset, Cyro
 fidus: Atqui, ait, nonnulli te dicunt, Cyre,
 multa policeri hoc tempore, quod tali ver-
 feris in periculo, eoq; iam imminente. Sed
 si fortuna prospera vtare, nullius te rei me-
 morem fore. Nonnulli etiam aiunt te, si &
 memineris, & velis, minime tamen posse
 præstare, quæ te præstaturum pollicere.
 Quæ quum Cyrus audisset: Nobis, inquit,
 paternum regnum, milites, pertingit ver-
 sus meridiem ad ea loca, in quibus calor
 causa homines habitare nequeunt; versus
 septemtriones ad ea, in quibus nemo hie-
 mis causa habitat. Quæ his interiecta sunt
 omnia, fratris amici satraparum cum titulo
 & potestate obtinent. Quod si nos vice-
 rimus, vos amicos nostros his per me potiri
 æquum est. Quapropter non est quod me-
 tuam, ne quod amicis singulis largiar, si
 quidem res successerint, habeam: sed ne
 non satis multos habiturus sim, quib. dem.
 Vobis quidem Græcis etiam coronam sin-
 gulis auream dabo. Quæ quum illi audis-
 sent non solū suo nomine multo alacriores
 erant, sed eadem aliis quoq; renuntiabant.
 Ingressi deinde ad ipsum partim duces,
 partim quidam de Græcis ceteris, scire cu-
 piebant, quid essent habituri, si vincerent.
 Hos omnes Cyrus, animis spe refertis, di-
 mittit. Quotquot autē cum ipso colloque-
 rentur, hortabatur eū, ne præliaretur ipse,
 sed post aciem suam subsisteret. Atq; hoc i-
 pso tēpore Clearchus eum interrogabat, in
 hanc sententiā: Existimasne, Cyre, fratrem
 tuum prælio tecum decertaturum? Profe-
 cto, inquit Cyrus, siquidē Darij & Parisati-
 dis filius est, & frater meus, non sine prælio
 equidem hæc consequar. Ceterum quum
 exercitus armaretur, censa sunt Græcorum
 ccc ioo & cccc, qui scutati erant; cetrato-
 rum, iicc & cccc. Barbarorū, qui Cyro
 militabant, erant ccc ioo, currus falcati
 fere xx. Hostium numerus esse ferebatur
 duodecies cetera millia, currus falcati cc.

πεντακ-
 σιοι

al. 12

al. Anta- Item equitum millia sex, quibus * Artager- A
ses cum imperio preerat, & qui ante regem
gerjes dispositi erant. Regiarum copiarum impe-
ratores, & praetores, & duces quatuor, tre-
centenis millibus singuli praerant, * Abro-
al. Acroco- mas, Tiffaphernes, Gobryas, Arbaces.
mas, Tif-
saphernes,
Gebryas,
Arcabes.
Verum ex hac multitudine tantum non in-
genta millia praelio interfuerunt, & currus
falcati c. l. Na Abrocomas serius ex Phoe-
nicia venit, nimirum die quinto a pugna.
Etenim haec Cyro renuntiabant transfuga
quidam, qui e castris magni regis ante
praelium excesserant: & qui commisso iam
praelio deinceps intercepti fuerunt, eadem
commemorabant. Hinc Cyrus castris vnus
parasangas tres progreditur, quum copias
vniuersas, tum Graecas, tum barbaras in-
structas duceret. Nam hoc die regem pra-
elium commissurum existimabat. Etenim
non longius, quam dimidij diei itinere fos-
sa aberat alta, latitudine quinque, organum,
Amplitu- altitudine trium. Ea per campos sursum
do castro- versus ad parasangas x i i, nimirum vsq; ad
rum regio- Mediae castellum porrigebatur. Quo loco
sum. sunt aluei numero quatuor, latitudine ple-
thri, profunditate ingenti; qui ex Tigri flu-
uio deriuantur, atque etiam naues in eis
agi frumentarie possunt. Iidem in Euphra-
tem influunt, & parasanga interuallo di-
stant inter se, pontibusque strati sunt. Pro-
pter ipsum Euphratem transitus erat artus,
inter fluuium ac fossam, latitudine fere xx
pedum. Hanc fossam magnus rex pro mu-
nimento fecit, posteaquam inaudisset,
Cyrum cum exercitu aduentare. Sed tran-
situm hunc Cyrus cum exercitu superauit,
atque intra fossam sese recepit. Ac
rex quidem eo die pugnam non commi-
sit, sed tum equorum tum hominum re-
trocedentium multa vestigia manifesto
cernebantur. Heic Cyrus arcessito Sila-
no Ambraciota vate, Daricis cum i i i c i o
donauit, quod Cyro die ante eum diem
vndecimo, consultis prius extis dixisset,
regem diebus decem proximis praelium
non commissurum. Quo tempore Cyrus
respondit, non amplius subiturum aleam
praelij, si diebus iis non praeliaretur. Quod
si tu verum dixeris, decem tibi talenta poli-
ceor. Quapropter quum dies illi x praeter-
iissent, aurum hoc ei tunc dedit. Rex ubi Cy-
ri copias fossam traicere non prohiberet,

Amplitu-
do castro-
rum regio-
sum.

Silani
Ambraciota vate,
Daricis cum
i i i c i o
donauit,

ἄλλοι δ' ἦσαν ἕξακισχίλιοι ἵππεις, ὧν ἄρτα- Αντιχί-
ρης ἦρχεν. ἔτοι δ' παρὰ αὐτὸν βασιλέως τετα- σης
μένοι ἦσαν· ἔξ' ὧν βασιλέως στρατῶμαχος ἦσαν ἀ-
ρχῆς, καὶ στρατηγῶν, καὶ ἡγεμόνες τέσσαρες, εἰσα-
χθὶνα μυριάδων ἑκατὸς, Ἰβροκόμας, Τισσαφ- Αντικό-
φηνης, Γωβρύας, Ἀρβάρης. τούτων δὲ παρε- μασ,
στῆσαν ἐν τῇ μάχῃ ἐπιτήρητα μυριάδες, καὶ ἐρύας,
στῆσαν δὲ περὶ τοὺς ἑκατὸν καὶ πενήτηχινα. Ἀρβάρης.
Ἰβροκόμας γὰρ ὑπέστη τῆς μάχης ἡμέρας
πέντε, ἐκ φοινίκης ἐλαύων. ταῦτα δ' ἠγγέλ-
λον παρὰ Κύρου οἱ ἀσπαστάδες ἐκ τῆς πο-
λεμίων καὶ ἀσπαστῶν βασιλέως παρὰ τῆς
μάχης· καὶ μετὰ τὴν μάχην οἱ ὑπέστησαν ἐλήφ-
θησαν τῶν πολεμίων, ταῦτα ἠγγέλλον. ἐντεῦ-
θεν δὲ Κύρος ἐξ ἐλαύνει σκαθμόν ἕνα, τῶν ἀσπασ-
τας τῆς, σὺν τετρακισχίλιον τῶν στρατῶμαχι
[πύργῳ] * καὶ τῶν ἐπιτήρητων, καὶ τῶν βαρβα-
ρικῶν. ὅτε γὰρ ταῦτη τῆς ἡμέρας μαχθήσεται
βασιλέα. κατὰ γὰρ μέσον τὸν σκαθμόν τὸν
τῶν ἀσπαστῶν οὐκ ἐκβαθῆς, δὲ μετὰ εὖρος ὀργυμῶν
πέντε, δὲ δὲ βάθος ὀργυμῶν τῆς. παρετέτακτο δὲ
ἡ τῶν ἀσπαστῶν ἀπὸ τῆς πεδίου ὑπὸ δώδεκα
τῶν ἀσπαστῶν, μέχρι τῆς μηδίας τείχους· ἐν-
θα δὲ εἰσὶν αἱ διώρυχες ἀπὸ τῆς τήρης πο-
ταμοῦ ῥέουσαι. εἰσὶ δὲ τέσσαρες, δὲ μετὰ εὖ-
ρος πλεθειμισία, βαθεῖα δὲ ἰσχυρά, καὶ πλοῖα
πλήθ' ἐν αὐταῖς σιταγωγὰ. εἰσβάλλουσι δὲ εἰς
τὸν ἀσπαστῶν, ἀσπασταῖσι δὲ ἕκαστη πα-
ρασπαστῶν, γέφυρα δὲ ἔπρησιν. ἡ δὲ παρὰ αὐ-
τὸν τὸν ἀσπαστῶν παρέσθης γενὴ μετὰ τὸν
D ποταμοῦ καὶ τῆς τῶν ἀσπαστῶν, ὡς εἴχουσι ποδῶν
δὲ εὖρος. ταῦτι δὲ τῶν ἀσπαστῶν βασιλέως
μέγας ποιὸν ἀπὸ τῆς ἐρήματος, ἐπεὶ δὲ σὺν ἄνε-
ται Κύρου παρὰ ἐλαύνονται. ταῦτι δὲ τῶν
παρέσθης Κύρος τε καὶ ἡ στρατῶν παρήλητε, καὶ
ἐγγύοντο εἰσὼ τῆς τῶν ἀσπαστῶν. ταῦτι μετὰ οὖν τῆ
ἡμέρας ὅτι ἐμαχθήσεται βασιλέως, ἀλλ' ἄπο-
χωρώτων φανεραῖ ἦσαν καὶ ἵππων καὶ ἀν-
δρῶν ἵχνη πολλά. ἐν ταῦτα Κύρος Σι-
λανὸν κἀλέσας τὸν ἀμφοτερότερον μάντιν, ἔ-
E δωκεν αὐτῷ ἀρσέως τεισαχίλιους, ὅτι τῆ ἐν-
δεκάτῃ ἀπὸ ἐκείνης τῆς ἡμέρας παρὰ τῆς
ἴππῶντος, εἶπεν αὐτῷ, ὅτι βασιλέως ἔμα-
χθήσεται δέκα ἡμερῶν. κύρος δ' εἶπεν· ἔκ ἀρὰ ἐπὶ μαχθήσεται, εἰ μὴ ἐν ταῦταις τῆς ἡμέρας μαχθήσεται.
εἰ δὲ ἀληθῆς ὅσῳ, ὑπὸ χροῦ μοί σοι δέκα τάλαντα. τῆτο δὲ χρυσίον τότε ἀπέδωκεν, ἐπεὶ παρήλ-
θον αἱ δέκα ἡμέραι. ἐπεὶ δὲ ἐπὶ τῆ τῶν ἀσπαστῶν ἐκ ἐκὼλυε βασιλέως δὲ Κύρος στρατεύμα δὲ ἐλαύνειν,
ἐδο-

Handwritten notes in the right margin, including a large initial 'Α' and various lines of text in a smaller script.

ἔδοξε καὶ Κύρω καὶ τοῖς ἄλλοις ἀπεγνωσμένοι τῶν
 μαχῆσθαι ὡς ἐπὶ τῆς ὑστεραίας Κόρος ἐπορεύετο
 ἡμελημένως μάλλον. τῆ δὲ τρίτῃ ὅτι τε τῶ
 δέματος καὶ δὴ μὲν ἵπποισι πορεύετο, καὶ
 ὀλίγοι ἐν τάξει ἔχοντες αὐτῶν. ὅ ἵπποισι αὐ
 τῶν αἰατεταραγμένων ἐπορεύετο, καὶ τῶν
 ὀπλων τοῖς στρατιώταις πολλὰ ὅτι ἀμαξῶν
 καὶ ὑποζυγίων ἦγετο. καὶ ἡδὴ τὸ ἰὼ ἀμφὶ ἀ
 γροῦν πλήθουσαν, καὶ πλησίον ἰὼ ὁ σαθρός,
 εἶτα ἔμελλε καταλύσθαι, ἰὼκα Παργύας
 αἰὲρ ὄψεσθαι τῶν ἀμφὶ Κόρον τῶν περὶ τῶν
 Φαινεταί εὐαύτων καὶ κρατοῖσι δροῦσι τῶ ἵπ
 πῶ, καὶ ὅσους πάντας, οἷς ἐνετύγχετο, ἐβόα
 καὶ βαρβαρικῶς καὶ ἐλλήνικῶς, ὅτι βασι
 λεί, σὺν στρατῷ μακρῶ πρὸς ἔρχεται,
 ὡς εἰς μάχην παρεσκευασμένος. εἶτα δὲ ἡ πο
 λὺς τάραχος ἐγένετο. αὐτίκα γὰρ ἔδοκίμου οἱ ἐλλ
 λῶες, καὶ πόρτες δὲ, ἀτάκτοις σφίσι βῆσι
 περὶ τῶν. καὶ Κόρος τε καταπηδήσας ἐκ τῶ
 δέματος τὴ θώρακα ἐπέδου, καὶ ἀναβάς ἐπὶ
 τῶ ἵππῳ τὰ παλάμεις χεῖρας ἔλαβε, τοῖς τε
 ἄλλοις πάνσι παρήγγελλεν ἄξοπιλίεσθαι, καὶ
 καθίσασθαι εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν ἕκαστον. εἶτα δὲ ἡ
 σὺν πολλῇ ἀσπιδὴ καθίσαντο, Κλέαρχος μὲν
 τὰ δεξιὰ τῶ κέρατος ἔχων, πρὸς τὰ ὄφρα
 τῆ ποταμῶ, Περζένης δὲ ἐχόμενος· οἱ δὲ ἄλ
 λοι, μὲν τῶν Μένων δὲ, καὶ τῶν στρατῶμα, ὅ
 δὲ ὄνυμοι κέρας εἶχε τῶ ἐλλήνικῶ. ὅ δὲ βαρ
 βαρικῶ, ἵπποις μὲν παφλαγῆνες εἰς χιλοῖς
 πρὸς Κλέαρχον ἔστασαν ἐν τῶ δεξιῶ, καὶ ὅ
 ἐλλήνικῶν πελαστικῶν ἐν δὲ τῶ ὄνυμῶ, Α
 ρειῶς τε ὁ Κόρου ὑπαρχος, καὶ ὁ δὴ ὄνομα βαρβα
 ρικῶν. Κόρος δὲ, καὶ ἵπποις μετ' αὐτῶ ἕξακῆσοι
 τῶ... ὀπλισμένοι θώραξι μάλα τοῖς, καὶ πα
 ραμυειοῖς, καὶ κράεσι πόρτες πλὴν Κύρου·
 Κόρος δὲ ψιλῶ ἔχων τὴ κεφαλὴν εἰς τὴ μάχην
 καθίστατο. λέγεται δὲ καὶ τῶ δὴ ὄνομα ὄνομα
 λαῖς τῶ κεφαλῶς ἐν τῶ πολέμῳ δὲ κινδύ
 νῶν. οἱ δὲ ἵπποι ἀπόρτες οἱ μὲν Κόρου εἶχον
 καὶ πρὸς μεταπίεθαι, καὶ πρὸς ἔρνεθαι· εἶχον δὲ
 καὶ μαχίρας οἱ ἵπποις ἐλλήνικῶς, καὶ ἡδὴ τὸ ἰὼ
 μέσον ἡμέρας, καὶ οὐ πῶ κατὰ φαιδρῶ ἦσαν οἱ
 πολέμοι. ἰὼκα δὲ δειλὴ ἐγένετο, ἐφαίνετο
 μορτός, ὡς ὅτε νεφέλη λευκὴ, χροῖα δὲ συγχρῶ ὑστερον ὡς ὅτε μελανία τις ἐν τῶ πεδίῳ ὅτι
 πολύ. ὅτε δὲ ἐγγύτερον ἐγγίνοιτο, τὰ χαλκῶς καὶ χαλκῶς πῆσρα πῆσρα, καὶ αἱ λείλα, καὶ αἱ ὄ
 ξῆς κατὰ φαιδρῶ ἐγγίνοιτο. καὶ ἦσαν ἵπποις μὲν λευκῶ θώρακες ἐπὶ τῶ ὄνυμου τῶν πολέμων.

visum est Cyro & ceteris, ipsum pugnan-
 di consilium abieciisse. Quamobrem po-
 stridie Cyrus negligentius iter faciebat.
 Die tertio etiam in curru sedens profici-
 scebatur, paucis acie instructa praecuribus.
 Ipsum militum vulgus confusis copiis, per-
 gebat, ac plerique in plaustris & iumentis ar-
 ma vehebant. lamque adeo id temporis erat,
 quo forum frequenti hominum turba re-
 fertum esse consuevit, & locus erat in pro-
 ximo, quo metatis castris subsistere vole-
 bat; quum Patagyas Persa, vir ex familia-
 ribus in primis Cyro fidus, aduehenti totis vi-
 ribus e longinquo conspicitur equo sudante,
 statimque ad omnes, in quos incideret,
 clamabat tum barbaricis tum Graecis ver-
 bis, regem magno cum exercitu aduenta-
 re, paratum proelio congregari. Tum vero
 tumultus ingens exortus est, Graecis & ce-
 teris omnibus futurum existimantibus, ut
 in non instructos irrueret. Cyrus e curru
 desiliens lorica induebat, equoque con-
 scenso, & arreptis tragulis, denuntiabat
 vniuersis, ut arma caperent, & suo quisque
 se loco susteret. Ibi tum impigre constite-
 runt. Clearchus quidem ad cornu dex-
 trum propter Euphratem fluvium, cui
 Proxenus contiguus erat, ac post eum sta-
 bant ceteri: laeuum cornu Graecarum co-
 piarum obtinebat Meno, & ipsius agmen.
 De barbaris equites mille Paphlagonum ad
 dextrum cornu propter Clearchum stete-
 runt, itemque Graeci, qui ceteris utebantur.
 In cornu sinistro Ariæus, Cyri praefectus, cum
 barbaricis copiis erat. Cyrus cum equitibus
 hoc in medio, qui omnes gradibus lorice
 muniti erant, & femorum tegumentis, &
 Dgaleis: vnus Cyrus nudo capite pugna ex-
 spectans constitit. Aiunt ceteros etiam ca-
 pitibus nudis aleam proelii subire. Habe-
 bant & equi omnes in exercitu Cyri fron-
 tium pectorumque munimenta, & equi-
 tes ipsi gladios Graecos. Iam meridies e-
 rat, nec hostes adhuc conspiciebantur. Ve-
 rum vbi postmeridianum tempus adpetiis-
 set, puluis quidam visus est, tamquam
 nubes albicans, & tempore non magno
 interiecto, tamquam nigredo quaedam
 diu totum campum occupauit. Quum
 propius accessissent, statim & aes fulsit, &
 hastæ, & ordines palam conspiciebantur.
 Ac laeva quidem in parte copiarum ho-
 stilium equites erant lorice albis induiti:

αἰαπ-
τραμμέ-
νον

πιστός παρ.
ἐλ. ἀνά
κράτος

καὶ πᾶσι
σον,

δὲ ὁ συ-
κός

Al. pagyās

Prælium
interfrō-
tes.

Cyrus eadē
pate nudo
in pugna

Ordo co-
piarum tes-
tium.

quibus cum imperio preesse Tissaphernes perhibebatur. His erant proximi, qui crates gestabant: succedebant grauis armaturæ pedites, cum scutis ligneis ad pedes vsque tendentibus, qui esse ferebantur Ægyptij. Succedebat & alij tum equites, tum sagittarij. Atq; hi omnes per gentes dispositi, agminibus quadratis, iisque plenis singillatim incedebant. Præibant currus, qui magnis a se distabant interuallis, & falcati appellabantur. Ii falces habebant ab ipsis axibus in obliquum porrectas, & sub curruum sellis in terrâ spectantes, vt in quamcumque rem incidissent, eam discinderent. Erat autem hoc ipsis consilij, quod currus hos in ordines Græcorum acturi essent, eosque disturbaturi. Enimvero Cyrus in eo, quod dixerat, quom Græcos adhortaretur, vt barbarorum clamores sustinerent, falsus est. Non enim cum clamore, sed quanto maxime silentio poterant, sedate, incesu equabili, atque etiam lente ad prælium accedebant. Heic Cyrus cum Pigrete interprete, aliisque tribus aut quatuor, prateruectus equo, clamore significabat Clearcho; vt aduersus mediam hostium aciem copias suas duceret, quod istic rex esset. Eam inquit, si vicerimus, omnia nobis confecta erunt. Clearchus, tametsi medium illum globum videret, ac de Cyro audiret, regem longe vltra Græcorum cornu læuum esse; (nam tanta rex multitudine hominum superabat, vt tametsi suorum aciem mediam obtineret, tamen læuum Cyri cornu ex aduerso sibi oppositum non haberet) non tamē volebat inquam Clearchus cornu dextrum a flumine auellere, quia metueret, ne ex vtraque parte circumdaretur. Cyro quidem respondebat, curæ sibi futurum, vt res præclare gereretur. Interea barbari æquabiliter procedunt, & Græcorū ordines, quam diu adhuc eodem loco subsistebant, ex iis, qui subinde accedebant, instruebantur. Cyrus autem copias modico ex interuallo præteruectus, vtrosque spectabat eminus, tum conuersis in hostes oculis, tum in suarum partium milites. Quem de Græcorum exercitu Xenophon Atheniēsis vidisset, equo non nihil adacto, vt ei occurreret, num aliquid imperaret, quærit. Cyrus paullum subsistens, dici iubet ad omnes, extra & hostias perpulchre sibi addicere. Quæ proferens, tumultum quemdā ordines peruagari audiit; & quis esset ille fremitus, interrogauit. Respondit Xenophon, iterum iam tessera dari. Mirum Cyro videri, quis eam prodidisset. Quapropter interrogat, quemnam sit tessera. Cui Xenophon: Iupiter, inquit, Seruator, & victoria.

Plat. γυμνικοῖς παραγγελλομένοι. p. 248. Τὸς περὶ Κύρου Ἑλλήβι παρὰ γυμνικοῖς ὁμοίως. Τὸς παλιέρας, εἰς τὸ μὲν βουήσας ἐπιώδι, δὲ ἄλλοις μετὰ βίω πῶς. εἰς δὲ ἐκείνῳ βίω πῶς, αὐτὸς μὲν ἄ βουήσας ἐπιώδι λέγουσιν.

Clearchi prudentia.

Xenophon Cyrum adloquitur.

(Τισαφέρνης ἐλέγετο τότεν δ' ἔχοντο) ἐχόμενοι ὅ τῶτων, γέρροφόροι ἐχόμενοι δὲ ὀπλίται σὺν ποδῆρεσι ξυλίναις ἀσπίσιν ἀγύπτιοι [ὅ* ἔτοι ἐλέγοντο εἶ]. δῆλοι ὅ ἰππεῖς, δῆλοι τοξόται. πῶντες [ὅ* ἔτοι χεῖ ἔδνη, ἐν πλασίῳ πλήρῳ ἀνδρόπων ἕκασον ἔθνος ἐπορεύετο. πρὸ δὲ αὐτῶν, δῆματα ἀφελείποινα συχρὸν ἀπὲρ δὴ ἡλῶν, τὰ δρεπδμηφόρα λεγόμενα. εἶχον δὲ τὰ δρεπδμη ἐκ τῶ ἀζόνων εἰς πλάγιον ἀπὸ πτεροῦ, καὶ ὑπὸ τοῖς δίφροις εἰς γῶν βλεπόντα, ὡς δὲ ἀκόπην ὅτω ἐτύχρην. ἢ ὅ γνόμεν ἦν, ὡς εἰς τὰς τάξας τῶν ἑλλήνων ἐλώντων καὶ δὲ ἀκροφόντων. ὁ μὲν τοι Κύρος εἶπεν, ὅτε καλέσας παρεκείλετο τοῖς ἑλλήσι τῶ κραυγῶν τῶ βαρβαρῶν ἀναγέσθαι, ἐφύεθη τῶτο. ἔ γὰρ κραυγῆ, οἷα σιγῆ τῶς ἀπὸ οἰσόν, καὶ ἡσυχῆ, ἐν ἰσῶ καὶ βραδέως ἄποσῆσθαι. καὶ ἐν τῶτω Κύρος παρελαύνων αὐτὸς σὺν Πίρησι τῶ ἐρμυλῶν, καὶ δῆλοις βίσι ἢ τέτταροι, τῶ Κλεάρχῳ ἐβόα, ἄ γὰρ τῶ φράτθμα καὶ μέσον τῶ πολεμίων, ὅτι ἐκ βασιλῆς εἶη. καὶ τῶ τῶ ἐφη, νικῶμεν, πῶν ἢ μὲν πεποίηται. ὁρῶν ὅ ὁ Κλεάρχος τῶ μέσον σίφος, καὶ ἀκρῶν Κύρος ἐξ ὀλίγα τῶ ἑλλήνικῶ βιωνύμῳ βασιλέα. (ὅσῶτω γὰρ πλήρῳ τῶ ἐπὶ βασιλῆς, ὡς ἴε μέσον τῶ εἰσῶ ἔχων, τῶ κύρος ἐυωνύμῳ ἐξ ὀλίγα) ἀλλ' ὁμοῦ ὁ Κλεάρχος ἐκ ἠθέλει ἀπασάσαι ἀπὸ τῶ ποταμῶ τῶ δόξον κέρας, φεβόμενος μὴ κυκλωθῆ ἑκατέρωθεν. ὅ τῶ κύρω ἀπεκρίνατο, ὅτι αὐτῶ μέλοι, ὅπως καλῶς ἔχοι. καὶ ἐν τῶτω τῶ κερῶ τῶ μὲν βαρβαρικῶν φράτευμα ὁμαλῶς πρὸ τῶ τῶ ἑλλήνικῶν, τῶ ὅ τῶ ἐπὶ τῶ αὐτῶ μὲν, συνετάθη ὅ τῶ ἐπὶ τῶ ποσειδῶν. καὶ ὁ Κύρος παρελαύνων ἐπὸν πρὸς αὐτῶ φράτθματι, κατεθεῖτο τῶ ἑκατέρωσ ἀποδεν, τῶσ τε πολεμίων ἀποβλέπων, τῶσ ἴε φίλις. ἰδὼν ὅ αὐτῶ ἀπὸ τῶ ἑλλήνικῶ ξενοφῶν ἀθηναῖος, εἰς τῶσ ὑπελάσας ὡς συναντήσαι, ἠρέλο εἶπὶ παραγῆλοι ὅ δὲ ὀπιτήσας εἶπε, καὶ λέγειν ἐκέλευε πασίν, ὅτι τὰ ἱερά καὶ τὰ σφάγια καὶ γὰ εἶη. τῶντα ὅ λέγων, ἰορῶσ ἠέκασε δὲ τῶ τάξων ἰόντος, καὶ ἠέρελο τίς ὁ ἰορῶσ, ὅ ὁ ξενοφῶν εἶπεν, ὅτι ὁ σύνθημα παρέρχε) δόύτερον ἠδὲ καὶ ὅσ ἐθαύμασε, τίς παραγῆσ, καὶ ἠρέλο ὅτι [καὶ* εἶη τῶ σῶθημα. ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, ὅτι Ζεὺσ σωτῆρ καὶ νικη.

ὁ δὲ

R 1

ὁ δὲ Κύρος ἀκούσας· ἄλλα δέχονται, * ἐπι-
 φη, καὶ τὸ εἶπεν. ταῦτα δὲ εἰπὼν, εἰς τὴν αὐτῆς
 χώραν ἀπήλαυνε· καὶ σὺ ἐπέβη τὴν τετάρτην στα-
 δια τὴν ἀπὸ χέλιον τὴν φάλαγγα ἀπὸ ἀλλήλων,
 ἠὲ καὶ ἐπαυαίζοντες οἱ Ἕλληνας, καὶ ἤρχοντο αὐτοὶ
 ἰέναι τοῖς πολεμίοις, ὡς ὅτι πορευομένων δὲ ἐκὸν-
 μαμέντι τὴν φάλαγγος, ὅτι τὰ ἐπιμέλιδον ἤρξαντο
 δρόμω θείν, καὶ ἅμα ἐφθέγγοντο πόδες, οἷον
 ὡς ὅτι στυαλίω ἐλελίξοις, καὶ πόδες ὅτι ἔθεον.
 λέγεται δὲ πίνες, ὡς καὶ τὸ ἀσπίων τὸ δόρατα
 ἐδδύπη, φόβον ποιεῖν τοῖς ἵπποισι. ἀρὶν ὅτι τὸ
 ἐξέμα ἐξικησάται, ἐκκλίνοισιν οἱ βαρβαροὶ
 [τοῖς ἵπποισι * καὶ φέρονται καὶ εἰ τὸ δὴ εἰδὼν-
 χον μὴ καὶ κρατος οἱ Ἕλληνας, ἐβόων ὅτι ἀλλή-
 λωις, μὴ θείν δρόμω, ἀλλ' ἐν τῆσδε ἔπειτα.
 τὰ ὅτι ζῆμα ἐφέρειτο τὰ μὴ δι' αὐτῶν τὴν πο-
 λεμίων, τὰ ὅτι καὶ δι' αὐτῶν τὴν ἑλληνῶν, κενὰ ἠτιό-
 χων οἱ ὅτι ἐπεὶ ἀρὶ ἰδοὶεν, τῆσδε ἔσι δι' ὅσους καὶ
 καὶ ἠήθη, ὡς ἀρὶ ἐν ἵπποδρόμω, ἐκπλαγῆς.
 καὶ ὅθεν μὴ τοι εἰδὲ τὸν παθεῖν ἔφαθ', εἰδὲ δὲ ἴ-
 λος ὅτι τὴν ἑλληνῶν ἐν αὐτῇ τῇ μάχῃ ἔπαθεν ἔ-
 δεῖς ἔθεν, πλὴν ὅτι ἐν εὐνοίᾳ ἐξουθῆται πῖς
 ἐλέγητο. Κύρος ὅτι, ὁρᾶν τὰς ἑλληνας νικῶντας ὅ-
 καθ' αὐτῆς καὶ διωχῶντας, ἠδὲ ἰδὼν καὶ ἀρὶ σκυ-
 νήδμος ἠδὲ ἢ ὡς βασιλεύς ὑπὸ τῆσδε ἀμφ' αὐτῶν, εἰδὲ
 ὡς ὀκλήθη διώκων, ἀλλ' ἂν συνασπεύοντες ἔχον
 ὅτι τὸ αὐτῶν ἐξαχθοῖον ἵππων ταξίον, ἐπε-
 μύθητο ὅτι ποιήσθαι βασιλεύς, καὶ γὰρ ἠδὲ αὐτῶν, ὅτι
 μέσον ἔχον ἐπ' ἀρὶ τὸν ἐρατεύματος, καὶ πάντες ὅτι
 οἱ τὴν βαρβαρῶν δέχοντες μέσον ἔχοντες ὅτι αὐ-
 τῶν ἠγῶν, νομιζοῖντες ἔταως ἐν ἀσφαλεσάτω
 ἔτι ἄν ἡ ἰσχυρῶν αὐτῶν ἐκαστέρωθεν ἢ καὶ εἴ τι παρα-
 γῆσθαι χροῖσιν, ἠμῖσδε ἐν χροῖσιν ἀσθενεσάται
 ὅτι ἐρατεύματα. καὶ βασιλεύς δὴ τότε μέσον ἔ-
 χων τὴν αὐτῶν ἐρατίας, ὅπως ἐξῶ ἐγίμει τὸν Κύ-
 ρου δυνάμου κέρας. ἐπεὶ δὲ ὁ δόξας αὐτῶν
 ἐμάχητο ἐκ τῆσδε ἐρατίας, ὅθεν τοῖς αὐτῶν τετα-
 γμένοις ἐμπεσάται, ἐπέταμπεν ὡς εἰς κύ-
 κλωσιν. ἔνθα δὴ Κύρος δέσας, μὴ ὅτι ὅθεν
 ἠρόδος καὶ ἀχρότη ὅτι ἑλλήνων, ἐλαύνει ἀρ-
 πῖος καὶ ἐμβαλῶν σὺ τοῖς ἐξαχθοῖοις, νικᾶ πῖς
 ἔπειτα βασιλεύς τεταγμένους, καὶ εἰς φυγῶν ἐβ-
 ῆσθαι ἐξακίχιλῖς καὶ ἄποκτεῖναι λέγει αὐ-
 τῶν τῇ αὐτῶν χεῖρ Ἀραγόσθην τὴν δέχοντα αὐτῶν.
 fuos inuaderet, Graecum agmen caederet; aduersus irruit, & facta cum ics illis impres-
 sione, vincite eos, qui ante regem collocati erant, adeoque illa equitum vicio in fu-
 gam vertit. Quin & ipse manu sua Artagerfen, horum praefectum, interfecisse dicitur.

A Quod ubi Cyrus audisset : Accipio tessera-
 ram hanc, ait, atque ita sane esto. Quae lo-
 quutus, suum ad locum se recepit. Iamque
 adeo non ultra tria quatuorue stadia pha-
 langes ab se inuicem distabant, quum
 Graeci praenam canunt, & in hostes aduer-
 sos incipiunt pergere. Quumque progres-
 sistentibus ipsis, pars aciei quaedam fluctus
 instar proueret, qui relictis a tergo erant,
 cursu ferri ceperunt. Simul vniuersi, dum
 currerent, conclamabant, quemadmo-
 dum Martiae vlulationes fieri consueuerunt.
 B Nonnulli aiunt, eos etiam scutis ad hastas
 allisis strepitum excitasse, quo equis terro-
 rem incuterent. Priusquam intra ictum te-
 li ventum esset, barbari conuersis equis fu-
 giunt. Tum vero totis viribus Graeci perse-
 quendo incumbunt, & adclamant alter al-
 teri, ne cursu ferrentur, sed ordine non
 perturbato sequerentur hostem. Currus
 partim per hostium ipsorum aciem agebat-
 ur, partim per Graecos, aurigis vacui. Quos
 quia Graeci nonnulli preuiderant, sublitte-
 rant: nonnulli territi, sicut in equestri cur-
 riculo fieri solet, a curribus ad tacti fuere;
 quibus tamen nihil accidisse mali prodi-
 tum est; sicuti nec quisquam alius Graeco-
 rum hac in pugna perperus est aliquid, ex-
 traquam quod a latere laevo quidam sagitta
 vulneratus fuisse dicebatur. Cyrus, quum
 Graecos a parte sua victores euasisse cerne-
 ret, eosdemque iam hostes persequi, volup-
 tatem magnam capiebat : iamque nonnulli
 eorum, qui apud ipsum erant, tamquam
 regem eum adorabant. Neque tamen ad
 persequendum propterea fuit euagatus,
 sed stipatus conferto ics equitum globo,
 D quos apud se habebat, quid rex facturus
 esset, studiose obseruabat. Norat enim,
 hunc mediam exercitus Perfici aciem ob-
 tinere. Quin etiam ceteri barbarorum pre-
 fecti sic suos ducebant, ut ipsi media in acie
 essent; quod existimarent hoc pacto se qua-
 tutissimo loco futuros, si ex vtraque parte
 robur suum haberent, & animaduersumiri
 duplo citius ab exercitu putarent, si quid
 oporteret imperari. Rex autem, quam-
 quam id temporis aciem suam mediam
 obtineret, tamen ultra Cyri laeuum cornu
 erat. Quum autem nemo in ipsum acie pu-
 gnaret aduersa, nec in eos, quos ante se
 collocatos habebat: inflectendo se mouit,
 tamquam hostes circumdaturus. Ibi vero
 metuens Cyrus, ne posteaquam a tergo
 fuisset percussus, illis in fugam vertit.

Graci uis
storia pra
tium;

Posteaquam illi terga vertere, Cyri etiam illi eos equites persequendi studio dissipantur, praeter paucos admodum, qui reliqui apud ipsum erant, fere qui mensa participes dicebantur. Hos quum apud se haberet, regem cum globo suo conspicit; & mox, quia se continere non poterat: Video, inquit, hominem. Itaque factum in ipsum impetu, petus ei ferit, & per ipsam lorica fratrem vulnerat, quemadmodum Ctesias medicus memorie prodidit, qui se etiam vulnus illud curasse commemorat. Dum fratrem Cyrus ferit, quidam magna vi hastam vibrans, sub oculum eius adigit. Ibi dum & rex & Cyrus inter se dimicant, & qui utrumque tutabantur; quot homines ex parte regis perierint, Ctesias refert, qui apud regem tunc erat. Cyrus & ipse interfectus est, & supra ipsum octo longe fortissimi stipatores eius iacuerunt. Artapatas autem, minister vnus Cyri inter scaptrigeros fidelissimus, posteaquam humi cecidisse Cyrum vidit: ab equo desiliens, ad ipsum se abiecit: hunc, sicut qui dicant, insu regis a quodam supra Cyri cadaver iugulatum esse. Alij tradunt, eum stricto, quem aureum habebat, acinace manus ipsi sibi adtulisse. Nam torquem etiam gestabat, & armillas, & alia, ut quiuis e Persarum praestantissima dignitate viris. Erat enim apud Cyrum in honore tum ob beneuolentiam, tum fidem. Hic Cyri fuit exitus, qui vir inter Persas, consentiente omnium iudicio, qui vsu eius consuetudine fuissent, post Cyrum illum primum maxime regia fuit indole, ac imperio dignissimus. Primo, quum puer adhuc esset, ac vna cum fratre, ceterisque pueris institueretur, omnium in omnibus visus esse praestantissimus. Nam summa dignitate hominum apud Persas liberi regis ad portam educantur; vbi magnam continentiam animaduertere licet, nec est quidquam istuc turpe vel audire, vel videre. Quin etiam spectant pueri tum eos, qui a rege ornantur, de quibus iis audiunt; tum alios, qui ignominia notantur. Quo fit, ut mox a prima pueritia parendi & imperandi leges discant. Hic Cyrus primum maxime visus esse inter aequales* docilis, & senibus etiam obcedientior, quam illi, qui fortuna longe impari essent. Deinde rei equestris studiosissimus, equisque uti quam optime visus est. Existimabatur etiam in pertinentibus ad arma studiis, sagittis ac iaculis mittendis, admodum docilis, & in exercitationibus tolerantissimus. Ipso in adulescentiae flore, venandi maximo desiderio tenebatur, & impugnando aduersus belluas pericula nulla defugiebat.

Cyrus in fratrem ieruit.

Cyri mors.

Commemoratio de Cyri indole, moribus, rebus gestis luculenta.

Si admodum visus legas, sententia est. Maxime uerecundus erat.

ως ἡ ἔσπευε ἐνέειλο, διασπείρον) καὶ οἱ κύριος ἐξεία-
 κήσοι, εἰς τὸ διακινῶν ὁρμήσαντες πλὴν πάντων ὁ-
 λίστοι ἀμφ' αὐτὸ καλελείφθη, σχεδὸν οἱ ὁμοβά-
 πεζοὶ καὶ ἄλλοι. συνίετοῖς ὧν, καθορᾶ βασι-
 λέα καὶ τὸ ἀμφ' ἐκείνου εἶδος καὶ εὐθύς ὅδε ἠνέ-
 χελο, ἀλλ' εἰπὼν ὁρᾶ τὸ αὐτὸ, τὸ ἴδιον ἐπὶ αὐτῷ, εἴπη
 καὶ παρὰ τὸ τέρνον, καὶ ἰδὼν σφῆρα θύρακος,
 ὡς φησὶ κτησίας ὁ ἰατρός, καὶ ἰατῶν αὐτὸς τὸ βῆ-
 μα φησὶ. παρὸν δὲ αὐτὸ ἀκοντίστῃ πρὸς παλῶν
 ὑπὸ τὸ ὀφθαλμὸν βιάως καὶ ἐν τῷ μαχόμενοι
 καὶ βασιλέα καὶ Κύρου, καὶ οἱ ἀμφ' αὐτοῦ ὅσοι ἐ-
 κατέρχοντο, ὅποσοι μὲν τὸ ἀμφὶ βασιλέα ἀπέστα-
 νον, κτησίας λέγει (παρ' ἐκείνου γὰρ ἦν) Κύρος ὅ-
 αὐτὸς ἰε ἀπέστανε, καὶ ὅτι οἱ ἀριστοὶ τὸ ἀπὸ αὐτῷ
 ἐκείνο ἐπὶ αὐτῷ Ἀρίπατης ὅ, ὁ πιστότατος αὐ-
 τῷ τὸ σκηπτικῶν θεραπόντων, λέγεται, ὅτι εἶδε
 πεπρωχθῆα κύρον, καὶ ἀπατηθῆσας ἀπὸ ἑἴππου,
 ἀπεπεσθῆν αὐτῷ. καὶ οἱ μὲν φασὶ βασιλέα κηδε-
 σα πρὸς τὸ ἐπισφάξαι αὐτὸν Κύρου οἱ ὅ, ἑαυτὸν ἐ-
 πισφάξαι, ἀπασάμενον τὸ ἀκινάκην. εἶχε γὰρ
 χρυσὸν καὶ ἐρεπτόν ὃ ἐφόρε, καὶ ψέλλια, καὶ τὰ ἄλ-
 λα, ὡς ἀπὸ οἱ ἀριστοὶ τὸ ἀπὸ ὧν ἐτετήμητο γὰρ ὑπὸ
 Κύρου δὲ εὐνοίαι ἰε καὶ πιστότητα. Κύρος μὲν ἐν ἔ-
 τως ἐτ' ἔχουσι, αἴηρ ὧν ἀπὸ ὧν, τὸ μὲν κύρον τὸ
 δεξιῶν ἡρομένων, βασιλικώτατος ἰε καὶ δε-
 ξὴν ἀξιώτατος, ὡς παρὰ πάντων ὁμολογεῖται τὸ
 Κύρου δοκεῖν ἐν πείρα ἡμέρας. ἀπὸ τῶν μὲν
 γὰρ πᾶς ἐπὶ ὧν, ὅτε ἐπαυδέυετο καὶ σὺν ἑἴ ἀδελ-
 φῶ, καὶ τοῖς ἀλλοῖς παισὶ, πάντων πάντα κρείττος
 εἰομίζετο. πάντες γὰρ οἱ τὸ ἀρίστων ἀπὸ ὧν πᾶ-
 ντες τὸ ἐν βασιλέως θύρας παιδύονται, εἶτα
 πολλὴν μὲν σωφροσύνην καὶ ἀμαρτοῖ ἀπὸ τῆς ἀ-
 γρῶν δ' ἐδὲν ἔτε ἀκέραια ἔτ' ἰδὲν ἐστὶ. καὶ ὅτι δὲ
 οἱ παῖδες καὶ τὸς τιμωμένους ὑπὸ βασιλέως,
 καὶ ἀκέραια, καὶ ἀλλοῖς ἀπὸ μαζομένων. ὡς τὸ εὐθύς
 παῖδες ὄντες μαθηταῖσιν δεξιῶν τὸ καὶ δεξι-
 ῶν ἐνθα Κύρος τὸ ἀμαρτοῖτος μὲν ἀπὸ τῶν ἀδελφῶν
 τῶν ἡλικίων ἐδόκει εἶ, τοῖς τε ἀρεστέτεροις καὶ
 τῶν ἐαυτῶν ὑποδεετέρων μᾶλλον πείθεσθαι ἡλικιωτῶν
 ἐπὶ τῷ φιλιππώτατος, καὶ τοῖς ἵπποις δεξιῶν
 ἐπὶ τῷ. ἔκρινον δὲ αὐτὸν καὶ τῶν εἰς τὸν πό-
 λεμον ἔργων, τοξικῆς τε καὶ ἀκοντίσεως, φι-
 λομαρτοῖτος εἶ καὶ μελετηρότατον. ἐπεὶ δὲ
 τῆ ἡλικία ἔωρεπε, καὶ φιλοθροῦτατος ἦν, καὶ
 ἀπὸ τῶν θεῶν μὲν τοῖς φιλοκινδυνώτατος.
 καὶ δεξι-

εἴπη

εἶτα

εἰδησο-
νίτατος
μ. σπ. π. δ.

ἡλικιωτῶν
ἐδόκει

καὶ δεξι-

κὺ δὲ κτον ποτὲ ἐπιφροσύνῳ ἐκ ἔβρεσεν, διὰ
 συμπεσῶν κλεισαπιάδῃ ἀπὸ ἑῖππου, κὺ τὰ μὲν
 ἔπαθεν, ὡν κὺ τὰς ὠτφλάς. Φανεράς εἶχε, τέλος
 ὅ κὺ τέκτομε, κὺ τὴν παρῶν μὲν τοὶ βοηθήσαντα
 πολλοῖς μακαριστὸν εἶν' ἐποίησεν. ἐπεὶ ὅ κὺ τε-
 πέμφθη ὑπὸ ἑ πατρὸς σαβάρης λυδίας τὲ, κὺ
 φρυγίας τὴν μέγαν, κὺ κωπαδοκίας, φραγί-
 γος ὅ κὺ πρῶτων ἀπεδείχθη, οἷς κὺ ἡκὲ εἰς κω-
 σωλὸν πεδῖον ἀθροίζεσθαι, παρῶν μὲν ἐπέδφ-
 ξεν αὐτὸν, ὅτι πλεῖστον ποιοῖτο, εἶτω σπει-
 σαλο, κὺ εἶτω συνθῆτο, κὺ εἶτω ὑπόσφιλι, μηδὲν
 ψεύδεσθαι, κὺ γὰρ ἐν ἐπίφρουον μὲν αὐτὸν αἰ πόλεις
 ἐπιφροσύναι, ἐπίφρουον δὲ οἱ ἀνδρες, κὺ εἶτις
 πολέμιος ἐγγύθι, σφασα μὲν Κύρου ἐπίφρουε
 μηδὲν αὐτὸν τὰς ἀσπονδάς παθῆν. ποιγρῶν
 ἐπεὶ Τισαφέρνης ἐπολέμησε, πᾶσαι αἱ πόλεις
 ἐκῆσαν Κύρον εἰλόντο αἰτὶ Τισαφέρνης, πλὴν
 μιλησίων. ἔπει ὅ, ὅτι σὺ κὺ ἦγελε τὸς φθῶντας
 παρῶν, ἐφοβῶντο αὐτὸν. κὺ γὰρ ἔργω τὸ ἐπε-
 δείκνυε κὺ ἔλεγε, ὅτι σὺ αἰ πόλεις παρῶν, ἐπεὶ
 ἀπαξ αὐτοῖς φίλος ἐγγύθι, ἔδ' εἶ ἐπὶ μὲν μέγας
 ἡμίονο, ἐπὶ ὅ κὺ κἀκίον παρῶν. Φανερός
 δὲ ἦν, κὺ εἶτις ἀγαθὸν ἢ κἀκὸν ποιῶσθαι αὐτὸν, νι-
 κᾶν πρῶτον, κὺ δὲ χίλι δέ τινες αὐτὸν ἔξέ-
 φρουον, ὡς δὲ χοῖτο ἰσοῦτον χρόνον ζῆν, ἔς τε νι-
 κᾶν κὺ τὸς δὲ κὺ τὸς κἀκίον ποιῶσθαι ἀλεξό-
 μνος, κὺ γὰρ οὐκ πλῆστοι δὲ αὐτὸν ἐνίχε ἀνδρῶν
 τῶν ἐφ' ἡμῶν ἐπεθύμησαν κὺ χημῆα, κὺ πό-
 λεις, κὺ τὰ εἰ αὐτὸν σάμαλα παρῶν. οὐ μὲν
 δὲ σὺ δὲ τῶν αἰ πρὸς εἶποι, ὡς τὸς κἀκὸν ἔργω
 κὺ ἀδίκους εἶα καταγελαῖν, ἀλλ' ἀφῆδῶσα
 πρῶτων ἐπιφροσύνῳ. πολλάκις δὲ ἦν ἰδεῖν πα-
 ρῶν τὰς ἐφορμῆας ὁδοῖς, κὺ ποδῶν κὺ χηρῶν
 κὺ ὀφθαλμῶν φροσύνῳ ἀνδρῶν. ὡς
 τε αἰ τῆ τῶ Κύρου δὲ χηρῶν ἐγγύθι, κὺ ἔλλη-
 νι κὺ βαρβάρῳ μηδὲν ἀδίκους πρὸς πο-
 ρῶσθαι, ὅποι τις ἦγελεν, ἔχοντι ὅ, πρὸς
 χροσύνῳ. τὸς μὲντοι γε ἀγαθοῖς εἰς πόλεμον ὡ-
 μολόγητο ἀφῆδῶσθαι πρῶτον. καὶ παρῶν
 τον μὲν ἦν αὐτὸν πόλεμος παρῶν πεισίδας κὺ
 μουσῶν. φρατῶν μὲν οὐκ αὐτὸς εἰς τὰ
 τὰς τὰς χώρας, οὐς εἶα ἐγγύθι κινδυ-
 νῶσθαι, τὸς κὺ δὲ χηρῶν ἐποίησεν ἢς κἀκὸν
 φρέφετο χώρας, κὺ ἄλλοις δῶσθαι ἐπίμα.

A Etiam vrsus aliquando irruentem non ex-
 timuit, sed cum eo congressus, & auulsus ab
 equo, accepit ea vulnera, quorum in eo ci-
 catrices cernebatur, quum quidem ad ex-
 tremum fera occideret. Quin & illum, qui
 tum ei primus opē tulit, iis muneribus or-
 nauit, vt ab omnibus fortunatus prædica-
 retur. Posteaquā a patre in Lydiam, Phry-
 giam magnam, Cappadociam cum satra-
 pæ titulo missus, & eorum omnium, quos
 ex officio necesse est in Castoli campum
 conuenire, prætor designatus fuit: primum
 declarauit, sibi nihil antiquius esse, quam
 ne falleret, si quis esset forte, quocum vel
 fœdus iniisset, vel esset pactus, vel aliquid
 pollicitus. Quapropter & ciuitates, quæ e-
 rant ipsius curæ creditæ, fidem habebant
 ei, sicut & homines ipsi. Quod si qui inimi-
 citias etiam cum ipso exercuerant, postea-
 quam pacta conuenta essent, nihil sibi me-
 tuebant, ne quid præter leges cōventionis
 accideret. Quare posteaquam bellum ad-
 uersus Tissaphernem mouisset, vrbes om-
 nes, extra solos Milesios, vltro Tissapher-
 ni Cyrum prætulerunt. Nam illi metuebāt
 eum, quod exsulū causam negligere nol-
 let. Etenim tum reabsē declarabat, tum
 verbis, numquam se causam illam defer-
 turū, posteaquam semel eos in amicitiam
 recepisset; ne si pauciores quidem forent,
 ac fortuna magis aduersa premerentur.
 Præterea palam præseferēbat, adniti se stu-
 diose, vt eis superior euaderet, quicumq;
 ipsum vel adfecissent beneficio, vel iniu-
 ria. Nonnulli etiam votū eius protulerunt,
 optare se, vt tamdiu viueret, donec & bene
 de se promeritos beneficiis, & hostes vlcif-
 cendo vinceret. Quamobrem vni huic ex
 omnibus nostræ memoriæ hominib. quā-
 plurimi & fortunas, & vrbes, & corpora sua
 credere cupiebant. Neq; tamen hoc etiam
 dici potest, quod improbis & sceleratis il-
 ludere sibi permiserit: sed ita in eos anim-
 aduertebat, vt profus ipsis non parceret.
 Ac sæpenumero tritis in viis erat cernere.
 quosdam homines, qui pedibus, manibus,
 oculis multati essent. Quo factum, vt in iis
 locis, vbi Cyrus imperaret, cuius tam Gre-
 co, quam barbaro neminē lædenti, secure
 liceret iter facere, quocumque vellent, &
 quidquid tandem secum ipsi gestare cō-
 modum esset. Militari quidem certe virtu-
 te præditos omnium consensu eximiis ho-
 noribus ornabat. Primum bellum aduer-
 sus Pisidas & Mysos gessit. Aduersus has regiones susceptæ expeditioni, quoniam ipsius
 intererat, quoscumque sponte sua salutem in discrimen conicere videbat, eos par-
 tim illi agro, quem occupauerat, cum imperio præficiēbat, partim aliis præmiis ornabat.

Cyrum vn-
sum inter-
fici.

Cyri in
federibus
obseruan-
dis religio.

Cyrum in
sceleratos
seuere a-
nimad-
uertisse.

ἐπεδεί-
κνυτε

Cyrum suos praemissis profectis exisset.

Qua re fiebat, ut viri fortes longe fortunatissimi omnium in oculis essent; ignavi vero, pro seruis horum ducerentur. Enimvero magna erat illorum copia, qui adire pericula vellent, sicubi quis animaduerturum id Cyrum arbitraretur. Quod si qui iusticiae dedissent illustre documentum, eos existimabat omnibus modis locupletiores reddēdos esse, quam ij forent, qui rationibus iniustis lucrum facerent. Itaque quum alia multa iuste ab ipso administrabantur, tum illum habebat exercitum, qui vere dici exercitus mereretur. Nam & legionū praetores, & cohortium praefecti non pecuniae causa ad ipsum nauigabant: sed quod esse fructuosius existimarent, Cyri imperio recte parere, quam menstruo lucro ditari. Quod si quis ipso aliquid mandante, egregie imperata fecisset; hanc ipsam animi promittitudinem nequaquam premio carere patiebatur. Quapropter in rebus omnibus habuisse Cyrus administratos longe praestantissimos perhibetur. Si quem iustaratione rem familiarem mirifice augere videret, aut regionē, cui cum imperio praeficeret, ornando longe prouētū fructuosiorē facere: tantum abest, ut huic aliquid adimeret, etiam addebat plura. Quo fiebat, ut illi cum voluptate labores perferrent, & fidenter bona pararent, & quae quisque possideret, ea Cyrum haudquaquam caerent. Nec enim iis, qui se diuites esse profitebantur, inuidere videbatur: sed illorum uti pecuniis conabatur, qui eas occultarent. Amicos certe quoscumque sibi adiungeret, sibi que beneuolos esse animaduerteteret, ac iudicaret idoneos ad eas res secum efficiendas esse, quas confici cuperet; omnium consensu obsequiis demereri studiosissime solebat. Nam ea ipsa de causa, ob quam sibi existimabat amicis opus esse, nimirum ut gerendarum rerum adiutores haberet; etiam ipse conabatur amicis operam suam egregiam probare, quidquid tandem singulos cupere persentisceret. Vnus ipse plurimis donis cumulabatur multas ob causas. Verum ea potissimum amicis, considerato cuiusque ingenio, & quo quemque maxime videret egere, largiebatur. Praeterea de iis, quae cumque ad ornatum corporis ipsi mitterentur, vel ad usum belli, vel ad elegantiam vestitus, dicere solitū accepimus: Non posse suū corpus omnibus his ornari, sed praecclare ornatos amicos se maximum hominis ornamentum ducere. Et magnis quidem beneficiis quod amicos vinceret, qui longe potētior esset, nihil mirum erat:

Quam Cyrus suam cum amicis communitatis cupidus fuerit.

ὡς τε φαίνεαί τις μὲν ἀγαθοὺς δὲ δαμνοῦντά-
 τοις, τῶν δὲ κακῶν, δούλοισι τέτων ἀξιοδοτα
 εἶ). τοιγαροῦν πολλὴ αὐτῷ ἀφθονία τῶν ἐπιλο-
 των κινδυνεύειν, ὅπου τις οἴοιτο Κύρου τῆς ἀφθονίας
 σεαυτοῦ. εἰς γὰρ μὲν δικαιοσύνην εἴπαι αὐτῷ φα-
 νεροῦς ἡμίονο ὅτι δεικνύουσι βελόμῳ, ὡς ἐπιλο-
 τὸς ἐποίητο τέτοις πλοισιωτέρας ποιῆν τῶν
 ἑὲ ἀδίκου φιλοκερδωῶτων. καὶ γὰρ αὐτῷ δὴ αὖτε
 πολλὰ δικαίως αὐτῷ διεχρήσατο, καὶ ἐπὶ ἀλ-
 μαπὶ ἀληθινῶν ἐχρήσατο. καὶ γὰρ στρατηγὸν, καὶ
 λοχαγὸν οὐ χρηματίων ἕνεκα παρὰ τὸν ἐ-
 πλοῦσαν, ἀλλ' ἐπεὶ ἐγνωσαν κερδαλεώτερον
 εἶ). Κύρου καλῶς περὶ τῆς ἀφθονίας, ἢ δὲ τῶν μὲν
 κέρδους. ἀλλὰ μὲν εἴπαι γὰρ αὐτῷ παρὰ τὸν
 ξαντὶ καλῶς ἑωρηθήσθαι, ὅθεν πῶποτε
 ἀχάριστον εἶασε τίω παρὰ τὸν μίαν. τοιγαροῦν
 κέραισι δὲ ἑωρηθῆναι πρὸς τὸν ἐρῶν Κύρου ἐ-
 λέγησαν ἡμέα. εἰ δὲ τίνα ὄρων δὲ φρονῶν οἴ-
 κονόμον ἐκ τῶν δικαίων, καὶ κατὰ σκευάσει
 τε ἡς δὲ χροὶ χροῦ, καὶ παρὰ τὸν ποιοῦντα,
 ὅθεν πῶποτε ἀφείλατο, ἀλλὰ καὶ πλείω
 παρὰ τὸν δίδου ὡς τε καὶ ἡδέως ἐπόνου, καὶ παρ-
 ραλέως ἐκ τῶν, καὶ ἀπέπατο αὐτῶν, ἡκιστα
 Κύρου ἐκρυπτεν. οὐ γὰρ φρονῶν τοῖς φανεροῖς
 πλοῦτος ἐφαίνετο, ἀλλὰ πρὸς μὲν χροῦ
 αὐτῶν τοῖς τῶν ἀποκρυπτομένων χρημα-
 σι. φίλοις γὰρ μὲν ὅσοις ποιήσασθαι, καὶ δὲ τοῖς
 γνοῖν οἴσας, καὶ ἰκανοὺς κρίνει σιωπερῶν εἶ). ὅτι
 τυχερῶν βουλόμηνος κατεργάζεσθαι, ὁμολο-
 γῆται παρὰ τὸν πρῶτον κέραισι δὲ ἡμέα στρα-
 τεύειν καὶ γὰρ αὐτὸ τέτοιο, ὅθεν αὐτὸς ἕνεκα φί-
 λων ὡς τε δὲ φασί, ὡς σιωπερῶν ἔχει, καὶ αὐτὸς
 ἐπέφασκε σιωπερῶν τοῖς φίλοις κέραισι εἶσαι
 τέτοις, ὅπου ἕκαστον ἀφείλατο ὅτι θυμωῦντα.
 δῶρα δὲ πλείω μὲν, οἴμαι, εἰς γὰρ δούλοισιν, ἐ-
 λάμβανει ἀφ' αὐτῶν. ταῦτα δὲ δὲ πρῶτα δὲ πῶποτε
 μάλιστ' αὐτοῖς φίλοις ἐδίδου, παρὰ τὸν ἔσπον ἐ-
 κέραισι σιωπερῶν, καὶ ὅπου μάλιστ' ὄρων ἕκαστον
 δεόμενον. καὶ ὅσα τε σώματα αὐτῶν χροῖσι πέμ-
 ποι πῶ, ἢ ὡς εἰς πόλεμον, ἢ ὡς εἰς καλλωπι-
 σμῶν, καὶ ὡς τῶν λέγειν αὐτὸν ἔφασαν, ὅτι δὲ
 μὲν εἰαυτῶν σῶμα ἐκ δὲ δύναστο τέτοις πῶσι χρ-
 σμηθῆναι, φίλοις δὲ καλῶς κεχρημένους, μέ-
 γιστον χροῖσι δὲ νομίζουσι. καὶ δὲ μὲν τὰ με-
 γάλ' αὐτῶν πρὸς φίλοις εἶποι ποιοῦντα, ὅθεν
 θαυμάσαν, ὅθεν δὲ γὰρ καὶ διωπατώτερος αὐτῶν.
 ὅθεν

Handwritten marginal notes in Greek script, including phrases like "αὐτῶν", "ἐπιλο-", "ἀφθονίας", "ἐπλοῦσαν", "ἀχάριστον", "ἐπὶ ἀλ-", "ἀφείλατο", "ἐπόνου", "ἀπέπατο", "ἀφείλατο", "ἐδίδου", "κεχρημένους", "νομίζουσι", "θαυμάσαν", "διωπατώτερος".

ὅτι τῆς ὀπιμῆς αἰῶνος φιλῶν, καὶ ὡς πο-
 θυμῶν χαλεπῶν, ταῦτα μάλιστα ἐμοί γε δο-
 κῆσάσασα εἶ). Κύρου γὰρ ἐπέμπε βικίους οἴκῃ
 μδέξας πολλάκις, ὅποτε πῶν ἡδυνάβοι,
 λέγων, ὅτι ἔγω δὴ πολλὰ χρόνους τῶν τῆς ἡδύνοι
 οἴκῃ ὀπιτύχοι. τῶτο οὖν σοὶ ἐπέμψα, καὶ δέξαι
 σε τῶτον ἐκπιθῆν τῆμερον σὺν οἷς μέλισσα φι-
 λῆς. πολλάκις ἡ χυμῶν ἡμῶν ὄντως ἐπέμπε,
 καὶ δέξων ἡμίση, καὶ δῆα τοιαῦτα, ὅτι κλέγαν
 κελύων τὸν φέροντα. τῶτοις ἡσθη Κύρου, βέλ-
 λε) οὖν καὶ σὲ τῶτων ἰδύσασθαι. ὅπως δὲ χυμῶν
 ἀσπίδος πῶν εἶη, αὐτὸς ἡ δὲ δυνάλο παρασκευ-
 ἀσασα, δὲ ἰο πολλοὺς ἔχον ἡσθη ἡσθη, καὶ δέξ
 τῆς ὀπιμῆς αἰῶνος, δέξ ἐπέμπων ἐκέλευε τῶς φι-
 λους τοῖς τὰ εἰαυτῶ σώμασθαι ἀρῶσιν ἰπποσῶν ἐμ-
 βῶν ἡσθη τὸν χυμῶν, ὡς μὴ πφόντες τῶς εἰαυ-
 τῶ φίλους ἀρῶσιν. εἰ ἡ δὴ ποτε πορῶοιτο, καὶ
 πλῆσοι μέλλοιεν ὄψασθαι, ποροσκαλῶν τῶς φι-
 λους ἐσπουδαροσθητο, ὡς δηλοσῆ ἔς τιμῶν. ὡς-
 τε ἔγωγε δὲ ὡν ἀκρῶν, ἔδενά κρινῶ ὑπὸ πλῆθ-
 ὶων πεφιλῆσθαι, ἔτε ἐλλύων ἔτε βαρβαρῶν.
 Ἰεκμήριον ἡσθη καὶ τῶδε, παρὰ μὲν Κύρου, δού-
 λου οἴκῃ, ἔδεις ἀπὴς πορῶς βασιλέα, πλῶν
 Ορῶντας ἐπεχείρησε καὶ ἔτος δὲ, ὡν ὡετο πισῶν οἰ-
 εἶ), ἰαχὺ αὐτὸν ὄρε Κύρου φιλαίτερον, ἡ εἰαυ-
 τῶ. τῶ δὲ βασιλέως πολλοὶ πορῶς Κύρου
 ἀπῆλθον, ἐπεὶ πολέμοι δὴ ἡσθη ἔχρῶντο, καὶ
 ἔτοι μὲν τοῖ, οἰ μέλισσα ὑπὸ αὐτῶ ἀπαμῶνοι,
 νομῆζόντες παρὰ Κύρου ὄντες ἀσθῶ ἀξιώτερας
 ἢ πμῆς τυχερῶν, ἡ τῶ δὲ βασιλέως. μέγα τῶ
 Ἰεκμήριον καὶ ὅτι ἐν τῆ τελευταίῃ ἔβίς αὐτῶ ἡσθη-
 μῶν, ὅτι καὶ αὐτὸς ἡσθη ἀσθῶ, καὶ κρινῶ ὄρθῶς
 ἐδυνάλο τῶς πισῶν καὶ ὄνοισ καὶ βεβῶσας. ἀπο-
 δησῶσθῶν γὰρ αὐτῶ, πῶντες οἰ παρὰ αὐτὸν φί-
 λοι καὶ σὺν δῶστροι, μαχῶν ἀπέθανον
 ὑπὸ Κύρου, πλῶν Αειαίου. ἔτος ἡσθη ἰεταγμέ-
 νος ἐτύχεσθῶν ὅτι ὡ δυνῶν μῶν ἔ ἰπποσῶν δέ-
 χων ὡς δὴ ἡσθη Κύρου πεσῶσθῶν, ἐφυγῶν ἔ-
 χων καὶ ὅτι ἐράτῶμα πῶν, ἔ ἡσθη. ἐν ταῦτα
 δὴ Κύρου ἀποτέμνε) ἡ κεφαλῆ καὶ χεῖρ ἡ δε-
 ξιά. βασιλέως δὲ, καὶ οἰ σὺν αὐτῶ, δῶσθῶν εἰ-
 σῶσθῶν εἰς ὅτι κυρῶν ἐρατῶ πεδῶν καὶ οἰ μὲν μῶν
 Αειαίου ἔχῶν ἡσθη, ἀλλὰ φῶσθῶν δῶσθῶν
 τῶ αὐτῶ ἐρατῶ πεδῶν εἰς τὸν σαθῶν, τῶ ὡ
 ὡμῶν. τέπῶρες δὲ ἐλέσθῶν τῶ δῶσθῶν
 τῶσθῶν ὄδοῦ εἶ). βασιλέως δὲ, καὶ οἰ σὺν αὐτῶ,

A at quod & cura de ipsis, & gratificandi cu-
 piditate eos superabat, hæc vero mihi po-
 tius admiranda videntur. Nam sepe nume-
 ro eis orcas vini semiplenas mittebat, quo-
 ties vinum admodum suaue nactus esset;
 addens, longo iam tempore se suauius vi-
 num adeptum nō esse. Quamobrem illud
 tibi Cyrus misit, teq; rogat, vt illud hodie
 cum quibus gratissimū erit tibi, bibas. Sa-
 penumero semefos etiam anferes mitte-
 bat, & panes dimidiatos, & huius generis
 alia; quum addere iuberet eum, cui feren-
 da dabat: Cyrus his delectatus est, eaq; de
 caussa vult hæc te quoq; gustare. Quod si
 pabuli esset ingens penuria, quod ipsi pa-
 ratu esset facile, propter ministrorum co-
 piam ac diligētiam: hinc inde aliquid mit-
 tens hortabatur, vt hoc pabulum amici e-
 quis illis, quibus eorum corpora veheren-
 tur, obiicerent; ne illi amicos suos fame cō-
 fecti gestarēt. Si aliquādo quopiam profi-
 cifceretur, ac multos se spectaturos sciret:
 arcessitis ad se amicis, data opera cum eis
 serio differebat; vt quos honore maximo
 dignaretur, significaret. Quo fit, vt nemi-
 nem eorum, de quibus equidem auditio-
 ne accepi, pluribus tum Græcis tum barba-
 ris carum fuisse iudicē. Cuius rei hoc quo-
 que argumentum est, quod ab Cyro, qui
 alteri seruebat, nemo ad regem defecerit,
 extra vnum Orontam, qui saltem hoc fac-
 cere conatus fuit: quamquam illum rex,
 dum sibi fidelem putat, pæne Cyro, quam
 sibi, amiciorem reperit. at vero a rege per-
 multi ad Cyrum transierūt, posteaquā fra-
 tres hostiliter inuadere se ceperunt, & qui-
 dē ij, quos rex maximo amore complecte-
 batur. Existimabāt enim fore, vt virtuti suæ
 apud Cyrum plus honoris ac præmiorum
 deferretur, quam apud regem. Magnū &
 illud argumentū est, quod in exitu vitæ ipsi
 accidit, tum ipsum fuisse bonū, tum recte
 iudicare potuisse, quosnā & fideles, & be-
 neuolos, & constātes haberet. Nam quum
 vitam amitteret, omnes apud eum amici &
 mensæ participes, pro eo pugnantes mortē
 oppetierūt, extra vnū Ariæum. Is forte co-
 piis equestrib. ad laeuū aciei cornu præesse
 suo loco iussus fuerat, quūq; cecidisse Cy-
 rum cōperisset, integro cū agmine suo fu-
 gā arripuit. Et Cyro quidē tunc & caput &
 dextra præcisa fuit. Rex autem cū suis dum
 hostes persequitur, in castra Cyriana inci-
 dit. Hæc Ariæi milites nequaquā subsistūt,
 sed per castra sua stationē ad illā, vnde pau-
 lo ante discesserāt, diffugiūt. Id iter quatu-
 or esse parasangarū ferebatur. Rex cum suis

Cyri ergo
 amicos
 studia ple-
 na huma-
 nitati.
 " 1152, 29 xi. p. 230.
 ex Exa. 23. p.
 784, 39. p. 1. p. 230.
 verba q. 1. in eis subduca,
 addit: Es. 23. p. 1. p. 230.
 855. καὶ ἰσχυροὺς καὶ ἰσχυροὺς
 παροσθῶν. Πολυδῶσθῶν.

ἡδύνοι
 γὰρ εἰ
 ὄπιτ.

καὶ

ἡσθη ἡ
 ἀσθῶν
 ὡν

Ariæi
 equitum
 fuga.

ἐντα ὡρ-
 μῶνπ.

Αφρασία
capiunt.

præter alia, quæ diripiebant, etiam Cyri
 concubinam, patria Phocæensem, quæ sa-
 piens & elegans adpellabatur, cepit. Ete-
 nim altera natu minor, Milefia, quum esset
 & ipsa regiis a militibus capta, nuda profu-
 git ad Græcos, qui armati apud impedi-
 menta erant. Nam ij Persis resistentes, par-
 tim multos, qui castra populabantur, in-
 terficiabant; partim & ipsi occidebantur.
 Neque tamen terga dedere, sed & mulie-
 rem hanc saluam eripuerunt, & alia, quæ
 intus habebant, ipsos scilicet cum facultati-
 bus homines conferuarunt. Erat heic in-
 ter regem & Græcos xxx fere stadiorum
 interuallum, quum hi oppositos sibi hostes
 perfequerentur, quasi qui vniuersos vicif-
 sent: illi castra diriperent, quasi totus ipso-
 rum exercitus victoriam adeptus esset.
 Verum posteaquam Græci regem cum co-
 piis esse apud impedimenta sua persenti-
 scerent, & rex de Tissapherne audiisset,
 Græcos aciem oppositam sibi vicisse, ac
 persequi fusos vltius: tum vero suos rex
 collectos instruit. Clearchus autem, voca-
 to ad se Proxeno, qui ei proximus erat,
 num quosdam mitteret, deliberabat; an
 potius omnes ad castrorum defensionem
 pergeret. Interea rex iterum accedere pa-
 lam visus est, & quidem a tergo, vti putaba-
 tur. Græci, vt acie conuersa regem adori-
 rentur & sustinerent, sese comparant. Rex
 autem nō hac ducebat, sed qua progressus
 vltra cornu leuum fuerat, eadē retrocessit;
 receptis ad se iis, qui ad Græcos in prælio
 perfugerāt, ipsoq; etiam Tissapherne cum
 suis. Nam Tissaphernes primo in conflictu
 nō fugerat, sed ad flumē ipsum cū equitatu
 penetrarat aduersus Græcos, qui cetris v-
 tebantur. Quo in conatu penetrandi nemi-
 nē quidē interfecit ipse, sed Græci duas in
 partes diuisi, Tissaphernis copias cædebāt
 & premebant iaculis. Cetratorum præfe-
 ctus erat, Episthenes * Amphipolitanus; vir,
 vti ferebatur, prudens. Itaq; Tissaphernes,
 qui se inferiorem esse cerneret, discessit:
 quumq; Græcorum in castra peruenisset,
 ibidē forte in regem incidit. Quo factum,
 vt ambo simul de integro instructis suis
 abirent. Ad læuū Græcorum cornu quum
 peruenissent, verebantur Græci, ne cornua
 sua inuaderent, & vtrimq; circumuentos
 cæderent. Quare visum est ipsis, ita cornu
 hoc explicandum esse, vt a tergo flumen
 haberent. Hoc illi dum cōsilij capiunt, rex
 κέρως, καὶ ἀπειπύξαντες ἀμφοτέρωθεν αὐτοῖς ἀγχοῦσαν καὶ ἐδοκέει αὐτοῖς ἀναπύουσαι ὁ
 κέρως, καὶ ποιήσασθαι ὅτι αὐτὸν τὸν ποταμὸν. ἐν ᾧ δὲ ταῦτα ἐβουλόοντο, καὶ δὴ βασιλῆς

Al. Megs-
Iopolita.

τά τε δὴ πολλὰ ἄρπαξοι, καὶ Φωκαί-
 δα καὶ Κύρου παλλακίδα, καὶ σφίω καὶ καλίω
 λευκομήνῃ (ἢ), λαμβάνει ἡ ὀμιλοῖα ἡ νεω-
 τέρα, ληθηῖσα ὑπὸ τῆ ἀμφί βασιλεία, ἐκ-
 φύγει γυμνὴ πρὸς τῶν ἐλλήνων, οἳ ἔτυχον
 ἐν τοῖς σκυλοφόροις ὅπλα ἔχοντες, καὶ ἀπτα-
 ρθέντες, πολλοὺς μὲν τῶν ἀρπαζόντων ἀ-
 πέκτεσαν, οἳ καὶ αὐτῶν ἀπέθανον ἕμιλι ἐ-
 φυγέν γε, ἀλλὰ καὶ ταῦτι ἔσωσαν, καὶ πάλλα,
 ὅσα ἐν τὸς αὐτῶν καὶ χημάλα καὶ ἀΐστροι ἐ-
 βήοντο, πρῶτα ἔσωσαν. ἐνταῦθα δὲ ἄλλοι
 λων βασιλῆς τε καὶ οἱ ἑλλῆνες ὡς τριάκοντα
 σάδια, οἱ μὲν διώκοντες τὸς καὶ ἑαυτοῖς, ὡς
 πρῶτα νικῶντες, οἱ δὲ ἀρπαζόντες, ὡς ἡδη
 πρῶτες νικῶντες. ὡς ὅτῃ ἦσαν οἱ μὲν ἑλλῆνες,
 ὅτι βασιλῆς σὺν στρατῷ ματι ἐν τοῖς σκυλο-
 φόροις εἶη, βασιλῆς δὲ αὐτῶν ἤκουσε Τισσαφέρ-
 νοις, ὅτι οἱ ἑλλῆνες νικῶντες ὁ καὶ ἑαυτοῖς, καὶ
 εἰς ὁ πρῶθεν οἴχοντο διώκοντες, ἐνταῦθα δὴ
 βασιλῆς μὲν ἀδρσίβη τὸς ἑαυτοῖς, καὶ σὺν ταῖς
 σπεται ὁ δὲ Κλέαρχος ἐβουλόοντο, Προξέ-
 νον καλέσας, (πλησιάζατος γὰρ ὡς) εἰπέμε-
 ποιεν τινὰς, ἢ πρῶτες ἴοιεν ὅτι ὁ στρατόπεδον
 ἀρπαζόντες. ἐν τῆ βασιλῆς πάλιν δὴ ἄλλος
 ἡ πρῶτων, ὡς ἐδοκέει, ὅτι αὐτὸν καὶ οἱ μὲν ἑλ-
 λῆνες συστραφέντες πρὸς σκυλοφόρους, ὡς
 ταῦτι πρῶτοι καὶ ἀδρσίβη οἱ δὲ βασι-
 λῆς ταῦτι μὲν οὐκ ἦν, ἢ δὲ παρήλθει ἕξω
 τὸ δῖον ἡμῶν κέρως, ταῦτι καὶ ἀπὸ γὰρ
 ἀναλαβῶν καὶ τὸς ἐν τῇ μάχῃ πρὸς τὸς ἑλ-
 λῆνας ἀβρομολήσαντες, καὶ Τισσαφέρην, καὶ
 τὸς σὺν αὐτοῖς. ὁ γὰρ Τισσαφέρης ἐν τῇ
 πρῶτη σὺν ὁδῷ οὐκ ἔφυγεν, ἀλλὰ διήλασε
 καὶ πρὸ τὸν ποταμὸν καὶ τὸς ἑλλῆνας πελ-
 τασάς. διελαύνων δὲ κατέκτανε μὲν ὁδοῖα,
 ἀρπαζάντες δὲ οἱ ἑλλῆνες ἔπαμον καὶ ἠκύντιζον
 αὐτοῖς. Ἐπιδένης δὲ τῆ ἀμφιπολίτης ἦρχε τῶν
 πελτασῶν, καὶ ἐλέγετο φροῖμος ἡμέραται.
 οἱ οὖν Τισσαφέρης ὡς μείον ἔχον τῆ ἀπὸ πλά-
 γῃ εἰς δὲ ὁ στρατόπεδον ἀφικόμενος τῶν ἑλ-
 λῆνων, ἐκεί σὺν ταῖς ἀμφοῖν βασιλῆς, καὶ ὁμοῦ
 δὴ πάλιν σὺν ταῖς ἀμφοῖν ἐπορεύοντο. ἐπεὶ δὲ
 ἦσαν καὶ τὸ δῖον ἡμῶν τῶν ἑλλῆνων κέρως,
 ἔδεισαν οἱ ἑλλῆνες, μὴ πρῶτα ἄρσεν πρὸς ὁ
 ἔδεισαν οἱ ἑλλῆνες, μὴ πρῶτα ἄρσεν πρὸς ὁ
 ἔδεισαν οἱ ἑλλῆνες, μὴ πρῶτα ἄρσεν πρὸς ὁ

Handwritten marginal notes in Greek script, including phrases like "ταῦτα τε δὴ πολλὰ ἀρπαξοι" and "καὶ Φωκαίδα καὶ Κύρου παλλακίδα".

ἡ δὲ μάχη ἀμείνων εἰς τὸ αὐτὸ γῆμα, κατέστη-
 σεν ἐναντίας τῆ φάλαγγα, ὡς ἔφθον, ὡς ἔφθον,
 τὸ μαχούμενος σιωπῆ. ὡς ἵ εἶδον οἱ Ἕλληες ἐ-
 γύς τε οἱ ἄλλοι καὶ τὸ ἀλεταγμένους, αὐτὸς παμα-
 νίσαντες ἐπὶ ἑστὸν πολὺ ἐπὶ παρρημότερον ἢ το-
 παρθεῖν. οἱ δὲ αὐτὸ βαρβαροὶ ἐκ ἐδέχοντο, ἀλλ'
 ἐκ πλείονος, ἢ το παρθεῖν, ἐφθον. οἱ ἵ ἐπε-
 δίωκον μέγρι κώμης λυός. ἐπὶ αὐτῷ ἵ ἐσησαν οἱ
 Ἕλληες. ὡς ἵ γὰρ τὸ κώμης γήλοφος ἴω, ἐφ' ἵ
 αἰετράφην οἱ ἀμφὶ βασιλέα, περὶ οἱ μὲν ἐκέ-
 πι, τῷ ἵ ἵππεων ὀλόφος ἐπεπλήθη, ὡς τε ὅ Β
 ποιέμενον μὴ γινώσκον. καὶ τὸ βασιλφον σημεῖον
 ὀρῶν ἐφαρῶ, ἀετὸν πινα χρυσοῦν τὸ ἐπὶ πέλτης,
 ὅτι ἐξ ὕλου αἰατεταμύον. ἐπεὶ δὲ καὶ ἐπὶ αὐτῷ ἐ-
 χάρων οἱ Ἕλληες, λείπεσι δὴ καὶ τὸ ἵππον οἱ ἵπ-
 πῶς ἐμὲν τοῖ ἐπὶ ἀθροῖοι, ἀλλ' ἀμῶς ἀμῶσθεν ἐ-
 ψιλοῦτο δὲ ὀλόφος τὸ ἵππεων τέλος ἵ καὶ πῶμ-
 τες ἀπεχώρη. ὁ δὲ Κλέαρχος ἐκ ἀνέβιβαζεν
 ὅτι τὸ ἵππον, ἀλλ' ὑπὸ αὐτῷ ἐήσας ὀ γρά-
 τευμα, πέμπη Λύκιον τὸ συρακῆσιον, καὶ ἀμῶν
 ὅτι τὸ ἵππον, καὶ κελεύει κατεδόντας τὰ ὕπῳ ὀ
 ἵππον, τί βῆσιν, ἀπαγῆλα. καὶ ὁ Λύκιος ἵππον,
 καὶ ἵδων ἀπαγῆλα, ὅτι φῶν ἵππον ἀνὰ κράτος.
 ἐξέδον δὲ ὅτε αὐτὰ ἴω καὶ ἵππος ἐδύετο. ἐπὶ αὐτῷ
 δὲ ἐση οἱ Ἕλληες, καὶ ἵπποι τὰ ὄπλα ἀνε-
 παύοντο καὶ ἀμα μὲν ἐθαύμαζον, ὅτι ἐδαμοῦ
 Κύρος φαίνοιο, ἐδὲ ἀμῶς ἀπ' αὐτῷ ὀσθεῖς πα-
 ρῆλα. ὡς γὰρ ἵππον αὐτῷ τεθνηχῆτα, ἀλλ' εἵκαζον ἵ
 δῶκα ἵππον οἱ ἵππον, ἢ καλαληφόμενον τὸ παρος-
 εληλακένα καὶ αὐτῷ ἐβλεπόντο, εἰ αὐτῷ μείναν-
 τες τὰ σκευοφόρα ἐπὶ αὐτῷ ἀγῆσιν, ἢ ἀπῶσιν D
 ὅτι ὀ γρατόπεδον. ἐδῶξεν οὖν αὐτῷ ἀπῶσιν
 καὶ ἀφῶσιν ἀμφὶ τὸ δῶσιν ὅτι ἵππον σκη-
 νῶς. αὐτῷ μὲν τὸ ἵππον τῷ τὸ τέλος ἐγῆρε-
 πο. καλαλαμένοισι ἵππον τὸ δῶσιν χρομῆ καὶ
 πλῆστα διηρπα σμένα, καὶ εἰσι σῶσιν ἢ ποτὸν ἴω,
 καὶ ἵππον ἀμαζας μεσῶς δῶσιν καὶ οἶν, ἀσ παρ-
 εσθῶσιν Κῶρος, ἵνα εἰ ποτε σφοδρὰ λαβῶσι
 ὀ γρατόπεδον ἐνδῶσα, ἀμῶσιν ὀσθῶσιν Ἕλλησιν.
 ἵππον δὲ αὐτῷ, ὡς ἐλέγῶσιν, τεραχῶσιν ἀμα-
 ζας. καὶ αὐτῷ τὸτε οἱ σῶσιν βασιλῆς διηρπασαν.
 ὡς ἵππον ἀδῶσιν ἵππον οἱ πλῆστοι τῷ Ἕλληων ἵ-
 σαν δὲ καὶ ἀμῶσιν. ὡσιν γὰρ δὴ καταλύσῶσιν ὀ
 γράτῶσιν παρῶσιν ὀσθῶσιν, βασιλῆς ἐφαῖν.
 αὐτῷ μὲν οὖν τὸ νύκτα οὐτῶ δῶσιν.

Ad pristinam aciei formam, qua primum
 hostes adortus fuerat, reducta phalage ad-
 uersus constitit, iamq; pugnaturus accessit.
 Quum autem Græci hostes iam & instru-
 ctos, & in propinquo cernerent; rursum
 pæanem exortî, multo alacrius, quam an-
 tea, in eos pergunt. Horum impetum bar-
 bari non sustinēt, sed effusius, quam prius,
 fugam arripiunt. Græci eos vsq; ad vicum
 quemdam persequuntur, vbi demum sub-
 sistunt. Nam vico quidam collis immine-
 bat, in quo se conuertebant ij, qui erant
 cum rege; complente collem equitatu, qui
 pedites secū nullos habebat. Quo factum,
 vt Græci, quid rerum ageretur, haud sci-
 rent. Etiam signum regium videre se dice-
 bant, auream quamdam aquilam in hasta
 extensam. Quum autem Græci huc etiam
 tenderent, deserunt collem equites, non
 confertis copiis, sed passim alij alio: nuda-
 baturq; adeo collis equitum copiis, donec
 omnes discessissent. Clearchus tamen non
 cōtinuo militem promouit in collem, sed
 copiis sub ipso collocatis, Lycium Syracu-
 sanum mittit cum alio quodam, atq; impe-
 rat, vt speculati, quæ essent in colle, omnia
 sibi renuntiarent. Lycius quum adequitas-
 set, & omnia vidisset, fugere ipsos totis vi-
 ribus renuntiat. Quum hæc gererentur, sol
 propemodum occidebat. Atq; heic Græci
 sublitabant, & armis collocatis quiesce-
 bant; neq; non mirari poterant, quâ obrem
 nec Cyrus vsquam adpareret, nec alius ab
 ipso quisquam adesset. Nam mortuum esse
 ignorabant, atq; adeo suspicabantur, eum
 vel hostes persequi, vel ad occupandum a-
 liquid prouectū esse. Consultabant autem
 inter se, num illic potius manendum esset,
 adductis eo impedimētis; an ad castra per-
 gendum. Ad extremum placuit in castra
 redire, ac sub cœnæ tēpus ad tentoria per-
 ueniūt. Et hic quidem eius diei fuit exitus.
 Offendūt autem quum alias fortunas suas
 maxima ex parte direptas, tū quidquid po-
 tulentum esculentumue fuerat, & plaustra
 farina vinoq; onusta, quæ Cyrus sibi para-
 uerat; vt si quando graui in exercitu penur-
 ria rerum laboraretur, inter Græcos ea di-
 stribueret. Plaustra ipsa numero fuisse
 cccc dicuntur, quæ tum regiæ copiæ di-
 ripuerant, eaq; de causa maxima Græco-
 rum pars cœna carebat, quum ne quidem
 pranli fuissent. Nam priusquam ad pran-
 dendum accedere in castra potuisset exer-
 citus, rex sese ostenderat. Atq; hanc qui-
 dem noctem sic exegerunt.

Græci lte-
 rum cum
 rege con-
 grediuntur,
 & uin-
 cunt.

καὶ μα-
χουμένος

ὅτι παλ-
τὸ αἰαπ-
ταμῶν.
vide
Noias.

περὶ ἵπ-
κακῆνας

δῶσιν

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΚΥΡΟΥ ΑΝΑ-
ΒΑΣΕΩΣ ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ

ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

XENOPHONTIS HISTORIA-
RVM DE CYRI EXPEDI-
TIONE, LIBER SECVNDVS.

VE MADMODVM Igi-
tur Græci Cyrus coe-
gerit, quo tempore
aduersus Artaxer-
xem fratrem expeditio-
nem suscepit, & quæ in
itinere, dum adscende-

retur, gesta fuerint; quo pacto pugna fue-
rit commissa, & Cyrus occubuerit, Græci
que ad castra sua reuersi quieti se dederint,
quod vicisse se omnino existimarent, &
Cyrum esse superstitem; superiore libro de-
clarauimus. Mane summo quum coiuis-
sent duces, mirabantur a Cyro nec alium
quemquam mitti, qui significaret, ecquid
agendum esset, nec ipsum in conspectum
prodire. Quamobrem visum est eis, vt col-
lectis impedimentis armati procederent,
donec cum Cyro se coniungerent. Quum
iam progredi cepissent, sub ipsum solis or-
tum, Procles Teuthranix prætor, ex Da-
marati Lacedæmonij posteritate ortus, &
Tami filius Glus veniunt. Narrant hi, Cy-
rum vitam cum morte cõmutasse. Ariëum,
qui fugæ se dedisset, iis esse in castris cum
reliquis barbaris, e quibus pridie profecti
fuisset. dicere hunc, velle se diem illum
Græcos exspectare, si venturi essent: po-
stridie perrecturum in Ioniam, vnde ve-
nisset. Hæc quum duces perciperent, item-
que Græci ceteri, grauius sane ferebant.
Clearchus quidem certe. Vtinam Cyrus,
ait, viueret: verum quia mortuus est, Ariëo
renuntiate, vicisse nos regem, neq; quem-
quam amplius restare, quemadmodum
videtis, qui aduersus nos pugnet. Quod ni-
si vos venissetis, aduersus ipsum regem
perrexissemus. Simul Ariëo policemur, si
huc venerit, nos ipsum regium in solium
collocaturos. Nam iis, qui prælio supe-
riores euadunt, regnum etiam debetur.
Quum hæc dixisset, nuntios ablegat, ad-
iunctis Cherisopho Lacedæmonio, &
Theffalo Menone. Nam Meno ipse sic
volebat, quippe cui cum Ariëo & hospitij ius
intercederet, & amicitia. Et hi quidem

Græci de
morte Cy-
ri cogno-
scunt.

Σ μὲν οὖν * ἡ θροιάθη
Κύρου δὲ ἑλληνικὸν, ὁπότε
ὅπτι τ' ἀδ' ἤφον Ἀρταξέρ-
ξην ἐσφραδύετο, καὶ ὅσα ἐν
τῇ αὐτῷ ἐσφράδισθη, καὶ ὡς
ἡ μάχη ἐγένετο, καὶ ὡς κύ-

ρος ἐτελεύτησε, καὶ ὡς ὅτι δ' ἐσφρατόπεδον ἐλ-
θόντες οἱ ἑλλήνες ἐκοιμήθησαν, οἱ ὀμόμοι πᾶσι
νικᾶν, καὶ Κόροιν ζῆν, ἐν ᾧ ἐμπαροσθεν λόγῳ δε-
δήλωται. ἀμα δ' τῆς ἡμέρας σιωπῆσθαι οἱ ἐσφρα-
τηροὶ ἐθαύμαζον, ὅτι Κόρος ἔτε δὴ ὄν πέμποι
σημαίνοντα ὅ,τι χρεὶ ποιῆν, ἔτ' αὐτὸς φαίνοιο.
ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς, συσκαθασαμένοις ἀεὶ ζῆν, καὶ
δύο πλοισι ἀμφοῖς, παρσίεναι εἰς δ' ἐσφράδην, ὡς
Κύρου συμμίξασθαι. ἦ δὲ καὶ ἐν ὁρμῇ ὄντων, ἀμ-
ἡλίω αἰγρονίη ἦλθε Προκλῆς ὁ τευθρανίας δε-
χων γεννητός, ἀπὸ Δαμάρτου ἑσφραδίου, καὶ
Γλαῦς ὁ Τάμην. ἔπει ἐλέγον, ὅτι Κύρος μὲν ἔ-
θνηκεν, Αἰριῆος δ' ἐπεφευγώς ἐν τῷ ἐσφραδίῳ εἶ-
μεν τ' ἄλλων βαρβάρων, ὅθεν τῆς παρσίεως ὁρ-
μῆσιν καὶ λέλοι, ὅτι ταύτην μὲν τῆς ἡμέρας παρ-
μείνεν ἀν' αὐτοῖς, εἰ μέλλοιεν ἦκναι τῆς δὴ ἡ ἀ-
πέιεναι φαίη ὅτι ἰωνίας, ὅθεν ἦλθε. ταύτην
τῆς πνιθανόμοι οἱ ἐσφρατηροὶ, καὶ οἱ ἄλλοι ἑλλη-
νες, βαρέως ἔφερον. Κλέαρχος δὲ τάδε εἶπεν·
ἀλλ' ὄφελε μὲν Κύρος ζῆν. ἐπεὶ δὲ τετελεύ-
τηκεν, ἀπαγγέλλετε Αἰριῆω, ὅτι ἡμῶς γε νι-
κῶμεν βασιλέα, καὶ ὡς ὁρᾷτε, ὅσους ἡμῶν
ἔτι μάχεται· καὶ εἰ μὴ ὑμῶς ἦλθετε, ἐπορθώ-
μεθα ἀν' ὅτι βασιλέα. ἐπαγγέλλομεθα δὲ Α-
δελφῶν αὐτῷ καὶ ζῆν. τὸ γὰρ μάχην νικῶντων καὶ δ'
δέχοντες. ταύτ' εἰπόντων ἀποπέμψας τὸς ἀγγέ-
λους, καὶ σιωπῆσθαι Χερσίσοφον τὸν ἑσφραδίου, καὶ
Μένωνα τὸν θετταλόν. καὶ γὰρ αὐτὸς ὁ Μένων ἐβί-
λετο. ἡ γὰρ φίλος καὶ ξένος Αἰριῆου. οἱ μὲν
ᾤοντο,

Quamobrē quam diu arma retinebimus, virtutē vsui nobis fore putabimus : eadem si tradiderimus, veremur corpora nobis ereptum iri. Quamobrem non existimes, ea nos bona, quæ sola nobis reliqua sunt, tradituros: sed horū ipsorum ope, de bonis etiam vestris pugnatorios. Quæ quū Phalinus audiisset, cum risu: Tu quidē, ait, philosophi specię præ te fers, adulescens, & nō in iucunda quædā profers. Sed enim stultum te esse scito, si virtutem ac fortitudinem vestram viribus regis superiorē fore speras. Alios autem nonnullos ferebatur animis non nihil remissis fuisse, qui Cyro se fidos fuisse dicerent; atq; etiam regi maximo cōmodo futuros, si recipere ipsos in amicitiam vellet. Nam & in aliis quibusvis expeditionibus ad futuros, in quibus vsurus ipsorum esset opera; & si debellare Ægyptum vellet, vna cum ipso eam expugnatorios. Interea Clearchus reuertens, ecquid iam respondissent quærebat. Eius sermonem Phalinus excipiens: Horum inquit, alius aliud ait, Clearche. Tu quid dicas, exponito. Et ille: Ego vero Phaline, ait, lubēs te vidi, atq; itidem omnes hi, mea quidem sententia. Nam & tu perinde Græcus es, ac nos, qui tot numero sumus, quot ipse vides; & hoc rerum nostrarum statu consilium abs te de eo, quod nobis agendum sit illa in caussa, quam adfers, poscimus. Quāobrem per Deos immortales te obtestamur, vt consulas nobis, quod tibi pulcherrimum & optimū factu videbitur, & quod sequuturis temporibus repetitum commemoratumq; honorem tibi adferet: Phalinum videlicet, a rege missum, vt Græcos arma tradere iuberet, hæc & illa ipsis consuluisset. Scis autem necessario futurum, vt eius consilij, quod dederis, in Græcia mentio fiat. Hæc Clearchus adiciebat, quia vellet illum ipsum, qui legationem regis obiret, hoc ipsis consilij dare, ne arma traderent, vt Græci spem meliorem conciperent. Phalinus autem secedens vbi reuertisset, præter ipsius opinionem hoc modo respondit: Ego, si vel vna spes de mille vobis est reliqua, fore vos saluos, si bellum cum rege geratis; hoc consilij do, ne tradatis arma. Sin rege inuito nulla vobis spes salutis superat, salutem amplectendam esse consulo, quacumq; ratione poteritis. Ad ea Clearchus: Dicis tu quidem hæc, inquit. Verū nostris verbis renūtiato, existimare nos, si regi amicos esse oporteat, multo nos ipsi futuros vtiliores amicos, quum arma retinebimus, quā si alteri ea tradiderimus.

καὶ ὅπλα μὲν οὖν ἔχοντες, οἰοῦμεθα ἀπὸ τῆς ἀρετῆς χρῆσθαι τῷ βασιλεῖ διὰ τὰ αὐτὰ καὶ τὸ σαρκεῖον δυνάμει. μὴ οὖν οἴου τὰ μόνον ἡμῶν ἀγαθὰ τὸν βασιλέα τῷ βασιλεῖ δῶσθαι ἀλλ' οὐκ ἔτι τοῖς καὶ ἑαυτοῖς ἡμετέρων ἀγαθὰν μαχόμεθα. ἀλλ' οὐκ ἔτι τὰ αὐτὰ ὁ Φαλίνος ἐγέλασε, καὶ εἶπεν· ἄλλο γὰρ φιλοσόφῳ μὴ εἶναι ὡς νεανίσκῳ, καὶ λέγειν οὐκ ἀχρηστίαν. ἴσθι μὲν τοὶ ἀνόητος ὢν, εἰ οἷός ἐστι τὴν ὑμετέραν ἀρετὴν ἀειχρῆσθαι τῷ βασιλεῖ διὰ τὴν ἡμετέραν. ἄλλοις δὲ πῖνας ἐφασαν λέγειν· ἀπομαλακισθῆναι, ὡς καὶ Κύρου πιστοὶ γίνονται, καὶ βασιλῆς γὰρ πολλοῦ ἄξιον γίνονται, εἰ βούλοιο φίλος χρῆσθαι· καὶ εἴτε πᾶν βούλεται χρῆσθαι, εἴτε ἐπ' ἀγνοῶτον στρατεύειν, συλκαπαρέφηντ' αὐτοὺς. ἐν τούτῳ καὶ Κλέαρχος ἦκε, καὶ ἠρώτησεν, εἰ ἡδη ἀποκεκριμένοι εἶεν. Φαλίνος δὲ ἀπολαβὼν, εἶπεν· οὗτοι μὲν, ὡς Κλέαρχε, ἄλλοι ἄλλα λέγει· σὺ δὲ ἡμῶν εἶπέ, τί λέγεις; ὁ δὲ εἶπεν· ἐγὼ σε, ὡς Φαλίνε, ἀσπίδος ἐώρακα, οἷμα δὲ καὶ οἱ ἄλλοι παύστες οὗτοι. σύ τε γὰρ ἔλληνας εἶ, καὶ ἡμεῖς, ποσὺ τοὶ ὄντες, ὅσοις σὺ ὄρας, ἐν τοῖς τοῖς δὲ οἷας περὶ ἡμῶν, συμβεβηλόμεθα σοι, τί χρῆ ποιῆναι πρὸς τὸν βασιλέα. σὺ οὖν πρὸς θεῶν συμβούλῳσιν ἡμῶν ὅ, τι σοὶ δοκῆ καλλίστην καὶ δεινὴν εἶναι, καὶ ὅσοι πῖλιν οἷός ἐστι εἰς τὸ ἐπιτελέσαι χρῆνον ἀναλεγεῖν, ὅτι Φαλίνος ποτὲ πεμψθεὶς τῷ βασιλεῖ, κελεύσων τὰς Ἑλλήνας τὰ ὅπλα τῷ βασιλεῖ δῶναι, συμβεβηλόμενος συμβούλῳσιν αὐτοῖς ταῦτα. οἷμα δὲ, ὅτι ἀνάγκη λέγεσθαι ἐν τῇ Ἑλλάδι, ὅτι συμβεβηλόμενος. ὁ δὲ Κλέαρχος τὰ αὐτὰ ὑπήγετο, βεβηλόμενος καὶ αὐτὸν τῷ βασιλεῖ πρὸς τὸν βασιλέα πρὸς τὸ συμβεβηλόμενον συμβεβηλόμενος μὴ τῷ βασιλεῖ δῶναι τὰ ὅπλα, ὅπως διέλπιδες πολλοὶ οἱ ἔλληνας εἶεν. Φαλίνος δὲ ἀποστρέψας, τῷ βασιλεῖ δόξα αὐτῷ εἶπεν ὡς ἐγὼ, εἰ μὴ τῷ μείων ἔλπίδων μία τις ὑμῶν ἐστὶ σωθῆναι πολεμούντων βασιλῆς, συμβεβηλόμενος μὴ τῷ βασιλεῖ δῶναι τὰ ὅπλα· εἰ μὴ τοὶ μηδεμίαν σωτηρίας ἐστὶν ἔλπίς ἄχρητος βασιλεῖς, συμβεβηλόμενος τὸ σῶσαι ὅσην δυνατὸν. Κλέαρχος δὲ πρὸς τὰ αὐτὰ εἶπεν· ἀλλὰ τὰ αὐτὰ μὲν δὴ σὺ λέγεις· παρ' ἡμῶν δὲ ἀπάγγελε τὰ αὐτὰ, ὅτι ἡμεῖς οἰοῦμεθα, εἰ μὴ δέοι βασιλῆς φίλους εἶναι, πλείονος ἀπ' ἄξιον εἶναι φίλοι, ἔχοντες τὰ ὅπλα, ἢ παραδόντες ἀπὸ εἰδῆ

εἰ δὲ θεοὶ πολεμήν, ἀμφὸν αὖ πολεμήν ἔχοντες
 τὰ ὄπλα ἢ δὴ ὡς ᾤοντο δόντες. ὁ δὲ Φαλίνοσ εἶπε·
 ταῦτα μὲν δὴ ἀπαγγελῶ ὑμῖν. ἀλλὰ καὶ τὰδε ὑ-
 μῖν ἐκέλευσεν εἰπεῖν βασιλεὺς, ὅτι μὲν οὖν μὲν
 ὑμῖν αὐτὴ ἀποδοῦν εἴη, ὡς ἐστὶν ὁ καὶ ἀπίστοι
 πόλεμος. εἴπατε δὲ καὶ ἑαυτοῦ, πότερα με-
 νήτε καὶ ἀποδοῦν εἴσιν, ἢ ὡς πολέμου ὄντος παρὺ-
 μῶν ἀπαγγέλω. Κλέαρχος δὲ ἔλεξεν· ἀπαγγ-
 ῆμι τῶν καὶ ἑαυτοῦ τῶν, ὅτι καὶ ἡμῖν τὰ ταῦ-
 τα δοκῆ, ἀπὸ βασιλέως. ἢ οὐ ταῦτ' ἐστίν; ἔφη
 ὁ Φαλίνοσ. ἀπεκρίνατο Κλέαρχος· ἡ μὲν B
 μὲν ὡς ἀπὸ βασιλέως, ἀπίστοι δὲ καὶ ἑαυτοῦ, ὡς
 πόλεμος. ὁ δὲ πάλιν ἠρώτησε ἀποδοῦν ἢ πό-
 λεμον ἀπαγγέλω; Κλέαρχος δὲ ταῦτα πάλιν
 ἀπεκρίνατο ἀποδοῦν μὲν μὲν οὖν, ἀπίστοι
 δὲ ἢ ἑαυτοῦ, πόλεμος. ὁ δὲ ποιήσοι, οὐ
 διεσπάρη. Φαλίνοσ μὲν δὴ ἤχετο, καὶ οἱ οὖν
 αὐτῶν. οἱ δὲ τῶν Αἰαίου ἦσαν, Προκλῆς
 καὶ Χερεισοφοσ. Μένων δὲ αὐτῶν ἔμεινε τῶν
 Αἰαίου. οὗτοι δὲ ἔλεγον, ὅτι πολλοὺς Φαλί-
 νος εἶπε τῶν ἑαυτοῦ βελτίους, οὐδὲν C
 αὐτῶν ἀναχέσασθαι αὐτῶν βασιλέως. ἀλλ' εἰ βέλ-
 λουτε σωματικῶν, ἢ καὶ ἡδὴ κελεύει τὸ νυκτός·
 εἰ δὲ μὴ, αὐτὸς ἑαυτοῦ ἀπίστοι φησὶν. ὁ δὲ Κλέ-
 αρχος εἶπεν· ἀλλ' οὐτω καὶ ποιήσιν, αὐτῶν ἢ
 κωμῶν, ὡς ἑαυτῶν λέγετε· εἰ δὲ μὴ, ἑαυτοῦ ὅ-
 ποιῶν αὐτῶν ἢ οὐ μὲν οἴησθε μάλιστα συμφέρειν. ὁ
 δὲ ποιήσοι, ὡς δὲ τῶν εἶπε. μὲν δὲ ταῦτα,
 ἡδὴ ἡλίου δύω. οὖν, συγκαλέσας τῶν στρατη-
 γῶν καὶ λοχαγῶν, ἔλεξε τοιαῦτα· Ἐμοί, ὡς αὐ-
 τῶν, θυομῶν ἰέναι ὑπὲρ βασιλέως, οὐδὲν D
 γνηστο τὰ ἑαυτοῦ. καὶ εἰκότως τῶν οὐδὲν ἐγίνε-
 το. ὡς γὰρ ἐγὼ καὶ πυνθάνομαι, ὅτι μέσση-
 μῶν καὶ βασιλέως ὁ πῆχης ποταμὸς ἐστὶν αὐ-
 σίπορος, ὃν οὐδὲν αὐτῶν ἀνὰ μέγα αὐτῶν πλοίων
 διαβῶναι· πλοῖα δὲ ἡμεῖς οὐδὲν ἔχομεν. οὐ
 μὲν δὴ αὐτῶν γε μὲν οἴον τε. τὰ γὰρ ὅτι τῆ-
 ρα οὐδὲν ἐστίν. ἰέναι δὲ τῶν τῶν Κύρου φί-
 λους, πρὸς καὶ ἡμῖν τὰ ἑαυτοῦ. ὡς δὲ ἐν γῆ
 ποιήσιν. ἀπίστοι δὲ εἶπεν, ὅτι πῆς ἐστίν· ἐπεὶ δὲ
 δὲ σιμῶν τῶν κέρει ὡς ἀναπαυεσθαι, συ-
 σκευάξασθε ἐπεὶ δὲ τῶν ὁ δὲ δούτερον ἀναπῆσθε
 ὑπὲρ τῶν ὑποζύγια· ὅτι ὁ τῶν τῶν, ἑπείθε
 τῶν ἡμῶν, τὰ μὲν ὑποζύγια ἔχοντες τῶν ὁ
 ποταμῶν, τὰ δὲ ὄπλα ἔξω. ταῦτα ἀκέραιες οἱ
 στρατηγοὶ καὶ οἱ λοχαγοὶ ἀπήλθον, καὶ ἐποίησαν ὅτι

Sin bellum cum ipso gerendum erit, melius
 d geremus armis instructi, quam iisdem
 alij traditis. Renuntiabimus hæc, ait Phali-
 nus. sed & illa dici rex iussit, se vobis heic
 manentibus fœdera; discedentibus ac pro-
 grediētibus, bellum offerre. Quamobrem
 de hoc etiam respondete, num manendo
 iniri fœdera velitis, an bellum vos antepo-
 nere nuntiandum sit? Et Clearchus: Hæc
 etiam in parte, inquit, renuntiato, nobis
 eadē, quæ regi, videri. At quæ sunt illa verba
 iecit Phalinus. Si manebimus, ait Clearchus,
 fœdera nos facturos: sin abeamus ac
 progrediamur, bellum. Et Phalinus ite-
 rum quærit: Fœderane, an bellum renun-
 tiabo? Clearchus rursus: Fœdera quidem
 manentibus; discedētibus autem, vel pro-
 gredientibus, bellum esto. Quid autem i-
 pse facturus esset, non significabat. Qua-
 propter Phalinus cum suis abibat. Procles
 vero, & Cherisophus, ab Arizzo quum red-
 issent, Menonē apud Arizium remanente:
 aiebant dixisse Arizium, multos Persas sibi
 longe præstare dignitate, qui latari non
 sint, ut rerum ipse potiat. Verum si vul-
 tis, inquit, cum ipso discedere, noctu
 iam venire nos iubet: sin autem, scire vos
 vult, prima se luce cras discessurum. Et
 Clearchus: Sic faciendum est, inquit si ad-
 ipsum accedere volumus, quæadmodum
 vos dicitis: sin autem, facite id, quod vobis
 maxime profuturum existimatis. Ipse quid
 facturus esset, non indicabat. Post hæc, sole
 iam occidente, conuocatis prætoribus &
 cohortium præfectis, huiusmodi quædam
 loquutus est: Sacram mihi rem faciēti, mi-
 lites, expeditionis aduersus regē suscipien-
 dæ causa, exta abdixerunt, & merito qui-
 dem. Nam ut ego iam comperio, medio
 inter regem & nos loco Tigris fluuius in-
 terest, qui nauibus tantum traici potest:
 ideoq; traici a nobis absq; nauigiis haud-
 quaquam poterit, quod a nauibus desti-
 tuimur. Heic autem fieri non potest ut sub-
 sistamus, quod commeatus nos deficit.
 Ceterum de profectioe ad amicos Cyri,
 auspicata nobis exta in primis obtigerunt.
 Quamobrē sic res est agenda. abite, ac cœ-
 nā pro copia quisq; sua capite: deinde quū
 eo modo, quo quiescendi tempus signifi-
 catur, datum cornu signū fuerit, colligite
 res vestras: quum signum alterū dabitur,
 iumētis eas imponite: ad signum tertium,
 ducentem sic sequimini, ut secundum
 flumen iumenta sint, exterius armati. Quæ
 quum duces audiissent, itemque præfecti
 cohortium, abeunt, & imperata faciunt.

ταῦτα
 ἐστὶν ἔχον
 ἑαυτοῦ

Atque ex hoc tempore Clearchus imperium obtinebat, parebant illi, non quod eum ad hoc delegissent, sed quia viderent solum sic sapere, ut principem in exercitu virum oporteat, quum alij rerum usum nullum haberent. Iter, quod ab Epheso Ioniam oppido, ad praelij tempus usque confecerat, castris $XCII$ absoluerant, quae parasanga sunt IXXXXV, stadia vero $XVICIO$, & L . A pugna dicebantur Babylonem usque restare tria millia stadiorum & sexaginta. Inde quum advesperasset, Miltocythes Thracum XL equitibus, & circiter CCC Thraciis peditibus, ad regem per fugit. Ceterorum dux erat Clearchus, quemadmodum conuenerat. Qui quum eum sequerentur, ad castra prima perueniunt prope Ariarum, & ipsius exercitum, circa medium noctis. Quumque armorum acies instructa esset, Graecorum praetores, & praefecti cohortium, apud Ariarum conueniunt; & tam Graeci, quam Ariarus, cum aliis apud hunc dignitate praestantissima viris, iuramento confirmant: non prodituros se mutuo, sed in societate constantiter permanuros; addentibus hoc sacramentum barbaris, sine fraude se itineris duces futuros. Haec sacramenta sic conceperunt, ut apro, tauro, lupo, arietate, mactatis; Graeci gladium, barbari hastam in scutum tingerent. Posteaquam fidei sacramento se obligassent, Clearchus inquit: Age vero, mi Ariare, quando eadem nobis & vobis expeditio suscipitur, dic mihi, quae sententia tua sit de itinere: eadem ne redeundum nobis via sit, qua venimus, an aliam animaduertisse tibi potiore videris? Et Ariarus: Si viam, qua venimus, inquit, fuerimus ingressi, omnes fame peribimus: quippe qui commeatum nullum habeamus. Nam totis denis septenis castris proximis ne tum quidem, quum huc pergeremus, quidquam ex ipsa regione habere potuimus; & si quid sane istuc fuit, nos quum iter illac faceremus, totum absumimus. Iam vero cogitamus via longiore quidem illa proficisci, sed in qua commeatus nobis haud deerit. Ac castra quidem prima, quam fieri poterit, longissime promouenda erunt; ut quammaxime regis a copiis diuellamur. Nam si semel bidui vel quatruidi ab ipsis itinere abfuerimus, non iam rex amplius nos adsequi poterit. Nam paruis cum copiis sequi nos minime audebit, & magno cum exercitu celeriter progredi non poterit atque etiam fortasse commeatus inopia laborabit. Haec mea, inquit, sententia est.

Quantum iter Graeci confecerint ante pugnam.

Ariari de profectio- ne confisium.

Αὐτὸν δὲ λοιπὸν ὁ μὲν ἦρχεν, οἳ δὲ ἐπέηγοντο, ἐχέ-
 λόμενοι, ἀλλ' ὀράντες, ὅτι μόνος ἐφ' ἑνὸς οἴα δὴ
 τὸ δέχομαι, οἳ δὲ ἄλλοι ἀπέροισαν. ἄριστος
 ὃ τ' ὁδοῦ, ἠὲ ἦλθον δὲ ἐφέσου τ' ἰωνίας μετρη-
 τῆ μάχης, σαθμοὶ βίης κ' ἐνεήκοντα, [παρα-
 σάγγα πέντε καὶ τετριάκοντα * καὶ πεντακ-
 σοι, σάδιοι πεντήκοντα κ' ἐξακισχίλιοι καὶ μύ-
 ριοι. ἀπὸ δὲ τῆς μάχης ἐλθόντες εἰς βαβυ-
 λωνίαν, σάδιοι ἐξήκοντα κ' τετριάκοντα. ἐπιβί-
 θην δὲ, ἐπεὶ σκότος ἐγένετο, Μιλποκύθης μὲν
 Βόθρηξ, ἔχων τὸς τε ἰππείας τὸς μὲν ἑαυτῷ εἰς
 πεντακτῶντα, κ' τὸ πεζῶν δρακῶν ὡς δια-
 χροίους, ἠὲ τὸ μὲν βασιλεῖα. Κλέαρ-
 χος δὲ τοῖς ἄλλοις ἠγέτο, καὶ τὰ παρηελμέ-
 να οἳ δὲ εἶποντο, καὶ ἀφικνοῦνται εἰς τὸ πρῶ-
 τον σαθμὸν πρὸς Αἰριαῖον κ' τ' ἐκείνη στρατιάν,
 ἀμφὶ μέσας νύκτας, καὶ ἐν ταῖς θύραισι τὰ
 ὄπλα, συνήλθον οἱ στρατηγὸν κ' οἱ λοχαγοὶ τῶν
 ἐλλήνων πρὸς Αἰριαῖον, καὶ ὤμωσαν οἷ τε ἐλ-
 λήνες, καὶ Αἰριαῖος, καὶ τῶν σὺν αὐτῷ οἱ κρή-
 σιοι, μήτε πρὸς ἄλληλους, συμμάχοι τε
 ἔσονται οἳ τὸν βαρβαροὺς πρὸς ὅμωσαν, κ' ἠγύσε-
 ῶν ἀδδλωσ' αὐτὰ δὲ ὤμωσ' σφάζαντες κά-
 πορον, κ' ταῦρον, κ' λύκων, κ' κριῶν, εἰς ἀσπίδα
 βαπτοῖτες οἱ μὲν Ἕλληνας εἴφορος, οἳ τὸν βαρβαροὺς
 λόγχην. ἐπεὶ δὲ ἴα πια ἐγένετο, εἶπεν ὁ Κλέαρ-
 χος ἄτε δὲ ὡς Αἰριαῖος, ἐπεὶ ἄρ' οἱ αἰτὸς ἡμῖν ἐ-
 λος ἐστὶ κ' ὑμῖν, εἶπε τίνα γνώμην ἔχεις πρὸς τὴν
 πορείαν. πότερον ἀπιμὲν ἠὲ πρὸς ἦλθον μὲν ἢ δὲ
 ἔλθω πρὸς ἐνενοκείαι δοκῆς ὁδὸν κρείττω. ὁ δὲ
 εἶπεν ἠὲ μὲν ἦλθον μὲν ἀπιόντες, τὸ πρῶτον δὲ πρὸς τῶν
 ὑπὸ λιμοῦ ἀπολοίμθα. Ἐσάρχη δὲ νῦν ἡμῖν
 ὁδοῦν τὸν ὁπτιηδέων. ἐπιχειρήσει δὲ σαθμὸν
 τῶν ἐγγυτάτω ὁδοῦν δὲ ὁδοῦν ἰόντες ἐκ τῆς χώρας ἐ-
 δὲν εἴχον μὲν λαμβάνειν ἔνθα δὲ εἶπεν ἠὲ, ἡμεῖς
 δὲ πορευόμενοι καὶ ἑδὰ πρὸς ἡμῶν. νῦν δὲ ἐ-
 πινοῶμεν πορεύεσθαι μακροτέραν μὲν, τῆ δὲ ὁπτι-
 ηδέων ἐκ ἀπορήσομεν. πορευέσθω δὲ ἡμῖν τὸς
 πρῶτον σαθμοῖς, ὡς αὖ δυνώμθα, μακροτά-
 τος, ἵνα ὡς πλεόντων ἀποσπασώμεν τὸν βασι-
 λεῖος στρατεύματος. ἢ ἡ γὰρ ἀπᾶς δυοῖν ἢ τριῶν ἡ-
 μερῶν ὁδοῦν ἀπόχωμεν, ἔκτε μὲν δὲ νῦν βασι-
 λεῖος ἡμᾶς καταλαβείν. ὀλίγω μὲν γὰρ ἐστὶν ἀ-
 μαρτῆ ἰσολμήσει ἐφέπειτα. [πολὺν δὲ ἔχων ἐ-
 λον, ἐδιδωσέ] ἰαχὺ πορευέσθαι ἴσως ὅτι τῶν ἐ-
 πιηδέων ἀπομίσθ. αὐτὴν, ἐφ' ἡ γνῶμην τῶν ἔχων. ἔχων ἔχων
 ἠὲ ὅτι

ἡ δὲ αὐτὴ ἡ στρατηγία ὁδὸν δὴ οὐ δύναντο, ἢ
 ἀποδραμαίαι, ἢ ἀποφυγεῖν ἢ τὴν τύχην ἐστρατηγί-
 σε κάλλιον. ἐπεὶ γὰρ ἡμέρα ἐγγύετο, ἐπορεύοντο
 εἰ δόξα ἔχοντες τὸ ἥλιον, λογιζόμενοι ἦσαν ἄ-
 μα ἡλίω διώοντι εἰς κάμας τῆς βαβυλωνίας
 χώρας, καὶ ἔτο μὲν ὁδὸν ἐφάσθησαν. ἐπὶ δὲ ἀμφὶ
 δείλιω ἔδοξαν πολεμίους ὄραν ἰσπώτας, καὶ τὴν τε
 ἑλλήνων οἱ μὴ ἔτυχον εἰ τὴν τάξιν ὄντες, εἰς τὰς
 τάξεις ἔθεον, καὶ Αἰριαῖος (ἐτύχανε γὰρ ἐφ' ἀμά-
 ξης πορευόμενος, δὲ τὴν ἐπέφωτο) καλαβάς ἐθω-
 ρακίζετο, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ. εἰ δὲ ἡ ὥπλιζοντο, ἢ
 ἦσαν λέγόντες οἱ ποροπεμφθέντες ὅσοι, ὅτι ἔχ-
 ῖπται εἰσιν, ἀλλὰ ἔσπουζα νέμοιτο, καὶ ἀθίς
 ἐγνώσαν πρῶτες, ὅτι ἐγγύς περὶ ἐστρατοπεδούετο
 βασιλεὺς, καὶ γὰρ καπνὸς ἐφαίνετο εἰς κάμας
 ἐπὶ ὄρω. Κλέαρχος δὲ, ὅτι μὲν τοῖς πολεμίους
 ὁδὸν ἦεν (ἢ δὲ γὰρ καὶ ἀπὸ φησὶ τὰς στρατιώ-
 τας, καὶ αὐτοῖς ὄντας ἠδὴ ἡ καὶ ὁ φέλιος) ἐμύτοι
 ἐδὲ ἀπέκλινε, φυλακτὸς μὲν ἡ δόξα φέ-
 λην, ἀλλὰ τὸ δὴ ἔρωθεν ἄγων, ἀμα δὲ ἡλίω δυο-
 μύτω εἰς τὰς ἐπιτάται κάμας τοῖς τὸ ὄρωτος
 ἐχόν καλεσκήνωσεν, ἔξ ὧν διήρπαστο ἔσπου τὸ
 βασιλικὸν στρατεύματος καὶ αὐτὰ τὰ δὲ τὸ οἰ-
 κίων ἔσπου. οἱ μὲν οὖν ὄρωτος τὸ ὄμοιον ἔσπου
 οὐκ ἐστρατοπεδούοιο, οἱ δὲ ὑπεροὶ σκεπταῖοι πορο-
 οῖοι, ὡς ἐτύχον ἕκαστοι ἠυλίζοντο, καὶ κραυ-
 γὴν πολλὴν ἐποίησαν καλεσθέντες ἀλλήλους, ὡς ἴε
 καὶ τοῖς πολεμίους ἀκέρην. ὡς ἴε οἱ μὲν ἐτύχοντα τὸ
 πολεμίων καὶ ἐφύρην εἰς τὴν σκηνωμῶν. δὴ ἄλλον
 ἢ τὸ τὸ τὴν ὑπεραία ἐγγύετο. ἔτε γὰρ ἔσπουζον
 ἐπὶ ὁδὸν ἐφαίνε, ἔτε στρατοπεδόν, ἔτε καπνὸς
 ἐδαμοὺ πλησίον. ἔξ ἐπλάγη δὲ, ὡς εἶοικε, καὶ
 βασιλεὺς τὴν ἐφόδον ἔστρατεύματος. ἐδὲ ἠλωσε
 ἢ ἔτο, οἱς τὴν ὑπεραία ἐστρατῆε. ποροῖσσης μὲν τοῖ
 τὸ νυκτὸς τῶν τῆς, καὶ τοῖς ἑλλήνοισι φόβος ἐμπίπτε,
 καὶ φόβος, καὶ δὲ ἔπος ἡ, οἱ εἰκὸς φόβος ἐμπε-
 σόντος γίνεσθαι. Κλέαρχος δὲ Τολμίδην ἠ-
 λθον, ὃν ἐτύχον ἔχον παρ' ἑαυτῶν κήρυκα. ἀ-
 ρισον τὸ τότε, ἔτον ἀφ' ἑαυτῶν ἐκέλευσε, σιγῶν κα-
 τακρυψάσθαι, [ὅτι ποροαποδύσιν οἱ ἀρχόντες,
 ὅς ἀντ' ἀφ' ἑαυτῶν τὸ ὄνον εἰς τὰ ὄπλα καλαμη-
 νύση, ὅτι λήψεται] μιᾶς ὁδὸν ἰδὸν ἀφ' ἑαυτῶν. ἐπεὶ
 ἢ τῶντα ἐκρυψθη, ἐγνώσθη οἱ στρατιῶται, ὅτι κε-
 νὸς ὁ φόβος εἶη, καὶ οἱ ἀρχόντες σῶοι. ἀμα δὲ ὄρ-

Ceterum hoc de ducendo exercitu consi-
 lium ad nihil aliud, quam ad recessum &
 fugam accommodatum erat. Verumenim-
 uero fortuna melius ducis est officio fun-
 cta. Nam ubi primum illuxisset, sic iter fa-
 ciebant, ut solem haberent ad dextrā. Exi-
 stimabant enim, occidente sole ad vicus a-
 gri Babylonici se peruenturos; in quo sane
 haudquaquam falsi sunt. Verum circa ve-
 speram hostiles equitum copias videre visi
 sunt. Quare tum Græci, qui extra ordines
 incedebant, cursu se ad eos receperunt: tum
 Ariæus, qui forte curru faciebat iter, quod
 vulneratus esset, descendens de eo lorica
 se muniebat vna cum suis. Interea dum ar-
 mis illi se induerent, speculatores præmissi
 redeunt, ac non equites hos esse renunti-
 ant, sed iumenta pastum quærentia. Qua-
 propter omnes animaduertebant, regem
 alicubi in propinquo habere castra. Nam
 & fumus non magno ex intervallo in vicis
 conspiciebatur. Ibi Clearchus, tametsi in
 hostem non duceret, quod norat, milites
 tantum non animos despondisse, atque et-
 iam adfligi inedia; quæ præterea dies quo-
 que declinasset admodum: non tamen et-
 iam deflectebat, quod caueret, ne fugere
 videretur; sed recto ducens tramite, sole
 iam occidente cum iis, qui erant in fronte,
 proximis in vicis castra locat. Erant autem
 ex illis ab agmine regio direpta etiam ipsa
 ædificiorum ligna. Ac primi quidem quali-
 quali sane modo castra sunt metati, poste-
 riores quia nocte obscura venerant, quo
 forte quilibet loco erat, cubabant; ac mu-
 tuo se adpellando tantum clamorem exci-
 tabant, ut is ab hostibus etiam audiretur.
 Quo factum est, ut hostium proximi suis e-
 tentoriis fugerent. Satis hoc postridie a-
 nimaduersum fuit. Nam neque iumentum
 vllum vsquam adparuit, neque castra, ne-
 que fumus vllus in proximo. Quin & rex
 ipse nostri exercitus accessu, quemadmo-
 dum videbatur, perterritus fuit: idque satis
 declarauit iis, quæ altero die fecit. Sed ta-
 men eadem nocte procedente, Græcos et-
 iam terror ac tumultus quidam inuasit, tan-
 tusque strepitus erat, quatum esse consen-
 taneum est tum, quum terror aliquis inci-
 dit. Clearchus vero Tolmidem Elcum,
 quem longe præstantissimum eius tempo-
 ris præconem apud se forte tunc habebat,
 pronuntiare iussit, silentio prius indicto:
 Significare duces omnibus, eum, qui au-
 ctorem immitti exercitui terroris indica-

Magnitudo animi in Clearcho.

lectio marginis

lectio marginis

rit, pro mercede talentum argenti accepturum. Id posteaquam proclamatum per præ-
 conem fuit, intellexere milites terrorem vanum fuisse, ac duces saluos esse. Sub primam

ποροτα-
τους ἄτων,

ἡμῶν δ.
τ. ἐστρα-
τοπεδού-
σωντο,

† φό-
βου, con-
sule No-
tas.

Regi me-
tus a Gra-
cis incuti-
tur.

lucem Clearchus Graecis imperat, ut ar-
mati illum in ordinem se collocarent, quo
in praelio priori constiterant. Ceterum quod
paullo ante scripsi, regem hoc adventu no-
stro exterritum fuisse; id sane manifestum
erat. Nam missis ad nos quibusdam pridie
eius diei, postulabat arma sibi tradi: tunc
vero sub ortum solis per caduceatores de
foederibus agebat. Illi quum ad primas ex-
cubias venissent, duces querere se aiebant.
Quod ubi renuntiatum a custodibus esset,
forte Clearchus id temporis ordines iustras,
custodibus ait; mandarent eis, ut opperi-
rentur, donec sibi otium esset. Quum au-
tem sic instruxisset exercitum, ut omni ex
parte pulcherrimam densam phalangis spe-
ciem exhiberet, nec quisquam inermis es-
set in conspectu: nuntios arcessit, ac tum ip-
se progreditur aliquantum cum parte mi-
litum suorum armis instructissima, visumque
pulcherrima, tum aliis haec ducibus denun-
tiat. Posteaquam ad nuntios peruentum
esset, ecquid vellent, interrogat. Respon-
dent illi, missos esse homines idoneos in-
eundorum foederum causa, qui & Graecis
renuntiare mandata regis possent, & Grae-
corum mandata regi. Quibus Clearchus:
Ergo renuntiate regi, ait, primum praelio
decertandum esse. Nam & prandium nus-
quam nobis est, & nemo est hominum, qui
apud Graecos mentionem facere foederum
audeat, nisi si prandium praebet. His nun-
tij auditis abequitant, ac statim redeunt:
de quo ipso perspicere poterat, in propinquo
regem alicubi esse, vel quemdam alium,
cui huius rei perficiende negotium datum
esset. Respondent autem, regi videri aqua
esse, quae proponerent: itaque venire se cum
ducibus itinerum, qui eos, si foedera inire-
tur, ducturi ad illa essent loca, ubi comme-
atum abunde habituri essent. Quos vicif-
sim Clearchus interrogabat, an iis tantum
foedera policeretur, qui ad ipsum ituri ac
redituri essent: an futurum sit, ut omnes iis-
dem foederibus comprehendantur? Re-
spondent illi, pacem omnibus promitti,
quousque a vobis proposita ad regem re-
ferantur. Quae quum dixissent, Clearchus,
non nihil summotis ipsis, de tota re consul-
tabat; decretumque est, quamprimum foe-
dera ineunda esse, ut pacate perueniri ad
capiendum commeatum posset. Idem sibi
placere Clearchus aiebat. sed tamen hoc
decretum nostrum confestim ipsis non si-
gnificabo, sed cunctabor aliquamdiu, donec legati vereantur, ne foederum ineundo-
rum ratio a nobis repudietur. Equidem nostros etiam milites eodem in metu futu-
ros arbitror. Posteaquam visum est illi esse commodum, percussurum se foedus ait,

ὄρω παρήγγειλε Κλέαρχος εἰς τὰς ἰσθμὰς
παρασταῖς τὰς ἐλλήνας, ἵνα ἡσυχίαν εἶχον, ὅτε αὐτῶν ἢ ἡσυχίαν
μάχην. ὁ δὲ δὴ ἐγραψα, ὅτι βασιλεὺς ἐξε-
πλάγη τῆ ἐφόδῳ τῆδε, δὴ ἦλοι αὐτῶν. τῆ μὲν γὰρ
προσθέν ἡμέρα πέμπτων, τὰ ὄπλα ἡσυχίαν
δόνα ἐκέλευε, τότε δὲ ἄμα ἠλίω αἰατέλλον-
πικύρα ἐπέμψα πρὸς ἀσπιδῶν. οἱ δὲ ἐπεὶ
ἦλθον πρὸς τὰς πρυφύλακας, ἐζήτησαν τοῖς
ἀρχοῦσιν. ἐπεὶ δὲ ἀπήγγειλε οἱ πρυφύλα-
κες, Κλέαρχος τυχὼν τότε τὰς τάξεις ὄπισθε-
πῶν, εἶπε τοῖς πρυφύλαξι, κελύβην τὰς κή-
ρυκας ἀεικέλιον, ἀχρεῖς αὐτῶν ἡσυχίαν. ἐπεὶ δὲ
κατέστησε τὸ φράτευμα, ὡς ἐκελευσθεῖς ἔχον ὄρα-
σθαι πρὸς τὴν φάλαγγα πυκνὴν, τὴν ἀόπλων μη-
δεία καὶ φανῆσαι, ἐκέλευσε τὰς ἀγγέλους, καὶ
αὐτοὺς ἵνα προῆλθον τοῖς τε διοπλοῦσιν ἔχον καὶ
ἐνδεσθῆσαν τὸ αὐτῶν φραγῶν, καὶ τοῖς δήλοις φρα-
γῶν τὰ ἑφρασαν. ἐπεὶ δὲ πρὸς τοῖς ἀγγέλοις
ἦν, ἠρώτα τί βούλοιντο. οἱ δὲ ἔλεγον, ὅτι πρὸς
ἀσπιδῶν ἦσαν ἄνδρες, οἵτινες ἰσχυροὶ ἔσονται τὰ
C ἵνα πρὸς βασιλέως τοῖς ἐλλήσιν ἀπαγγέλαι, καὶ
τὰ πρὸς τῶν ἐλλήνων βασιλεῖ. ὁ δὲ ἀπεκρίνα-
το· ἀπαγγέλετε τοῖσι αὐτοῖς, ὅτι μάχης δεῖ
πρὸς τὸν ἀριστον γὰρ ὅτι ἔστιν, ὅσα δὲ ὁ πολὺ-
σων πρὸς ἀσπιδῶν τοῖς ἐλλήσιν λέγειν, μὴ ποεί-
σας ἀριστον. ταῦτα ἀκούσαντες οἱ ἀγγέλοι ἀ-
πήλαυον, καὶ ἦσαν ἡσυχίαν καὶ δὴ ἦλοι αὐτῶν, ὅτι ἐγγί-
πτε ἦν βασιλεὺς, ἢ δήλος τις, ὃ ἐπέτετα κλοῦ ταῦ-
τα πρὸς τὴν ἐλεγον, ὅτι εἰς τὰ δοκίμην λέγειν
βασιλεῖ, καὶ ἦσαν ἡσυχίαν ἔχοντες, οἱ αὐτοὶ, ἐὰν
D ἀσπιδῶν ἦσαν, ἀξίον ἔσονται τὰ ὄπισθε-
πῶν. ὁ δὲ ἠρώτα, εἰ αὐτοῖς τοῖς ἀνδράσι ἀσπιδῶν
ποῖσι καὶ ἀπιδῶν, ἢ καὶ τοῖς δήλοις ἔσονται ἀσπι-
δῶν. οἱ δὲ πᾶσιν ἐφάσαν, μέγιστον ἀν βασιλεῖ τὰ
παρῶν μὲν ἡσυχίαν ἔσονται. ἐπεὶ δὲ ταῦτα εἶπον, με-
τὰ τὸ σάμνος αὐτοῖς ὁ Κλέαρχος, ἐβλάβετο
καὶ ἐδόκει τὰς ἀσπιδῶν ποῖσαι, καὶ καθ' ἡ-
συχίαν ἐλθῆν τε ὄπισθε τὰ ὄπισθε πῶν, καὶ λαβῆν. ὁ
δὲ Κλέαρχος εἶπε δοκίμην καὶ ἐμοὶ ταῦτα ἔσονται
τοῖς ἀσπιδῶν ἀπαγγέλαι, καὶ ἀφ' ἡσυχίαν, ἐστ' αὐ-
E ὀκλήσωσιν οἱ ἀγγέλοι, μὴ ἀποδοῖν ἡμῖν τὰς
ἀσπιδῶν ποῖσαι, οἱ μὲν γὰρ ἐμοὶ τοῖς ἐφρα, καὶ τοῖς
ἡμέτεροις φραγῶν τὰ αὐτῶν φόβον παρῶν.
ἐπεὶ δὲ ἐδόκει χαρὸς εἶναι, ἀπήγγειλεν ὅτι ἀσπιδῶν,
καὶ δὲ-

καὶ δὲ θεῖς ἠγειρόσθαυ ἐκέλευε παρὸς τὰ ὄπιθι... Ἄσφαιτῃ; duci ad comneatum parandum fe iussit. Præibant illi. Clearchus fœdera percussurus, copiis instructis iter faciebat...

Clearchus quia ratio- ne suos ex-citavit.

At 14. s. 323, 10.

Abest a lectione marginis.

At 14.

ἵπαυεν αὐτὸν.

ἴσας μὲν ἠσπ.

καλλὸς ὁ μέγιστος ἵπνας.

At 14. 2. s. 367.

ἐξήρανε πο. ἴπα. ἔφα.

phernes hæc per interpreté loquutus est: A
Equidē, Græci, proximus vestræ sum Græ-
ciæ, & quia videbam vos in multa & inex-
plicabilia mala incidisse; reperiundum mi-
hi aliquid duxi, si qua ratione petere a re-
ge possem, ut vos per ipsum mihi liceret
saluos in Græciâ reducere. Pro quo quum
intelligerem tum vos, tum Græciam vni-
uersam erga me non ingrata fore: petij
hoc a rege, simulq; dixi, iure ipsum hac in
parte mihi gratificaturum, qui primus de
Cyri expeditione ad ipsum retulerim, & v-
na cum nuntio mecum etiâ adtulerim co-
pias auxiliares; ac solus ex iis, qui oppositi
Græcis fuere, non fugerim; sed aciem per-
ruperim, ac cum rege vestris in castris me
coniunxerim, in quæ rex Cyri iam inter-
fecto venerat: qui deniq; barbaros ex parte
Cyri cum iis ipsis, quas nûc mecum habeo,
fidissimas ipsi, copiis prosequutus fue-
rim. Itaque mihi pollicitus est, se de his de-
liberaturum. Sed tamē quæri ex vobis ius-
sit, quamobrem aduersus ipsum arma ce-
peritis. Equidem vobis suadeo, moderate
respondeatis; ut mihi facilius sit, quantum
quidem potero boni, vobis ab ipso impe-
trare. Ad quæ verba Græci non nihil fece-
dentes, quum inter se consultassent, Cle-
archi verbis in hanc sententiâ respondent:
Nos neque propterea coiuiimus, ut bellum
regi faceremus, neq; aduersus regem pro-
fecti sumus: sed, quod ipse nosti, multos
Cyrus prætextus ac tergiuersationes inue-
niebat, ut & vos imparatos offenderet, &
nos huc perduceret. Posteaquam vero cir-
cumuētum iam ipsum difficultibus periculis
videremus, Deos atque homines reueri-
tati sumus, ne ipsum desereremus; præfer-
tim qui superioribus tēporibus ipsius be-
neficia non fuissemus aspernati. Postea-
quam Cyrus e viuis excessit, neque de re-
gno cum rege contendimus; neque quid-
quam habuimus causæ, cur ipsius agrum
infestare vellemus; nec eū tollere de me-
dio cupimus, modo liceat domum sine cu-
iusquam molestia redire. Quod si quis ini-
urius erit, in hunc cum Deum ope vindic-
care conabimur. Si quis etiâ prior bene-
ficiis nos prosequatur, ab illo superari nos
benefaciēdo pro viribus nostris haud pati-
emur. Hæc Clearchus; quæ Tissaphernes
quî audiisset, inquit: Equidē hæc regi nū-
tiabo, vicissimq; mādāta ipsius vobis. Sūto
autē induciæ, donec ego rediero. Itidē fo-
rū vobis nos suppeditabimus. Postridie nō
rediit, q̄ res sane sollicitos Græcos habuit.

*Excusatio
Clearchi
ad regem
& Tissaphernem.*

τον Τιισαφέρνης δι' ἑρμηνέως τριάδε· Ἐγὼ, ὃ
ἄνδρες Ἕλληνες, γείτων οἰκῶ τῇ Ἑλλάδι· καὶ ἐπεὶ
ὑμᾶς εἶδον εἰς πολλὰ κακά καὶ ἀμύχθρα πε-
πωχότας, ἔβρημα ἐποισάμεν εἵπως δυ-
ναίμεν ὧδ' ἀ βασιλέως ἀτήσαοσαι δοῦναι
μοι ἀποσῶσαι εἰς τὴν Ἑλλάδα ὑμᾶς. οἵ μιν γὰρ
οὔτε ἀνεύθυντο μοι ἐξἄν, οὔτε πρὸς ὑμῖν, ἔτε
πρὸς τῇ Ἑλλάδος ἀπάσις. αὐτὰ δ' ἡγοῖς ἡτέ-
μεν βασιλέα, λέγων αὐτῶν, ὅτι δικαίως αἰ-
μοι χρεῖζοιτο, ὅτι αὐτῶν Κέρην ἰέβητραϊδὲ
οντα πρὸτος ἠγάλα, καὶ βοηθήσαν ἐζων ἄμα τῇ
ἀγγελία ἀφικόμενον, καὶ μόνος τῶν καὶ τῶν ἑλ-
ληνας τετραγμένων οὐκ ἐφυγον, ἀλλὰ διήλα-
σα καὶ σαυέμιζα βασιλεῖς ἐν ὧ ὑμετέρῳ στρα-
τοπέδῳ, ἐνθά βασιλεὺς ἀφίκετο, ἐπεὶ Κέρην
ἀπέκλινε καὶ τῶν σιῶν Κύρου βαρβάρους ἐδίω-
ξε σιῶν τοῖςδε τοῖς παρ' οὐσι νῦν μετ' ἑμοῖ, οἳ πρὸ
αὐτῶν εἰσι πιστότατοι· καὶ πρὸς ἑμὲ τούτων ὑπέ-
χρητό μοι τῶν βασιλέων ἀπατάσαι ἐρεοσαι δέ με ὑμᾶς βουλευσά-
ἐκέλευσεν εἰλθόντα, τίνος ἕνεκα ἐστρατεύσατε
ἐπ' αὐτόν· καὶ συμβεβήκει ὑμῖν μετ' ἐμοῦ ἀπο-
κρίνασθαι, ἵνα μοι εὐπωρακτότερον ᾖ, εἰ μὴ δύ-
νωμαι ἀγαθὸν ὑμῖν παρ' αὐτοῦ ἄγειν ἔσθ' ἀλῆ-
πρὸς αὐτὰ μέλασάντες οἱ Ἕλληνες ἐβελθί-
οντο, καὶ ἀπεκρίνατο. Κλέαρχος δ' ἔλεγε· Ἡμεῖς
οὔτε σινηλθόντες ὡς βασιλεὺς πολεμησόντες,
ἔτ' ἐπορβόμῳ ἀπέ βασιλέα· ἀλλὰ πολλὰς
παραφάσας Κέρης ἔδεικεν, ὡς καὶ οὐδ' οἰ-
δα, ἵνα ὑμᾶς τε ἀπὸ τῶν σκιδάροις λάβοι, καὶ
ἡμᾶς εἰσάδῃ ἀγαλάξει. ἐπεὶ μὲν τοῖς ἡδ' ἑω-
δραῖ μιν αὐτῶν ἐν δὲ φωνόντα, ἠγώμηθη καὶ θεοῖς
καὶ ἀνθρώποις πρὸς δοῦναι αὐτόν, ἐν ταῖς πρῶ-
θεν χρόνῳ παρέχοντες ἡμᾶς ἀλῆς δὲ ποιῆν·
ἐπεὶ δ' Κέρης τεθνήκειν, ἔτε αἰτιποιέμεθα βα-
σιλεῖ τ' ἀρχῆς, ἔτ' ἐστὶν ἕνεκα αὐτῶν βελθίμῳ τ'
βασιλέως χάριαι κακῶς ποιῆν, ἔσθ' αὐτ' ἀπο-
κρίσθαι αἰθέροι μιν, πορβόμῳ δ' αἰθροῖαδε,
εἴ τις ἡμᾶς μὴ λυποῖν. ἀδικοῦντα μύθοι πεί-
ρασόμεθα σιῶν τοῖς θεοῖς ἀμύνασθαι· εἰ μὲν τι-
πὲς ἡμᾶς καὶ δὲ ποιῶν ὑπάρχη, καὶ τούτου εἰς γε-
δύναμιν οὐχ ἠπλοσόμεθα δὲ ποιούμετες. ὁ μὲν
οὕτως εἶπεν. ἀκίσσας δ' ὁ Τιισαφέρνης, ἔφη·
Ταῦτα ἐγὼ ἀπατήσω βασιλεῖ, καὶ ὑμῖν πάλιν
παρ' ἐκείνους μέγρι δ' αὐτοῖς ἤκω, αἰσπονδοῦν
μυθόντων· ἀγαθὰ δ' ἡμῶν παρέξομεν, καὶ εἰς μὲν
τῷ ὑπεράγειν ἔχῃ κεν· ὡδ' οἱ ἕληνες ἐφροῖσι τὸν
τῇ δ'

τῆς δὲ τρίτης ἡμέρας ἔλεγον, ὅτι εὐπεπεραγμέν-
 νος ἦεν ἡ βασιλεία, δοθέντων αὐτῷ σω-
 ζῆν τὸς ἑλλήνας, καὶ πρὸς πολλὰν ἀντι-
 λέγηντων, ὡς οὐκ ἄξιον εἶναι βασιλεῖ, ἀφῆται
 τὸς ἐφ' ἑαυτὸν ἱερατῶσαν ἡμίονοις. τέλος δὲ
 εἶπε καὶ νῦν ἐξεστὶν ὑμῖν πρὸς λαβὴν παρ' ἡμῶν,
 ἢ μὴ φίλιαν ὑμῖν παρέξῃν τὴν χώραν, καὶ ἀ-
 δόλως ἀπάξῃν εἰς τὴν ἑλλάδα, ἀρροσὴν πα-
 ρέχοντας. ὅπου δὲ αὐτὸν μὴ παρέχοντων ἀρροσὴν,
 λαμβανῆν ὑμᾶς ἐκ τῆς χώρας ἐάσομεν πα-
 ῖσι τῆς ἑλλάδος. ὑμᾶς δὲ αὐτὸν ἡμῖν δεήσει ὁμοσᾶν ἢ
 μὴ πορεύεσθαι ὡς ἀφ' ἡμῶν ἀσπασίως,
 οἷα καὶ ποτὰ λαμβανόντας, ὅπου μὴ πα-
 ρέχοντων ἀρροσὴν ἐάν' ὅ παρεχοντων ἀρροσὴν, ὡ-
 νουμῶν ἐξῆν τὰ ῥηθῆναι. ταῦτα ἐδύξεν, καὶ
 ὁμοσᾶν, καὶ δεξιάς ἐδύσαν Τιισαφέρνης, καὶ ὁ
 βασιλεὺς γυπαχὸς ἀδελφός, τοῖς τῶν ἑλ-
 λῶν στρατηγῶν καὶ λοχαγῶν, καὶ ἔλαβον πα-
 ρὰ τῶν ἑλλήνων. μετὰ ταῦτα Τιισαφέρνης
 εἶπε νῦν μὲν δὴ ἀπέμεινεν ὡς βασιλεύς· ἐπειδὴ
 ὅτι εὐπεπεραγμένη ἡ δέουσα, ἢ ἔω συσπασ-
 σάμενος, ὡς ἀπάξων ὑμᾶς εἰς τὴν ἑλλάδα, καὶ
 αὐτὸς ἀπιὼν ἐπιτὴν ἐμῶν δὲ ζῆλον. μετὰ ταῦ-
 τα παρὲς τὸν Τιισαφέρνην οἱ τε ἑλλήνες καὶ
 Αρειῶν, ἐγένετο δὴ τῶν ἐστρατοπεδῶν ἡμί-
 μέρας πλείους ἢ εἴκοσιν. ἐν ᾧ ταῦτα ἀφικνούν-
 ται πρὸς Αρειῶν καὶ οἱ ἀδελφοί, καὶ οἱ ἄλλοι
 ἀπὸ τῶν ἑλλήνων, καὶ πρὸς τὸς ἐκεῖθεν ἄρσων πινες
 ἱερατῶσαν ἡμίονοι τὴν καὶ δεξιάς ἐνίοι τῶν
 βασιλέως φέροντες, μὴ μνηστικὰ κῆσον βασι-
 λέα ἀπὸ τῆς σὺν Κύρῳ ὅτι στρατείας, μηδὲ
 δῆρ' οὐδεὶς τῶν παροικούντων. τούτων ὅτι γ-
 γνομένων, εἰδηλοῖσάν οἱ παρὰ τῶν Αρειῶν ἡτ-
 τον τοῖς ἑλλήσι πρὸς ἐρχόντες τὸν νοῦν. ὥστε
 καὶ τῶν τοῖς μὲν πολλοῖς τῶν ἑλλήνων οὐκ
 ἠρέσκον, ἀλλὰ πρὸς ἐπίσημους τῶν Κλεάρχῳ ἐ-
 λεγόντων, καὶ τοῖς ἄλλοις στρατηγῶν· τί μνηστικὰ
 ἢ οὐκ ὅτι τὰ μετὰ, ὅτι βασιλέως ἡμᾶς ἀπο-
 λέσσει παρὲς πόλιν αὐτοὶ ποιήσασιν, ἵνα καὶ τοῖς
 ἄλλοις ἑλλήσι φόβος ἢ ὅτι βασιλέα στρα-
 τῶν; καὶ νῦν μὲν ἡμᾶς ἔπαύεται μνηστικὰ.
 ἀλλὰ ὅτι διεσπάρθη αὐτῶν ὁ στρατός· ἐπε-
 δὴ δὲ πάλιν ἀλιθῆ αὐτῶν ἢ στρατῶν, οὐκ
 ἔστιν ὅπως οὐκ ὅτι δησεται ἡμῖν. ἴσως δὲ που
 ἢ τὸ ἀποσκάψῃ τί, ἢ ἀποτῆξι, ὡς ἀπο-
 ρεῖ ἢ ἡ ὁδός. οὐ γὰρ ὅτι ἐκὼν γε βουλήσεται ἡμᾶς ἐλθόντας εἰς τὴν ἑλλάδα ἀπαρχίλαι.

εὐπεπε-
ραγμένους.

πορεύε-
σθαι

παρεσπ-
ασμένους

εὐπεπε-
ραγμένους.
τ. μ. π. τ.
ἑλλ. ἔκ ἢ-
ρισκον,

κατα-
σκάψῃ

Facies san-
ctur cum
Clearcho
Gracis.

Clearchi
stulti pru-
dentia. Vi-
de Plutar-
chi in Ar-
taxerxe.

tam exiguas copias nostras regiam poten-
tiam non procul a portis eius fregisse, ac il-
luso rege rediisse. Clearchus autem iis, qui
hæc aiebant: Equidem, respondebat, hæc
omnia cum animo meo perpendo: sed tamē
illud etiam cogito, si iam discedamus,
futurum, ut videamur ita voluisse discede-
re, quasi bellum expetamus, & contra fœ-
dera facere velimus. Deinde forum nemo
nobis præbebit, neque frumentandi copia
suppetet. Præterea ducē itineris neminem
habebimus. Etiam Ariæus mox a nobis
deficiet, si hoc fecerimus. Quo fiet, ut ne-
minem amicum simus habituri reliquum:
sed ille etiam futuri sint hostes, qui prius a-
mici erāt. Fluuius quidem num traiciend-
us sit nobis alius, haud scio: Euphratem
certe scimus, hoste impediēte, nullo mo-
do trāsiri posse. Nec equites habemus au-
xiliarios, si pugna res poscat. At hosti tum
amplissimus, tum prærij quamtiuis equita-
tus est. Quemnam igitur interficiemus, si
maxime superiores in pugna simus? certe
si vincemur, nemo saluus euadere poterit.
Equidem haud scio, cur regē perdere nos
cupientem iusiurandum præstare necesse
fuerit, ac dare dextrā, Deosq; iurifiurandi
testes implorare, datam deniq; tum Græ-
cis tum barbaris fidem irritā facere, quum
atā multis ipse auxiliis instructus sit. Mul-
ta in hanc sententiā dicebat. Interea Tif-
saphernes cū copiis suis aderat, quasi do-
mum profecturus, itemq; cum copiis suis
Orontas. Etiam regis filiam Orontas, ma-
trimonio sibi iūctam, secum ducebat. Ita-
que deinceps Tiflapherne præeūte, ac fo-
rum suppeditante, proficiscebantur. Co-
mitabatur & Ariæus Tiflaphernem ac O-
rontam, cum Cyri copiis, quas de barbaris
Cyrus conscripserat; & erant illi cum Tif-
sapherne & Oronta castra cōmunia. Græ-
ci, quum eos suspectos haberent, seorsum
cum itineris ducibus suis pergebant. Sem-
per ita metabantur castra, ut aliquanto mi-
nus vna parasanga ab se inuicem distarēt.
Præterea cauebant alterutri sibi ab alteris
tamquam hostibus, quæ res statim suspici-
oni ansam præbuit. Nonnumquam inter
signādum eodem loco, vel inter pabulan-
dum, vel colligēdum eius generis alia, ver-
beribus sese multabāt. Quæ res & ipsa ini-
micitias excitabat. Quum castra ter habu-
issent, ad Mediæ murum perueniūt, quem
& ingressi sunt, exstructum opere lateri-
cio, & bitumine, quum latitudinem habe-
ret xx pedum, altitudinem c. longitudo
ferebatur esse parasangarum xx, neque

Murum
Mediæ
quantus
fuerit.

ως ημεις τοσιδε οντες ενικαμην τω βασι-
λεως διωαμιν επι ταις θυραις αυτε, και κα-
ταγλασαιες απηλθομεν. Κλεαρχος δ' απει-
κρινατο τοις ταυτα λεγουσιν. Εγω σιθυμοδμου
μη και ταυτα πδρτα. εννοω δ' οτι ει νυν απι-
μην, δοξομεν επι πολεμου απιεναι, και ταυτα
τασ σπονδας ποιειν. επητα παρθον μη αντραν
σοδεισ ημιν παρεξει, ουδ' οποθεν επισιτισμε-
θα αυτις δ' ο ηγησομενος σοδεισ εσαι. κ' αμα
ταυτα ποιοντων ημην θυθις Αριαυος αφεσηξει.
B ωςτε φίλος ημην σοδεισ λελειψεται, δλλ' οι κ' η
παρθεν οντες, πολεμοι ημιν εσονται. ποταμος
δ' ει μη τις κ' διηος αρα ημιν εστι διαβατεος,
ουκ οίδα τ' εδ' ουδ' οφρα τηνισμεν οτι αδύ-
νατον διαβηαι, κωλυοντων πολεμιων. ε μηδ
δη αυμαχεαξ δεη, ιππεις εισιν ημιν συμμα-
χοι τω δ' ο πολεμιων ιππεις εισιν οι πλησοι και
πλειστοι αξιοι. ωςτε νικωντες μηδ τινα αυδου-
κλειαμην; ητωμερων δ' μηδ σοδενα οιοντε
σωθηαι. εγω μηδ ουδ βασιλεα. ο πολλα ετως
C εστι τα συμμαχα, ει παρ παρθεμυται ημας α-
πολεσαι, ουκ οίδα ο, τι τδ ε αυτ' ομοσαι, κ' δε-
ξιαν δουαυαι, κ' θεοις επιορκησαι, κ' τα εαυτ' πι-
σα απισα ποιησαι ελληνοι κ' βαρβαροι. ταυ-
τα ελεγε πολλα. εν δ' ουτω Τισαφεριης η-
κεν, εχων τ' εαυτ' διωαμιν, ως εις οικρον απων,
κ' Ορονηα τ' εαυτ' διωαμιν. ηγε δ' κ' τ' θυγα-
τερα ε βασιλεως επι γαμου. εν δ' ουτω δ' Τισ-
σαφεριης ησμεν, κ' αντραν παρεχοντες επο-
ρδοντο. επορδετο δ' κ' Αριαυος, εχων δ' Κυρη
D βαρβαρικον στρατωμα, αμα Τισαφεριη κ' η
Ορονηα, και σιμεφρα τοπεδδλετο στω εκεινοις.
οι δ' ελληνες υφορανηεσ τετοις, αυτι εφ' εαυ-
τω εχουσαι, ηγεμοιασ εχοντες. εφρα τοπε-
δδουτο δ' εκασοτε απεχοηιες δλληλων παρθε-
σαδην, και μειον εφουλαθηοντο δ' οι αμφοτε-
ροι ως παρ πολεμοιουσ δλληλοισ, και θυθις τδ-
ποτασμοι παρθεν. ενιοτε δε και ξυλιζο-
μενοι εκ τδ αυτε, και χορτον και δηα ταυ-
τα συλλεγοντες, πληγασ ενετφνον δλληλοισ.
E ωςτε και τδτο εφρα παρθε. διεληθοντες δε
βδσ σαθμοις, αφικοντο παρθεσ ο μηδριασ τεφροσ,
και παρθηλον αυτε εισω. αυ δε ωκαδδμημερον
πληνθοισ οπαησ εν ασφδλω καιμερτασ, θυ-
ροσ ειχοσι ποδων, υψοσ δ' εκατον μηκροσ δεε-
λεγετο εδ' ειχοσι παρθεσαγγων. απειχε δε
βαβυ-

βαβυλωνιοσ εν παρθε
σαι σαθμοισ δε, οδ
εσαι διωαμιν δε, οδ
τω δ' εδδμημερον
σαι απηλθομεν
εδ' εδδμημερον
αι μηδ σαθμοι
σοισ, πλεισ δ' οι
ελλαδδ επι τασ
τω ηγεμονισ
λη κ' πελοισ δε, οδ
ρωσ τε ταυτασ
ειω ελληνοισ τε
εαδδσ τε και
ελασ δε, οδ δε
τοισ τε ηγεμονισ
μδ δε οδ δε
παρθεσ τε και
παρθεσ τε και
φουλασ τε και
Μενοια δ' οδ δε
αυτ' απηλθομεν
πεισ απηλθομεν
Αποθε-
οισ Κηροισ
λαφεισ, μεν
εασι. εν δ' οδ δε
εδδμημερον
τοισ σαθμοισ
τω δ' εδδμημερον
ιυκτοισ, μεν
εν μεσοσ απηλθομεν
αυροισ, απηλθομεν
εδδμημερον
Κλεαρχοσ απηλθομεν
σφοδρα, απηλθομεν
σοισ, απηλθομεν
σοισ, απηλθομεν
εαδδμημερον
φουλασ, απηλθομεν
μηδ απηλθομεν
αυτοισ απηλθομεν
εασι και
εδδμημερον

Βαβυλωνος οὐ πολὺ. εἰδὼθεν δὲ ἐπορεύθη-
 σαι καθμοῖς δύο, πρὸ σαλῆας ὀκτώ, καὶ διέ-
 βησαν διώρυγας δύο, πρὸ μὲν, ὅτι γέφυρας,
 πρὸ δὲ, ἐξ ἐγγυμένω πλοίοις ἐπλά. αὐτὰ δὲ ἦ-
 σαν ἀπὸ τῆς ἴχνητος ποταμοῦ. καλεῖται μὲν
 τὸ ἅλ' αὐτῶν καὶ τὰ φερί ὅτι πρὸ γέφυρας,
 αἱ μὲν πρὸ φερί, μεγάλαι, ἑπτὰ δὲ ἑλάσ-
 σοις, τέλος δὲ καὶ μικροὶ ὄχετοι, ὡς πρὸ ἐν τῇ
 ἐλλάδι ὅτι τὰς μελίνας. καὶ ἀφικνοῦνται ὅτι
 τὸν ἴχνητα ποταμὸν, πρὸς ᾧ πόλις ἡ μὲν μέγα-
 λη καὶ πολυάνθρωπος, ἢ ὄνομα σιτάκη, ἀπέ-
 ρχεται τῆς ποταμοῦ σταδίους πεντήκοντα. οἱ μὲν
 οὖν ἑλλήνες παρ' αὐτῶν ἐσκήνωσαν, ἐγγὺς πα-
 ραδείσου καλοῦ καὶ μεγάλου, καὶ δασέος πρυ-
 οίων δένδρων. οἱ δὲ βαρβάρων Δραβηκί-
 τες τὸν ἴχνητα, οὐ μὲντοι γε κατὰ φανῆς ἦσαν.
 μὲν δὲ τὸ δὲ πρὸν ἔτυχον ἐν περὶ πατέρων ὄντες
 πρὸ τῶν ὀπλων Πέρσης καὶ Ξενοφῶν. καὶ
 πρὸς ἐλθὼν ἠρώτησεν ἀνθρώπος τις τῶν προ-
 φύλακας, ποῦ ἀνίδοι Πέρσης ἢ Κλέαρχον.
 Μένωνια δὲ οὐκ ἐζήτησεν, καὶ τῶντα, πρὸς Αει-
 αίου ὡν τῶ Μένωνος ξένος. ἐπεὶ δὲ Πέρσης εἶ-
 πεν, ὅτι αὐτὸς εἶη, ὃν ζήτησεν, εἶπεν ὁ ἀνθρώπος·
 ἔπεμψάν με Αειαῖος καὶ Ἄρταξος, πιστοὶ
 ὄντες Κύρω, καὶ ὑμῖν ὄνοι, καὶ κελύβοι φυ-
 λάκται, μὴ ὑμῖν ὅτι θάνατος τῆ νυκτὸς οἱ βαρ-
 βάρων. ἐστὶ δὲ φράσμα πολὺ ἐν τῶν πλοίων
 πρὸς πρὸς αἰσίου. καὶ ὅτι πρὸ γέφυρας τῆς ἴχνη-
 τος ποταμοῦ πέμψαι κελύβοι φυλάκται,
 ὅτι Δραβηκίται λῦσαι αὐτῶν Τριαφέρνης τῆ
 νυκτὸς, ἡ δὲ δυνήται, ὡς μὴ Δραβηκίται, ἀλλ'
 ἐν μέσῳ ἀποληφθῆτε τῶ ποταμοῦ καὶ τῆ δι-
 ὄρυγας. ἀκούσαντες τῶντα, ἄρξασιν αὐτὸν πα-
 ρεῖ τῆ Κλέαρχον, καὶ φράξουσιν ἀλέγῃ. ὁ δὲ
 Κλέαρχος ἀκούσας ἐταράχθη, καὶ ἐφοβήθη
 σφόδρα. νεανίσκος δὲ τις τῶν παρόντων ἐνόη-
 σας, εἶπεν ὡς οὐκ ἀχόλουθα εἶη, τό, ἵε ὅτι γή-
 σεσθαι, καὶ τὸ λύσειν τῆ γέφυρας. δὴ λον γὰρ, ὅτι
 ὅτι πρὸς μὲν ἢ νικᾶν δεήσῃ αὐτοῖς, ἢ ἠτῆσθαι.
 εἰ μὲν οὖν νικᾶσιν, τί δεῖ αὐτοῖς λύσειν πρὸ γέ-
 φυρας; ὅσο δὲ γὰρ, ἀνὸς πολλὰ γέφυρας ὡσιν, ἐχοί-
 μῃν αἱ, ὅποι φυγόντες ἡμεῖς σωθῶμεν. ἀνὸς δὲ
 αὐτῆς νικᾶμεν, λελυμένης τῆ γέφυρας οὐχ
 ἔξοισιν ἐκείνοι, ὅποι αὐτῶν φύγασιν. ὅσο δὲ μὲν
 βοηθῆσιν, πολλὰ ὄντων πέραν, ὅσο δὲ αὐτοῖς δυνήσεται, λελυμένης τῆ γέφυρας. ἀκούσας δὲ
 τῶντα ὁ Κλέαρχος, ἤρετο τῆ ἀγγελον, πόση τις εἴη γέφυρα ἢ ἐν μέσῳ τῆς ἴχνητος καὶ τῆ διώρυγας.

procul a Babylone aberat. Inde castris al-
 teris, quum parafrangas confecissent octo,
 binos alucos manu factos traiecere, ponte
 alterum, alterum nauigiis septem iunctum.
 Ducti erant hi a Tigri fluuio, & ab his fosse
 per totam illam regionem erant deriuatae,
 primae maiores, deinde minores, tandem
 etiam exigui canales, cuiusmodi ad panici
 fegetem in Graecia ducuntur. Hinc ad Ti-
 grim fluuium perueniunt, propter quem
 vrbs erat ingens & populosa, cui nomen
 Sitaca, interuallo stadiorum xv a flumine
 remota. Heic ad urbem Graeci non procul
 ab horto castra locant, qui & elegans erat,
 & amplus, & multis arboribus defus. Bar-
 bari quum Tigrim transiissent, conspici am-
 plius haud poterant. A cena forte Proxe-
 nus & Xenophon pro castris ambulabant,
 quum quidam accedens, excubias primas
 interrogat, ubi nam vel Proxenu vel Cle-
 archum reperiret. de Menone non quere-
 bat, quamquam ab Ariaxo veniret, Menonis
 hospite. Quum respondisset Proxenus, se
 illum esse, quem quaereret: Ariaxus, inquit,
 & Artaezus, fideles olim Cyro, & vobis
 beneuoli, me miserunt; cauendumque vo-
 bis esse denuntiant, ne barbari noctu vos
 adoriantur. Etenim numerosae copiae in vi-
 cino vobis horto sunt. Praeterea vos hor-
 tantur, vt ad pontem Tigris fluminis praefi-
 dium mittatis. Nam Tissaphernes noctu
 eum soluere cogitat, vt, si fieri possit, non
 transeat; sed medio inter Tigrim & alue-
 um loco intercludamini. Quae quum illi au-
 diisset, ducunt hominem ad Clearchum;
 & quae diceret, exponunt. Perturbatus ille
 hoc nuntio, mirifico in metu erat: quum
 adulescens quidam ex iis, qui aderant, re-
 considerata, nequaquam esse aiebat con-
 sentanea, quod diceretur ipsos adoriturus
 Tissaphernes, & pontem etiam soluturus.
 Nam necesse est eos, si nos adoriantur, vel
 vincere vel vinci. Si ergo vicerint, quid o-
 pus est pontem soluere? Tametsi enim com-
 plures pontes fuerint, non tamen erit, quo
 fugientes euadere salui possimus. Sin e con-
 trario, nos victores fuerimus, soluto ponte
 nulla fugiendi facultas ipsis erit reliqua:
 ne quidem ferre quisquam ipsis auxilium
 poterit, deiecto ponte, quantumuis trans a-
 mnem multi sint. Quae quum Clearchus au-
 diisset, quaerit de nuntio, quam late pateret
 ea regio, quae Tigri & alueo sit interiecta.

Αρτάξος

Artaxos

Infidia Persicae

Acute cu- iusdam a- dolescentis ratiocina- tio.

Respondit is, amplam esse, multosque vi-
cos, multas & magnas vrbes habere. Tum
vero animaduersum est, clam summissum
a barbaris hominem fuisse; qui vereretur,
ne Græci pontem transirēt, ac in insula ma-
nerent, in qua ex parte vna Tigri fluuius, ex
altera alueo pro munimentis vterentur:
commeatum ex agro his interiecto habe-
rent, qui & latus esset, & fertilis, præsertim
non defuturis etiam, qui eum colerent.
Quo fieri posset, vt hoc loco pro refugio
vterentur, si qui regem petere bello vellēt.
Secundum hæc quieti se dabant, ac nihilo
minus ad pontem præsidium mittunt. Ve-
rum nec vlla ex parte quisquam eos inua-
sit, nec ad pontem vllus hostium venit;
quemadmodum ij, qui præsidij causa lo-
cati ad eum fuerant, nuntiarūt. Manē pri-
ma aurora pontem xxxv i nauigiis iun-
ctum, quam cautissime fieri posset, transe-
unt. Nam quidam apud Tissaphernē Græ-
ci futuros nuntiarant, qui transeuntes ad-
orirentur; quod sane falsum fuit, nisi quod
in ipso transitu Glus cum quibusdam aliis
conspicere ab eis fuit, qui num amnem
transirent, speculareretur: quod quum Græ-
cos facere videret, statim abequitabat. A
Tigri fluuius castris quartis, parasangas xx
confecerunt, vsque ad Physcum amnem,
qui est latitudine plethri. Habebat & pon-
tem, ac non procul aberat ampla ciuitas,
cui nomen Opis. Ad eam quum venissent,
obuiam habuere Cyri & Artaxerxis fra-
trem nothum; qui vt opem regi ferret, a
Sulis & Ecbatanis numerosas copias du-
cebat. Has quum subsistere iussisset, Græ-
cos transeuntes spectabat. Ducebat exer-
citurum in binos Clearchus, & sic faciebat i-
ter, vt nonnumquam insisteret. Quantif-
per autem pars copiarum anterior subsi-
steret, tantisper etiam per omnem exerci-
tuum inhibitionem ab itinere fieri neces-
se erat. Quo factum est, vt i ipsi etiā Græ-
cis ingentes esse copiarum viderentur, & hic
Perfa spectans eas obstupesceret. Inde per
Mediā in solitudine castris sextis, parasan-
gas xxx progressi, ad Parysatidis, quæ Cyri
ac regis mater erat, vicus perueniunt. Tyf-
saphernes, vt Cyro illuderet, eos diripien-
di potestatem Græcis fecit, exceptis man-
cipiis. Erat autem in eis magna frumenti,
pecudum, ceterarum rerum copia. Hinc
per solitudinem itinere facto, castris quin-
tis, parasangas xx confecerunt, quum Ti-

† al. ipsi
etiam ho-
stibus,

Α οἱ εἶπεν, ὅτι πολλή, καὶ κῶμα ἔνδοσι, καὶ πόλεις
πολλὰ καὶ μεγάλα. τότε ὁ καὶ ἐγνώσθη, ὅτι οἱ
βάρβαροι τὸν ἀνδραπονεύοντες ἐποπέμφαν, ὁ-
κνοῦντες μὴ οἱ Ἕλληες διελθόντες τὴν γέφυ-
ραν, μύθοιεν ἐν τῇ νήσῳ, ἐρύματα ἔχοντες, ἐν-
θεν μὲν τὸν πύργον ποταμὸν, ἐνθεν δὲ τὴν δι-
ώρυχα· τὰ δὲ ὀπίτηδ' ἔχοντες ἐκ τῆς ἐν μέ-
σῳ χώρας, πολλῆς καὶ ἀγαθῆς οὐσης, καὶ τῶν
ἐργαστομένων ἐόντων· εἶτα δὲ καὶ ἀποτροφῆ
ἤμοιτο, εἰ τις βούλοιο βασιλέα κακῶς ποιῆν.
Β μὲν ταῦτα ἀεπαύοντο· ὅτι μὲν τοὶ τὴν γέφυ-
ραν ὄμοις φυλακῶν ἐπέμψαν, καὶ οὐτε ἐπέ-
θετο ὁδοὶς οὐδ' ἀμύθεν, οὐτε πρὸς τὴν γέφυ-
ραν ὁδοὶς ἦλθε τῶν πολεμίων, ὡς οἱ φυλάτ-
τοντες ἀπήγγελλον· ὅτι ὅς ἔως ἐχέμετο, διέβη-
σαν τὴν γέφυραν ἐξ ἀγμένω πλοίοις τερά-
κοντα καὶ ἐπὶ, ὡς οἶόν τε μάλισα πεφυλα-
γμένως. ἔξήγησον γὰρ πινες τῶν ποταμῶν Τισ-
σαφέρνηοι Ἕλληῶν, ὡς ἀφαιρόντων μέλ-
λοιεν ὀπίτηδ' αὐτοῦ. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ψευδῆ ἴσθαι.
C ἀφαιρόντων μὲν τοὶ Γλοῖς αὐτοῖς ἐπέφαινη
μετ' ἄλλων, σκοπῶν εἰ ἀφαιροῖεν τὸν πο-
ταμὸν· ἐπεὶ δὲ εἶδεν, ὥχθη ἀπελαύνων. ἀπὸ
δὲ τῆς πύργου ἐπορεύθησαν σαθμοὶς τέτρα-
ρας, ποταμῶν εἰκασίον, ὅτι τὸν φύσκον πο-
ταμὸν, ὃ ὄρεος πλέθρου, ἐπιῶν δὲ γέφυρα,
καὶ ἐπὶ αὐτῷ ἔκειτο πόλις μεγάλη, ἥ ὄνομα ὤπις·
πρὸς αὐτὴν ἀπώθησε τοῖς Ἕλλησιν ὁ Κύρου καὶ
Ἀρταξέρξου νότος ἀδελφός, ἀπὸ σούσαν καὶ
ἐκβατῶν γρατιὰν πολλὴν ἄγων, ὡς βοη-
D θῆσαν βασιλεῖ καὶ τῆσας ὁ εὐαγγ' ἀτάθμα, ὅτι οὐκ
παρρηχομῶντες ἐτεώρη τῆς Ἕλλωας. ὁ δὲ Κλέ-
αρχος ἠγείτο μὲν εἰς δύο, ἐπορεύετο δὲ ἄλ-
λοῖς καὶ ἀπὸ ἐφιστάμενος, ὅσον δὲ ἀνθρώπων ὁ
ἠγούμενον τῶν ἀτάθματος τῶν ἐπιση, ὅσον τῶν
ἀνάκη χρόνον δι' ὅλας τῶν ἀτάθματος γίνεσθαι
τῶν ἐπίσασιν ὡς ἴσθαι ὁ ἀτάθμα καὶ τῶν αὐτοῖς τοῖς
Ἕλλησι δόξα πάμπλου ἐστίν, καὶ τῶν ἀτάθμα ἐκ-
πεπληρωθῆσαν θεωροῦντα. ἐν τῷ ὄντι ὁ ἐπορεύ-
θησαν ἔξ τῶν μηδίας σαθμοὶς ἐρήμοις ἔξ, πα-
E ρασάγας τεράκοντα, εἰς τὰς Παρυσάτιδος
κῶμας τῆς Κύρου καὶ βασιλέως μηδίας. ταῦ-
τας Τισσαφέρνης Κύρου ἐπεχέλων ἄχερπά-
σαι τοῖς Ἕλλησιν ἐπέβησε, πλείων ἀδραπό-
δων. ἐν αὐτῷ δὲ οἶτος πόλις, καὶ ποταμῶν, καὶ
ἀγῶν καὶ ἄλλων ἐπιση.

ρηνητα

Handwritten marginal notes in Greek script on the right edge of the page, partially cut off.

ἤρθε ποταμὸν εἰς ἀειρερῆ ἔχοντες. ἐν δὲ τῷ
 πρῶτῳ σταθμῷ, πέραν τῆς ποταμοῦ, πόλις ὤ-
 κειτο μεγάλη καὶ ὠδαιμῶν, ὄνομα κρινάϊ, ἐξ
 ἧς οἱ βαρβαροὶ διήρην ἔπι σχεδίας διφθεράν
 ἄρτους, τυρὸν, οἶνον. μὲν ταῦτα ἀφίκεντο ἔπι
 τὸν ζάβατον ποταμὸν, ὃ ὄρεος τετάρων πλέ-
 θρων. καὶ ἐν ταῦτ' ἐμείναν ἡμέρας β΄. ἐν δὲ ταῦ-
 ταις ἑποψίαι μὴ ἦσαν, φανεραὶ δὲ ὁδοδείξια
 ἐφαίνετο ἔπι βουλή. ἔδοξεν οὖν τῷ Κλεαρ-
 χῷ συγγράσαι Τιасаφέρνην, καὶ εἰ πως διώμα-
 το, παῦσαι τὰς ἑποψίας, ὡρὶν δὲ αὐτῆς πό-
 λεμον ἡμέσασθαι. καὶ ἐπεμψέ τινα ἐρωμῆτα, ὅτι
 συγγράσαι αὐτῷ χεῖροι. ὃ δὲ ἐπίμορος ἐκέ-
 λυσεν ἡκόν. ἔπειθ' ὁ σιωπῆλον, λέγει ὁ Κλε-
 αρχος τὰδε. Εγὼ, ὦ Τιасаφέρνη, οἶδα μὴ ἡ-
 μῖν ὄρκους γεγηρημένοις, καὶ δεξιάς δεδωμένοις,
 μὴ ἀδικήσῃν ἀλλήλοις. φυλαχθῆμεν δέ σε
 ὅρα ὡς πολεμίοις ἡμαῖς, καὶ ἡμεῖς ὁρῶντες
 ταῦτα, ἀντιφυλαχθῆμεν. ἐπεὶ δὲ σκοπῶν ἔδεν
 διώμασι οὔτε σε ἀσέσασθαι πέρωμενον ἡμαῖς
 κακοποιῆν, ἐγὼ τε σαφῶς οἶδα, ὅτι ἡμεῖς γε
 ἔδ' ἔπι νοσοῦμεν ὁδοῦν τοῖσ' ὅν, ἔδοξε μοι εἰς λό-
 γους σοὶ εἰπεῖν, ὅπως, εἰ διωαίμεθα, ἐξέλοιμεν
 ἀλλήλων τιῶ ἀπιστίαν. καὶ γὰρ οἶδα ἡδὴ ἀϊ-
 δεσφόροις, τοῖς μὴ ἐκ ἀφροσύνης, τοῖς δὲ ἐξ
 ἑποψίας, οἱ φοβηθέντες ἀλλήλους, φθάσαι
 βεβλήμενοι ὡρὶν παθεῖν, ἐποίησαν ἀήκεστα κα-
 καὰ τοῖς οὔτε μέλλοντας οὔτε βουλομένοις τοῖ-
 οῦτον ὁδοῦν. τὰς οὖν τοιαύτας ἀγνωμοσύνας
 νομίζων σιωποῦσάς μάλιστα ἀπαύεσθαι, ἡ-
 κω, καὶ διδάσκῃ σε βούλομαι, ὡς σὺ ἡμῖν
 ὁρκὸν ὀρθῶς ἀπιστεῖς. πρῶτον μὲν γὰρ καὶ μέ-
 γιστον, οἱ θεῶν ὄρκους ἡμαῖς καλύουσι πολεμίοις
 εἰ δὲ ἀλλήλοις. ὅστις δὲ τούτων σιωποῖ δὲν αὐτῶν
 παρημεληκῶς, τῶτον ἐγὼ οὔ ποτ' αἰ δὲ δια-
 μονίσασμαι. τὸν γὰρ θεῶν πόλεμον ὁρκὸν οἶδα
 οὔτ' ἀπὸ ποίου ἀπ' ἀρχῆς φύγων τις ἀποφύ-
 γει, ἔτ' εἰς ποῖον ἀπ' ὁστος ἀποδραμῇ, ἔθ' ὅπως
 ἀπ' εἰς ἐχέσθῃ χειρὶν ἀποσαίνῃ. πῶν τῆ γὰρ πῶν-
 τα τοῖς θεοῖς ὑποχα, καὶ πῶντα χῆ πῶντων ἴσθῃ
 οἱ θεοὶ κέρταστοι. πρῶτον μὲν δὲ τῶν θεῶν ἴε καὶ τῶν
 ὀρκῶν ἔτι γνώσκω, παρ' ἑς ἡμῆς τιῶ φιλίαν
 συνθέμενοι καλεθῆμεθα. τῶν δὲ ἀνθρωπίνων σὲ ἔω-
 τε ἐν τῷ παρόντι νομίζω μέγιστον ἡμῖν εἶναι ἀπα-
 θόν. σὺν μὲν γὰρ τοῖς πᾶσι ἡμῖν ὁδοῦς εὐπερος, πᾶς
 ποταμὸς ἀγεσάλος, τῶν δὲ ἔπι ἡδεῖων ἔκ ἀπορία

Agri annem ad laxuam haberent. Ad ca-
 stra prima, trans flumen, vrbs ampla & o-
 pulenta erat, cui nomē Caxa, ex qua bar-
 bari ratibus coriaceis panes, caseū, vinum
 aduehebāt. Deinde ad Zabatum fluuium
 veniunt, qui erat plethrorum quatuor la-
 titudine. Heic dies tres sunt commorati,
 quibus nonnullae suspiciones ortae sunt, nul-
 lae tamen adparebant insidiae manifesta.
 Quamobrem Clearcho visum est conue-
 nire Tissaphernē, & si qua ratione posset,
 suspiciones prius extinguere; quā bellum
 ex eis oriretur. Mittit ergo, qui diceret, cu-
 pere Clearchum cum ipso congregari. Re-
 spōdit is promte, vt modo veniret. Quum
 cōuenissent, Clearchus hac oratione vsus
 est: Noui ego, Tissaphernes, sacramentis
 nos mutuo deuinctos esse, datasq; dextras,
 ne iniuriam alter alteri faciat. Sed tamen
 cauere te tibimet a nobis, tamquam ab ho-
 stibus, video: nosque vicissim, quum id vi-
 deamus, nobis abs te cauemus. Quia vero
 mecum ipse dispiciens, nihil animaduer-
 tere possum, in quo tu nos laedere coneris;
 & ipse certo scio, nos nihil tale ne quidem
 cogitare: putauī te mihi colloquendi causā
 cōueniendum esse, vt si qua ratione pos-
 semus, finem mutuo diffidēdi nobis face-
 remus. Nam noui equidem homines, qui
 quum vel propter criminationes, vel suspi-
 cionem, mutuo sese metuerēt, prius quam
 quid ipsis accideret, anteuertendi conatu
 atrocissimis malis eos adficerent, qui nihil
 tale nec exspectarent, nec vellent. Quare
 quum huiusmodi errores existimare ma-
 xime familiari consuetudine sopiri, ad te
 venio, teque docere cupio, non recte no-
 bis te diffidere. Quod enim primum est &
 maximum, ipsa nos iurisiuradi religio no-
 bis inuicem infestos esse nō patitur: quam
 si quis parui se fecisse sibimet conscius est,
 eum equidem beatum predicare non pos-
 sum. Nā haud scio, quo pacto quis bellum
 sibi a Diis illatū vlla celeritate possit effu-
 gere, nec quibus ab eo se latebris tegere
 possit, vel propugnaculis includere. Nimi-
 rum vbiuis locorum omnia Diis subiecta
 sunt, & vbi que Dij pari ratione omnia sua
 potestate continent. Atque haec est mea de
 diis ac iureiurando sentētia, apud quos in-
 itam nos amicitia deponimus. Quod hu-
 manas autem res adinet, equidem te no-
 bis in hoc tempore longe maximum ef-
 se bonum statuo. Nam per te nobis om-
 nis via transitu facilis est, omne flumen
 permeabile, nulla commeatu inopia:

Tissaphernē
 in cō. Clē
 archi cōuē-
 gressur.

οἶδα ὅφ
 ἔπι οἶς

ποτε εσσι δοκιδιων ιπατων πληθους απο
 ρην η πεζων η οπλιστας, εν η υμας μη βλα-
 τωθην ιχθυοι ανημων, αι παρ εαν δε σθεεις κιν-
 δυος; αλλα χειρων επιτηδειων υμιν επιτι-
 θεσθαι απορην αν σοι δοκιδιων; ου τσαυτα
 μη πεδια ημιν φιλια οντα στω πολλω ποιω
 Διαπορθεσθε, τσαυτα δε ορη υμιν ορα-
 ται οντα πορθετα, α ημιν εξεσι παρκατα-
 λαουσιν απορα υμιν παρ εαν; τσοδοποι δε
 εισι παρκαμοι, εξ αν εξεσιν ημιν ταμιθυσθαι
 ο ποσοις αν υμιν βουλομεθα μαχεσθαι; εισι
 δε αυτην, ος ουδ αν παρτα πασι Διαβαη-
 τε, ει μη ημεις υμας Διαπορθουμεν. ει εν
 πασι τούτοις ητιωμεθα, αλλα πογε πυρ τδ καρ-
 που χρησιον εστιν, ον υμεις διωαιμιν αν κα-
 τακασαντες, λιμον υμιν ανιπαζαι ω υμεις,
 ουδ αν ει παρ αν αγαθοι ειητε, μαχεσθαι αν δυ-
 ησθε. πως οτω αν εχρητες τσοδου πορθεσθαι
 ο υμιν πολεμην, και τούτων μηδεν αν υμιν επι-
 κινδυνον, επεισα εν τούτων παρτων τδ τον αν
 τον τσοπον εξελομεθα, ος μονος μη παρθεσ θεαν
 ασεθης, μονος δε παρθεσ αν θεστων αιθρος,
 παρτα πασι δε απορων εστι, και αμηχανων,
 και αναγκη εχομενων, και τούτων ποιησαν, οι
 υνες ετελοισι δε επιτορκιας τε παρθεσ θεοις, και
 απιστας παρθεσ αν θεστων παρθεσ αν πι; ουχ
 ουτως ημεις, ω Κλεαρχε, ουτε ηλιθοι, ουτε
 αλογισοι εσμεν. αλλα τι δε υμας εξον απο-
 λεσθαι, οςκ * οπι τούτω ηλθομεν; δε ιασι, οπι
 ο εμοσ ερωσ τούτου αιπιος, τδ ποις ελλησιν εμε
 πισον ημεσθαι, και ω Κυρος ανεθη ξενικω Δια-
 μιαδοδοσιν πιπευων, τούτω εμε καταβη-
 ναι δε διεργασιαν ιαχρον. οσα δε μοι υμας χρη-
 σιμοι εσε, τα μη και συ ειπεσ, ο ο μεγιστον εγω
 οίδα. τιω μη γαρ οπι τη κεφαλη ιαεραν βα-
 σιλδ μοιω εξεσιν ορδεν εχθ, τιω δε οπι τη
 καρδια ισως αν υμιν παρθων και ετερος
 διπετωσ εχοι. τούτα ειπων εδοξε τα Κλε-
 αρχω αληθη λεγαν, και ειπεν οςκ οτω, εφη,
 οιπνες τειστων ημιν εις φιλιαν παρ αρχοντων
 παρθων Διαβαηοντες πολεμιοις ποιησθαι η-
 μας, αςιοι εισι τα εχθρα παρθων, και εγω μη, εφη
 ο Τισαφερνης, ει βελεσθε μοι οιτε στρατηγδ
 και οι λοχαγδ εν τα εμφασθ ελθην, λεξω τδσ
 παρθεσ εμε λεγθηντας ως ου επιβελθδς εμοι τε
 και τη συνεμοι στρατη. εγω δε, εφη ο Κλεαρχος,

A num arbitraris equitum nobis defuturam
 copiam? num peditum? num armatorum?
 quibus sane vos laedere sine vlllo periculo
 nostro possemus. Num locorum, quæ ad
 inuadendum vos idonea sint, copiam no-
 bis deesse putas? Nonne vos per tot cam-
 pos pacatos nobis magno cum labore iter
 facietis, ac tot montes in cōspectu sunt, qui
 vobis transeundi sunt, & si a nobis præoc-
 cupentur, interclusi eritis? nonne tot flu-
 mina sunt, quorum adiumento liceat no-
 bis velute penu depromere, cum quantis
 vestrum copiis ipsi velimus dimicare? Im-
 mo nonnulla sunt, quæ ne transmittere qui-
 dem possitis, nisi nostra ope traieceritis.
 Sedenim fac rebus hisce omnibus inferio-
 res simus, ignis certe fructibus est superio-
 r, quibus nos concrematis, famem vobis
 tamquam in acie possemus opponere: ad-
 uersus quam, tamen vel fortissimi sitis, a
 pugnare tamen non possitis. Qui ergo,
 quum tot rationes nobis suppetant ad bel-
 lum aduersus vos gerendum, quarum etiam
 nulla nostro sit cum periculo cōiuncta, sal-
 tim illam de omnibus eligeremus, quæ vna
 sit ad deos impia, turpis ad homines? quæ
 que adeo illorum sit, qui & consilij sunt in-
 opes, & difficultatibus obiectis ac necessi-
 tate præpediuntur, atq; etiam sunt impro-
 bi, quippe qui periurio erga Deos, & fidei
 erga homines violatione perficere aliquid
 cupiunt? Non adeo vecordes vel rationis
 expertes sumus, Clearche. Verumenim-
 uero quum nostra esset in potestate vos per-
 dere, cur id adgressi non sumus? A meo pro-
 fectum hoc studio scire debes, vt nimirum
 fidum me Græcis declararem, ac vicissim
 Dipse cum externis copiis, quibus Cyrus sti-
 pendio conductis fretus huc ascendit, sat
 beneficentia mea munitus in Asiam infe-
 riorem descēderem. Quas vero ad res ve-
 stra mihi opportuna sit opera, quamquam
 tu fere commemorasti; tamē ego id, quod
 est maximum, noui. Nimirum vni regi fas
 est tiaram in capite rectam gestare, verum
 eādē in corde gerere, si vos adiūctos sibi
 habeat, fortassis alteri quoq; non difficulter
 licuerit. Quæ quum dixisset, vetū Clearcho
 dicere visus est. Quamobrem subiecit: Si
 ergo res huiusmodi nobis ad amicitia mu-
 tuam suppetunt, extremis supplicij digni
 sunt, qui criminando nobis infestos mutuo
 nosmet reddere conatur. Et Tissaphernes:
 Equidem, ait, si vos prætores, & cohortium
 præfecti palam ad me venire volueritis, in-
 dicabo eos, qui dicant, te mihi & exercitui
 meo insidiari. Ego vero, inquit Clearchus,

† π δλ

* οπι ενο

† lectio marginis

† substituit nefary hu- manis cou- silium.

omnes abducam, atque etiam significabo A tibi, a quibus de te audierim. Post hæc verba comiter Clearchum Tissaphernes excipiens, iussit apud se maneret, ac mensæ suæ adhibuit. Postridie reuersus ille in castra, manifesto præ se ferebat, quasi admodum Tissapherni amicus esset, & quæ ille nuntiasset, exponerat. Præter hæc aiebat, ad Tissaphernem iis eūdem esse, quos ipse iussisset: quique Græcorum conuicti fuerint, ait, suspectos & inuisos alios velle reddere, hi tamquã ipsimet proditores, & improba consilia contra Græcos agitantes, supplicii multabuntur. Suspiciabatur vero, Menonem esse illum, qui calumniis alios exponeret. Norat enim, hunc se contulisse ad Tissaphernem cum Ariæo, eumdemque secum inimicitias exercere, ac eas infidias struere, quibus exercitu vniuerso suas in partes traducto, cum Tissapherne amicitia coleret. Volebat & Clearchus totius agminis animos in se respicere, ac eos, quos graues molestosque sibi experiretur, remouere. Aduerfabatur ei milites plerique, qui dicerent, duces omnes, omnesque cohortium præfectos, nequaquã pergere ad Tissaphernem debere, neque illi fidem habendam esse. Verum Clearchus tam diu vehementissime contendit, donec perfecit, vt duces quinque cum xx præfectis cohortium, ad Tissaphernem irent. Hos vna ceteris ex militibus circiter cc sequuti sunt, quasi ad rerum venalium forum pergeret. Posteaquam † ad prætorium Tissaphernis peruentum esset, duces intro arcessiti sunt, Proxenus Bœotius, Meno Thessalus, Agias ex Arcadia, Clearchus Lacedæmonius, Socrates Achæus. Præfecti cohortium ad portas substiterunt. Neque multo post, ad idem signum tam ij, qui intus erant, comprehensi fuere; quam qui foris, cæsi. Tum deinde barbari quidam equites per campum discurrentes, in quemcumque Græcum, siue seruum, seu ingenuū incidissent, omnes trucidarunt. Horum Græcis & obequitatio admirationi erat, quam e castris spectabant; & quid illud esset, quod ageretur, ambigebant: donec Nicarchus Arcas fuga dilapsus venit, quum vulnere in ventre accepto, manibus intestina gestaret. Is omnia quæ gesta erant commemorat. Quare Græci ad arma currebant, quum omnes exanimati essent, & hostes mox ad castra venturos existimarent. At illi toto cum agmine non venerunt, sed tantum Ariæus, & Artaozus, & Mithradates, qui Cyro fidem maxima coniuncti fuerant. Et Græcorum interpretes vna cum eis se Tissaphernis etiam fratrem videre atque adgnosceret aiebat.

Clearchus male rebus suis prospicit.

† ad portas Græcorum duces per fide comprehendentur.

ἄλλω πρὸς τὰς καὶ οἱ αὐτὸν ἐγὼ δηλώσω, ὅταν ἐγὼ
 παρὶ σὲ ἀκούω. ὅκ τὸ πρῶτον δὴ τὴν λόγον οἱ Τισσαφέρνης φιλοφρονέσῃ, τότε μὲν μὲν τὸ αὐτὸν
 ἐκέλευσε, καὶ σιωπῆσαν ἐποίησεν. τῆ δὲ ὑπερ-
 ραία Κλέαρχος ἐλθὼν ὅτι τὸ στρατόπεδον, δὴ
 λόγος ἰεὺ πρὸς φιλικῶς οἰοῦντο ἔλατθαι τὰ
 Τισσαφέρνης, καὶ ἐλεγε ἄεξενος ἀπὸ τῆς ἡμετέρας
 τὴν χεῖρῶν ἰέναι τὸν Τισσαφέρνης ἔξ ἐκέ-
 λυσε, καὶ οἱ αὐτὸν ἐξέλεγε τῶν ἀρετῶν οἷος ἔλ-
 λήνων, ὡς περὶ τῶν αὐτῶν, καὶ κακῶν τοῖς ἔλ-
 λήνων ὄντας, τιμωροῦνται. ὑπὸ πᾶσι δὲ τῶν
 ἀρετῶν ὄντα Μένωνα, εἰδὼς αὐτὸν καὶ συστρατη-
 γῆτον Τισσαφέρνης μὲν Αἰεταῖος, καὶ σασιάζοντα
 αὐτὰ, καὶ ὅτι ἐκελευσάμενος αὐτὸν ὅπως τὸ στρατευ-
 μα ἀπὸ τοῦ ἑαυτὸν λαβῶν, φίλος ἦ Τισσαφέρνης.
 ἐβόλετο ὅ καὶ Κλέαρχος ἀπὸ τοῦ στρα-
 τῶμα πρὸς ἑαυτὸν ἔχον τὴν γνώμην, καὶ τοῖς πα-
 ραλυπῆσιν ἐκποδῶν εἶναι. τὸ δὲ στρατιωτῶν ἀπέ-
 λεργον πινεσ αὐτὰ, μὴ ἰέναι πρὸς τοῖς λοχα-
 γῆσιν καὶ στρατηγῆσιν, μηδὲ περὶ τῶν Τισσαφέρνης, ὅ
 Κλέαρχος ἰσχυρῶς κατέτρεφεν, ἔστε διεσπασ-
 ζατο, πέντε μὲν στρατηγῆσιν ἰέναι, εἴκοσι δὲ λοχα-
 γῆσιν. σιωπῆσαν δὲ ὡς εἰς ἀγορὰν, καὶ τῶν ἡμετέρων
 στρατιωτῶν ὡς ἀφ' ἑαυτῶν. ἐπεὶ δὲ ἦν ὅτι τῶν ὑ-
 ραῖς Τισσαφέρνης, οἱ μὲν στρατηγῆσιν παρεκλή-
 θησθεῖσιν, Πρῶξενος Βοιωτῆς, Μένων Θετταλῆς,
 Ἀγίας Ἀρκαδῆς, Κλέαρχος Λακεδαιμόνιος, Σωκράτης
 Ἀχαιῆς. οἱ δὲ λοχαγοὶ ὅτι ὑρῶν ἐμῶν. ἔ πολλ-
 λῶ δὲ ὑπερῶν ἀπὸ τῶν αὐτῶν σημείων οἱ τε εἶδον συν-
 ελαμβάνοιτο, καὶ οἱ ἔξω καλεσθέντες μὲν τῶν ἑμῶν
 τῶν βαρβάρων πινεσ ἰσχυρῶν ἀφ' ἑαυτῶν περὶ ἐ-
 λαύνοισιν, ὡς πινεσ τῶν ἐπιτεταμένων ἑλλήνων ἢ δ' ἄλλων, ὅτι
 ἢ ἐλθόντων, πρὸς τὰς ἐκλήθον. οἱ δὲ ἑλλήνες τῶν τε
 ἰσχυρῶν αὐτῶν ἐταύμαζον, ὅκ τὸ στρατόπεδον
 ὄραίνεσιν, καὶ ὅ, τι ἐποίησαν ἡμιφιστόντων, ὡς τῶν Νικαρχ-
 ος ἀρχῆσιν ἢ κε φθόνων, ἰεβρωμῆσιν εἰς τὴν γαστέρα,
 καὶ τὰ ἐν ἑστέρας ἐν τῶν χερσῶν ἔχων, καὶ εἶπε πρὸς τὰ
 γεγενημένα. ὅκ τὸ πρῶτον δὴ οἱ ἑλλήνες ἔθεον ὅτι
 τὰ ὄπλα πρὸς τὰς περὶ τῶν ἡμετέρων, καὶ νομί-
 ζοῖτες αὐτῶν ἦσαν αὐτοῖς ὅτι τὸ στρατόπεδον. οἱ
 δὲ πρὸς τὰς μὲν ἔκ τῶν Αἰεταῖος καὶ Ἀρταό-
 ζος καὶ Μιθραδάτης, οἱ ἦσαν Κύρω πιστοτάτοι.
 ὅ δὲ τῶν ἑλλήνων ἐρμηνοῦς, ἔφη καὶ τὸ Τισσαφέρ-
 νοις ἀδελφὸν σιωπῆσαν αὐτοῖς ὄραν καὶ γινώσκον.
 σιωπῆσαν

Handwritten marginal notes in Greek script on the right edge of the page.

συνηχθούσιν δὲ καὶ ἄλλοι παρσῶν τεθωρα-
κισμένοι εἰς τριακασίους. οὗτοι, ἐπεὶ ἐγγίς ἦσαν,
† παρελθόντες ἐκέλευον εἶπαι εἰς τὴν ἑλλήνων
ἢ στρατηγὸς ἢ λοχαγὸς, ἵνα ἀπαγγείλωσι τὰ
παρὰ βασιλέως. μὲν τὰ αὐτὰ ἐξήλθον τῶν ἑλ-
λήνων φυλακῆσιν στρατηγὸς μὲν, Κλεάρ-
χος ὀρχομήδιος, καὶ Σοφάνειος συμφάλιος,
σὺν αὐτοῖς δὲ Ξενοφῶν ἀδελφεός, ὅπως μὲν
θητὰ παρὰ Πρωξένου. Χερσίσοφος δὲ ἐτύχθη μὲν
ἀπὸν, ἐν κώμῃ πρὶν σὺν ἄλλοις ἐπισησο-
μήτος. ἐπεὶ δὲ ἐσησαν εἰς ἐπήκοον, λέγει Αει-
αῖος Κλέαρχος μὲν, ὡς ἄνδρες ἑλλήνες, ἐπεὶ
ἐπιτορκῶν τε ἐφάνη, καὶ τὰς ἀσπονδὰς λύων, ἐχθ-
τὴν δίκην καὶ τὴν δίκη. Πρωξένος δὲ καὶ Μένων,
ὅτι κατήγγελλαν τὰ αὐτὰ τὴν ἐπιβουλήν, ἐν
μεγάλῃ τιμῇ εἰσιν. ὑμᾶς δὲ βασιλεὺς τὰ ὀ-
πλα ἀπαγγεῖλαι εἰς τὴν φησὶν, ἐπεὶ παρὰ Κύ-
ρου ἦσαν τὰ ἐκεῖνα δούλου. παρὰ τὰ αὐτὰ ἀπε-
κρίνατο οἱ ἑλλήνες ἔλεγε δὲ Κλεάρχος ὀρχο-
μήδιος, ὡς κείνους ἀνθρώπων Αειαῖε, καὶ ἄλλοι,
ὅσοι ἦτε Κύρου φίλοι, ἐκ ἀρχαῖα εἰτε θεοῖς,
εἴτε ἀνθρώποις, οἱ τινες ὁμοσάσεις ἡμῖν τὰς αὐ-
τὰς φίλους καὶ ἐχθρὸς νομίζοντες, παρὰ δὲ ἡμᾶς
σὺν Τισσαφέρνη τῷ ἀδελφῷ τῷ καὶ πρῶτον
ἡμῶν, τοῖς τε ἀνδράσιν αὐτοῖς, οἷς ὁμνυῖτε, ὡς
ἀπολωλέκατε, καὶ τὰς ἄλλοις ἡμᾶς παρὰ δεδω-
κότες, σὺν τοῖς παλεμίοις ἐρχεσθε ἐφ' ἡμᾶς;
ὁ δὲ Αειαῖος εἶπε· Κλέαρχος γὰρ παρὰ δὲ ἐπι-
βουλήων φαιερὸς ἐγένετο Τισσαφέρνην τε, καὶ
Ορέντα, καὶ πᾶσιν ἡμῖν τοῖς σὺν τῆσιν. ἐπι-
τησιν δὲ Ξενοφῶν τὰ δὲ εἶπε· Κλέαρχος μὲν
τοῖσιν, εἰ παρὰ τὰς ὀρκιας ἔλυε τὰς ἀσπονδὰς,
τὴν δίκην ἐχθρὸν δίκαιον γὰρ ἀπολλυῖται τὰς ἐπι-
τορκῶν τὰς. Πρωξένος δὲ καὶ Μένων, ἐπεὶ παρὰ εἰσιν
τὴν μὲν τε ἀνθρώπων, ἡμῶν τε στρατη-
γοῖ, πέμψατε αὐτοῖς δευρὸν δὴ λὸν γὰρ, ὅτι φίλοι
τοῖσιν ἀμφοτέροισι, περὶ τὸν καὶ ὑμῖν καὶ ἡμῖν
τὰ βέλτεσιν συμβουλήσιν. παρὰ τὰ αὐτὰ οἱ βαρ-
βαροὶ, πολλὸν χρόνον ἀναλεχθέντες ἀλλήλοισι,
ἀπῆλθον ὁσὸν ἀποκλειόμενοι. οἱ μὲν δὲ
στρατηγὸς οὕτω ληφθέντες, ἀνήχθησαν ὡς βα-
σιλέα, καὶ ἀποτμηθέντες τὰς κεφαλὰς ἐτε-
λεύθησαν. εἰς μὲν αὐτῶν Κλέαρχος, ὁμο-
λογοῦν μὲν ὡς ἐκ πρώτων τῶν ἐμπείρων αὐτῶν
ἐχθρῶν, δόξας ἀνείχεσθαι αὐτῶν καὶ πολεμικῶν
καὶ φιλοπόλεμος ἐχθρῶν. καὶ γὰρ δὴ ἔως μὲν πόλεμος ἦν τοῖς λακεδαίμοσι παρὰ

A Præterea quidam ex Persis alij numero ccc
loricati hos sequebantur. Postquam pro-
pius accessissent, venire iubebant omnes,
quicumque Græcorum vel prætores, vel
præfecti cohortium essent; ut eis, quæ a re-
ge mandata haberent, exponerent. Prod-
eunt ergo Græci, quum sibi sat cauissent,
duces quidē Cleanor Orchomenius, So-
phænetus Stymphalius, & cum eis Xeno-
phon Atheniensis, qui Proxeno quid acci-
disset, cognoscere cupiebat. Cherisophus
forte aberat, cum aliis commeatus paran-
di causa quemdam in vicum profectus.
B Postquam eo loco constitere, de quo au-
diri poterant, Ariæus inquit: Clearchus sa-
ne, viri Græci, quia palam & iusiurandum
& fœdera violavit, morte pœnas meritas
luit. Proxenus & Meno, quod insidias eius
detulerint, magno sunt in honore. Ceterum
a vobis rex arma postulat. Nam ea sibi de-
beri statuit, quippe quæ Cyri serui sui fue-
rint. Ad ea respondit Græcorum nomine
Cleanor Orchomenius: Sceleratissime ho-
minum Ariæe, vosque ceteri, qui Cyro a-
micitia coniuncti eratis, non Deos atque
homines reueremini? qui quum iureiura-
do vosmet obligaueritis, eosdem vos no-
biscum & amicos & hostes duçturos, iam
cum Tissapherne, homine omnium impi-
ssimo, & vaferrimo, nos etiam proditis; ac
postquam eos, quibus sacramento con-
firmabatis, vos plane periisse, cum nobis v-
niuersis deseruistis, iam cum hostibus etiam
aduersus nos tenditis? Ad quæ Ariæus: At-
qui Clearchus, inquit, antea deprehensus
est Tissapherni, & Orontæ, & nobis omni-
bus, qui cum ipsis eramus, insidias moliri.
D Hæc Xenophon ait: Si ergo Clearchus
præter religionem iusiurandi fœdera rupit,
pœnas dedit. Iustum est enim, periuros in-
terire. At Proxenum & Menonem, qui
bene de vobis promeriti, ac duces nostri
sunt, nobis huc remittite. Manifestum est
enim, eos, qui utrisque amici sunt, conatu-
ros tam vobis, quam nobis id dare consilij,
quod optimum factu fuerit. Ad quæ bar-
bari, quum diu colloquuti inter se essent,
nullo responso dato, discesserunt. Duces
quidem ipsi hoc pacto comprehensi ad re-
gem deducti sunt, & capitibus abscissis vi-
uendi finem fecerunt. Ex eis Clearchus o-
mnium consensu, qui vsu eum norant, vi-
sus est fuisse vir & peritus rerum bellicarum,
& earumdem supra modum cupidus. Ete-
nim quâ diu bellum inter se Lacedæmonij

ἐλθόν

αὐτῶν.
ἐπ. ἐς μί-
ση ἡμῶν

ὑμῶν
μὲν εὐεργ.
ἡμῶν δὲ
ἐστ.

Clearchi
encomium
et res ge-
ste.

& Athenienses gerebant, non deseruit suos: A pace constituta civibus suis persuasit, Thracas adversus Gracos iniurios esse; reque ab Ephoris quanto poterat conatu impetrata, classem Thracibus suis, qui supra Chersonesum & Perinthum sedes habent, bellum illaturus eduxit. Posteaquam vero Ephori, mutata quodammodo sententia, quum iam domo profectus esset, ex Isthmo reuocare ipsum niterentur; non iam amplius obtemperavit, sed nauigare in Hellespontum perrexit. Ex eo factum, ut Spartanum magistratus hominem morti addicerent, quasi qui parere nolisset. Quapropter in exsilio quum ageret, Cyrum accedit, quem cuiusmodi rationibus sibi conciliauerit, alibi perscriptum a nobis est. Cyrus quidem ei Daricorum numerum trecentorum quum donasset, non ille auro accepto securitatis se dedit; sed collectis hac pecunia copiis, Thracibus bellum intulit, quos & prelio vicit, & deinceps populatus est, continuato adversus eos bello, donec Cyrus exercitu eius egeret. Tunc enim discessit e Thracia, ut qui una cum Cyro ad bellum gerendum se coniuncturus esset. Hec igitur satis adparet opera fuisse hominis ad belli studia propensius, qui quum citra ignominiam & detrimentum suum pacem colere posset, bellum gerere malebat: quum securitatis se dare posset, labores suscipere malebat, ut bello interesset: quum extra omnem periculum in re lauta esse posset, potius fortunas suas deminuendas bellicis sumptibus statuebat. Quapropter in bellum pecunias erogabat, atque si eas in amores & voluptates alias expenderet. Tantum in eo belli studium erat. Peritus autem bellicarum rerum fuisse visus est ex eo, quod pericula non reformidaret, & noctu dieque in hostem duceret, inque rebus formidolosis prudens esset: quemadmodum is, qui cum eo fuerunt, omnes ubique falsi sunt. Præterea imperandi artem egregie tenere dicebatur, pro illo ingenio, quo ipse præditus erat. Nam si quis alius, Clearchus certe procurare poterat, ut exercitus a comætu instructus esset, ac si deficeret, eundem compareret. Idem militum animis hoc ipsum indere poterat, ut imperium Clearchi minime detrectandum statuerent. Atque hoc acerba duricie sua cosequebatur. Nam & tristis erat in eius vultu seueritas, & asperitas in voce. Semper puniebat graviter, nonnumquam iracunde, ut etiam aliquando ipsum supplicij paniteret. Sed tamen etiam certo animi iudicio pœnas sumebat. Nam exercitus impuniti nullum esse putabat usum. Quin dicere solitum aiunt, militem metuere magis imperatorem debere, quam hostem.

Descriptio nature Clearchi.

Τὸς ἀθωναίους, παρέμεινον. ἐπεὶ δὲ εἰρήνῃ ἐγένετο, πείσας τ' αὐτὸν πόλιν, ὡς οἱ θρακῆες ἀδικῶσι τοῖς ἔλλησι, καὶ δευροραζάμνος ὡς ἐδύνατο τῷ θεῷ τ' ἐφόρων, ἐξέπληξ' ὡς πολεμήσαν τοῖς ἑσπέρ' χερρονήσιν καὶ περὶνθου θραξίν. ἐπεὶ ὅμως μεταγνώμεις πως οἱ ἐφοροῖ, ἢ δὴ ἐξωόντος αὐτοῦ, ἀποτρέφει αὐτὸν ἐπὶ φραντο ἐξ ἰσθμοῦ, ἐκ τῶν οὐκέτι πείθει, ἀλλ' ὄχετο πλέων εἰς ἑλληνισπόντον. ἐκ τῆσθ' καὶ ἐθανατέθη ὑπὸ τῆσθ' ἀσπάρτη τελευτῶν, ὡς ἀπὸ θανάτου. ἢ δὴ ὅσθ' ἐφυγάς ὦν ἔρχεται πρὸς Κόρυν, καὶ οἰοῖσθ' ἰθὺς ἑλθὼν ἐπὶ Κόρυν, τ' ἀλλαχρὸν γέγραπται· δίδωσι δὲ αὐτῷ Κόρυν μύριον δαρδανίους. ὁ δὲ λαβὼν, οὐκ ὀτῖ ραθυμίαν ἐβάπτετο, ἀλλ' ἀπὸ τῆσθ' ἑσθ' ἑσθ' συλλέξας σπείρασμα, ἐπολέμησθ' τοῖς θραξίν καὶ μάχη τὴν ἐποίησθ', καὶ ἀπὸ τούτου ἔφερε, καὶ ἠέθη αὐτοῖσθ' καὶ πολεμῶν διεγήρετο, μέγισθ' ἐκ τῶν ἐδεῖθ' ἐσθ' σπείρασμα. τότε δὲ ἀπῆλθεν, ὡς οὐκ ἐκείνῃ αὐτὸν πολεμήσαν. τῶντα οὖν φιλοπολέμου δοκῶν ἀνδρὸς ἔργα ἐστῖν· ὡς πῶς, ἐξόν μὲν εἰρήμην τ' ἔχθ' ἂν ἀντικαθίστην καὶ ἀγροβλαβῆς, αἰρήσθαι πολεμῶν, ἐξόν δὲ ραθυμῶν βλάττειται πῶς ὡς πολεμῶν ἐξόν δὲ χεῖρ' ἑσθ' ἂν ἀκινδυνῶς, αἰρήσθαι πολεμῶν μείονα τῶντα ποιεῖν. οὐκ ἴσθ' ὅσθ' ὡς ὁρὸν εἰς παιδικὰ, ἢ εἰς ἄλλῳ πῖα ἡδονῶν, ἢ ἡλε δαπνῶν εἰς πόλεμον. οὕτω μὲν φιλοπόλεμος ἑσθ' πολεμῶν δὲ αὐτὸν τῶν ἐδὸκει, ὅτῃ φιλοκινδυνῶς τε ἑσθ' καὶ ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἄγων ὀτῖ τῶν πολεμῶν, καὶ ἐν τοῖς ἀνοῖς φρονημῶν, ὡς οἱ παρῶν· Διὸς παρῶν παρῶν ὡμολόγησθ'. καὶ ἄρχικῶν δὲ ἐλέγεται ἐστῖν ὡς δινωτῶν, ἐκ τῶν τοῖσθ' ἑσθ' ποῦ, ὅσθ' καὶ οὐκ ἴσθ' ἔχθ' ἂν ἑσθ' ὡς αἰσῶν πῶς καὶ ἄλλῳ, φρονησῶν ἑσθ' ὡς τῶν ἑσθ' ἢ σπείρα πῶν αὐτῶν τῶν ὀτῖ τῶν τῶν, καὶ τῶν σπείρα τῶν τῶν τῶν, ἰσθ' δὲ καὶ ἐμποιήσθ' πῶς παρῶν, ὡς οὐκ ἂν ἀπεισθῶν εἰθ' Κλεάρχῳ. τῶν δὲ ἐπὶ τῶν τῶν χαλεπῶν ἐστῖν. καὶ γὰρ ὄρῶν ἑσθ' ἑσθ' μῦ, καὶ τῶν φωνῶν θραξίν, ἐκ τῶν τῶν ἀεὶ ἰσθ' ἑσθ' καὶ ὄρῶν σπείρα, ὡς ἑσθ' καὶ αὐτῶν μετῶν ἐσθ' ἑσθ' ὄτῃ καὶ γνώμη ὄτῃ ἐκ τῶν τῶν ἀσθ' ἑσθ' σπείρα τῶν τῶν ἡεῖθ' ὄφελος ἐστῖν. ἀλλὰ καὶ λέγθ' ἂν αὐτὸν ἐφασθ' ὡς δέοι τὸν σπείρα τῶν τῶν φουβῶν τῶν τῶν τῶν, ἢ τῶν πολεμῶν, ἐστῖν.

Marginal notes in a smaller hand:
 εἰ μὲν ἀ...
 λέγει...
 αὐτὸν...
 πῶς...
 ἐστῖν...
 οὐκ...
 ἀλλὰ...
 οὕτω...
 καὶ...
 εἰ μὲν

εἰ μέλλοι ἢ φυλαχθῆναι Φυλαξίην, ἢ φίλων ἀφέ-
 ρεσθαι, ἢ μὴ ἀποφασίως ἵεναι πρὸς τῶν
 πολεμίους, ὃν μὲν οὖν τοῖς δεινοῖς ἤτελον αὐτῶν
 ἀκροῦν σφόδρα, καὶ οὐκ ἀμύνοντες οἱ στρα-
 τῶνται. καὶ γὰρ ὁ στρατὸν τότε φαιδρὸν αὐτῶν ὡς
 τοῖς πρὸς ὧν εἶσαν φαίνεσθαι, καὶ ὁ χα-
 λεπὸν, ἔρρωμένον πρὸς τοῖς πολεμίους ἐδόκει
 εἶναι ὡς ἰσοπέδιον καὶ οὐκ ἐπιχαλεπὸν ἐφαίνε-
 ται. ὅτε δὲ ἐξῶ τῶν δεινῶν ἤμουντο, καὶ ἐξείη πρὸς
 ἄλλοις ἀρχαίοις ἀπέναι, πολλοὶ αὐτὸν ἀ-
 πέλειπον. ὁ γὰρ ἐπίτηδες οὐκ εἶχεν. ἀλλὰ αἰεί
 χαλεπὸς καὶ ὠμὸς ἦν. ὡς δὲ δέκεται πρὸς αὐ-
 τὸν οἱ στρατῶνται ὡς πᾶν πρὸς διδά-
 σκαλον. καὶ γὰρ οὖν φιλία μὲν καὶ δυνία ἐπομέ-
 νοις ὁδὸν ποτ' εἶχεν. οἵτινες δὲ ἢ ὑπὸ πόλεως
 τετραγμένοι, ἢ ὑπὸ τῶν δεῖσθαι, ἢ ἄλλῃ πρὸ
 ἀνάγκῃ κατεχόμενοι παρήσαν αὐτῶν, σφό-
 δρα πεφρομένοι ἐχρήστο. ὅπῃ δὲ καὶ ἤρξαντο
 νικᾶν οὖν αὐτῶν τῶν πολεμίους, μέγαρα ἤδη
 ἢ τὰ χρησίμοις ποιῆναι εἶναι τοῖς σὺν αὐτῶν στρα-
 τῶνται. τὸ γὰρ πρὸς τῶν πολεμίους τάρρα-
 λέως ἔχον παρῶν, καὶ ὁ τὸ παρ' ἐκείνῃ τιμωρίαν
 φοβῆσθαι αὐτοῖς, ἀπὸ τῶν ἐπιπέδων. τοιοῦτος μὲν
 δὲ ἔχον ἦν. ἀρχαῖοι δὲ ὑπὸ ἄλλων οὐ
 μέγαρα ἐτέλεον ἐλέγετο. ἦν δὲ ὅτε ἐτελεύτα,
 ἀμφὶ τὰ πενήτηντα ἔτη. Πρόξενος δὲ ὁ βοιω-
 τὸς ἄλλος μὲν μετ' ἐκείνῳ ὡς ἐπεθύμητο ἡμέ-
 ρα αὐτῶν τὰ μέγαρα πρὸς τὴν ἰσχμὸν, καὶ
 ἀπὸ ταύτης πρὸς ἐπιθυμίαν ἐδόκε Γοργία
 ἀρχαῖον τῶν λεοντίνων. ἐπεὶ δὲ σιωπῶντες ἐ-
 κείνῳ, ἰσχμὸς ἤδη νομισσας εἶναι καὶ ἀρχῆν, καὶ
 φίλος ὡς τοῖς πρὸς τοῖς μὴ ἠπείσθαι ἀνεργε-
 τῶν, ἦλθεν εἰς ταύτας τὰς σὺν Κύρῳ πρὸς
 ἔξῃς, καὶ ἔπειτα κτήσασθαι οὐκ ἐύτων ὄνομα μέ-
 γαρα, καὶ διώαμιν μέγαρα, καὶ χρημάτια πολλά.
 ἐύτων δὲ ἐπιθυμῶν, σφόδρα ἐνδηλον αὐτῷ καὶ
 τῶντο εἶχεν, ὅτι ἐύτων ὁδὸν αὐτῶν κτᾶσθαι
 μὲν ἀδικίας, ἀλλὰ σὺν τῶν δικαίων καὶ καλῶν
 ἔπειτα δεῖν ἐύτων τυγχάνειν, αὐτῶν δὲ ἐύτων
 μὴ ἀρχῆν δεκαλῶν μὲν καὶ ἀγαθῶν τῶν
 ἰσχυρῶν οὐ μὲν τοῖς οὐδ' αὐτῶν τοῖς στρατιώταις
 ἑαυτοῦ οὐτε φόβον ἰσχυρῶν ἐμποιοῦσθαι, ἀλλὰ
 καὶ ἠσυχνέτο μάλλον τῶν στρατιώταις, ἢ οἱ ἀ-
 ρχῶνται οὐκ εἶνον, καὶ φοβούμενος μάλλον ἦν
 φανερὸς ὁ ἀπεχθάνεσθαι τοῖς στρατιώταις, ἢ οἱ
 rebatur, quā illi ipsum: magisq; metuere palam animaduvertebatur, ne militū odium in-

A si quidem vel excubias recte sit obiturus, vel
 abstinenter in amicos se gesturus, vel
 sine recusatione perrecturus in hostem. In
 periculosis quidem rebus milites admodū
 ipsius orationem expetebant, neq; quem-
 quam alium ei praeferebāt. Nam pro seue-
 ritate illa tristi aiebant tum quamdam hi-
 laritatem ex eius vultu relucere, & acerbi-
 tas videbatur aliquid habere roboris ad-
 uersus hostem. Quo fiebat, ut non iam am-
 plius acerbitas illa molesta, sed esse saluta-
 ris existimaretur. Verum posteaquam pe-
 riculis liberati erāt, & iam ad aliorum im-
 peria conferendi se potestatem habebant,
 complures eum relinquebant. Nam sua-
 uitas in eo morum nulla erat, sed semper
 esse grauis ac saeuus pergebat. Deniq; mi-
 litum erat is erga Clearchum animus, qui
 puerorū est erga magistrū. Quippe num-
 quam eum sequuti sunt propter quādam
 erga ipsum beneuolentiā & amorem. Qui
 autem vel a republica ipsi erant adtributi,
 vel egerēt, vel necessitate quadam alia co-
 acti aderāt: hos admodum in officio con-
 tinere poterat. Posteaquam vero milites
 etiam hostes vincere vna cum ipso cepe-
 rūt, tum vero deinde permulta ipsi suppē-
 tebant, quibus milites suos frugi redderet.
 Nam & praesentibus aduersus hostes ani-
 mis, & quia supplicia ducis metuerēt, ma-
 gis obseruantes ordinis erant. Huiusmodi
 Clearchus imperator exstitit. Ceterum al-
 terius imperio non lubenter parere fere-
 batur. Annum agebat, quū migraret e vi-
 ta, circiter quinquagesimū. Proxenus au-
 tem Bceotius, mox inde a prima aetate in
 eum virum euadere cupiebat, qui magnis
 rebus gerendis idoneus esset. Qua cupidi-
 tate ductus, Gorgiae Leontino mercedem
 dedit; cuius vbi consuetudine vsus esset, ac
 se iam idoneum arbitraretur, qui in alios
 imperium obtineret, atque etiam sic prin-
 cipibus viris amicus esset, ut beneficiis su-
 perari se non pateretur: his Cyri negotiis
 sese implicauit, paraturumq; de iis clarum
 se nomen, & potentiam insignem, & for-
 tunas amplas existimabat. Quas res quam-
 quam expeteret, tamē palam animaduerti
 poterat, nolle ipsum quidquā horum per
 iniuriam apisci: sed cum iusticia & rationi-
 bus honestis, nō sine his, consequenda pu-
 tabat. Ceterum imperare poterat ille qui-
 dem bonis & egregiis militibus, sed tamen
 pudorē vel metū incutere suis haud pote-
 rat, sed magis subiectos imperio suo reue-
 rebatur, quā illi ipsum: magisq; metuere palam animaduvertebatur, ne militū odium in-

Plut. 1. Conuiv. q. 4.
 p. 1102. vnde π. 155
 ἀγῶν τὸν καλῶτα
 καὶ φίλοτατον κρίνει.
 p. 119.

Proxeni
 eacomium
 res ge-
 ste.

διωαπὶς

Encomium Menonis Theſſali ab omni fraudis & scelerum genere.

curreret, quam metuerent milites, ne pa-
rum ei parerent. Idem existimabat ad hoc,
vt imperandi peritus & esset & videretur,
sufficere; si honeste se gerentem collauda-
ret, iniustum non laudaret. Enimvero pre-
clari & egregij milites, qui cum ipso viue-
bant, propenso erant in ipsum animo: iniu-
sti tamquam ei, qui circumueniri facile pos-
set, insidiabantur. Annum agebat trigesi-
mum fere, quum mortem obiret. Meno
Theſſalus ingentem opum cupiditatem a-
perte p[re]ferebat, & non minus imperij
cupidus erat, vt plura cōsequeretur; & esse
in honore volebat, vt plus lucri faceret.
Potentissimis quibusque amicus esse vole-
bat, vt iniuriarum p[re]nas non daret. Viam
maxime comp[er]diariam arbitrabatur esse
ad efficiendum ea, quæ concupisceret, si
peieraret, & mentiretur, & falleret. Sim-
plicem & candidum esse, pro eo ducebat,
atq; si quis sit stupidus. Neminem ex ani-
mo diligebat, ac si cui amicum se profite-
retur, ei palam insidiabatur. Hostem nul-
lum irridebat, verum de iis, quibuscum ef-
set, ita semper loquebatur, vt quos haberet
Iudibrio. Itidem bonis hostium non insi-
diabatur, quod difficile putabat esse, facul-
tates eorum, qui sibi cauere, consequi;
sed amicorum res, quia nō admodum ser-
uantur, solus intelligere videri volebat ca-
ptu facillimas esse. Quoscumque periuros
& iniustos esse animaduerteteret, quasi satis
munitos formidabat: religionis ac pietatis
studiosis, tamquam minime virilibus pro-
libidine vtebatur. Et quemadmodū alius
quispiam propter pietatem erga Deū, ve-
ritatem, iusticiam gestit; sic Meno iactabat
se, quod circumscribere posset alios, quod
mendacia fingere, quod amicos irridere.
Si quis vafer non esset, cum rudem & im-
peritum esse cēsebat. Apud quos in amici-
tia loco volebat esse principe, hos sibi con-
ciliādos putabat criminationibus illorum,
qui principes apud eos essent. Iniuriarum
societate milites sibi obsequētes reddebat.
Adfici se honore atque coli propterea vo-
lebat, quod demonstraret, & posse, & velle
se plurimum iniuriæ inferre. Illis, qui ab se
defecissent, obiiciebat hoc beneficij loco;
quod id temporis, quum ipso vteretur
opera, nō eos perdidisset. Ac obscura qui-
dem, ficta videri possunt; quæ autem no-
runt omnes, hæc sunt. Apud Aristip-
pum forma & ætate adhuc commenda-
tus, stipendiariorum p[re]aturam impetrauit.
Ariazo, barbaro homini, eodem in æ-
tatis flore maxime familiaris fuit, quod ille formosis adolescentibus delectabatur.

γραπῶτα, ὅτι ἀπιστεῖν ἐκεῖσε. ὡς ἐπὶ τὸν ἀπιστεῖν ἀπιστεῖν
 πρὸς τὸ στρατιωτὴν εἶναι καὶ δοκεῖν, τὸ μὲν καλῶς
 ποιῶντα ἐπαίνῃ, τὸ δὲ ἀδικοῦντα μὴ ἐπαί-
 νῃ. Στρατιῶν ἄλλοι οἱ μὲν καλοὶ καὶ ἀγαθοὶ τῶν
 στυόντων θύοι ἦν, οἱ δὲ ἀδικοὶ ἐπεβέβηον,
 ὡς δὲ μετὰ χεῖρας οἱ πὶ ὅτε ὁ ἀπέθνησκεν, ἡ
 ἐτῶν ὡς τετάρητα. Μείων δὲ ὁ θετὰ δὲ δὴ-
 λος ἐκ βῆτι θυμῷ μὲν πλεῖστον ἰαχυρῶς, βῆτι θυ-
 μῷ δὲ ὄργῃ, ὅπως πλεῖω λαμβάνοι βῆτι θυ-
 μῷ δὲ πῆμα σά, ἵνα πλεῖω κερδαῖνοι φίλος τ
 B ἐβέλετο εἶ) ποῖς τ μέγιστον διουαμῶν, ἵνα ἀ μίγισ
 δικῶν μὴ διδῶν δίκην. ἐπὶ τὸ κλειροζαζαζ, ἡ
 ὦν βῆτι θυμῷ, στυλομορτάτῳ ὁδὸν ὡς ἐπὶ εἶ)
 Διὰ τὸ βῆτι ορκῆν ἱε, καὶ ψεύδεσθαι, καὶ δὲ ἀπα-
 τῶν. ὅτ' ἀπλοῦ τε καὶ ἀληθῆς, ὅ ἀυτὸ τῶν ἡ-
 λήθῳ εἶ). φέρων δὲ φανερός μὲν ἡ ὄσθεν, ἡ
 ἔτῳ τ φαῖν φίλος εἶ), ἔτῳ ἔνδῳ δὲ ἡ βῆτι-
 βελδύων καὶ πολεμῆς μὲν ὄσθενός κλειροζαζ, ἡ
 τῶν δὲ στυόντων πῆτων ὡς κλειροζαζ ἡ ἀει δι-
 ελέγετο. καὶ ποῖς μὲν τ πολέμιων κλειροζαζ ὄσ
 C ἐπεβέβησε (χάλειπον γὰρ ὡς ἐπὶ εἶ) τὰ τῶν φυ-
 λατομῶν λαμβάνει) τὰ δὲ τῶν φίλων μόνος
 ὡς ἐπὶ τ εἰδῆσαι ὅτι ῥῶσον ἀφύλακτα λαμβάνει. εἰ δὲ νῆ
 καὶ ὄσοις μὲν ἡ ὄσθεν βῆτι ορκῆς καὶ ἀδίκου, ὡς
 ὄσθεν ὡς πλοῖσ μὲν ὡς ἐφοβεῖτο τοῖς δὲ ὄσοις καὶ δὴ ἡ-
 θαν ἀσχεδῶν, ὡς ἀυτῶν ἐπὶ φερετο χεῖρα. ἡ
 ὡς ὄσθεν δὲ πῆς ἀδύεται ὅτι θεοσεβεία, καὶ ἀλη-
 θεία, καὶ δικαιοσύνη, ἔτῳ καὶ Μείων ἡ δὴ ἡ ἐπὶ τῶν
 δὲ ἀπατῶν διώσαζ, τῶν πλάσαζ ψυδῆ, ἡ
 τῶν φίλων ὄσθεν ἡ τὸ μὴ πῆτον ἡ ἀπα-
 D δῶν ὄσθεν ἡ τῶν φίλων καὶ παρ οἷς μὲν ἐπεχειρῆ
 ὡς ὄσθεν φιλία, Διὰ βῆτων τοῖς ὡς ποῖς,
 τῶν ὡς ἐπὶ δὲ κτήσαζ. ὅ τὸ πῆτον ὡς τοῖς
 στρατῶν παρὲς καζ, ὄσθεν ὡς στυαδικῆν αἰθεῖς
 ἐμνησθῆτο. ἡ μῆταζ ὡς καὶ θεοσεβείαζ ἡ εἰου,
 ὅτι δὲ κλειροζαζ ὅτι πλεῖστα διώσαζ καὶ ἐτέροι
 ἀν ἀδικεῖν. ὡς ἐργασίαν τὸ κατέλεχον, ὅποτε πῆς
 αἰτῆ ἀφίστα, ὅτι χεῖρ μὲν αἰτῆ ὄσθεν ἀπῶ-
 λεσεν αἰτῶν. καὶ τὰ μὲν δὲ ἡ ἀφαιρῆ ἔξεσι ὡς
 E αἰτῆ ψεύδεσθαι ἡ δὲ πῆτες ἴσαι, τὰ δὲ
 ὡς ἐπὶ τῶν ἀεισῶ πα μὲν ἐπὶ ὡραῖος ὡν, στρα-
 τηγῆν διεπαράξατο τῶν ξένων. ἀεισῶ δὲ
 βαρβαρῶ ὄσθεν, ὅτι μειρακίοις καλοῖς ἡ-
 δετο, οἰκειότατος ἐπὶ ὡραῖος ὡν ἐχέτο.
 αὐτὸς

ἀπὸ τῶν παλαιῶν ἐκ
 ἀπὸ τῶν παλαιῶν ἐκ
 ἀπὸ τῶν παλαιῶν ἐκ
 ἀπὸ τῶν παλαιῶν ἐκ
 ἀπὸ τῶν παλαιῶν ἐκ
 ἀπὸ τῶν παλαιῶν ἐκ

ΞΕΝΟΦ
 ΒΑΣΙΛ
 ΧΕΝΟΦ
 R V M

καὶ σὺ τῶν παλαιῶν ἐκ
 καὶ σὺ τῶν παλαιῶν ἐκ
 καὶ σὺ τῶν παλαιῶν ἐκ
 καὶ σὺ τῶν παλαιῶν ἐκ
 καὶ σὺ τῶν παλαιῶν ἐκ
 καὶ σὺ τῶν παλαιῶν ἐκ

αὐτὸς ὃ παιδικὰ εἶχε Θαρύπῃ, ἀγύφος ὡν
 ἡμῶντα. ἀποθνήσκοντων ὃ τῶν στρατηγῶν,
 ὅτι ἐπράττωσαν ὅτι βασιλέα σὺ Κύρω, τὰ
 αὐτὰ πεποιηκὼς οὐκ ἀπέθανε μὲν ὃ τῶν
 δῆλων θάνατον στρατηγῶν, πικροθηεὶς ὑπὸ
 βασιλέως ἀπέθανεν, ἔχων ὡς ἄρ' Κλέαρχος καὶ
 οἱ δῆλοι στρατηγὸν ἀποδηθέντες τὰς κεφαλὰς,
 ὅσων καὶ
 λιστος θά-
 νατος δα-
 κεί, ὅ
 ὅσων τὰ-
 χιστος
 τὰ πέντε
 ὁ πελά-
 κωντε

A Ipse imberbis adhuc, Tharypā barbescentem in deliciis habebat. Quum autem duces Græci necarentur propterea, quod aduersus regem cum Cyro expeditionē suscepserant, quamquam eadem culpa teneretur, non tamen est interfectus. Sed necatis iam ducibus ceteris, & ipse a rege mortis pœna multatus est, non ille quidem, ut Clearchus, & duces ceteri, quibus præcisâ sunt capita, quæ mors esse videbatur honestissima; sed ut homo consccleratus, anno toto excruciatuus viuus, tandem exspirasse dicitur. Sūt & Agias ille Arcas, & Socrates Achæus interfecti, quos nemo vnquam ut ignauos in bello irrisit, vel in amicitia colenda reprehendit. Vterque xl ætatis annos fere habebat.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΚΥΡΟΥ ΑΝΑ-
 ΒΑΣΕΩΣ ΙΣΤΟΡΙΩΝ, ΒΙΒΛΙΟΝ
 ΤΡΙΤΟΝ.
 XENOPHONTIS HISTORIA-
 RVM DE CYRI EXPEDI-
 TIONE, LIBER TERTIVS.

Σ Α μὲν δὲ ἐν τῇ ἀνα-
 βάσει μὲν Κύρω οἱ ἑλ-
 λῶνες ἐπαραζῶσαν μέγρε
 τῆς μάχης, καὶ ὅσα ἐπεὶ
 Κύρος ἐτελεύτησεν ἐγένε-
 νετο, ἀπιόντων τῶν ἑλλή-
 νων σὺν Τισαφέρνη ἐν ταῖς σπονδαῖς, ἐν ταῖς
 παρὰ τὸν λόγῳ δεδήλωται. ἐπεὶ δὲ οἱ τε στρα-
 τηγὸν σὺν φλημῶνι ἦσαν καὶ τῶν λοχαγῶν
 καὶ στρατιωτῶν οἱ σὺν ἐπόμωτοι ἀπολώλεσαν,
 ἐν πολλῇ δὲ ἀπορείᾳ ἦσαν οἱ ἑλλῶνες, τὸν θυ-
 μούμωτοι ὅτι ὅτι ταῖς βασιλέως θύραις ἦσαν,
 κύκλῳ δὲ αὐτοῖς πύρρη πολλὰ καὶ ἔθνη καὶ πό-
 λεις πολέμια ἦσαν, ἀγροῦν δὲ ὁδοὶς ἐπι-
 παρέξιν ἐμελλεν, ἀπειχόν δὲ τῆς ἐλλάδος
 τὸ πλεόν ἢ μύρια σάδρα, ἠγεμῶν δὲ ὁδοὶς
 τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ, ποταμοὶ δὲ διέρχον ἀδράστατοι ἐν
 μέσῳ τῆς οἴκαδ' ὁδοῦ, παρὰ δὲ δάκρυσι ὃ αὐτοῖς
 καὶ οἱ σὺν Κύρῳ ἀναβαίντες βαρβαροί, μό-
 νοι δὲ καὶ ἀλελφῶν μῶνοι ἦσαν, ὁδοὶς ἰππέα
 ὁδοῦ ἀνα σύμμαχον ἔχοντες ὡς τὸ ἄδελφον αὐτοῦ, ὅτι νικῶντες μὲν οὐδὲ ἀν' εἶα καὶ α-

V Æ Græci in expedi-
 tione, quam cum Cyro
 instituerūt, ad pugnam
 vsque, gesserint, quæq;
 post obitum Cyri acci-
 derint, discedentibus i-
 psis per indutias cū Tif-
 sapherne, superiore libro est expositum.
 Posteaquam vero duces comprehensi e-
 rant, & qui eos sequuti fuerāt præfecti co-
 hortium atque milites periissent: magnis
 rerum difficultatibus Græci vrgebantur,
 quum se prope a porta regis abesse cogita-
 rent: multas vndique tum nationes, tum
 vrbes infestas esse, a quibus circumdarentur:
 annonam neminem deinceps suppeditaturū:
 se a Græcia stadiis amplius ccij abesse:
 ducem itineris desiderari: fluuios medio
 in itinere patriam versus complures se
 arcere, qui transiri vado non possent:
 proditos se ab illis etiam barbaris esse, qui
 cum Cyro in Asiâ adscenderant: solos iam
 relictos esse, ac nullas habere copias auxi-
 liarias equestres: vnde manifesto pareret,
 neque si vincerent, vel vnum inter-

ἀνοόμε-
 νοι
 ἔμειον ἢ
 μωρ.

Enumeratio calamitatum, quibus vrgebantur Græci.

fecturos: & si vincerentur, ne vnum quidem viuum relictum iri. Hæc quum apud animos suos expenderent, ac maxore adficerentur: pauci sub vesperam cibum cepere; pauci accenderunt ignes, multis ea nocte ne quidem ad armatos ordines accedentibus. Quisque quieti se illo dabat loco, in quæ forte fortuna incidisset, quum præ animi ægritudine, ac desiderio patriæ, parentum, vxorum, liberum, quos nunquam se deinceps visuros arbitrabantur, somnum nullum caperent. His illi tum animis omnes quiescebāt. Erat autem quidam in exercitu Xenophon Atheniensis, qui neque ducis, neque cohortis alicuius præfecti, neque militis nomine sequutus agmen erat: sed e patria Proxenus ipsum euocarat, cui iā olim erat hospitij iure coniunctus. Policebatur hic ei, si ad se veniret, amicitiam illi se cum Cyro cōciliaturum, quem ipse sibi vtiliorem videri, quam patriam, diceret. Hanc epistolam quum Xenophon legisset, de hoc itinere suo Socratem Atheniensem consulit. Socrates veritus ne suos apud ciues ei fraudi amicitia cū Cyro ineunda foret, quia Cyrus alacriter Lacedæmonios in eo bello iuuerat, quod aduersus Athenienses illi gesserat: hoc dat Xenophonti cōsilij, vt Delphos profectus, Deum illū de itinere consuleret. Eo quum Xenophon profectus esset, Apollinem interrogat, cui Deum rem sacram faceret, quem comprecaretur, vt iter, quod apud animum instituisset, quam pulcherrime ac honestissime perficeret, req; præclare gesta saluus rediret. Respondit ei per oraculū Apollo, Diis sacrificaret, quibus id deberetur. Athenas reuersus, oraculum Socrati aperit. Qui quum illud audiisset, reprehendit in eo, quod non ante omnia de Apolline quæsisset, vtrum sibi potius & consultius esset, iter hoc suscipere, an manere domi: sed quum ipse prius statuisset, eundū esse interrogasset; quo pacto quam pulcherrime profectiōē institueret. Sed quando ita quæsisisti, ait, faciūda sunt, quæ Deus imperauit. Quare Xenophon Diis illis quum sacrificasset, quos Apollo per oraculum significarat, nauem conscendit, ac Sardibus Proxenum & Cyrū adsequitur, qui iam iam adscensuri in Asiam erant, statimque Cyro commēdatur. Quumque contēderet Proxenus, vt secum maneret; vna Cyrus magno studio idem contendebat. Addebat, se, quam primum expeditio deducta ad finem esset, mox eum ablegaturū. Expeditio ipsa ferebatur aduersus Pisidas institui. Hoc modo Xenophon militiæ dat nomē, deceptus ille quidē, sed nō a Proxeno.

Quia occasio Xenophon ad exercitum venerit.

Xenophon Socratem consulit.

Xenophon se militiæ dat.

Α χαινοειν, ητηθεντων ο αυτ σαδεις αληφθην. ταυτα εννοει μδροι, και α θυμωσ έχοητες, ολίγη μδ αυτ εις τω εσπερον σιπυ έχουσαιο, ολίγη ο πυραν εκασαν, οπι ο τα οπλα πολλοι οκ ηλθον ταυτη τη νυκτι. τ ανεπαυετο δε οπου ετληχμεν εκασος, ου δωα μδροι κατευδην απο λυπησ, κη ποδου πατειδων, γονεων, γυμακων, παιδων, οισ ου ποτε ενομιζον επι οψοδαι. ουτω μδ Αφαιει μδροι ποδυτισ αιεπαυοντο. αυ δε τις εν τη γραπια Ξενοφων απλευαος, οσ ουτε γρατηγος, ουτε λοχαγος, ουτε γραπωτης αν σιωηκελβη, δλλα Γεθξενος αυτον μελεπεμψατο ειςτην, ξενος αν Σραχαιος. υπιγρησ δε αυτω ει ελθοι, Φιλον Κυρω ποιησθη, αν αυτος εφη κρειτω εαυτα νομιζην της πατειδος. ο μδ τοι Ξενοφων αιανγος τω οπισολιω, αιανκισουται Σωκράτης τω απλευαω περ της πορειας, και ο Σωκράτης υποσπιθισας, μη τι περσ της πολεωσ οισ αιπιοι ειη Κυρω Φιλον ημεσται, οπι εδοκε ο Κυρωσ περ θυμωσ τοισ λακεδαμωιοισ οπι τας απλευασ συμπελεμησται, σιμεβλδθη τω Ξενοφωντι, ελθο πεις δελφοισ αιανκισουται τω θεω περ της πορειας. ελθων δε ο Ξενοφων επηρετο τον Απολλω, τι αι θεων θυων και δυχρομδρος καλλις αι και αιεσα ελθισ τω ιδον, αυ οπινοσ, και καλωσ περ εζασ σωθειη, και ανθλεν αυτα ο Απολλων, τοισ οισ εδδθησθη. επει δε παλιν ηλθε, λεγη τω μαντειαν τω Σωκράτη. ο δλ ακουσασ ηπατο αυτον, οπι ου τστο τωσπερον ηρωτα, ποτιενη λωιον αυτα ειη πορδθεσται, η μδην, δλλ αυτος κρινασ ιτεον ει, τστο επωθαιελο, οπως αι καλλιςα πορδθειη. επει μδ πι ουτως ηεου, ταυτ, εφη, γρη ποιην οσα ο θεος οκελδουσεν. ο μδ δη Ξενοφων ουτω θυσαμδρος οισ ανθλεν ο θεος, εζεπλη, και καλα λαμβανη εν Αφεισασ Γεθξενον και Κυρον μελλοι τας ηδ η ορμαν τω αιω οδον και σιμ εσαθη Κυρω. περ θυμουμδνου δε τ Πεθξειου, και ο Κυρωσ σιμπερ θυμωμειπο, μδηναι αυτον ειπε δε, οπι επειδδμ παχισα η γραλεια ληση, δθις εσποπεμψη αυτον. ελεγελο ο σολος ει εις πφσιδασ. εγραλδθετο μδ δη, ετως δεσπατηθει, εχ υπο τ Γεθξεισ.

αεπαυετο δε οπου

ει ελθοι

οπι εδοκε

ποτιενη

οκελδουσεν

ει εις πφσιδασ

εχ υπο τ

εἰ γὰρ ἦδ' ἔτι πάλιν βασιλεὺς ὄρμιων, οὐδ' ἄλ-
 λος ὁδοῖς τῆς ἐκκελεύων, πλεὺν Κλεάρχου.
 ἐπεὶ μὲν τοὶ εἰς κιλικίαν ἦλθον, σαφὲς πάντων
 ἔδοξε εἶναι, ὅτι ὁ ὁδὸς εἴη ὅτι βασιλεὺς. φοβού-
 μνοι δὲ τὴν ὁδὸν, καὶ ἀκνήτες, ὅμοιος οἱ πολλοὶ
 δι' αἰσχυρῶν καὶ ἀλλήλων καὶ Κίρου σιωπηροῦ
 λούθησαν ὡς εἰς καὶ Ξενοφάνῳ. ἐπεὶ δ' ἀ-
 πορία ἴα, ἐλυπήθη μὲν σὺν τοῖς ἄλλοις, καὶ
 οὐκ ἔδυνάτο καθύδην μικρὸν δεῦπρον λα-
 χῶν, εἰδέν ὄναρ. ἔδοξε δὲ αὐτῷ βρογίτης ἡρομέ-
 νης σκηπτός πεσεῖν εἰς τὴν πατρῴαν οἰκίαν, καὶ
 ἐκ τούτου λάμπεσθαι πᾶσαι. πρὸ φόβου δ'
 ἄλλοις αἰνηρέθη, καὶ ὅτι αὐτῶν μὲν ἔκρινεν ἀ-
 γάθον, ὅτι ἐν πόνοις ὡς καὶ κινδύοις φῶς μέ-
 γα ἐκ Διὸς ἰδεῖν ἔδοξε. πῆ δ' καὶ ἐφ' ἑσθλοῦ, ὅτι
 ἀπὸ Διὸς μὲν βασιλέως ὄναρ ἔδοξε αὐτῷ
 εἶναι, κύκλω δ' ἔδοξε λάμπεσθαι τὸ πῦρ, μὴ
 ἔδυνάτο ἐκ τῶν ἰσχυρῶν ἐξελθεῖν τὴν βασιλέως,
 ἀλλ' εἴρηστο πρὸ τῶν ἐπὶ πύλων ἀπαιδῶν.
 ὁποῖόν τι μὲν δὴ ἔστι τὸ τοιοῦτον ὄναρ ἰδεῖν, ἔξεσθ
 σκεπεῖν ἐκ τῆς συμβαίτων μὲν ὄναρ γί-
 γνεται γὰρ τὰδε ἄλλοις, ὅτι αἰνηρέθη πρὸ τῶν
 μὲν ἔννοια αὐτῶν ἐμπίπτη, τί κατὰ κέρας; ἢ δὲ
 τοῦ πρὸς ἑαυτῶν. ἀμα δὲ τῆς ἡμέρας εἰκὸς πᾶς πο-
 λεμίου ἦσαν. εἰ δ' ἡμῶν μὲν ἄπει βασιλεῦς, τί
 ἐμποδῶν, μὴ οὐχὶ πρῶτα μὲν τὰ χαλεπώτα-
 τὰ ὅτι δύναιτο, πρῶτα δ' τὰ δεινότερα παθόν-
 τας, ὑβρίζοντο δὲ ἀποθανεῖν; ὅπως δ' ἀμυνέ-
 μεθα, ὁδοῖς τῆς βασιλείας, οὐδ' ὅτι με-
 λήσαι, ἀλλὰ κατὰ κείμεθα, ὡς ἀπὸ δέον ἡσυ-
 χίαι τ' ἔχον. ἐγὼ δ' αὖ τὸν ἐκ πρίας πόλεως
 * στρατὸν ποροδοκῶ τὰ πάντα πρὸς ἑαυτῶν; ποίαν δ'
 ἡλικίαν ἐμαυτῶν εἰλεῖν αἰαμῶν; οὐ γὰρ
 ἔγωγ' ἐπὶ πρὸς οὐτέρας ἔσομαι, εἰάν τήμερον
 πρὸς ἑαυτῶν τὸν τοῖς πολεμίοις. ἐκ τούτου ἀ-
 νίσταται, καὶ συγκαλεῖ τῶν Περξέου πρὸς τὸν
 λοχαγῶν. ἐπεὶ δὲ σιωπήθη, ἔλεξεν. Ἐγὼ, ὦ
 ἄνδρες λοχαγοί, οὐτε καθύδην διώμασι,
 (ὡς ἀπὸ οἴμου οὐδ' ὑμῶν) οὐτε κατακεῖσθ' ἐπὶ
 ὄρατι ἐν οἴοις ἐσμέν. οἱ μὲν γὰρ δὴ πολέμοι
 τὸ δεινόν τι οὐ πρὸς ἡμᾶς τὸν πό-
 λεμον ἐξέφρασαν, ὡς ἐνόμισαν τὰ ἑαυτῶν
 καλῶς παρὰ ἑσθλοῦσθαι. ἡμῶν δ' ὁδοῖς οὐ-
 δὲ ἀντεπιμελήσθαι, ὅπως ὡς κάλλιστα ἀγω-
 μούμεθα. καὶ μὲν εἰ ὑφῆσόμεθα, καὶ ὅτι
 βασιλεῦς ἡμῶν, τί οἴομεθα πείσασθαι;

A Nam is aduersus regem quidquam moliri
 Cyrum ignorabat, quemadmodum & Cypri-
 ci ceteri, extra vnum Clearchum. Verum
 vbi in Ciliciam peruentum esset, perspicu-
 um vniuersis esse videbatur, aduersus re-
 gem arma capi. Ac tum quidem plerique,
 tametsi hoc iter formidarent, & inuiti sus-
 ciperent; partim tamē mutua, partim Cy-
 ri reuerentia retenti, vna sequebatur. Eo-
 rum vnus erat Xenophon. Quum autem
 hac in exercitu rerū difficultas esset, ma-
 stus quidem ille cum ceteris, dormire non
 poterat: sed tamen paullum cōsopitus, som-
 nium vidit. Videbatur ei telum fulminis
 in domum paternam deferri, ac mox vni-
 uersam coruscare. Exanimatus metu con-
 festim excitatus est e somno, atque ipsum
 infomnium partim faultū esse iudicabat,
 quod quum laboribus & periculis preme-
 retur, magnam lucem a loue ortam videre
 visus esset: partim infaultum verebatur,
 quod somniū hoc a loue rege profectum
 putaret; & quod visus esset ignis vndique
 lucere, metuebat, ne extra ditionem regis
 euadere posset, sed vndiq; difficultatibus
 quibusdam prapediretur. Ceterum quale
 fuerit hoc somnium, animaduertere de e-
 uentis licet. Nam statim hac acciderunt,
 posteaquam excitatus esset. Primum cepit
 ipse secum cogitare: Quid heic iaces? nox
 progreditur, & quamprimū illuxerit, con-
 sentaneum est, hostes aduenturos. Quod
 si regis in potestatem deuenimus, quid
 prohibet, quominus grauissima quæq; ad-
 spiciamus, & in primis terribilia perpetia-
 mur, & cōtumeliis adfecti necemur? Quo
 pacto nosmet tutari debeamus, ad id se ne-
 mo comparat, neque res vlli curæ est: sed
 heic ita iacemus, quasi si nobis otiosis esse
 liceat. At enim quamam ex vrbe ducē hac
 facturum expecto? quam ætatē mihi met
 ipsi veturam opperiet? nec enim maturio-
 rem ad ætatem perueniam, si hostibus ho-
 die me dedidero. Post hac surgit, & primū
 conuocatis Proxeni cohortium præfectis,
 ait: Equidem, præfecti cohortium neque
 dormire possum, quod & vobis vsuueni-
 re arbitror; neq; iacere amplius; dum qui
 rerū, in quibus versamur, status sit, video.
 Nimirum hostes non prius bellum nobis
 aperte denuntiarunt, quam res suas bene
 comparatas esse putarent. At ex aduerso,
 nostrum nemini curæ est, vt quampræ-
 clarissime cum hostibus in certamen de-
 scendamus. Atqui si nos summitteremus,
 & regi in potestatem trademus; quid
 tandem nobis euenturum existimamus?

Xenopho- tis somnium

Xenopho- tis querel- la

Xenopho- tis oratio prima

295

295

quum is tum germani, tum vterini fratris, eiusque iam interfecti & caput abscissum, & manū, palo suffixerit. Nobis vero, quibus nullus adest, de nobis sollicitus, qui aduersus ipsum arma cepimus, qui pro rege seruū facere voluimus, atq; etiā occidere, si licuisset, quid euenturum existimamus? An non quoduis contra nos consilium capiet, vt posteaquam nos indignissimis modis exceperit, vniuersis hominibus terrorem incutiat, ne aliquādo aduersus ipsum arma capiāt? Enimvero ne in eius potestate simus, quiduis nobis faciendum erit. E quidem quam diu durabāt indutiā, numquam nō vestram sortem deplorabam, regemq; cum suis felicē predicabam; quum considerarem, qualem & quantam ipsi regionem haberent, quam commeatus copiam, quot famulos, quot iumenta, quantum auri, quātum vestium. Ediuerso si militum nostrorum condicionem meo cum animo expenderem, nullius videlicet boni copiam nobis esset, nisi pretio redimeremus, quod quidem ipsum paucos habere scirem: ac si rationem aliam parandi commeatus, extra emtionem, vsurparemus, futurū, vt fœderis religione prohiberemur: hæc igitur nonnumquam mecum ipse reputans, magis tum fœdera, quā modo bellum metuebam. Verum posteaquam fœdera ipsi violarunt, arbitror & ipsorum insolentiam, & suspicionem nostram finem habere. Nam ea nūc bona, tamquam præmia illorum, qui fortiter vtrinq; se gesserint, in medio proposita sunt. Ipsi Dij certaminis sunt præfides, qui quidem a partibus nostris, ceu par est, stabūt. Nam hi perierarūt, nos quum multa bona videremus, firmiter ab eis abstinuimus, idque propter illa, quæ Diis testibus erant præstita, sacramenta. Quo fit, vt iure me multo maiori cum spiritu, quā hos, ad certamen descensurum existimem. Præterea nobis corpora sunt, quæ multo magis, quā illorum corpora, ad frigora, calores, labores perferendos valeāt. Itidem animi nostri, Deum beneficio, generosiores sunt, quam ipsorum. Milites ipsi hostium facilius, quam nos, & vulneribus & cedibus peribunt; si quidem Dij victoriā nobis ita, vt antehac, dederint. Verum hæc fortassis etiam aliis in mētem veniunt. Per Deos immortales, non expectemus, donec ad nos alij veniant, qui nos ad facinora præclarissima cohortentur; sed ipsimet auctores aliis simus, vt & ipsi ad virtutē semet excitēt. Exhibete vos tales, qui inter cohortiū præfectos præstātissimi sint, & inter duces imperatorio munere dignissimi.

ὅς καὶ τῶ ὁμομητείου καὶ ὁμοπατρίου ἀδελφοῦ, καὶ τεθνηκότος ἡδὴ, ἀπολεμῶν τὴν κεφαλὴν καὶ τὴν χεῖρα αἰεσαύρωσεν ἡμᾶς, τοῖς κηδεμῶν μὲν ὁσδεῖς παρέστιν, ἐστρατεύσαμην δὲ ἐπὶ αὐτὸν, ὡς δούλον αὐτὶ βασιλέως ποιήσονται, καὶ ἀποκτενοῦντες, εἰ δυνάμειδα, τί αὐτοῖς μὴ παθῆναι; ἀρ' οὐκ ἔπιπτον ἔλθοι, ὡς ἡμᾶς ὅτι τὰ τὰ ἀίχμα ἀκιστάμνος, πᾶσιν ἀνθρώποις φόβον ἀφ' ἧσ' ἔστρατεύσασα ποτὲ ἐφ' αὐτόν; ἀλλ' ὅπως σοὶ μὴ ἐπὶ ἐκείνῳ ἡμισυμῆδα, B πρῶτα ποιητέον. ἐγὼ μὲν οὖν, ἔσ' αὖ μὲν ἀσπονδαὶ ἦσαν, ἔποιε ἐπαυόμην ἡμᾶς μὲν οὐκ εἰρών, βασιλέα δ' ἔχει τὸς σὺν αὐτῷ μακροεἰζων, ἀφ' ἧσ' ἔλθω μὲν ὅστω μὲν χεῖρα καὶ οἶον ἔχρειν, ὡς δ' ἀφθονα τὰ ὀπιτηδῆσα, ὅσοις ἴθιρα ποῖται, ὅσα δ' κτεῖν, χρυσὸν δ' ἐσθῆτα δέ. τὰ δ' αὖ τῶ στρατιωτῶν ὅποτε εἰθυμῶμην, ὅτι τῶ μὲν ἀγαθῶν πρῶτων ὁσδεῖνος ἡμῶν μελείη, εἰ μὴ παρὰ μῆδα, ὅπου δ' ὠμισυμῆδα, ἡδ' ἔτι ὀλίγοις ἔχοντες, ὁσδεῖνος δέ πως ποιεῖται C ὅσα τὰ ὀπιτηδῆσα, ἢ ὠνουμῆδος, ὄρχοι ἡδὴ κατέχοιτας ἡμᾶς. αὐτὸ οὖν λογισμῶκος εἰσὶ ὅτε, τὰς ἀσπονδὰς μᾶλλον ἐφοβέμην, ἢ μὲν τὸ πόλεμον. ἐπεὶ μὲν τοὶ ἐκείνοι ἐλυσαν τὰς ἀσπονδὰς, λελύσασθαι μοι δοκῆ καὶ ἡ ἐκείνων ὕβρις, καὶ ἡ ἡμετέρα ὑποψία. εἰ μέσῳ γὰρ ἡδὴ κείναι αὐτὰ τὰ ἀγαθὰ, ἀθλα, ὅποτε εἰ αὐτῶν ἀνδρες ἀμείνονες ὄσιν ἀγωνοθέται δὲ οἱ θεοὶ εἰσιν, οἱ σὺν ἡμῶν, ὡς δ' εἰκός, ἔσονται. οὗτοι μὲν γὰρ αὐτοῖς ὀπιτωρικήσασιν ἡμεῖς δ', πολλὰ ἀρῶντες ἀγαθὰ, τερρῶς αὐτῶν ἀπὸ χεῖρα δὲ τὸς τῶ θεῶν ὄρχοι. ὡς δ' εἰσὶ μοι δοκῆ ἰέναι ὅτι τὸν ἀγῶνα πολὺ σὺν φρονήματι μείζονι, ἢ ὑμῶν. ἐπὶ δ' ἔχοντες ὁσδεῖνος ἰχθῶντες ὑμῶν καὶ ψυχῆ, καὶ θάλαππ, καὶ πόνοις φέρων ἔχοντες τε καὶ ψυχῆς σὺν τοῖς θεοῖς ἀμείνονας. οἱ δ' ἀνδρες καὶ ἡρωῖ καὶ θητοὶ μᾶλλον ἡμῶν, ἢ οἱ θεοὶ ὡς ἂν ὁσδεῖνος νίκην ἡμῶν διδώσιν. ἀλλ' ἴσως γὰρ καὶ δῆλοι αὐτὰ εἰθυμῶνται. τερρῶς τῶ θεῶν μὴ ἀναμῶμην δῆλως ἐφ' ἡμᾶς εἰλεῖν, ἀφ' ἧσ' ἀναμῶμην ὅτι τὰ κέλλι- σα ἔργα, ἀλλ' ἡμῶς δὲξώμην τὸ δὲ ὀρμηῶσα καὶ τοῖς ἄλλοις ὅτι τὸ δὲ πρῶτω. φανήετ' ὅσα γῶν ἀεισοί, καὶ τὸ στρατηγῶν ἀξιοστρατηγῶν τε εἰ.

ὅτι τὰ ἀίχμα ἀκιστάμνος, πᾶσιν ἀνθρώποις φόβον ἀφ' ἧσ' ἔστρατεύσασα ποτὲ ἐφ' αὐτόν; ἀλλ' ὅπως σοὶ μὴ ἐπὶ ἐκείνῳ ἡμισυμῆδα,

καὶ γὰρ

καὶ γὰρ δὲ, εἰ μὴ ὑμεῖς ἐθέλετε ἔξορμᾶν ἐπι-
 ταῦτα, ἔπειθαι ὑμῖν βούλομαι· εἰ δὲ ὑμεῖς
 πάτητέ με ἠγείσθαι, ὅσδ' ἐν παρφασίζομαι
 πλὴν ἠλικίαν, ἀλλὰ καὶ ἀκμάζην ἠγούμαι ἐρύ-
 κειν ἀπὲρ ἐμῶν τὰ κακὰ. ὁ μὲν ταῦτα ἔλε-
 ξεν. οἱ δὲ Ἰλοχαροὶ ἀκούσαντες ταῦτα, ἠγεί-
 σθαι ἐκέλευον ἀποδύεσθαι. πλὴν Ἀπολλωνίδης
 πρὸς ἰῶν, βοιωτιάζων τῇ φωνῇ· ὅτ' αἰεὶ εἶπεν, ὅτι
 φλυαροίη, ὅσπιν λέγει ἄλλως πως σωτηρίας
 αὐτοχρεῖν, ἢ βασιλέα πείσας, εἰ δυνάμει καὶ
 ἄμα ἤρχετο λέγειν τὰς ἀπορίας. ὁ μὲν τοι ἔξε-
 νοφῶν μεταξὺ ἑσπολαβῶν, ἔλεξεν ὧδε· ὦ
 θαυμασιώτατε ἀνδρῶν, σὺ γε οὐδὲ ὄραν γι-
 γνώσκεις, οὐδὲ ἀκούων μέμνησαι. ἐν ταῦτα
 γε μὲν τοι ἦσθα τούτοις ὅτε βασιλεύς, ἐπεὶ
 Κρόνος ἀπέθανε, μέγα φρονήσας ὅτι τάτω,
 πέμπων ἐκέλευε τῶν θεῶν δίδοναι τὰ ὄπλα· ὅτι
 ἢ ἡμεῖς οὐ τῶν θεῶν δόντες, ἀλλ' Ἰξωπλισμένοι
 ἐλθόντες παρεσκενήσαμεν αὐτὰ, τί οὐκ ἐποί-
 ησε παρ' ἐσθ' ἐπέμπων, καὶ ἀσπιδᾶς ἀγῆρας, καὶ
 παρέχων τὰ ἐπιτήδεα, ἔστ' αὐτῶν ἀσπιδῶν ἔτυ-
 χεν; ἐπεὶ δὲ αὐτοὶ στρατηγὸς καὶ λοχαγὸς, ὡς παρ'
 δὴ καὶ σὺ κελύεις, εἰς λόγους αὐτοῖς ἀβύ-
 πλων ἠλθον, πρὸς δὲ σάντες ταῖς ἀσπιδᾶς, οὐ
 κινῶν ἐκεῖνοι παμόμνητοι, κεντέμνητοι, ὑβρίζου-
 νοι, οὐδὲ ἀποθανῆν οἱ πλήμονες δυνάμει, καὶ
 μάλ', οἶμα, ἐρώντες τάτου; ἀ σὺ πᾶντα εἰ-
 δῶς, τὰς μὲν ἀμύνεσθαι κελύεις φλυα-
 ρῆν φῆς, πείθῃν δὲ πάλιν κελύεις ἰόντας; ἐμοὶ
 δὲ, ὦ ἄνδρες, δοκεῖ, τὸν ἀνδρῶν τῶν μὴ τε
 παρ' ἐσθ' εἰς ταῦτα ἡμῖν αὐτοῖς, ἀφελθῶ
 εἰσάγει μύθους τὴν λοχαγίαν, σκεῖν Ἰ ἀναγέντας,
 ὡς τοιούτω χρῆσθαι. ὅτ' ἄρα καὶ πλὴν πα-
 τείδα καταχρῆμα, καὶ πᾶσαν πλὴν ἐλ-
 λάδα, ὅτι ἑλλᾶν ὦν, τοιούτος ἔστιν. ἐν τῶν-
 θεν ἑσπολαβῶν Ἀγασίας συμφάλιος εἶ-
 πεν· ἀλλὰ τούτω γε οὔτε τῆς βοιωτίας παρ' ἐ-
 σθ' ἠκεῖ ὅσδ' ἐν, οὔτε τῆς ἐλλάδος παρ' ἐσθ' ἠ-
 σθ'· ἐπεὶ ἐγὼ αὐτὸν εἶδον, ὡς παρ' λυδῶν, ἀμ-
 φότερα τὰ ὄπλα τετυπημένον. καὶ εἶχεν οὐ-
 πως τῶν μὲν οὐκ ἀπῆλασαν. οἱ δὲ ἄλλοι
 τῶν τὰς ταῖς ἰόντες, ὅπου μὲν στρατηγὸς
 σῶος εἶη, τὸν στρατηγὸν παρ' ἐσθ' ἄλλοι
 δὲ οἴχοιτο, τὸν ἑσπολάζων· ὅπου δὲ
 λοχαγὸς σῶος εἶη, τὸν λοχαγὸν. ἐπεὶ δὲ πᾶν-
 τες συνηλθον, εἰς τὸ παρ' ἐσθ' ὄπλων ἐκαθέζοντο. καὶ ἐχρόνιστο οἱ συνηλθόντες στρατηγὸς

Equidem si vos ad hæc alacriter ducetis, ⁶
 lubēs vos sequar: si me ducis munere fun- ⁶
 gi iubetis, ætatis excusatione nequaquam ⁶
 vtar, sed adulescentiæ vigorem ad propul- ⁶
 sandum mala mihi profuturū arbitrabor. ⁶
 Hæc fuit eius oratio, quam posteaquam ⁶
 præfecti cohortiū audiissent; vniuersi cen- ⁶
 sēbāt huic ducis munus esse tribuendum. ⁶
 Vnus erat Apollonides, Bœoticum quid ⁶
 sonans, qui aiebat nugari eos, qui alia ra- ⁶
 tione dicerent ipsos salutem consequi pos- ⁶
 se, quam si rex persuaderetur, modo id fie- ⁶
 ri posset. simul difficultates explicare inci- ⁶
 piebat. Cuius sermone interrupto Xeno- ⁶
 phon: Vir admiratione dignissime, inquit, ⁶
 tu neque quod vides, intelligis; neq; quod ⁶
 audis, memoria tenes. Nimirum æque tu, ⁶
 atque hi, præsens adfuiisti; quum rex Cyro ⁶
 interfecto, eam ipsam ob causam magnos ⁶
 spiritus gerens, ad nos mitteret, atq; arma ⁶
 posceret. Verum quum nos ea non modo ⁶
 non traderemus, sed etiam armati propter ⁶
 ipsius tabernacula castra locaremus, quid ⁶
 nō ille per legatos ad nos missos fecit? quū ⁶
 & fœdus ipse peteret, & suppeditaret cō- ⁶
 meatum, donec tādē fœdus a nobis im- ⁶
 petraret? Posteaquam vero duces ac præ- ⁶
 fecti cohortium, quemadmodum tu quo- ⁶
 que fieri iā vis, fœderibus frētī colloquū- ⁶
 tum ad eos inermes venerunt: annon pla- ⁶
 gis, vulneribus, iniuriis atrocibus adfecti, ⁶
 ne mortem quidem oppetere miseri pos- ⁶
 sunt, quod quidem imprimis, vt arbitror, ⁶
 expetunt? Hæc omnia quum tu noris, illos ⁶
 tamē, qui ad defensionem milites hortan- ⁶
 tur, nugari dicis, ac rursum nobis hostes ⁶
 adeundos ais, vt eos persuadeamus? Ego ⁶
 vero, commilitones, existimo nobis hunc ⁶
 hominem posthac in communitatem hāc ⁶
 nostram admittendum non esse, adēnta- ⁶
 que præfecturā cohortis, impedimētis esse ⁶
 onerādum. Nam & patriæ dedecus adfert, ⁶
 & vniuersæ Græciæ, quum natione Græ- ⁶
 cus, ita se gerat. Et Agasias Stymphalius: ⁶
 Huic vero, inquit, nihil omnino neq; cum ⁶
 Bœotia, neq; Græcia commune est. Nam ⁶
 vidi vtramque aurem ei perinde, ac Lydo, ⁶
 perforatam esse. Quod quidem ita reuera ⁶
 erat. Quare quum hominem abegissent, ⁶
 ceteri per ordines incedentes; vbicumque ⁶
 prætor saluus esset, prætorem euocabant; ⁶
 vbi ille periisset, pro prætorem; vbi præ- ⁶
 fectus cohortis superstes erat, cohortis præ- ⁶
 fectum. Quum omnes conuenissent, pri- ⁶
 ma in acie confederunt, & erant duces

κέρχρησι

ἐξοπλι-
τάμενοι

εἰσαγάγει

E

Altera Xenophontis ad duces oratio.

ac praefecti cohortium, qui conuenerant, fere c. Media prope nocte res gerebatur. Atque heic Hieronymus Eleus, inter Proxeni cohortiū praefectos natu maximus, in hunc modum dicere cepit: Visum est nobis, duces, ac vos praefecti cohortium, praesentem rerum nostrarum statum intuentibus, cōuenire ac vos arcessere; vt delibere-remus, ecquid inuenire consilij nobis utilis possimus. Etiam vero tu Xenophon, ait, ea dicito, quae ad nos modo dicebas. Tum ille: Nouimus omnes, inquit, regē & Tisaphernem ex nobis eos, quos potuerunt, comprehendisse: ceteris haud dubie infidiatur, vt si quidem possint, nos interimāt. Ego vero faciendum quiduis arbitror, ne vniquam barbarorum in potestatem veniamus: sed illi potius, si fieri possit, nostra sint in potestate. Quamobrē scire vos volo, plurimū in vobis esse situm, quotquot sane iam conuenistis. Nam hi milites vniuersi vos intuentur, quos si fractos animis esse viderint, omnes desides erūt: sin & vos in oculis omnium contra hostes parare se animaduertent, & ceteros excitare; scitote sequuturos, & daturos operam, vt vos imitentur. Et vero æquum est, vos hisce non nihil praestare. Vos enim duces estis, vos ordinum, vos cohortium praefecti: vos pacatis temporibus & fortunis & honoribus potiores his fuistis. Quare nunc etiam pugnae tēpore vos ipsos arbitrari debetis militum vulgo praestantiores esse, adeoq; horum caussa vobis & capienda esse consilia, & labores suscipiendos, sicubi vsus postulet. Iam quidem certe primū arbitror, magno vos exercitui cōmodo futuros, si curaueritis, vt in locum eorum, qui perierūt, praetores ac praefecti cohortium quamprimum subrogentur. Nam absque iis sit, qui imperent, nihil neque praclaræ, neque vtilis rei geri potest vsquam, vt summatim dicam, & bellica in administratione inprimis. Etenim ordinis obseruatio salutaris est, eiusdē perturbatio multis iam dudum perniciem adtulit. Vbi subrogati tot duces fuerint, quot esse necesse est; admodū vos opportune facturos arbitror, si ceteris etiā militibus collectis animos addideritis. Nā animaduertitis ipsi, quāto cum animorum languore ad arma veniant, quanta cum anxietate ad excubias. Quo fit, vt si hoc pacto adfecti sint, haud sciam, quis eorū futurus sit vsus siue noctu, seu interdium.

ὥστε οὕτω γε ἐχόντων, ὅσα οἶδα ὅ, πᾶσι χρησάμενοι αὐτοῖς, εἴτε νυκτὸς δέοι τί, εἴτε καὶ ἡμέρας. ἰὼ δέ

Αὐτὸς λοχαγοὶ ἀμφὶ τὰς ἑκατὸν. ὅτε δὲ ταῦτα ἰὼ, σχεδὸν ἦσαν μέσαι νύκτες. ἐν ταῦτα Ἱερώνυμος ἠλεῦς, πρεσβύτατος ὢν τῶν Προξένου λοχαγῶν, ἤρχετο λέγων ὧδε· Ἡμῖν, ὧ ἀνδρες στρατηγὸι καὶ λοχαγοὶ, ὄρασι τὰ παρόντα ἐδόξε καὶ αὐτοῖς σιωπῆσαι, καὶ ὑμᾶς πρὸς ἀλλήλους, ὅπως βουλεύσασθε, εἴ τι διωαίμεθα, ἀγαθὸν λέξον δι, ἔφη, καὶ σὺ ὧ Ξενοφῶν, ἀπὸρ καὶ πρὸς ἡμᾶς. ἐκ τούτου λέγει τὰδε Ξενοφῶν· Ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἀπὸ βίβλου ἐπιγράμματα, ὅτι βασιλεὺς καὶ Τισαφέρνης οὐ μὲν ἐδωκὴν ἡσασθαι, σιωπῆσαι ἡμῶν, τοῖς δὲ ἄλλοις τὴν ἀπορίαν ἐπιβουλεύουσιν, ὡς ἰὼ δὲ νωνται ἀπολέωσιν. ἡμῖν δὲ γ' οἴμα πρῶτα ποιητέα, ὡς μή ποτ' ἐπι τοῖς βαρβάροις γενώμεθα, ἀλλὰ μάλλον, ἰὼ διωαίμεθα, ἐκείνοι ἐφ' ἡμῖν. ὧ τοίνυν ἐπίστασθε, ὅτι ὑμῶς ἰσχυροὶ ὄντες, ὅσοι νῦν σιωπῆσαι, μέγιστον ἐχέτε κερθόν. οἱ γὰρ φραζώμεθα ἔπει πρῶτες πρὸς ὑμᾶς ἀποβλέποισι· καὶ μὲν ὑμᾶς ὄρασι ἀσχυροὺς, πρῶτες καὶ ἐσονται· ἰὼ δὲ ὑμῶς αὐτοῖς τε πρὸς ἀλλήλους φανεροὶ ἦτε ἐπι τὰς πολεμίας, καὶ τὰς ἄλλοις πρὸς ἀλλήλους τε, ὧ ἴτε, ὅτι ἐφονται ὑμῖν, καὶ πειράσσονται μιμῆσαι. ἴσως δὲ τοι καὶ δικάσι ὅτι ὑμᾶς ἀγαθὸν ἰσχύων. ὑμῶς γὰρ ἐστὶ στρατηγὸι, ὑμῶς ἑταίροι καὶ λοχαγοὶ· καὶ ὅτε εἰρήνη ἰὼ, ὑμῶς καὶ χρεῖμασι καὶ ἡμῶς τούτων ἐπιλονεκίστε καὶ νῦν τοίνυν, ἐπεὶ πόλεμος ὅστιν, ἀξιοῦν δὲ ὑμᾶς αὐτοῖς ἀμείους τε τῶ πληθους ἐστὶ, καὶ πρὸς βουλεύειν τούτων, καὶ πρὸς ποιεῖν, ἰὼ που δέη. καὶ νῦν πρῶτον μὲν οἴμα ἀν ὑμᾶς μέγα τοῖσιν ὧ φράτθμεθα, εἴ ὅτι μετὰ ἀφελήσασθαι, ὅπως αὐτὶ τῶ ἀπολωλότων ὡς τάχα στρατηγὸι καὶ λοχαγοὶ τὴν κατασταθῶσιν. ἀπὸ γὰρ ἐχόντων ὅσθεν ἀν ἔτε καλὸν ἔτε ἀγαθὸν ἡροῖτο, ὡς μὲν σιωπῆσαι εἰπὴν, ἔδα μὲν, ἐν ᾧ δὲ τοῖς πολεμίοις πρῶτα πασιν. ἡ μὲν γὰρ ἀταξία σώζειν δοκῆ, ἡ δὲ ἀταξία πολλοὺς ἡδὴ ἀπολώλεκεν. ἐπειδὴ γὰρ καὶ ἰσχυροὺς τοῖς ἀρχοῖσιν, ὅσοις δὲ, καὶ ἰὼ τὰς ἄλλοις στρατιώταις συλλέγει, καὶ πρὸς ἀγαθὰ ἡροῖ, οἴμα ὑμᾶς πρῶτον ἀν ἐν κερθῶ ποιῆσαι. νῦν μὲν γὰρ ἴσως καὶ ὑμῶς ἀσχυροὺς, ὡς ἀθύμους μὲν ἦλθον ὅτι τὰ ὄπλα, ἀθύμους δὲ πρὸς τὰς φυλακὰς.

† δὴλον

αἰ κε- τας.

ἐὼς δὲ τις αὐτῶν βέλῃ τὰς γνώμας, ὡς μὴ ἔ-
 το μίον ἐνοώνται, τί πείθονται, ἀλλὰ καὶ πῆ-
 ποιήσοισι, πολὺ ἐθιμότεροι ἔσονται. ὅτι ἴσα-
 ρθε γὰρ δὴ ποῦ, ὅτι οὔτε πληθὺς ὄσιν, οὔτε
 ἰσχύς ἢ ἐν τῷ πολέμῳ τὰς νίκας ποιοῦσιν· ἀλλ'
 ὁπόσοι αὐτῶν τοῖς θεοῖς ταῖς ψυχαῖς ἐρρω-
 μνότεροι ἴωσιν ὅτι τὰς πολεμίους, βούτοισι ὡς
 ὅτι τοπολὺ οἱ ἐναντίοι οὐ δέχονται. ἐλεῖ δὲ μνη-
 μαὶ δὲ ἔγωγε ὦ ἄνδρες καὶ τῆτο, ὅτι ὁπόσοι
 μὲν μαρτύροισι ζῶντες ἐκ πατρὸς ἔσπου ἐν τοῖς
 πολεμικαῖς, οὔτοι κακῶς τε καὶ ἀγαθῶς ὡς ὅτι
 πολὺ ἀποδινήσκουσιν. ὁπόσοι δὲ τὸν μὲν θάνα-
 τον ἐγνωσάντων πᾶσι χροῖον εἶ) καὶ ἀναλκῆσον ἀν-
 δροῦ τοῖς, ὡς δὲ τῶ καλῶς ἀποδινήσκον ἀγα-
 νίζονται, βούτοισι ὁρᾶν μᾶλλον πῶς εἰς τὸ γῆρας
 ἀφικνουμένους, καὶ ἕως αὐτῶν ζῶσιν, διδάμο-
 νέεσθαι ἀφ' ἑαυτῶν. ἀ καὶ ἡμᾶς δὲ νῦν κατὰ
 μαθόντας, (ἐν τοιούτῳ γὰρ χαρῶν ἐσομένη) αὐ-
 τὰς τε ἀγαθὰς ἀνδράσιν εἶ), καὶ τὰς ἄλλους
 πᾶσι καλῶν. ὁ μὲν ταῦτ' εἰπὼν, ἐπαύσατο.
 μὲν τῶτον δὲ εἶπε Χερσίφορος· Ἀλλὰ πᾶσι
 ἀθεν μὲν, ὦ Ξενοφῶν, βουδὸν μόνον σε ἐγί-
 γνωσκον, ὅσον ἦκουον ἀθλητῶν εἶ). νῦν δὲ καὶ
 ἐπαυῶ σε ἐφ' οἷς λέγῃς τε καὶ πᾶσι πῆ, καὶ
 βουδὸν μὲν αὐτῶν πλείους εἶ) τοιούτους.
 χροῖον γὰρ αὐτῶν εἶ) ἀγαθόν· καὶ νῦν, ἔφη, μὴ
 μέλλω μὲν, ὦ ἄνδρες, ἀλλ' ἀπελθόντες ἡδὴ
 ἀρῆσθε οἱ δέο μὲν δὲ ἄρχοντας, καὶ ἐλό μὲν οἱ ἦ-
 κετε εἰς τὸ μέσον τῶ στρατοπέδου, καὶ τοῖς ἀρε-
 θέντας ἀγέτε· ἐπειτα ἐκείθεν συγκαταστήσιν τὰς
 ἄλλας στρατιώτας. παρέτω δὲ ἡμῖν, ἔφη, καὶ
 Τολμίδης ὁ κέρυξ, καὶ ἄμα ταῦτα εἰπὼν ἀνέ-
 στη, ὡς μὴ μέλλοιτο, ἀλλὰ περαινέτο τὰ δέον-
 τα, ἐκ τούτου ἠρέθησαν δὲ ἄρχοντες, αὐτῶ μὲν
 Κλεάρχου Τιμασίῳ δαρδανίῳ, αὐτῶ δὲ Σω-
 κράτους Ξανθικῆς ἀχαῖος, αὐτῶ δὲ Αγίας δὲ
 Κλεαῖωρ ὀρχομῆιος, αὐτῶ δὲ Μένωνος
 Φιλήσιος ἀχαῖος, αὐτῶ δὲ Περγείῳ Ξενοφῶν
 ἀθλητῶν. ἐπεὶ δὲ ἤρηντο, ἡμέρα τε χροῖον ὑπέ-
 φανε, καὶ εἰς τὸ μέσον ἦσαν οἱ δὲ ἄρχοντες, ἔδδξεν
 αὐτοῖς πᾶσι φύλακας καὶ ἀσκήσαντας, συγκαλῶν
 τὰς στρατιώτας, ἐπεὶ δὲ καὶ οἱ ἄλλοι στρατιώται
 συνηλθον, ἀνέστη πᾶσι μὲν Χερσίφορος ὁ
 λακεδαίμωνιος, καὶ ἔλεξεν ὡδε· ὦ ἄνδρες στρατιώται, χαλεπὰ μὲν τὰ παρὸν εἶ, ὁπότε ἀνδράν
 στρατηγῶν τοῖσιν τῶν ἀσκήσαντων, καὶ λοχαγῶν, καὶ στρατιωτῶν. πᾶσι δὲ ἐπὶ, καὶ οἱ ἀμφὶ Αἰετῶν, οἱ πᾶσι
 σύμμαχοι οἶντες, πᾶσι δὲ δὴ καὶ ἡμᾶς. ὁμοῦ δὲ ἐκ τῶν παρὸντων ἀνδράσιν ἀγαθὰς τε ἐλθῶν,

A Sin eorum quis animos flexerit, ut non so-
 lum cogitent, quid perpeffuri sint, verum-
 etiam quid facturi; multo alacriores erunt.
 Scitis enim, non multitudinem esse, nō ro-
 bur, quod victoriam in bellis parit: sed eos,
 qui Diis adiuuantibus, firmioribus animis
 hostes adoriuntur, plerumque illi non sus-
 tinent. Venit & hoc in mentem mihi, eos,
 qui bellicis in rebus quoquo modo vitam
 quærant, ignave turpiterque ut plurimum
 mori. Qui vero mortem communem ho-
 minibus uniuersis esse, ac necessariam sta-
 tuunt, tantumq; de eo solliciti sunt, ut præ-
 clare mortem obeant: eos equidem video
 magis ad senectam peruenire, ac quã diu
 viuunt, maiore felicitate frui. Quæ vos &
 animaduertite, quãdo quidem ita tempo-
 ris ratio postulat, & quum ipsi viri fortes fi-
 tis, tum alios cohortamini. Quæ quum di-
 xisset, finem fecit, ac post ipsum Cheriso-
 phus: Ego vero antehac, inquit, saltem ex
 eo te noram; mi Xenophon, quod Atheni-
 ensem esse inaudierã. Nunc & orationem,
 & facta tua laudo, ac tu similes quamplu-
 rimos esse opto. Nam ea res bono publico
 feruiret. Enimvero ne cesslemus, amici, sed
 discedite, ac quicumque magistratibus e-
 getis, eos designate. Designati quum fue-
 rint, media in castra reuertimini, & quos
 delegeritis, adducite. Nam deinde milites
 etiam ceteros aduocabimus. Adfit etiam
 nobis Tolmides præco. Hæc ubi dixisset,
 surrexit: ut ne differrentur ea, quæ confici
 necesse erat, sed absoluerentur quamprimum.
 Deinde prætores lecti sunt, pro Cle-
 archo, Timasio Dardanensis; pro Socrate,
 Xanthicles Achæus; pro Agia Arcade, Cle-
 anor Orchomenius; pro Menone, Phile-
 sius Achæus; Proxeni loco, Xenophon A-
 theniensis. Dum illi legerentur, ac prope
 iam illucesceret, ac duces in mediũ prod-
 irent; habito consilio statuunt, collocatis
 ante castra excubiis, militem conuocan-
 dum esse: qui ubi cõuenisset, primus Che-
 rizophus Lacædæmonius surgens, in hunc
 modum verba fecit: Difficilis est, milites,
 rerum præsentium status, quum eiusmodi
 ducibus, & cohortium præfectis, & mi-
 litibus orbatifimus. Præterea copiarum A-
 riæ, quæ nobis antea societate coniun-
 ctæ erant, iam nos deseruerunt. Sed ta-
 men e præsentibus hisce malis, ut vi-
 ros fortes decet, emergendum nobis erit,

Cherisophus Xenophontem laudat.

Subrogantur duces in mortuorum loca.

Xenophontis prætoris desertio.

ac nequaquam abiiciendi animi: quin potius danda opera, ut si quidem poterimus, præclare vincendo salutem consequamur: sin autem, saltem præclare mortem obeamus, ac numquam hostium in potestatem viui perueniamus. Etenim hoc si fieret, ea nos perperuros arbitror, quæ in ipsos hostes Dij conuertant. Post hunc Orchomenius ille Cleanor surgens, in hanc sententiam verba fecit: Videtis, inquit, milites, periurium regis & impietatem, itemque Tissaphernis perfidiam videtis, qui dum se vicinum Græciæ prædicat, ac plurimi hoc ipsum se facturum ait, quod incolumes nos abducere possit: idem nobis iureiurando sese obstrinxit, idem dextram dedit, idem in fraudem duces illexit, & comprehendit. Nec Iouem hospitalem reueritus, Clearchum conuiuam excepit, & his artibus omnes circumscriptos perdidit. Etiam Arizus, quem nos ad regnum euehere volumus, cui nos fidem dedimus, ac vicissim accepimus, de nobis mutuo non deserendis, etiam hic neque Deos metuens, neque Cyrum mortuum reueritus, a quo, dum viueret, maximis erat honoribus ornatus, ad homines Cyro infestissimos defecit; ac nos, amicos Cyri, adfligere nititur. Verum de his Dij merita supplicia sumat. Nos autem quum hæc videamus, cauere debemus, ne ab eis amplius decipiamur; sed ubi fortissimis animis dimicauerimus quidquid Diis visum fuerit, feramus. Hinc Xenophon surgit, quam elegantissime potuit, ad pugnam ornatus. Existimabat enim, si Dij victoriam largirentur, pulcherrimum ornatum victoriæ conuenire: sin moriendum esset, elegantissimo se dignum cultu iudicabat, quo ornatus diè in terris extremum clauderet. Is in hunc modum exorsus est: Cleanor barbarorum nobis & periuria & perfidiam exposuit, quæ quidem vobis etiam nota esse arbitror. Quod si ergo rursus amice cum ipsis agere consilium est, necesse est id magna cum indignatione animi faciamus; quum videamus, qualia ducibus, qui se ipsis accepta fide tradiderunt, acciderint. Sin de ipsis armata manu pœnas eorum; quæ perpetrarunt, exigere cogitamus, & omni genere belli eos persequi: multæ Diis iuuantibus, ac præclaræ se nobis spes salutis ostendunt. Hæc eo loquente, quidam sternuit. Id quum audissent, vniuersi milites vno impetu Deum adorant. Et Xenophon ait: Quando, milites, nobis de salute loquentibus,

καὶ μὴ ὑφίεσθαι, ἀλλὰ πρῆσθαι, ὅπως ἂν μὴ δυνώμεθα καλῶς νικῶντες σωζώμεθα· εἴ ἢ μὴ, ἀλλὰ καλῶς τὴν ἀποθήσκωμεν, ὑποχίρειοι ἢ μὴ ποιεῖν ἡρώμεθα ζῶντες τοῖς πολεμίοις. οἵμαί γὰρ αἰ ἡμᾶς τοιαῦτα παθῆν, οἷα τοῖς ἔχθροῖς οἱ θεοὶ ποιήσαν. ὅτι τὸν Κλεαῖωρ ὀρχομένιος ἀνέστη, καὶ ἔλεξεν ὧδε· ἀλλ' ὄρατε μὲν, ὦ ἄνδρες, τὴν βασιλέως ὀπιθορκίαν καὶ ἀσεβείαν, ὄρατε ἢ τὴν Τισσαφέρνηος ἀπιστίαν, ὅστις λέγων, ὡς γείτων τὴν εἰρήνην ἔλλαδος, καὶ πλείστου αἰ ποίησαι ἡμᾶς, καὶ ὅτι τούτοις αὐτὸς ἐμύσας ἡμῖν, αὐτὸς δὲ ξείας δοῖς, αὐτὸς δὲ ἀπατήσας, σμύλα βετὸς στρατηγός· καὶ ἔδεν Δία ξένον ἠδέσθαι, διὰ Κλεαρχὸν καὶ ὁμοβράβειος γένος ἰσχυρῶν, αὐτοῖς τούτοις δὲ ἀπατήσας τὸν ἄνδρα ἀπολώλεκεν. Αἰεὶ γὰρ ὅτι ἡμῶν ἠγελομένου βασιλέα καλεῖσθαι, καὶ ἐδώκε μὲν καὶ ἔλαβον μὲν πιστὰ. μὴ παρεδώκεν δὲ ἡμῶν, καὶ οὐκ ἔτε τὸν θεὸν δέσας, ἔτε Κόρον τὸν Ἰεθνηκτὰ ἀδεαθεῖς, ἡμῶν μάλιστα ὑπὸ Κύρου ζῶντος, ἡμῶν τοῖς ἐκείνῃ ἔχθροῖς ἀπιστίας, ἡμᾶς τοῖς Κύρου φίλους καὶ ὡς ποιεῖν πρῆσται. διὰ τούτων μὲν οἱ θεοὶ ἀποτίσαντο ἡμᾶς ἢ δὲ ταῦτα ὀρωπίας, μὴ ποιεῖν δὲ ἀπατηθῆναι ἐπὶ ὑπὸ τούτων, διὰ μαχρημῶν ὡς αἰ δυνώμεθα καλῶς. ἔπο' ὅ, πᾶσι δὲ καὶ τοῖς θεοῖς πάσας. ἐκ τούτου Ζενοφῶν αἰετῶνται, ἐσα λημῶν τὸν πόλεμον ὡς ἐδυνάτο καλῶς, νομίζων, εἴτε νικῶν διδοῖεν οἱ θεοὶ, τὴν καλῶν χρόνον τῶν νικῶν παρέπην· εἴτε τελευτῶν θεοῖς, ὀρθῶς ἔχην, τῶν καλῶν ἑαυτὸν ἀξιώσαντα, ἐν τούτοις τὸν τελευτῶν τῶν χαρῶν. τῶν δὲ λόγου ἤρχετο ὧδε τῶν μὲν τῶν βαρβάρων ὀπιθορκίαν τὴν καὶ ἀπιστίαν λέγει Κλεαῖωρ, ὅτις αὐτὸς δὲ, οἵμαί, καὶ ὑμῶν. εἰ μὲν οὖν βουλώμεθα πάλιν αὐτοῖς ἀφ' ἀφιλίας ἵεναί, ἀνάγκη ἡμᾶς πολλῶν ἀνυμῶν ἔχην, ὀρωπίας τὸν στρατηγός, οἱ ἀφ' ἀπιστίας αὐτοῖς ἑαυτὸν ἐνεχίρεισαν, οἷα πεποιθήσιν. εἰ μὲν τοῖς ἀφ' ἀφιλίας ὡς τοῖς ὀπλοῖς ὡς τε πεποιθήσιν δίκην ὀπιθῆναι αὐτοῖς, καὶ ὁ λοιπὸν ἀφ' ἀφιλίας πολέμου αὐτοῖς ἵεναί, ὡς τοῖς θεοῖς πολλὰ ἡμῖν καὶ καλὰ ἐλπίδες εἰσὶ σωτηρίας. τῶν δὲ λέγοντος αὐτὸν, πᾶσι τῶν πᾶσι ἀκούσαντες δὲ οἱ στρατιῶται, πᾶσι μὲν ὁρμῆν παρεκινήσαν τὸν θεόν, καὶ Ζενοφῶν εἶπε· δοκεῖ μοι, ὦ ἄνδρες, ἐπεὶ ὡς σωτηρίας ἡμῶν λέγει τῶν οἰωνός

ὅτι

οἰωνός

οἰωνὸς τῷ Διὸς τῷ Θεῷ φησὶν ἐφαίνη, ἄξασαί τε
 τῷ Θεῷ τῆς θύσῃ σωτηρία, ὅπου αὖ πρῶτον
 εἰς Φιλίαν χώραν ἀφικώμεθα. σιωπεῖ δὲ
 ἄσασαί τε καὶ τοῖς δῖοις θεοῖς θύσῃ καὶ δυνά-
 μιν, καὶ ὅτῃ δοκῆται αὐτῷ, ἔφη, ἀνατρίψατω πῦρ
 χεῖρα, καὶ ἀέτφαιαν ἀπὸρτες. ἐκ τούτου δὲ
 ἔσαντο καὶ ἐπαμάνισαν. ἐπεὶ δὲ τὰ τῶν θεῶν κα-
 λάως εἶχεν, ἤρχετο πάλιν ὠδεῖ. Εὐτύχημον λέ-
 γων, ὅτι πολλὰ καὶ καλά ἐλπίδες ἡμῖν εἶεν
 σωτηρίας. πρῶτον μὲν γὰρ ἡμεῖς μὲν ἐμπε-
 δοῦμεν τὸς τῶν θεῶν ὄρχους, οἱ δὲ πολέμοιοι ὅπι-
 ωρκήκασι τε, καὶ τὰς ἀσπίδας καὶ τὸς ὄρχους λέ-
 λυκασι. οὕτω δὲ ἐχόντων, εἰς τοῖς μὲν πο-
 λεμίοις ἐναντίοις εἶ) τὸς θεοῖς, ἡμῖν δὲ συμ-
 μάχοις, οἱ ἄφ' ἰσθμοῦ εἰσι καὶ τὸς μεγάλους (α-
 χὲ μικροὺς ποῖν, καὶ τὸς μικροὺς, καὶ ἐν δει-
 νοῖς ὡσι, σῶζεν δὲ πετῶς, ὅτῃ βούλωνται. ἐ-
 πείτα δὲ, ἀναμνήσω γὰρ ὑμᾶς καὶ τὸς τῶν
 παρορῶν τῶν ἡμετέρων κινδυνούς. ἴν' εἰδῆ-
 τε ὡς ἀγαθοῖς τε ὑμῖν παρορῶν εἶ), σῶζον-
 τὰ τε σὺν τοῖς θεοῖς καὶ ἐκ πόνου δεινῶν οἱ
 ἀγαθοί. ἐλθόντων μὲν γὰρ παρῶν καὶ τῶν
 σὺν αὐτοῖς παμπληθεὶ σόλω ὡς ἀφανισί-
 των τὰς ἀδελφάς, ἕως ἵνα αὐτοῖς ἀδελφοῖ
 βολμήσαντες, ἐνίκησαν αὐτοῖς καὶ δὲ ξάμενοι
 τῇ Ἀρτέμιδι, ὅπου σὺς δὲ καὶ ἀχθῶσιεν τῶν
 πολέμων, ἔσαν τὰς χιμῆρας καταθύσειν τῇ
 θεῷ, ἐπεὶ ἐκ εἶχον ἰσθμὸς ἄρῃ, ἐδοξεν αὐ-
 τοῖς κατ' ἐμιαυτὸν πεντακροσίας θύσῃ καὶ ἐπὶ
 καὶ νῦν ἀποθύσοισιν. ἐπειτα ὅτε Ζεῦς ἔφε-
 ρον ἀγέρας πῦρ ἀναεὶθμητον γραπτὰν ἤλ-
 θεν ὅτι πῦρ ἐλλάδα, καὶ τότε ἐνίκησαν οἱ ἡμέ-
 τεροι παρορῶν τὸς τούτων παρορῶν, καὶ
 καὶ γὰρ καὶ τῶν τάλαντων. ὡν ὅτι μὲν τεκμή-
 ρια ὄραν τὰ ἔσπασα, μέγιστον δὲ μῦθον
 ἢ ἐλθῆκε τῶν πόλεων, ἐν αἷς ὑμεῖς ἐχθρῶ-
 ατε καὶ ἐβάρητε. ὁ δὲ ναὶ γὰρ αἰδέσθων δε-
 σπότην, ἀλλὰ τὸς θεοῖς παρορῶν κίψτε. τοῖσιν
 μὲν ἔφε παρορῶν. ἐμὲ δὲ ἔτο ἔερω, ὡς ὑμεῖς
 καταχρῆσθε αὐτοῖς. ἀλλ' ἔγω πολλὰ ἡμέρας,
 ἀφ' ἧ ἀπὸ ξάμενοι τῶν τοῖς ἐκείνων ἐκ γό-
 νοις, πολλὰ πλασῆς ὑμῶν αὐτῷ ἐνικῶτε σὺν τοῖς
 θεοῖς, καὶ τότε μὲν δὲ παρῶν τῶν Κύρου βασιλείας
 αἰδρες ἦτε ἀγαθοί. νῦν δὲ, ὅπου παρῶν τῶν ὑμε-
 τέρας σωτηρίας ὁ ἀγὼν ὅτι, πολὺ δὲ πρὸς ὑμᾶς
 παρορῶν καὶ ἀμείνων καὶ παρορῶν κίψτε εἶ)

A saluatoris Iouis augurium oblatum est: e-
 quidem arbitror, huic Deo votum nuncu-
 padum esse, mactaturos nos victimas, qui-
 bus nos gratos ob conseruationem nostri
 declarabimus, quamprimum in regionem
 pacatam peruenerimus. Præterea Diis ce-
 teris votū faciamus, sacrificaturos nos pro
 facultatibus nostris. Hæc cuicumque pla-
 cuerint, manum tollat. Sustulerūt omnes,
 ac deinde voto concepto pæanem exorfi
 sunt. Peractis rite omnibus, quæ ad Deo-
 rum cultum pertinebāt, rursus ita cepit di-
 cere: Aiebam modo, multas ac præclaras
 spes salutis se nobis ostendere. Primum e-
 nim sacramenta, Diis testibus cōcepta, ra-
 ta habuimus; quum hostes peierando tum
 fœderum, tum iurisiurandi religionem o-
 mnem violarint. Quæ quum ita sint, con-
 sentaneum est, hostibus nostris Deos in-
 fensos esse, nobis præsidio. Possunt autem
 Dij tum ex magnis subito paruos facere,
 tum paruos, etiamsi periculis iactentur, fa-
 cile conseruare, quum volunt. Libet hoc
 loco maiorum etiam nostrorum pericula
 vobis in mentem reuocare, vt sciatis & ve-
 strū esse, vt viri fortes sitis, & strenuos ho-
 mines Deum ope grauissimis etiam in pe-
 riculis seruari. Nam quum Persæ vna cum
 aliis, quos adiunxerant sibi, ingente cum
 exercitu venirent, vt Athenas dederent:
 ausi Athenienses ipsis se obicere, victoria
 potiti sunt. Quumque votum Dianæ fecif-
 sent, quot hostes occidissent, tot se illi Deæ
 capras mactaturos, quia satis multas inue-
 nire non poterant: decretum factum est,
 vt singulos in annos 10 mactarentur, quas
 etiam quotannis hæc tempestate mactant.
 D Deinde quum subsequētibz annis Xer-
 xes, coacto illo innumerabili exercitu, in
 Græciam profectus esset; tum quoque ma-
 iores nostri horum maiores terra marique
 vicerunt. Licet eius rei tamquam argu-
 menta videre, quæ tum cōstituta sunt, tro-
 pæa; longeque maximum testimonium est
 ipsa libertas vrbium, in quibus vos & in lu-
 cem editi, & alti estis. Nec enim vllum ho-
 minem pro domino, sed Deos adoratis.
 Huiusmodi maioribus prognati estis. Ne-
 que tamen eis vos dedecori esse dixerim:
 E quippe necdum multi dies abiēre, quum
 aduersus hos, illorum posteros, acie con-
 gressi, Deū ope multo, quā vos essetis, plu-
 res superastis. Atq; id sane tēporis, p̄ Cyri
 regno viros vos fortes præstitistis: nūc quū
 de salute vestra certamē propositū sit, mul-
 to vos & meliores & alacriores esse par est,
 Cc

atque etiam aduersus hostem fidentiores. A
 Nam si tum, quum nullum adhuc de i-
 pſis periculum feciſſetis, conſpecta ipſo-
 rum immenſa multitudine nihilo minus
 patrio ſpiritu pergere aduerſus eos, au-
 ſi eſtis: nunc quum periculum feceritis, i-
 pſos ne quidem multo pluribus cum co-
 piis vos ſuſtinere velle, quid cauſæ fuerit,
 cur eos adhuc metuatis? Enimvero non
 ideo vos deteriore loco eſſe putetis, quod
 Cyriani prius a veſtris partibus ſtates, iam
 defecerint. Nam illi etiam his ignauiores
 ſunt, quos nos vicimus. Etenim nobis reli-
 ctis ad ipſos fugerūt. At eos, qui facere fu-
 gæ initiū velint, multo melius eſt hoſtium
 in acie, quam noſtra cernere. Quod ſi quis
 veſtrū minus præſenti eſt animo propter
 ea, quod ab equitibus deſtituti ſimus, quo-
 rum copiam hoſtes habent: cogitetis ve-
 lim, equites cetero nihilo plus eſſe quam
 cetero homines. Nā ab equi vel morſu, vel
 calcitracione, nemo vquam in prælio per-
 iit: viri ſunt, per quos in pugnis omnia ge-
 runtur: ac nos quidem multo, quam equites,
 tutiore vehiculo vtimur. Nam illi ab equis
 pendēt, neq; nos tantū metuūt, ſed illud et-
 iā, ne ab equis excutiātur: nos terræ firmi-
 ter innixi, longe vehementius feriemus, ſi
 quis accedat, & multo magis id adtinge-
 mus, quod voluerimus. Vna tantū re nobis
 equites præſtāt, ſecurius, quā nos, fugā ar-
 ripiunt. Quod ſi ad pugnam quidem animi ve-
 ſtri ſatis ſunt cōfidētes, ſed illud vobis gra-
 ue eſt, qd non amplius Tiſſaphernē ducem
 habituri ſitis, neq; rex poſthac rerū venaliū
 forū eſt ſuppeditaturus: cōſiderate, vtrum
 potius ſit, Tiſſaphernē ducem habere, qui
 nobis inſidiari deprehēſus eſt: an eos, quos
 delectos noſmet duces eſſe iuſſimus, & qui
 ſe intelligunt, ſi quid cōmittant, aduerſus
 animos ſuos, ſuaque corpora committere.
 Item conſiderate, num commeatum fatius
 ſit eo foro emere, cuius hi nobis copiam
 fecerunt, magna nimirum pecunia men-
 ſuras paruas, quum quidem vnde poſthac
 argentum ſumamus, non habeamus; an vi-
 ctoria potitos vti menſura, quam magna
 lubitum fuerit. Quod ſi intelligitis, hæc
 melius hoc quidem modo habitura, ve-
 rum flumina eſſe quiddam, quod traii-
 ci nequeat, exiſtimatis; atque ea vos
 tranſiſſe, magnæ vobis eſſe fraudi ducitis:
 conſiderate quaſo, an non illud ipſum
 longe ſtultiſſime barbari fecerint.

ἀλλὰ μὲν καὶ παρρησιώτεροι νῦν παρέπειε(ν)
 ἄλλοις τῶν πολεμίων. τότε μὲν γὰρ ἄπειροι
 ὄντες αὐτῶν, τό τε πλήθος ἄμετρον ὁραίντες,
 ὄμως ἐπολήσατε σὺν τῷ πατριῷ φρονή-
 ματι ἵνα εἰς αὐτοὺς νῦν δὲ, ὅποτε καὶ πεί-
 ραι ἢ δὴ ἔχετε αὐτῶν, ὅτι θελοῦσι καὶ πολλα-
 πλάσιοι ὄντες μὴ δεχέσθαι ὑμᾶς, τί ὑμῖν ἐπι-
 σωρήσῃ τούτοις φοβέσθαι; μηδὲ μὲν τοὶ τῶ-
 πο μείον δόξῃτε ἔχειν, εἰ τοὶ κύριοι παύσθαι
 σὺν ὑμῖν (αὐτοὶ μὲν, νῦν ἀφελήσασιν, ἐπὶ γὰρ
 οἱ κύριοι. Vide Not.)
 βούτοι καὶ κίονες εἰσι τῶν ὑφ' ἡμῶν ἡπικυβίων.
 ἐφ' ἂν οὖν πρὸς ἐκείνοις, καὶ ἀλιπόντες
 ὑμᾶς. τῶν δὲ ἐξελόντας φυγῆς δέχῃ πολὺ
 κρείττον σὺν τοῖς πολεμίοις (αὐτοὶ μὲν, οἱ ἐν
 τῇ ὑμετέρᾳ τάξει ἔσονται. εἰ δὲ τις αὐτῶν ἀθυ-
 μῆται, ὅτι ὑμῖν μὲν ὄσον ἵππεις, τοῖς δὲ πο-
 λεμίοις πολλοὶ παρῶν, οἱ θυμῆθητε, ὅτι οἱ
 μύριοι ἵππεις ὄσον ἄλλο, ἢ μύριοι ἀνδρες-
 ποι εἰσίν. ὑπὸ μὲν γὰρ ἵππου ἐν μάχῃ οὐ-
 δεὶς πώποτε οὔτε δηρῶν οὔτε λακκιδῶν ἀ-
 πέθαιεν, οἱ δὲ ἄνδρες εἰσὶν οἱ ποιικύβητες, ὅ, πᾶσι
 ἐν ταῖς μάχαις γίγνηται. ὄσον μὲν τῶν γὰρ ἵπ-
 πῶν πολὺ ἡμῶν ἐπὶ ἀσφαλέτερον ὄχημα-
 τος ἐσμέν. οἱ μὲν γὰρ ἐφ' ἵππων κρέμονται,
 φοβούμενοι οὐχ ἡμᾶς μόνον, ἀλλὰ καὶ ἑκα-
 πτεσθῆν ἡμῶν δὲ ὅτι τῆς γῆς βεβηκότες, πολὺ
 μὲν ἰσχυρότερον πάσσομεν, ἢ τις πρὸς ἡμᾶς πο-
 λὺ δὲ ἐπὶ μάλλον ὅπου αὐτῶν ἐθέλωμεν, τὰ ἐξ ὅ-
 μεθα. εἰ μόνον πρὸς ἡμᾶς οἱ ἵππεις.
 φέροι αὐτοὺς ἀσφαλέτερον ἔστιν, ἢ ἡμῖν. εἰ δὲ
 δὴ ταῖς μὲν μάχαις παρρησιώτεροι, ὅτι δὲ ὄσον ἐπὶ ἡ-
 μῖν Τιῶνα φέρων ἡγήσεται, ὄσον βασιλεὺς ἀ-
 γρεῖν παρῆξ, τῶν ἄλλων δευτέρου, σκέψασθε πό-
 τερον κρείττον, Τιῶνα φέρων ἡγήσεται ἔχειν,
 ὅς ὅτι βουλῶν ἡμῖν φανερόν ἐστιν, ἢ οἷς αὐ-
 τῶν ἀνδρας λαβόντες ἡγεῖσθαι κελύω-
 μεν, οἱ εἰσονται, ὅτι ἢ πᾶσι ἡμᾶς ἀμύψα-
 νασι, πρὸς ταῖς ἑαυτῶν ψυχὰς καὶ τὰ σώμα-
 τὰ ἀμύψομεν. τὰ δὲ ὅτι τῆς πότερον
 ὠνεῖσθαι κρείττον ἐκ τῆς ἀγροῦς, ἢς οἱ τοὶ
 παρῆξ, μικρὰ μὲν πολλοὺς ἔργου, μη-
 δὲ τῶν ἐπὶ ἐργίας αὐτοὺς λαμβάνειν ἢ, ἢ ἢ ἢ
 πρὸς κερῶν, μὲν γὰρ κερῶν, ὅπως αὐ-
 τῶν ἐκάστος βούληται. εἰ δὲ ταῦτα μὲν γινώσκου-
 τε, ὅτι οὕτω κρείττον, τῶν δὲ πολεμίων ἀπορῶν νομίζετε εἶναι, καὶ μεγάλως ἡγεῖσθαι ἑαυτά.
 τῆ μὲν ἀγαθὰς, σκέψασθε εἰ ἄρα τῶν καὶ μάλιστα πεπονησάντων οἱ ἄλλοι.
 πρῶτες

Handwritten marginal notes on the right edge of the page, including phrases like "οἱ κύριοι", "Vide Not.", and "οἱ κρείττονες".

πύργους μὲν γὰρ οἱ ποταμοὶ, τὴν περὶ τῶν
 πηγῶν ἀπορεῖ ὡς, περὶ οὐδὲν περὶ τῶν πη-
 γῶν ἀφ' ἑαυτῶν γίνονται, ὅσοι δὲ γένου βρέ-
 χοντες. εἰ δὲ μήτ' οἱ ποταμοὶ διήσοισιν, ἢ γε-
 μνόν τε μηδεὶς φανῆται, οὐδ' ὡς ἡμῖν γε ἀθυ-
 μητέον. ὅτις ἀμετα γὰρ μουσῶν, οἷς ὅσα αὖ
 ἡμῶν φαίμεν βελτίους εἶναι, οἱ βασιλέως ἀ-
 κροντος ἐν τῇ βασιλείᾳ χῶρε, πολλὰς τε, καὶ
 μεγάλας, καὶ δὴ δαίμονας πόλεις οἰκοῦσιν. ἐ-
 πιτάμεθα δὲ πεισίδας ὡσαύτως. λυκίονας
 δὲ καὶ αὐτοὶ εἶδομεν, ὅτι ἐν τοῖς πεδίοις τὰ ἐρυ-
 μνά καὶ ἀλαβόντες, τὴν τοῦτου χῶρον κερ-
 ποῦνται. καὶ ἡμᾶς δὲ αὖ τ' ἐφ' ἡμῶν ἐγὼ γε χερ-
 ναίην μὴ πτω φανερὸς εἶναι, οἷα δὲ ὠρμηθῆναι,
 ἀλλὰ κατασκυβάσθαι, ὡς αὐτὸς που οἰκῆ-
 σοντες. οἶδα γὰρ, ὅτι καὶ μουσῶν βασιλεὺς
 πολλοὺς μὲν ἡγεμόνας αὖ δόξῃ, πολλοὺς δὲ αὖ
 ὁμηροῦς πρὸ ἀδόλως ἐκπέμψαν. καὶ ὁδο-
 ποιήσῃ γ' αὖ αὐτοῖς, καὶ εἰσὼ τε δριπποῖς
 βούλοιντο ἀπιέναι. καὶ ἡμῖν γ' αὖ οἶδ' ὅτι
 πεισάσμενος ταῦτα ἐποίησεν, εἰ ἔωρα ἡμᾶς
 μὲν τὸν ποταμὸν ἀζομενοῖς. ἀλλὰ γὰρ δέ-
 δοικα μὴ, αὖ ἀπαξ μάθωμεν ἄργεῖ ζῆν,
 καὶ ἐν ἀφθόνοις βιοτῶν, καὶ μῆδων ἢ ἐν φρ-
 σῶν καλῶν καὶ μεγάλων γυναιξὶ καὶ παρθένοις
 ὁμιλῆν, μὴ ὡς φρ' οἱ λωτοφάγοι ἐπιλαθῶ-
 μεθα τ' οἷα δὲ ὁδοῦ. δοκῆσθαι μοι εἰκῆς καὶ δίχαρον
 εἶναι, περὶ τὴν εἰς τὴν ἐλλάδα καὶ περὶ τοῖς οἰ-
 κείοις περὶ τῶν ἀφικησῶν, καὶ ἐπιδειξῶν τοῖς
 Ἕλλησιν, ὅτι ἐκόντες πένονται, ἔξον αὐτοῖς πρὸς
 νῦν οἷα ἀκλήρους πολιτῶν ὄντας, ὅσοι δὲ χε-
 ριστῶν πλοισίους ὄντας. ἀλλὰ γὰρ, ὡς αὖ
 δρες, πύργους ταῦτ' ἀγαθὰ δηλονότι τῶν κερ-
 ποῦντων ἐστίν. τῶν δὲ δὴ λέγειν, πῶς αὖ πορβ-
 οίμεθα τὴν ὡς ἀσφαλῆσαι, καὶ εἰ μάχεσθαι
 δεοί, ὡς κερπῶν μαχόμεθα. περὶ τὴν τοῖν
 νῦν, ἔφη, δοκεῖ μοι καὶ ἀκαῦσαι τὰς ἀμάξας,
 αἷς ἐχόμεν, ἵνα μὴ τὰ ζῴων ἡμῶν στρατηγῆ,
 ἀλλὰ πορευόμεθα ὅποι αὖ τῆ στρατῶν συμφέ-
 ρη. ἔπειτα καὶ τὰς σκηνὰς συγκατακαῦσαι. αὖ-
 ται γὰρ αὖ ὄχλον μὲν παρέχοισιν ἄγαν, σὺν
 ὠφελουσι δὲ ὅσοι οὐτε εἰς τὸ μάχεσθαι, οὐτ'
 εἰς τὸ ἐπιτιθήσθαι ἔχον. ἐπὶ τῶν ἄλλων σκηνῶν
 τὰ περὶ τὰ ἀπαλλάξωμεν, πλὴν ὅσα πο-
 λέμου ἐνεκεν, ἢ οἰτων, ἢ ποτῶν ἐχόμεν. ἵν'
 ὡς πλείους μὲν ἡμῶν ἐν τοῖς ὅπλοις ὄσιν,

Quamuis enim omnes fluuij procul a fon-
 tibz suis transfiri nequeant, tamen ab iis,
 qui ad fontes ipsos progrediuntur, sic trāf-
 iri possunt, vt ne genu quidem ab aqua hu-
 mectetur. Iam si nec amnes nos transmissi-
 furi sint, & dux nullus vsquam compareat;
 non tamē ne sic quidem animum despon-
 dere debemus. Scimus enim Mysos, quos
 dicere nobis præstantiores non possumus,
 inuito rege in ipsius ditione multas, & am-
 plas, & opulentas vrbes incolere. Idem de
 Pifidis scimus. Lycaonas ipsi vidimus oc-
 cupatis munitis in planicie locis, regia di-
 tionis fructus percipere. Atque equidem
 haudquaquam dixerō, debere nos palam
 profiteri, quasi domum pergamus: sed po-
 tius simulandum existimo, quasi heic ali-
 cubi velimus habere sedes ac domicilia.
 Scio certe regem Mysis permultos duces
 daturū esse, permultos obsides, sine fraude
 se eos dimissurum. Immo etiam viam ipsi
 strueret, etiam si vel in quadrigis discedere
 vellent. Quæ quidem ipsa, sat scio, luben-
 tissime nobis etiam præstaret, si nos vide-
 ret ita nosmet parare, quasi mansuri heic
 essemus. Verum metuo, ne si semel ignau-
 ter, & in omnium rerum copia viuere cō-
 suecamus, atque etiam Persarum & Me-
 dorum proceris & elegantibus feminis ac
 puellis familiares esse cepimus, Loto-
 phagorum in morem, suscipiendi in pa-
 triam itineris obliuiscamur. Quamobrem
 consentaneum & æquum mihi videtur ef-
 se, primum, vt in Græciam & ad propin-
 quos redire conemur, ac Græcis ostendā-
 mus, sua ipsos sponte pauperes esse; quum
 liceat eis, qui domi iam vitam inopem a-
 gunt, si huc pergant, palam opulentis esse.
 Sedenim, milites, hæc omnia bona sunt
 eorum, qui victores euadunt. De eo iam
 dicendum erit, quo pacto quam tutissime
 profecturi simus, ac si prælio decertādum
 sit, quam optime prælium ineamus. Itaque
 primum plaustra nobis exurenda censeo,
 ne impedimentorum vehicula nobis im-
 perent; sed quocumque visum erit exerci-
 tui conducere, pergamus. Deinde etiam
 tabernacula concremanda esse. Nam eo-
 rum vectura negotium nobis facessit, ne-
 que quidquam vel ad pugnam, vel ad
 comineatum comparandum adiumentum
 adferunt. Præterea vasorum reliquorum,
 quæ superuacanea sunt, onere nosmet li-
 berabimus; exceptis iis, quæ vel ad bel-
 licos vsus, vel cibi, vel potus habemus:
 vt quamplurimi nostrū inter armatos sint,

pauci admodum impedimenta vehant. A
 Nostis enim fortunas omnes illorum, qui
 vincuntur, alienam in potestatem trāsire.
 Adeoque si vicerimus, existimare debe-
 mus, hostes ipsos impedimenta nostra ve-
 cturos. Restat, vt de eo dicam, quod esse
 mihi videtur maximū. Videtis etiam ho-
 stes nō ante, bello nos ausos fuisse laceffe-
 re, quam duces nostros cepissent. Existi-
 mabant enim, quam diu duces habituri ef-
 semus, ac nos ipsis obtemperaturis; satis fo-
 re viriū nobis ad hoc, vt superiores in bel-
 lo euaderemus: verū vbi duces cepissent, B
 eorumdem orbitate, ac perturbatione or-
 dinis, futurum arbitrātur, vt periremus.
 Quamobrē & duces iam designatos, ne-
 cesse est iis, quos antehac habuimus, mul-
 to esse diligētiores: & milites ordinum ob-
 seruantiores, & ad parendum præfectis
 promptiores modo, quam antehac. Quod si
 decreueritis, vt si quis dicto non fuerit au-
 diens, semper liceat ei, qui e vobis forte ad-
 fuerit, in hunc vna cum præfecto exem-
 plum statuere; tum nimirum hostes plane
 spe sua excident. Nam hodierno die Cle-
 archos vel sexcentos pro vno conspēcturi C
 sunt, per quos nemini esse ignauro liceat.
 Sed iam tempus est, vt ad finem hæc per-
 ducamus. Nam fortassis hostes mox ade-
 runt. Quidquid autem horum vobis recte
 dictum videtur, quamprimum ratum ha-
 bete, quo re ipsa perficiatur. Quod si quis
 aliorum meliorem hac rationem perspi-
 cit, etiam si priuatus gregariusque miles sit,
 tamen eam nobis commonstrare ne ve-
 reatur. Omnes enim communiter salutis
 & incolumitatis egemus. Post hæc Cheri-
 sophus: Enimuero, inquit, si quid aliud ne-
 cessarium erit, quod Xenophon omiserit,
 statim fieri poterit. Quæ autem iam dixit,
 quamprimum decerni optimum esse du-
 co: & vero cui probantur, is manum tollat.
 Mox sustulerunt omnes. Et Xenophon,
 quum iterum adfurrexisset: Audite, in-
 quit, milites, quæ nobis metuenda putem.
 Patet, eūdem nobis esse ad ea loca, in qui-
 bus commeatum habeamus. Ego vero
 pulcherrimos audio vicōs non vltra xx
 stadia hinc abesse. Quare nihil mirer, si
 quemadmodum timidi canes prætereun-
 tes & insectantur & mordent, si possunt,
 persequentes fugiunt; sic etiam hostes isti
 nos discedētes a tergo sequantur. Itaq; secu-
 rius fortassis iter fecerimus, si in quadratū
 agmē dispositis armatis incedamus, vt im-
 pedimenta, & omnis turba loco sit tutiore.

ως ελάχιστοι δὲ σκλοφοράσι. κραυμυίων
 μὴ γὰρ ὀπίσθεσθε ὅτι τὰ πάντα τὰ ἀλλότρια πῦτα δὴ
 ἡ δὲ κραυμυίων, καὶ τὸς πολέμιοις δὲ σκλο-
 φόροις ἡμετέροις νομίζω. λοιπὸν μοι εἰπεῖν,
 ὅσων καὶ μέγιστον νομίζω εἶ. ὁρᾶτε γὰρ καὶ
 τὸς πολέμιοις, ὅτι οὐ παρέσθεν ὄξειενχεῖν
 ἐτόλμησαν πρὸς ἡμᾶς πόλεμον, ὡρὶν τὸς
 στρατηγῶν ἡμῶν σιωπῆσαν, νομίζοντες, ὄν-
 των μὴ τῶν ἀρχόντων, καὶ ἡμῶν πειθομένων,
 ἰσχυροῦς εἶ) ἡμᾶς παρεγγύεσθαι τῶν πολέμων
 λαβόντες δὲ τὸς ἀρχοντας, ἀναρχία καὶ ἀ-
 τάξια σὺ νομίζον ἡμᾶς ἀπλέεσθαι. δὲ οὖν πο-
 λὺ μὴ τὸς ἀρχόντες ὀπιμελετέροις ἡμέ-
 ρασιν τὸς νῦν τῶν παρεσθεν, πολὺ δὲ τὸς πρὸ
 ἀρχοντοῦς ὑποκατοτέροις, καὶ πειθομένοισι
 μάλλον τοῖς ἀρχοῖσι νῦν, ἢ καὶ παρεσθεν. ἡ
 δὲ πῖς ἀπειθῆ, ἡ ψήφισαθε τὸν ἀεὶ ὑμῶν ἐν-
 τυγχάνοντα σὺ τῶν ἀρχόντι κραυμυίων, οὐ-
 τως οἱ πολέμοι πληθύνον ἐφθασμένοι ἔσονται.
 τῆδε γὰρ τῆ ἡμέρᾳ μυσίους ὄφονται αἰθ' ἐ-
 νος Κλεάρχους, τὸς ὁσθένι ὀπιβέψοντες κα-
 κῶ εἶ). ἀλλὰ γὰρ καὶ φράσην ἡδὴ ὤρε. ἴσως
 γὰρ οἱ πολέμοι αὐτίκα παρέσονται. τὸ πῖ
 μὴ οὖν τούτων δοκεῖ καλῶς εἶναι, ὀπικυρώ-
 σατε ὡς τῶν, ἴν' ἔργω τ' ἀφῆντε. εἰ δὲ τ' ἀφῆ-
 πῖς τῖ εἶδε τῶν δὴ βέλτιον, ἢ τῶν, πολυμά-
 τω καὶ ὀ ιδιώτης διδάσκει. πῶντες γὰρ τ' χρι-
 νῆς σωτηρίας δεόμεθα. μὲν δὲ τῶν Χφεί-
 σφος εἶπεν· Ἀλλ' εἰ μὴ πῖνος ἄλλου δὲ πρὸς
 τούτοις, οἷς λέγει Ξενοφῶν, καὶ αὐτίκα ἔξε-
 σι ποίσην· ἀ δὲ νῦν εἶρηκε, δοκεῖ μοι ὡς τῶν
 σα ψήφισαθαι ἀεὶσιν εἶ). καὶ ὅτῳ δοκεῖ τῶν
 τῶν, ἀνατῆναι πῖν χεῖρα. ἀνέτῆναι ἀπῶ-
 ντες. ἀνατῆναι δὲ πάλιν εἶπε Ξενοφῶν· ὦ ἀν-
 δρες, ἀκούσατε ὡν πρὸς δοκᾶν δοκεῖ μοι. τ' δὴ
 λοιοῖτι πορθέεσθαι ἡμᾶς δεῖ, ὅσῳ ἔξορῶ
 τῶν ὀπιτῆδεια. ἀκούω δὲ κάματος εἶ) κα-
 λῶς, οὐ πλεῖον εἶχσι σαδίων ἀπεχούσας.
 σὶν ἀν' οὖν θαυμάζοιμι, εἰ οἱ πολέμοι,
 ὡς πρὸ οἱ δειλοὶ κύνες, τὸς μὴ παρόντας δι-
 ἔωχισί τε καὶ δάκροισιν, ἡ δυνῶνται, τὸς
 δὲ διώκοντας φθῆσιν· εἰ καὶ αὐτοῖς ἡμῶν ἀ-
 πειδοῖν ἐπαχολοιοῖεν. ἴσως οὖν ἀσφαλέ-
 τερον ἡμῶν πορθέεσθαι πλάσιον ποιοῖ-
 σαμῶν τῶν ὀπλων, ἴνα τῶν σκλοφο-
 ρα, καὶ ὀ πολὺς ὄχλος ὀ ἀσφαλετέρον ἢ
 εἰ οὖν

Handwritten marginal notes in a cursive script, likely a commentary or translation of the main text. The text is partially obscured and difficult to read due to the angle and fading of the original document.

είδω νῦν ἀποδείξειν, τίνα χρὴ ἡγεῖσθαι τῶν
 πλαισίου, καὶ τὰ παρῶθεν χρῆσθαι, καὶ τίνας
 ὅτι τῶν πλαισίων ἐκατέρων εἶ, καὶ τίνας ὀ-
 πιασφυλακῆν, οὐκ ἀν, ὅποτε οἱ πολέμοιοι ἔλ-
 θοιεν, βουλεύεσθαι ἡμᾶς δεοί, ἀλλὰ χρῆσθαι
 ἀνδρῶν τοῖς τετραγμείοις. εἰ μὴ οὖν ἄλλοις
 βέλτιον ὄρα, τ' ἄλλως ἐχέτω. εἰ δὲ μὴ, Χη-
 εῖσοφος μὲν ἡγήτο, ὅτι καὶ λακεδαίμονιός
 ἔστι τῶν πλαισίων ἐκατέρων δύο τῶν παρ-
 εστυάτων στρατηγῶν ὅτι μελοῖσθαι, ὀπιασο-
 φυλακῶν δὲ ἡμεῖς οἱ τινεῶτατοι, ἐγὼ τε καὶ
 Τιμασίων Διῶν εἶ. ὅ δὲ λοιπὸν, πειρώμενοι
 ταύτης τῆς ταξέως, βουλεύσομεθα ὅ, π' ἀν
 αἰεὶ κέρησον δοχρῆν εἶ. εἰ δὲ τίς ἄλλο βέλτιον
 ὄρα, λέξάτω. ἐπεὶ δὲ ὁδοὶς ἀντέλεθρον, εἶπεν
 ὅτω δοκεῖ ταῦτα, ἀνατρενάτω τὴν χεῖρα. ἔδο-
 ξε ταῦτα. νῦν, ἔφη ἀπὸντας ποῖσθαι δὲ τὰ δεδο-
 γμένα καὶ ὅσπιν τε ὑμῶν τῆς οἰκείους ὅτι θυμῶν
 ἰδεῖν, μεμνήσθαι ἀντ' ἀγαθός εἶ. οὐ γὰρ ἔστιν
 ἄλλως τοῦτου τυχεῖν. ὅσπιν τε ζῶν ὅτι θυμῶν,
 π' ἐξάτω νικᾶν. τῶν μὲν γὰρ νικῶντων ὁ κα-
 τακρίων, τῶν δὲ ἡττωμένων ὁ ἀποθνήσκων
 ἔστι. καὶ εἴπιν γε χρῆμάτων ὅτι θυμῶν, κεραιὴν
 πειράσθαι. τῶν γὰρ νικῶντων ἔστι καὶ τὰ ἐαυ-
 τῶν σώζειν, καὶ τὰ τῶν ἡττωμένων λαμβάνειν.
 τούτων λεγόντων ἀέσησαν, καὶ ἀπελθόντες
 κατέκαον τὰς ἀμύξας καὶ τὰς σκίνας. τῶν δὲ
 παρῶθεν ὅπου μὲν δεοί τίς μετεδίδδον ἀλ-
 λήλοισ, τὰ δὲ ἄλλα εἰς ὁ πῦρ ἐρρίπθον. ταῦ-
 τὰ ποιήσαντες ἠελοποιούτο. ἀελοποιουμέ-
 νων δὲ αὐτῶν ἔρχεται Μιθραδάτης σὺν ἰπ-
 πύσιν ὡς τεράκοντα, καὶ καλεσάμενος τῆς
 στρατηγῆς εἰς ἐπήκρον, λέγει ὡδε. Ἐγὼ, ὦ ἀν-
 δρες ἑλλήνες, καὶ Κύρω πῖσος ἴω, ὡς ὑμεῖς
 ὅτι σαδε, καὶ νῦν ὑμῖν δῖνοις καὶ εἰσάδε εἰμι
 σὺν πολλῷ φόβῳ δέχων. εἰ οὖν ὀρώω ὑμᾶς
 σωθῆναι π' βυλδορμόις, ἔλθοιμι ἀντ' ὅρα
 ὑμᾶς, καὶ τοῖς τεράποι τὰς πόδας τ' ἄγων. λέ-
 ξάτε οὖν, ἔφη, παρῶς με, τί ἐν ἴῳ ἐχετε, ὡς
 παρῶς φίλον τε καὶ δῖνοιν, καὶ βουλόμενον χρῆν
 σὺν ὑμῖν τ' εἶλον ποῖσθαι. βυλδορμόις τοῖς
 στρατηγῆς ἔδοξεν ἀποκρίνασθαι τὰδε, καὶ ἔλεγε
 Χηεῖσοφος ἡμῖν δοκῆ, ἴω μὲν τίς ἐὰ ἡμᾶς ἀ-
 πύνασι οἴκαδε, ἀφ' ὅπου βύσθαι τ' ἄρα, ὡς ἀν
 δυνάμει, ἀσινέσθαι ἢν δὲ τίς ἡμᾶς τ' ὁδοὶ ἀποκαλύψῃ, ἔλα πολεμῆν τῆσιν ὡς ἀνδυνάμει κεραι-
 πια. ἐκ τούτου ἐπέθετο Μιθραδάτης διδάσκων, ὡς ἀπορον εἶπ, βασιλέως ἀχρῖος. ὅτι ἡμῶν ἐν τα

A Quod si iam statuerimus, quē a fronte cu-
 rare, quem ab utroq; laterum, quem a ter-
 go quadrati agminis esse oporteat; non ne-
 cesse sit tum nos deliberare, quum hostes
 aduenerint, sed milite iam instructo lice-
 bit uti. Si quid igitur ab alio rectius perspi-
 citur, aliter res instituitor: sin autem, Che-
 risophus fronti præsit, præsertim quum sit
 Lacedæmonius. Vtriusque lateris, duo na-
 tu maximi duces, curam habeant: tergum
 nos ætate minores custodiamus, ego scili-
 cet ac Timasio, uti nūc quidem res habet.
 B Quod superest, posteaquam huius ordinis
 periculum fecerimus, quidquid semper o-
 ptimum facto videbitur, id consilij capie-
 mus. Si quis meliorem rationem perspicit,
 eam exponat. Quum nemo aduersaretur,
 ait: Cui probantur hæc, manum tollat. Ita-
 que res decreta fuit. Et Xenophon: Præ-
 standam iam sunt, inquit, re ipsa, quæ a nobis
 decreta sunt. Qui suos videre desiderat,
 meminerit debere se virum fortem esse.
 Nam ceteroqui nequit hoc adipisci. Qui
 item vita cupit frui, det operam, ut vincat.
 Victoribus enim, cædes hostium; victis,
 mors est proposita. Si denique opum quis
 cupiditate ducitur, id conetur, ut superior
 euadat. Etenim victorum est, & sua tueri;
 & ea, quæ victi possident, sibi vindicare.
 Quæ quum ab Xenophontē dicta fuissent,
 surrexerunt omnes; & quū abiissent, plau-
 stris tentoriaque cremarunt. Deinde vasa
 superuacanea cum indigentibus commu-
 nicant, cetera in ignem abiiciunt. Post hæc
 prandent, quo tempore Mithradates cum
 equitibus triginta circiter venit, ac duci-
 bus in locum, vnde posset exaudiri, voca-
 tis, ait: Equidem Cýro, Græci, quemadmo-
 dum vobis cōstat, fidelis fui, & vobis nūc
 optime volo, adeoque heic magno eū me-
 tu verfor. Itaque si quid vos consilij saluta-
 ris habere videro, ad vos me cum ministris
 omnibus cōferam. Quare quid vobis ani-
 mi sit, mihi & amico, & vestri studioso, &
 vobiscum proficiscendi, cupido, exponite.
 Duces, re deliberata, statuerunt respōden-
 dum esse verbis Cherisophi: Decreuimus
 per hanc regionem quam pacatissime do-
 mum iter facere, si per alios liceat. Sin quis
 iter impediatur, eum pro viribus fortiter bello
 petemus. Tum vero Mithradates ostendere
 nitēbatur, nullam inuito rege salu-
 titis iniri posse rationem: deque hoc intel-

Græci im-
 pedimentis
 exurunt.
 Mithradates
 explorator.

Decretum de non admittendis proo praconibus et aliis.

lectum est, fidem ei non habendam. Nam & Tissapherni familiaris quidam fidei causa Mithradati aderat. Proinde visum est ducibus, nihil statui melius posse; quam si, quam diu sint in hostico, bellum praconibus nullis interuenientibus gererent. Nam illi accedendo militum animos corrumpebant, atque inter alios Nicarchum Arcadem cohortis praefectum, qui noctu cum xx hominibus discessit. Post haec pransi Zathen fluuium traiciunt, & instructi pergunt, iumentis ac turba inermi in medium recepta. Non longe progressi quum essent, prodit iterum Mithradates hic in conspectum cum cc equitibus, sagittariis & funditoribus agilibus & expeditis admodum, cccc, simulans se Graecis amicum accedere. Quum propius abesset, & subito equites ipsorum, & pedites partim emittebant tela, partim fundis nostros vulnerabant. Qui extremo erant in agmine feriebantur impune, quum ipsi nihil nocerent. Nam Creteneses minus ad interuallum, quam Persae, sagittas mittebant; & quia nudi essent, intra grauis armaturae milites se recipiebant. Itidem iaculatores minus longe tela emittebant, ut adtingere funditores haud possent. Tum vero Xenophonti visum est persequendum esse hostem, adeoque grauis armaturae milites, & cetrati, qui cum ipso erant extremo in agmine, tametsi persequerentur, nullum tamen ex hostibus ceperunt. Nam equites Graeci nullos habebant, & pedites fugientem e longinquo peditatum hostium exiguo in campo capere non poterant. Non enim longe a copiis ceteris persequi licebat. Praeterea barbari equites etiam quum fugerent, nihilo minus vulnerabant sequentes, quippe qui ab equis a tergo sagittas eiacularentur. Et quantum spatij persequendo Graeci progrediebantur, tantumdem eos pugnando retrocedere necesse erat. Quo factum est, ut die toto non plura, quam xxv stadia conficerent; & sub vesperam in vicus perueniret. Haec vero noua erat anxietas. Cherisophus & ij, qui inter duces maximi nati erant, Xenophontem reprehendebant, quod a phalange longius hostem persequutus fuisset; neque id villo cum hostium incommodo, & suo cum periculo. Quae quum audiret Xenophon, recte se reprehendi aiebat, ipsa re orationi eorum testimonium perhibente; Verum equidem, inquit, necessitate adductus sum, ut ipsos persequerer.

Xenophontis ingenuitas.

Ξενοφών ἐλεγε, ὅτι ὀρθῶς ἤπαινον, καὶ αὐτὸς ὁ ἔρπον αὐτοῖς μὴ βλαβερὴν ἀλλ' ἐγὼ ἠναγκάσθη διώκειν, ἐπεὶ

δὴ ἐγγνώσκετο, ὅτι ὑποπίος εἶη. καὶ γὰρ τῶν Τισσαφέρουσις οἰκείων παρηκρολουή πεισεως ἔνεκα. καὶ ἐκ τούτου ἐδόκει τοῖς στρατηγῶσι, βέλπιον εἶναι δόγμα ποιήσασθαι, τὸν πόλεμον ἀκήρυκτον εἶναι, ἕς τε ἐν τῇ πολεμίᾳ εἶεν. διέφθερον γὰρ παρεσιόντες τὰς στρατιώτας, καὶ εἰς αὐτὰς ἐλάττωσαν Νικαρχὸν Σερκίδα· καὶ ὄχετο ἀπὸ τῶν νυκτὸς σὺν ἀνδράποιοις ὡς εἴκοσι. μὲν δὲ ταῦτα ἀερισήσαντες, καὶ Διαβαίτες τὸν Ζάθην ποταμὸν ἐπορεύοντο τετραγμένοι, τὰ ὑποζύγια καὶ τὸν ὄχλον ἐν μέσῳ ἔχοντες. οὐ πολὺ δὲ παρεληλυθότων αὐτῶν ὅτι φαίνεται πάλιν ὁ Μισραδάτης, ἰππέας ἔχων ὡς Διακροῖους, καὶ Ἰξότας καὶ σφενδοήτας ὡς τετρακροῖους, μάλα ἐλάφρους καὶ δίζωνους καὶ παρρηκτοῦς, ὡς φίλος ἂν, παρὲς τὰς ἑλλήνας· ἐπεὶ δὲ ἐγγυὺς ἐγγύετο, ἔλαπίης οἱ μὲν αὐτῶν ἐπὶ ἔδου καὶ ἰπποῖς καὶ πεζοῖ, οἱ δὲ ἐσφενδοῶν καὶ ἐπίβρωσται. οἱ δὲ ὀπισθοφυλακῆς τῶν ἑλλήνων ἐπαρῶν μὲν κακῶς, ἀντεπείσω δὲ σθέν. οἱ τε γὰρ κηῖτες βραχυτέρῃ τῶν ἄλλων ἐπὶ ἔδου, καὶ ἅμα ψιλοὶ ὄντες εἴσω τῶν ὀπλων κατεκλίοντο· οἱ τε ἀκνητῆς αἱ βραχυτέρῃ κηῖνίζον ἢ ὡς ἐξικησθαι τῶν σφενδοῶν. ἐκ τούτου Ξενοφῶντι ἐδόκει διώκειν αὐτοὺς, καὶ ἐδίωκον τῶν τε ὀπλιτῶν καὶ τῶν πελαγῶν οἱ ἔτυχον σὺν αὐτῶν ὀπισθοφυλακῆς ἰπποῖς. διώκοντες δὲ σθένα κατελάμβανον τῶν πολεμίων. οὔτε γὰρ ἰπποῖς ἦσαν τοῖς ἑλλησιν, οὔτε οἱ πεζοὶ τὰς πεζοὺς ἐκ πολλοῦ φέρωντας ἐδίωκοντο κατὰ λαμβάνειν ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ. πολὺ γὰρ οὐχ οἷόν τε αὐτῶν τὸ ἄλλου στρατεύματος διώκειν. οἱ δὲ βαρβάροι ἰπποῖς καὶ φέρωντες ἅμα ἐπίβρωσται, εἰς τῶν πᾶσιν ἔξέδοντες ἀπὸ τῶν ἰπποῶν. ὁ πόσον δὲ παρεδίωξαν οἱ ἑλλήνες, ὅσοδο πάλιν ἐπαναχωρῶν μαχρῶδους ἔδφ. ὡς τε τῆς ἡμέρας ὀλίγη δὴ πάλιν οὐ πλέον πέντε καὶ εἴκοσι σταδίων, ἀλλὰ δειλῆς ἀφίχοντο εἰς τὰς κώμας. ἔνθα δὴ πάλιν ἀθυμία αὐτῶν. καὶ Χερεισοφός καὶ οἱ παρρηκτοῖς τῶν στρατηγῶν Ξενοφῶντα ἠπαινον, ὅτι ἐδίωκον ἀπὸ τῆς φάλαγγος, καὶ αὐτοὺς τε ἐκινδύνωσαν, καὶ τὰς πολεμίουσιν σθέν μᾶλλον ἐδίωκον βλαβερῶν ἀκροῦσας ὅτι

Handwritten marginal notes in Greek script, partially visible on the right edge of the page.

ἔπει εὐρων ἡμᾶς ἐν ταῖς μάχαις κακῶς μὲν πα-
 ροῖας, ἀντίποιός, δὲ ὡσθὲν δυνάμεις. ὅτι δὲ
 ἐδίωκον, ἀγνοῖ, ἔφη, ὑμεῖς λέγετε κακῶς μὲν
 γὰρ εὐρων ποιεῖν μᾶλλον ἐδυνάμιστα τοῖς πολεμίοις,
 ἀνεχόμενοι δὲ πᾶν χαλεπῶς. τοῖς οὖν τοῖς
 χερσὶν, ὅτι εὐρων πολλὴ ῥώμη, ἀλλὰ σὺ ὀλί-
 γοις ἤλθον ὡς βλάψαι μὲν μὴ μέγα λα, δη-
 λαῖσαι δὲ ὡν δυνάμει. νῦν γὰρ οἱ μὲν πολέμοι το-
 ξόδοι καὶ σφενδοῖσιν ἔσονται ἔτε οἱ κρηῖτες ἀντι-
 βλάψαι δύνανται, ἔτε οἱ ἐκ χερσὶν βλάψοντες ἐξ-
 κινῶν. ὅταν δὲ αὐτοὶ δυνάμει, πολὺ μὲν ἔχ-
 οῦν τε χειρὸν ἀπὸ τῆς στρατιώματος διακίβη. το-
 λήριον δὲ ἐνθάδε εἰ ταχὺς εἴη περὶ τῶν περὶ ἂν
 δυνάμει κατὰ λαοὺς ἐκ τοῦ ῥύματος ἡμῶν μὲν
 οὖν εἰ μὴ οὐκ ἐπιρῶν, ὡς μὴ δυνάμει
 βλάψαι ἡμᾶς πορθομένων, σφενδοῖσιν τε τῆ
 ταχίτην δὲ καὶ ἵππων. ἀκῶ δὲ εἴη ἐν τῇ στρα-
 τῶματι ἡμῶν ῥώμης, ὡν τοῖς πολλοῖς φασὶν ἐ-
 πιπλάσσειν σφενδοῖσιν, καὶ τὸ βέλος αὐτῶν διπλά-
 σιον φέρεται τῆς σφενδοῦ. ἐκ τῆς αἰτίας γὰρ,
 ἔφη, τὸ χροῖον πλῆθος τοῖς λίθοις σφενδοῖσιν, ὅτι
 βραχὺ ἐκινῶν οἱ δὲ ἑρῶν καὶ τῆς μολιβδίνου
 ὅτι πᾶσι χροῖον. ὡς οὖν αὐτῶν ὅτι σκεψάμεθα
 πῶς περὶ σφενδοῦσιν, καὶ τῆς ταῖς μάχαις
 δυνάμει αὐτῶν ἀργύριον, ταῖς δὲ ἀλλὰ πλέκων ἐπέ-
 λοντι ἀλλοῖς ἀργύριον ἡμῶν, καὶ ταῖς σφενδοῖσιν
 τῶν ἐπιπλάσσειν ἐπέλονται ἀλλοῖς πᾶσι ἀτέλειαν εὐ-
 εἰσπῶν, ἴσως πῶς φασὶν ταῖς ἡμᾶς ὡ-
 φησὶν. ὅρα δὲ καὶ ἵππους ἐν ταῖς στρατιώματι, τῶν
 μὲν πᾶσι παρ' ἐμοί, τῶν δὲ Κλεάρχου καὶ ἀ-
 λκιμῶν, πολλοὺς δὲ καὶ ἀλλοῖς ἀχμῶν τοῖς
 σκελετοφόροις αὐτῶν τῶν πορθητῶν ἐκλέ-
 ξαντες, σκελετοφόροι μὲν αὐτῶν, τῶν δὲ ἵπ-
 πους εἰς ἵππους καὶ σκελετοφόρους, ἴσως καὶ εἰποι
 τῶν σκελετοφόροις ἀνάσσειν. ἐδοξε ταῦτα, καὶ ταῦ-
 τῶν τῆς νυκτὸς σφενδοῖσιν μὲν εἰς ἀνεχόμενοις ἐ-
 χροῖον, ἵππων δὲ καὶ ἵππων ἐδοκίμασαν τῆ
 ὑπεράμα εἰς πεντήκοντα, καὶ σολαδῆς καὶ θώ-
 ρακες αὐτοῖς ἐπορεύσαν, καὶ ἵππων ἔπει-
 σαθη Λύκιος ὁ Πολυστράτου, ἀδελφεός. μετ-
 καιτῶν δὲ ταῦτην πᾶσι ἡμέραν, τῆς ἀλλῆς ἐπο-
 ρῶντο, περὶ αἰτέρον ἀνασάντες. χροῖον δὲ
 γὰρ αὐτοῖς ἐδοξε ἀνασάντες, ἔφη, ἢ ἐφοβῶντο μὴ
 ὅτι πορθητοῖν αὐτοῖς ἀνασάντες οἱ πολεμοί.

A Nam videbam nos grauitet adffigi, dum
 confisteremus; quum nihil ipsi possemus
 adferre hostibus detrimenti. Quum pri-
 mum autem persequi cepimus, acciderūt
 illa sane nobis, quæ dicitis. Etenim nulla re
 hostem lædebamus, & difficulter admo-
 dum retrocedebatur. Quare Diis habeo
 gratiam, quod non copiosa cum manu, sed
 cum paucis venerint: vt magnum quidem
 rebus nostris damnum adferre nō possent,
 quid vero nobis esset ex vsu, significarent.
 Nam sagittis & fundis vtuntur hostes ad-
 uersus nos tanto ex interuallo, vt neque
 Cretenfes vicissim eos sagittis petere pos-
 sint, neque ad eos pertingere alij, qui ma-
 nu tela torquent. Quod si eos persequi vo-
 lumus, fieri non potest, vt longo spatio ab
 exercitu ipsos persequamur. Vbi vero spa-
 tium exiguū est, ibi pedes, ne quidē si celer
 fuerit, peditem persequendo adsequi intra
 sagittæ ictū potest. Quare si hos impedire
 volumus, ne nobis iter facientibus detri-
 mētum adferre possint: quamprimum nos
 & funditores, & equites habere necesse
 est. Ac nostris quidem in castris esse Rho-
 dios audio, quorum complures fundæ v-
 sum habere cognitum aiunt, eorumq; te-
 lum duplo tendere lōgius perhibēt, quam
 fundæ Persicæ soleant. Nam hæ propter-
 ea, quod lapides eiaculētur eos, qui manus
 implent, ad breue spatiū pertingunt: Rho-
 dij glandibus etiam plumbeis vti norunt.
 Quod si ergo considerauerimus, quinam
 eorum fundas habeant, atq; his partim ar-
 gentum dederimus, partim alias pretio fa-
 ciundas locauerimus, & receptis in fundi-
 torum ordinem immunitatis aliam quo-
 que rationem inuenerimus: fortasse non
 nulli exhibebunt se, qui esse nobis vsui po-
 terūt. Præterea video in castris equos, par-
 tim apud me, partim a Clearcho relictos,
 partim alios bello captos, quibus impedi-
 menta vehuntur. Horum igitur omnium
 delectu habito, si pro eis iumenta substitu-
 emus vehendis impedimentis idonea, &
 equos ipsos equitibus adornabimus: for-
 tassis & illi hostibus fugientibus aliquid
 molestiæ exhibuerint. Probata hæc est sen-
 tentia, statim nocte illa funditores circiter
 cœ facti sunt, ac postridie tum equi, tum e-
 quites quinquaginta lecti, eisq; con-
 fectæ stolades & lorica. Equitibus præ-
 factus datus est Lycius, Polystrati filius,
 Atheniensis. Quam autem hoc die, quo
 substiterant, loco mansissent; postridie
 mane, quum matutius aliquanto surrexissent, profecti sunt. Erat enim vallis quæ-
 dam eis transeunda, quam dum transirent, ne hostes ipsos adorirentur, metuebant.

ὡς ἰλίου
 801
 τίτω
 δῶ
 αἰπῶ
 ἐπιπλά-
 μιν

Χριστοφ
 οἱ οὐσί
 de fund
 to ibi
 equi
 inst in
 edus

Trusica
 Striae. Cb.
 Sule Notae.

Mithradates in iacta bundi uas nitas.

Mithradates strate gemate circumuenitur.

Larissa urbis deserta descriptio.

Quum iam transiissent, offert illis in conspectu se rursus Mithradates cum ciro equitibus, sagittariis & funditoribus IIIICIO. Tot enim a Tissapherne petierat & impetrarat, quippe qui pollicitus fuerat se, si tantas sibi copias daret, in eius potestate Græcos traditurum. Etenim iam ipsi contemtuui erant, quod priore incurfu paucis instructus nihil detrimēti accepisset, ac grauius se læsisse nos arbitraretur. Quum ergo Græci transita valle, stadia circiter IIX ab ea distaret: etiam Mithradates suis cum copiis transit. Erat autem præceptum nostris, quinam persequi hostem cetrati deberent, quique grauis armaturæ milites; & mandatum equitibus, ut fidenter in eos proueherentur: quippe sequuturas satis magnas copias. Iam Mithradates Græcos adsecutus erat, ac fundæ cum telis ad hostem pertingebant, quum signum Græcis tuba datum est: itaque mox in hostem illi cursu feruntur, quibus hoc mandatum erat, equitibus etiam in aduersos se fundentibus. Illi vero impetum haud sustinebant, sed ad vallem se recipiebant fuga. Multos hac in persequutione barbari pedites amiserunt, equites in valle uiui capti sunt ad XIX. Cælos Græci neminis iussu, sed sponte sua fœde lacerarunt; ut maiori cum terrore ab hostibus spectarentur. Atque hostes hoc modo re gesta, discedebant. Græci, quod reliquum diei erat, secure pergendo quum confecissent, ad Tigrim amnem perueniunt. Eo loco deserta quædam urbs erat ampla, cuius nomen Larissa. Habituuerant eam priscis temporibus Medi. Murus habebat xxv pedum latitudinem, altitudinē c. Ambitus ad parasangas I se explicabat. Laterculis fictilibus exstructus erat, & fundamentum suberat lapideum, xx pedum altitudine. Hanc Persarum rex, quo tempore Medis imperium Persæ eripiebant, obsessam capere nullo modo poterat. Sol vero nubetectam perdere non desuit, donec homines defecissent; atque ita capta fuit. Propter urbem ipsam pyramis erat lapidea, quæ unius plethri latitudinem habebat, altitudinem duorum. In hac complures erant barbari, qui eo de vicinis pagis confugerant. Inde castris vnīs parasangas vi progressi, ad castellū quoddam magnum, idque desertum perueniunt, situm propter urbem, cui nomen erat Mespila, quondam a Medis habitata.

έρημον μέγα πρὸς τῆ πόλιν κείνην ὀνομαζομένην ἢ τῆ πόλιν μέσπυλα. μῆδων αὐτῶν πόλις ἦν.

A Διαβέβηκται δὲ αὐτοῖς ἐπιφάνεται ὁ Μιθραδάτης πάλιν, ἔχων ἰππέας χιλίους, τοξότας δὲ καὶ σφειδδιήτας εἰς τετρακισχίλους. τοσούτοις γὰρ ἤτησε Τιισάφερνῳ, καὶ ἔλαβεν, ἕποχρόμνος, ἡ τούτοις λάβη, ἡ δὲ δώσθη αὐτῷ τὸς ἑλλήνας καταφρονησας, ὅτι ἐν τῇ ἐμπαροσθεν παροσβολῇ ὀλίγοις ἔχων ἔπαθε μὲν ὁσδέν, πολλὰ δὲ κακὰ νόμισε ποιῆσαι. ἐπεὶ δὲ οἱ ἑλλήνες Διαβέβηκτες ἀπέιχον τὴν χαράδραν ὅσον ὀκτώσκαδιους, διέβαινε καὶ ὁ Μιθραδάτης, ἔχων τὴν δυνάμιν. παρηγήλετο δὲ τῶν τε πελτασῶν, οἷς ἔδδ διώκειν, καὶ τῶν ὀπλιτῶν, καὶ τοῖς ἰππεύουσιν εἶρητο θάρροδοι διώκειν, ὡς ἐφελομένης ἰχθυῆς δυνάμεως. ἐπεὶ δὲ ὁ Μιθραδάτης κατὰ φλῆθρα, καὶ ἤδη σφειδδιῶν καὶ ἑξάμαλα δέξικρουῖτο, ἐσήμνωε τοῖς ἑλλησι τῇ σάλπιγγι, καὶ διδύς ἔθεον ὁμοσε οἷς εἶρητο, καὶ οἱ ἰππεῖς ἤλαυνον. οἱ δὲ ὄσκη ἐδέξαντο, ἀλλ' ἐφθόνην ἐπιτὴν χαράδραν. ἐν ταύτῃ τῇ διαώξῃ τοῖς βαρβάρους τῶν τε πεζῶν ἀπεθανον πολλοὶ, καὶ τῶν ἰππέων ἐν τῇ χαράδρα ζωὴ ἐλήθησαν ὡς ὀκτώκαδέκα. τὸς δὲ ἀποθανόντας ἀνέκλυδοι οἱ ἑλλήνες ἠκίσαντο, ὡς ὅτι φοβερώτερον τοῖς πολέμοις εἶη ἔσθην. καὶ οἱ μὲν πολέμοιοι οὕτω πρᾶξαντες ἀπήλθον, οἱ δὲ ἑλλήνες ἀσφαλῶς πορβύομενοι τὸ λοιπὸν τῆς ἡμέρας, ἀφίχοντο ἐπὶ τὸν τήρησα ποταμόν. ἐν ταύτῃ πόλιν ἡ ἐρήμη μεγάλη, ὄνομα δὲ αὐτῇ ἡ λάρισσα. ὡκισμὸς δὲ αὐτῆν ἑπταπλασιον μῆδοι. τὸ δὲ τείχος ἡ αὐτῆς τὸ ἄστρος πέντε καὶ εἴκοσι πόδες, ὕψος δὲ ἑκατόν. τὸ δὲ κύκλου ἡ περιόδος δύο πρᾶσαλγα. ὡκισμὸς δὲ πλίνθοις κεραμίαις. κρητῆς δὲ ὑπὸ λιθῆν τὸ ὕψος εἴκοσι ποδῶν. ταύτῃ βασιλεὺς ὁ παρῶν, ὅτε τῶν μῆδων ἐλαμβαῖον τὴν ἀρχὴν πέρσαι, πολιορκῶν, ὁσδέν ἐσῶ ἐδυνάτο ελεῖν. ἡλιος δὲ νεφέλῃν πρᾶκαλύψας ἠφάνισε, μέγεις οἱ ἀἰθροσοὶ δέξιλον, καὶ οὕτως ἐάλω. παρ' αὐτῶν τὴν πόλιν ἡ πύργος λιθῆν, τὸ μὲν ἄστρος ἐνὸς πλέθρου, τὸ δὲ ὕψος δύο πλέθρων. ἐπὶ ταύτης πολλοὶ τῶν βαρβάρων ἦσαν ὅκ τὸ πλησιον τὴν κωμὴν ἀποφθόνητες. ἐν δὲ τῇ ἐπορβύχορῶν θηρῶν σαθμὸν ἕνα, πρᾶσαλγας ἔξ, πρᾶς ἰσθμῶν.

ἡ δὲ πόλις μέσπυλα. μῆδων αὐτῶν πόλις ἦν.

Handwritten marginal notes in Greek script, partially visible on the right edge of the page. The text is dense and appears to be a commentary or continuation of the main text.

εὐθὺς ἢ μὴ κρηπίς λίθου ξέσου καὶ χυλίου, ὅ
 δ' ἄρ' ἔπειτα πεντήκοντα ποδῶν, καὶ ὄψος πεντήκον-
 τα. ὅτι ἡ αὐτὴ ἐπιφωτισμένη πλίνθινον τρι-
 γώνου, ὅ μὴ ἄρ' ἔπειτα πεντήκοντα ποδῶν, ὅ ἡ ὄψος
 ἑκατόν. τὸ δὲ Τύκλις ἀείροδος ἐξ ἀδριατικῆς
 γαλι. εἰς αὐτὴν ἐλέγχετο Μηδία γυνὴ βασιλέως
 Φυγαίν, ὅτε ἀπώλλυτο τὴν ἀρχὴν ὑπὸ τῶν
 Μηδῶν. αὐτὴν δὲ τὸ πόλιν πολιορκῶν ὁ τῶν
 βασιλέως, ὅς ἐδύνατο οὐτε χρόνον ἔλθιν, ἔτε
 βία. Ζεὺς δὲ ἐμβρονητῆτος ποίη τὸς ἐνοικεῖν τας,
 καὶ ἔτιως ἐάλω. εἰς αὐτὴν δὲ ἐπορεύοντο σαθμῶν B
 ἑνα, τῶν σαθμῶν τέσσαρας. εἰς ἑξῆς τὸν δὲ τῶν σαθμῶν
 Τιωαφέρνης ἐπέφαινη, ἔς τε αὐτὸς ἦλθεν ἰσο-
 πείας ἔχων, καὶ τὸν Οὐρόντου διώαμιν, τὸ δὲ βασι-
 λέως θυγατέρα ἔχοντος, καὶ ἔς Κόρος ἔχων ἀ-
 νέβη βαρβαρῶν, καὶ ἔς ὁ βασιλέως ἀδελφὸς ἔ-
 χων βασιλεὺς ἐβόηθη, καὶ τῶν τούτοις, ὅσους βασι-
 λέως ἐδάκνει αὐτάς. ὡς τε ὁ φράττωμα πᾶμι-
 πολυ ἐφάη. ἐπεὶ δὲ ἐπίς ἐχρῆτο, τὰς μὲν τὴν τὰ-
 ξέων εἶχεν ὅπιαθεν κατὰ τῆς τας, τὰς δὲ εἰς τὰ
 πλάγια τῶν σαθμῶν, ἐμβρονητῆ μὲν ὅς ἐτόλ- C
 μησεν, ὅ δὲ ἐβόητο ἀφ' ἀκινδύων σφειδ-
 νῶν ἡ παρήγελε καὶ τῶν δὲ ἐφάη. ἐπεὶ δὲ ἀφ' ἀκιν-
 δύων οἱ ῥόδοι ἐσφειδνῶσαν, καὶ οἱ σκυθοτόξοι
 ἐτόξωσαν, καὶ ὁσδεῖς ἡμῶν τὰ μὲν ἀνδρῶν. (ὅσδε
 γὰρ εἰ πόλυ τῶν σαθμῶν, ῥάδων ἡμῶν) καὶ ὁ Τιω-
 σαφέρνης μάλα ταχέως ἐξώ βελῶν ἀπεχώ-
 ρη, καὶ ἄλλα τὰς ἀπεχώρησαν. καὶ ὁ λοιπὸν τῶν
 ἡμέρας οἱ μὲν ἐπορεύοντο, οἱ δὲ εἶποντο, καὶ ἐκ-
 ἐπὶ τὴν ἐπέκριντο οἱ βαρβαροὶ τῆν τότε ἀκροβο-
 λίσφ. μακρότερον γὰρ οἱ τε ῥόδοι τῶν τῶν σαθμῶν D
 ἐσφειδνῶν, καὶ τῶν πλείων τῶν σαθμῶν. μετὰ τὰς
 ἡμέρας τὰς τῶν σαθμῶν ἀφ' ἀκινδύων. ὡς τε χρῆσιμα
 ἡμῶν, ὅποσα ἀλίσκετο τῶν τῶν σαθμῶν τοῖς κρησί,
 καὶ διετέλω χρόνιοι τοῖς τῶν σαθμῶν πολεμίων τῶν
 ξέμασι, καὶ ἐμελέτων τῶν σαθμῶν αἰὼν ἑντες
 μακρῶν. ἀείροδο τὸν καὶ ἀείροδο πολλὰ ἐν ταῖς
 κάμασι, καὶ μάλυδος ὡς τε χρῆσθαι εἰς τὰς
 σφειδνῶν. καὶ αὐτὴ μὲν τῆν ἡμέρα, ἐπεὶ κατε-
 γραποπέδοντο οἱ Ἕλληνας κάμασι ὅτι τυχόν-
 τες, ἀπῆλθον οἱ βαρβαροὶ, μὲν ἔχοντες ἐν τῆ E
 τότε ἀκροβολίσφ. πῶν δὲ ὅτι ποδοσαν ἡμέραν ἐ-
 μείναν οἱ Ἕλληνας, καὶ ἐπεισίσαντο. ἡμῶν γὰρ πο-
 λὺς οἶτος ἐν ταῖς κάμασι. τῆν δὲ ὑπεραία ἐπο-
 ρύοντο ἀφ' ἀκινδύων, καὶ Τιωσαφέρνης εἶπετο
 ἀκροβολίσφ. μῆκος. ἐνθα δὲ οἱ Ἕλληνας ἐγνώσαν,

A Huius crepido de polito lapide conchylia-
 to erat, latitudine L pedum, totidemq; pe-
 dum altitudine. Supra hanc murus lateri-
 cius exstructus erat, cuius habebat latitu-
 do pedes L, altitudo C. Ambitus erat para-
 fangarum VI. Huc ferebatur Mediarum
 vxor fugisse, quo tēpore Medis adentum
 fuit a Persis imperium. Urbem ipsam Per-
 farum rex quum obsideret, neque tempori-
 diuturnitate, neque vi capere poterat.
 Tandem Iupiter habitatores eius adtoni-
 tos reddidit, atque ita capta est. Inde para-
 fangas in vniis castris absoluerunt. Ad ea
 castra Tissaphernes eis se obtulit, cum e-
 questribus copiis suis, & Orontæ exerci-
 tu, cum quo regis erat nupta filia: itidemq;
 cum barbaris, quos secum Cyrus in Asiam
 superiorem duxerat, & cum quibus regis
 frater opem fratri laturus venerat, ac præ-
 ter hos cum iis etiam, quoscumque rex ei
 dederat, vt ingens adeo videretur esse ex-
 ercitus. Quum propius accessisset, nonnul-
 los suorum globos a tergo constituebat,
 nonnullos ad latera transferebat: neque
 tamen adoriri Græcos audebat, quod pe-
 riculo se nollet exponere: tantum fundis
 suos, & sagittis vti iubebat. Posteaquam
 Rhodij hinc inde dispositi fundis vti ce-
 perunt, & sagittarij Scythas imitantes, sa-
 gittas eiaculari, quorum nemo ab hoste
 aberrabat, vti sane id facile fieri non pote-
 rat, etiam si quis etiam magnopere cupe-
 ret: Tissaphernes celerrime se extractum
 telorum, idem & ceteris eius globis faciē-
 tibus, recepit: quodq; diei reliquum erat,
 illi progrediebantur, sequebantur hi; nec
 semel tunc cepta velitatione barbari am-
 plius eis incumbebant. Nam Rhodij lon-
 gius, quam Persæ, ac plurimi illi sagittarij,
 tela mittebāt. Sunt & Persici arcus ingen-
 tes. itaque si quæ sagittæ hostium interci-
 perentur, eæ Cretenfibus etiam vsui erant;
 qui numquam non sagittis hostium vte-
 bantur, easque sursum excutiendo lōgum
 ad interuallum eiaculari discebant. Præ-
 terea permulti nerui, & plumbi copia in
 vicis reperiebantur, quæ vsui ad fundas e-
 rant. Atque hoc die Græci, quum in vicōs
 delati, castra in eis locassent; barbari disce-
 debant, ea velitatione superati. Postridie
 Græci eodem loco frumentationis causā
 commorabatur, quod illis in vicis magna
 esset frumenti copia. Atque ita postridie
 per planiciem faciebant iter; subsequente
 ipsos Tissapherne, ac velitationibus lacef-
 sente. Ibi tum animaduersum a Græcis est,

πίχας

εὐκρίνοντο

Quo pacto
urbē Mes-
pila Persi-
cæ rex cō-
perit.

Qui consi-
lū Xen-
ophonis
successit
suerit.

Cur agmē
quadrati
non satis
commodū,
hostes
quove.

agmen quadratum æqualium laterum nō
fatis esse commodam aciem, si hostes po-
ne sequantur. Necesse est enim, vt si qua-
drati latera coierint, quum vel angusta via
est, vel montes ita facere cogunt, vel pon-
tes, grauis armaturæ milites loco suo ex-
cludantur, egreque procedant, quum par-
tim prematur, partim perturbentur. Quo
fit, vt ordinibus turbatis necessario nullus
eorum sit vsus. Vbi vero cornua rursus ex-
plicantur, diuelli eos necesse est, qui ante
in artum redacti loco suo excluderentur;
adeoq; medium inter cornua spatium va-
uum esse, molestiaque milites adfici, qui-
bus hoc accidat hoste sequente. Quod si
pons transeundus esset, aut alia quæpi-
am via difficilis; vnusquisque properabat,
& ceteros primus anteuertere conabatur.
Quo fiebat, vt tum quoque facilius inuadi
ab hostibus possent. Hæc quum duces a-
nimaduertissent, cohortes sex instituebāt,
quarum singulæ milites c haberent, eisq;
ductores præficiiebant: & alios quinquagenum
præfectos, & manipularios duces.
Hi cohortium præfecti quum progredie-
bantur, si quidem coirent cornua, postre-
mi subsistebāt, vt nequid cornibus mole-
stia crearetur: itaque etiam extra cornua
ducebant. Sin quadrati agminis latera la-
xarentur, complebāt medium, & quidem
per cohortes, si artius esset id, quod laxatū
erat: sin latius, per quinquagenos: sin latif-
simum, per manipulos; vt semper id, quod
in medio loco cōtineretur, cōfertum esset.
Quo fiebat, vt si quis locus vel pons trans-
eundus esset, non perturbarentur; sed vi-
cissim singuli cohortium ductores transi-
rent: itemque si phalange opus esset, ad-
erāt. Hac ratione ad quarta castra progressi
sunt. Ad quinta quum pergerent, regiam
quamdam conspexerunt, & circum eam
multos vicos: via, quæ tendebat ad hūc lo-
cum, per editos colles ducente, qui colles
a monte, sub quo vicus erat, oriebatur. Eos
colles Græci lubentes videbant, vt cōsen-
taneum erat, qui hostes haberent equites:
sed tamen quum in itinere de planicie pri-
mum in collem ascendissent, rursus de-
scendebant, vt in alterum ascenderent.
Tum vero barbari adesse, deque superiore
loco deorsum iacere, fundas torquere, sa-
gittas mittere, verberibus ad hoc compul-
si. Quare multi vulnerabantur, ac Græci,
qui expediti erant, discedebant inferiores,
intra grauis armaturæ militū ordines con-
clusi. Adeoq; nulli eo die vsui erant fundi-
tores & sagittarij Græci, quū intra militum

Α ὅτι πλασίον ἰσόπλευρον ποιεῖται τὰς εἰς
πολεμίων ἐπορεύων ἀνάκλη γὰρ ὅστιν, ἡ δὲ
συγκύπη τὰ κέρατα τῆς πλασίας, ἢ ὁδοῦ γε-
νοτέρας οὐσίας, ἢ ὁρέων ἀνάκλη ζόντων, ἢ γεφύ-
ρας, ἐκθλίβεται τοῖς ὀπλίταις, καὶ πορθέεται
πονήτως, ἅμα μὲν πιεζομένοις, ἅμα δὲ καὶ τὰ
ἐπιπορεύουσι ὡς ἐκ δισχυρίσσι ἐπὶ ἀνάκλη, ἀ-
πάκτοις οἷται, ὅταν δὲ αὐτὰ ἀφ᾽ ἑαυτῶν
ἀνάκλη ἀφ᾽ ἑαυτῶν τοῖς τότε ἐκθλίβομε-
νοις, καὶ κενὸν γίγνεται ὁ μέσος τῶν κερῶν,
καὶ ἀθροῖται τὰς αὐτὰ παρῶνται, τῶν πολε-
μίων ἐπορεύων, καὶ ὅποτε δέοι γέφυραν ἀφ᾽-
βαίνην, ἢ ἄλλω ἡνὰ δῆλασιν, ἔσπουδεν ἕκα-
στος, βεβλόμενος φθάσαι πρῶτος, καὶ ἀεπίτε-
τον ἡνὰ τῶν τοῖς πολεμίοις, ἐπεὶ δὲ αὐτὰ ἐ-
γνωσαν οἱ στρατηγεῖ, ἐποίησαν ὅ ἐξ ἄρχοις ἀνὰ
ἕκαστον ἀνδρας, καὶ λοχαγοὺς ἐπέστησαν, καὶ δῆλοις
πεντηκοντηῶν, καὶ δῆλοις τριωμοτάρχας, οὗτοι ὁνομά-
ζονται τὰ κέρατα, ὑπερῶν ὕψος, ὡς ἐκ μὴ ἐν-
κοχλῆν τοῖς κέρασι, τότε δὲ παρήγην ἔξωθεν τῶν
κερῶν, ὅποτε δὲ ἀφ᾽ ἑαυτῶν αἰ πλάται τῆς
πλασίας, ὁ μέσος ἀνέξε ἐπιπλαῖ, εἰ μὴ γε-
νοτέρον εἴη ὁ διέχων, καὶ τὸ λόγος εἴη τῶν πλατύ-
τερον, καὶ πενήκτος εἴη τῶν πλάτων, καὶ τῶν
τριωμοτίας, ὡς ἐκ αἰ ἐκπλεῶν ἐπὶ ὁ μέσος, εἰ
δὲ καὶ ἀφ᾽ βαίνην πινὰ δέοι δῆλασιν ἢ γέφυραν,
ὅταν ἐπαράθοντο, ἀλλ' οἱ τῶν μέρων οἱ λοχαγοὶ
διέβαινον, καὶ εἴπερ δέοι τὸ φάλαγγος, ὅταν πα-
ρήσαν ἑτοί, τότε τῶν πρῶτων ἐπορεύθησαν ἑτα-
ροῖς τέτταρας, ἡνίκα δὲ τὸ πέμπτον ἐπορεύοντο
σαθμὸν, εἶδον βασιλῆον πικρὸν αὐτὸν κώμας
πολλὰς, πικρὸν τὸ ὄδον πρὸς ὁ χωρίον τῆτο δῆλο
γυλόφων ὑψηλῶν γυνομένων, οἱ κατῆκον
ἀπὸ τῶ ὄρεσι, ὅφ' ἡν κώμη, καὶ εἶδον μὲν τοῖς
γυλόφους ἀσμενοὶ οἱ Ἕλληνες, ὡς εἰχός, τῶν πο-
λεμίων ὄντων ἰππέων, ἐπεὶ δὲ πορθέομενοι ἐκ
τῆς πεδίου ἀνέβησαν ὅταν τὸν πρῶτον γυλόφον,
καὶ τέβαινον ὡς ὅταν τὸ ἕτερον ἀνάβαινον, ἐπὶ αὐτῶν
τὸ φάλαγγος οἱ βαρβάροι, καὶ ἀπὸ τῆς ὑψη-
λοῦ ὅταν ὁ πρῶτος ἐβόηον, ἐσφενδόνων, ἐπὶ
ἐβόηον ἑταροῖς, καὶ πολλὰς κατέπρω-
σκον, καὶ ἐκράτησαν τῶν Ἕλληων γυμνητῶν, ἐς τὸ
καὶ κατέκλιον αὐτοὺς εἰσω τῶν ὀπλων, ὡς ἐκ
πορθέομενοι αὐτῶν πικρὸν ἡμέραν ἀχρηστοί
ἦσαν, ὅταν τῶν ὀχλῶ ὄντες, καὶ οἱ σφενδονήται
καὶ οἱ

Handwritten text in the right margin, partially obscured and difficult to read. It appears to be a commentary or continuation of the main text.

καὶ οἱ βόττοι. ἐπεὶ δὲ πικροὶ οἱ Ἕλληες ἐπε-
 χείρησαν διώκοντες, ὁρμήν μὲν ἔπι τὸ ἀκρον ἀφι-
 κρουῦνται, ὁ πλίται ὄντες· οἱ δὲ πολέμοιοι τὰ χὸ
 ἀπὸ πηδῶν. πάλιν δὲ, ὁπότε ἀπιοῖεν πρὸς τὸ
 ἄλλο κράτος, ταῦτα ἔπαρον· καὶ ἔπι τῶ
 δὲ τεροῦ γηλόφου ταῦτα ἐγίγνετο. ὡς δὲ τὸ πρὸ
 βίτου γηλόφου ἔδοξεν αὐτοῖς μὴ κινῆναι τῶς στρα-
 τώτας· πλὴν τὸ πρὸ τῆς δόξιας πλευρᾶς ἔπι πλαι-
 σίου ἀνήγαγον πελάσας πρὸς τὸ ὄρος. ἐπεὶ
 δὲ ἔπι ἐγύοντο τὸ πρὸ τῆς ἐπορεύων πολέμοιοι,
 οὐκέτι ἐπετίθειτο οἱ πολέμοιοι τοῖς κατὰ βα-
 νοιοι, δεδοκίστες μὴ ἀπομνηστῆσαι, καὶ ἀμ-
 φοτέρωθεν αὐτῶν ἔγυοντο οἱ πολέμοιοι. οὕτω δὲ
 λοιπὸν τῆς ἡμέρας πορθοῦντο, οἱ μὲν τῆ ὁδῶ
 καὶ τῶς γηλόφου, οἱ δὲ τῶ ὄρος ἔπι παρειῶ-
 νες, ἀφίκοντο εἰς τὰς κάμας, καὶ ἰατρῶν κατέστη-
 σαν ὀκτώ. πολλοὶ γὰρ οἱ τε βωμῶνοιοι. οἱ αὖ
 ἐμῆσαν ἡμέρας ἄρας καὶ τῶν τε βωμῶνων ἔνεκα, καὶ
 ἄμα ἔπι τῆς πολλὰ εἶχον, ἄλδρα, οἶνον,
 κρεῖται ἵπποιοι συμβεβλημῶνας πολλὰς. ταῦ-
 τα δὲ τὸ σωμῆμῶνα ἰὼ τὰ σαβαπλῶνοιοι τῶ χῶ-
 ρας. τετάρτη δὲ ἡμέρα κατὰ βανοιοισιν εἰς τὸ
 πεδῶνον. ἐπεὶ δὲ κατέλαβεν αὐτοῖς Τισαφέρνης
 σὺ τῆ δυνάμει, τῆ δὲ δαξέ τῶς ἑλλῶνας τῆ
 ἀνάκκη καλασκηνῆσαι ἔπειθ' ὄντων εἶδον κάμην,
 καὶ μὴ πορθέσθαι ἔπι μαχομῶνας. πολλοὶ γὰρ
 ἦσαν ἀπόμαχοι τε βωμῶνοιοι, καὶ οἱ ἐκείνης φέ-
 ροντες, καὶ οἱ τῶν φερότων τὰ ὑπὸ ἀδελφάμε-
 νοιοι. ἐπεὶ δὲ καλεσκῆσαν, καὶ ἐπεχείρησαν αὐ-
 τοῖς ἀκροβολίζεσθαι οἱ βαρβαροιοι πρὸς τὴν
 κάμην πρὸς ἰόντες, πολὺ πρὸ τῶ οἱ Ἕλληες.
 πολὺ γὰρ διέφερον ἐκ τῶ χῶρας ὀρμῶνας ἀλέ-
 ξασθαι, ἢ πορθομῶνας ἔπι τοῖς πολέμοιοις
 μάχεσθαι. ἰὼν δὲ ἰὼ ἦδη δέλη, ὡρα ἰὼ
 ἀπέναι τοῖς πολέμοιοις. οὐποῖε γὰρ μῶνον ἀπε-
 σταλοπεδῶνοιο οἱ βαρβαροιοι τῶ ἑλλῶνοιοι
 ἐξήκοντα σταδίων, φοβεμῶνοιο μὴ τῆς τὸ νυκτῶς
 ἔπι τοῖντο αὐτοῖς. πονηρῶν γὰρ νυκτῶς ἔπι στρα-
 τῶμα ἀφισκῶν. οἶτε γὰρ ἵπποιοι αὐτοῖς δέδεν, καὶ
 ὡς ἔπι τὸ πολὺ πεποδισμένοι εἰσι, τῶ μὴ φέ-
 ρῶ ἔνεκα, εἰλυτῆσαι. εἰ τε πῆς ἰορῶνος γί-
 γνηται, δὲ ἔπι σάξαι τὸν ἵππον ἀφισκῶν αἰδοῖ, καὶ
 χαλινάσαι δὲ, καὶ θωρακιστῆσαι ἀναβῶναι
 ἔπι τὸν ἵππον. ταῦτα δὲ πρῶτα τὸ χαλεπὸν νυ-
 κτῶς, ἄτε καὶ ἰορῶνου ὄντος, ποῖον. τοῦ-
 του ἔνεκα ἀπὸ τῶ ἀπεσκῆσαν τῶ ἑλλῶνων.

A se turbam abderent. Ita quum virgerentur
 Græci, ac propterea hostes persequi nite-
 rentur; tarde in clium perueniebāt, ut qui
 graui etiā armatura oneraretur, hoste inte-
 rim retrorsum celeriter resiliente. Idē ipfis
 accidebat, quū ad aliud agmen hostiū ten-
 debant. Quumq; hoc etiam altero in col-
 le ipfis vsueneret, visum est de cliuo tertio
 milites mouendos nō esse: tantum a latere
 dextro quadrati agminis cetratos in mon-
 tem ducebant. Illi quum supra hostes eua-
 fissent, qui a tergo ipsos sequebantur: non
 iam amplius ij descendentes inuadebant.
 Metuebant enim, ne a suis abscissi, ytraque
 parte hostes haberent. Ita tum id, quod di-
 ci reliquum erat, in itinere quum consum-
 fissent; aliis via, quæ per colles ducebat; a-
 liis per montem proficiscentibus, ad vicos
 perueniunt. Heic medicos octo constitu-
 unt, quod per multi vulnerati essent. Ibi-
 dem triduum sunt commorati partim vul-
 neratorum caussa, partim quia commea-
 tus magna erat his locis copia, farinae, vini,
 hordei, quod equis cōgestum fuerat. Nam
 hæc vniuersa in vsum eius, qui regionis e-
 rat satrapa, fuerant comportata. Die quar-
 to in campum descendunt. Quumq; Tif-
 saphernes suis cum copiis eos adsequutus
 esset, docuit ipsos, ut necessario castra col-
 locarent in primo quoque vico, qui se of-
 ferret, neque inter eundum præliarentur.
 Per multi enim ad pugnam, propter vul-
 nera, inutiles erant; itidemque illi, qui vul-
 neratos gestabant; ac rursus, qui horum
 gestabant arma. Quum iam castra metati
 essent, ac barbari ad velitationes eos lacef-
 ferent, ad ipsum vsque vicum delati longe
 superiores erant Græci. Nam multo præ-
 stabat, facto ex vico impetu hostem reprimere;
 quam inter proficiscendum aduersus eos irruētes dimicare. Quum ad uespera-
 sceret, abeundi hostibus visum est esse
 tempus. Non enim vmquam barbari intra
 1 x stadium a Græcis castra metabantur.
 Etenim metuebant, ne Græci noctu ipsos
 inuaderēt. Sunt certe Persarum castra no-
 ctu perincommoda. Nam & equi ipsorum
 alligantur, ac plerumque pedicis constri-
 cti tenentur, ne si soluti sint, aufugiant.
 Quod si quis tumultus incidat, necesse est
 homini Persico equus infestatur, necesse
 est frenetur, atq; vbi iam quis lorica se mu-
 nierit, equū cōscendat necesse est. Ea vero
 vniuersa noctu difficulter fiūt, quo tēpore
 tumultus esse solēt. Hæc erat caussa, quã
 obrē lōge a Græcis castra sua remouerent,

ἀπὸ τῆ-
δων

σωμηνῆ-
θμῆνα ἰὼ
τῶ στρα-
τύματι
τῆ δὲ δα-
ξεν αὐτῶς
ἢ ἀνάκκη
κατ.

νυκτῶς οἱ
Ἕλληες
ἔπι τῶ.

χαλεπὸν
νυκτῶς
σορῶνον
ὄντος. τῶ-
που

Idē supra,
pag. 80.
tradidit.

Quum autem Græci animaduertēt, vel-
 le ipsos discedere, idque denuntiati: per
 præcones suis indicabant, vt quisque se pa-
 raret, idq; sic, vt audiri ab hostibus posset.
 Itaque barbari aliquamdiu ab itinere faci-
 ciundo se cohibebant, verum nocte iam
 imminentē abierunt. Non enim condu-
 cere sibi putabant, vt noctu profecti in ca-
 stra reuenterentur. Quum eos Græci iam
 certo discedere viderent, etiam ipsi castris
 motis pergebant, & ad LX stadia progre-
 diebantur. Quo factum est, vt tanto ex in-
 teruallo castra distarent, vt neque die alte-
 ro, neque tertio hostes vsquam adparerēt.
 Quarto tandem barbari, quum noctu eos
 anteuertissent, locum altitudine sua per-
 opportunum occupant, qua Græci transi-
 turi erant; nimirum mōtis iugum, sub quo
 descensus ad planiciem patebat. Cherisophus
 vbi vidisset iugum montis eos ante-
 cepisse, Xenophontem ab agmine extre-
 mo arcessit, eumque cum cetratis ad pri-
 mam aciem adesse iussit. Verum Xeno-
 phon cetratos non duxit, quod Tissapher-
 nem cum copiis ostendere se videret: sed
 ipse aduectus equo ad Cherisophū, Quā-
 obrem me arcessis? inquit. Id vero tibi vel
 videre licet, ait. Nam occupatus est collis
 ille, qui viā imminet, qua descendendum
 erit: neque transire nobis licebit, si nō hos
 vi deiiciemus. Tu vero cur cetratos non
 adduxisti? Quod, inquit, visum non fuisset
 relinquere posterius agmē desertū, quum
 hostes se ostenderent. Sedenim tempus
 est consultandi, quo pacto quis eos de col-
 le deiiciat. Ibi tum Xenophon videt montis
 verticem copiis suis imminere, atq; ab
 hoc ad collem illum, in quo erant hostes,
 aditum quemdam esse. Itaque mox: Opti-
 mum fuerit, inquit, Cherisophe, quam-
 primum nos ad illud cacumen tendere.
 Nam illo occupato, viā non poterunt im-
 minere amplius. Tu, si ita videtur, ad exer-
 citum maneto: equidem eō tendere cogito.
 Sin hoc mauis, tu in montem pergito,
 atque ego heic subsistam. Equidem tibi,
 ait Cherisophus, optionem do, vtrum velis
 eligendi. Xenophon quum se minorem
 natu diceret, proficiscendi munus sibi po-
 poscit. Milites tantum quosdam ex fronte
 sibi adiungi iubet. Nam longum erat, ali-
 quos ab agmine extremo sumere. Et Che-
 risophus vna cum ipso cetratos, qui erant
 primo in agmine, mittit; atque etiam
 sumtos de quadratæ aciei medio.

Χερεισοφος συμπεμπει τὸς ἀπὸ τῆς σόματος πελασάσας. ἔλαβεν δὲ τὸς κτ' μέσον τῆς πλασίου.
 συμπεπαλ

Α ἐπεὶ ὁ ἐγγνωσκὸν αὐτοῖς οἱ Ἕλληες βουλομέ-
 νους ἀπιέναι, καὶ ἀγαγελομενῶς, ἐκήρυξε τοῖς
 Ἕλλησι τὸ ἀσκήσασαθαι, ἀκροῦντων τῶν ^{σοκρυά-}
 πολέμιων. καὶ χρόνον μὲν πῶς ἐπέχον τῆς πο-
 ρείας οἱ βαρβάρου ὅτι ὅτι ἐγγίγνετο, ἀπῆ-
 εσαν. οὐ γὰρ ἐδόκει λισιέλφαι αὐτοῖς νικτὸς πο-
 ρύεσθαι, καὶ κατὰ γὰρ ὅτι τὸ στρατόπεδον.
 ὅτι ὅτι σαφῶς ἀπὸντας ἢ δὴ ἐώρων οἱ Ἕλλη-
 νες, ἐπορθόντο καὶ αὐτοῖς αἰαζόζαντες, καὶ διηλ-
 θον ὅσον ἐξήκοντα σταδίους καὶ γίγνεται τοσούτων
 Β μεταξὺ τῶν τῶν στρατῶν, ὥστε τῆ ὑπερῶς ^{στραπα-}
 σὲν ἐφαίνεσθαι οἱ πολέμοι, ὅσδε τῆ τριτῆ τῆ
 ὁ τετάρτη νικτὸς τῶν ἐπελθόντες, καὶ ἀλαμ ^{περὲν-}
 βάνοισι χροῖον ὑπερδέξιον οἱ βαρβάρου, ἢ ἔ-
 μελλεν οἱ Ἕλληες παρεῖναι, ἀκρωνυχίαν ὀ-
 ρους, ὑφ' ἧς ἢ κατὰ βασίς ἡ εἰς τὸ πεδίον.
 ὅτι ὅτι ἐώρε Χερεισοφος τῶν κατὰ φλημμέ-
 νω πῶς ἀκρωνυχίαν, καλῶς Ξενοφῶντα ἀπὸ
 τῆς οὐραίας καὶ κελθῶς λαβοῖτα τὸς πελασ-
 σάσας τῶν ἀγμέσθαι εἰς τὸ πῶς ἀθεν. ὁ ὁ Ξενο-
 φῶν τὸς μὲν πελασάσας σὲν ἦν. (ὅτι φαι-
 νόμοι γὰρ ἐώρε Τιωσά φέρην, καὶ τὸ στρα-
 τῶμα πῶς) αὐτὸς ὁ τῶν ἐπελάσας ἡρώτα, τί
 καλῶς; ὁ δὲ λέγει αὐτῶν. ἔξεστιν ὁρῶν. τῶν κα-
 τεῖληπται γὰρ ἡμῖν ὁ ὑπερ τῆς κατὰ βῶ-
 σίως λόφος, καὶ σὲν ἐστὶ παρελθῶν, εἰ μὴ τοῦ-
 τοις ἀποκρίσομεν. ἀλλὰ τί σὲν ἦγες τὸς πελ-
 τασάσας; ὁ δὲ λέγει, ὅτι σὲν ἐδοκεῖ αὐτῶν ἔρημα
 κατὰ λιπεῖν τὰ ὅπιαθεν, ὅτι φαινομενῶν τῶν
 πολέμιων. ἀλλὰ μὲν ὡρα γ', ἔφη, βουλο-
 μεσθαι, πῶς πῶς τὸς ἀνδρας ἀπελά τῶν λόφου.
 εἰ ταῦτα Ξενοφῶν ὁρῶν τῶν ὄρους πῶς κερυ-
 φῶν ὑπερ τῶν εἰ αὐτῶν στρατῶματος οὐσαι,
 καὶ ἀπὸ ταύτης ἐφοδὸν ὅτι τὸν λόφον, ἐν-
 θα ἦσαι οἱ πολέμοι. καὶ λέγει· κερύψον, ὡ
 Χερεισοφε, ἡμῖν ἰεσθαι ὡς τάχιστα ὅτι τὸ ἀ-
 κρον. εἰ γὰρ τῶν λαβῶμεν, οὐ διωήσον-
 ται μὲν ὑπερ τῆς ὁδοῦ. ἀλλ' εἰ βούλη, μὲν
 ὅτι τὰς στρατῶματι· ἐγὼ δὲ ἐθέλω πορθύε-
 σθαι. εἰ ὁ χερῶς, πορθῶν ὅτι τὸ ὄρος· ἐγὼ δὲ
 Ε μὲν αὐτῶν. ἀλλὰ δίδωμί σοι, ἔφη ὁ Χερεισο-
 φος, ὁ πότερον βούλη ἐλέαζ· εἰ πῶν ὁ Ξενοφῶν,
 ὅτι νεώτερός ἐστιν, αἰρήσται πορθύεσθαι, κελθῶς
 δὲ οἱ συμπέμψαι ἀπὸ τῶν σόματος ἀνδρας. μα-
 κρὰ γὰρ ἡ ἀπὸ τῶν τῶν οὐραίας λαβῶν. καὶ ὁ ^{εἶρα}
 συμπεπαλ

Handwritten marginal notes in a cursive script, likely a commentary or continuation of the text, partially obscured by the binding of the adjacent page.

σιωπέει δὲ ἐκέλευσεν αὐτὰς καὶ τὸς βια-
 κροῖσις ὁ Χειρίσοφος, οἷς αὐτὸς εἶχε τῶν ἑπι-
 λέκτων ἑπὶ τῷ κόμματι τῶν πλαισίου. ἐν-
 τὼθεν ἐπορεύοντο ὡς ἐδύνατο τάχιστα. οἱ δὲ
 ἑπὶ τῷ λόφου πολέμοι ὡς ἐνόησαν αὐτῶν
 τὴν πορείαν ἑπὶ τῷ ἄκρον, ὁρῶντες καὶ αὐτοὶ ὄρ-
 μισαν ἀμιλλᾶσθαι ἑπὶ τῷ ἄκρον. καὶ ἐνταῦ-
 θα πολλὴ μὲν κραυγὴ ἦν τῶν ἑλληνικῶν στρα-
 τῶματος, ἀφ' ἑκελευσθέντων τοῖς ἑαυτῶν,
 πολλὴ δὲ κραυγὴ τῶν ἀμφὶ Τισσαφέρνην
 τοῖς ἑαυτῶν ἀφ' ἑκελευσθέντων. Ξενοφῶν δὲ
 παρελεύων ἑπὶ τῷ ἵππῳ, παρέκελευέτο
 ἀνδρες, νῦν τίς τῶν ἑλλάδα νομίζετε ἀμιλλ-
 ᾶσθαι, νῦν πρὸς παῖδας καὶ γυναῖκας·
 νῦν ὀλίγον πονήσαντες χρόνον ἀμαχεῖ τὴν λει-
 πὴν πορεύσομεθα. Σωτηρίδας δὲ ὁ σικυώ-
 νιος εἶπεν ὅτι δὲ ἴσσοι, ὁ Ξενοφῶν, ἐσμέν. σὺ
 μὲν γὰρ ἐπὶ ἵππῳ ὄχη, ἐγὼ δὲ χαλεπῶς κά-
 μνω, τὴν ἀσπίδα φέρων. καὶ ὅς, ἀκρούσας
 ταῦτα, καταπηδήσας ἀπὸ τῷ ἵππῳ, ὡλεῖτο
 αὐτὸν ἐκ τῆς τάξεως, καὶ τὴν ἀσπίδα ἀφελθ-
 ῶντος, ὡς ἐδύνατο τάχιστα ἐπορεύετο. ἐπύ-
 χθη δὲ καὶ θώρακα ἔχων τὸ ἵππικόν, ὥστε ἐ-
 πίεζετο. καὶ τοῖς μὲν ἑμπαροῦσιν τὴν ἀ-
 γάν παρεκελευέτο, τοῖς δὲ ὄπισθεν παρῆναι
 μόλις ἐπορεύοις. οἱ δὲ ἄλλοι στρατιῶται παῖ-
 οισι, καὶ βάλλοισι καὶ λοιδοροῦσι τὸν Σωτη-
 εἶδον, ἕως ἡμέρας ἔλαβον τὴν ἀσπί-
 δα πορεύεσθαι. ὁ δὲ, ἀναβὰς ἑπὶ τῷ ἵππῳ,
 ἕως μὲν βάσιμα ἦν, ἤχη· ἐπεὶ δὲ ἀβάστα
 ἦν, καταλιπὼν τὸν ἵππον, ἔσπευδε πεζῶν. καὶ
 φθάνοισιν ἑπὶ τῷ ἄκρῳ ἡρόδοτοι τὸς πο-
 λεμίους. ἔνθα δὲ οἱ μὲν βάρβαροι στραφέν-
 τες ἔφθον, ἢ ἕκαστος ἐδύνατο, οἱ δὲ ἑλ-
 λῆες εἶχον τὸ ἄκρον. οἱ δὲ ἀμφὶ Τισσαφέρ-
 νην καὶ Αἰεῖον ἀποβροχόμενοι ἄλλῃ ὁδῷ
 ὄχοντο. οἱ δὲ ἀμφὶ Χειρίσοφον, κατὰ βα-
 τες εἰς τὸ πεδίον, ἐστρατοπεδοῦσαντο ἐν κώ-
 μη μετῆ πολλῶν ἀγαθῶν. ἦσαν δὲ καὶ ἄλ-
 λα κῶμαι πολλαί, πλήρως πολλῶν ἀγαθῶν
 ἐν τῷ πεδίῳ ὡς τὸ τήρηται ποταμόν.
 ὡς δὲ ἦν δειλὴ, ἀξάντης ἑπιφανόνται οἱ
 πολέμοι ἐν τῷ πεδίῳ, καὶ τῶν ἑλλήνων κα-
 τέχευον τινὰς τῶν ἐσκεδασμένων ἐν τῷ πε-
 δίῳ καὶ θέρπαλι. καὶ γὰρ νομῆ πολλὰ βοσκημῶν
 ἀφ' ἑκελευσθέντων εἰς τὸν ποταμόν τῶν ποτα-
 μῶν ἀφελθῶσιν. ἐνταῦθα Τισσαφέρνης, καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, καί τινες ἐπεχείρησαν τὰς κώμας.

A Præterea iussit, ut eum illic ceteri sequerentur, quos habebat ipse lectos milites in fronte quadrati agminis. Inde, quam poterant celerrime, progressi sunt. Hostes, qui erant in colle, quum iter ipsorum, quod ad cacumen tenderet, animadverterent: mox & ipsi certatim eo se conferre ceperunt. Ingens tum clamor Græci exercitus audiri, cohortantis suos: ingens eorum, qui cum Tissapherne erant, ac suos itidem excitabant. Xenophon autem obsequitans, hoc modo suos exhortabatur: Nunc vobis, milites, de reditu in Græciam, nunc de reditu ad uxores ac liberos, propositum esse certamen existimate: nunc si exiguum ad tempus laboris tolerantess fuerimus, deinceps sine prælio licebit iter facere. Heic Soteridas Sicyonius: Non æqua, inquit, nostrum est condicio, Xenophon. Nam tu equo veheris, ego scutum portans, grauiter defatigor. Quæ quum audiisset Xenophon, ex equo defiliit, & homini loco perturbato clupeum adimit, quamque celerrime poterat, pergit. Forte tunc etiã loricæ equestri indutus erat, qua licet premeretur, nihilo tamen sequius & anteriores exhortabatur, ut procederent: & posteriores, qui vix sequebantur, uti pergerent. Milites ceteri Soteridam cædendo, iaciendo, conuiciis proscindendo, tandem cogunt recepto clupei pergere. Xenophon equo confenso, quam quidem diu loca hæc equitationi idonea erant, eques præibat: quum inaccessa fieri cepissent, equo relicto pedes festinabat. Quo factum, ut citius, quam hostes, in cacumen peruenirent. Tum vero conuersi barbari, quo quisque poterat, fugiebant, Græcis verticem obtinentibus. Tissaphernis & Ariæi milites aliam ad viam se vertentes, abibant. Cherisophi copiæ, quum in planiciem descendissent, quodam in vico castra locabant, qui copiis omnibus refertissimus esset. Erant & alij vici plures in planicie, secundum Tigridis fluuium sita, omni rerum vitium genere plane referti. Vespere se hostes in planicie subito ostendunt, ac nonnullos Græcos, ad prædam per campum hinc inde sparfos, interficiunt. Nam pecorum agmina complura translata trans fluuium, heic capta sunt. Tissaphernes cū suis vicis exurere conabatur.

Xenophō-
 tis illustra-
 facinus.

Quo factum, ut Græci quidam mirifice deiectis animis essent, qui cogitarent, si commeatus incenderetur, non habituros unde alium fumerent. Et Cherisophi quidem milites, posteaquam suis opem tulissent, redibant. Xenophon vero quum descendisset, ordines obequitans, Græcis opere lata redeuntibus: Videtis, inquit, concedere nobis barbaros, regionem totā nostrā esse. Nam quæ a nobis impetrabant id temporis, quum fœdera nobiscum fancirent, ne quis scilicet regis agrum exurendo perderet: ea nunc ipsi faciunt, quasi si ditionem alienam exurerent. Quod si alicubi commeatum vllum sibi ipsis reliquerint, videbunt nos etiam eo proficisci. Enimvero, mi Cherisophe, arbitror equidem aduersus exurentes opem ferendam esse, ac si regio hæc nostra foret. Ego vero non arbitror, ait Cherisophus: sed potius nos etiam excitemus incendia, quo fiet, ut citius ipsi desinant. Ad tabernacula ventum quum esset, commeatui conquirendo reliqui intenti erant: at duces, cohortiumque præfecti, conueniebant. Erat enim magna rerum difficultas. Ex parte vna montes præardui cernebantur, ex altera flumen tantæ altitudinis, ut ne hastæ quidem, quibus vadum tentaretur, quidquam exstarent. Hac rerum in difficultate quum hærerent, Rhodius quidam accedens: Ego vero, inquit, traicere ad quater mille grauis armaturæ pedites volo, si mihi suppeditaueritis ea, quibus opus erit, ac pro mercede præbueritis talentum. Interrogatus, quibus rebus egeret: Vtribus, ait, bis mille. Video autem heic permultas pecudes, & capras, & boves, & asinos; quibus si coria detrahantur & inflentur, facilem nobis traiectum præstabunt. Etiam vinculis iis mihi opus erit, quibus ad iumenta vtimini. His vbi vtres connexuero, quolibet eorum ad alterum adplicato, ad pensis lapidibus, iisque ancorarum ritu demissis, deinde deductis in aquam vtribus, & vtraque parte colligatis, virgulta imponam, & terram ingeram. Statim quidem certe intelligetis, nequaquam futurum, ut mergamini. Nam vtres singuli binos facile sustinebunt, quo minus mergantur. Vt autem non vacillent, tum virgulta tum terra impedient. Quod quum duces audiissent, visum est eis inuentum non inelegans esse; facinus ipsum tale, quod perfici non posset. Nam permulti equites trans flumen erant, qui ipsos essent impedituri; ac ne primis quidem concessuri, ut quidquam horum molirentur. Itaque postridie retrocedebant

Consilium Rhodij militu de traiciedo flumine.

καὶ τῶν ἐλλήνων μάλα ἠθύμησάν τινες, οἰνοούμνηοι μὴ τὰ ὀπιτήδεια, εἰ καύσθην, οὐκ ἔχοιεν ὅπως λαμβάνοιεν. καὶ οἱ μὲν ἀμφὶ Χερεισοφον ἀπήσαν ἐκ τῆς βοηθείας. ὁ δὲ Ξενοφῶν, ἐπεὶ κατέβη, παρελεύων ὅτι τὰς τάξας, ἠύκιστα τὸ τῆς βοηθείας ἀπήσαν οἱ ἔλλήνες, ἔλεγον ὅρατε, ὦ ἄνδρες Ἕλληνες, ὑφίενται τὴν χώραν ἢ ἡμετέραν εἶ). ἂν γὰρ ὅτε ἐσπένδοντο διεσπράθηοντο, μὴ καὶ ἐν τῷ βασιλέως χάραξιν, καὶ αὐτοὶ κάουσι ὡς ἀλλοτεία. ἀλλὰ ἐὰν που καταλίπωσί γε αὐτοῖς τὰ ὀπιτήδεια, ὄψονται καὶ ἡμᾶς ἐν ταῖς πορθουμένοις. ἀλλ' ὁ Χερεισοφὸς ἔφη, δοκῆ μοι βοηθῆν ὅτι τὰς κάουτας, ὡς ὑπερ τῆς ἡμέρας. ὁ δὲ Χερεισοφὸς εἶπεν ἕκκεν ἔμοι γε δοκῆ. ἀλλὰ καὶ ἡμῶς, ἔφη, κάουται, καὶ ἔτω τῶν παύσονται. ἐπεὶ δὲ ὅτι τὰς σκηνὰς ἀπήλθον, οἱ μὲν ἀγῶι πρὸς τὰ ὀπιτήδεια ἦσαν, στρατηγὸς δὲ καὶ λοχαγὸς σκυῆλλον καὶ ἐν ταῖς πολλῆς ἀπορία ἦν. εἶπεν μὲν γὰρ ὅρη ἡμεῖς ὑπερ ἡμεῶν, εἶπεν δὲ ποταμὸς ποσοῦτος ὁ βάθος, ὡς μηδὲ τὰ δόξα ὑπερέχον πρὸς ἡμῶς τὸ βάθος. ἀπορεμένοι οἱ αὐτοὶ παρεσθλῶν τις αἰὴρ ῥόδου, εἶπεν ἔγωγε γέλω ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες, ἀβιβάζουσα καὶ τετρακιχλίους ὀπιτήδεις, ἡμῶς ὡν δέουσα ὑπερετήσητε, καὶ τάλαντον μισθὸν ποιεῖσθε. ἐρωτώμενος δὲ, ὅτις δεήσοιτο, ἀσκήων ἔφη διαχλίων δεήσομαι. πολλὰ δὲ ὅρα τῶντα * πρὸς ἑσθλα, καὶ αἶγας, καὶ βόας, καὶ ὄνοις, ἀποδαρέουσα καὶ φουσητέουσα. δέουσα δὲ καὶ τῶν δεσμάων, οἷς γρηῃσθε πρὸς τὰ ὑποζύγια. τὸ ποῖος δὲ, ἔφη, ζήξας τὸς ἀσχοῖς, πρὸς ἀλλήλους δεμόσας ἕκαστον ἀσχόν, λίτους δεήσομαι, καὶ ἀφείδως πρὸς ἀκέρως, εἰς τὸ ὕδωρ ἢ ἀραγῶν, καὶ ἀμφοτέρωθεν δεήσομαι, ὅτι βαλῶ ὑλίω, καὶ γινώσκω ὀπιφορήσω. ὅτι μὲν οὖν οὐ καταδέσασθε, αὐτίκα μάλα εἴσαθε τὸ γὰρ ἀσχοῖς δύο ἄνδρας ἕξ τῶν μὴ καταδύουσι, ὡς ἴε ἢ μὴ ὀλιγαίαν, ἢ ὕλη καὶ ἢ γῆ γῆσσι. ἀκούσασι τῶντα τοῖς στρατηγῶσι δὲ μὲν ἐνθύμημα χάρειν ἐδόκεν εἶ). ὁ δὲ ἔργον ἀδύνατον ἦν γὰρ οἱ κωλύσονται πρὸς πολλοὶ ἰτεπῆς, οἱ δὲ ὅτις τοῖς πρὸς τοῖς ὕδωρ αἰετῶν βέπον ἴσταν ποιῆν. εἰ ταῦτ' ἢ μὲν ὑπεράγειαν ἐπὶ μετὰ χάραξιν

ἐκ τῆς βοηθείας ἀπώπῃ

παῖ γὰρ

εἰς τοῦ μ-

εἰς τοῦ μπαλινῆ πρὸς βαβυλωνίαν, εἰς τὰ αὐ-
 καύτοις κώμας, καὶ ἀκαύσαντες ἐνθεν δὲ θέσαν.
 ὡς ἰε οἱ πολέμιοι ἔπεισθησαν, διὰ ἑτέραν
 θαυμάζοντο, καὶ ὅμοιοι ἦσαν τῶν μαμάζοις, ὅποι ποτὲ
 βέβησαν οἱ ἑλλήνες, καὶ τί ἐν ἡμῶν ἔχουσι. ἐν-
 τὼν οἱ μὲν δὴ οἱ στρατιῶται ἀμφὶ τὰ ὅπι τή-
 δει ἦσαν· οἱ δὲ στρατηγοὶ καὶ οἱ λοχαγοὶ πάλιν
 σιωπῆλον, καὶ σιωπαζομένης τῆς ἀρχμαλώ-
 τος, ἠλέχον τὴν κύκλω πᾶσαν χῶραν τῆς ἐκείνη
 εἴη. οἱ δὲ ἔλεγον, ὅτι τὰ μὲν πρὸς μεσημβρίαν, B
 τὸ ἐπὶ βαβυλωνίαν εἴη καὶ μηδίαν, διὲν ἡσπέρη-
 κριεν· ἢ τὸ πρὸς ἑῶν, ἐπὶ οὐσά τε καὶ ἐκβάτα-
 να φέροι, ἐντα θερίζον καὶ ἐαρίζον λέγεται
 βασιλῆς· ἢ δὲ ἀγαθὰ τὸ ποταμὸν πρὸς ἑ-
 σπέρην, ἐπὶ λυδίαν, καὶ ἰωνίαν φέροι. ἢ τὸ δὲ
 τῶν ὀρέων καὶ πρὸς ἄρκτον τε βραμυδίαν, ὅτι
 εἰς καρδύχους ἄρξαι. τῶν δὲ ἔφασαν οἰκῆν
 αἰὰ τὰ ὄρη, καὶ πολεμικοὺς εἶναι, καὶ βασιλέως
 οὐκ ἀκρῶν, ἀλλὰ καὶ ἐμβαλῆν ποτὲ εἰς αὐτοὺς
 βασιλικῶν στρατῶν δώδεκα μυριάδας· τῶν C
 τῶν δὲ οὐδὲνα ἀπονοστήσαν ἀπὸ τῆς διερχομένης.
 ὅποτε μὲν τοὶ πρὸς τὸ σαράπην τὸ ἐν τῶν πε-
 δίω σπείσαντο, καὶ τὸ ἐπιμύνησθαι σφῶν τε
 πρὸς ἐκείνοις, καὶ ἐκείνων πρὸς αὐτοὺς. ἀ-
 κούσαντες δὲ ταῦτα οἱ στρατηγοὶ, ἐκάθισαν χῶ-
 ρα ἰσὺς ἐκαστὸς φάσκειν τὰς εἰδένας, ἐδὲν δὲ ἡ-
 λον ποιήσαντες, ὅποι πορδύεατ' ἐμμελλον. ἐδὲν δὲ
 δὲ τοῖς στρατηγοῖς ἀνακρῶν εἶναι, ἀπὸ τῶν ὀρέων
 εἰς καρδύχους ἐμβόλῃν. τῶν δὲ διελθόντες,
 ἔφασαν εἰς ἄρμυρίαν ἔξεν, ἢς Οὐρίαν ἤρχε, D
 πολλῆς καὶ βιδάμονος. ἐν δὲ ὅθεν δὲ ὑπορον
 ἔφασαν εἶναι ὅποι τις ἐγέλῃ πορδύεαται. ὅπι
 τῶν τοῖς ἐγύσαντο, ὅπως ὀπηνίκα δοκίμη τὸ ὠ-
 ρας πύ πορείαν ποιοῖντο. πύ γὰρ ὑποβολίω
 τῶν ὀραν ἐδεδόκασαν μὴ τὴν καπαληφθῆναι καὶ
 παρήλασαν, ὅπι δὲ δειπνήσειαν, σιωπεσθῆ-
 σμένους πύ τὰς ἀναπαύεσθαι, καὶ ἔπεισθαι
 ζῶναι αἰς τὸν ἀρχαίην.

auersa a Babylone via, non exustos ad pa-
 gos; quum eos, de quibus exierant, accen-
 diffent. Quo factum, vt hostes non ade-
 quitarent, sed Græcos spectarent, admi-
 rantibus similes, quo illi perrecturi essent,
 & quid haberent in animo. Erant tunc mi-
 lites ceteri commeatu colligendo intenti,
 duces vero, & cohortium præfecti, rursum
 conueniebant; & captiuis coactis, quæ-
 nam esset quælibet quauis ex parte regio,
 percunctabantur. Aiebant illi, meridiem
 versus viam Babylonem atq; in Mediam
 ducere, qua ipsi venissent: ad orientem So-
 lem quæ sit, Susa & Ecbarana ducere, vbi
 rex estatem & ver exigere dicitur: tertiam,
 quæ trans fluuium ad occidentem tendat,
 versus Lydiam & Ioniam ducere. Quæ de-
 niq; per montes ad septentriones vergat,
 ad Carduchos pertinere: quos aiebant in
 montibus habitare, ac bellicosos esse, neq;
 regis imperio parere. Immo copias aliquã-
 do regias, quæ centies & vicies mille ho-
 minibus constarent, eos inuasisse; quorum
 nemo, propter summam locorum difficul-
 tatem, domum redierit. Quod si fœdera
 inter satrapam regionis campestris & ipsos
 intercedant, esse libera inter vtrosq; com-
 mercia. Quæ quum duces audiissent, seor-
 sum collocatis, qui singuli singulos regio-
 num tractus sibi cognitos aiebant, & plane
 non indicarunt, quo profecturi essent. Ipsi
 inter se necessarium esse statuebant, vt per
 montes in Carduchos pergerent. Nam
 posteaquam per illorum regionem pene-
 trassent, peruenturos dixerant captiu in
 Armeniam; cui Orontas cum imperio
 præesset, regioni certe amplæ ac opulente.
 Inde dixerant pergi, quo quis vellet, sine
 difficultate posse. Post hæc rem sacram fa-
 ciunt, vt quamprimum videretur com-
 modum, iter ingrederentur. Metuebant
 enim, ne iuga montium, per quæ pergen-
 dum esset, occuparentur. Imperant etiam
 militibus, vt posteaquam cœnassent, & om-
 nes sua comportassent, se quieti darent;
 & vbi significatum esset, sequerentur.

Carduchi
 bellicosa
 natio.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΚΥΡΟΥ ΑΝΑ-
ΒΑΣΕΩΣ ΙΣΤΟΡΙΩΝ, ΒΙΒΛΙΟΝ
ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

XENOPHONTIS HISTORIA-
RVM DE CYRI EXPEDI-
TIONE, LIBER QVARTVS.

QUAEVMOVE in exped-
itione Cyri adscendē-
tis in Asiam vsque ad id
tempus, quo praelium
commissum fuit, gesta
sint; & quae a praelio,
quamdiu foedera serua-

ta sunt, inter regem & Gracos, qui cum
Cyro adscenderant, inita; quae aduersus
Gracos, insequente ipsos Persarum exer-
citu, hostiliter facta sint, posteaquam rex
ac Tissaphernes foedera violassent; supe-
rioribus commētariis exposuimus. Quum
autem ad Tigrim fluuium venissent, qua is
propter altitudinem & magnitudinē trās-
iri non potest; neque transitus alius esset,
quod montes Carduchij praecepti fluuii
imminerent: videbatur ducibus, esse per
hos montes iter faciendū. Nam futurū au-
diebant de iis, quos ceperant, vt si Cardu-
chios mōtes peragrassent, Tigris fluuij fō-
tes in Armenia, si ita liberet, transirent: sin
autem, eos circumirent. Etiam Euphratis
fontes non longe a Tigris fontibus abesse
dicebatur. Nonnullis quidē in locis angu-
stias esse. Itaque in Carduchos hoc modo
mouerunt, partim quod quamocultissi-
me proficisci vellent, partim quod ante-
uerrere cacuminum occupationem prius,
quam id ab hostibus fieret. Quum excu-
biae postremae haberentur, tantumque no-
ctis reliquum esset, quantum ad id suffice-
ret, vt per tenebras planiciem peragraret;
tunc & loco se mouent, & vt denuntiatum
fuerat, iter ingressi prima luce ad montem
perueniūt. Erat in exercitus fronte Cheri-
sophus cum copiis suis, & omnibus expedi-
tis militibus: Xenophon agmine postre-
mo cum grauis armaturae militibus, nullis
autem expeditis, sequebatur. Nam nihil
esse periculi videbatur, ne quis sursum tē-
dentes a tergo sequeretur. Ac Cheri-
sophus prius, quam quisquam hostium a-
nimaduerteteret, in veruicem adscendit:

ΣΑ μὲν δὴ ἐν τῇ αἰα-
βάσει ἐθύετο μέγρι τῆς
μάχης, καὶ ὅσα μὲν πλὴν
μάχης ἐν τῇ ἀπονομαίᾳ,
αἰ βασιλεὺς καὶ οἱ οὐκ
Κύρω ἀναβαίντες Ἕλληες

† ἐπεισάτο, καὶ ὅσα τῶν βασιλέως καὶ ἀπονο-
μαίᾳ βασιλέως καὶ Τισσαφέρνηος * ἐπολεμή-
θη πρὸς τοὺς Ἕλληνας, ἐπαχθουσιῶτος τῶ
καρδίων στρατεύματος, ἐν τῇ ἀπονομαίᾳ
βρα δεδήλωται. ἐπεὶ δὲ ἀφικέσθαι, εἶδα ὁ μὲν
πῆρης ποταμὸς πρὸ τῆς ἀπονομαίᾳ ἀπὸ τοῦ
ὁ βάρους καὶ μέγρους, πάροδος δὲ οὐκ ἔστι, ἀλ-
λά τὰ καρδύχια ὄρη ἀπόπμα ἔσθαι ἀπὸ
τῶ ποταμοῦ ἐκρέματο, ἐδοκίμει τῇ στρατιῶ-
ταις ἀπὸ τῶν ὄρειων πορρωτέρων εἶναι. ἤκουον
γὰρ τῶν ἀλισκομένων, ὅτι εἰ διέλθοιεν τὰ καρ-
δύχια ὄρη ἐν τῇ ἀπονομαίᾳ, τὰς πηγὰς τῶ πῆ-
ρης ποταμοῦ, καὶ μὲν βούλωνται, ἀπὸ τῆς
σοῦνται καὶ δὲ μὴ βούλωνται, ἀπὸ τῆς
C ἀπὸ τῆς τῆς πηγὰς ἐλέγετο οὐ πρὸς τῶ
πῆρης ποταμοῦ. καὶ ἐστὶ τῆς ἔσθαι οὐκ ἔστι
καρδύχιοι ἐμβολίω ὡς ποιοῦνται, ἀμα μὲν
λαθὲν πρὸς μὲν, ἀμα δὲ φάσασιν ὅτι τῶ
πολεμίοις καταλαθὲν τὰ ἀκρῶ. καὶ οὐκ ἔστι
ἀμφοὶ πλὴν τελευτῆσαι, φυλακίω καὶ ἐλείπειτο
τῆς οὐκ ὅσον σκευάσας διελθὲν τὸ πεδῖον, τῶ
καὶ τὰ αἰασάντες, ἀπὸ τῶ ἀπὸ τῆς πορρω-
τέρων ἀφικέσθαι ἀμα τῇ ἡμέρᾳ πρὸς τὸ ὄρος.
ἐνθα δὲ Χερσίσοφος μὲν ἦν τὸ ἔσθαι ἀπὸ τῆς
D λαβὼν τὸ ἀμφοὶ αὐτῶ, καὶ τῶς γυμνήσας πάντας
Ξενοφῶν τῶ σὺν τοῖς ὀπισθοφυλάξιν ὀπίσθαι
εἶπετο, ἔδενά ἔχων τῆς γυμνήσας. ἔδενά γὰρ ἐδοκίμει
κίνδυνος εἶναι μή τις αἰὼν πορρωτέρων ἐκ τῶ ὀ-
πισθεν ὀπίσθαι. καὶ ὅτι μὲν τὸ ἀκρον ἀναβαίει
Χερσίσοφος, πρὶν πῆνα ἀφῆσθαι τῶ πολεμίων
ἐπῆται

οὐκ εἶπετα ὅτι φησὶν ὅτι ἐφείπετο ὅτι αἰεὶ ὁ ὄρος δὲ
 λον ὅτι φραθίματος, εἰς τὰς κόμας τὰς ἐν τοῖς
 ἀλκείσι τε καὶ μυρσίσι τῶν ὀρέων. ἐντα δὲ οἱ μὲν καρ-
 δούχοι ἐκλιπόντες τὰς οἰκίας, ἐχόντες καὶ γυναι-
 χας, καὶ παῖδας, ἐφύζον ἐπὶ τὰ ὄρη. τὰ δὲ ὅτι
 τῆδε πολλὰ ἦν λαμβάνειν. ἦσαν ὅτι καὶ χαλκώ-
 μοι παμπόλλοις κατεσθλασμένοιαι αἱ οἰ-
 κίαι, ὧν ὁσδὲν ἔφερον οἱ Ἕλληες, ὁσδὲν τὸς ἀν-
 θρώποις ἐδίωκον, ὡς φησὶν ὁ δόμοιοι, εἰ πως ἀν-
 ἐτελήσαν οἱ καρδούχοι διείναυ αὐτοῖς ὡς Διὰ
 Φιλίας τῶν γῶρας, ἐπεὶ ὁ βασιλεὺς πολέμοιοι ἦ-
 σαν. τὰ μὲν τοῖς ὅτι τῆδε τὸ ὅτι πῆσι ὅτι τυχε-
 νοι, ἐλάμβανον ἀνάκη γὰρ ἴω. οἱ ὅτι καρδούχοι
 ἔτε καλοῦτων ὑπήκουον, οὔτε διὰ Φιλίαν
 ὁσδὲν ἐποίησαν. ὅτε ὅτι οἱ τελευτάιοι τῶν Ἕλλήων
 κατέβαινον εἰς τὰς κόμας ἀπὸ τῆς ἀκροῦ ἠδὲ
 σκισαῖοι, (ὅτι γὰρ ὁ φενίω ἐῖ) τὸ ὄρον, ὅλιον τῶν
 ἡμέραν ἠ ἀνάστασις αὐτοῖς ἐγγυετο καὶ κατάστασις
 εἰς τὰς κόμας) τότε δὲ συλλεγόμενοι τινὲς τῶν
 καρδούχων τοῖς τελευταίοις τῶν ἐπετίθεντο, καὶ ἀ-
 πέκλιθον πινὰς, καὶ λίθοις καὶ βεβήμασι κατέβω-
 σαν, ὅλιγοι τινὲς ὄντες. ὅτι ἀποροδοκῆτε γὰρ αὐ-
 τοῖς ἐπέπεσε ὁ Ἕλληων. εἰ μὲν τοῖς ὅτι πλείους
 σιωλέγησαν, ἐκινδύωσεν ἀνὰ ὄρος φθαρῆναι
 τὰ πολλὰ τῶν φραθίματος. καὶ αὐτῶν μὲν τῶν
 κτα ἔτιως ἐν τῶν κόμας κινδύωσαν. οἱ δὲ καρ-
 δούχοι κύκλω τῶν περὶ ἔχον ἐπὶ τῶν ὀρέων, καὶ
 σιωλέρων ἀλλήλοισι. ἀμα ὅτι τῆ ἡμέρα σιω-
 ελθοῖσι τοῖς φρατηγῶσι καὶ λοχαγῶσι τῶν Ἕλ-
 λήων ἔδοξε, τῶν τῶν ὡς ζυγίων τὰ ἀναστάσια
 καὶ τὰ διωατῶτα ἀπορῶσα ἔχοντες, καὶ ἀ-
 λιπόντες τὰ διὰ, καὶ ὅποσα ἴω νεωστὶ ἀρχμα-
 λωλα ἀνδράποδα ἐν τῆ φρατῆ, πάντα ἀφθ-
 ναί. ὅλαίαν γὰρ ἐποιοῦντο τῶν πορείαι πολλὰ
 ὄντα τὰ ὡς ζυγία καὶ τὰ ἀρχμαλώτα καὶ
 πολλοὶ δὲ αὐτῶν, οἱ ὅτι τῶν οἰκίαι, ἀπὸ μα-
 χοῖ ἦσαν, διπλάσια τε τὰ ὅτι τῆδε ἔδδ πο-
 εἰζεομαι καὶ φέρεομαι, πολλῶν τῶν ἀνθρώ-
 πων ὄντων. ὅδοι δὲ αὐτῶν, ἐκέρυξαν οὐ-
 τῶ ποιεῖν. ὅτι δὲ ὅτι ὅτι ὅτι ὅτι ὅτι ὅτι ὅτι ὅτι ὅτι
 ὡς ἀντιπῶ ἐν τῶν οἰ φρατηγῶσι, τῶν ἐπεὶ δι-
 εἰσχοιεν τῶν εἰρημόρων μὴ ἀφίεμόρων, ἀφη-
 ρῆντο. οἱ δὲ ἐπέγοντο, πλὴν εἰ τις τί ἐκλεφεῖν ἠ
 παιδὸς ὅτι θυμῆσας, ἠ γυναικὸς τῶν ὄρος
 πῶν καὶ αὐτῶν μὲν τῶν ἡμέραν ἔτιως ἠ πορεύησθε,
 τὰ μὲν τι μεχόμοιοι, τὰ δὲ καὶ ἀναπαυόμεμοιοι.

A deinde modice præibat ad vicos, qui in
 conuallibus & amfractibus montium siti
 erant, reliqua exercitus parte semper sub-
 sequente. Carduchi desertis ædibus, cum
 vxoribus ac liberis in montes fugiunt. ma-
 gna heic erat commeatus copia, ædes ipsæ
 vasis aheneis multis instructæ, de quibus
 Græci nihil auferebant, nec homines per-
 sequebantur. Parcebant enim ipsis, vt pe-
 riculum facerent, an Carduchi potestatem
 eis facturi essent transeundi per ipsorum
 fines, tamquam per regionem pacatam,
 maxime quia regi infesti erant. Commea-
 tum solum, quocumq; quis loco poterat,
 fumebat; quod ita necessitas posceret. At
 Carduchi nec vocati obtemperabant, nec
 vllum aliud benevolentia signum dabant.
 Quum autem Græcorum vltimi iam tene-
 bris obortis de vertice montis ad vicos de-
 scenderet, quando quidem ob angustiam
 viæ diem totum adscendendo, ac vicissim
 ad vicos descendendo contriuerant: tum
 vero collecti nonnulli ex Carduchis, vlti-
 mos inuasere, ac peremtis quibusdam, a-
 lios lapidibus & fagittis fauciabant, homi-
 nes alioqui numero perpauci. Nam Græ-
 corum exercitus nec opinato casu ipso-
 rum ditionem ingressus erat. Quod si plu-
 res earum collecti fuissent, res non caruis-
 set periculo, ne magna pars exercitus in-
 teriisset. Atq; hanc quidem noctē ita in vi-
 cos diuerterunt. Carduchi vndiq; in mon-
 tibus ignes accendebant, seq; mutuo ad-
 spectabant. Quum illuxisset, visum est
 Græcis ducibus & cohortium præfectis,
 posteaquam conuenissent, sic iter facien-
 dum esse; vt tantum iumenta necessaria, &
 maxime ad iter conficiendum idonea se-
 cum fumerent, cetera relinquerent, dimis-
 sis etiam mancipiis in exercitu recens cap-
 tis. Nam multa illa iumenta & mancipia
 profectio moram adferebant. Quin et-
 iam multi, his præfecti, ad pugnandum
 propterea inutiles erant; quum quidem
 duplo quoq; maior commeatus parandus
 esset, & portandus, pro tanta hominum
 turba. Quod vbi decretum fuisset, præco-
 nis est voce denuntiatum, ita esse faciun-
 dum. Posteaquam pransi iam iter facere
 cepissent, arto quodam in loco duces sub-
 sistebant; ac ei, qui non dimitteret id, quod
 imperatum fuerat, auferebant. Parebant
 illis in omnibus milites, extraquam si quis
 furtim aliquid retineret, vel pueri cupidi-
 tate, vel formosæ mulieris accensus. Atque
 hoc modo diē hūc in itinere consumebāt,
 partim dimicantes, partim quiescentes.

Græci in
 Cardu-
 chorum
 regionem
 veniunt.

ὅτι, πρὸς
 ἐπίθηντο,
 καὶ ἀπέ-
 κτειναν

πολύ
 πύρα πολ-
 λά ἔκαμον

ὅτι πρὸς

Postridie vehemens tempestas erat, sed ta-
 men pergendum erat necessario, quod a
 cōmeatu instructi non essent. Erat in fron-
 te Cherisophus, & agmen vltimum Xeno-
 phō ducebat, quum hostes acriter Græcos
 inuadunt: & quia loca per erant angusta,
 propius accedebant, & tū sagittis petebant,
 tum fundis. Quo fiebat, vt dum Græci ne-
 cessario persequerentur hostem, ac deinde
 rursus cederent, tarde progredierentur.
 Sæpe Xenophon etiam denūtiabat exspe-
 ctandum esse, quoties hostis eum grauiter
 vrgeret. Forte Cherisophus, qui alias quū
 denuntiabatur, exspectabat, tum non sub-
 sistebat; sed ducebat celeriter, suisq; vt se-
 queretur, imperabat. Adeoq; manifestum
 erat, aliquam rem molestam superuenisse.
 Nec erat otium, vt ad ipsum quis pergeret,
 ac quæ festinationis esset causa, videret.
 Deniq; fugæ similis erat hæc agminis vltimi
 profectio. In ea vir fortis periit Cleony-
 mus Lacedæmonius, sagitta adacta per clu-
 peum & indumentum in ipsas costas: iteq;
 Basias ex Arcadia, capite transfixus. Ad lo-
 cum castris locandis idoneum quum per-
 uenissent, Xenophon ita, vt instructus e-
 rat, ad Cherisophum venit, eumq; incusat,
 quod non substitisset; quo quidem factum
 esset, vt in ipsa fuga coacti fuerint dimica-
 re. Duo quidem iam, inquit, præclari ac
 fortes viti occubuerunt; quos neq; nobis-
 cum tollere, neq; terræ mādare potuimus.
 Ad ea respondens Cherisophus: Respice,
 ait, ad montes, ac vide quam ad eos omnes
 difficilis sit aditus. Nimirum hæc vna via
 est, quam vides, ardua. Ad eamdem quan-
 tam videre est hominum multitudinem,
 hanc occupatam præsidio tenentium, ne
 quis euadat: Hæc causa festinationis meæ
 fuit, & cur te non expectarim: nimirum an
 præcipere conatum hostium possem prius,
 quam transitus ille occuparetur. Duces
 quidem ij, quos habemus, aliam viam esse
 negant. Ego vero, inquit Xenophon, duos
 homines habeo. Nam quum negotia nobis
 facerent, insidias struximus, quæ ipsa
 res nobis etiam respirandi facultatem de-
 dit; ac nonnullos ex eis occidimus, non-
 nullos viuos vt caperemus, hac ipsa de
 causa dedimus operam, vt ipsis pro itinere
 ducibus vteremur, quibus esset hæc regio
 nota. Statim adducti sunt homines, &
 quæsitum ex eis separatim sumtis, ecquam
 viam aliam nossent, præter eam, quæ vulgo
 nota esset. Horum alter nihil aiebat, quam-
 tumuis multi terrores ipsi incuterentur.
 Quum nihil diceret, quod in rem esset,

Cherisophus causam exponit, quam obrem Xenophōsem deseruisset.

Homines barbari præfracta constantia.

Α εἰς δὲ τὴν ὑπεράγειαν χημῶν γίνεται πολὺς, ἀναγκαῖον δὲ ἡμῶν πορεύεσθαι· οὐ γὰρ ἡμῶν ἰκανὰ τὰ ἐπιτηδεύματα. καὶ ἠγγύτω μὲν Χερεισοφός, ὡπερ ἄσφοδρα δὲ Ξενοφῶν. καὶ οἱ πολέμοι ἰσχυρῶς ἐπιτίθεντο, καὶ φενῶν ὄντων τῶν χερεισῶν εἰργάζοντες ἐτόξουν, καὶ ἐσφειδόντων ὥστε ἀναγκάζοντο οἱ Ἕλληες ἐπιτιδιώκοντες, καὶ πάλιν ἀναγκάζοντες, ὁρῆ πορεύεσθαι· καὶ θαμνὰ παρήγαγεν ὁ Ξενοφῶν ἕπομένους, ὅτε οἱ πολέμοι ἰσχυρῶς ἐπιπέοντο. ἔνθα ὁ Χερεισοφός, ἄλλοτε μὲν, ὅτε παρεῖχτο, ἕπομένους, τότε δὲ οὐχ ἕπομένους, ἀλλ' ἠναγκάζοντο φθίνοντες ἅμα μάχεσθαι. καὶ νῦν δύο καλῶ τε καὶ ἀγαθῶ ἀνδρες τεθνήσκουσιν, καὶ οὔτε ἀνελεῖσθαι, οὔτε θάψαι αὐτῶν ἰδύνάμεθα. ἀποκρίνεται πρὸς ταῦτα ὁ Χερεισοφός· βλέπον, ἔφη, εἰς τὰ ὄρη, καὶ ἴδε ὡς ἀβατα πᾶντα ἐστί. μία δὲ αὐτῆ ὁδός, ἡ ὁρεῖς, ὄρη· καὶ ἐπὶ ταύτῃ ὁρεῖν ἀνθρώπων ἔξεστί σοι ὄχλον ποσούτων, οἱ κατ' ἐληφότες φυλάττοισι τὴν ἔκβασιν. ταῦτα ἐγὼ ἔσπευδον, καὶ διὰ τὸ σε οὐχ ἕπομένον, εἴπως διωαίμην φθάσαι, ὡρὶν κατ' ἐληφθαι τὴν ὑπερβολὴν. οἱ δὲ ἠγεμόνες, οἱ ἔχοντες, οὐ φασιν εἶ ἄλλῃ ὁδῶν. ὁ δὲ Ξενοφῶν λέγει· ἀλλ' ἐγὼ ἔχω δύο ἀνδρας, ἐπεὶ γὰρ ἡμῖν παρέμασθα παρῆχον, ἐπιπρόσαμνον, ὅπως ἡμᾶς καὶ ἀναπνύσασιν ἐποίησε, καὶ ἀπεκτείναντες μὲν πῖνας αὐτῶν, καὶ ζῶντας προσυμμήθημεν λαβόντες, αὐτὸς τὸς ἐνεκεν, ὅπως ἠγεμόσιν εἰδῶσι τὴν χώραν χρησώμεθα. καὶ διὸς ἀγαθῶν τῶν ἀνθρώπων, ἠέλθον εἰς λαβόντες, εἴπινα εἰδέναι διὰ τὴν ὁδὸν, ἢ τὴν φασεσάν. ὁ μὲν οὖν ἕτερος ἐκ ἔφη, καὶ μάλα πολλῶν φόβων προσαρμόνων· ὅτι δὲ σπένδον ὠφέλιμον ἔλεγον, ὁρῶν-

ὄρωντος ἑτέρου καλεσφάτη. ὁ δὲ λοιπὸς ἔλεξεν, ὅτι οὐδὲ μὴν εἶχε ταῦτα ἔφαθ' εἰδέναι, ὅτι αὐτὸς τὴν χερσὶν θυγάτηρ ἐκείνην παρ' ἀνδρὶ ἐκδεδομένην αὐτὸς εἶπε ἠγήσατο δὴνατὶ καὶ ὑποζυγίοις πορεύεσθαι ὁδὸν ἐρωτῶμενος δὲ, εἰ εἴη ἐν αὐτῇ δύσβατον χωρίον, εἶπε ἔτι ἄκρον, ὃ, εἰ μή τις παρθεκαλιήφοιτο, ἀδύνατον ἔσται παρελθῆναι. εἰ ταῦτ' ἔδοξε, συγκαλέσαντας λοιχοὺς καὶ πελτασῆς καὶ τῶν ὀπλιτῶν, λέγαντες τὰ παρόντα, καὶ ἐρωτῶν, εἰ τίς ἐστὶν, ὅστις ἀνήρ ἀγαθὸς ἐθέλοι ἡγεῖσθαι, καὶ ὑποσῆς ἐθελοντὴς πορεύεσθαι. ὑφίσταται τῶν μὲν ὀπλιτῶν Αρεισώνυμος μεθυδριδὲς ἄρχαί, καὶ Αγασίας συμβάλιος ἄρχαί. ἀντιπασίαζον δὲ αὐτοῖς Καλλίμαχος παρράσιος ἄρχαί, καὶ Αγασίας συμβάλιος ἄρχαί. καὶ οὐδὲ ἔφη ἐθέλει πορεύεσθαι, παρολαβὼν ἐθέλοιτας ἐκ πόλεως τῶν στρατόμαχος. ὃ γὰρ οἶδα, εἶπε, ὅτι ἐφόνοι πολλοὶ τῶν νέων ἐμοὶ ἠγρομηδία. ἐκ τούτων ἐρωτῶν, εἰ τίς καὶ τῶν γυμνητῶν ἢ ἑξιαρχῶν ἐθέλοι συμπορεύεσθαι. ὑφίσταται Ἄρειστας χῖος, ὃς πολλὰ καὶ πολλοῦ ἀξίος τῆν στρατῶν εἰς ταῦτα ἐγγύετο. καὶ οὐ μὴν δειλή, ἢ δὲ οὐδὲ ἐκέλευον αὐτοῖς ἐμφασιῶν πορεύεσθαι. καὶ τὸν ἠγεμόνα δῆσαντες τῶν ἀδιδάσιν αὐτοῖς, καὶ σιωπῆνται τὴν μὲν νύκτα, ἢν λάβωσι τὸ ἄκρον, τὸ χωρίον φυλάτῃν ἄμα δὲ τῆν ἡμέραν τῆν σάλπιγγι σημάειν, καὶ ἵκεν μὲν ἄνω οἰκίας ἵεναὶ ὅτι τὰς κατέχευται τὴν φανερὰν ἐκβασιν, αὐτοῖς δὲ τὴν συμβαληθεῖσιν ἐκβασιον. τεταμένους ὡς δὲ δυνάωνται ἑξήματα ταῦτα σιωπῆται μῆνοι, οἱ μὲν ἐπορεύοντο, πλῆθος ὡς διχίλιοι καὶ ὑπερὶ πολὺ ὡς δὲ οὐρανοῦ. Ξενοφῶν δὲ ἔχων τὰς ὀπλοδοφύλακας ἠγείτο πρὸς τὴν φανερὰν ἐκβασιν, ὅπως αὐτῇ τῆν ὁδῶν οἱ πολέμοιοι παροσέχουεν τὸν νοῦν, καὶ ὡς μάλιχα λάθοιεν οἱ παριόντες. ἐπεὶ δὲ ἦσαν ὅτι χερσὶν οἱ ὀπλοδοφύλακες ἦν ἔδωκεν ἀφ' ἑαυτῶν πρὸς ἄσπρητον ἐκβασιν, τῶν καὶ οὐδὲ ἐκυλίνδω οἱ βαρβαροὶ ὁλοσέχου ἀμαξιάς, καὶ μείζους καὶ ἐλάττοισι λίθοις, * οἱ φερόμενοι παρόντες πρὸς τὰς πέτρας διεσφενδοναίτο, καὶ πρὸς ταῖς πελάσσαι οἶον τὴν ὁδῶν. ἐνοι δὲ τῶν λοχαγῶν, εἰ μὴ ταύτην δυνάμιν, ἀλλ' ἐπὶ φρασίον καὶ ταῦτα ἐποίουν, μέγρι σκότος ἐγγύετο.

Alterius in conspectu iugulatus est. Alter ille superstes aiebat, cum propterea nihil prodidisse, quod istic filiam cum viro nuptam haberet. Se vero dicebat ducem itineris futurum, quo etiam pergere iumentis possent. Interrogatus, ecquid esset in ea via loci difficilis transitu: verticem quemdam esse inquit, quem nisi quis occupando anteuerteteret hostes, fieri non posse, ut transiretur. Heic vero visum est, conuocatis cohortium praefectis, & cetratis, & grauis armaturae militibus, praesentem rerum statum indicandum esse; ac quaerendum, ecquis sit, qui se virum fortem praestare velit, hac profectioe sponte sua suscepta polliciti sunt operam suam ex grauis armaturae militibus, Aristonymus Methydriensis Arcas, & Agafias Stymphalius ex eadem Arcadia. Inprimis inter se contendebant Callimachus Parrasius, & Agafias Stymphalius, ambo Arcades. Et is quidem aiebat, ire se velle cum iis, qui de toto exercitu se ad ipsum sponte adgregaturi essent. Nam fat scio, inquit, multos iuuenes sequuturos, si ego dux sim. Post haec interrogant, num quis expeditorum militum, vel ordinibus praefectorum vna cum his ire velit. Heic Aristiteas Chius operam suam offert, qui in re eiusmodi persaepe fuit exercitui quamtiuis pretij homo. Iam aduersperauerat, & milites sumto cibo proficisci iubebantur. Itaque ducem viae constrictum vinculis, eis tradunt, & rem ita componunt; ut siquidem iugum occuparet, noctu illud custodirent, & quamprimum illucesceret, tuba signum darent: ac deinde qui superiori essent loco, tenderent aduersus eos, qui transivitum illum manifestum obsiderent: ipsi cum iisdem se coniungerent in montem euadendo, quam celerime possent. His ita compositis, illi proficiscebantur, numero circiter bis mille. Magnitum erat imbres. Et Xenophon cum extremi agminis custodibus ad exitum illum vulgo notum pergebat, ut hostes huic duntaxat viae intenti essent, ac maxime occulti essent ij, qui alio tendebant. Posteaquam ad cauum quemdam alueum postremum agmen accessisset, quem vbi permeassent, in aduersum montem arduum adscendendum erat: barbari rotunda faxes, quae vel singula plaustrum onerassent, & maiores minoresque lapides deuoluebant. Illi delati & allifi ad faxes, tanquam e funda contorquebantur: quo fiebat, ut propius ad viam ne quidem accessus pateret. Nonnulli cohortium praefecti quum hac non liceret, alia via pergere tentabant, idque ad obortas usque tenebras.

Αρειστας

συμβου-
δης ενκαυ
βαινοντες
ταυτα
συμβαί-
νοισιν. οἱ
μὲν

Al. Aristiteas
starchus
legitur, pro
utraque
voce, Aristiteas
Chius.

Xenopho-
tis in sal-
lendu hoc
stibus
stratego-
mia.

Quum iam se discedentes conspici amplius non posse putarent, ad cœnam abeunt. Nonnulli in extremo agmine milites ne pransi quidem fuerant. Hostes noctem totam lapides deuoluere non cessabant, cuius rei argumentum erat ipse fragor. At milites nostri, qui secum itineris ducem habebant, post longos circuitus, præfidiarios hostium ad ignem sedentes offendunt: quorum quum alios occidissent, alios persequendo deiecissent; ibidem ipsi manebant, quasi verticem tenerent. Minime tamen eum tenebant, sed erat supra ipsos iugum eminens quoddam montis, propter quod angusta illa via erat, ad quam hostium præfidiariorum sedebant. Aditus quidem inde patebat ad hostes, qui ad viam manifestam confederant. Eo loco illi tum pernoctabant. Quum illuxisset, instructi tacite in hostem pergunt: & quia caligo quædam incidebat, tamdiu occulti erant, donec iam prope abessent. Posteaquam se mutuo intuiti essent, ac tuba clangeret, Græci sublatoclamore ipsos adoriebantur. At impetum illi non sustinuerunt, sed relicta via, dilapsi fuga sunt, paucis interfectis. Erant enim homines expediti. Cherisophi copiarum quum tubam audiissent, mox sursum via manifesta tendebant, prætoribus ceteris per tramites non tritos, qua quisque forte fortuna peruenerat, pro viribus sursum pergentibus, hastisque se mutuo subleuantibus. Hi primi se cum iis, qui locum occupant, coniungere. Xenophon autem, cum dimidia copiarum extremarum parte, ea via faciebat iter; qua illi, qui ducem habuerant. Etenim ea iumentis commodissima erat. Alteram partem dimidiam post iumenta disposuerat. Forte hoc in itinere in collem incidunt, qui viæ imminebat, & occupatus erat ab hostibus; qui vel pellendi loco vi erant, vel a Græcis ceteris necessario se diuulsam iri videbant. Potuissent quidem viam ingredi eam, qua ingressi reliqui fuerant; sed iumenta non poterant alia via, quam hac, euadere. Heic ergo mutuo se cohortati cohortibus rectis in collem impetum faciunt, non omni tamen ex parte, sed hostibus exitu relicto, si fugam arripere vellent. Barbari quum eos ascendere, qua quisque poterat, vidissent: neque sagittis petebant, neque iaculis eos, qui prope viam accedebant, sed locum fuga dilapsi relinquunt. Quare hunc etiam collem Græci transf-

A ἐπεὶ δὲ ὄντο ἀφανῆς εἶναι ἀπίοντες, τότε ἀπῆλθον ὅτι δὲ φησὶν. ἐτύχερον δὲ καὶ ἀνὰ ἴσους ὄντες αὐτῶν οἱ ὀπιοδοφυλακῆσαιτες. οἱ μὲν τοὶ πολέμοιοι εἰδὲ ἀνεπαύσαντο ὅλης τῆς κυκλῶς κωνιδῆνες τῆς λίθου τεκμήρα δὲ ἡ ὄψις ἴσους οἱ δὲ ἔχοντες τὴν ἡγεμόνα, καὶ τὰ κύκλω παρῆσιοντες, καὶ ἀλαμβάνουσι τῆς φύλακος ἀμφὶ πύρκαθρημύρας καὶ τῆς μὲν ἀποκτείναντες, τῆς δὲ καταδιώξαντες, αὐτοὶ δὲ εἰς ἔδραν, ὡς κατέχοντες δὲ ἄκρον. οἱ δὲ ἐκείθεν, διὰ μαστὸς ἡ ὕψος αὐτῶν, παρ' ὃν ἡ ἑστὴ αὐτῶν ὁδὸς, ἐφ' ἣ ἐκείθεν τοὶ οἱ φύλακος. ἐφοδοὺς μὲν τοὶ αὐτῶν ὅτι τῆς πολεμίας ἡ, οἱ δὲ τῆ φανεραῖ ὁδῶ ἐκείθεν τοὶ καὶ τῆ μὲν νύκτα εἰς αὐτῶν διήγαγον ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ὑπέφαινε, ἐπορεύοντο σιγῆ σιωπηταγμένοι ὅτι τῆς πολεμίας, καὶ γὰρ ὁμίχλη ἐγένετο. ὡς ἔλαθον ἐγγὺς περὶ σελήνης. ἐπεὶ δὲ εἶδον διήλας, ἢ τε σάλπιγγας ἐφθέγγαστο, καὶ ἀλαλάξαντες οἱ ἑλλῆνες ἴεντο εἰς τῆς ἀνδραποῦς. οἱ δὲ οὐκ ἐδέξαντο, ἀλλὰ καταλιπόντες τὴν ὁδὸν, φεύγοντες ὀλίγοι ἀπέδησαν. ἄλλοι γὰρ ἦσαν. οἱ δὲ ἀμφὶ Χείριστον, ἀκούσαντες τῆ σάλπιγγος, εἰς τῆς ἴεντο ἀνω καὶ τὴν φανεραῖ ὁδὸν. ἄλλοι δὲ τῶν γρατηγῶν κατὰ ἀπειθεῖς ὁδοὺς ἐπορεύοντο ἢ ἔτυχον ἐκαστοὶ ὄντες, καὶ ἀναβαίντες ὡς ἐδιώκοντο, ἀίμην ἀλλήλοισ τοῖς δόρασι, καὶ οὔτοι μόνοι περὶ τοὶ σιωμίζαν τοῖς περὶ καταλαβοῦσι τὸ χωρίον. Ξενοφῶν δὲ, ἔχων τῶν ὀπιοδοφυλακῶν τῆς ἡμίσεως, ἐπορεύετο ἡ ἑστὴ οἱ τὴν ἡγεμόνα ἔχοντες, (διόδοπατη γὰρ ἡ τῶν ὑποζυγίαις) τῆς δὲ ἡμίσεως ὀπιοδον τῶν ὑποζυγίων ἔταξε. πορεύοντο δὲ εἰς τυχεροῦσι λόφῳ ὑπὸ τῆς ὁδοῦ, κατὰ κλημυρῶ ὑπὸ τῶν πολεμίων, οἷς ἢ ἀποκτείναι ἡ ἀνάγκη, ἢ διεξέλθαι ἀπὸ τῶν ἄλλων ἑλλῆνων. καὶ αὐτοὶ μὲν ἀνὰ ἐπορεύθησαν, ἡ ἑστὴ οἱ ἄλλοι, τὰ δὲ ὑποζύγια οὐκ ἡ ἄλλη ἢ ταύτη ἐκβῆναι. ἔνθα δὲ τὰ ἀρχαὶ ἀσάμνοιο ἀλλήλοισ περὶ ἀλλοιοισ περὶ τὸν λόφον ὀρθοιοισ τοῖς λόφοισ, οὐ κύκλω, ἀλλὰ καταλιπόντες τὰ ἀμφοδον τοῖς πολεμίοισ, εἰ βούλοιντο φεύγειν. καὶ ὀρῶντες αὐτοὶς ἀναβαίνουσι, ὅππῃ ἐδιώκοντο ἕκαστος, οἱ βάρβαροι, οὔτε ἐπέξδον, οὔτε ἐβόηον ἐγγὺς ὁδοῦ περὶ σελήνης, διὰ φουγῆ λείπουσιν τὸ χωρίον. καὶ τῶν τε παρεληλυθῶσι οἱ ἑλλῆνες,

Handwritten marginal notes in a cursive script, likely a commentary or continuation of the text, partially obscured by the binding of the adjacent page.

ἄλλως, καὶ ἕτερον ὄρασιν ἔμπροσθεν ἄλλον
 κατεχόμενον, ὅτι τὸν ἄλλον ἐδόκει πο-
 ρύεσθαι. ἐνόησας δὲ ὁ Ξενοφῶν μὴ, εἴ-
 ρημον καταλείποι τὸν ἡλικότατον ἄλλον, καὶ
 πάλιν λαβόντες οἱ πολέμιοι ἕποντο τοὺς ὑ-
 ποζυγίους παροῦσιν, (ὅτι πολὺ δὲ ἐὼν τὰ ὑ-
 ποζύγια, ἅτε διαφείνης τὸ δόρυ πορβύμην) κα-
 καταλείπει ὅτι ἔλαβεν ἁρχαγόραν, Κηφισίδω-
 ρον, Κηφισιδώτου ἀδελφεόν, καὶ Ἀρχαγόραν
 ὄρνησον Φυγάδα. αὐτὸς ὅστω τοῖς λοιποῖς ἑ-
 πορεύετο ὅτι τὸν δεύτερον ἄλλον, καὶ ἐπὶ αὐτῷ
 ἕποντο καὶ τὸν ἀγέροντα. ἐπὶ δὲ αὐτῷ τρίτος
 μαζὸς λοιπὸς ἐὼς πολὺ ὀρθιώτατος, ὁ ἄλλος
 τῆς ἐπιπέτου * καταληφθείσης φυλα-
 κῆς τῆς νυκτὸς ἕως τῆς παρελθόντων. ἑ-
 πὶ δὲ ἐγγύς τῆσιν οἱ Ἕλληες, λείπεισιν οἱ
 βαρβαροὶ ἀμαχητὴ τὸν μάστορα ὡς τε θαυ-
 μάστορα ἡμέτεροι πᾶσι, καὶ ἕως ἰσοπέδου δει-
 σάσασθαι, αὐτὸς μὴ κυκλωθέντες πολιορκεῖν
 ἀπολείπειν. οἱ δὲ ὄρασαν τὸ ἄκρον κα-
 ράνας τε ὅτιθεν γηρόμην, πρὸς ὅτι
 τὸς ὀπισθοφυλάκας ἐχώρουν. καὶ Ξενοφῶν
 μὲν ὁσὼ τοῖς νεωτάτοις αἰέσθαι ἐπὶ τῷ ἄ-
 κρον, τὸς δὲ ἄλλοις ἐκέλευσεν ἕσθαι ἀγ-
 πωσιν οἱ τελευτῶν τὸ λαχόντι παρεμύθειαν,
 καὶ παρελθόντας καὶ τὴν ὄδον ἐν τῷ ὄμα-
 λῶ ἵεσθαι (αὐτοῦ ἔπειτα). καὶ ἐπὶ τῷ πρῶ-
 τῷ ἦλθεν Ἀρχαγόρας ὁ ὄρνησον πεφου-
 γῶς, καὶ λέγει ὡς ἀπέχρησαν ἀπὸ τῆς ἐπι-
 πετου * ἄλλον, καὶ ὅτι τεθναῖσι Κηφισίδωρος
 καὶ Ἀμφικράτης, καὶ ἄλλοι, ὅσοι μὴ ἀλ-
 γόμενοι κατὰ τῆς πέτρας παρὰ τὸς ὀπι-
 σθοφυλάκας ἀφίκοιντο. ταῦτα δὲ ἀρ-
 χηγοράσας οἱ βαρβαροὶ, ἤκουσαν ἐπὶ αἰτί-
 πορον ἄλλον τὰ μάστορα, καὶ Ξενοφῶν διελέ-
 γετο αὐτοῖς δι' ἐρμηνείας πρὸς ἀποδάσιν, καὶ
 τὸς νεκροὺς ἀπατήσας. οἱ δὲ ἔφασαν ἀποδάσιν,
 ἐφ' ᾧ μὴ καίεντας κῆρας σιωμολογῶντα
 ὁ Ξενοφῶν. ἐπὶ δὲ τὸ μὲν ἄλλο ἐπέπαινον
 παρήσας, οἱ δὲ ταῦτα διελέγοντο, πρὸς ὅτι
 τὸς τῶν ὄρων σιωμολογῶντα. ἐπὶ τῷ ἴσαντο οἱ
 πολέμιοι, καὶ ἐπειρήσαντο καταβαλεῖν ἀπὸ τῆς
 μάστορος παρὰ τὸς ἄλλοις, ἐνταῦτα ὅπλα ἐπέ-
 τωσαν, ἴεσαν δὲ οἱ πολέμιοι πολλῶν πληθῶν καὶ το-
 ρύεσαν. καὶ ἐπειρήσαντο ὅτι τὸν χερυφῆς τῆς μάστορος,
 ἀφ' οὗ Ξενοφῶν κατέβαινε, ἐκυλίνδεν πέ-
 τρας, καὶ ἐνὸς μὲν κατέαξεν ὁ σκέλος Ξενοφῶντα δὲ οὐ πασιγῆς ἔχοντι τὴν ἀπίδα ἀπέλιπεν.

cunt, & quum ante se alium quemdā con-
 spicerent, qui & ipse teneretur ab hosti-
 bus: visum est ad illum quoq; recta pergē-
 dum esse. Xenophon autem, quum futu-
 rum animadverteret, vt si verticem, quem
 ceperant, deseruisset, hostes eum recipē-
 rent, ac iumenta transeuntia adorirentur:
 (& erant ea longius explicata, quippe quæ
 per iter angustum incederent) Cephiso-
 dorum * Cephisiphontis filium, Athenien-
 sem, & Archagorā Argium exsulem, co-
 hortiū præfectos, in eo relinquit. Ipse cum
 reliquis ad verticem alterum tendit, quem
 quidem eodem modo capiunt. Restabat
 iugum tertium, maxime præruptum, quod
 imminebat excubiis, quas ad ignem de-
 prehenderant ij, qui noctu illuc contende-
 rant. Quum autem prope Græci cum co-
 piis abessent, barbari sine prælio iugum
 relinquunt. Quæ res omnibus admirationi
 fuit, atque adeo suspicabantur, eos locum
 propterea relinquere, quod veteretur, ne
 circumuenti vndiq; obsiderentur. Verum
 hi summo de vertice despicientes ea, quæ
 a tergo gererentur, omnes in extremum a-
 gmen tendebant. Xenophon cum iunio-
 ribus in iugum adscendebat, ceteros sub-
 sequi iubebat, vt extrema cohortes cum i-
 plis coniungere se possent: quæ vbi accessi-
 sent, edixit, vt in via loco æquabili in armis
 consisterent. Ibi tum Archagoras Argiuis
 elapsus fuga venit, ac se cum suis de primo
 colle vi pullum narrat, & * Cephisidorum,
 Amphicratem, ceteros peremptos ait, qui-
 cumque de saxo non desiliissent, & ad ex-
 tremi agminis subsidia peruenissent. Qua-
 re confecta, barbari ad collem tendunt
 oppositum vertici. Eos Xenophon indu-
 tiarum nomine per interpretem compel-
 lat, & interfectorum corpora poscit. A-
 iunt illi, reddituros ea se, modo vicos non
 exurerent. Adsentitur in hoc ipsis Xeno-
 phon. Interea vero, dum copiarum cete-
 rarum prætereunt, atque inter se de condicio-
 nibus differunt: omnes eo de loco conflu-
 xerant. Tum vero substiterunt hostes,
 quumque Græci descendere de iugo ad
 alios cepissent, vbi milites in armis sta-
 bant, pergunt magno numero ac tumultu
 barbari, conscensoque vertice iugi, de quo
 Xenophon descenderat, saxa deuoluebāt,
 quorum vi crus vni fractum fuit. Aberat
 a Xenophonte, cum scuto, ipsius satelles:

ἕσωπ-
 ρος
 * κατα-
 λεφθείσης
 ἕχωνον
 λέγει

Al. Cephisid^{is}
 Al. Cephisid^{orum}

verum Eurilochus Lusienſis Arcas, grauis armaturæ miles, ad ipſum accurrit, ac pro utroque ſcuto hoſtibus obiecto pedem referebat, ceteris etiam ad illos, qui ſtabant inſtructi, pergentibus. Ita tunc omnes Græcæ copiæ conuenerunt eodem loco, proque tabernaculis multas & elegantes domos habuerunt, cum largo comœatu. Nam tanta vini erat heic copia, vt etiam cifternis illitis opere tectorio contineretur. Perfecerunt autem Xenophon & Cherſophus, vt tradito itineris duce, mortuorum corpora reciperent. Eis iuſta pro viribus facta, quæ fieri viris fortibus in more eſt. Poſtridie ſine duce profiſciſcebantur. Hoſtes autem partim pugnâdo, partim loca, ſi qua eſſent anguſta, antecapiendo, tranſitu noſtros arcebant. Quod ſi ergo primos impediabant, Xenophon a tergo montes conſcendens efficiebat, vt viæ primis obſtructæ aperirentur; quum operam daret, vt altius iis, qui arcebant, adſcenderet: ſi vltimum agmen adorirentur, Cherſophus adſcendens, operam dabat, vt arcenſibus altior euaderet, atque ita viam vltimis obſeptam aperiebat. Hoc modo ſemper opem ſibi mutuam ferebant, & nauiter admodum alter alterius curam gerebat. Nonnumquam barbari, quum iam montes ſuperallent, deſcendentibus negotium faciebant. Erant enim adeo expediti, vt etiam quum proxime acceſſiſſent, poſſent effugere. Neq; ſane quidquam præter arcus & fundas geſtabant, quum quidem ſagittarij longe peritiſſimi eſſent. Arcus ternum fere cubitum habebant, ſagittas binis cubitis longiores. Neruos, emiſſuri ſagittas, verſus imam partem arcus tendebant, pedem ſiniſtrum adplicantes. Sagittæ ipſos cluſeos & loricas penetrabant. Eas ſi Greci nancî eſſent, amentabant; & deinde loco iaculorum eis vtebantur. His in locis maximo vſui Cretenſes fuere, quibus Stratocles, ipſorum ciuis, præerat. Atque eo quidem die in vicis commorati ſunt, vltra planiciem, propter Centritem fluuium ſitam. Habetis duum plethrum latitudinem, & Armeniam a Carduchorum agro ſeparat. Hoc loco Græci ſe quieti dabant. A Carduchorum montibus amnis ipſe circiter VI vel VII ſtadiis aberat. Sunt autem heic iucundiſſimo diuerſorio vſi, quum & comœatum haberet, & præteritorum laborum multum recordarentur.

Xenophō-
nis & Cher-
ſophi o-
pera mu-
tata.

Εὐρύλοχος δὲ Λοισιδῆς Ἀρκᾶς πρὸς ἑδρα μὲν αὐτῶν ὀπλίτης, καὶ πρὸς ἄμφοιν πρὸς βελη-
μῆος ἀπεχώρῃ, καὶ οἱ ἄλλοι πρὸς τὴν σι-
τεταγμένοι ἀπῆλθον. Ἐκ δὲ τῆς πρῆξι μὲν
ἐγίμετο ὁ ἐλλεικὸν, καὶ ἐσκήνησαν αὐτῶν ἐν
πολλῶν καὶ καλῶν οἰκίαις, καὶ ὀπιτηδεύουσιν
δαψιλῆσι. καὶ γὰρ οἶνος πολλὸν ἔωσεν ἐν λα-
χοῖς κρηνατοῖς εἶχον. Ξενοφῶν δὲ καὶ Χερσίσο-
φος διεπράξαντο, ὥστε λαβόντες τὴν νεκρῶν
ἀποδοῦναι τὸν ἡγεμόνα, καὶ πρῶτα ἐποίησαν
Β τοῖς ἀποθανούσιν ἐκ τῆς δυνάτεως, ὥστε νο-
μίζεται ἀνδράσιν ἀγαθοῖς. τῆ δὲ ὑπεραία αἰθῆ-
ρ ἡγεμόνος ἐπορεύοντο. μαχητῶν δὲ οἱ πολέ-
μοιοι, καὶ ὅππῃ εἴη φερόντων χειρὸν πρὸς καταλαμ-
βαίνοντες, ἐκάλυον τὰς παρῶδους. ὁπότε μὲν
οἷον τὴν πρὸς τὴν καλύουσιν, Ξενοφῶν ὀπι-
θεν ἐκβαίνων πρὸς τὰ ὄρη, ἔλυε τὴν ἀπό-
φραξιν τῆς παρῶδου τοῖς πρὸς τοὺς ἀνωτέρω
πειρώμενος γίγνεσθαι τῆς καλύοντων. ὁπό-
τε δὲ τοῖς ὀπιθεν ὀπιθῶντο, Χερσίσοφος ἐκ-
βαίνων, καὶ πειρώμενος ἀνωτέρω γίγνεσθαι τῆς
καλύοντων, ἔλυε τὴν ἀπόφραξιν τῆς παρῶ-
δου τοῖς ὀπιθεν. καὶ αἰεὶ τῶν οὐτοῖς ἐβοήθου ἀλ-
λήλοισι, καὶ ἰσχυρῶς ἀλλήλων ἐπεμελειῶντο. ἔω-
σεν δὲ ὁπότε καὶ αἰθῆρ τοῖς αἰαβάσι πολλὰ πρὸς
γμάλα παρήχον οἱ βαρβαροὶ πάλιν κατα-
βαίνοισιν. ἐλαφροὶ γὰρ ἦσαν, ὥστε καὶ ἐγ-
γύθεν φεύγοντες ἀποφύγαν. Ἐσθῆν γὰρ ἄλ-
λο εἶχον, ἢ τῶν καὶ σφενδόνων. ἄριστοι δὲ πο-
ξότα ἦσαν. εἶχον δὲ τῶν ἐγγύς τεμπήχη, τὰ
δὲ πρὸς ἄμα πλεονῆ διπλήχη. εἶλκον δὲ τὰς
νδραῖς, ὁπότε πρὸς αἰεὶ πρὸς τὸ κατὰ τὴν
πῶξου, τὰς ἀριστερῶν ποδῶν τῶν πρὸς βαίνοντες. τὰ
δὲ πρὸς ἄμα εἰσὶν ἀπὸ τῆς ἀσπίδων καὶ
ἀπὸ τῆς θωρακῶν. ἐχρῆστο ὅτι αἰθῆρ οἱ ἐλλη-
νες ὀπιλαβόμενοι ἀκρητοῖς ἐνακυλαίνες. ἐν
τῆτοις τοῖς χειροῖς οἱ κρητες χρησιμώτατοι ἐ-
γίνοντο. ἦρχε δὲ αὐτῶν Στρατοκλῆς κρης. ταύ-
την δὲ αὐτῶν ἡμέραν ἠυλίθησαν ἐν τῇ κώ-
μας τῆς πρὸς τὸ πεδίου τῆς πρὸς τὴν κεντεῖ-
Ε τὴν ποταμὸν, ὅσος ὡς διπλεθρον, ὅς οἱ εἶ-
ξεν τὴν ἀριστερῶν καὶ τὴν τῆς καρδύων
χῶραν. καὶ οἱ ἐλλῆνες ἐν ταύτῃ ἀνεπαύσαντο.
ἀπῆρχε δὲ τῶν ὄρεων ὁ ποταμὸς ὡς ἐξ ἡ ἑσπέρᾳ
σάδια τῆς καρδύων. τότε μὲν οἷον ἠυλίθη
ἑσπέρᾳ

ὁ δὲ δ

ἔπειτα

πρὸς τὴν
λοπύς.

ἑσπέρᾳ

ἑπὶ τὰς ἡμέρας, ὅσας πρὸς ἐπορεύθησαν
 Διὰ τῶν καρδύχων, πάσας μαχόμενοι
 διετέλεσαν, καὶ ἔπαυον κακὰ τὸια ὅσα δὲ τὰ σύμ-
 πύκτα ὑπὸ βασιλέως καὶ Τιῶνα φέρουσι. ὡς
 οὖν ἀπηλλαγμένοι τῶν, ἠδέως ἐκοιμή-
 θησαν. ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ ὄρασι ἰσπείας πέ-
 ραν τῆς ποταμοῦ Ἐξωπλισμῶν, ὡς κω-
 λύσει τὰς Διὰ βαίνειν πεζοὺς ἐπὶ ταῖς ὄ-
 ραις τῶν ἀγροῦν αἰῶ τῶν ἰσπείων,
 ὡς κωλύσει τὰς εἰς τὴν Σερμῖαν ἐμβαίνειν.
 ἦσαν δὲ οὗτοι Οὐρῆτις καὶ Ἀρτίχου Σερμέ-
 νοι, καὶ μυγδοῖοι, καὶ χαλδαῖοι μισοφό-
 ροι. ἐλέγξοντο δὲ οἱ χαλδαῖοι ἐλθόντες καὶ
 ἀλκίμοι εἶη. ὅπλα δὲ εἶχον, γόρρα μακρὰ,
 καὶ λόγχαι. αἱ δὲ ὄρται αὐτῶν, ἐφ' ὧν τῶν ἀ-
 γροῦν οὗτοι ἦσαν, τεῖρα ἢ τέταρα πλέ-
 ρα ἀπὸ τῆς ποταμοῦ ἀπέχον. ὁδὸς δὲ μία
 ἢ ὁρωμένη ἦν, ἀγροῦσα αἰῶ ὡς πρὸς χερσὶν ἰσ-
 πείων. τὴν αὐτὴν ἐπειράδιτο Διὰ βαίνειν οἱ Ἕλλη-
 νες. ἐπεὶ δὲ πειρωμένοις τὸ, τε ὕδωρ ὑπὸ
 τῶν μαζῶν ἐφάνετο, καὶ τραχὺς ἦν ὁ πο-
 ταμὸς μετὰ λίθοις καὶ ὀλιθιστοῖς, καὶ οὐ-
 τε ἐν τῷ ὕδατι τὰ ὅπλα ἦν ἔχον· εἰ δὲ μή,
 ἦρα πᾶσι ὁ ποταμὸς ἔπι τε τῆς κεφαλῆς τῶν
 ὀπλῶν εἰς τὴν φέροι, γυμνοὶ δὲ ἐφείροντο πρὸς
 τὰ τοξόματ᾽α καὶ τὰ ἄλλα βέλῃ· ἀνεχώρη-
 σαν, καὶ αὐτὸς ἐστρατοπεδύσαντο πρὸς τὸν
 ποταμὸν. ἔνθα δὲ αὐτοὶ τὴν πρὸθεν ὑκίαν
 ἦσαν ἐπὶ τῆς ὄρας, ἐώρων τῆς καρδύχους
 πολλοὺς σκυλλεγμένους [† σὺν * τοῖς ὀ-
 πλοῖς. ἐπὶ ταῦτα δὲ πολλὴ ἀθυμία ἦν τοῖς
 Ἕλλησιν, ὄρασι μὲν τῆς ποταμοῦ τὴν δυαπο-
 εἶαν, ὄρασι δὲ τῆς Διὰ βαίνειν κωλύσει τὰς,
 ὄρασι δὲ τοῖς Διὰ βαίνουσι ἐπικεισομένους
 τῆς καρδύχους ὄρασιν. ταῦτι μὲν οὖν τὴν
 ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα ἐμῶν ἐν πολλῇ ἀπο-
 εἰα ὄντες. Ξενοφῶν δὲ ὄναρ εἶδεν. ἐδόξεν ἐν
 πῆδαυς δεδέσθαι, αὐτῶν δὲ αὐτῶν αὐτόματι
 πειρᾶ γινώσκειν, ὡς τε λυθῆναι, καὶ Διὰ βαί-
 νειν ὁ πόσον ἐβούλετο. ἐπεὶ δὲ ὄρασιν ἦν, ἐρ-
 χεται πρὸς τὸν Χειρίσοφον, καὶ λέγει, ὅτι ἐλ-
 πίδας ἔχει καλῶς ἔσομαι καὶ διηγῆται αὐτῶν ὄ-
 ναρ. ὁ δὲ ἠδέτο τε, καὶ ὡς πείρα, ἕως ὑπέφαι-
 νεν, ἐθύοντο πόρτες παρόντες οἱ στρατηγὸι καὶ
 τὰ ἰερεῖα καὶ αὐτὸς ἀπὸ τῆς πρὸθεν. καὶ ἀπιόντες ἀπὸ τῶν ἱερῶν οἱ στρατηγὸι καὶ λοχαγοὶ
 παρήγγον τῇ στρατιᾷ Σερμῖν ποιῆσαι. Σερμῖντι δὲ τὰς Ξενοφῶντι πρὸς βέχρον δύο ἰεραῖσιν.

Nam dies totos VII, quibus per Cardu-
 chos profecti erāt, perpetuis exerciti proe-
 liis fuerant, eaque perpeffi mala, quae v-
 niuersa ab rege & Tissapherne illata in-
 commoda aquare nequeant. Quamob-
 rem quasi si liberati ab his essent, iucunde
 somno se recrearunt. Ex oriente iam die
 trans fluuium equites armatos vident,
 tamquam si transitum impedituri essent.
 Supra equites in ripis fluminis pedites in-
 structi stabant, impedituri, ne in Arme-
 niam desisterent. Erant hi ab Oronta &
 Artucho conducti stipendio milites ex Ar-
 menia, Mygdonia, & Chaldaea. Chaldaei
 quidem liberi ac bellicosi esse ferebantur.
 Cratibus oblongis, & hastis armorum lo-
 co utebantur. Altiores illae ripae, in quibus
 hi instructi stabant, III vel IV plethris ab
 amne aberant. Via, quae quidem cerne-
 retur, vna erat, eaq; sursum ducebat, qua-
 si manu facta. Hac Graeci transire cona-
 bantur. In hoc conatu quum aqua mamil-
 las superasset, ac flumen propter ingentia
 saxa, eaque lubrica, esset asperum; arma-
 que in aqua gestari non possent, quod ce-
 teroqui flumen eos abriperet; ac si quis in
 capite gestare vellet, nudos incedere ad-
 uersus sagittas & tela reliqua oporteret: re-
 trocesserunt, atque ibi propter amnem ca-
 strametati sunt. In monte autem, in quo
 nocte superiore ipsi fuerāt, videbant mul-
 tos Carduchos collectos, eosque armatos.
 Itaque tum Graeci admodum exanimati
 erant, quum & in amne traiciendo diffi-
 cultatem cernerent, & cernerent eos, qui
 traiectum impedituri essent, & Cardu-
 chos deniq; cernerent, qui traicientibus
 a tergo molesti futuri essent. Quamobrem
 hunc diem ac noctem in tanta rerum dif-
 ficultate exigunt. Interea Xenophon per
 somnium sibi compedibus constrictus es-
 se visus est, quae sua sponte deinde rumpe-
 rentur. Itaque solutus deinde fuisse, ac pro-
 lubitu per omnia euasisse. Quare diluculo
 ad Cherisophum venit, ac bona se cum spe
 effudit, bene rem habituram: simulque
 somnium commemorat. Delectatus eo
 Cherisophus est, & mox dum nec dum
 plane illuxisset, duces omnes rem sacram
 faciunt. Ibi tum statim ab initio perlitatum.
 Itaq; discedunt a sacrificiis duces & cohorti-
 um praefecti, militiq; denuntiant prandē-
 dum esse. Eo tempore ad Xenophontē ad-
 huc prandentem iuuenes duo adcurrunt.

Xenoph. in somniis.

Norant enim vniuersi, licere militibus, vt ad ipsum accederent, siue adeo pranderet, siue cœnaret: atque etiam si dormiret, vt excitato dicerent, quidquid haberet aliquis, quod sciri bellicæ rei causa interesset. Itaque tunc illi quoque commemorabant, forte se, dum ad ignem sarmenta colligerent, vltra flumen in saxis ad amnem ipsum pertinentibus vidisse senem, & feminam, & ancillas, quæ in specu quosdam quasi vestimentorum saccos deponerent. Quamobrem visum ipsis fuisse tuto transiri amnem posse. Nec enim fieri posse, vt hac parte hostium equestres copix accederent. Igitur se exutos cum pugionibus nudis, quasi qui nataturi essent, traicere cepisse narrant. Quum autem pergerent, prius se transiisse, quâ pudenda madefacerent. Hoc modo quum amnem transiissent, & vestimenta illa accepissent, eodem vado reuersos. Heic Xenophon statim libationem instituit, & infundi adulescētibus hisce iubet, atque etiam votum nuncupare, aliaq; persoluere Diis, qui tū somnia, tū vadum amnis monstrassent. Libatione facta, ducit ad Cherisophum adulescentes, eiq; rem narrant. Ille cognitis omnibus, & ipse libationes instituit; quibus absolutis, denuntiant ceteris, vt vasa colligerent: ipsi conuocatis ducibus, quo pacto quam tutissime transirent, & tum aduersos hostes vincerent, tum a subsequentibus a tergo nihil detrimenti acciperent, deliberant. Decretum est tandem Cherisophum debere prima in fronte esse, ac dimidia cum exercitus parte transire: reliquæ parti dimidiæ cum Xenophonte a tergo manendum esse. Iumenta, cum imbelli turba, debere medio inter hos loco transiicere. His ita recte constitutis, pergunt; adulescentibus illis præeuntibus, quum quidem amnis ad læuam ipsis esset. Via, quæ ducebat ad vadum, stadiorum fere 15 erat. Quum proficisci cepissent, pergunt aduersus eos equitum turmæ. Ad locum traiectus vbi peruentum esset, ac fluminis ripas: arma ponunt, & primus Cherisophus redimitus ferto, ac veste posita, iterum arma capit, idemq; ceteris omnibus faciendum imperat. præterea cohortium præfectis mandat, vt cohortes rectas vtrinq; tum ad dextram suam, tum ad læuam ducerent. Ibi vates hostiis ad amnem cæsis sacrificabāt. Hostes tamen sagittis & fundis vterentur, nec dum tamen ad nos pertingere poterant. Posteaquam perlitatum fuisset, milites vniuersi præane inchoato iubilabant,

Somnio
Xenophō-
tis euentus
respondet.

ἤδεσαν γὰρ πρότερον, ὅτι βέβηκε αὐτὰς καὶ ὄρι-
 σῶντι καὶ δεῖπνον ἢ πρὸς εὐελθεῖν, καὶ εἰ κα-
 θεύδοι, ἐπεγείρειν αὐτοὺς εἰπεῖν, εἴ τίς ἔχει τῶν
 πρὸς τὸν πόλεμον. καὶ τότε ἔλεγον, ὅτι τυγ-
 χάνοιεν φρυγῶνα συλλέγοντες ὡς ὅτι πῦρ,
 καὶ πείρα κατὰ δίδιεν ἐν ταῖς πέρασιν ἐν ταῖς πέ-
 ραις καὶ θηκῶσιν ἐπὶ αὐτὸν τὸν ποταμὸν γέ-
 ροντα τε, καὶ γυναικὰ, καὶ παιδίσκας ὡς
 παρὰ μαροῖπποις ἰματίων καταπρημένους ἐν
 πέτρᾳ ἀνδράδ. ἰδοῦσι δὲ σφοῖσι δόξα, ἀσ-
 φαλὲς εἶναι ἀγαθῶν. ὁδοὶ γὰρ τοῖς πολε-
 μίοις ἰππέδοι πρὸς βατον εἶναι καὶ τῆτο. ἐκ-
 διώτες δὲ, ἔφαθ' ἔχοντες τὰ ἐν χερσίν τε γυ-
 μναῖ ὡς νεοσύμβουλοι ἔξεβαίνον. πορθόμενοι δὲ
 πρὸς βατον ἔξεβαίνον πρὸν βρέξαι τὰ ἀνδρία, καὶ
 ἔξεβαίνοντες, καὶ λαβοῖτες τὰ ἰματία, πρὸν ἠέκον.
 ὁ δὲ ἔνθ' ὁ ξενόφωι αὐτὸς ἰεῖσπερδε, καὶ τοῖς νε-
 αῖσχοις ἐν χερσίν ἐκέλευσε, καὶ ὁ χερσὶ τοῖς φη-
 νασι θεοῖς ἑατέ οὐνερα καὶ τὸ πρὸν, καὶ τὰ
 λοιπὰ ἀγαθὰ ὅπι τελέσαι. σπείσας δὲ, ὁ δὲ
 ἔκον ἦγε τὸς νεαῖσχοις πρὸς τὸν Χερσίσοφον,
 καὶ διηγῶντα ταῦτα. ἀκούσας δὲ ὁ Χερσίσοφος,
 σπονδὰς ἐποίη. σπείσαιτες δὲ, τοῖς μὲν ἄλ-
 λοις παρήγελλον συσχελάξασθαι, αὐτοὶ δὲ συλ-
 καλέσαιτες τὸς στρατηγούς, ἐβουλόσαντο
 ὅπως αὐτὸν κέλλισα ἀγαθῶν, καὶ τὸς τε πρὸ-
 σθεν νικῶν καὶ πρὸ τῶν ὀπίσθεν μηδὲν κακὸν
 πάσσειν. καὶ ἔδοξεν αὐτοῖς, Χερσίσοφον μὲν ἠγεί-
 ρασθαι καὶ ἀγαθῶν, ἔχοντα δὲ ἡμῖσι τὸ στρα-
 τήματος, ὅτι ἡμῖσι ἰπποδῶν σὺν ξε-
 νόφωι τὰ ἰπποδῶν, καὶ τὸ ὄχλον, ἐν μέ-
 σω τῶτων ἔξεβαίνον. ἐπεὶ δὲ καλῶς ταῦτα εἶ-
 χον, ἐπορθόμενοι, ἠγείρω τὸ ἰπποδῶν, ἐν ἀρι-
 στερεῖ ἔχοντες τὸν ποταμὸν. ὁ δὲ ἰπποδῶν τὸ ἔξε-
 βασιν ὡς τὸ τέταρα σάδια. πορευόμενων δὲ αὐ-
 τῶν ἀντιπαρήγε αἱ τάξεις τῶν ἰπποδῶν. ἐπεὶ δὲ ἦν
 καὶ πρὸ ἀγαθῶν καὶ τῶν ὄχλων τὸν ποταμὸν, ἔ-
 θεύδοι τὰ ὄπλα, καὶ αὐτὸς πρὸς Χερσίσοφον
 τὸ ἔσπεφανωμένος καὶ ἀποδὶς ἐλάμβανε τὰ ὄ-
 πλα, καὶ τοῖς ἄλλοις πᾶσι παρήγελλε καὶ τὸς
 ἐλοχαγούς ἐκέλευεν ἀγῶν τὸς λόχοις ὀρθίως,
 τὸς μὲν ἐν ὄριστερε, τὸς δὲ ἐν δεξιᾷ ἑαυτοῦ. καὶ
 οἱ μὲν μαντῆς ἐσφαμάζοντο εἰς τὸν ποταμὸν, οἱ
 δὲ πολέμοι ἐτόξοντο καὶ ἐσφενδόνων. ἀλλ' ἔ-
 πω βέβαιον ἔνι. ἐπεὶ δὲ κατὰ ἦν τὰ σφάγια, ἐπα-
 αῖσον πρότερον οἱ στρατιῶται, καὶ ἀνηλάλαζον.
 στυωλέ-

γυμναῖ ὡς
 στυωλέ-

ἡμῶν
 ἰππο-

πέλαρες
 σάδιοι

σφαμα-
 σάμενος

συνωλόλυζον δὲ καὶ αἱ γυναῖκες ἀπασαι. **Α**πολλὰ γὰρ ἦσαν ἐταῖραι ἐν ταῖς στρατιώμασι. καὶ Χειρίσοφος μὲν ἐπέβαινε καὶ οἱ σὺν αὐτῷ. ὁ δὲ Ξενοφῶν, λαβὼν τῷ ὀπισθοφυλάκων τὴν δίζωνοτάτης, ἔηλ' ἀπὸ κρητός πάλιν ἐπὶ τὸν πορὸν πὸν κατὰ τὴν ἐκβασιν τὴν εἰς τὰ τῶν ἄρμενίων ὄρη, πορροσιού-
 πῶτι μῦθος ἑτάτη διαβάς ἀποκλείσειν τὴν παρὰ τὸν ποταμὸν ἰππεῖς. οἱ δὲ πολέμοιοι, ὁρῶντες μὲν τὴν ἀμφὶ Χειρίσοφον ὑπετάς δ' ὕδωρ διαφράνας, ὁρῶντες δὲ τὴν ἀμφὶ Ξενοφῶντα θέντας εἰς τὸ μπάλιν, δέισαντες μὴ ἀποκλεισθῆναι, φύρυσιν ἀπὸ κρητός πορὸς τὴν ἀπὸ τῆς ποταμοῦ ἐκβασιν αἶω. ἐπεὶ δὲ καὶ τὴν ὁδὸν ἐχρῶντο, ἐτῆνον αἶω πορὸς τὸ ὄρος. Λύκιος δὲ ὁ τὴν τάξιν ἔχων τῶν ἰππέων, καὶ Αἰσχίνης ὁ τὴν τάξιν ἔχων τῶν πελταστῶν τῶν ἀμφὶ Χειρίσοφον, ἐπεὶ ἑώρων ἀνά κρητός φύρυσιν, εἶποντο. οἱ δὲ στρατιώται ἐβόων μὴ ἀπολείπεσθαι, ἀλλὰ συνεκβαίνην ἐπὶ τὸ ὄρος. Χειρίσοφος δὲ αὐτὸν ἐπεὶ διέβη, τὴν μὲν ἰππεῖας οὐκ ἐδίωκεν, ἀλλ' οὐδὲ καὶ τὰς πορροσιούσας ὄχτας ἐπὶ τὸν ποταμὸν ἐπέβαινεν ἐπὶ τὴν αἶω πολεμίους. οἱ δὲ αἶω, ὁρῶντες μὲν τὴν ἐαυτῶν ἰππεῖας φύρυσιν, ὁρῶντες δὲ ὀπλίτας ἐπιόντας σφίσι, ἐκλείποιοι τὰ ἑαυτῶν ποταμοῦ ἀκρῶ. Ξενοφῶν δὲ, ἐπεὶ τὰ φανέωρα καλῶς γιγνώσκων, ἀπεχώρη τὴν ταχίστην πορὸς τὸ διαβαῖνον στρατόμα. καὶ γὰρ οἱ καρδύχοι φανεροὶ ἤδη ἦσαν εἰς τὸ πεδίον καταβαίνοντες, ὡς ἐπιθροῦντο πῖς τελευταίους. καὶ Χειρίσοφος μὲν τὰ αἶω κατῆχε, Λύκιος δὲ σὺν ὀλίγοις ἐπιχρήσας ἐπιδιώξαι, ἔλαβε τῶν σκιδροφόρων τὴν ὑπολὸν κόμηνα, καὶ μὲν τῶν τῶν ἐαυτῶν τε καλῶν, καὶ ἐκπώματα. καὶ τὰ μὲν σκιδροφῶρα τῶν ἐλλύων καὶ ὄχλος ἀκμῶν διέβαινε Ξενοφῶν ἵππευσι καὶ τὴν καρδύχοις, αἰτία τὰ ὄπλα ἔθετο, καὶ παρήλαλε τοῖς λοχαγοῖς κατ' ἐνωμοτίας ποιήσασθαι ἕκαστον τὸ ἑαυτῶν λόχον, παρ' ἀσπίδας τῶν λοχαγῶν τὴν ἐνωμοτίαν ἐπὶ φάλαγγος. καὶ τὴν μὲν λοχαγοῖς καὶ τὴν ἐνωμοτάρχας πορὸς τῶν καρδύχων ἵεναι, οὐραγοῖς δὲ καταστήσασθαι πορὸς τὸν ποταμὸν. οἱ δὲ καρδύχοι, ὡς ἑώρων τὴν ὀπισθοφυλάκων τὸ ὄχλου ψιλομήρους, καὶ ὀλίγοις ἤδη φαινομένων, ἵατιον δὲ ἐπήεσαν, ὡδῶς πινῶν ἀδόντες. ὁ δὲ Χειρίσο-

A clamitantibus vna mulierculis omnibus. Erant enim permulta in exercitu scorta. Heic quum Cherisophus cum suis amnem ingrederetur, Xenophon cum expeditifimis in extremo agmine, velocissimo cursu ad vadum contendit, quod erat propter aditum, ducentem Armeniorum in montes. Simulare nimirum volebat, hac se trāsiturum, & interclusurum equites, qui secundum flumen erant. Hostes vbi Cherisophi copias amnem videbant nullo negotio traicere, Xenophontis autem milites retro currere: metu perculsi, ne intercluderentur, totis viribus ad eum tramitem fugiunt, qui a fluuio sursum tendebat. Eam in viam quum peruenissent, sursum in montem pergebant. Hos quum Lycius, equestris agminis praefectus, & Aeschines praefectus cetratorum, qui cum Cherisopho erant, fugere viderent, sequebantur. Milites ceteri clamabant, se illos haud deserturos, sed vna cum eis in montem euasuros. Cherisophus vbi transisset, non ille quidem equites insequeretur; sed statim per altiores ad amnem se porrigentes ripas aduersus hostiles copias, superioribus in locis subsistentes, euadit. Illi quum equites suos fugere cernerent, & grauis armaturae milites aduersus se pergere; iuga fluuio imminetia deserunt. Interim Xenophon, qui videret in aduersa ripam bene successisse, quam celerrime ad copias amnem transeutes reuertitur. Nam Carduchi palam in planiciem descendebant, quasi qui extremum agmen inuasuri essent. Tenebat iam superiora loca Cherisophus, & Lycius cum paucis persequi hostes adgressus, impedimenta tardius vecta ceperat, & in his vestes perpulchras cum poculis. Transibant adhuc Graecorum impedimenta & turba, quum Xenophon acie conuersa in aduersos Carduchos pergit, ac praefectis cohortium imperat, vt quisque cohortem suam per manipulos instrueret, ac versus clupeos manipulum in phalangem ducerent. Deinde cohortium praefecti & manipularij duces in Carduchos pergerent, a tergo curantibus iuxta flumen constitutis. Carduchi posteaquam cernerent agmen extremum a multitudine nudari, iamque paucos ad eo videri: celerrime hos inuadunt, simulque nescio quid canebant. Heic Cherisopho

Strategemata Xenophonit.

Hoc est, versus sinistram. Suidas

phus constitutis in tuto suis, cetratos & funditores & sagittarios ad Xenophonem mittit; utque facerent, quidquid ille iuberet, imperat. Eos Xenophon iam transire quum videret, misso nuntio mandat, ut istuc ad amnem subsisterent; ac posteaquam se cum suis transeundi viderent initium facere, tunc etiam ipsi ex aduerso parte utraque pergerent, tamquam transitori; iaculatores amentis hastarum prehensis, sagittarij cum sagittis in nervos impositis. Procul tamen in fluminis transitu non progredierentur. Eis vero, quos secum habebat, mandabat; uti quamprimum fundae pertingerent, & clupei complosi creparent, praenam exorsi cursu semper in hostes ferrentur. Illis se auertentibus, ac tubicine classicum a fluuio canente: tunc & ipsis transuersis, a tergo curantes praerent, & concitatissimo cursu omnes procederent, ac suo quisque loco transfiret, ne sibi mutuo impedimento essent. Nimirum qui primus in aduersam ripam euaderet, eum se pro maxime strenuo habiturum. Carduchi quum paucos esse reliquos viderent, quandoquidem multi etiam illorum, qui fuerant iussi manere, curaturi partim iumenta, partim impedimenta, partim res alias, discedebant; audacter in eos irruunt, fundisq; ac sagittis incipiunt uti. Verum Graeci praenam exorsi, pleno cursu eos adiuuntur; quos illi nequaquam sustinebant, quod ratione montium satis ad incurfiones & fugam armati essent: sed ad sustinendos hostes, qui manum conferent, nequaquam satis muniti. Atque heic tubicine classicum canente, multo etiam celerius hostes fugam arripiunt; & Graeci diuersam in partem abeuntes, quamcittissime per amnem aufugiunt. Re tamen a nonnullis ex hostibus animaduersa, rursus ab eis ad fluuium concursus factus est, sagittisque nonnulli nostrorum vulnerati. Maior quidem pars etiam tunc, quum Graeci in aduersam ripam euassissent, adhuc fugere cernebatur. Qui autem nostris hosti obuiam tendebant, quum sumtis animis ulterius, quam commodum esset, progredierentur; aliquanto post illos, qui cum Xenophonte traiecerant, & ipsi transierunt. Eorum item aliqui vulnerati sunt. Quum autem vniuersi iam transfissent sub ipsam meridiem, dispositis ordinibus per Armeniam via prorsus campestri, perque colles leniter surgentes iter faciunt, non minus v parasangis. Nec enim propius flumen vlli erant vici propter ea, quae cum Carduchis gerebantur, bella.

Hoc est, ad dextrā. Suidas.

Αφρος, ἐπεὶ τὰ παρ' αὐτῶν ἀσφαλῶς εἶχε, πέμπε τὴν ἑξοχὴν τῶν πελταστῶν καὶ σφενδονήτων καὶ τοξότων, καὶ κελύβει ποιῆν ὅτι αὐτοὶ παρελήθη. ἰδὼν δὲ αὐτοὺς διαβαίνοντας ὁ Ξενοφῶν, πέμψας ἀγγέλλον κελύβει αὐτῶν μήναι ὅτι ἔστωτα μὲν τὸ διαβαίνον ὅτι οὐδὲν δὲ σφένδαυρον αὐτοὺς διαβαίνον, ἐναντίους ἔθεν καὶ ἔθεν σφῶν ἐκβαίνον ὡς εὐχεσσομένους, τὸ δὲ κελύβει μὲν ἀκοντιστῶν, καὶ ὅτι βελημένους τὸς τοξότας μὴ πορεύσθω ἢ ἔστωτα μὲν πορεύσθω. τοῖς δὲ παρ' Βεαυῶν παρήγγαλεν, ἐπεὶ δὲ σφενδονήτων δὲ κελύβει, καὶ ἀσπίδος φορῆν, παραίσασι θῆναι αἰεὶ ἐς τὸς πολέμιους· ἐπεὶ δὲ αἰαφρέψασιν οἱ πολέμιοι, καὶ ἐκ τῶν ποταμῶν ὁ σαλπικτικὸς σημήνη δὲ πολέμικον, αἰαφρέψαντας ὅτι δόρυ ἢ γόστου μὲν τὸς ἔραρτοι, θῆναι δὲ πᾶσι τὰς ὀπίσθια, καὶ διαβαίνον ἢ ἕκαστος τὸ τάξιν εἶχεν, ὡς μὴ ἐμποδίζην ἀλλήλους· ὅτι ἑστὸς δὲ σφένδαυρον ἔσσοιτο, ὅς αὐτοῦ πορεύσθω ἐν ταῖς ἀσπίδων ἡμέταις. οἱ δὲ καρδύχοι, ὄρωντες ὀλίγους ἦδη τὸς λοιπῶν, (πολλοὶ γὰρ καὶ τῶν μὲν τεταγμένων ἄρχοντο ὅτι μελησομένοι οἱ μὲν ὑποζυγίων, οἱ δὲ σκυλοφόρων, οἱ δὲ τῶν ἐταίρων) ἐπὶ δὲ ἐπέκλιντο δραπέως, καὶ ἤρξαντο σφενδονῶν καὶ τοξότων. οἱ δὲ Ἕλληνας παραίσασι ὡρμησαν δρόμῳ ἐπ' αὐτούς· οἱ δὲ ἑστὸς ἐδέξαντο. καὶ γὰρ ἦσαν ὀπλισμένοι, ὡς μὲν ἐν τοῖς ὄρεσιν, ἰκανῶς πορεύσθω ὅτι δὲ δραμῆν καὶ φύλην, πορεύσθω δὲ εἰς χεῖρας δέχεσθαι, οὐχ ἰκανῶς. ἐν ταύτῃ σημήνη δὲ σαλπικτικὸς, καὶ οἱ μὲν πολέμιοι ἐφύλαξαν πολὺ ἐπιθάλλον· οἱ δὲ Ἕλληνας τὰ ἐναντία φρέψαντες, ἐφύλαξαν δὲ τὸ ποταμὸν ὀπίσθια. τὸ δὲ πολέμιων οἱ μὲν πῆνες ἀθανάτοιοι, πάλιν ἔδραμον ὅτι τὸν ποταμὸν, καὶ τοξότωντες τὸ ὀλίγους ἔδρασαν· οἱ δὲ πολλοὶ καὶ ἄλλοι οἱ τῶν ἀκόντων τῶν Ἕλληνων ἐπιφανέροι ἦσαν φύληντες. οἱ δὲ ὑποαπτήσαντες, ἀνδριζόμενοι, καὶ πορεύσθω τῶν καρῶν πορεύσθω, ὑπερῶν τῶν μὲν Ξενοφάντος διέβησαν πάλιν καὶ ἐβώθησαν πῆνες καὶ τῶν. ἐπεὶ δὲ διέβησαν ἀμφὶ μέσον ἡμέρας, ἔσυνταξαμένοι ἐπορεύθησαν δὲ τὸν ποταμὸν, πεδίον ἄπυρον, καὶ λείαν γηλοφῶν, ἕμφων ἢ πέντε πορεύσθω. ἕγδ' ἦσαν ἐγγὺς τῶν ποταμῶν καίμα, δὲ τὸς πολέμους τὸς πορεύσθω καρδύχοι.

εις δὲ

εἰς δὲ ἰὺ ἀφίχοντο κάμω, μεγάλη τὴ ἰὺ, καὶ βασιλείον τε εἶχε τὰ σαίραπη, καὶ ἔπι τῆς πλείσταις οἰκίαις τύρσος ἐπῆσαν ἔπι τήδεα δὲ ἰὺ δαψιλῆ. ἐν τούτῳ δὲ ἐπορεύθησαν σαθμοὶ δύο, τῶν σαίραγας δέκα, μέγιστος ἑσπῆλλον τῶν πηγῶν τῆς τήρητος ποταμοῦ. ἐν τούτῳ δὲ ἐπορεύθησαν σαθμοὺς τρεῖς, τῶν σαίραγας πεντεκαίδεκα, ἔπι τὸν τηλεβόαν ποταμόν. οὗ δὲ ἰὺ καλὸς μὲν, μέγας δὲ οὐ. κάμω δὲ πολλὰ πρὸς τὸν ποταμόν ἦσαν. ὁ δὲ τόπος οὗτος ἑσπῆρία ἐκαλεῖτο ἢ πρὸς ἑσπῆραν. ὑπαρχος δὲ αὐτῆς ἰὺ Τηρίβαζος, ὁ καὶ βασιλεὺς φίλος ἡρόδωτος· καὶ ὁπότε παρέειν, ὁδοὺς ἄλλος βασιλεὺς ἔπι τὸν ἵππον ἀπέβαλλεν. οὗτος πρὸς ἡλῶσεν ἰππῶνας ἔχων, καὶ πρὸς πέμψας ἐρμύνας, εἶπεν ὅτι βούλοιο ἀφελῆσαι τοῖς ἄρχοισι. τοῖς δὲ στρατηγῶν ἐδόξε ἀκούσαι, καὶ πρὸς ἑλθόντες εἰς ἐπήχρον, ἠρώτων τί θέλοι. ὁ δὲ ἔλεγε ὅτι ἀπέσαι βούλοιο ἐφ' ἧ μὴ αὐτὸς τῶν ἑλλῶνας ἀδικεῖν, μὴ ἐκείνοισι καὶ τῶν οἰκίαις, λαμβάνειν τὰ ἔπι τήδεα ὅσων δέονται. ἐδόξε ταῦτα τοῖς στρατηγῶν, καὶ ἑσπῆσαντο ὅτι τούτοις. ἐν τούτῳ δὲ ἐπορεύθησαν σαθμοὺς τρεῖς ἀφ' τῆς πεδίου, τῶν σαίραγας πεντεκαίδεκα. καὶ Τηρίβαζος παρηκολούθη, ἔχων τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν, ἀπέχων ὡς δέκα σταδίους. καὶ ἀφίχοντο εἰς βασιλεία καὶ κάμω πρὸς πολλὰς, πολλῶν τῶν ἔπι τήδεα μεσῶν. στρατοπεδολογῶν δὲ αὐτῶν γίνεται τῆς νυκτὸς χιὼν πολλή· καὶ ἔωθεν ἐδόξε ἀφασκηνῆσαι τῶν ἄλλοις καὶ τῶν στρατηγῶν καὶ τῶν κάμω. οὐ γὰρ ἑώρων πολέμοιο ὁδοῦν, καὶ ἀσφαλὲς ἐδόκει εἶναι, ἀφ' ὅ πλῆθος τῆς χιόνος. ἐν ταῦτα εἶχον πρὸς τὰ ἔπι τήδεα, ὅσα ἔστιν ἀγαθὰ, ἱερεῖα, αἶτον, οἶνοισι παλαμοῖς βρώδεις, ἀσαφίδας, ὁσπῆρα πρὸς ποταπὰ. τῶν δὲ ἀποσκευασμένων πινὲς ἀπὸ τῆς στρατοπέδου ἔλεγον, ὅτι κατὰ διὸν ἐράττωμα, καὶ νύκτωρ πολλὰ πρὸς φάνοιο. ἐδόκει δὲ τοῖς στρατηγῶν ὁδοῦν ἀσφαλὲς εἶναι ἀφασκηνοῦ, ἀλλὰ σωμαγαγῆν ὅ ἐράττωμα. πάλιν ἐν τούτῳ δὲ σωμαγῆλον. καὶ γὰρ ἐδόκει διασφραξῆναι. νυκτεροδόντων δὲ αὐτῶν ἐν ταῦτα, ἔπι πρὸς χιὼν ἀπλετος, ὥστε ἀπέκρυψε καὶ τὰ ὅπλα καὶ τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν ἀκραιμῶν. καὶ τῶν ἑσπῆγια σωμαπέδῳ ἦν χιὼν, καὶ πολὺς ὄγκος ἰὺ ἀπέσαι.

A Vicus autem, ad quem venire, magnus erat, & regiam continebat in usum satrapæ. Domus pleræque turres habebant. Commeatus larga erat copia. Inde castris alteris parafangas x conficiunt, donec Tigris fluvij fontes traiecissent. Inde castris tertiis, parafangas xv progressi, ad Teleboam fluvium, pulchrum quidem illum, sed non magnum, perueniunt. Multi circū amnem vici. Locus hic adpellabatur Armenia versus occidentem. Præerat ei cum potestate Teribazus, amicus regis. Quoties is regi baderat, nemo præter ipsum regē in equum tollebat. Atq; hic cum equestribus copiis adequitabat, præmissisq; interprete, velle se cum ducibus colloqui significabat. Illis audiendum esse hominem videbatur, quumq; ad locum accessissent, e quo audiri, quidquid diceretur, posset: quid vellet, interrogabant. Respondet, hac se conditione cupidum esse ineundi cum ipsis fœderis, ut nec ipse Græcos læderet, nec Græci domos exurerent: saltim commeatum, quantum eius indigerent, caperent. Comprobata sunt hæc a ducibus, & iis conditionibus fœdus initum. Inde castris tertiis parafangarum xv iter per planiciem conficiunt, subsequente suis cum copiis Teribazo, fere x stadiorum ex intervallo. Atque heic ad regiam perueniunt, circum quam permulti vici erant, magno rerum omnium commeatu referti. Quum autem in castris degerent, magna niuis copia in eos decidit. Quare primo mane visum est, militum cohortes ac duces hinc inde per vicos distribuendos esse. Nec enim hostem vllum cernebant, & quia magna niuis esset copia, tutum factum videbatur. Erant etiam heic vniuersæ res visibus ipsorum necessaria, victima, frumentum, vina vetera, eaque fragrantia, vix passæ, omnis generis legumina. Quum autem nonnulli a castris longius palarentur, exercitum se videre dicebant, & noctu multos ignes lucere. Quare visum est ducibus haudquaquam tutum esse, milites hincinde diuertere; sed potius copias rursus esse cogendas. Itaq; rursus conueniunt, quum quidem sub dio commorandum esse censerent. Verum ita pernoctantibus ipsis; tam copiosa nix in eos cecidit; ut ab ea tum arma, tum milites ipsi, qui humi iacebant, tegerentur. Etiam iumenta nix constrinxerat, ut diu, surgere nequirent.

Teribazus
 fœdus cum
 Græcis init.

Miserabile certe erat illos intueri, in quos iacentes delapsa nix non defluerat. Sed posteaquam Xenophon surgens nudus, ausus est ligna findere; tum vero & alius quispiam surgens, a Xenophonte hunc sibi laborem depoposcit. Itaque dein factum, ut & alij confurgentes igne accenso semet ungerent. Nam magnam heic vnguenti copiam reperere, quo utebantur olei loco; nimirum suilli, sesamini, amygdalini, de amaribus amygdalis facti, terebinthini. De iisdem rebus confectum etiam vnguentum fragrans inueniebatur. Secundum hac iterum sub tectis per vicus hinc inde diuertendum esse decreuerunt. Quare milites magno cum clamore ac voluptate ad tecta & commeatum tendebant. Quotquot autem id temporis, quo prius e tectis migrarant, exusserant domos: hi pœnas illas dederunt, ut sub dio misere cubarent. Inde noctu Democratem Temeniten, adiuncta ei militum manu, in montes eos mittunt in quibus hinc inde palati milites videre se ignes dixerant. Nam is iam antea sæpe numero in huiusmodi rebus dixisse verum existimabatur, itaque rem exposuisse, uti vel erat, vel non erat. Hic quum eo profectus esset, ignes se vidisse negabat; hominem tamen captum secum adferebat, qui arcum habebat Persicum, & pharetram, & securim, quali utuntur Amazones. Quum interrogaretur, cuius esset; Persam se esse respondit, & e Teribazi castris profectum paradî commeatu causa. Querentibus iisdem, quantum Teribazi essent copiarum, quare de causa collecta: respondit, adesse iuo cum exercitu Teribazum, militesque stipendiarios Chalybes & Tauchos conduxisse, ac paratum esse in montium angustiis, qua vnicus tantum exitus pateret, Græcos adoriri. Quæ quum duces audiissent, visum est colligere copias. ac mox adeo relictis excubitoribus, & duce remanentibus istic dato Sophaneto Stymphalio, pergunt cum itineris duce, homine illo captivo. Posteaquam montes superassent, cetrati progressi aliquantulum, quum adspicerent castra; grauis armaturæ militum nequaquam expectant, sed sub lato clamore, castra cursu inuadunt. Eo tumultu barbari percepto non subsistunt, sed in fugam se coniiciunt. Nonnulli ex eis interfecti, capti equi circiter xx,

Castra Teribazica riuuunt.

καταχειμύων δὲ ἐλεεινὸν αὐτῶν ἔπιπε-
 πτωκῆα ὅτε μὴ τῷ θάρρῳ εἴη. ἐπεὶ δὲ Ξενο-
 φῶν ἐτόλμησε γυμνὸς αἰσᾶς γὰρ ζεῖν ξυλᾶ,
 ἅλα αἰσᾶς τις καὶ ἄλλος ἐκείνου ἀφελό-
 μῆκος ἔσχευεν. Ἐκ δὲ τούτων καὶ οἱ ἄλλοι αἰσ-
 σαντες πῦρ ἔσχεον καὶ ἐχρίοντο. πολὺ γὰρ ἐ-
 ταῦτα ὑπῆρχον ὄρεσμα, ὅ ἔχρηστο αὐτῷ
 ἐλαίου, σύριον, καὶ σισάμιον, καὶ ἀμυγ-
 δάλιον, ἔκ τῶν πικρῶν, καὶ τερεβινθιον.
 Ἐκ δὲ τῶν αὐτῶν τούτων καὶ μύρον βίεισκε-
 Β π. μέλα ταῦτα πάλιν ἐδόκει ἀφασκίμη-
 τέον εἶναι καίμας εἰς γέρας. ἔνθα δὴ οἱ στρα-
 τῶται σὺ πολλῇ κραυγῇ καὶ ἡδοῇ ἦσαν ἐ-
 πὶ ταῖς γέρας καὶ τὰ ἐπιτήδεια. ὅσοι δὲ, ὅτε
 τοῦ ἄλλου ἀπέσταν, ταῖς οἰκίας ἐπέσκη-
 σαν, ἔπειτα τῆς ἀδρίας δίκην ἐδίδοσαν, κα-
 κῶς σκηνουῦτες. εἰς τὸ δὲ ἐπέμψαν τῆς ἰου-
 κτιος Δημοκράτῳ τεμνίτῳ, αἰδρας δόν-
 τες, ὅτι τὰ ὄρη, ἔνθα ἔφασαν οἱ ἀποσκε-
 δμῆται καὶ τοῦτο ἔα περὶ. Ἐπὶ γὰρ ἐ-
 δδοκει καὶ τοῦ ἄλλου πολλὰ ἡδὴ ἀληθῶσαι
 τοῦ αἵμα. τὰ οὐτὰ τὴν ὄρη, καὶ τὰ μὴ ὄρη
 ἔα ὡς ἐκ ὄρη. πορθεῖς δὲ, τὰ μὲν περὶ
 ὄρη ἔφην ἰδεῖν, αἰδρας δὲ συλλαβῶν ἤκεν ἀ-
 γαν, ἔχουσα πῶρον ἀφασκίον, καὶ φαρῆρας,
 καὶ σάλαριν, ἵκανατὶ ἀμάζονες ἔχουσιν. ἐ-
 ρωτώμενος δὲ ὁ, ποδαπὸς εἶη, ἀφασκίον μὲν
 ἔφην εἶναι, † πορθεῖσθαι δὲ ἀπὸ τῆς Τηρι-
 βάζου στρατόμαχος, ὅπως ἐπιτήδεια λά-
 ροι. οἱ δὲ ἠρώτων αὐτὸν, ὅ στρατόμαχος
 Δ πόσον τὴν εἶη, καὶ ἐπὶ τίῃ σκελετογυμνῶν. ὁ
 δὲ εἶπεν, ὅτι Τηριβάζος εἶη ἔχον τιῶ τε ἐ-
 αὐτῷ δυνάμειν, καὶ μισοφίρουος χάλυβας
 καὶ τσόχοι, παρεσθλάσαι δὲ αὐτὸν ἔειπε,
 ὡς ἐπὶ τῇ ἀφασκίῳ τῶ ὄρει ἐν τοῖς σκελετοῖς,
 ἢ ἀφασκίονα χη εἶη πορεία, εἰ ταῦτα ἐπιτήδεια
 μῆρον τοῖς ἔλλησιν. ἀκούσασιν τοῖς στρατηγῶσι
 ταῦτα ἔδοξε ὅ στρατόμαχος σωμαγαγεῖν. καὶ
 ὁ δὲ καὶ ἀλιπόντες φύλακας, καὶ στρα-
 τηγὸν ἐπὶ τοῖς μῆροισι Σοφάμενον συμψά-
 Ε λιον, ἐπορθεῖτο ἔχουτες ἡγμόνα τοῖ ἀλόν-
 τα ἀφασκίον. ἐπεὶ δὲ ἀφασκίον λαθῶ-
 ρη, οἱ περὶ τῶ σκελετοῖς, καὶ κατιδόντες ὁ
 στρατόπεδον, ὅτε εἴμειαι τὸς ὄρη, ἀλλ'
 αἰσᾶς τις ἔχον ὅτι ὁ στρατόπεδον. οἱ δὲ βαρβαροὶ ἀκούσασιν τὸν θυροβον, οὐχ ἔπει-
 μιναι, ἀλλ' ἐφάσαν. ὅμοις δὲ ἀπέθανον πῖνὸς τῶν βαρβαρων, καὶ ἵπποι ἤλασαν ὡς εἶχουσι,
 καὶ ἡ

στραπύς
αὐγ

καὶ ἡ σκηνὴ Τηριβάζου ἐάλω, καὶ ἐν αὐτῇ κλίνας χρυσοπόδες, καὶ ἐκπέματα, καὶ ἀργυροπόδοι, οἱ τ' ἀργυροπόδοι, καὶ οἱ οἰνοχόοι φάσκοντες εἶναι. ἐπεὶ δὲ ἐπύθοντο πᾶντα οἱ τῶν ὀπλιτῶν στρατηγῶν, δοκῶν αὐτοῖς ἀπιέναι τὴν (αὐτῶν) ἐπιτοχὴν ἐπὶ τῷ στρατοπέδῳ, μή τις ἐπιτήσῃσι χυθῆσιν καταλελειμμένοις. καὶ δὴ οὖς ἀνακαλεσάμενοι τῇ σάλπηγι ἀπήσαν, καὶ ἀφικνούμενοι αὐθιμερὸν ἐπὶ τῷ στρατοπέδῳ. τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἐδόκει πορεύεσθαι εἰς τὴν διώκοντα τάχιστα, ὡρὴν συλλεγύμενοι τὸ στρατόμαχον πάλιν, καὶ καταλαβεῖν τὰ σκηνά. συσκαλασάμενοι δὲ δὴ οὖς, ἐπορεύοντο διὰ χιόνος πολλῆς, ἠγεμόνας ἔχοντες πολλοὺς. καὶ αὐθιμερὸν ὑπερβαλόντες τὸ ἄκρον, ἐφ' ᾧ ἐμελλεν ἐπιτήσασθαι Τηριβάζος, κατεστρατοπέδωσαντο. ἐν τούτῳ ἐπορεύθησαν σαθμοὺς ἐρήμοις τ' ἴσους, παρὰ τὸν Ὀφρατίου ποταμόν. καὶ διέβαινον αὐτὸν βρεχόμενοι ὡρὴς τὸν ὀμφαλόν. ἐλέχθη τὸ δὲ αὐτῶν ἀπὸ πηγῶν οὐ πρὸς ὅσον εἶναι. ἐν τούτῳ ἐπορεύοντο διὰ χιόνος πολλῆς καὶ πεδίου σαθμοὺς βεῖς, ὡρὴν ἀσπίδας πεντεκῆδεκα. ὁ δὲ τείχος ἐγένετο χαλεπὸς, καὶ ἀνεμὸς βορρᾶς ἐναντίος ἐπὶ τῶν πρυτάνων τ' ἀσπίδων καὶ πηγῶν τὸς ἀνδράποδοις. ἐντα δὲ τῶν μαντέων τις εἶπε σφαιρίσασθαι τῶν ἀνέμων καὶ σφαιρίσεται, καὶ πᾶσι παρὰ τῶν ἀσπίδων ἐδόξε λήξαι τὸ χαλεπὸν τῶν πρυτάνων. αὐτὸ δὲ τῆς χιόνος τὸ βάθος, ὄργυαί' ὡς τε καὶ τῶν ὑποζυγίων καὶ τῶν ἀνδράποδων πολλὰ ἀπώλετο, καὶ τῶν στρατιωτῶν ὡς τριάκοντα. διεχρόνθη δὲ τὴν νύκτα πῦρ χιόνος. εὐλα δὲ αὐτῶν ἐν τῶν σαθμῶν πολλὰ. οἱ δὲ ὄψι παρὰ τῶν ὀφθαλμῶν εὐλα οὐκ εἶχον. οἱ δὲ πάλαι ἠχοντες, καὶ πῦρ χιόνος, οὐ παρὰ τῶν ὀφθαλμῶν τῶν ὀφθαλμῶν, εἰ μὴ μεταδιδόναι αὐτοῖς πυρὸς, ἢ ἄλλο τι ὅν ἐχον βρωτῶν. ἐντα δὲ μελεδίδωσαν ἀνθρώποις ὧν εἶχον ἕκαστοι. ἐντα δὲ πῦρ ἐκείετο, εὐλα τῶν χιόνος βοήθροι ἐγγύοντο μεγάλοι ἐστὲ ἐπὶ τῷ πεδίῳ, εἰ δὲ παρὰ τῶν μετῶν τὸ βάθος τῆς χιόνος. ἐν τούτῳ δὲ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμέραν ὅλην ἐπορεύοντο διὰ χιόνος, καὶ πολλοὶ τῶν ἀνδράποδων ἐβουλιμύασαν. Ξενοφῶν δὲ ὀπίσθεσσι φουλακῶν, καὶ καταλαμβάνων τῶν πίπτοντας τῶν ἀνθρώπων, ἠγνόησεν ὅτι τὸ πάθος εἴη. ὅτι δὲ εἴπε τις αὐτῶν τῶν ἐμπείρων, ὅτι σαφῶς βεβλή-

Una cum Teribazi tentorio, in quo lectuliant innixi pedibus argenteis, & pocula, & nonnulli, qui se panum conficiendorum artifices, ac pincernas esse dicerent. Quæ omnia quum grauis armaturæ militum duces percepissent, quamprimum ad castra pergendum statuunt, ne quis relictas copias adoriretur. Itaque statim tuba receptui canentes discedunt, eodemque die in castra reuertuntur. Postridie quanta fieri celeritate posset, pergere visum est prius, quam hostilis exercitus de integro cogeretur, angustaque loca illa occuparet. Itaque mox collectis vasis per largam niuem proficiscuntur, quum ab itinerum ducibus multis instructi essent; eodemque die iugò illo superato, in quo Teribazus ipsos adgredi voluerat, castra metantur. Inde habitis castris in solitudine tertiis, ad Euphratem perueniunt; eumque saltim ad umbilicum vsq; se maddeficientes transeunt. Ferebantur ab eo loco fontes eius haud procul abesse. Inde per multas niues, & planiciem, castris ternis parasangas xv progressi sunt. Actertij quidem diei perdifficile fuit iter, aduerso borea flante, ac omnino tum vrente homines, tum congelante. Ibi tum quidam e vatibus rem sacram vento faciendam esse præcipit. Quo facto, nemini non manifesto visum est, molestum illum & asperum flatum desinere. Nix altitudinem habebat ὄργυα. quo fiebat, vt & iumenta & mancipia multa interirent, atque etiam milites fere xxx. Noctem integram ignes accendebant, quod in castrorum loco lignorum esset copia. Qui tamen ferius processerant, a lignis destituebantur. Quamobrem illi, qui iam dudum huc venerant, & habebant accensos ignes, ferius venientes non admittebant; nisi si vel triticum, vel quid aliud esculentæ rei cum eis communicassent. Atque heic mutuo sibi, quidquid habebant singuli, imperiebantur. Quibus locis ignes accendebantur, niue liquata scrobes ingentes efficiebantur ad solum vsque, de quo niuis altitudinem metiri erat. Inde toto subsequenti die per niuem iter faciunt, multis hominibus furcillæ malo præ ingenti fame afflictis. Xenophon autem, qui extremo in agmine curabat, vbi homines offenderet, qui humi iacerent; primum, quid illud morbi esset, ignorabat. Quum vero quidam vsu rerum valens dixisset, eos homines plane furcillæ morbo labo-

Boreas sacrificio placatus.
Mensura expansio-
tis utrim-
que bra-
chiorum,
cum pe-
ctore. Pol-
lux.

rare, ac si quid ederent, surrecturos: ad iu-
 menta pergens, si quid vel potus, vel cibi
 cerneret, id partim ex fame deficientibus
 ipse dabat; partim, qui hinc inde discurre-
 re possent, & iisdem dare, mittebat.
 Quamprimum quid illi cibi gustassent,
 surgebant, & in itinere pergebant. Hoc
 modo quum proficiscerentur, Cherisophus
 sub ipsum crepusculum ad vicum
 quemdam venit, ac mulieres & puellas a-
 quam ferentes propter fontem ante muni-
 tionem ipsam offendit. Interrogat hæc, qui-
 nam hominū essent: quibus interpret lin-
 gua Persica respōdit, a rege se ad satrapam
 venire. Subiiciunt illæ, non iam ipsum esse
 hoc loco, sed abesse parasangē vnus inter-
 uallo. Quiavero serius veniebant, vna cum
 mulierculis aquam gestantibus in muni-
 tionem ad vici præfectum ingrediuntur.
 Heic ergo tum Cherisophus, tum quot-
 quot poterant, castra habuerunt: ceteri
 milites, qui tantum itineris conficere non
 poterant, absque cibis & ignibus pernocta-
 runt; eoq; factum est, vt nonnulli perirent.
 Præterea quidam ex hostibus collecti se-
 quebantur, & iumenta imbecilla rapiebāt,
 deq; iis inter se dimicabant. Relinqueban-
 tur a tergo milites etiam quidam, quibus
 partim ex niue corrupti erant oculi, par-
 tim ex frigore pedum digiti putruerāt. Fe-
 rebat autem oculis hoc opem aduersus ni-
 uem, si quis ita pergeret, vt nigri aliquid
 ante oculos haberet: pedibus, si quis se
 commoueret, ac numquam interquiesce-
 ret, noctuq; calceamenta solueret. Quot-
 quot autem calceati cubabant, iis lora in
 pedes imprimebantur, & calcei pedibus
 adhærescebant. Habebant enim, postea
 quam veteres calcei defecissent, † carba-
 tinas factas de corio recens bobus detra-
 cto. Ob necessitates igitur huiusmodi, mi-
 lites quidam remanebant a tergo; quum-
 que locum quemdam nigrum conspexif-
 sent, quod istic niues defecissent, liquatas
 eas existimabant. Et erant sane liquatæ
 propter fontem quemdam, qui non pro-
 cul inde exhalabat in valle quadam. Qua-
 re quum huc e via deflexissent, confide-
 bant, ac perrecturos se negabant. Id quum
 Xenophon agminis extremi ductor intel-
 lexisset, quouis artificio & molitione ob-
 secrebat eos, ne a tergo manerent: addens,
 hostes collectos magno numero sequi.
 Tamdem etiā indignabūdos obiurgabat.
 ατα. ο Ἰ ξενοφῶν, ἔχων ὀπισθοφύλαχας, ὡς ἦθετο, ἐδύτο αὐτῶν πάση τέχνῃ καὶ μηχανῇ μὴ
 ἀπολείπειν λέγων, ὅτι ἔπονται πολλοὶ πολέμοιοι συμφλεγμένοι καὶ τελευτῶν ἐχάλεπαινεν.

Lectio marginis.

Milites Graci mul ti pereunt.

Calcei sunt rustici, cũ una dumtaxat solea. Hesychius.

αμῶσι, καὶ εἰὰ τι φάγωσιν, ἀναστήσονται, † παρ-
 ἰῶν ὅτι τὰ ὑποζύγια, εἴ τ' ἔστω πόνος ἢ βρω-
 τὸν ὄρων, ἐδίδου, καὶ διέπεμπε διδόντας τὸς
 διωαμῶσους ὡς ἀρέχην τοῖς βουλιμῶσιν.
 ὅτι δὲ πῆμφάγειεν, αἰσαντο καὶ ἐπορεύ-
 οντο. πορθομῶν δὲ, Χειρίσφοσ μὲν ἀμ-
 φὶ κρέφας πρὸς κάμῳ ἀφικνεῖται, καὶ
 ὑδροφορούσας ἐκ τῆς κάμῃς γυναικῶς καὶ
 κρέας πρὸς τῇ κρήνῃ καθάλαμβαίει ἔμ-
 ποροῦσιν τὸ ἐρύματος. αὐτὰ ἠρώτων αὐτοῖς
 Βήνες εἶεν. ὁ δὲ ἐρμῶν εἶπε ὡροσὶ ὅτι πα-
 ρὰ βασιλέως πορεύοιντο πρὸς τὸν σατρα-
 πῶν. αἱ δὲ ἀπεκρίναντο, ὅτι οὐκ ἐστὶ αὐτῶν
 εἴη, ἀλλ' ἀπέχουσιν ὡσαύτως. οἱ δὲ ἐ-
 πεί οὐκ ἴδον, πρὸς τὸν καμαρῶν σιweis-
 ἔρχονται εἰς ὄρυμα σὺ τῆς ὑδροφοροῦς.
 Χειρίσφοσ μὲν οὖν, καὶ ὅσοι ἐδωκῆσαν τῶ
 στρατῶματος, ἐστὶ αὐτῶν ἐπραποπεδύσαν-
 το. τῶν δ' ἄλλων στρατιωτῶν οἱ μὴ διωά-
 μῶσι ἀφελέσασιν † ἐν τῇ ὁδῷ, ἐνικτέρω-
 σαν ἄσπιτοι καὶ αἰδύ πυρός: καὶ ἐστὶ αὐτῶν π-
 νὲς ἀπώλοντο τῶν στρατιωτῶν. ἐφείποντο δὲ
 τῶν πολεμίων σιweisεργῶν πνὲς, καὶ τῶ
 μὴ διωάμῶσι τῶν ὑποζυγίων ἠρπαζόν, καὶ
 ἀλλήλοισ ἐμάχοντο πρὸ αὐτῶν. ἐλείποντο
 δὲ καὶ τῶν στρατιωτῶν οἵτε διεφθαρῶν ὑ-
 πὸ τῆς χιόνος τὸς ὀφθαλμοῖς, οἱ τε ὑπο-
 τῶ ψύχους τὸς δακτύλους τῶν ποδῶν ἀπο-
 σισητότες. ἴδον δὲ τοῖς μὲν ὀφθαλμοῖς ὅτι
 κούρημα τῆς χιόνος εἶπὶς μέλαν τι ἔχον πρὸ
 τῶν ὀφθαλμῶν πορεύοιτο. τῶν δὲ ποδῶν, εἴ-
 πὶς κινεῖτο, καὶ μηδέποτε ἠσυχίαν ἔχον, καὶ
 εἰ τῶν ὑκῶν ὑπολύοιτο. ὅσοι δὲ ὑποδεδε-
 μῶσι ἐκοιμῶντο, εἰσεδύοντο εἰς τὸς πόδας οἱ
 ἱμαῖντες, καὶ τὰ ὑποδήματα ὡς ἐπέπηγω-
 ῶ. καὶ γὰρ ἦσαν, ὅτι ἀπέλιπε τὰ ἄρχαῖα
 ὑποδήματα, καρδάπια πεποιημένα ἐκ
 τῶν νεοἀρτων βοῶν. ἀφ' ἧς ποιάσας οὖν
 ἀνάγκης ὑπελίποντο πνὲς τῶν στρατιωτῶν,
 καὶ ἰδόντες μέλαν τι χερίον, ἀφ' ὅ ἐκλε-
 Ε λοιπένας † αὐτόθεν τῶν χιόνων, εἰκάζον τετηκέ-
 ναί τ' ἰχίονα*. καὶ ἐτετηκέ δὲ κρήνῳ πνῆ. ἢ
 πλησίον ἴδον ἀτμίζουσα ἐν νάπη. ἐστὶν ἐκ-
 βατόμῶσι ἐκ ἀδύω, καὶ οὐκ ἔφαθ' ἐπορεύε-
 σθαι. ο Ἰ ξενοφῶν, ἔχων ὀπισθοφύλαχας, ὡς ἦθετο, ἐδύτο αὐτῶν πάση τέχνῃ καὶ μηχανῇ μὴ
 ἀπολείπειν λέγων, ὅτι ἔπονται πολλοὶ πολέμοιοι συμφλεγμένοι καὶ τελευτῶν ἐχάλεπαινεν.

αμῶσι
 ὅτι τὰ
 ὑποζύγια
 εἴπε πῶ
 ῶν βρω-
 πῶν, διέδι-
 δου Scind.
 in 38-
 δι. 111-
 ἔν. V.
 Plat.
 Brut.
 p. 1821.

τιὸ ἔδον

αὐτῶν

οἱ δὲ

οὐδὲ σφάτην ἐκέλευον. ὁ δὲ γὰρ αὐτῶν ἀδύνατον
 πορθεῖν αὐτά. ἐν τῷ ἔδδξε κραπίσον εἶ) τὸς
 ἐπορθέουσιν πολεμίους φοβῆσαι, εἴ τις δυνάμ-
 το, μὴ ἐπιπέσειεν τοῖς κέρμοισι. καὶ ἡ μὲν
 ὄχλος, οἱ δὲ παρρησέσαν πολλῶν ἰορύβω, ἀμ-
 φὶ τ' αἰχλὸν ἀφαιρέθησαν. εἶτα δὲ οἱ μὲν
 ὀπισθοφύλακες ἐξαναστάντες, ἄτε ὑγαίονον-
 τες, ἔδραμον εἰς τὸς πολεμίους· οἱ δὲ κέρμον-
 τες, τ' ἀνακραγόντες οἷον ἐδύνατο μέγιστον,
 τὰς ἀσπίδας παρὰ τὰ δόρατα ἐκρούσαν. οἱ
 δὲ πολέμοι δέσαντες, ἤσαν ἑαυτοὺς καὶ τῆς
 χρόνος εἰς πλὴν νάτω, καὶ ὁδοὺς ἐπὶ οὐδαμῶς
 ἐφθίγγατο. καὶ ξυνοφῶν μὲν καὶ οἱ σὺν αὐ-
 τῷ, εἰπόντες τοῖς ἀσθενούσιν ὅτι τῆ ὑπεραίμα
 ἤξιοι πινῆς ἐπὶ αὐτοῖς πορθεῖν οἱ μὲν, παρὶν τέτ-
 ταρα σὰ ἀφαιρέθη, ἐκτυχέουσι ἐν τῇ
 ὁδοῦ ἀναπαυομένοις ἐπὶ τῆς χρόνος τοῖς στρα-
 τῶν ἐκκαλυμμένοις, καὶ ὁδοὺς φυλακῆς ἐ-
 δεμία καὶ κέρμοι. καὶ αἰσάσαν αὐτοῖς. οἱ δὲ ἐ-
 λεγον, ὅτι οἱ ἐμπαροθεν οὐχ ὑποχωροῦν. ὁ
 ὅ παριών, καὶ τὸν ἀπέμπαρ τῶν πελταστῶν
 τὸς ἰσχυροτάτους, ἐκέλευε σκέψασθαι, πείνη
 ὁ κωλύον. οἱ ὅ ἀπήγελλον, ὅτι ὄλον οὕτως ἀ-
 ναπαύοιτο ὁ στρατόμα. ἐν τῷ καὶ οἱ τ' αὐτοῖς
 ξυνοφῶν καὶ ἠλίθισαν αὐτὰ ἀδύνατον καὶ
 ἀδύνατον, φυλακῆς οἷας ἐδύνατο καταστῆ-
 μνοι. ὅτι δὲ παρὸς ἡμέραν ἡ, ὁ ξυνοφῶν
 πέμψας παρὸς τὸς ἀσθενούσας τὸς νεωτά-
 τας ἀναστήσαντας, ἐκέλευσε ἀνακέραιον παρ-
 ἰέναι. ἐν δὲ τῷ Χείσοφος πέμψας τὸς ἐκ
 τ' κέρμοις, πᾶσι μὲν πῶς ἐρθεῖν οἱ τελευ-
 τῶν. οἱ ὅ, ἀσμενοὶ ἰδόντες, τὸς μὲν ἀσθενού-
 τας τῶν παρὸς παρέδωσαν κέρμοις ὅτι ὁ στρατό-
 πεδον, αὐτοῖς ὅ ἐπορθέοιτο καὶ παρὶν εἴκοσι σάδρα
 διεληλυθέναι, ἦσαν ἐν τῇ κέρμοι, ἡ Χείσοφος
 ἠλίθιστο. ἐπειὶ ὅ στωεγίμοιτο ἀλλήλοισι, ἔδδ-
 ξε καὶ τὰς κέρμοις ἀσφδγῆς εἶ) τὰς τῶν σκη-
 νοῦ. καὶ Χείσοφος μὲν αὐτῶν τ' ὑπερέμεινεν,
 οἱ δὲ ἄλλοι, ἀφαιρέσαντες ἀσ' ἐάρων κέρμοις,
 ἐπορθέοντο ἕκαστοι τὰς ἐαυτῶν ἔχοντες. εἶτα
 δὲ τ' Πολυκράτης ἀθωαῖος λοχαγὸς ἐκέ-
 λευσε ἀφίέναι αὐτὸν καὶ λαβῶν αὐτὸς * τὸς
 ἠλίθιστο, ἡσίων ὅτι πλὴν κέρμοι, αὐτῶν εἰλήθη
 ξυνοφῶν, καταλαβῶν τὸν πῶν ἐδδν τὸς
 κέρμοις καὶ τὸν κέρμοι, καὶ πᾶσι εἰς
 δασμὸν βασιλεῖ τρεφομένοις ἐπακέρμοις,

Alli iugulare iuebant, quod fieri non pos-
 set, ut pergerent. Visum est igitur opti-
 mum facto, ut frequentibus hostibus ter-
 ror incuteretur, si quidem fieri posset, ne
 illi in defatigatos irruerent. Erant iam no-
 ctis tenebrae, & hostes magno cum tumultu
 accedebant, qui de rebus, quas habe-
 rent, inter se diffidebant. Ibi tum extremi
 agminis milites surgunt, qui valetudine
 adhuc erant integra, & cursu feruntur in
 hostes: & quotquot erant ex defatigatio-
 ne debiles, sublato clamore, quam pos-
 sent maximo, clupearum ad hastas pulsant.
 Hostes metu perciti, per niuem, in hanc
 ipsam conuallem se dimittunt, nec vllius
 deinde vsquam vox audita est. Xenopho-
 non, & qui aderant ei milites, vbi signifi-
 casset agris illis, postredie venturos
 quosdam ad ipsos: priusquam stadia qua-
 tuor confecissent, in milites passim in via
 supra niues quiescentes, eosque tectos
 incidunt, nullis excubiis constitutis. Hi
 excitati aiebant eos, qui praecessissent, de
 via non cedere. At Xenophon tum ipse
 praetergressus, tum robustissimum quem-
 que de cetratorum numero praemittens,
 considerare iubet, quid illud esset,
 a quo impedirentur. Renuntiant illi, co-
 pias vniuersas hoc modo quiescere. Qua-
 propter & illi, qui circum Xenophontem
 erant, ibidem incenati absque igne, con-
 stitutis, quales sane poterant, excubiis,
 commorati sunt. Quum prope dies adesset,
 mittit Xenophon ad aegrotantes atate
 quosdam maxime vegetos, qui eos exci-
 tarent; mandans etiam, ut ad pergen-
 dum cogerent. Interea Cherisophus quos-
 dam ex vico mittit, qui quo pacto extremi
 agminis milites se haberent, quaerent.
 Hos vltimi perlubenter viderunt, & iis-
 dem aegrotos tradiderunt ad castra perfe-
 rendos. Ipsi deinde pergunt in itinere, ac
 prius quam stadia xx confecissent, erant
 in vico, ad quem Cherisophus diuerterat.
 Posteaquam conuenissent, visum est sat-
 tutum fore, si cohortes per vicos locarent.
 Manebat eodem loco Cherisophus, ceteri
 de vicis, quos cernebant, quoscumque
 forte cepissent, ad eos quisque pergebat.
 Ibi tum * Polierates Atheniensis cohortis
 ductor, abeundi potestatem fieri sibi pos-
 tulat; itaque nonnullos expeditos homi-
 nes secum sumens, atque ad vicum cur-
 rens, qui Xenophonti forte obtigerat, tum
 vicanos omnes in eo, tum ipsum vici praefectum
 offendit. Praeterea pullos equinos
 xvii, qui regi tributi nomine alebantur,

ἀνακρα-
ζόντες ο-
ντο

ἀμφὶ

ἐρπονεν

πολυκρά-
της

ἀλίθιστο

ἀνακρά-
ζόντες ο-
ντο

Al. Polya-
botes

& præfecti filiam, quæ ante diem nonum cum viro nupta fuerat. Aberat is in leporum venatione, nec in vicis vsquam captus fuit. Domus heic erant subterraneæ, quarum ostia puteorum ostiis erant conlimilia, quum in imo latae essent. Iumenta per aditus fossos ingrediebantur, homines per scalas descendebant. Iphis in ædibus & capræ, & oues erant, & boues, & gallinæ, cum suis quæque fœtibus. Iumenta pabulo nutriebantur. Nec triticum, aut hordeum, aut legumina decrant, nec vinum hordeaceum in crateribus. Hordeum ipsum vasorum labra æquabat. Iacebant heic & calami partim maiores, partim minores, enodes. Hos fugere necesse erat in os sumtos, si quis sitiret: ac potus is admodum erat fortis, si non aquam aliquis adfunderet, & plane suavis, si ei quis adfucuisset. Xenophon vici præfectum mensæ suæ adhibitum, bono esse animo iubet: quippe nec liberos amissurum, & se domum eius, quum abituri essent, vicissim omni comœatu refarturos; si quidem exercitui Græco, donec is ad nationem aliam peruenisset, boni alicuius auctor exstitisse visus esset. Policebatur hic operam ad ea suam, atque vt benevolentiam suam declararet, quo loco vinum defossium esset, indicabat. Hac igitur nocte milites hinc inde diuerterunt, eamque in rerum omnium copia exegerunt; quum interea tam vici præfectum in custodia, quam liberos eius in oculis & conspectu haberent. Postridie Xenophon cum præfecto ad Cherisophum pergit, ac quacumque vicum aliquem præteriret, ad eos, qui passim in vicis erant, diuertebat. Vbiq; milites conuiuuis sese exhilarantes offendit, & quidem nusquam eum prius dimittebant, quam prandium adposuissent. Nusquam non eadē in mensa carnes agninæ, hæcudinæ, suillæ, vitulinæ, gallinacæ, multis cum panibus partim triticeis, partim hordeaceis adponebantur. Quod si quis declarandæ benevolentia studio propinare alij vellet, eum ad craterem trahebat, de quo capite demisso bouis instar sorbentem bibere necesse erat. Etiam præfecto vici quidquid vellet, sumendi potestatem faciebant. Is vero aliud quidem nihil accipiebat, sed sicubi cognatum aliquem videret, eum ad se recipiebat. Ad Cherisophum quum peruenissent, illos etiam milites sub tectis reperiunt, fertis ex arido gramine redi-

Xenophō-
tis erga ca-
pitulos hu-
manitas.

Αχὴ πλὴν θυγατέρα τῆς καμύρχου, ἐνάτιον ἡμέραν γεγαμημένω· ὁ δὲ ἀνὴρ αὐτῆς λαγῶν ὄχετο θηροσίω, καὶ οὐχ ἦλθε ἐν ταῖς κάμασι. αἱ δὲ οἰκίαι ἦσαν κατὰ γῆρας, ὅ μὲν σῶμα ὡς τῶν φρέατος, καὶ τῶν δὲ ὑψῶν αἱ δὲ εἰσοδοὶ τοῖς μὲν ὑποζυγίοις ὄρυκται, οἱ δὲ ἀνδρῶπι τῶν κλίμακας κατέβαινον. ἐν δὲ ταῖς οἰκίαις ἦσαν ἀγῆες, οἴες, βόες, ὄρνιθες, καὶ τῶν μακρῶν ἐκτρονὰ τέτων· τὰ δὲ κτήνη πόρυτα χιτῶν ἐβέβητο. ἦσαν δὲ καὶ πυρεῖ, καὶ κριθαί, καὶ ὄσπρια, καὶ οἶνος κριθίνος ἐν κρατήρῳ· ἐνήσαν δὲ καὶ αὐταὶ αἱ κριθαὶ ἰσοχάλας, καὶ κάλαμοι ἐπέκλιντο, οἱ μὲν, μείζους, οἱ δὲ, ἐλάττους, γόνυλα σὺν ἔχοντες. τέττις δὲ ἔδδ, ὁπότε τις διψῶν, λαβόντα εἰς τὸ σῶμα ἀμύξῃν· καὶ πόρυ ἀχευῶν ἰω, εἰ μή τις ὑδωρ ὀπιχέοι. καὶ μάλα ἠδὺ πόμα συμμαθόντι ἰω. ὁ δὲ Ξενοφῶν τὸ μὲν δέχοντα τὸ κάμας τῶν τῆς σιμῶν πνον ἐποίησατο, καὶ ταρρῶν ἐκέλευεν αὐτὸν, λέγων ὅτι οὔτε τῶν τέκνων φερῆσοιτο, πλὴν τε οἰκίαι αὐτῶν ἀντεμπλήσαντες τῶν ὀπιτηδείων ἀπίασιν, ἰω ἀγαθὸν τι τῶν φραγῶματι δέξησθαι μῆρος φαίνεται, ἔστ' αἰ εἰ δὴ ἴω ἔδδ ἡγῶνται. ὁ δὲ ταῦτα ὑποχρῆστο, καὶ φιλοφρονούμενος οἶον ἔφρασεν εἶθα ἦν κατωρυγμένους. ταῦτι μὲν οἶον τὸ νίκτα Δρασκηνήσαντες οὕτως ἐκοιμήθησαν ἐν πᾶσιν ἀφθονοῖς ἀγαθοῖς οἱ φραγῶματι, ἐν φυλακῇ ἔχοντες τὸ καμύρχω, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ὁμοῦ ἐν ὀπιταλμοῖς. τῇ δὲ ὀπιτοῦσῃ ἡμέρᾳ Ξενοφῶν λαβὼν τὸ καμύρχω, πρὸς τὸ Χείρισπον ἐπορεύετο. ὅπῃ ὅ πα εἰοὶ κάμω, ἐβέβητο πρὸς τὸς ἐν τῶ κάμασι, καὶ κατέλαμβανεν πόρυτα χιτῶν ἀχουμῆρας καὶ βύθυμουμῆρας, καὶ ἔδαμωθεν ἀφίεσαν, πρὶν τῶν ἄλλων αὐτῶν δέξισον. ἐκ ἰω δὲ ὅπῃ οὐ παρεπίθεσαν ὅτι τὸ αὐτῶν βράπεζαν κρέα δένδρα, ἐρείφια, γρίφια, μόσχα, ὄρνιθα, σὺν πολλοῖς δέτοις, τοῖς μὲν πυρεῖνοις, τοῖς δὲ, κριθίνοις. ὁπότε δὲ τις φιλοφρονούμενος τῶν βύλοιο φροπῆν, εἰλκεν ὅτι τὸ κρατήρα, εἶθα κύφανια ἔδδ ῥοφῆνια πῆν ὡς τῶ βῆν. καὶ τῶ καμύρχω ἐδίδοσθε λαμβανέον, τι βύλοιο. ὁ δὲ ἰω μὲν σὺν ἐν ἐδέχετο, ὅπῃ δὲ τινα τῶν συχεναν ἰδοι, πρὸς αὐτὸν αἰεὶ ἐλάμβανεν. ἐπεὶ δὲ ἦλθον πρὸς Χείρισπον, κατέλαμβανον καὶ ἐκείους σκηνῆρας, ἐστὲ φανωμῆρας ἔξῃ τοῦ χιτῶν τεφάνης,

Handwritten marginal notes in a cursive script, likely a commentary or continuation of the text, written in a later hand than the main text.

Φαίους, * κὺ Δι' ἀκρονοῦσας ὄρνυσι παῖ-
 δας οὐκ αὐτὰς βαρβαρικὰς σολᾶς. τοῖς δὲ
 πασι δὲ δεικνύσαν ὡς αὐτὸν εἰσοῖς ὅ, τι δέοι ποιῆν.
 ἐπεὶ δὲ ἀλλήλους ἐφιλοφρονήσαντο Χειρίσο-
 φος κὺ Ξενοφῶν, κριτὴ δὲ αἰτηρώτων τ' κωμῶ-
 χῶ Δι' αὐτὸν τὸν ἀρμυλέως τίς εἴη ἢ
 χῶρα. ὅ δ' ἔλεγε, ὅτι ὄρνυσι. καὶ πάλιν
 ἡρώτων, τίς ἵππων βέροιντο. ὅ δ' ἔλεγε, ὅτι
 βασιλεὺς δασμῶς. τ' δὲ πλησίον χῶραν ἔφη εἶναι
 χάλυβας, καὶ τὴν ὁδὸν ἐφραζεν, ἢ εἴη. κὺ αὐ-
 τὸν τότε μὲν ὄχετο ἄγων Ξενοφῶν τὸν ὅτις
 εἰς οἴκους, κὺ ἵππων ὅ, εἰλήφει παλαμπτερον
 δίδωσι τὰ κωμῶχῆν αἶα φρέσιν κατὰ θυ-
 σαμ, ὅτι ἠκούσεν αὐτὸν ἱερὸν εἶναι τὸν ἡλίου δεδιώς,
 μὴ ἀποθάνῃ. ἐκεκείκωτο γὰρ ὑπὸ τ' πορείας.
 αὐτὸς ὅ τ' ἵππων πάλων λαμβάνει, καὶ τ' ἄλλων
 φρατηρῶν κὺ λοχαγῶν ἐδωκεν ἐκείτω πῶλον.
 ἦσαν δὲ οἱ αὐτῆ ἵππων μείονες μὲν τ' ἵππων φρο-
 κῶν, θυμὸς δὲ πολλῶν. εἰς αὐτὸν δὲ καὶ δι-
 δασκὴ ὁ κωμῶχῆς αὐτὸν τὸν ποδᾶς τ' ἵππων
 πῶν καὶ τ' ἵππων ὑποζυγίων σακκία φειδεῖν, ὅ-
 τῳ Δι' αὐτὸν χιόνος ἄγων. αὐτὸν γὰρ τ' ἵππων σακ-
 κίων κατεδύοντο μέγιστον τ' γαστρός. ἐπεὶ δὲ ἡ-
 μέρα ἡ ὁδὸν, τὸν μὲν ἡγεμόνα φραδίδωσι
 Χειρίσοφῳ, τὸν δὲ οἴκους καταλείπει τὰ
 κωμῶχῆν, πλὴν ὅ, ὑπὸ τ' ἵππων ἡ δασμῶτος. τὸ-
 τῳ τ' ἵππων ἐπιπέδι ἀμφιπολίτη φραδίδωσι
 φυλάττειν, ὅπως, εἰ καλὰς ἡγήσαστο, ἔχον καὶ
 τὸν ἀπίοι. κὺ εἰς τὴν οἰκίαν αὐτὸν εἰσεφόρησαν
 ὡς ἐδύοντο πλῆστα, κὺ αἶα ζῶζαίτες ἐπορεύ-
 οντο. ἡγήτο δὲ αὐτοῖς ὁ κωμῶχῆς λευκομήδης
 Δι' αὐτὸν, κὺ ἡδὴ τ' ἡ ὁδὸν τὴν τεῖτον σαθμῶν,
 κὺ ὁ Χειρίσοφος αὐτὸν ἐχάλεπδῆν, ὅτι ἐκ εἰς
 κάμας ἡγήτο. ὅ δ' ἔλεγε, ὅτι ἐκ εἰεν ὅ τ' ἵππων
 τὸ τῳ. ὅ τ' Χειρίσοφος αὐτὸν ἐπαμσε μὲν, ἐδῆσε
 δὲ ὅ, ἀπὸ τ' τὸ τ' ἐκ φῶτος τ' νυκτὸς ἀποδράς ὡ-
 χῶ καταλιπὼν τ' ὑόν. τ' τὸ τ' δὲ Χειρίσο-
 φῳ κὺ Ξενοφῶνι μόνον ἀξέφορον ἐν τῇ πορείᾳ
 ἐγχεῖτο, ἢ ὅ, ἡγεμόνος κέκωσις κὺ ἀμέλεια. τ' Ε-
 πιπέδης ὅ ἡγεμόνη τ' ἵππων παίδος, κὺ οἴκαδε χυ-
 μίσας πισοπάτω ἐχρηῆτο. μὲν τ' τ' σαθμῶς ἐπὶ αὐ-
 ἐπορεύθη, ἀπὸ πέντε παρασάγγας τ' ἡμέρας,
 φραδὶ τ' φάσιν ποταμὸν, ὅ τ' ὡς πληθρῶμον.
 εἰς ὅ τ' ἐπορεύθη σαθμῶς δύο, φραδὶ σαλ-
 γας δέκα. ὅ τ' τ' εἰς τ' πεδίον ὑπερβολῆ ἀ-
 κήνητῳ αὐτοῖς χάλυβες κὺ τᾶοχι κὺ φασιανοί.

A mitos, quibus pueri Armenij barbaricis
 stolis amicti ministrabant. Atq; hisce pue-
 ris tamquam surdis, quid opus facto esset,
 ostendebant. Posteaquam se Xenophon
 & Cherisophus comiter excepissent, com-
 muniter vici præfectum per interpretem
 Perfice callentem interrogant, quamnam
 hæc esset regio. Qui quum Armeniam es-
 se respondisset, rursum quærent, cuinam
 equi alerentur. Regi hos tributi nomine
 ali, respondet. Addit, regionem proximam
 esse Chalybum; simul viam, quæ illuc du-
 ceret, indicat. Tunc Xenophon eum ad
 familiam suam reducit, equumque vetu-
 lum, quem acceperat, ei tradit pascendum
 & in sacrificio maestandum. Inaudierat e-
 nim Soli sacrum esse, ac metuebat, ne ab i-
 tinere debilitatus moreretur. Ipse de istis
 equuleis quosdam accipit, ac singulis du-
 cubus cohortiumque præfectis equuleum
 donat. Erant autem equi hoc loco mino-
 res quidem illi Perficis, sed multo tamen
 animosiores. Docuit tunc vici præfectus
 eos, vt equorum & iumentorum pedes
 sacculis obligarent, quoties ea per niues a-
 caturi essent. Nam absque saccis ad ven-
 trem vsque in niuem demergebantur. E-
 rat iam dies **IX**, quum Xenophon vici
 præfectum Cherisopho ducem itineris
 tradit, relictis ei domesticis, præter vnum
 filium iam pubescentem. Hunc * Episthe-
 ni Amphipolitano tradit adseruandum; vt
 si recte ductoris functus esset officio, rece-
 pto illo domum pater rediret. Præterea in
 domum eius, quam poterant plurima,
 congerebant: atque ita motis castris per-
 gebant. Præibat per niuem præfectus vici
 solutus, iamq; tertiis in castris erant; quum
 Cherisophus ei succenset propterea, quod
 non ad vicos duceret. Negabat ille vicos
 hoc esse loco. Quare Cherisophus homi-
 nem cædit, neque tamen vincit. Tum ille
 noctu relicto filio profugit. Hoc vnicum
 inter Cherisophum & Xenophontem hoc
 toto itinere dissidium exstitit, quod nimi-
 rum ille ducem itineris per iniuriam cæ-
 ciderat, & negligenter tamen adseruarat:
 Filium autem huius Episthenes adamauit,
 & vbi domum eum secum adduxisset, fi-
 delissimo est vsus. Post hæc castris septimis
 ad Phasin amnem perueniunt, confectis in
 dies singulos v parasangis. Erat is latitudi-
 ne plethri. Hinc castris alteris, x parasan-
 gas procedunt, quo tēpore conātibus ipsis
 in planiciē montibus superatis descēdere,
 Chalybes & Taochi & Phasiani occurrūt.

Κλει-
σθῆνι

ὅ τ' δὲ

Κλεισθῆ-
νης

Al. C. M.
sthenis

Dissidium
unicum
inter Xe-
nophontem
& Cheri-
sophum.

Posteaquam in eo loco, quo transeundum erat, hostes conspexit Cherisophus: definit progredi, quum xxx stadiorum intervallo abesset: ne ducta in cornu acie propius ad hostem accederet. Aliis mandat, cohortes adducerent, ut vniuersæ copię in phalangem coirent. Posteaquã extremum agmen adesset, ducibus & cohortium præfectis conuocatis in hunc modum loquutus est: Tenent hostes, uti videtis, editas montis partes, & tempus ipsum postulat, ut deliberemus, quo pacto quam honestissime aduersus eos dimicemus. Equidem arbitror militi denuntiandum esse, ut prædeat: nobis autem consultandum, hodiene potius, an cras hic mons superadus videatur. Mihi vero, subiecit Cleanor, videtur, quam primum pransi fuerimus, summa celeritate capienda esse arma, & aduersus eos pergendum. Nam si diem hodiernum cõtriuerimus, partim hostes, qui iam nos adspiciunt, fidentiores erunt: partim horum exemplo animatos alios, cõsentaneum est, plures accessuros. Post eum Xenophon: Equidem statuo, inquit, si pugnandum necessario sit, ita nos parare nosmet debere, ut quam fortissimis animis pugnemus: sine quam facillima ratione montem superare lubet, hoc mihi considerandum arbitror, ut quam minimum vulneremur, & paucissimos amittamus. Ac mons quidem hic, quem intuemur, amplius quam ad stadia LX porrigitur: quum nulli vsquam homines, qui nos obseruent, adpareant, præterquam in hac via. Quapropter multo potius fuerit, aliquam deserti môtis partem clam ipsis furtim nos occupare; quã simul & aduersus munita loca, & homines paratos dimicare. Nam longe facilius est, sine prælio in locum arduum euadere: quam per planum & æquabilem incedere, si hostes vtrimque immineant. Præterea noctu quæ ante pedes sunt, multo cernuntur rectius, si absq; pugna pergere liceat: quam si quis interdum iter inter dimicandum faciat. Deniq; aspera via sine prælio, longe pedibus æquior est; quam æquabilis, si capita iaciendo lædantur. Possè autem hac in parte furtim agi, mihi quidem videtur, quum noctu pergere liceat, quo tempore nemo nos videre poterit: & liceat tanto ex intervallo seiunctos ab eis iter facere, ut ipsis nullum itineris nostri indicium præbeamus. Quod si etiam hac parte nos eos inuasuros simulemus, reliquas montis partes longe desertiores reperiemus. Nam heic malent hostes conferti subsistere.

Χηρείσοφος δὲ, ἐπεὶ κατὰ τὸν πολεμίουσ
ἐπὶ τῆ ὑψηλοῦ, ἐπαύσατο πορθόμιμος,
ἀπέχων ὡς τρεῖς κήρυκα σταδίοις· ἵνα μὴ κτῆ περὶ κόν-
κέρως ἀγών πλησιάσῃ τοῖς πολεμίοις. παρή-
γχε δὲ τοῖς ἄλλοις πρὸς τὸν λόγους, ὅ-
πως ἐπὶ φάλαγγος ἦτοιο ὁ στρατόμαχος. ἐ-
πεὶ δὲ ἦλθον οἱ ὀπίσθου φύλακες, συνεκάλεσε
τὸς στρατηγούς καὶ λοχαγούς, καὶ ἔλεξεν ὡδε·
Οἱ μὲν πολέμοιοι, ὡς ὄρετε, κατέχεισι τὰς
ὑψηλοῦ τῶ ὄρους, ὡς δὲ βουλόμεθα
ὅπως ὡς κἀλλιστὰ ἀγωνιούμεθα. ἐμοὶ μὲν οὖν
δοκεῖ πρὸς ἀγγέλλειν μὲν ἄριστοποιεῖσθαι τοῖς
στρατιώταις, ἡμᾶς δὲ βουλόμεθα, εἴτε τῆ-
μερον, εἴτε αὐριον δοκῆ ὑψηλάλλειν ὁ ὄ-
ρος. ἐμοὶ δὲ γε, ἔφη ὁ Κλεαῖωρ, δοκῆ, ἐπὶ μὲν
ὡς τάχιστα ἄριστοποιεῖν, ὅσοι πλοισαμῶν ὡς
τάχιστα ἵεναὶ ἐπὶ τὸς ἀνδρας. εἰ γὰρ ἀγαθὴ
φορμὴ τῶ τῆμερον ἡμέραν, οἱ τε νῦν ὄραν-
τες ἡμᾶς πολέμοιοι θαρσαλέωτεροι ἔσονται,
καὶ ἄλλοις εἰκὸς τῶτων θαρροῦώτων πλέους
πρὸς ἡμέραν. μὲν τὸν Ξενοφῶν εἶπεν· ἐ-
γὼ δὲ οὕτω γνώσκω, εἰ μὲν ἀνάγκη ἐστὶ μά-
χεσθαι, τὸ πο δὲ πρὸς ἀσφάλειασθαι, ὅπως
ὡς κἀπιστα μαχόμεθα. εἰ δὲ βουλόμεθα ὡς
ῥᾶστα ὑψηλάλλειν, τὸ πο μοι δοκῆ σκεπτικόν
εἶναι, ὅπως ἐλάχιστὰ μὲν τεταύματὰ λάβοι-
μῶν, ὡς ἐλάχιστὰ δὲ σώματα ἀνδρῶν ἀποβά-
λοιμῶν. ὁ μὲν οὖν ὄρος ἐστὶ ὁ ὀρώμιμον πλέον
ἢ ἐφ' ἐξήκοντα στάδια, ἀνδρες δὲ οὐδαμῆ
φυλάκοντες ἡμᾶς φανεροὶ εἰσιν, ἀλλ' ἢ κτῆ
ἑαυτῶν τῶ ὄρον. πολὺ οὖν κρείττον τῶ ἐρή-
μου ὄρους καὶ κλέψαι τὴ πρὸς ἀσθαι λαθόντας,
καὶ ἀρπάσαι φθάσαιτας, ἢ δινώμεθα,
μᾶλλον, ἢ πρὸς ἰσχυρὰ χροῖα καὶ ἀνδρας παρ-
εσθλασμένοις μάχεσθαι. πολὺ γὰρ ῥᾶσόν ὄρ-
θον ἀμαχεῖ ἵεναὶ, ἢ τὸ μαλὸν ἔνθεν καὶ εἴθεν ὀμαλῆς
πολεμίων ὄντων· καὶ νύκτωρ ἀμαχεῖ μᾶλλον
αἰ τὰ πρὸς ποδῶν ὄρωη τις, ἢ μὲν ἡμέραν μα-
χόμενος· καὶ ἢ βραχέα τοῖς ποσὶν ἀμαχεῖ ἰοῦσιν
διήμετέρα, ἢ ὀμαλῆ τὰ κεφαλὰς βαλλο-
μῶν. κλέψαι δὲ ἐκ ἀδυνάτων μοι δοκῆ εἶναι,
ἔξ ὃν μὲν νυκτὸς ἵεναὶ, ὡς μὴ δινώσασθαι ὄρεσθαι
ἔξ ὃν ἂν ἀπελθῆν ποσῶτον, ὡς μὴ ἀδυσίον παρ-
εῖν. δοκῆ μὲν δ' αἱ μοι, ἑαυτῶν πρὸς ἀσθαι ἡμῶν
πρὸς ἀσθαι, ἐρημότερον αἰ τὰ ἄλλω ὄρω χροῖ-
α. μῶν οἰεν γὰρ αὐτῶ μῶν ἄνθρωποι οἱ πολέμοιοι.
ἀτὰρ

ἢ τὰρ ἢ ἐγὼ πῶς ἐκλοπῆς συμβάλλομαι; ὅ-
 μως γὰρ ἐγὼ γε, ὦ Χερεισοφ, ἀκούω τὴν λα-
 κεδαιμονίους, ὅσοι ἐστὶ τῶν ὁμοίων, διὸ οὐκ ἐκ
 παίδων κλέπτειν μελετᾷν, καὶ οὐκ ἀγροῦν ἐστὶ,
 † ἀλλὰ αἰαλαχίον κλέπτειν, ὅσα μὴ κωλύει νό-
 μος. ὅπως δὲ ὡς κρείτιστα κλέπτητε καὶ πειθε-
 ρε λαοφάνει, νόμιμον δὲ ἄ ὑμῖν ἐστίν, ἐὰν λη-
 φθῆτε κλέπτοντες, μασηροῦσθαι. νῦν οὖν
 μάλα σοι χαρὸς ἐστίν ὅτι δεῖξασθαι τὴν παι-
 δεῖαν, καὶ φυλάττεσθαι μὴ τοι, μὴ ληφθα-
 μῶν † κλέπτοντες τῶν ὄρεσιν, ὡς μὴ πολλὰς
 πληγὰς λάβωμεν. ἀλλὰ μὴ τοι, ἔφη ὁ Χε-
 ρεισοφος, καὶ ἐγὼ ὑμᾶς ἀκούω τὴν ἀθιωτάτων
 δεινοῖς ἐστὶ κλέπτειν τὰ δημόσια, (καὶ μάλα ὄν-
 τος δεινοῦ τῶν κινδύων τὰ κλέπτοντι) καὶ τὴν
 κρείττους μὴ τοι μάλιστ, εἴ πορ ὑμῖν οἱ κρεί-
 ττοι δὲ ἄν ἀξιοῦνται. ὥστε ὡρα καὶ σοὶ ὅτι δεῖ-
 κνυαῖ τὴν παιδεῖαν. ἐγὼ μὴ τοι, ἔφη ὁ Ξε-
 νοφάν, ἔτοιμος εἰμι, τὴν ὄπιασθαι φύλακας ἔ-
 χων, ἐπεὶ δὲ δεινῶν μὴ τοι, ἰέναι καταληψί-
 μους τῶν ὄρεσιν. ἐγὼ καὶ ἡγεμόνας. οἱ γὰρ γυμνή-
 ται τῶν ἐφεπομένων ἡμῖν κλοπῶν ἔλαβόν τι-
 νας ἐνεδρόσαντες τῶν καὶ πυνθάνομαι ὅτι
 οὐκ ἄβατόν ἐστι τῶν ὄρεσιν, ἀλλὰ νέμεται καὶ αἰεὶ καὶ
 βοσῶν. ὥστε, ἴω πορ ἅπασι λάβωμεν τι τῶν ὄ-
 ρεσιν, βατὰ καὶ τοῖς ὑποζυγίοις ἔσαι. ἐλπίζω
 μὴ τοι ὅσοι τὴν πολέμοις μὴ μὴ ἐπι, ἐπεὶ δὲ δει-
 ἴδωσιν ἡμᾶς ἐν τῶν ὁμοίω [ὅτι * τῶν ἀκρω-
 ῶν γὰρ ἰω ἐτέλοισι καταβαίνειν εἰς τὸ ἴσον ἡ-
 μῖν. ὁ γὰρ Χερεισοφος εἶπε καὶ τί δεισεῖ ἰεῖαι καὶ λεί-
 πειν τῶν ὄπιασθαι φύλακας; ἀλλὰ δεισεῖ πέμψον,
 ἐὰν μὴ πινες ἐτέλοισι φάνων. ἔκ τῶν Α-
 ρεισώνυμος μεθυδριδὲς ἔρχεται ὀπλίτας ἔχων,
 καὶ Αρεισάχιος γυμνήτας, καὶ Νικόμαχος οἰ-
 τᾶμος γυμνήτας, καὶ σιῶθημα ἐποίησαντο, ὅ-
 ποτε ἔχοιεν τὰ ἀκρω, πνευρὸν καὶ πολλὰ.
 ταῦτα σιῶθημα ἡρεῖται. ἐκ δὲ τῶν Χερεισο-
 φορητῶν † Αρεισώνυμος τὸ φράττωμα πρὸ
 ὡς δέκα σάββατα πρὸς τὴν πολέμοις, ὅπως ὡς
 μάλιστ δοκίμη ταύτη πρὸς ἀξίαν. ἐπεὶ γὰρ ἐδεί-
 πνησ, καὶ νῦν ἐγὼ μὴ τοι ταρδεῖες ὄρεσιν, καὶ
 κελδομαβαίσι τῶν ὄρεσιν οἱ δὲ δεινοὶ αὐτὸν αἰεπαύ-
 οντο. οἱ γὰρ πολέμοι ὡς ἡσθοντο ἐχόμενον τῶν ὄρεσιν,
 ἐπρηγρήσαν, καὶ ἔκαμον πνευρὸν πολλὰ δεινοὶ.
 hac ipsum maxime copias adducturum. Cenati quum essent, ac nox aduenisset; profre-
 cti sunt ij, quibus erat hoc datum negotij, montemq; occupant. Ceteri sub monte quie-
 scunt. Hostes ubi montem occupatum intellexere, accessis nocte tota ignibus, excubant.

Verum quid ego de furto in medium ad-
 fero? nam vos Lacedæmonios, Cheriso-
 phe, quotquot vestrum pares estis, statim
 a pueris furta meditari audio: nec esse tur-
 pe, furto quid adimere; immo potius ne-
 cessarium, modo nequid lex auferre ve-
 tet. Atqui ut quam sollicitissime furta com-
 mittatis, operamque detis, quo clam per-
 petretis ea; legibus apud vos sancitum est,
 ut in furto deprehensi flagris cædantur.
 Quamobrem opportunissimum modo fue-
 rit, ut institutionis specimen edas; ficta-
 men, quo caueamus, ne deprehendamur,
 dum partem aliquam montis furtim inua-
 dere voluerimus. Nam grauius cetero qui
 vapularemus. Et Cherisophus: Equidem,
 inquit, etiam vos Athenienses audio peri-
 tissimos esse depeculandi publicas opes,
 quamquam graue sit periculum peculato-
 ribus propositum, & quidem hoc in opti-
 mum quemque potissimum cadere: siqui-
 dem optimi quique apud vos gerere rem-
 publicam volunt. Quapropter tempus
 est oblatum iam tibi quoque edendi insti-
 tutionis vestrae specimen. Ego vero, ait
 Xenophon, paratus sum, ut posteaquam
 pransi fuerimus, cum extremo agmine
 pergam, ac montem occupem. Etiam du-
 ces itineris habeo. quippe milites in exer-
 citu nostro expediti quosdam fures de il-
 lorum numero, qui nos sequuntur, ex in-
 fidiis ceperunt. Præterea montem audio
 non esse inaccessum adeo, sed tum cap-
 ras, tum boues pastum in eo quaerere:
 Quare si semel aliquam eius partem cepe-
 rimus, iumenta etiam peragrare eum po-
 terunt. Quamquam ego ne quidem ho-
 stes in eo mansuros diutius arbitrer, po-
 steaquam nos eandem ad altitudinem
 conscendisse viderint. Nam etiam in hoc
 tempore nobiscum æquo loco congregari
 noluit. Et Cherisophus: Cur autem, inquit,
 necesse sit te ire, & agminis extremi curam
 relinquere? si nulli erunt, qui sponte se ob-
 tulerint, alios quosdam mittito. Tum vero
 Methydriensis Aristonymus cum grauis ar-
 maturæ militibus accedit, & Aristæas Chi-
 us cum expeditis, itemque cum expeditis Ni-
 comachus † Oeteus. Inter hos conuentum,
 ut posteaquã cacumen occupassent, mul-
 tos ignes excitarent. Quæ pacti prandent,
 & a prandio copias omnes Aristonymus
 producit, ut decem iam solis stadiis ab ho-
 stibus abessent. volebat enim existimari,
 Cœnati quum essent, ac nox aduenisset; profre-
 cti sunt ij, quibus erat hoc datum negotij, montemq; occupant. Ceteri sub monte quie-
 scunt. Hostes ubi montem occupatum intellexere, accessis nocte tota ignibus, excubant.

ἀλλὰ κα-
λὸν κλέ-
πτειν

κλέπτει-
ν π

ὁ Χερει-
σοφος

Lacedæ-
monios ad
forandum
a pueris
ἀίμας ἀ-
κέρη μωκ.

Xenopho-
nis Ché-
risophi lib-
ri.

Al. τῶν

Quum dies adpetiisset, Cherisophus facta re sacra pergit. Qui autem montem occuparant cum verticibus, in hostes contendunt. Hostium vero pars magna montis in superiore aditu manebat, altera pars iis, qui iuga tenebant, obuiam ibat. Prius vero, quam hostes congregarentur, confligunt inter se custodes cacuminum. Eo in praelio Græci superiores euadunt, hostesque persequuntur. Interea etiam de planicie Græci, qui cetris utebantur, ad suos cum hoste congressos, cursu feruntur; & Cherisophus celeri passu cum grauis armaturæ militibus subsequebatur. Hostes, qui viam obsidebant, quum victos esse suos suprema in parte montis cernerent, fugam arripiunt. Multis ex eis perire, multæque crates captæ sunt. Eas Græci gladiis cæfas effecere tales, ut hostibus vsui amplius non essent. Quumque adscendissent, ac rem diuinam fecissent, tropæo constituto, in planiciem & vicos rebus vtilibus refertos descendunt. Post hæc ad Taochos pergunt, confectis parafangis xxx, caltris v. Heic vero commeatus deficiebat. Nam Taochi munitis in locis habitabant, in quæ commeatum omnem comportauerant. Delati autem quum essent ad locum quemdam, in quo tametsi nullum erat oppidum, nullæ domus, tamen eo conuenerant & viri, & mulieres, & iumenta magno numero: Cherisophus hunc, quamprimum eo venit, adortus est ita, ut ordine primo defatigato, succederet alius, ac rursus alius. Nam conferti simul locum circumfistere non poterant, vndique præruptum. Vbi vero Xenophon cum extremo agmine, & cetratis, grauisque armaturæ militibus venit: Opportune, ait Cherisophus, ades. Nam locus hic nobis capiendus est, quem nisi ceperimus, commeatum exercitus nullum habiturus est. Itaque consilia sua inter se communicabant, quumque Xenophon interrogaret, quidnam esset illud, quod prohiberet, quo minus, caperetur, respondit Cherisophus: Nimirum hic vnus aditus est, quem vides. Per hunc si quis nostrum adscendere conatur, lapides de saxo illo eminente deuoluunt; qui homines, quos adtingunt, in hunc modum excipiunt. Simul ei quosdam demonstrabat, quibus & crura, & costæ confractæ essent. Quod si lapides, ait, Xenophō, omnes insumerint, numquid erit aliud, quod nos, quo minus eo perueniamus, impediatur? Nec enim aduersos nobis illos videmus, præter paucos hosce, quorum duo tresue tantum armati sunt.

Xenophō-
bis expedi-
tum consti-
tium.

ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ἐγγύετο, Χερεισοφὸς μὲν θυσά-
μνος ἦγε καὶ πρὸ ὁδῶν. οἱ δὲ, ὅσοι καταλα-
βόντες, καὶ τὰ ἄκρα, ἐπήεσαν. τῶν δὲ αὐτοῦ πο-
λεμίων ὁ μὲν πολὺ ἐμύεν ἐπὶ τῇ ὑπερβολῇ
τῶν ὄρεσιν, μέγας δὲ αὐτῶν ἀπήλατο τοῖς καὶ τὰ
ἄκρα. πρὶν δὲ ὁμοῦ εἶναι τὸς πολέμιους, ἀλλή-
λοις συμμιγνύουσιν οἱ καὶ τὰ ἄκρα, καὶ μικρῶν
οἱ ἑλλίωες, καὶ διώκουσιν. ἐν τούτῳ δὲ καὶ οἱ ἐκ τῆς
πεδίου οἱ μὲν πελτασταὶ τῶν ἑλλίωων δρόμῳ
ἔθεον πρὸς τὸς ὄρη ἀπειρημένους Χερεισοφὸς
βράδην ταχὺ ἐφείπετο σὺν τοῖς ὀπλίταις. οἱ
δὲ πολέμοιοι οἱ ἐν τῇ ὁδῷ, ὅπῃ δὲ αἰὼ ἐώρων
ἠτήρωμενον, φύρσαι καὶ ἀπέθανον μὲν οἱ πολ-
λοὶ αὐτῶν, γέγραυ δὲ πᾶς πολλὰ ἐλήθη· ἀοὶ ἑλ-
λίωες δὲ μάχης ἀπέκλιοντες, ἀρξά ἐποίκον.
ὡς δὲ ἀνέβησαν, θυσάντες, καὶ ἔπαμον ἐπὶ ἀμέ-
νοι, κατέβησαν εἰς τὸ πεδίον καὶ κάμας πολλῶν
ἀγαθῶν γεμούσας. ἐκ δὲ τούτων ἐπορεύθησαν
εἰς τὰ ὄρη, σαθμοὶς πέντε, ὄρη σαθρὰς βιά-
κωντα καὶ τὰ ὄρη τῆς δὲ ἐπέλιπε. χρεῖα γὰρ
καὶ ἰσχυρὰ οἱ τὰ ὄρη, ἐν οἷς καὶ τὰ ὄρη τῆς δὲ
πρῶτα εἶχον ἀνακεκομισμένοι. ἐπεὶ καὶ ἀφίκαντο
εἰς χρεῖον, ὁ πόλις μὲν οὐκ εἶχεν, οὐδὲ οἰκίας,
συνεληλυθότες δὲ ἦσαν αὐτοῖς καὶ αἰδρες καὶ
γυναικες καὶ κτήνη πολλὰ, Χερεισοφὸς μὲν
πρὸς τὸ τοῦ πεδίου ἐβαλέν βίβλος ἠκων. ἐπεὶ δὲ
ἠερώθη τὰς ἐξέταμνεν, ἀπὸ τῶν πεδίου, καὶ αὐ-
θις ἄλλῃ. οὐ γὰρ ἰὼ ἀδρόσις περὶ εἶναι, ἀλλ'
τὸ σπότημος ἰὼ κύκλω. ἐπεὶ δὲ Ξενοφῶν ἦλθε
σὺν τοῖς ὀπλοφύλαξι καὶ πελτασταῖς καὶ ὀ-
πλίταις, ἐν τῷ δὲ λέγει Χερεισοφὸς εἰς κε-
λὸν ἠέρας. ὁ γὰρ χρεῖον ἀρετέον. τῆ γὰρ στρατῶ
οὐκ ἔστι τὰ ὄρη τῆς δὲ, εἰ μὴ ληψόμεθα τὸ χρε-
εἶον. ἐν τῷ δὲ καὶ οἱ ἑβουλεύοντο, καὶ τὸ Ξενο-
φῶντος ἐρώτητος, τί δὲ καλύον εἴη εἰσελθῆν,
εἶπεν ὁ Χερεισοφὸς· ἀπὸ μίας αὐτῆς βίβλιος πάρο-
δος, ἢ ὄρεος. ὅταν δὲ τις ταύτη περὶ εἶται πα-
ριέναι, κυλινδρῶσι λίθους ὑπερ ταύτης τὸ ὑπερ-
χούσης πέρας. ὅς δὲ ἀν καταληφθῆν, οὕτω
ἀφίηται. ἀμα δὲ τὸ ἐδέξεν αὐτῶ σὺν τῷ
τεμνόμενος ἀδρόσις καὶ σκέλη καὶ πλάσας.
ἰὼ δὲ τὸς λίθους ἀναλώσωσιν, ἐφῆ ὁ Ξενοφῶν,
ἄλλο τι ἢ σὸδὲν καλύει παρεῖναι; οὐ γὰρ δὲ ἢ
ἐκ τῆς ἐναντίου ὀρωμεν εἰ μὴ ὀλίγους τῆς
ἀδρόσις, καὶ τούτων δύο ἢ τρεῖς ὀπλισμένους.

ὁ δὲ

ὁ δὲ χειρίον, ὡς καὶ σὺ ὄρα, σχεδὸν τρία ἡμί-
 πλεθρά βῆσιν, ἀ δὲ βαλλομένων παρελθόν. τῶ-
 τε δὲ ὅσον πλέθρον δασὺ πίτυσι ἀφαι-
 τώσας μεγάλας, ἀπὸ ὧν ἐσηκότες ἄνδρες τὴν
 αἰπάροισιν ἢ ὑπὸ τῶν φερομένων λίθων, ἢ
 ὑπὸ τῶν κυλινδουμένων; ὁ λοιπὸν οὖν ἡδὴ
 γίνεται ὡς ἡμίπλεθρον, ὁ δὲ, ὅταν λωφί-
 σωσιν οἱ λίθοι, τῶν δραμῶν. ἀλλ' ὁ θεός, ἔ-
 φη ὁ Χειρίσοφος, ἐπειδὴν ἐξόμεθα εἰς τὸ
 δασὺ παρῆναι, φέρονται οἱ λίθοι πολλοί. αὐ-
 τὸ αὖ, ἔφη, τὸ δέον εἶη. γὰρ πονεῖν ἀληθάς αἰα-
 λώσοισι τῶν λίθων. ἀλλὰ πορβώμεθα ἐνθεν
 ἡμῖν μικρὸν ἵστερον π* τῶν δραμῶν ἔσαι,
 ἡ δὲ διωόμεθα, καὶ ἀπελθόντες ῥάδιον, ἡ βου-
 λώμεθα. ἐν τούτῳ ἐπορβόντο Χειρίσοφος,
 καὶ Ξενοφῶν, καὶ Καλλιμάχος παρράσιος λο-
 χαγός (τῆς γὰρ ἡγεμονίας ἡ τῶν ὀπιοδο-
 φυλάκων λοχαγῶν ἐκείνη τῆς ἡμέρας) οἱ δὲ
 ἄλλοι λοχαγοὶ ἐμῆμον ἐν τῷ ἀσφαλῶ. με-
 τὰ τὸ οὖν ἀπῆλθον ὑπὸ τὰ δένδρα ἀνδρῶν ποι-
 ῶν εἶδ. τῆς τῶν ἐβδμήκοντα, οἷα ἀδελφοί, ἀλλὰ
 καὶ ἕνα, ἕκαστος φυλακῆ ἰσχυρὸς ὡς ἐδιδάτο.
 Ἀγασίας ὁ ἑσυμφάλιος, καὶ Αἰσιώνυμος με-
 θυδριδής, καὶ οὗτοι τῶν ὀπιοδοφυλάκων λο-
 χαγοὶ ὄντες, καὶ ἄλλοι δὲ, ἐφίσασαν ἐξωτῶν
 δένδρων. οὐ γὰρ ἡ ἀσφαλὴς ἐν τοῖς δένδροις
 ἐσάναι πλεονάζει, ἢ ἕνα λόχον. εἶτα δὴ καὶ Καλ-
 λίμαχος μηχανᾶται τι. παρεβέβηκεν ἀπὸ τοῦ
 δένδρου, ὑφ' ᾧ ἡ αὐτὸς, δύο ἢ τρία βήμα-
 τὰ. ἐπεὶ δὲ οἱ λίθοι φέροντο, ἀνεχάζετο διπε-
 τῶς. ἐφ' ἑκάστης δὲ παρεδρομῆς πλέον ἢ δέ-
 κα ἅμαξαι περὶ ἀνῆλίσχοντο. ὁ δὲ Ἀγασίας,
 ὡς ὄρα τὸ Καλλιμάχον, ἀετοῖς, καὶ τὸ ἐρά-
 τῆμα πρὸ θεώμενον, δείσας μὴ οὐ παρεῖτος
 τῶν δραμῶν εἰς τὸ χειρίον, ἔτε τὸ Αἰσιώνυ-
 μον πλησίον ὄντα τῶν ἀκαλέσας, ὅσπερ Εὐρύ-
 λοχον τὸν λαισίαν, ἐταίρους οὐκ ἔδειξεν ἔδε-
 να, χωρὶς αὐτὸς, καὶ παρέρχεται πρὸς αὐτὸν ὁ Καλ-
 λίμαχος, ὡς ἐώρα αὐτὸν παρῆντα, ὅτι λαμ-
 βάεται αὐτὸ τὸ ἵππος. ἐν δὲ τούτῳ παρέβη αὐ-
 τὸς Αἰσιώνυμος μεθυδριδής, καὶ μετὰ τῶν
 Εὐρύλοχος λαισίαν. πρῶτες γὰρ οὗτοι αὐτὸ
 ποιοῦντο ἀρετῆς, καὶ διηγωνίζοντο πρὸς ἀλ-
 λήλους, καὶ οὕτως ἐρίζοντες ἀεδοῦσι τὸ χει-
 ερίον. ὡς γὰρ ἅπασι τὸ εἰς ἐπέδραμεν, οὐ-
 δείς ἐπὶ πέτρῳ αἰώθεν ἡνέχθη. ἐν τούτῳ δὴ

A Locus, vt ipse vides, fere sesquiplethrum
 patet, per quem nobis inter hos ictus eun-
 dum erit. Eius spatij tantum, quantum æ-
 quet interuallum plethri, pinis ingentibus,
 per interualla diiunctis, densum est: ad
 quas si milites consistant, quid vel a iactis,
 vel deuolutis faxis incommodi tulerint?
 Restat semis plethri, quod quidem spa-
 tium, vbi lapides cessauerint, cursu confi-
 ciendum erit. At enim, ait Cherisophus,
 vbi primum pergere ad locum illum den-
 sum ceperimus, magna in nos lapidum co-
 pia torquebitur. Immo, inquit Xenophon,
 fieri hoc ipsum debet. Nam eo citius la-
 pidum copiam amittent. Verum age iam
 ad locum eum accedamus, a quo parum
 restet cursu conficiendum, si quidem po-
 terimus: & a quo regredi facile fuerit, si i-
 ta libebit. Post hæc & Cherisophus, &
 Xenophon, & Callimachus Parrhasius
 cohortis ductor pergebant. nam Callima-
 chus eo die ducis inter extremi agminis
 cohortium præfectos munus obtinebat.
 ceteri præfecti cohortium, in tuto subsi-
 stebant. Hinc igitur viri fere lxx ad ar-
 bores sese conferebant, non conferti, sed
 singulatim, cauente sibi vnoquoq; quan-
 to studio posset. Agasias autem Stympha-
 lius, & Aristonymus Methydriensis, qui
 & ipsi postremi agminis cohortium du-
 ctores erant, vna cum quibusdam aliis, re-
 moti ab arboribus stabant. Non enim po-
 terant plures vna cohorte ab arboribus te-
 gi. Hæc quiddam molitur Callimachus.
 Etenim ab arbore, ad quam stabat, passus
 duos aut tres procurrerat: quamprimum
 vero lapides iacerentur, agiliter se in tu-
 tum recipiebat. Quoties autem proccurre-
 ret, toties lapidum plures, quam decem
 currus infumebantur. Quod vbi Callima-
 chum facere, toto exercitu spectante, vi-
 deret Agasias: metuens, ne primus in lo-
 cum euaderet, nec Aristonymo sibi pro-
 ximo aduocato, nec Eurylocho Lusien-
 se, qui sodales eius erant, nec quoquam alio,
 progreditur & anteuertit omnes. Quem
 vbi se prætereuntem Callimachus vidit,
 vmbonem clupei ipsius adprehendit: & in-
 terea Methydriensis Aristonymus vtrum-
 que cursu præcedit, ac post ipsum Eurylo-
 chus Lusien-
 sis. Nam hi omnes virtutis
 gloriam sibi vindicabant, deque hac in-
 ter se certabant: in qua quidem conten-
 tione locum capiunt. Nam posteaquam
 vnus eorum semel irruisset, ex eo nullus
 lapis amplius deuoluebatur. Erat autem
 Ff

in honore de gloria contentio.

*εἰσάρα-
 μον. ἔδειξεν
 πῶς*

Speclaco- lum triste.

Chalybis natio fortissima.

Quid alii sint in tu- nica ex thoracibus, docet te Polux in V.

heic tum videre triste spectaculum. Nam mulieres abiectis liberis, super eos seipsas deinde præcipitabant, idem viris etiam factitantibus. Quo tempore cohortis præfectus Aeneas Scymphalius, quum currentem quemdam videret, ut se præcipitem ageret, elegante indutum amictu: prehendit hominem, ne id perpetraret impediturus. Verum is secum Aneam impellit, & uterq; per saxa præceps actus interiit. Capti sunt deinde hoc loco perpauci homines; boum vero, & asinorum, & pecudum ingens copia. Inde per Chalybum agros castris VII parasangas L conficiunt. Erat ea natio omnium, per quas Græci fecerunt iter, longe fortissima, & quæ cum eis congregi est ausa. Loricis lineis ad venterem imum usque tendentibus utebantur, ac pro alis habebant funes densos contortos. Erant eis & tibiæ tegumenta, & galeæ, ac iuxta cingulum sica, instar Laconici gladioli falcati. Eo, quotquot in potestatem suam redeissent, iugulabant: capitaque refecantes, & tenentes, ad suos cum cantu & saltatione reuertebantur, præsertim si ab hostibus conspicerentur. Habebant & hastam xv fere cubitorum, cum vno mucrone. Manebant illi quidem in oppidis, verum quamprimum Græci transfuissent, sequebantur a tergo, & continenter dimicabant. Elabebantur autem in illis natura munitis locis, in quæ com meatum etiam omnem comportauerant. Quo factum, ut nihil ex ea regione Græci acciperent; sed iis iumentis ad cibum uterentur, quæ Taochis eripuerant. Inde ad anem Harpasum perueniunt, cuius erat IIII plethrorum latitudo. Hinc per Scythinos castris quartis parasangas xx conficiunt, ac planicie peragrata in vicos perueniunt. In eis frumentationis causa triduum permanserunt. Inde castris IV parasangas xx progressi, ad urbem amplam, & opulentam, & incolis frequentem veniunt, cui nomen erat Gymnias. Huius regionis princeps itineris ducem Græcis mittit, qui eos per agrum sibi hostilem duceret. Ipse etiam quum venisset, se ducturum eos ad locum aiebat, a quo dierum V spatio mare conspecturi essent: id nisi præstaret, mortem se perpeffurum aiebat. Simul eos ducens, postquam in hostile sibi solum immisisset; hortabatur, ut igni & ferro regionem vastarent: de quo patuit, eum hac de causa venisse, non propter aliquam erga Græcos benevolentiam.

δεινὸν ἰὼν θεῶμα. αἱ γὰρ ῥημναῖκες, ῥιπτοῦσθαι τὰ παῖδια, εἶτα καὶ ἑαυτὰς ἐπιπρῆπιον, καὶ οἱ ἄνδρες ὡσαύτως. εἶτα δὴ καὶ Αἰνέας ὁ συμφάλιος λοχαγὸς ἰδὼν τινα θεόντα ὡς ῥιπτοῦσθαι ἑαυτὸν, σολῶν ἔχοντα καλῶν, ἐπιπρῆπιον ὡς αὐτὸν κωλύσων. ὁ δὲ αὐτὸν ἐπιπρῆπιον, καὶ ἀμφοτέρω ὄχοντο καὶ τῶν περὶ φερόμενοι, καὶ ἀπέθανον. εἰτὲν ἄνδρες ποὶ μὲν ὀλίγοι πτόνυ ἐλήθησαν, βόες δὲ καὶ τὸ οἶοι καὶ πρῶτα πολλά. εἰδὼν ἐπο-
 B ῥάθησαν Δία χαλύβων σαθμοὶς ἐπὶ τὰ, παρὰ σαθῆας πεντήκοντα. οὗτοι ἦσαν ὡν δὴ ἴσον ἀλκιμώτατοι, καὶ εἰς χεῖρας ἦσαν. εἶχον δὲ θώρακας λινοὺς μέχρι τοῦ ἔξου. αὐτὶ δὲ τῶν περὶ γύων σπαρὰ πικρὰ ἐτραμυδία. εἶχον δὲ καὶ κνημίδας καὶ κρηνη, καὶ πρῶτα τῶν ζώνων μαχαιρίων, ὅσον ζυήλιω λακωνικῶ. ὡς ἔσφαλλον ὡν κρηνη δὴ ὠμῶν καὶ τὸ σποτε-
 C μροντες αὐτὰς κεφαλὰς ἔχοντες ἐπορῶντο, καὶ ἦδον, καὶ ἰχόρῶν, ὅποτε οἱ πολέμοιοι ὄψασθαι αὐτοὺς ἐμελλον. εἶχον δὲ καὶ δορυ ὡς πεντεκάδεκα πηχῶν, μίαι δὲ ἄλκιμῶν ἔχον. οὗτοι ἄνδρες οἱ τοῖς πολισίμασιν. ἐπεὶ δὲ παρελθοῖεν οἱ Ἕλληες, εἶποντο αἰεὶ μαχόμενοι. ὄχοντο δὲ οἱ τοῖς ὄχουσι, καὶ τὰ ἐπιπρῆπια ἐπὶ τῶν τοῖς ἀνακεχρησμένοι ἦσαν ὡς τε μηδὲν λαμβάνειν αὐτοῦν τῶς Ἕλληας, ἀλλὰ διε-
 D λθῶσιν τοῖς κτήεσιν, ἀ ἔκ τῶν τῶν ἔλαβον. ἔκ τῶν οἱ Ἕλληες ἀφίχοντο ἐπὶ τὸν δὲ πασον ποταμῶν, δὲ τῶν τετάρων πλέ-
 D θῶσιν. εἰτὲν ἄνδρες ἐπορῶντο Δία σκυθῶν σαθμοὶς τέταρας, πρῶτα σαθῆας εἰς, Δία πεδίου εἰς κόμας, εἰ αἰς ἐμφανῆς ἡμέρας ἦς, καὶ ἐπειπίσαντο. εἰτὲν τὸν δὴ ἴσον σαθμοὶς τέταρας, πρῶτα σαθῆας εἰς, πρῶτος πόλιν μεγάλην καὶ ὕδαίμοια οἰκουμένην. ἔκαλετο δὲ τὴν γυμνίας. ἔκ τῶν τῶν γυμνίας τῶν χεῖρας ὁ δὲ τῶν τοῖς Ἕλλησιν ἡγεμόνα πέμ-
 E πῶν, ὅπως Δία τῆς ἑαυτῶν πολεμίας χεῖρας ἐπαρῆ αὐτοῖς. ἐλθὼν δὲ αὐτὸς λέγει, ὅτι ἄξιός ἐστιν εἰς χεῖρον, ὅθεν πέντε ἡμερῶν ὄψονται θαλασσαν εἰ δὲ μὴ, τεθναῖαι τὸ ἐπιπρῆπια τὸ καὶ ἡγεμόνος. ἐπεὶ δὲ εἰέβαλεν εἰς τὴν ἑαυτοῖς πολεμίας, παρεκλήθητο αἰεὶ καὶ φησὶ ῥη τῶν χεῖρας. ὡ καὶ δὴ ἴσον ἐγχετο, ὅτι τῶν τῶν ἐνεκα ἔλθοι, οὐ τῶς τῶν Ἕλλησιν δὴ οἰσας.
 καὶ α-

οἶοι πολλοὶ καὶ πρῶτα.

ἀποπύ- μνοντες ἔχοντες τὰ κεφα-

λαί

διήκον

ταύτης

ἐπιπρῆ- λεπ. ὁ ἡγεμόνος, ἐπειδὴ οἶός.

κὶ ἀφικνουῦνται ἐπὶ τῷ ἱερῷ ὄρει τῆ πέμπτῃ ἡ-
 μέρῃ. ὄνομα δὲ τῷ ὄρει τὸ θήχης. ἐπὶ δὲ
 οἱ παρῶντες ἐγὼντο ἐπὶ τῷ ὄρει, καὶ καταβάν-
 τιν ἰαλαθῆσαν, πολλὴ κραυγὴ ἐγένετο. ἀκού-
 σασ ὁ Ξενοφῶν καὶ οἱ ὀπιοδοφύλακες, ὡς ἤθ-
 σαν καὶ ἐμπαροῦσαν ἄλλοις ἐπιτήθεσθαι πολε-
 μίους. εἶπετο γὰρ τὸ καὶ οἱ ὀπιοδοφύλακες
 μέρης χόρας, καὶ αὐτῶν οἱ ὀπιοδοφύλακες
 ἀπέκτεταν τε πινὰς καὶ ἐζώρησαν, ἐνέδραν
 ποιησάμενοι. καὶ γέροντα ἔλαβον δασέων βοῶν
 τὸ ὠμοβοῖα ἀμφὶ τὰ εἴκοσι. ἐπὶ δὲ τῷ βοῦ πλῆθον
 τε ἐγένετο καὶ ἐγγύτερον, καὶ οἱ αἰεὶ ἐπιόντες ἐ-
 θεον δρόμον ἐπὶ τῆς αἰεὶ βοῶντας, καὶ πολλῶν
 μείζων ἐγένετο βοῦν, ὅσα δὲ πλείους ἐγένον-
 το, ἐδόχε δὲ μείζον πᾶσι τῶν Ξενοφῶντι. καὶ
 αἰαβάς ἐφ' ἵππων, καὶ Λύκιον καὶ τῆς ἵππεως ἀ-
 ναλαβῶν, παρεβόησεν καὶ τὰ χαρὰ δὲ ἀκούουσι
 βοῶντων τῶν γραπῶν, ἰαλαθῆσαν ἰαλαθ-
 τῆ, καὶ παρεβόησαν. ἐνθα δὲ ἔθεον ἀπῆλθες,
 καὶ οἱ ὀπιοδοφύλακες, καὶ τὰ ἰσοζύγια ἠ-
 λαύνητο, καὶ οἱ ἵπποι. ἐπεὶ δὲ ἀφίκοντο πύ-
 λαι ἐπὶ τῷ ἀκρῷ, ἐπὶ δὲ τῷ ἀεὶ ἐβαλλόν ἀλ-
 λήλοις, καὶ γραττηροῖς καὶ λοχαγοῖς, δακρύον-
 τες. καὶ ἔξαπίνης τὸ ὄρεδ ἡ παρεβόησαντος
 οἱ γραπῶν φέρονσι λίθοις, καὶ ποιοῦσι κρ-
 λωνὸν μέγαν. ἐπὶ δὲ ἐνεπίθεσαν πλῆθος δερ-
 ματίνων τὸ ὠμοβοῖων, καὶ βακτηρίας, καὶ
 τὰ ἀγχάλατα γέροντα καὶ ὁ ἡγεμὼν αὐτὸς
 τε κατέτεμνε τὰ γέροντα, καὶ τοῖς ἄλλοις διέ-
 κελύετο. μὲν τῶν τὸν ἡγεμόνα ἀποπέμ-
 ποισιν οἱ ἑλλῆνες, δῶρα δόντες ἀπὸ χρυσοῦ,
 ἵππων, καὶ φιάλιων ἀργυρῶν, καὶ σκευῶν ἀρ-
 σικῶν, καὶ δαρφύρας δέκα. ἡτὲρ δὲ μάλιστα τῆς
 δακτυλίδος, καὶ ἔλαβε πολλὰς τῶν γρα-
 πῶν. καὶ μὲν δὲ δείξας αὐτοῖς, οὐ σκηνησασί,
 καὶ τὴν ὁδὸν, τὴν εἰσπορεύουσιν εἰς μακρώνων,
 ἐπεὶ εἰσέειρα ἐγένετο, ὡς ἔπειτα τὸν νυκτὸς ἀπὸ τῶν
 ἐπιβόησαν ἐπορεύθησαν οἱ ἑλλῆνες ἄρα μακρών-
 ων σαθμοῖς βῆς, τῶν σαθμῶν δέκα. τῆ παρῶ-
 τη δὲ ἡμέρῃ ἀφίκοντο ἐπὶ τῷ ποταμῷ, ὃς ὠ-
 εἰζε τὴν τε τῶν μακρώνων χόραν καὶ τὴν τῶν
 σκυθῶν. εἶθον δὲ τῶν ἀφ' ἑξῆς ἰσχυρῶν οἶον χα-
 λεπώτατον, καὶ ὅς ἀριστέρας δὴ ὄν ποταμῶν, εἰς
 ὃν ἐπέβαλλον ὁ οὐκ ἔστιν, δι' ἧς ἔδδ δὲ ἔλαβαν ἑλ-
 λῶν δὲ τῶν δασύς δένδροις παχέσι μὲν, καὶ πυκνοῖς
 δέ. τῶντα ἐπεὶ τὸ ὠροῦν οἱ ἑλλῆνες, ἐκρηπῶν,

ADie quinto sacrū ad montem veniunt, cui
 nomē *Teches. Quum autem primæ aciei
 milites iam in montem euasissent, ac ma-
 re conspicerent : magnus eorum clamor
 exstitit. Eum Xenophon, & extremi agmi-
 nis milites, quum audiissent; arbitraban-
 tur restare hostes alios, qui a fronte preme-
 rent. Nam & a tergo nonnulli de exusta re-
 gione sequebantur, quorum aliquos ex-
 tremi agminis custodes occiderant, ali-
 quos viuos, locatis insidiis, ceperant; cum
 cratibus fere x x, ex crudo corio boum
 hirsutorum confectis. Quum cresceret
 clamor, ac propius accederet, & qui sem-
 per succedebant, cursu ferrentur ad illos,
 qui clamare non desinebant, ac tanto de-
 nique maior efficeretur clamor, quanto
 plures milites conuenissent: res aliqua gra-
 uior esse Xenophonti visa est. Itaque con-
 scenso equo, Lycium & equites secum su-
 mit, vt opem ferret. Statim audiunt mili-
 tes, mare mare inclamantes, seipsos cohor-
 tari. Tum vero concursus omnium factus
 est, etiam agminis extremi militum, quum
 quidem & iumenta & equi eodem age-
 rentur. Posteaquam vniuersi ad verticem
 peruenissent, tum vero cum lacrimis &
 se inuicem, & pratores, & cohortium du-
 ctos amplexabantur. Statimque milites,
 incertum cuius iussu, lapides congerunt,
 & ingentem tumulum excitant. In eum
 magnam scutorum ex boum corio facto-
 rum copiam imponunt, & baculos, & ho-
 stibus ereptas crates: quas quidem & iti-
 neris dux ipse concidebat, & idem vt alij
 facerent, hortabatur. Post hæc Græci du-
 cem itineris ablegant, quum ei donassent
 ex communi equum, & pateram argen-
 team, & ornatum Persicum, & nummos
 Daricos x. Inprimis anulos petebat, eo-
 rumque magnam copiam a militibus ac-
 cepit. Quum vicum eis demonstrasset,
 in quo pernoctaturi essent, & viam, qua
 peruenire ad Macrones possent: sub ves-
 peram discedit, & noctuiter facit. Inde
 Græci per Macrones castris i i i parasan-
 gas x progrediuntur. Die primo ad am-
 nem veniunt, qui Macronum & Scy-
 thinorum agros disternabat. Erat Græ-
 cis ad dextram locus arduus & difficil-
 litus, ad læuam alius amnis, in quem
 ille, qui agros vtriusque nationis separa-
 bat, influit: atque is sane traiciendus erat.
 Spissus hic erat ex arboribus, quæ crassæ
 quidem illæ, sed frequentes non erant.
 Has Græci, quum accessissent, cædebant;

ὀπιοδοφύλακες

ὠμοβοῖα

οὐτω

ὠμοβοῖων

ὠμοβοῖων

παρῶντων

Al. Echis

Græcorum leticia, ob conspectum mare.

ἔπειτα ἵη ἡ μὲν ὅτι πολλοὺς τεταγμένοι ὄντες. ἀγωνίῳ, ὡς ἐπιβόουσι ἡμῶν οἱ πολέμοι, καὶ τοῖς ὡς ἐπιβόουσι χρῆσονται, ὅτι αἱ βούλωνται. εἰ δὲ ὅτι ὀλίγων τεταγμένοι ἴωμεν, ὅθεν αἰ εἴη θαυμαστόν, εἰ ἀφ' ἑαυτοῦ ἡμῶν ἢ φάλαγγος ἢ τῶν ἀφ' ἑαυτῶν καὶ βελάν καὶ αἰθρώπων συμπεσόντων. εἰ δέ πη τῶν ἑσσι, τῆ ὀλη φάλαγγι κενόν ἔσαι. ἀλλὰ μοι δοκεῖ, ὄρθιοις τῶν λόχοις ποιησαμένους, ποσὺτον χωρίον καταχεῖν ἀφ' ἑαυτῶν τῶν λόχοις, ὅσον ἔξω τῶν ἑσσι τῶν λόχοις ἡμέσθαι τῶν πολεμίων κενόντων. καὶ οὕτως ἔσομεθα τῆς τῶν πολεμίων φάλαγγος ἔξω οἱ ἑσσι τῶν λόχοι, καὶ ὄρθιοις ἀφ' ἑαυτῶν ἡμῶν ὡς ἐπιβόουσι ἢ τε αἱ βούλωνται ἢ, τῶν ἑσσι ἑκαστος ἀφ' ἑαυτοῦ τῶν λόχοις. καὶ εἰς τε τῶν ἀφ' ἑαυτῶν οὐ ράδην ὅτι τοῖς πολεμίοις εἰσελθεῖν, ἐνθεν καὶ ἐνθεν λόχων ὄντων, ἀφ' ἑαυτῶν τε οὐ ράδην ἔσαι λόχον ὄρθιον ὡς ἐπιβόουσι. εἰ τε πῶς πείσεται τῶν λόχων, ὁ πλοῖον βοηθήσῃ. ἢ τε πη εἰς διωκθῆ τῶν λόχων ὅτι ὁ ἀκρον ἀναβύουσι, οὐ γὰρ μὴ κενὸν μείνη τῶν πολεμίων. ταῦτα ἔδδξε. καὶ ἐποίησεν ὄρθιοις τῶν λόχοις. Ξενοφῶν δὲ ἀπὸ τῶν ὅτι ὁ δῶνυμον ἀπὸ τῶν δδξιοῦ, εἶπε τοῖς στρατιώταις. Ἄνδρες, οὗτοι εἰσὶν, οἷς ὁρᾶτε, μοι οἱ ἐπὶ ἡμῶν ἐμποδῶν, ἢ μὴ ἢ δὴ εἶ, εἶτα πάλα ἀπεύδωμεν. τῶν ἑσσι, ἢ πῶς διωκόμεθα, καὶ ὡμοῖς δὲ καταφάσκειν. ἐπεὶ δὲ ἐν ταῖς χώραις ἑκαστοὶ ἐγμύοντο, καὶ τῶν λόχοις ὄρθιοις ἐποίησαντο, ἐγμύοντο μὲν λόχοι τῶν ὀπλιτῶν ἀμφὶ τῶν ὀδδῶν κενόντων, ὁ δὲ λόχος ἑκαστος σχεδὸν εἰς τῶν ἑκαστῶν. τῶν δὲ πελταστῶν καὶ τῶν ποξόστων βίχη ἐποίησαντο, τῶν μὲν δὲ δῶνυμον ἔξω, τῶν δὲ τῶν δδξιοῦ, τῶν δὲ κενόντων μέσον, σχεδὸν ἐξ ἑαυτοῦ ἑκαστος. ἐκ τῶν παρηγήσῃ οἱ στρατηγὸν ἀφ' ἑαυτοῦ. ἀφ' ἑαυτοῦ, καὶ παλαιόσταντες, ἐπορεύοντο. καὶ Χείσοφος μὲν, καὶ Ξενοφῶν, καὶ οἱ σὺν αὐτοῖς πελτασταί, ἔξω γυρόμενοι τῶν πολεμίων φάλαγγος, ἐπορεύοντο. οἱ δὲ πολεμίοι, ὡς εἶδον τῶν ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀντιπορεύοντο. καὶ οἱ μὲν ὅτι ὁ δδξιοῦ, οἱ δὲ ὅτι ὁ δῶνυμον * διεσπάρθησαν, καὶ πολὺ τῶν ἑαυτῶν φάλαγγος ἐν τῶν μέσῳ κενόν ἐποίησῃ. ἰδόντες δὲ αὐτοῖς διαχέοντες οἱ κενόν τῶν πελταστῶν, ὡν ἦρχεν Αἰσχίνης ὁ ἀκαρναν, νομίσαντες φεύγειν, τῶν ἀκράτους ἔθεν

A Præterea si acie densa hostem adgrediemur, superaturi nos illi sunt numero; & illorum opera, quibus nos superant, visuri sunt ad quamcumque rem visum fuerit. Sin aciem raram habebimus, nihil mirum fuerit, eam peruripi a confertim irruentibus tum telis, tum hominibus. Quod si aliqua in aciei parte accidat, totam phalangem laborate necesse erit. Enimvero cohortes nobis rectas instruendas esse arbitror, tantumque complectendum esse spatij per distantes a se inuicem cohortes, ut extremæ cohortes extra hostium cornua procurant. Quo fiet, ut extremæ cohortes nostræ sint extra phalangem hostilem; & dum rectas cohortes ducemus, lectissimi quique nostrum primi in hostem pergunt: quaque via minus erit difficilis, hac quælibet cohors incedet. Ne quidem in relicta inter cohortes nostras interualla procliuæ hosti erit irrumperere, quum ex utraque parte constitutæ sint cohortes: nec erit procliuæ, cohortem rectam accedentem perurpere. Quod si cohors aliqua laborabit, opem feret proxima: & si qua poterit ex cohortibus in verticem euadere, tum vero qui subsistat amplius ex hostibus, futurus est nemo. His comprobatis, rectæ cohortes instructæ sunt. Et Xenophon a latere dextro ad læuum pergens, hæc habuit ad milites verba: Hi, quos cernitis, milites, soli nobis adhuc impedimento sunt, quo minus istic simus, quo iamdudum magno studio tendimus. Eos nobis, si quo modo possimus, vel crudos deuorandos arbitror. Posteaquam suo quisque loco constitit, explicata in rectas cohortes acie, grauis armaturæ cohortes xx circiter fuere, distributis in cohortem quamlibet centenis fere militibus. Cetratos & sagittarios, trifariam diuisos, partim extra læuum cornu, partim extra dextrum, partim in acie media collocarunt. Turmæ singulæ propemodum sexcentos habebant. Secundum hæc imperant duces, ut milites Deos implorarent. Id ubi factum, inchoato præane procedunt. Cherisophilus & Xenophon cum iis, quos secum habebant, cetratis, ita pergebant: ut extra phalangem hostilem essent. Quos ubi vidissent hostes, & ipsi contra perrexere: quumque partim versus latus dextrum, partim sinisterum se scidissent, mediam aciem, magna ex parte vacuam reliquere. Heic quum instructi Arcadico more cetrati, quibus Æschines Acarnæ præerat, hostes se duas in partes scindere conspexissent, quod eos existimarent fugere, totis viribus currebant.

Xenophōtis consilium de inuadendo Colchis.

Quæ sententia sit lectio in margine posita, quare in Notis.

† Vel ita reddi potest: Heic quum cetrati, qui Arcadico erant in agmine, quibus

πῶς λέγεται

αὐτοῖς ἀντιπορεύοντες, οἱ μὲν διεσπάρθησαν

αἰακρὰ γόνυ

Quo factum, ut hi primi in montem eua-
 derent. Subsequebantur hos grauis arma-
 turæ copiarum Arcadiarum, quibus Cleanor Or-
 chomenius præerat. Hi posteaquam cur-
 rere cœperunt, non constiterunt amplius
 hostes, sed alius alio terga dederunt. Græ-
 ci conscenso monte, multis in vicis castra
 locarunt, in quibus magna erat commea-
 tus copia. Et in ceteris quidem nihil erat,
 quod admirationem ipsorum mereretur:
 tantum illic erant aluearia permulta, de
 quibus quotquot ex militibus fauos com-
 edebant, omnes ad insaniam redigeban-
 tur, & vomebant, & abscessus per inferio-
 ra fiebat, & rectus qui stare posset, erat ne-
 mo. Qui parum ederant, admodum ebrii
 erant similes: qui multum, furiosis: non-
 nulli etiam morientibus. Quamobrem ita
 multi iacebant, ac si strages accidisset: &
 magna erat in exercitu militum tristitia.
 Postridie nemo mortuus erat, sed eadem
 prope hora pristinum ad statum mentis
 redibant. Die tertio & quarto, tamquam
 si pharmacum hausissent, surgebant. Inde
 castris alteris parafangas vii progressi, ad
 mare veniunt, & ad urbem Græcam Trape-
 zuntem, frequentem incolis, ad Pon-
 tum Euxinum, coloniam Sinopensium, in
 regione Colchorum sitam. Heic dies fere
 xxx Colchorum in agris commorati,
 prædas e regione Colchorum agebant. Fo-
 rum in exercitu rerum venalium Trape-
 zuntij sumministrabant, exceptosq; Græ-
 cos hospitalibus muneribus donabāt: bo-
 bus, farina, vino. Idem cum eis nomine
 Colchorum finitimorum, qui pleriq; ha-
 bitabant in planicie, transigebant: a quibus
 itidem hospitalia dona missa sunt, quæ ma-
 gna ex parte boues erant. Secundum hæc
 sacrificium voto nuncupatum parant, &
 boues ad eos adlati sunt, qui sufficerent
 ad mactandas Ioui Seruatori & Herculi vi-
 ctimas, quibus gratam animi significatio-
 nem declararent, quod ipsis duces itineris
 exstitissent: itidemq; diis ceteris vota sunt
 nuncupata. Præterea ludos gymnicos illo
 ipso in monte instituerunt, in quo castra
 habebant. Dracontium vero Spartanum,
 qui puer adhuc in exsilium abierat, quum
 puerum falcato gladiolo cæsum impru-
 dens interfecisset, legerunt; ut curam cur-
 sus haberet, ac ludis præesset. Posteaquam
 sacrificatum, Dracontio pelles dabant: si-
 mul eo duceret iubebant, vbi cursus spa-
 tium designasset. Ille vero locum, in quo
 forte constiterant, demonstrans: hic tu-
 mulus, inquit, ad currendum aptissimus est,

Mellis Colchici natura venenata.

Trapezuntij Græcos hospitaliter excipiunt.

καὶ ἔπειτα ὡρῶντο ἐπὶ τῶν ἀναβαίνοντι. συν-
 φέειτο δὲ αὐτοῖς καὶ τὸ δριμυτικὸν ὀπλιτικόν,
 ὡν ἦρχε Κλεάωρ ὁ ὀρχομενίος. οἱ δὲ πολέμοι,
 ἐπεὶ ἤρξαντο θῆν, οὐκέτι ἔστησαν, ἀλλὰ φυγῆ
 ἄλλος ἄλλῃ ἐβράπετο. οἱ δὲ ἑλλήνες ἀναβαί-
 ντες, ἐσφατοπεδύσαντο ἐν πολλαῖς κώμας, καὶ
 τὰ ἐπιτηδία δὲ πολλὰ ἐχούσας. καὶ τὰ μὲν
 ἄλλα ὁσθέν ἰωὸ, πικρὰ καὶ ἐθαύμασαν τὰ δὲ σμή-
 νη πολλὰ ἰωὸ αὐτόν, καὶ τῶν κηρίων ὅσοι ἔφα-
 ρον τῶν σφατωτῶν, πύρρες ἀφρονές τε ἐγί-
 νωντο, καὶ ἡμῶν, καὶ κατὰ διεξέρχοντο αὐτοῖς, καὶ
 ὄρθος ὁσθέν ἐδύνατο ἴσασθαι. ἀλλ' οἱ μὲν ὀ-
 λίγην ἐδιδούχοντες, σφόδρα μεθύουσιν ἐπέκε-
 σαν. οἱ δὲ πολὺ, μαγνομενίους οἱ δὲ καὶ ἀποθή-
 σκουσιν. ἐκέρτο δὲ οὕτω πολλοὶ, ὡς ὅτε Ἑσπῆς
 γεγημημένος, καὶ πολλὴ ἰωὸ ἠαυμία. τῆ δὲ ὑ-
 στεραία ἀπέθανε μὲν ὁσθέν, ἀμφὶ δὲ τὴν αὐ-
 τῶν περὶ ὄρεα ἐφροῖον. τελετὴ δὲ καὶ τετάρτη
 αἰψάντο, ὡς ὅτε ἐκ φαρμακῆ ποσίας. οἱ δὲ
 ἦεν ἐπορεύθησαν δύο σταθμοῖς, ἐπὶ τῷ ὄρει
 Σαλίνας, καὶ διήλθον ἐπὶ τῷ ἰαλίαν εἰς βραπε-
 ζουῶντα, πόλιν ἑλλήνισσα οἰκουμένη ἐν τῷ
 δὲ ξείνῳ ποίτω, σινωπέων ἀποικίαν, ἐν τῇ
 κέλευθον χώρα. οἱ δὲ ἐμῆσαι ἡμέρας ἀμφὶ
 τῆς τελευτήσας, ἐν ταῖς τῶν κέλευθον χώρας.
 Ἦ καὶ οἱ δὲ μὲν ἐλπίζοντο τὴν κέλευθον ἀγρο-
 εῖαν ἢ παρῆσαν ἐν τῷ σφατωπέδῳ βραπεζου-
 ποί, καὶ ἐδέξαντο τε τὸς ἑλλήνας, καὶ ξείνα ἐδο-
 σαν, βοῖς καὶ ἀλφίτα καὶ οἶνον. σινωδιεωρεῖοντο
 ἢ καὶ ὡς τῶν πλησίον κέλευθον τὴν ἐν τῷ πε-
 δῶ μάλιστα οἰκουμένων, καὶ ξείνα καὶ παρ' οὐκεί-
 νων [ἦλθον] πλέον βοῆς. μὲν δὲ τῆς τῆς ἡσίου, πλέονος
 ἰωὸ δὲ ξείνα παρεσκόδαζοντο. ἦλθον ἢ αὐτοῖς ἐ-
 χνοῖ] βοῆς ἀποθύσασθαι τῶν Διὸς τῶν σωτήρι, καὶ
 τῶν Ἡρακλεῖς ἡγεμόστω. καὶ τοῖς δῆλοῖς ἢ θεοῖς
 ἠύξαντο. ἐποίησαν ἢ καὶ ἀγῶνα γυμνικὸν ἐν τῷ
 ὄρει, ἐν τῷ ὄρει ἐσκήνοιν. εἶλοντο ἢ Δρακόντιον
 σπαρτιάτην, ὃς ἐφειλέ παῖς ὡν οἰκῆσθαι, παῖδα
 ἀκων κατακτομῶν, ξυήλη πατάξας, δρόμου
 τὸ ἐπιμεληθῆναι, καὶ τὸ ἀγῶνος σφρατῆ-
 σαι. ὅτι δὲ ἡ ἡσίου ἐγύρετο, τὰ δέρματα παρ-
 ἔδδσαν τῷ Δρακόντι, καὶ ἡ γὰρ οὐκέλευον,
 ὅπως τὸ δρόμον πεποιηκῶς εἴη. ὁ δὲ, δείξας ὀ-
 ῶς παρεσκευάσθη ἐτύγχεμον, ὅτι ὁ λόφος,
 ἔφη, κάλλιστος βέλεον, ὅπως αἰ τις βούληται,
 πῶς

καὶ τῶν ὀρμώμε-
νοι ἐλπί-
ζοντο

πλέονος
βοῆς.

Handwritten text on the right margin, including a large stamp that reads "XENOPH. DE EXPED. CYRI" and "RVM".

πῶς οὖν, ἔφασαν, διωθήσονται παλαίειν ἐν
 σκληρῶν καὶ δασυῶν οὐτό; ὁ δ' εἶπεν, μᾶλλον τι ἀ-
 νιάσεται ὁ καταπεσών. ἠγωνίζοντο δὲ πᾶδες
 καὶ σάδρον τῶν ἀγχιμαλώτων οἱ πλεῖστοι, δό-
 λιχρον δὲ κρήτες πλείους ἢ ἐξήκοντα ἔθρον πά-
 λιν ὅ, καὶ πυλμύ, καὶ τὸ παλκρέπιν, καλὴν γὰρ
 ἐγίνετο. πολλοὶ γὰρ κατέβησαν, καὶ ἄτε θεωμέ-
 νων τῶν ἐταίρων, πολλὴ φιλονεικία ἐγίνετο.
 ἔθρον ὅ καὶ ἵπποι, καὶ ἐδὲ ἀνέστη καὶ τὸ πρῶ-
 τος ἐλάσασθαι ἐν τῇ θαλάτῃ, ἀναστέλλαν-
 τας πάλιν ἀνω, πρὸς τὸ βασιλῆος ἡκόν. καὶ κέ-
 B τω μὲν οἱ πολλοὶ ἐκυλινδιδιώτο. ἀνω δὲ πρὸς
 τὸ ἰσχυρῶς ὄρθιον μάλιστα βάδιον ἐπορεύοντο οἱ
 ἵπποι. εἶτα πολλὴ κραυγὴ, καὶ γέλωσ, καὶ
 πρὸς ἀκέλευσις ἐγίνετο αὐτῶν.

At qui poterunt, respondent illi, tam aspe-
 ro & siluis denso loco lucta congregari? Ni-
 mirum is, ait, qui collapsus fuerit, vehe-
 mentius dolebit. Itaque decertarunt in sta-
 dio pueri, maxima ex parte captiui: *doli-
 chum Cretenses plures, quam L X curre-
 bant: lucta, castu, pancratio exercebantur
 alij, & spectaculum sane pulchrum erat.
 Nam multi in certamen descendebant, &
 vt fieri consuevit, spectantibus sodalibus,
 magna erat ex amulatione contentio. De-
 currebant etiam equi, quibus insidentes
 oportebat in mare per loca decliua pro-
 uectos, ita deinde sursum reuertendo ad a-
 ram accedere. Ac deorsum quidem per-
 multi deuoluebantur, sursum vero ad loca
 valde ardua vix equi lento gradu perge-
 bant. Erat heic hominum ingens & cla-
 mor, & risus, & cohortatio.

* est hoc
 nome est
 viculi, est
 in statio
 ad xxiiii
 stadia ex-
 tendeba-
 tur, an d-
 re Suidas

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΚΥΡΟΥ ΑΝΑ-
 ΒΑΣΕΩΣ ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ
 ΠΕΜΠΤΟΝ.

XENOPHONTIS HISTORIA-
 RVM DE CYRI EXPEDI-
 TIONE, LIBER QVINTVS.

ΣΑ μὲν δὲ ἐν τῇ αἰα-
 βάσει τῆ μὲν Κύρου ἔπρα-
 ξαν οἱ Ἕλληες, καὶ ὅσα ἐν
 τῇ πορείᾳ τῇ μέτρῃ ἔπει-
 θάλαπται τὸ ἐν τῷ ἄλλοι-
 νω ποίτω, καὶ ὡς ἔπειθ' ἀ-
 πεξίνται πόλιν ἑλληνίδα ἀφίκοντο, [καὶ ὡς ἀ-
 πέθοντο, ἀ δὲ ξανθὸ σωτήρια γένη, ἐνθα πρῶτον
 εἰς φιλίαν γαῖαν ἤκοντο,] ἐν τῷ πρῶτῳ λόγῳ
 δεδήλωται. ἐκ δ' ἄρτι σκελεθόντες, ἐβουλεύοντο
 πρὸς τὸ λοιπῆς πορείας. ἀνέστη δ' ὁ πρῶτος Αν-
 τιλέων θούριος, καὶ ἐλέξεν ὡδε· Εγὼ μὲν ποί-
 νω, ἔφη, ὡ ἀνδρες, ἀπειρήκα ἤδη συσκόβα-
 ζόμενος, καὶ βαδίζων, καὶ βέρον, καὶ τὰ ὅπλα φέ-
 ρων, καὶ ἐν τάξει ἰών, καὶ φυλακὰς φυλάττων,
 καὶ μαχόμενος· ἔπειθ' ἡδὲ παυσάμενος
 τῶν τῶν ποίων, ἐπεὶ θάλαπται ἔρχομαι, πληθύν-
 τῳ λοιπὸν, καὶ ἐκταχθεὶς ὡς πρὸ Οδυσσεύς, κα-
 θεύδων ἀφικέσθαι εἰς τὴν ἑλλάδα. ταῦτα ἀκού-
 σαντες οἱ στρατιῶται, ἀνεθροῦσθη, ὡς δὲ λέγει· E

ACTENVS exposuimus
 hoc commentario, quas
 Græci res in expeditio-
 ne, qua cum Cyro ad-
 scenderat, gesserint: quæ
 item gesta in itinere fue-
 rint, donec mare, quod
 Ponto Euxino adiacet, adtigerunt: & quo
 pacto ad urbem Græcam, Trapezuntem
 peruenerint: & quo modo sacra perfec-
 rint, quæ votis pro salute conceptis factu-
 ros se promiserant, vbi primum pacatam
 in regionem adpulissent. Deinceps quum
 conuenissent, de itinere reliquo delibera-
 bant. Et Antileon Thurius primus surgens,
 in hanc sententiam loquutus est: Equidem,
 commilitones, iam defatigatus sum colli-
 gendis vasis, eundo, currendo, ferendis ar-
 mis, ordinibus obseruandis, obeundis ex-
 cubiis, pugnando. Itaque cupio laboribus his
 liberatus, quando ad mare peruenimus,
 deinceps nauigare: & * Vlyssis exēplo por-
 rectus, dormiendo in Græciam adpelle-
 re. Quæ quum milites audiissent, strepitu ex-
 citato, recte hominem dicere significabat.

Homerus
 lib. Vlyf-
 ses XLII.

Præterea repetebat eadem alius, adeoq; omnes qui aderant. Post hæc Cherisophus surgens: Amicum, inquit, Anaxibium hoc tempore nauarchum habeo, milites. Quã obrẽ si me ablegaueritis, arbitror me cum triremibus & nauigiis, quæ vos uectura sint, rediturum. Vos quia nauigare decreuistis, exspectate, donec rediero: & redibo quam celerrime. His milites cum voluptate auditis, vt quam celerrime nauigio discederet, decreuere. Post hunc surrexit Xenophon, & in hanc sententiam verba fecit: Mittitur ad nauigia Cherisophus, & nos eum heic opperiemur. Quamobrem quidquid fieri rerum nostrarum ratio postulat, dum heic commoramur; equidem vobis exponam. Primum copia commeatus ex hostico paranda nobis erit. Quippe nec forum hoc nobis sufficit, nec quo emamus aliquid, in promptu nobis est, extraquã paucis: & ipsa hæc regio nobis est infesta. Quate periculum erit, ne multi pereant, si vel negligenter, vel non satis caute ad parandum commeatum perrexeritis. Mea quidem sententia est, per excursionem commeatum parandum esse: ceteroqui minime obuagandum, vt salutem vestram consulatur: adeoq; curã commeatus nostram esse debere. Quæ æquũ ita decreta essent: Audite, inquit, etiam hæc. Prædatum nonnulli vestrum exituri sunt. Quapropter arbitror, optime nos facturos; si is, qui exiturus est, hoc ipsum indicet: etiam quo pergat, significet: vt & exeuntium, & in castris manentium numerum videamus; & vna cum ipsis nosmet paremus, si quidem ita res poscat. Quod si etiam aliquando fuerit opportunum aliquibus opem ferri, vt sciamus, quo ferendæ opis causa pergendum sit. Præterea si quis minus experientium aliquod adgredi facinus velit, vt ea res ad deliberationem nostram reuocetur; quibus erit danda opera, vt eorum vires, quos illi adoriri cupiant, exploratas habeamus. Quæ quum itidem milites sciuisent: Hoc etiam velim consideretis, inquit, daturus operam hostes, vt prædas a nobis agant: & quidem iure nobis infidiantur. Quippe nos ipsorum res habemus. Imminent quidem certe nobis. Quare mea quidem sententia necesse est circa castra excubitorum esse. Si ergo diuisi in præsiidiis & speculis vicissim erimus, minus nos venari hostes poterunt. Præterea videndum vobis hoc quoque. Si certo constat, Cherisophum cum ea nauium copia, quæ nobis sufficiet, rediturum: nihil iis verbis opus fore, quæ quidem ego iam sum prolaturus. Nunc quum illud incertum sit, arbitror nobis operam dandam, vt ex hac ipsa regione naues comparemus. Nam si redeunte ipso instructi a nauigiis erimus, maiorem eorum copiam habebimus, quibus ad nauigandum vtamur:

Αὐτὰρ ἄλλως ταῦτα ἔλεγε, καὶ πρῶτες οἱ πα-
 ρόντες. ἔπειτα Χερεισοφὸς ἀνέστη, καὶ εἶπεν ὧδε·
 φίλος μοι ἐστὶν, ὧ ἀνδρες, Ἀναξίβιος, ναυαρχῶν δὲ τυχεύς. ἢ οὐκ ἐπέμψητέ με, οἷμα δὲ ἔλθειν καὶ δῆρῆς ἔχων, καὶ πλοῖα τὰ ὑμῶν ἄξοντα. ὑμῶς δὲ, ἐπεὶ ὡς πλὴν βέλεσθε, ταπειμῶς ἐστὶ ἀνέγῳ ἔλθω ἢ ἕξω ἢ ἄχρως. ἀκρύσαντες ταῦτα οἱ στρατιῶται, ἠόθησάν τε καὶ ἐψηφίσαντο πλὴν αὐτὸν ὡς ἄχρως μὲν τὸν Ξενοφῶν ἀνέστη, καὶ ἔλεξεν ὧδε· Χερεισοφὸς μὲν ἠδὲ ἔπειτα βπλοῖα γέλλε, ἡμῶς δὲ ἀναμειξίμῳ ὅσα ἐν μοι δοκεῖ χαρὸς εἶναι ποιεῖν ἐν τῇ μοιῇ, ταῦτα ἐρωτῶντων μὲν τὰ ἔπι τῆδε δὲ ποιεῖσθαι ὅτι πολέμιας. ἔτε γὰρ ἀπορῶν ἐστὶν ἰκανῆ, ἔτε τῶν σῶμα παρῆσιν, εἰ μὴ οὐλίχως, ἢ τε χῶρα πολεμῖα. κίνδυνος ἐν πολλοῖς ἀπολλυαῖς, ἢ ἀμελῶς τε καὶ ἀφύλακτως πορευῶν ἔπι τὰ ἐπι τῆδε δὲ. ἀλλὰ μοι δοκεῖ σὺ τῶν ὁρομηγῶν λαμβάνειν ἄβητι τῆδε δὲ. ἀλλῶς δὲ μὴ πλανᾶσθαι, ὡς σῶζεσθε, ἡμᾶς δὲ τῶν ἔπι μελεσθῶντα. Ἐδόξε ταῦτα. ἐπι τῶν ἀκρύσαντες καὶ τὰδε ἐπι λέγειν γὰρ ὑμῶν ἐκ πορδύσοιται ἕνεσθαι οἷμα οὐκ βέλπον εἶναι ἡμῶν εἰσὼν τὸ μέλλοιεν ἔξειναι, φερέσθαι καὶ ὅποι, ἵνα καὶ πλὴθος ἰδωμεν τῶν ἐξιοίων καὶ τῶν μόνοντων, καὶ συμποσθεσκέυαζωμεν εἰ τι δέη καὶ βοηθῶσιν ἡμῶν καὶ χαρὸς ἢ ἰδωμεν ὅποι δέησθαι βοιθῆν καὶ ἀλλῶς τῶν ἀφροτέρων ἐλχρήναι ποιεῖν, συμβαλεύωμεν, τῶν ὁρομηγῶν εἰδέναι τὴν δύναμιν, ἐφ' ἧς ἀνίσωσιν. Ἐδόξε καὶ ταῦτα. εἰσὼσθε δὲ καὶ τὸδε, ἔφη. χολῆ τοῖς πολέμοις ληίζεσθαι, καὶ δικαίως ἡμῶν ἔπι συμβαλεύωσιν. ἔχοντες γὰρ τὰ ἐκείνων, ὡς ἀφρομηγῶν δὲ ἡμῶν. φίλας δὲ ἡμῶν δοκεῖ δὲ τῶν ἐπι τῶν ὁρομηγῶν εἶναι. εἰ μὴ καὶ μέρος μεριαδέντες φυλάττωμεν καὶ σκοπιώμεν, ἢ τῶν δυνάμιν ἀνὴμᾶς θηρᾶν οἱ πολέμοι ἐπι πίνωσθαι ὁρατε. εἰ μὲν ἡπίσταμῶν σαφῶς, ὅτι ἢ καὶ πλοῖα Χερεισοφὸς ἄτων ἰκανῶν, ἔδεν ἀνέδδῃ, ὡς μὲν λέγειν ἰδὲ δὲ, ἐπεὶ τῶν ἀδελφῶν, δοκεῖ μοι περὶ πλοῖα συμπαρὰ σκευάσθαι καὶ αὐτοῖσιν. ἢ μὲν γὰρ ἔλθῃ ὑπαρξόντων ἐνθάδε, ἐν ἀφρομηγῶν πλεουσῶντα.

εἰ δὲ

εἰ μὴ ἄλλῃ, τοῖς οὖν ἀδελφοῖς ἐγὼ δὲ ἄσιν
 ὅρα πλοῖα πολλάκις πρὸς ἀπλοῖα. εἰ οὖν
 αἰτησάμενοι πρὸς τραπεζουσίτων μακρὰ
 πλοῖα, κατὰ γινώσκοντες καὶ φυλάττοιμεν αὐτὰ,
 τὰ πηδάλια πρὸς ἀλοῦμενοι, ἕως αἰ ἰσθμὰ τὰ
 ἄξοντα ἤντηται, ἴσως ἀνὸς ἀπορήσασιν κρ-
 μιδῆς, οἷας δεόμεθα. ἔδοξε καὶ ταῦτα. ἐννοή-
 σατε δὲ, ἔφη, εἰ εἰκὸς καὶ βέβηκεν ἀπὸ κρηνοῦ οὐδὲ
 ἀνκαταγάγωμεν, ὅσον αἰ χρόνον ἡμῶν εἰνεκα
 μῆνῶσι, καὶ ναῦλον σιωπῆσθαι ὡς ὠφελῆντες
 καὶ ὠφελάνται. ἔδοξε καὶ ταῦτα. διὰ τὸ οἶνον μοι, B
 ἔφη, ἡ δὲ δὲ καὶ ταῦτα ἡμῖν μὴ ἐκφράσθηται,
 ὡς ἐρεθίσθῃ πλοῖα, τὰς ὁδοὺς ἀσ δὲ ἀσπύ, καὶ ἀ-
 κήρομεν εἶ, τὴν παρὰ τὰ λατρεῖαν οἰκιστῶν ἀπο-
 λείπον ἐν τῆλα ὁδοποιεῖν. πεῖσον) τὸ καὶ ἔξω
 τὸ φοβῆσθαι, καὶ ἔξω τὸ * βυλευεῖσθαι ἡμᾶς ἀποδη-
 λαζώμεναι. ἐν ταῦ δὲ ἀνέκραγον, ὡς ἔδει ὁδο-
 ποιεῖν. ὁ δὲ ὡς ἐγὼ τὸ ἀφροσύνην αὐτῶν, ἐ-
 πεψήφισε μὴ ἰσθμὸν, τὰς δὲ πόλεις ἐκείσας ἐ-
 πέσει ποιεῖν τὰς ὁδοὺς, λέγων, ὅτι τὰ πλοῖα ἀπαλ-
 λαζόνται, ἡ δὲ ἄποροι ἤντωνται αἰ ὁδοί. ἔλα-
 βον δὲ καὶ πεντηκόντορον πρὸς τραπεζουσίτων, ἢ
 ἐπέστηξεν Δέξιππον τὸ λακωνικὸν πλοῖον. ἔ-
 πτος ἀμύθησας ἔσσυλας πλοῖα, ἀποδράσας ὡ-
 χλοῦ ἔξω τὸ πόντος, ἔχον τὴν ναῦν. οὗτ' ἔμνη οὖν δι-
 κῆσιν ἔπαθεν ὕστερον. ἐν θράκη γὰρ παρὰ Σεύθη
 πολυπραγμονοῦσι ἀπέθανεν ὑπὸ Νικάνδρου
 τὸ τὸ λακωνικὸν ἔλαβον δὲ καὶ βία κέντορον, ἢ ἐπέ-
 σταθη Πολυκράτης ἀδελφὸς ὁσ ὁποσα λαμ-
 βάνοι πλοῖα, κατὰ γινώσκοντες τὸ φρατόπεδον, καὶ τὰ
 μὴ ἀγνώσκοντες ἀπέστηξεν ἔξω ἀπὸ μῆνῶσι, φύλα-
 κας κατέστασαν, ὅπως σῶα εἴη τοῖς δὲ πλοίοις
 ἐχρήσαντο εἰς τὸ ἀγαθόν. ἐν τῷ ταῦτα ἡμῶν,
 ὅτι λείπει ἔξω οἱ ἐλλίμνες, καὶ οἱ μὴ ἐνετύλ-
 λημον, οἱ δὲ καὶ ἔ. Κλεάνειος δὲ ἔξω ἀγαθὸν καὶ τὸ
 εἰ μὴ, καὶ τῆ ἀγῶν λόγον πρὸς χωρίον χαλεπὸν,
 αὐτὸς ἑ ἀπέθανεν καὶ οἱ πολλοὶ τὸ σὺν αὐτῷ. ἐ-
 πέει δὲ τὰ ἐπιτήδεα ἐκέτι ἦν λαμβάνειν, ὡς ἀ-
 πασημερίσθῃ ὅτι τὸ φρατόπεδον, ἐκείσε λα-
 βῶν ὁ Ξενοφῶν ἡγεμόνας τὸ τραπεζουσίτων, ἔξω
 εἰς δρίλας τὸ ἡμισυ τὸ φρατόπεδος, τὸ δὲ ἡ-
 μισυ φυλάττειν κατέλιπε τὸ φρατόπεδον. οἱ γὰρ
 κέλευθαι. ἀτε ἐκπεπρωκότες ἐκ τῶν οἰκιστῶν, πολ-
 λαὶ ἢ ἀθροοί, καὶ ὑποφρακῆσθαι ὅτι τὸ ἀκρων.
 rentur: Xenophon acceptis ducibus itinerum a Trapezuntis, dimidiam copiarum
 partem in Drilas educit, reliquis castra custodienda relinquit. Nam Colchi, quod se-
 dibus suis pulsi essent, conferui magno numero in verticibus montium confidebant.

fin ille naues nullas adducat, his nostris v-
 temur. Video autem frequenter hac na-
 uigia praterire. Quamobrem si a Trape-
 zuntis naues longas postulabimus, & per
 has illa subducemus, ac detractis guber-
 naculis custodiemus, donec tantum illo-
 rum numerum habeamus, vt eis vehi pos-
 simus: nimirum vectura nobis haud defu-
 tura est talis, qualem nos requirimus. Que
 quum decreta essent: considerandum est
 hoc, inquit, an æquum sit eos, quos cum
 nauigiis subducturi sumus, impensa com-
 muni a nobis ali, quam quidem diu nostra
 caussa manserint, atque num etiam mer-
 ces vecturæ sit eis danda, vt pro opera na-
 uata nobis utili, & ipsi commodum ali-
 quod percipiant. His itidem comproba-
 tis: Quod si, ait, perficere nequiverimus,
 vt nauigia tot habeamus, quot suffectura
 sunt: mea sententia ciuitatibus maritimis
 imperandum erit, vt itinera quæ esse au-
 dimus difficilia, nobis muniant. Quippe
 parebunt nobis tum metu nostri, tum
 quod quamprimum nos discedere volent.
 Hæc milites exclamant, non esse cur viæ
 muniantur. Xenophon quum eorum de-
 mentiam adgnosceret, nihil sanxit: sed vr-
 bibus libenter adfentiētibus vt vias strue-
 rēt persuasit. Aiebat enim, milites suos ci-
 tius discessuros, si quidem itinera faciliora
 redderentur. Acceperunt & L remorum
 nauem a Trapezuntis, cui Dexippum La-
 conem e Sparta vicinia præficiēbāt. Is ne-
 glecta capiēdorum nauigiorum cura, cum
 nauī extra Pontum profugit. Verum deinceps
 iusto supplicio adfectus fuit. Nam
 quum apud Seuthem in Thracia nescio
 quid rerum nouarum moliretur, a Nicandro
 Lacedæmonio est interfectus. Acceperunt
 & aliam xxx remorum nauem, cui Polycrates
 Atheniensis est præfectus. Is quotquot naues
 caperet, ad castra subducebat. Postea merces,
 quæ illis vehēbantur, eximebant milites, & custodes
 constituebant, vt ex saluæ dominis essent
 nauigiis ad vectiōnem vtebantur. Hoc ipso
 tempore prædatum exeunt Græci, quorum
 alij præda potiebantur, alij non. Cleenetus
 vero, quum & cohortem suam, & quamdam
 aliam ad locum difficilem adduxisset: non ipse
 modo, sed etiam pleraque militum pars perit.
 Posteaquam commeatus haberi amplius ita non
 poterat, vt eodem die milites in castra reuerterentur.

ἢ ὁδοποι-
 εἶναι, ὅ
 * βούλε-
 εἰ μὴ

λακωνικα

λακωνικος

Dexippus
 perfidia,
 & eiusdem
 penna.

Gracorum
aduersus
Drilas ex-
peditio.

Et Trapezuntij non ducebant eos in a-
gros, e quibus commeatum nullo negotio
petere licuisset: quod illis hominibus ami-
cicia coniuncti essent. Aduersus Drilas
perlubenter itineris duces erant, quia læsi
ab ipsis fuerant. Præterea loca hæc erant
montuosa, & accessu difficilia: & homines
omnium, qui Pontum inhabitant, bellico-
sissimi. Drilæ posteaquam Græcos in fini-
bus videre, quæcumque loca posse capi ab
hoste putabant, iis incensis cedebant: ne-
que quidquam haberi poterat, extra fues,
boues, iumenta alia, si quæ vim ignis effu-
gissent. Vnum erat oppidum, quod Me-
tropolim Drilarum adpellabant. in id vni-
uersi confluerant. Erat hoc profundo ad-
modum alueo cinctum, & aditus vndique
difficiles habebat. Quum autem cetrati
stadiis v vel vi grauem armaturam cursu
præcessissent, traiecto alueo, & visa ouium
aliarumque rerum magna copia, propius
ad oppidum pergunt. Sequebantur hos
hastati multi, qui & ipsi commeatus causa
exierant. Itaque omnes, qui transierant al-
ueum, duum millium numerum superaba-
bant. Posteaquam dimicando munitio-
nem capere non poterant, quod & a fossa
lata, quam terra egesta fecerant hostes,
circumdabatur; & in egesto aggere fudes
defixerant, & turres ligneas complures
excitauerant: iam de discessu cogitabant,
quum hostes eos a tergo adgrediuntur.
Quare quum nō possent abscedere, quod
vni tantum descensus in alueum ab oppido
pateret; ad Xenophontem mittit, qui gra-
uis armaturæ militū dux erat. Nuntius op-
pidum quoddam ait esse, refertum copia
rerum variarum. id neq; capi ab ipsis pos-
se, quod munitum esset: neq; procliue no-
bis est inde recedere, partim quod in nos
egressi dimicant, partim quod abscessus sit
difficilis. Ea Xenophō quum audiisset, du-
cto ad alueū milite, grauem armaturam ibi
iubet in armis consistere: ipse cum ducto-
ribus cohortium traicit, ac num esset cō-
sultius eos abducere, qui transierāt, an gra-
uem etiam armaturam spe capiundæ mu-
nitionis traicere, considerabat. Abductio
non sine multorum cæde fieri posse vide-
batur, & capi locum posse cohortiū quoq;
ductores existimabant. Adsentiebatur his
Xenophō, fretus sacrificiis. Nam pugnam
quidē vates significarant, sed profectio-
nis tamen finem præclarum fore. Itaq; coh-
ortium ductores mittit, qui grauem arma-
turam traducerent: ipse subsistebat, & ce-
tratis omnibus vnum in locum collectis,

οἱ δὲ Τραπεζούνιοι, ὅπουθεν μὲν τὰ ἔπιτιθέμενα
ῥάδιον ἢ λαβὴν, οὐκ ἦσαν. φίλοι γὰρ αὐτοῖς ἦ-
σαν. εἰς τὸς δρίλας δὲ παροθύμους ἦσαν, ὑφ'
ᾧ κακῶς ἔπαρον, εἰς χεῖρα τε ὄφθα καὶ δύ-
σβατα, καὶ ἀνθρώποις πολεμικώτατος τῶν
ἐν τῷ πόντῳ. ἐπεὶ ὅτι ἦσαν ἐν τῇ αἰῶ * χεῖρα
οἱ ἑλλήνες, ὅποια τῶν χεῖρων τῶν δρίλας ἀ-
λώσιμα ἔδοκ' εἶ, ἐμπιπράντες ἀπήσαν·
ἐδὲν ὅτι ἢ λαβὴν εἰ μὴ ἐκ βῆς, ἢ ἄλλο τι κίη-
νος ὁ πῦρ ἀναπεφύγος. ἐν δὲ ἢ χεῖρον, ὃ
μητρὸς πόλις αὐτῶν ὀκαλεῖτο· εἰς τὸ το πόντες
συνεῖρηκεσαν. πρὸ δὲ τῆ το ἢ χεῖρα ἀ-
γυρὰς βαθῆα, καὶ παρ' ὁδοὶ χαλεπαὶ παρὸς
ὁ χεῖρον. οἱ ὅτι πελτασταὶ παρ' ἔχοντες σάδρα
πεντε ἢ ἑξ τῶν ὀπλιτῶν, ἀναβαίντες πρὸς χα-
εῖρα, ὁρῶντες παρ' ὁδοὶ πολλὰ, καὶ ἄλλα
χρήματα, παρ' ἑβαλλοὶ παρὸς ὁ χεῖρον.
συνεῖποντο δὲ ἐκ δρυφόροι πολλοὶ, οἱ ὅτι τὰ
ἔπιτιθέμενα ἔξωρμημένοι. ὡς ἔχοντο οἱ ἀνα-
βαίντες πλείους, ἢ εἰς διαλίους ἀνθρώπους.
Ὅτι δὲ μαχόμενοι οὐκ ἐδίωκτο λαβεῖν ὁ
χεῖρον, (ἐκ γὰρ ἰάφρος ἢ παρ' αὐτὸ δῖρα ἀνα-
βελήμενη, ἐκ σέλοπος ὅτι τ' ἀναβολῆς, καὶ
τύρσος τ' ἀπολαξίλινα πεποιτημένη) ἀπέ-
βαι ἢ δὲ ἔπεχε χεῖρα. οἱ δὲ ἐπέκριντο αὐτοῖς. ὡς
δὲ οὐκ ἐδίωκτο τ' ἀπελθὴν (ἢ γὰρ ἐφ' εἰὸς ἢ
κατάβασις ἐκ τῆ χεῖρος εἰς πρὸς χεῖρα) ἀ-
πέμποιοι παρὸς Ξενοφῶντα, ὃς ἦν ἄριστος ὀ-
πλίτης. ὁ δὲ ἐλθὼν, λέγει ὅτι ὅτι χεῖρον χρη-
μῶν πολλῶν μεσόν. τῆ το ἔτε λαβὴν διωάμε-
θα· ἰσχυρὸν γὰρ ὅτι ἔτε ἀπελθὴν ῥάδιον. μά-
χοντα γὰρ ἐπέξεληλυτότες, ἐκ τ' ἢ ἀμφοδὸς ἢ ἀφοδὸς
χαλεπὴ ἀκρύσας ταῦτα ὁ Ξενοφῶν, παρ' ὁδοὶ
χαλῶν παρὸς πρὸς χεῖρα, τὸς μὲν ὀπλί-
τας ἐκέλευε δεῖσθαι τὰ ὀπλα· αὐτὸς ὅτι ἀνα-
βάς σὺν τοῖς λοχαγοῖς, ἐσχέπετο πότερον εἴη
κρηττον ἀπάγειν καὶ τὸς ἀναβελήμενους, ἢ καὶ
τὸς ὀπλίτας ἀναβελήμενους, ὡς ἀλόντος αὐτῶ
χεῖρου. ἔδοκ' γὰρ ὁ μὲν ἀπάγειν οὐκ εἶ) ἀ-
νδρῶν πολλῶν νεκρῶν, ἐλθὴν δὲ αὐτῶντο καὶ οἱ λο-
χαγοὶ ὁ χεῖρον καὶ ὁ Ξενοφῶν συνεχώρησε,
τοῖς ἱεροῖς πιστεύσας. οἱ γὰρ μάλιστα ἀποδεδ-
γμένοι ἦσαν, ὅτι μάχη μὲν τ' εἶη, ὁ δὲ τέλος
καλὸν τ' ἔξοδον. καὶ τὸς μὲν λοχαγοὶ πέμ-
ψεν ἀναβελήμενους τὸς ὀπλίτας, αὐτὸς δὲ
ἔμεινεν ἀναχέουσας ἀπὸ τῶν τὸς πελταστας,
καὶ ἔ-

Handwritten marginal notes in a cursive script, likely a commentary or continuation of the text. The notes are written in a smaller hand than the main text and are partially obscured by the binding of the book.

καὶ ἔδενά εἶα ἀκροβολίζεσθαι. ἐπεὶ δὲ ἦκον οἱ ἄ
 ὀπλίται, ἐκέλευσε τὸ λόχον ἕκαστον ποιῆσαι
 τὸ λοχαγῶν ὡς αὐτὸν κέλευσε οἴηται ἀγωνίζεσθαι.
 ἦσαν γὰρ οἱ λοχαγοὶ πλησίον ἀλλήλων, οἱ πόλυ-
 τὰ τὸ χεῖρον ἀλλήλοις παρὲν ἀνδραγαθίας αἰ-
 τεποιούωτο. καὶ οἱ μὲν λοχαγοὶ ταῦτα ἐποίουν,
 ὁ δὲ τοῖς πελτασταῖς πᾶσι παρήγγελλε διηγκυ-
 λισμένοις ἰέναι, ὡς ὀπότῃ σιμῆνῃ, ἀκοντί-
 ζῃν δεῖσθαι καὶ τὸς τοξότας ὅπτι βεβλήσθαι ὅπτι
 τὸν ἄρσεν, ὡς ὀπότῃ σιμῆνῃ, τοξότῃν δεῖ-
 σθαι καὶ τὸς γυμνήτας λίθων ἔχῃν μετὰς τῶν B
 διφθέρας. καὶ τὸς ὅπτι τῆδεῖοις ἐπέμψε τῶν
 ὅπτι μεληθῆναι. ἐπεὶ δὲ πόλυτα παρεσκόλασθαι,
 καὶ οἱ λοχαγοὶ καὶ ὑπολοχαγοὶ, καὶ οἱ ἀξιουῶτες
 τῶν μὴ χεῖροις εἶναι, πόλυτες τῶν τετα-
 γμένοις ἦσαν, καὶ ἀνήλθοις μὲν σιμωέων τὸν δῖον
 δῆς γὰρ ἡ τῶν τεταγμένων ἄρα ὁ χεῖρον. ἐπεὶ δὲ
 ἐπαμαίισαν, καὶ ἡ σάλπιγγς ἐφθόγγετο, καὶ
 αἶμα γὰρ τῶν ἐνυαλίῳ ἠλάλαξαν, καὶ ἔπει-
 δρόμῳ οἱ ὀπλίται. καὶ τὰ βέλη ὁμοῦ ἐφέρετο,
 λόγχαι, τοξόματα, σφενδοναί, πλῆστοι ἐκ C
 τῶν χερῶν λίθοι. ἦσαν δὲ οἱ καὶ πῦρ παροσέ-
 φερον. ὑπὸ δὲ πλήθους τῶν βελῶν ἔλιπον οἱ
 πολέμοι τὰ τε σιμωέματα, καὶ τὰς τύρσας
 ὡς Ἐγασίας τὸν Συμφάλιος καὶ Φιλόξενος
 πελλῶν, καὶ τῶν μὲν οἱ τὰ ὅπλα, ἐκ τῶν
 μόνον ἀνέβησαν, καὶ ἄλλος ἄλλον εἴλεκε, καὶ
 ἄλλος ἀναβέβηκε, καὶ ἡ λώκη ὁ χεῖρον ὡς ἐ-
 δόκη. καὶ οἱ μὲν πελτασταὶ καὶ οἱ ψιλῶν εἰς δρα-
 μόντες ἤρπαζον ὅ, πῆκατος ἐδύνατο. οἱ δὲ Ξε-
 νοφῶν τὰς καὶ τὰς πύλας, ὁ πόσος ἐδύνατο κα-
 τεκάλυψε τὸ ὀπλιτῶν ἕξω. πολέμοι γὰρ ἀπὸ
 ἐφάινοντο ἐπὶ ἀκροῖς πῖνι ἰαχρῶν. ἔ πολλοὶ δὲ
 χεῖρον μεταξύ γυμνῶν κεραιῶν ἐγίνετο ἐν-
 δον, καὶ ἐφθόγγον, οἱ μὲν καὶ ἔχοντες ἀέλαβον,
 τὰ γὰρ δὲ πῖνι καὶ τερῶν μὲν καὶ πολλὸν ἰσχυρῶς
 ἀμφὶ τὰ θύρετρα. καὶ ἐρωτῶν οἱ ἐκ πίπλον-
 τες, ἔλεγον, ὅτι ἄκρα πῖνι εἶδον, καὶ οἱ πο-
 λέμοι πολλοὶ, οἱ παύοισιν ἐκ δεδραμῆτες
 τὸ τὸς ἀθρόωτας. οἱ τῶν ἀνὰ πῖνι ἐκέλευσε
 πολὺ μὲν τὸ κήρυκα, ἰέναι εἴσω τὸν βεβλήθρον E
 πῖνι λαμβάνειν. καὶ τὸ ἐφθόγγον εἴσω πολλοὶ, καὶ
 ὡς τὸς ἐκ πίπλον τῶν οἱ * εἴσω ὡθῆναι, καὶ
 καὶ τὰ κηρύσσοντες πολέμους πῖνι εἴσω τὸ ἄκραν.
 Xenophon proclamare Tolmidem præ-
 conem iussit, ut quicumque spoliolum aliquid capere vellet, ingrederetur. Tum vero
 permulti cum impetu irruebant, eo que factum, ut qui alios propellendo intro tende-
 rent, erumpentes ex arce superarent. Ita rursus hostes ab eis in arcem concluduntur,

neminem eorum velitatione aduersus ho-
 stem vti permittebat. Posteaquam grauis
 armaturæ milites aduenissent, eo modo
 cohortium ductores singulos instruere
 cohortem suam iussit, quo se quam opti-
 me dimicaturos existimarent. Nam pro-
 pe a se inuicem aberant illi ductores co-
 hortium, inter quos hoc toto tempore de
 virtute certamen fuerat. Faciebant impe-
 rata præfecti cohortium, quum interea
 Xenophon cetratos prehensis iaculorum
 amentis progredi iubet, vt posteaquam si-
 gnum ipse dedisset, iacula vibrarent: iti-
 demque sagittarios cum sagittis neruo im-
 positis, vt ipso signum dante sagittas emit-
 terent: velites denique pelles suas lapidi-
 bus refertas habere iussit. Misit etiã quos-
 dam idoneos homines, qui hæc vt fierent,
 curarent. Posteaquam omnia recte com-
 parata erant, & cohortium ductores, &
 horum legati, & alij, qui se nihilo vole-
 bant his deteriores haberi, vniuersi iam in
 acie dispositi stabant, seque mutuo intue-
 bantur. Et erat sane acies ob loci rationem
 iucunda spectatu. Deinde inchoato præ-
 ane, clangenteque tuba, Martium milites
 clamorem tollunt, ac grauis armaturæ pe-
 dites cursu in hostem tendunt. Simul et-
 iam tela, hastæ, sagittæ, fundarum iacula,
 quamplurimi e manibus missi lapides tor-
 quebantur. Ignem quoque nonnulli ad-
 mouebant. Hostes ob telorum multitudi-
 nem & septa lignea, & turre relinquent.
 quo factum, vt Agasias Stymphalius, &
 Philoxenus Pellenensis, positis armis, so-
 la induti tunica adscenderent, atque a-
 lius alium adtraheret, quum non nemo
 Diam ascendisset. Ita captum erat oppidum,
 vti quidem videbatur. Et cetrati cum ve-
 litibus irrumpentes cursu, quod quisque
 poterat, rapiebant. Xenophon interea sta-
 bat ad portas, & grauis armaturæ milites,
 quoscumque poterat, arcebat ingressu.
 Nam hostes alij munitis in iugis conspi-
 ciebantur. Nec magno interiecto tempo-
 ris spatio clamor intus exstitit, fugientibus
 aliis cum iis rebus, quas ceperant, non-
 nullis etiam vulneratis: adeoque magnus
 ad portas prottrudentium sese impetus e-
 rat. Qui elabebantur interrogati, aiebant
 arcem quamdam interiorem esse, ac ma-
 gnam hostium multitudinem, quæ excu-
 sione facta milites, ingressos cederet. Heic
 Xenophon proclamare Tolmidem præ-
 conem iussit, vt quicumque spoliolum aliquid capere vellet, ingrederetur. Tum vero
 permulti cum impetu irruebant, eo que factum, ut qui alios propellendo intro tende-
 rent, erumpentes ex arce superarent. Ita rursus hostes ab eis in arcem concluduntur,

προνοήδης

συμφάλιος
καταδε-
μενος τ.ο.
ε.χ.μ.
περὶ τῆς

πῖνι ἐνδον
αἰθ.

καὶ ἰένω
εἴσω
* εἴσω θῆ-
μενοι

Metropholus
Drilarum
a Græcis
capitur.

diripientibus Græcis, ac secum exportan-
 tibus omnia, quæcumque extra arcem re-
 periebantur. Grauis autem armaturæ mi-
 lites partim ad oppidi septum, partim ad
 viam illam, quæ tendebat in arcem, substi-
 tebant. Interea Xenophon cum ducto-
 ribus cohortium considerabat, ecqua ra-
 tione capi arx posset. Nam id si fieret, sa-
 lutem certam consequuturi erant: cete-
 roqui per futurum difficilis abscessus vide-
 batur. Hac in consideratione dum ver-
 farentur, visum est eum locum plane capi
 non posse. Quapropter ad discessum se-
 se parabant, ac singuli palos sibi proximos
 diruebant, emissis *inutilibus, vt prædas a-
 gerent, cum grauis armaturæ maxima parte:
 retinentibus penes se cohortium du-
 ctoribus eos, quibus quisque fidebat. Post-
 eaquam abscedere ceperunt, complures
 in eos ex arce irruebant, cratibus & ha-
 stis, & tibiæ tegumentis, & galeis Pa-
 phlagonicis armati. Horum alij domos
 conscendebant ex vtraque viæ parte sitas,
 quæ ad arcem tendebat. Quo factum, vt
 tutum non esset eos ad portas in arcem du-
 centes persequi. Quippe tigna ingentia
 de superioribus locis deiciebant, vt par-
 esset in manendo & discedendo difficul-
 tas: præsertim quod nox etiam formidi-
 nem augetet, quæ tum ingruerat. Hoc
 modo pugnantibus, & quosdam ad angu-
 stias redactis, Deus quispiam salutis ap-
 scendæ rationem offert. Nam subito quæ-
 dam ad dextram sita domus exarsit, incer-
 tum cuius opera succensa. Hæc postea-
 quam collapsa est, qui erant in ædibus ad
 dextram sitis diffugiunt. Illud vbi Xeno-
 phon ex re fortuita animaduertisset, etiam
 succendi fitas ad sinistram domos iubet.
 Ex quod essent lignæ, celeriter exure-
 bantur. Itaque hostes, qui has occupant,
 & ipsi fuga dilabebantur. Soli iam molesti
 erant illi, quos habebant a fronte. Nam
 perspicere palam poterat, futurum, vt hi
 Græcis exeuntibus, ac* descensuris a ter-
 go incumberent. Hæc Xenophon eis,
 quotquot extra telorum ictus erant, man-
 dat; vt ligna loco inter ipsos & hostes me-
 dio comportarent. Ea quum satis multa
 iam congesta essent, succensa sunt. Etiam
 proximis vallo ædibus ignem iniiciebant,
 vt his rebus hostes distinerentur. Ita vix
 tandem ex hoc loco euadebant, igne in-
 ter ipsos & hostes excitato: quo & oppi-
 dum vniuersum cum ædibus, turribus, septis,
 rebusque ceteris omnibus, arce sola
 excepta, conflagrauit. Postridie Græci cum
 comætu discedunt. Sed quia sibi
 a descensu versus Trapezuntem metuebant,
 quod & præceps & angustus esset,

hoc est,
 salomibus
 sarcinas
 vehenti-
 bus.

Difficilis
 Græcorum
 a Metro-
 poli Dri-
 larum ab-
 scessus.

Casus for-
 tuitus Xe-
 nophonti
 consilium
 summini-
 strat.

Sequitur le-
 ctionem
 marginis.

Strategæ

καὶ τὰ μὲν ἔξω τῆς ἀρκῆς πύργα διηρπάθη, καὶ
 ἔξεκράτισαν οἱ Ἕλληες οἱ δὲ ὀπλίται ἐθεντο ἰὰ
 ὄπλα, οἱ μὲν αὖτε τὸ σαύρωμα, οἱ δὲ καὶ τὸ παύ-
 δον τὸ ἐπὶ τῆς ἀρκῆς φέρει. ὁ δὲ Ξενοφῶν καὶ οἱ
 λοχαγοὶ ἐσκόπουν, εἰ οἶον τὸ εἶναι τῆς ἀρκῆς λαβεῖν.
 ἡ δὲ ἔτι σωτηρία ἀσφαλῆς διήκων ἡ παλῆ-
 λεπον ἐδόκει εἶναι ἀπὸ τῆς σχετικῆς δ' αὐτοῖς
 ἐδόξε πύργα πασιν ἀιδῶτον εἶναι τὸ χειρὶον ἐν-
 τῶν παρεσκευάστον τῶν ἀφοδῶν, καὶ ἴσως μὲν σαυ-
 ρῆς ἕκαστοι τῶς καθ' αὐτῶς διήκων, καὶ τῶς τῶν ἀφοδῶν
 Β χειρὶς ἐφ' ἀρπάξας ἐξέπεμπον, καὶ τὸ ὀπλίτῶν ὄρους
 πληθὺς, κατέλιπον ἡ οἱ λοχαγοὶ οἱς ἕκαστος ἐ-
 πίστευεν. ἐπεὶ δὲ ἤρξαντο ἀποχωρεῖν, ἐπέεθεον ἐν-
 δοθεν πολλοὶ, γέροντες καὶ λείχας ἐχούσας, καὶ κρημ-
 νιστάς, καὶ κρατὶ παφλαγονικά. καὶ διήκων τῶν
 οἰκίας ἀνέβαινον τὰς ἐνθεν καὶ ἐνθεν τὸ εἶς τῆς ἀρκῆς
 φέρειστος ὁ δὲ ὡς τὸ εἶναι διώκων ἀσφαλῆς ἦν αὐ-
 τῶς καὶ τῶν πύργων τῶς εἰς τῆς ἀρκῆς φέρειστος.
 καὶ γὰρ ζύλα μεγάλα ἐπερρίπτην αἰώων, ὡς τε
 χαλεπὸν ἦν καὶ μὲν καὶ ἀπίενα καὶ ἡ νύξ φοβε-
 ρὰ ἦν ἐπιπύσα. μακροδύων δὲ αὐτῶν καὶ ἀπὸ μα-
 κροδύων, θεῶν τις αὐτοῖς μακροδύων σωτηρίας δι-
 δωσιν. ἔξαπίνης γὰρ ἀνέλαμψεν οἰκία τῶν ἐν δε-
 ξιά, ὅτι δὴ ἀνάφαντος. ὡς δὲ αὐτὴ σμυέπι-
 πην, ἐφύθρον οἱ ἀπὸ τῶν ἐν δεξιά οἰκίαν. ὡς δὲ
 ἔμαθον ὁ Ξενοφῶν τὸ τοῦ τῶν τύχης, ἐνά-
 πτην ἐκέλευε καὶ τῶν ἐν δεξιά οἰκίας. αἱ δὲ
 ζύλινα ἦσαν ὡς τε καὶ ταχὺ ἐκείνοιο. ἐφύθρον
 οἶον καὶ οἱ ἀπὸ τῶν οἰκίαν. οἱ δὲ καὶ σῶμα δὴ
 ἐπιμόνοι ἐλύπου, καὶ δὴ λυγροῖσαν ὅτι ἐπιχει-
 ροῦνται ἐπὶ τῆς ἐξόδου τε καὶ τῶν ἐκβάσει. ἐν τῶν κατε-
 τῶν γέλλει φορῶν ζύλα ὅσοι ἐπὶ χερσὶν ἔξω
 ὄντες τῶν βελῶν εἰς τὸ μέσον ἑαυτῶν καὶ τῶν
 πολεμίων. ἐπεὶ δὲ ἴκανα ἦδη ἦν, ἐνήσαν.
 ἐνήσαν δὲ καὶ τῶν παρ' αὐτὸ τὸ χερσὶν οἰκίας,
 οἰκίας, ὅπως οἱ πολέμοι ἀμφὶ τῶντα ἔχουεν.
 οὕτω μάλιστα ἀπὸ τῶν χειρῶν, πῦρ ἐν
 μέσῳ ἑαυτῶν καὶ τῶν πολεμίων ποιησάμε-
 νοι. καὶ κατεκαύθη πᾶσα ἡ πόλις, καὶ αἱ οἰ-
 κία, καὶ αἱ τύρσες, καὶ τὰ σαύρωμα, καὶ
 Ε πᾶλλα πύργα πλεῖν τῆς ἀρκῆς. τῆ δὲ ὑπε-
 ραῖα ἀπέθεσαν οἱ Ἕλληες, ἔχοντες τὰ ἐπιτή-
 δεια. ἐπεὶ δὲ πλεῖν κατέβασιν ἐφοβοῦντο πλεῖν
 εἰς τῶν πεζοῦντα (περὶ τῆς γὰρ ἡ καὶ τῆς)
 μευδε-

Handwritten marginal notes in Greek script, including phrases like "καὶ τὰ μὲν ἔξω τῆς ἀρκῆς πύργα διηρπάθη" and other commentary.

φιδενέδραν ἐποίησαν. καὶ ἀνὴρ μυσὸς ὁ γέ-
 νος, καὶ τὸ ὄνομα τὸ εἶχον, τῶν κρητῶν τ' ἀβῶν
 τέτταρας ἢ πέντε, ἐμύειν ἐν λασίῳ χωρίῳ, καὶ
 παρθεποιήτο τοῖς πολεμίοις πρὸς αὐτὸν λαοθά-
 νην. αἱ δὲ πέλται αὐτῶν τ' ἀμῆ καὶ δμῆ διεφαινον-
 το, χαλκῆ οὖσα. οἱ μὲν οὖν πολέμοι, ταῦτα
 θεωρῶντες, ἐφοβουῦτο ὡς ἐνέδραν εἶσαν· ἡ δὲ
 φρασίαν ἐν τῷ κρητῶν ἐπέειπε. ἐπεὶ δὲ ἐδόκει ἰκα-
 νὸν ἦδη ὑπερληλυθέναι τὰ μυσῶν, ἐσήμηνε
 Φύλαξ ἀνὰ κράτος, καὶ ὡς ἔξανατος Φύλαξ,
 καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, καὶ οἱ μὲν δμῶν κρητῶν (ἀλί-
 σκεαθαι γὰρ ἔφασαν τὰ δρόμῳ) ἐκπεσόντες
 ἐκ τῆς ὁδοῦ, εἰς ὑλίω καὶ τὰς νάπας κυλινδύ-
 μμοι ἐσώθησαν. ὁ μυσὸς δὲ καὶ τὴν ὁδὸν Φύ-
 λαξ, ἐβόα βοηθεῖν καὶ ἐβοήθησαν αὐτῷ, καὶ ἀ-
 νέλαβον τὸ βωμόν. καὶ αὐτοὶ ἔπι πόδα ἀνε-
 χώρησαι βαλλόμενοι οἱ βοηθήσαντες, καὶ ἀπὸ
 τοῦ βωμοῦ λίθους τῶν κρητῶν οὕτως ἀφικνουῦ-
 νται ἔπι τὸ φρατόπεδον, πύρρες σῶοι ὄντες.
 ἐπεὶ δὲ οὔτε ὁ Χερεισόφος ἦκεν, οὔτε πλοῖα
 ἰκθὰ ἴω, οὔτε ἔπι τῆς ἴω λαμβάνειν ἔ-
 πι, ἐδόκει ἀπιτέον εἶναι. καὶ ἐς μὲν τὰ πλοῖα
 τὸς τε ἀδενουῦται ἐβίβασαν, καὶ τὸς
 ὑπὸ τέτταρα ἔτη, καὶ παῖδας, καὶ
 ζῴων, καὶ τῶν σκυλῶν ὅσα μὴ ἀνάγκη
 ἴω ἔχον· καὶ Φιλήσιον καὶ Σοφάνετον τὸς
 παρθεποιήτοισι τῶν φρατηγῶν εἰς βίβασαντες,
 τούτων ἐκέλευον ἔπι μελεσθαι· οἱ δὲ ἄλλοι
 ἐπορεύοντο. ἡ δὲ ὁδὸς ὁδοποιουμένη ἴω, καὶ
 ἀφικνουῦνται πορθόμενοι εἰς κεραιῶντα
 τριτάτοι, πόλιν ἐλλυϊίδα, ἔπι τῆς θαλάσ-
 σης, σινωπέων ἀποικον, ἐν τῇ καλῆς χύρα. ἐν-
 ταῦτα ἔμειναν ἡμέρας δέκα, καὶ ἔξεταισι ἐν
 τοῖς ὅπλοις ἴω καὶ ἀειθμῶν, καὶ ἐχρόντο ὁ-
 κλακίχλιοι καὶ ἔξακίοι. οὗτοι ἐσώθησαν
 ἐκ τῶν ἀμφὶ τὸς μυρίοις. οἱ δὲ ἄλλοι ἀπώ-
 λοντο ὑπὸ τε πολεμίων, καὶ χιόνος, καὶ εἰς
 τὸ ἴω νόσῳ. ἐν ταῦτο δὲ λαμβάνοισι τὸ τ' ἀφ' αἰ-
 χμυδῶτων γρόμμοι ἀργύριοι, καὶ τ' δεκάτην,
 ἴω τῷ Ἀπόλλωνι ἐξέδον, καὶ τῇ ἑφεσία Ἀρτέ-
 μιδι, διέλαβον οἱ φρατηγῶν, ὁ μέρους ἑκάστος
 φυλάττειν τοῖς θεοῖς. ἀπὸ τῶν Χερεισόφου Νέων
 ὁ ἀσινάμος ἐλάβε. Ξενοφῶν οὖν τὸ μὲν τῷ Ἀ-
 πόλλωνος δῶμα ποιησάμενος, δῶμα τῷ θεῷ
 εἰς τὸ ἐν δελφοῖς τῶν ἀπυλαίων θεῶν ἐν, καὶ
 ἐπέγραψε τὸ, τὸ αὐτὸ ὄνομα, καὶ τῷ Προξένου,

fictis insidiis hostem adgrediuntur. Mysus
 quidam & patria & nomine, secū adsum-
 ptis quatuor aut quinque Cretēfibus, in lo-
 co ex arboribus denso subsidebat, ac dare
 se operam simulabat, ut istis clam hostibus
 esset. Horum peltæ, quæ essent æreæ, ab
 hac atque illa parte dilucebāt. Quæ quum
 hostes perspicerent, tamquam infidiæ istis
 laterent, metuebant sibi: descendente in-
 terea exercitu nostro. Eum Mysus ubi satis
 iam longe processisse putabat, signum suis
 dabat, ut quantis possent viribus fugerent.
 Itaque confurgens cum aliis, quos secum
 habebat, fugam arripit. Cretenses, quod
 futurum fuisset dicerent, ut cursu victi ca-
 perentur; de via se proripientes in syluam,
 perque saltus deuoluti, salutis suæ consul-
 erunt. Mysus in ipsa via fugiebat, & cla-
 mando suorum opem implorabat. Fere-
 bant illi auxilium, ac vulneratum recipie-
 bant. Quumque iaculis peteretur, ceden-
 do pedem referebant; nonnullis Cretensi-
 bus in hostem sagittas vicissim eiaculanti-
 bus. Ita factum, ut omnes salui & incolum-
 es ad castra reuerteretur. Et quia neque
 Cherisophus redibat, neque nauium satis
 magna erat copia, neque capi alicunde cō-
 meatus deinceps poterat: visum est, disce-
 dendum esse. Quapropter in nauigia labo-
 rantes aduersa valetudine cum iis, qui an-
 num quadragesimum excefferant, itemq;
 pueros, mulierculas, vasa, quorum vsus
 necessarius non erat, imponunt: commissa
 horum cura Philesio & Sophaneto, qui
 maximi natu inter prætores erant. Cete-
 ri pedites iter faciebant, iam pridem com-
 mode munita via. Quum triduum totum
 proficiscendo consumsissent, Cerasuntem
 veniunt. Id oppidum Græcum est, ad ma-
 re situm, Sinopensium in Colchide colo-
 nia. Dies heic decem substitere, quibus in-
 stituta lustratione, cæsa sunt militum octo
 millia, sexcenti. Hi ex cetero fere, salui e-
 tiaferant: quum reliqui partim per hostiles
 incurfiones, partim a niuibus, partim etiā
 morbo consumti periissent. Ibidem pecu-
 niam, quā ex captiuis redegerant, partiun-
 tur: atque etiam decumam, quam Apollini
 & Ephesîæ Dianæ exemerant, ita duces
 distribuunt; ut quilibet ipsorum hisce diis
 aliquam partem eius adseruaret. Cheriso-
 phi loco Neoni Asinensi pars vna tradita
 est. Xenophon quum donarium Apollini
 confecisset, in thesaurum illud Athenien-
 sium, qui Delphis est, consecratum repo-
 suit: quum & suum, & Proxeni hospitis sui,

λαβών
δέκα, ἔμ.

ἄλλοι
ἄλλοι

mate Gra-
ci uisur.

Græci in
itinere
pergunt.

Numerus
Græcorū,
qui salui
euasere.

Xenophō-
tis religio.

Xenopho-
nis in exilio.

Xenopho-
nis in deli-
gendo loco,
qui Diana
consecratur,
indus-
tria.

qui cum Clearcho occubuerat, nomē in-
scripsisset. Quod vero Dianæ dedicatum
erat, id quo tempore cum Agesilao ex A-
sia in Bœotiam proficiscebatur, apud Me-
gabyzum ædituum Dianæ reliquit. Vide-
batur enim illo itinere aleam prælij cum
Agesilao apud Coroneam subiturus. Ita-
que mandatum dedit, in hanc sententiam:
Si saluus ipse euasisset e prælio, restitu-
endam sibi esse pecuniam sacram: sin aliquid
humanitus ei accideret, Megabyzus illam
Dianæ dedicaret, confectō donario, quod
Deæ gratissimum fore arbitraretur. Post-
ea vero, quum esset in exilio Xenophon,
ac iam Scilunte habitaret, quod oppidum
a Lacedæmoniis propter Olympiam con-
ditum erat: venit ad Olympiam spectandi
gratia Megabyzus, ac depositum Xeno-
phonti restituit. Eo recepto Xenophon, a-
grū illo loco Deæ mercatus est, qui Apol-
linis oraculo demonstratus erat. Perlabi-
tur cum agrum Sellenus amnis. Itidem a-
pud Ephesum propter eadem Dianæ Ephe-
siæ Sellenus fluius præterfluit. Uterque
pisces habet, & conchas. Præter hæc in eo,
qui ad Sciluntem est, agro, venari feras om-
nes, quæcumque indagando capiuntur,
licet. Templum etiam, cum ara, de pecu-
nia sacra exstruxit, ac post id tēporis sem-
per consecratis fructuum agri decumis, sa-
crum Deæ faciebat. Earum feriarū & mun-
cipes, & finitimi, tam viri, quam femine,
participes erant. Et sumministrat iis Dea,
qui agitant cōiuiua, farinas cum panibus,
vino, pecunia, bellariis. Præterea partem
eorum, quæ vel e pascuis sacris mactantur,
vel venando capiuntur. Xenophontis en-
im, & ceterorum municipum filij ad ce-
lebritatem hæc venationem instituebant,
quibus etiam viri se in venando adiunge-
bant, qui vellent. Itaque partim ex agro sa-
cro, partim ex Pholoe apri, capræ, cerui
capiebantur. Locus ipse qua in Olympiam
Lacedæmone itur, ad stadia x x a Iouis O-
lympij fano abest. Idem & nemora com-
plectitur, & montes refertos arboribus; vt
in eis & fues, & capræ, & oues, & equi fati-
pastus habeant: quo fit, vt eorum, qui ad
celebritatem hanc se conferunt, etiam iu-
menta abunde satientur. Propter fanum
lucus est hortensibus arboribus confitus,
in quo erant omnia, quæcumque postea-
quam maturuerūt, esculenta sunt. Fanum
ipsum, vt paruum magni, similitudinem
Ephesini refert: itemque simulacrū, vt
cupressinum, Ephesino aureo simile est.

ὅς οὐ Κλεάρχῳ ἀπέθανε. ξένος γὰρ αὐ-
τῷ. ὃ δὲ τῆς Ἀρτέμιδος τῆς ἐφεσίας, ὅτε ἀ-
πὴς οὐκ Ἀγησιλάῳ ἐκ τῆς ἀσίας πρὶν εἰς
βοιωτῆς ὁδὸν, κατέλιπε τὸν Μεγαβύζῳ
τῆς Ἀρτέμιδος νεώτερον, ὅτι αὐτὸς κινδύ-
νισαν ἔδοκει ἰέναι μὲν Ἀγησιλάου ἐκ κορω-
νεία. καὶ ἐπέσφλεν, αὐτὸν μὲν αὐτὸς σαθῆ, ἑαυτῷ
ἀποδοῦναι εἰ δὲ πὶ πάντοι, ἀναθῆναι, ποιησά-
μενον τῆ Ἀρτέμιδι ὅ, πὶ οἷοιτο χρῆσθαι τῆ
θεῷ. ἐπεὶ δὲ ἔφυγε Ξενοφῶν, καλοικουῶτος
βῆδ' ἑαυτῷ ἐκ σκιλευῶν, ὑπὸ τῆς λακεδαί-
μονίων τοικιθέντος τῆς πρὶν Ὀλυμπίας, ἀοικισθέν-
τος φικησθαι Μεγαβύζος εἰς Ὀλυμπίαν θεωρή-
σαν, καὶ ἀποδίδωσι πρὶν τὸν καταθῆναι αὐτῷ.
Ξενοφῶν δ' ἑλθὼν, χρεῖον ὠνήσθαι τῆ
θεῷ, ὅπου αἰσθῆν ὁ θεός. ἔτυχε δ' Ἀφάρρέων
Ἀφ' ἧς χρεῖον ποταμὸς σελλωνοῦ. καὶ ἐν ἐ-
φέσῳ δ' ὡς τῆς ἐφεσίας Ἀρτέμιδος νεῶν
σελλωνοῦ ποταμὸς Ἀφάρρῳ, καὶ ἰχθύες τὸ ἐν
ἀμφοτέροις εἰσὶ, καὶ χέχρα. ἐν δὲ τῷ σκιλευῶ-
ν ἐν σκιλευῶ-
ν χρεῖον καὶ θῆρας πρῶτων, ὅποσα ἔστιν ἀ-
γροδόμενα θηρία. ἐποίησε δὲ καὶ ναὸν, καὶ βω-
μὸν, ἀπὸ τῆς ἱεροῦ ἀργυρίου καὶ πολλοῦτον αἰεὶ
δεκατρίων τὰ ἐκ τῆς ἀγροῦ ὠραία, θυσίαν
ἐποίησεν τῆ θεῷ. καὶ πρῶτες οἱ πολῖται καὶ οἱ τὸ πρό-
χειρον ἀνδρες καὶ γυναῖκες μετέχον τῆς ἐορ-
τῆς. * παρέχεται δὲ ἡ θεὸς τοῖς σκιλευῶσιν ἀλφίτα, * παρέχει
ἀρτίους, οἶνον [ἀργυρία*, βαγῆματα, καὶ τῆς τοῖς σκι-
λευῶσιν ἀπὸ τῆς ἱεροῦ νομῆς λάχος, καὶ τῆς
θηροδόμενων δέ. καὶ γὰρ θῆραν ἐποιοῦν-
το εἰς πρὶν ἐορτῶν οἱ τε Ξενοφῶντος παῖδες,
καὶ οἱ τῆς ἄλλων πολῖται. οἱ δὲ βουλόμε-
νοι καὶ ἀνδρες σκευῶν, καὶ ἡλίσκετο πρὶν
μὲν δὲ αὐτῷ τῷ ἱεροῦ χρεῖον, τὰ δὲ ἐκ
τῆς φοδείης, σῦες καὶ δορκάδες καὶ ἔλα-
φοι. ἐστὶ δὲ ὁ τόπος, ἢ ἐκ λακεδαίμονος εἰς
Ὀλυμπίαν πορεύονται, ὡς εἴχουσι εἰδέναι ἀπὸ
τῆς ἐν Ὀλυμπίᾳ Διὸς ἱεροῦ. ἐνὶ δὲ ἐν τῷ
τῷ ἱεροῦ τόπῳ καὶ ἄλλοι καὶ ὄρη δένδρων με-
τὰ, ἰχθῆα καὶ σῦς καὶ τὰ ἄλλα καὶ οἷς βέβη-
καὶ ἰπποῖς, ὡς εἴχουσι τὰ τῆς εἰς πρὶν ἐορτῶν ἰόν-
των ὑποζύγια θύω χρεῖον. ὡς δὲ αὐτὸν τὸ
ναὸν ἄλλος ἡμέρων δειδρῶν ἐφυτῶσεν, ὅσα
ἔστι βωκτὰ, ὠραία. ὁ δὲ ναὸς, ὡς μικρὸς μεγάλ-
λω, τὰς ἐν ἐφέσῳ εἰκασθαι, καὶ ὁ ἕορανον ἑοι-
κεν ὡς κυπαρίσσινον χρυσοῦ ὅτι τὰς ἐν ἐφέσῳ.
καὶ γήλη

καὶ ἐπὶ τῆς ἐστῆκε τῶν ἱερῶν τὰ ἱερὰ τὰ ναὸν Γράμμαλα ἔχουσα,
 ΙΕΡΟΣ Ο ΧΩΡΟΣ ΤΗΣ ΑΡΤΕΜΙΔΟΣ.
 τὸ ἔχοντα καὶ κερπούμενον, πλὴν μὲν δεκάτιον
 καταδύειν ἐκάστου ἔτους, ἔκ τ' τῆς ἑσπέρου τὸν
 ναὸν ἔπι τοὺς ἀλάζην. εἰ δὲ τις μὴ ποιῇ ταῦτα,
 τῆς θεᾶς μελήσει. ἔκ κεραθῶντος ὃ καὶ θάλασσαν
 τὸν μὲν ἐχομίζοντο οἱ ἄλλοι καὶ παρὰ θέν, οἱ δὲ ἀλλοί
 καὶ γὰρ ἐπορεύοντο. ἐπεὶ δὲ ἦσαν ἔπι τοῖς
 μωσυνοίκων οἰοῖς, πέμπουσιν εἰς ἀλλοίς Τι-
 μησίθεον τὸν βασιλεύοντα, παρὰ θέν ὄντα τῶν
 μωσυνοίκων, ἐρωτῶντες, πότερον ὡς ἀφ' ἑ-
 λίας ἢ ὡς ἀφ' ἑπολεμίας τὸ πορεύονται τὴν χῶ-
 ραν. οἱ δὲ εἶπον, ὅτι εἰ ἀλλοί σφεν. ἔπι τῶν ἰδὲ τοῖς
 χερσὶ οἰς. ἀλλοίθεν λέγει Τιμησίθεος ὅτι πολέ-
 μοι εἰσὶν ἀλλοίς οἱ ἔκ τ' ἐπέκθηνα. καὶ ἐδόκη κα-
 λέσαι ἐκείνας, εἰ βούλοιντο συμμαχίαν ποιῆ-
 σασθαι. καὶ πεμφθεὶς ὁ Τιμησίθεος ἦκεν ἀγων-
 τὴν δὲ ἔχοντα. ἐπεὶ δὲ ἀφίχοντο, συνηλθον οἱ τε
 τῶν μωσυνοίκων ἀρχοὶ καὶ οἱ στρατηγὸι τῶν
 ἐλλήνων. καὶ ἔλεγε μὲν Ξενοφῶν, ἡρμύδου δὲ
 Τιμησίθεος. Ὡς ἀνδρες μωσυνοίχοι, ἡμεῖς τὸ δι-
 ελθεῖν βουλόμεθα εἰς τὴν ἑλλάδα περὶ τῆς πλοῖα
 γὰρ ἔκ ἑχομεν. καλοῦσι δὲ ἔποι ἡμεῖς, οἱ ἀ-
 κούοντες ὑμῶν πολέμους εἶναι. εἰ οὖν βούλεσθε,
 ἔξεστιν ὑμῶν ἡμεῖς λαβόντες συμμαχίαν, καὶ τιμω-
 ρήσασθαι εἴ τι πάρος ὑμῶν εἴποι ἡδίκησαν, καὶ
 ἑλοῖσθαι ὑμῶν ὑπηκόους εἶναι τῶν τοῖς. εἰ δὲ ἡμεῖς
 ἀφῆσθε, σκέψασθε πόθεν ἀλλοίς ἀνὸς τσαύτην
 διώσασθαι λάβοιτε σύμμαχον. παρὰ θέν ταῦτα ἀ-
 πεκρίνατο ὁ ἀρχὸν τῶν μωσυνοίκων, ὅτι καὶ
 βούλοιο ταῦτα, καὶ δέχοιο πλὴν συμμαχίαν. D
 ἀγέλε δὲ, ἔφη ὁ Ξενοφῶν, τί ἡμῶν δεήσειτε
 χρῆσασθαι, ἀνὸς συμμαχοῖ ὑμῶν ἡρώμεθα; καὶ
 ὑμεῖς τὸ ποιοῖτε ἡμεῖς ὑμῶν συμμαχίαν παρὰ
 τὸν Διόδωρον; οἱ δὲ εἶπον, ὅτι ἰχθυοὶ ἐσμὲν εἰς τὴν χῶ-
 ραν εἰς ἑσθῆν ἔκ τ' ἔπι θάλασσαν [τὸ τῶν ὑ-
 μῶν καὶ ἡμῶν πολέμων, καὶ δὲ ἑσθῆ ὑμῶν πέμ-
 ψαντες ἡμεῖς καὶ ἀνδρας, οἱ τίνες ὑμῶν συμμα-
 χουῦσθαι τε, καὶ πλὴν ὁδοὺν ἡγήσονται. ἔπι τῶν τοῖς
 πλοῖα δόντες, καὶ λαβόντες, ἀφίχοντο καὶ ἦσαν τῆ
 ὑπεραία ἀγῶντες τριακόντα πλοῖα μονόξυ-
 λα, καὶ ἑκατὸν ἑξήκοντα ἀνδρας, ὧν οἱ μὲν δύο ἐκ-
 βάντες, εἰς ταξὶν ἔθεντο τὰ ὄπλα. ὁ δὲ εἰς ἑμε-
 νε. καὶ οἱ μὲν, λαβόντες τὰ πλοῖα, ἀπέπλευ-
 σαν ὡς παρὰ ἀπὸ ἑκατὸν μάλιστα τὸι χερσὶ, ἀν-
 τὸν

A Propter fanum pila erecta, quæ has litteras
 continet: FVNDVS DIANÆ SACER.
 Hoc qui possessor fruitur, quotannis cōse-
 crato decumam. de reliquo fanum fartum
 tectum conseruato. Si quis non fecerit,
 Dea vindex esto. Post hæc a Cerasunte
 mari quidem ij, qui prius, vehebantur: ce-
 teri terrestri itinere pergebant. Posteaquæ
 Mosynæcorum fines adtignissent, Timesi-
 theum Trapezuntium ad eos mittunt, qui
 erat Mosynæcorum hospes. Per hunc in-
 terrogant, vtrum tamquam per pacatum,
 an hostilem agrum iter Græcis faciendum
 esset. Illi, quod munitionibus locorum fi-
 derent, sibi perinde fore respondent. Tum
 Timesitheus narrat, esse his hostes illos,
 qui vltcrius habitarent. Quare visum est,
 hos esse de ineunda societate belli adpel-
 landos. Missus est igitur ad eos Timesithe-
 us, qui cum magistratibus gentis rediit.
 Postea quam aduenissent, ac iam tum Mo-
 synæcorum magistratus, tum Græcorum
 prætores cōgressi essent; Xenophon hanc
 orationem habuit, interpretate ipsius ver-
 ba Timesitheo: Cupimus nos, Mosynæci,
 pedestri itinere Græciam petere, quum a
 nauigiis destituamur. Verum impedimur
 ab iis, quos vobiscum inimicitias exercere
 audimus. Quapropter, si voletis, licet iam
 vobis nos socios adiungere: licet iniurias,
 quibus vmquam vos illi adfecerunt, vlcis-
 sci: efficere denique, vt in posterum vestro
 illi imperio pareant. Quod si nos dimiserit-
 tis, circumspicite tandem, vnde tantum
 exercitum accepturi sitis, qui vobis opitu-
 letur. Ad ea qui summum apud Mosynæ-
 cos magistratum gerebat, ita respondit: vt
 significaret, & velle se hæc, & societatem
 admittere. Tum Xenophon: Agite vero,
 ait, quanam in re nostra vobis opus erit o-
 pera? itidem vos quid adiuuēti nobis ad-
 ferre poteritis ad hoc, vt transitus nobis
 concedatur? Nobis, inquiunt, virium satis
 est ad inuadendum ab altera parte illorum
 agrum, quos hostes communes habemus:
 ac nihilo sequius huc ad vos tū naues, tum
 milites mittemus, qui & auxilio vobis sint,
 & viam commonstrent. His condicione-
 bus quum vtrimque data & accepta fides
 esset, ad suos abiere. Postridie cū c c c lin-
 tribus aderant, quibus singulis terni homi-
 nes continebantur. Ex his duo de lintribus
 egressi, ad Græcorum aciem se adiunge-
 bant: vnus in nauigio manebat. Itaque
 sumtis quidam lintribus, abnauigarunt.
 reliqui se hoc modo in aciem disposue-
 runt. Stabant cēturiatim tamquam chori,
 Gg 2

Mosynæcorum na-
tio.

περὶ οὗτο

δὲ οὗτο

πὶ οὗτο

ἐξήπαρ

oppositis sibi seriebus, omnes instructi de-
 fis cratibus, ex alborum boum coriis, he-
 deræ folij forma: dextra sex cubitum tra-
 gulam tenebant, cuius anterior pars cuspi-
 dem habebat, posterior formam ligni pi-
 larem. Tunicis supra genua induti erant,
 quarum erat ea crassities, quæ lineæ fasciæ,
 qua stragula vestis constringitur. In capite
 coriaceas galeas, Paphlagonicis confimi-
 les gestabant; quarum in medio spira tor-
 tilis erat, quam proxime tiaræ formam re-
 ferens. Habebant & securæ ferreas. Post
 hæc quum vnus ex eis præcinuisset, ceteri
 omnes cū cantu incedebant ad numerum;
 perq; Græcorum ordines & armatos pro-
 gressi, recta tēdebant in hostem ad castel-
 lum, quod expugnari facillime posse vide-
 batur. Situm hoc erat ante oppidum, quod
 ipsi Metropolim adpellabant, & quo con-
 tinebatur id, quod apud Mosynæcos sum-
 mum erat, de quo bellum inter ipsos gere-
 batur. Nam quolibet tempore, qui eo po-
 tirētur, ij se Mosynæcos vniuersos in offi-
 cio & potestate sua retinere posse arbitra-
 bantur. Atq; hoc aiebant Græcorum socij
 ab hostibus nullo iure teneri, qui eo, quod
 communitatis esset, occupato, aliena vsur-
 parent. Sequebantur hos Græci quidam,
 non ex ducum imperio, sed prædæ causa.
 Hostes accedentibus nostris primum qui-
 escebant. Quum autem prope a castello
 abessent, excursionē facta, in fugā eos ver-
 tunt, ac barbarorum cōplures; Græcorum,
 qui cum eis adscenderant, nōnullos inter-
 faciunt: neq; a persequendo desistunt, do-
 nec Græcos suis opem ferre viderēt. Tum
 vero conuersi discedebant, & præcisa in-
 terfectorum capita tum Græcis, tum hosti-
 bus suis ostentabant; simulque certo quo-
 dam modo cantantes, tripudiabant. Græci
 permolestē ferebant, hostes audentiores
 esse factos; ac Græcos, qui se satis magno
 numero barbaris adiunxerāt, fugisse. Ne-
 que enim hac tora in expeditione quid-
 quam huiusmodi commiserant. Atq; heic
 cōuocatis Græcis Xenophon, in hanc sen-
 tentiam loquutus est: Non est, milites, cur
 animis deiectis ob ea, quæ accidere, sitis.
 Quippe non minus boni, quam mali vobis
 cōtigat. Primū enim certo iam vobis con-
 stat, eos, qui futuri sunt itineris nostri
 duces, reabsē hostili esse in illos animo,
 quos itidem nos hostiū loco necessario
 ducimus. Deinde Græci nostri, qui a-
 cie nostra posthabita, se barbaris adiun-
 ctos eadem putarunt gerere posse, quæ
 nobiscum perfecere, pœnas dederunt.

Mosynæco-
 rum, qui se
 eum Græ-
 cis coniun-
 xerant, te-
 meritas.

Α υσιγχιώτες ἀλλήλοις, ἔχοντες γέρρα πύργους
 λακῶν βοῶν δασέα, εἰκασμένα κητῶν πετά-
 λω· οἱ δὲ τῆ δόξια παλτῶν ὡς ἐξάπηχυ, ἔμ-
 ποροῦν μὲν λόγχῃ ἔχον, ὅτιθεν δὲ αὐτῶν
 τῶ ξύλου σφαιροειδές. χιτωνίσκος δὲ ἐνεδε-
 δύεσαν ὑπὸ γνάτων, πάχος ὡς λιγύρω-
 μα βδέσμου. ὅπτι ὃ τῆ κεφαλῆ κρένη σκύπι-
 λα, οἰάσθαι τὰ παφλαγονικά, κράβυλον ἔχον-
 τας· καὶ μέσον ἐπίπυκτον ἡεροειδῆ. εἶχον δὲ καὶ
 ἀγρῶδες σιδηρεῖς. οἱ τῶθεν δὲ ἤρχε μὲν αὐ-
 τῶν εἰς, οἱ δὲ ἄλλοι πύργους ἀδόντες ἐπορεύον-
 το ἐν ῥυθμῷ, καὶ διεληθόντες ἀλλήλων τὰς ἑσων
 καὶ ἀλλήλων τῶν ὀπλων τῶν ἐλλήνων, ἐπορεύον-
 το ἀθίς πρὸς τὸς πολεμίους, ὅτι χρεῖον, ὅ
 ἐδόκει ὅτι μαχόμενον εἶ. ἔκειτο δὲ τὸ πρὸς
 τῆς πόλεως, τῆς μητροπόλεως καλουμένης
 αὐτοῖς, καὶ ἐχούσης τὸ ἀκρότατον τῶν μοσυνοί-
 κων, καὶ πρὸς τοῦτου ὁ πόλεμος ἦν. οἱ γὰρ αὖτε
 τῶν ἔχοντες ἐδόκει εἶχεσθαι πύργων μο-
 συνοίκων εἶ. καὶ ἔφασαν τοῖς οὐ δικαίως
 ἔχον τῶν, ἀλλὰ κριτὸν ὄν καὶ ἀλαβόντας
 πλεονεκτῆν. εἶποντο δὲ αὐτοῖς καὶ τῶν ἐλλή-
 νων πινές, οὐ λαχόντες ὑπὸ τῶν στρατηγῶν,
 ἀλλὰ παρὰ τῆς ἐνεκῆν. οἱ δὲ πολεμιοὶ, τῶν πο-
 ρεῖοντων, τῶν μὲν ἡσύχαζον· ἐπεὶ δὲ ἐκίς ἐγέ-
 νοντο τῶ χρεῖον, ἐκδραμόντες βέπονται αὐ-
 τῶς, καὶ ἀπέκτεθαι συχοῖς τῶν βαρβαρίων,
 καὶ τῶν σωμαβαταίων ἐλλήνων πινάς· καὶ ἐδῶ-
 κων, μέγιστος οὐ εἶδον τῶς ἐλλήνας βοηθοῦ-
 τας. εἶτα δὲ τὸ ἐκ βατόμοιοι ὤχοντο. καὶ ἀπο-
 τεμόντες τὰς κεφαλὰς τῶν νεκρῶν, ἐπέδεικνυ-
 σαν τοῖς τε ἔλλησι καὶ τοῖς ἐαυτῶν πολεμίοις· καὶ
 ἅμα ἐχόρδον, νόμω ἰνὶ ἀδόντες. οἱ δὲ ἔλληνας
 μάλα ἠθοντο, ὅτι τοῖς τε πολεμίοις ἐπεποιή-
 κισαν δρασύτεροι, καὶ ὅτι οἱ ἐλθόντες ἔλληνες
 σὺν αὐτοῖς ἐπέφύγεσαν, μάλ' ὄντες συχοῖ
 ὁ οὐ πῶ πρὸθεν ἐπεποιήκεσθαι τὸν τῆ στρατιᾶς. ὃν τῆ στρα-
 τίας. εἶπε·
 Ἄνδρες στρατιώται, μηδὲν τὸ ἀθυρήσειε ἐνεκα τῶ
 γελημηδῶν. ἐστὶ γὰρ ὅ, τι καὶ ἀτῶν ἐ μόνον ἔχε-
 σθαι γελήμηται. πρὸς τὸν μὲν γὰρ ὅτι σάσθε, ὅτι οἱ
 μὴ ὄντες ἡμῖν ἠγάθη, ἐπὶ ὅτι πολεμιοὶ εἰσὶν οἱς-
 τῶν καὶ ἡμᾶς ἀνάσσει. ἐπὶ τῶ τῶ ἐλλήνων οἱ τῶ ἀ-
 φρονησάντες τὸ σὺν ἡμῖν τάξεως, καὶ ἠγασά-
 μθοι ἰχθυοῖ εἶ) σὺν τοῖς βαρβαροῖς τῶ τῶ ταυτῶ
 πρὸς τῶν, ἀπὸ σὺν ἡμῖν, δικίω δὲ δώκασιν
 εἰς τῶ

Handwritten text in the right margin, partially visible and overlapping the main text.

ὡς ἰε αὐτῆς ἦτον τῆς ἡμετέρας τάξεως ἀπο-
 λείπονται. ἀλλ' ὑμᾶς δὲ πρὸς ἀσκήσασθαι;
 ὅπως καὶ τοῖς φίλοις οὐσι τῶν βαρβάρων δό-
 ξετε κρείττοις αὐτῶν εἶναι, καὶ τοῖς πολεμίοις
 δηλώσετε, ὅτι οὐχ ὁμοίους ἀνδράσι μαχηώ-
 νται νῦν τε, καὶ ὅτε τοῖς ἀτάκτοις ἐμάχοντο. ταύ-
 την μὲν οὖν τὴν ἡμέραν οὕτως διέμειναν. τῇ δὲ
 ὑπεραίῳ ἦσαντες, ἐπεὶ ἐκαλλιέρησαν, ἀρι-
 στήσαντες, ὀρθίους τὸς λόχοις ποιησάμενοι, καὶ
 τὸς βαρβάρους ὅτι τὸ δυνάμειον καὶ ταῦτα
 ταξάμενοι, ἐπορεύοντο τὸς ποτότας μετὰ ξυ-
 τῶν λόχων ὀρθίων ὄντων ἔχοντες, ἕπολα πομέ-
 νοις ὁ μικρὸν τὸ σῶμα τῶν ὀπλιτῶν. ἦσαν
 γὰρ τῶν πολεμίων οἱ δὲ ζῶνοι, οἱ καὶ ἀβέβη-
 ντες τοῖς λίθοις ἐβάλλον. ταῦτοις οὖν ἀνέσπελλον
 οἱ ποτόται καὶ οἱ πελτασταί. οἱ δὲ ἄλλοι βιάδην
 ἐπορεύοντο, πρὸς τὸν μὲν ὅτι τὸ χεῖρον, ἀφ' οὗ
 τῆς περὶ τῆς οἰκίας οἱ βαρβάρους ἐβάπτησαν, καὶ
 οἱ οὖν αὐτοῖς. ἐν ταῦτα γὰρ οἱ πολεμιοὶ ἦσαν
 ἀντιπελαγμένοι. τὸς μὲν οὖν πελταστας ἐδέ-
 ξαντο οἱ βαρβάρους, καὶ ἐμάχοντο ἐπεὶ δὲ ἐγ-
 γύς ἦσαν οἱ ὀπλιταί, ἐβάπτησαν, καὶ οἱ μὲν πελ-
 τασταὶ δὴν εἶποντο, διώκοντες αἰὼν πρὸς τὴν
 μητροπολιν. οἱ δὲ ὀπλιταὶ ἐν ταῖς εἶποντο.
 ἐπεὶ δὲ αἰὼν ἦσαν πρὸς ταῖς τῆς μητροπό-
 λεως οἰκίας, ἐν ταῦτα δὲ οἱ πολεμιοὶ ὁμοῦ
 δὴ πύργους γυρόμενοι ἐμάχοντο, καὶ ἐξήκον-
 τισιν τοῖς παλτοῖς, καὶ ἄλλα δόξα ἔχον-
 τες παχέα μακρὰ, ὅσα ἀνὴρ φέροι μόλις, τῶ-
 τοις ἐπειράντο ἀμύνεσθαι ἐκ χειρὸς. ἐπεὶ δὲ
 οὐχ ὑφείκοντο οἱ Ἕλληες, ἀλλ' ὁμοῦ ἐχώρουν,
 ἐφυγὼν οἱ βαρβάρους, καὶ ἐν τῷ ἄπορ-
 τες ἔλιπον τὸ χεῖρον. ὁ δὲ βασιλεὺς αὐτῶν, ὁ
 ἐν τῷ μύστωι τῶν ἐπ' ἀκροῦ ἀκροδομημέ-
 ια, ὃν βέφοισι πύργους κρινῆ αὐτῶν μύροντα
 καὶ φυλάττοντα, οὐκ ἠθέλει ἐξελθεῖν, οὐ-
 δὲ οἱ ἐν τῷ τῶν περὶ τῆς ἀφ' ἑρῆντι χειρῶν. ἀλλ'
 αὐτῶν οὖν τοῖς μυστωῖσι καὶ ἐκαύθη. οἱ δὲ Ἕλ-
 ληνες ἀρπαζόντες τὸ χεῖρον, βίβρασαν δι-
 σαυρῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀρτῶν τῶν νημερῶν παρῆ-
 κς ἀφ' ἑρῶν, ὡς ἐφαθ' οἱ μυστωῖσι καὶ τῶν νέον
 σίτον οὖν τῆν καλὰ μὲν ἀποκείμενον. ἦν δὲ ζῆλαι
 αἱ πλῆσαι. καὶ δελφίνων λευκῆν ἐν ἀμφορῶ-
 σιν βίβρασαν τε ἀφ' ἑρῶν, καὶ ἑστὰρ ἐν τεύ-
 χεσι τῶν δελφίνων, ὡς ἐφ' ἑρῶν οἱ μυστωῖσι καὶ,
 κατὰ τὸν οἱ Ἕλληες τῶν ἐλαίω. κάρυα δὲ ὅτι

A Quo fiet, ut deinceps minus sint acie no-
 stram deserturi. Enimvero sic vos paretis
 necesse est, ut tū ij barbari, qui amicitiam
 nostram amplexi sunt, præstare vos sibi i-
 psis statuunt: tum hostibus declaretis, non
 iam ipsos cum eiusmodi viris prælio con-
 gressuros, quales illi fuere, quos modo nul-
 lius ordinis obseruantes sunt adorti. Ita tum
 hoc die quum quieuisent, postridie facta
 re sacra, & extis addicentibus prandent,
 instructisque cohortibus rectis, ac barba-
 ris itidem ad sinistram collocatis pergunt;
 sagittariis intra cohortes rectas receptis,
 qui aliquo tamen ex interuallo a grauis ar-
 maturæ peditum fronte abessent. Nam in-
 ter hostes expediti nonnulli excurrerant,
 & lapidibus nostros petebant. Hos sagit-
 tarij cum cetratis reprimebant. Ceteri mi-
 lites gradatim procedebant, ac primo qui-
 dem ad eum ipsum locum, de quo pridie
 barbari cum iis, qui se ipsis adiunxerant, in
 fugam acti fuerant. Heic enim hostes acie
 instructa stabant. Sustinebant cetratorum
 impetum barbari, contraque hos dimica-
 bāt: verum vbi grauis armatura prope iam
 ab ipsis aberat, terga dabāt. Eos a tergo sta-
 tim cetrati, sursum ad Metropolim tēden-
 tes, persequerantur: quum armatura gra-
 uis, ordine seruato, succederet. Posteaquā
 sursum ad ipsas vsque Metropolis domos
 peruentum esset, tum vero collecti hostes
 vniuersi dimicabant, ac partim tragulas e-
 iaculabātur, partim hastas alias habebant,
 easque tanta crassicie ac longitudine, vt v-
 nus eas vix gestare possit. His propulsare
 vim hostium comminus nitebātur. At ve-
 ro quum Græci non modo nihil cederent;
 sed etiam pergerent ad conferendum cum
 eis manus: fugam arripuit barbari, statim-
 que vniuersi oppidum deserunt. Eorum
 rex, qui degebat in turri lignea, loco edi-
 tissimo exstructa, in qua manentem, & a-
 gentem excubias communibus impensis
 omnes alunt, ex ea prodire nolebat, ac ne
 illi quidē, qui in castello prius capto erant:
 sed vna cum ædibus ligneis exusti fuere.
 Græci quum oppidum diriperent, ac ruos
 panum more gentis† congestorum cumu-
 late in ædibus inueniunt. Hi superioris e-
 rant anni, quemadmodum aiebant Mo-
 sijnæci. Frumentum hornum vna cum i-
 pso culmo conditum reperiunt, cuius ma-
 xima pars erat zea. Reperiebantur & del-
 phinorum frusta sale condita, cum eorum-
 dem in vasis adipe; quo Mosijnæci sic v-
 tebantur, vt Græci oleo. Superioribus in

Græci, vbi
 est Mosy-
 næci, Me-
 tropolim
 eorum ca-
 piunt.

† Sic expo-
 no μύστω-
 να. quum
 Apolloniæ
 II δε-
 ράτεον
 αὐτοῦρον
 interpre-
 tetur.

† Sequor
 libros qui
 habent γε-
 νημένων,
 hoc est,
 συγκεμ-
 νων, ut ait
 Helichius:
 a vñev
 quod idem
 σπορεύειν
 interpreta-
 tur.

περὶ τῶν
 ἐν τῷ
 μύστωι

^{εστ' εβου}
^{λευσαντο,} ὅτι μείναι κελύσαντες τ' ἔς τε βουλεύσαντες
 ὅ, ἔθροντο. καὶ πολλὰ καταθυσάτων, τέλος
 ἀπεδείξαντο οἱ μάλιστα πούτες γνώμῳ, ὅ-
 πι οὐδ' αὖ μὴ πωροσύντο οἱ θεοὶ τὸν πόλεμον. ἐν-
 τὸν δὲ τὰ ξένια ἐδέξαντο, καὶ ὡς Διὰ Φι-
 λίας πορδούμοιο δύο ἡμέρας, ἀφίκοντο εἰς
 κρυώρα, πόλιν ἐλλείδα, σινωπέων ἀποί-
 κους, οἰκιστάς ἐν τῇ περσικῶν χώρα. μέ-
 γρις ἐν ταῦτα ἐπέξωσεν ἡ στρατία. πλήθος
 τῆς καταβάσεως τῆς ὁδοῦ ἀπὸ τῆς ἐν βαβυ-
 λῶνι μάχης ἀρχὴ εἰς κρυώρα, καθομοὶ ἐκα-
 τὸν εἴκοσι δύο, πρὸ σατάγα ἑξακόσιοι εἴκοσι,
 σάξοι μύριοι οὐκακιστῶν εἴκοσι. χρόνου
 πλήθος, οὐκ ἔστι μῶν. ἐν ταῦτα ἔμειναν ἡμέ-
 ρας τετταράκοντα καὶ πέντε. ἐν δὲ ταύταις
 πρῶτον μὲν τοῖς θεοῖς ἐθύσαν, καὶ πομπὰς
^{εστ' εθνος}
^{εκατον} ἐποίησαν τ' ἑθνος ἑκατος τῶν ἐλλείων,
 καὶ ἀγῶνας γυμνασίων. τὰ δὲ ὀπιτήδεια ἐ-
 λάμβανον, τὰ μὲν ἐκ τῆς παφλαγονίας, τὰ δὲ
 ἐκ τῶν χωρίων τῶν κρυωρεῶν. οὐ γὰρ παρ-
 ἔχον ἀγροῦν, οὐδ' εἰς τὸ τρέχος τῶν ἀσθενου-
 τῶν ἐδέξαντο. ἐν δὲ τέτρω ἔρχονται ἐκ σινώ-
 πης πρὸς ὄψιν, φοβούμενοι πρὸ τῶν κρυω-
 ρεῶν, τὴν τε πόλεως, (ὡς γὰρ ἐκείνων, καὶ
^{φορον} τῶν φόρων ἐκείνοις ἔφερον) καὶ πρὸ τῆς χώ-
 ρας, ὅτι ἦχρον δηουμάτω. καὶ ἔλθοντες εἰς τὸ
 στρατόπεδον, ἔλεγον. πρῶτον δὲ ἑκατόνυ-
 μος, δεινὸς νομιστὸς ἐστὶ λέγων. Ἐπεμ-
 ψεν ἡμᾶς, ὡς ἄνδρες στρατῶν, ἢ τῶν σινω-
 πέων πόλις, ἐπαμείνωντας τε ὑμᾶς, ὅτι ἐπι-
 κᾶτε ἐλλείως ὄντες βαρβάρους, ἔπειτα δὲ
 καὶ σινηπασομάτους, ὅτι Διὰ πολλὰν ἵε καὶ
 δεινῶν, ὡς ἡμεῖς ἀκούομεν, πρῶτον δὲ
 σσωμένοι πάρετε. ἀξιοῦμεν δὲ, ἐλλείως ὄντες
 καὶ ἀλλοῖς, ὑφ' ἑμῶν ὄντων ἐλλείων ἀγαθῶν
 μὲν τι πάρα, κακῶν δὲ μηδέν. ὅσοι γὰρ ἡ-
 μεῖς ὑμᾶς ὄσοιεν πᾶσι τῶν πρὸ ἡμῶν κα-
 κῶς ποιούτες. κρυωρεῖται δὲ οὗτοι, εἰσὶ μὲν
 ἡμέτεροι ἀποίκου, καὶ πρὸς χώραν ἡμεῖς ἀλλοῖς
 ταύτην πρὸς ἀδεδάκαμ, βαρβάρους ἀφε-
 λόμενοι, δὲ καὶ δασμόν ἡμῖν φέρουσι ἐπιτε-
 ταγμένον, καὶ κερὰ σινηπῶν, καὶ σαπεζῶντι ὡς
 αὐτῶν. ὡς ὅ, πᾶσι τῶν κακῶν ποιήσετε, ἢ σινω-
 πέων πόλις νομίζε πάρα. ὃν γὰρ ἀκούομεν ὑ-
 μαῖς εἰς τὴν πόλιν βία παρεληλυθῶτας ἐπίσας
^{χρησίων}
^{βία λαμ.} σκηθῶν ἐν τῇ οἰκίᾳ, καὶ ἐκ τῶν χωρίων λαμβανῶν ὧν ἀνὰ δέησιν, ἐπέλθοντες. ταῦτ' οὐκ ἀξιοῦμεν.

A sed iussis illis exspectare, donec consulta-
 sent, rem sacram faciebant. Quum hostias
 complures mactassent, tandem uniuersi
 vates hanc sententiam suam aperuerunt,
 nullo modo bellū hoc Diis probari. Tum
 deinde dona hospitalia sunt accepta, bi-
 duumq; veluti pacato in agro quum per-
 rexissent, Græcum ad oppidum Cotyora
 peruenere. Sinopensium illi coloniam ha-
 bitabāt, Tibarenorum in agro sitam. Huc
 vsque Græcorum exercitus pedibus itine-
 ra confecit. Atque hoc iter, quo ex Asia
 B post pugnam Babyloniā Cotyora vsque
 descendere, tantum fuit; ut castris cxxxi
 parasangas i cxxx absoluerent, [hoc est]
 xviii c i o & xx stadia. Temporis spatium
 menses viii complectebatur. Apud Co-
 tyora xlv dies hæserē, quibus primum om-
 nium sacra Diis persoluta, & processus
 sollemnes instituti, Græcis per singulas na-
 tiones distinctis, itemque ludi gymnici.
 Commeatum partim e Paphlagonia, par-
 tim ex agris Cotyorensium accipiebant.
 Nam illi forum rerum venalium nullum
 suppeditabant, nec ægros intra moenia re-
 cipiebant. Hoc ipso tempore legati Sinope
 veniunt. Nam metuebant tum vrbi Coty-
 orensium, quæ ipso forum esset, ac vectigalia
 eis penderet; tum agro, quem populatio-
 nibus vexari audierant. Hi quum in castrā
 venissent, huiusmodi orationem habuere,
 pronuntiante illam ante ceteros Hecato-
 nymo, qui valere dicendo existimabatur.
 Misit nos, milites, Sinopēsiū ciuitas, par-
 tim collaudatum vos, qui quum Græci fi-
 tis, barbaros superaueritis: partim vobis
 gratulatum, quod e multis ac difficilibus
 C rebus, quemadmodum accepimus, inco-
 lumes huc euaseritis. Ceterū a vobis Græ-
 cis nos, & ipsi Græci homines, petimus; ut
 potius aliquo nos commodo, quam detri-
 mento adficiatis. Nec enim vnquam vl-
 lius erga vos iniuriæ auctores existimus.
 Hi vero Cotyorenses a nobis in coloniam
 deducti sunt, qui eis etiā hunc agrum bar-
 baris ademtum tradidimus. Qua de causa
 nobis vectigal cōstitutum perinde, ut Ce-
 rasuntij, & Trapezuntij, pendunt. Quid-
 quid igitur his iniuriæ a vobis infertur, id
 sibi accidere Sinopensium respublica du-
 cit. Accepimus autem, vos oppidum vi in-
 gressos esse, ac nonnullis vestrū ædes inha-
 bitādas occupasse, & ex agris ea, quib. vo-
 bis opus sit, nō persuadēdo, sed vi auferre.
 Hæc nos haudquaquā æqua cēsemus esse.

Cotyorensium inhumanitas.

Hecatonymo oratio.

Xenophō-
ni animo
sa respon-
sio.

Quod si porro cōmittere huiusmodi per-
 rexeritis, non Corylam solum, & Paphla-
 gones; sed quoscumque potuerimus, ad-
 iungere nobis cogemur. Ad ea surgēs Xe-
 nophon, in hanc sententiam pro militibus
 verba fecit: Venimus huc ita, Sinopenfes,
 ut æqui boniq; consulamus, corpora cum
 armis conseruasse. Nec enim simul opes
 rapere ac ferre potuimus, & aduersus hos-
 tes pugnare. Posteaquam vero ad vrbes
 Græcas accessimus, apud Trapezuntem,
 quæ fori nobis copiam faciebat, commea-
 tum pretio redemimus: & quia Trapezū-
 tij nobis honorem exhibuere, missis ad ex-
 erciturum donis hospitalibus, nos vicissim
 eos honore prosequuti sumus. Itaque si
 quos barbarorum amicitia sibi deuinctos
 habebant, ab iis abstinuimus: hostes vero
 ducibus ipsis adorti, quibuscumq; potui-
 mus damnis adfecimus. Tu eos interroga-
 to, quales nos expti fuerint. Adfunt enim
 hoc ipso in loco, quos amicitia causa no-
 biscum vrbs ea duces itineris misit. Qui-
 bus autem locis forum nullum reperimus,
 siue adeo barbarorū in fines, siue Græco-
 rum perueniamus: non petulantia, sed ne-
 cessitate adducti, commeatum sumimus.
 Ita Carduchos, & Chaldaeos, & Taochos,
 qui neque regis imperio parent, & admo-
 dum sunt formidabiles, nobis hostes red-
 didimus: quod quum fori nobis copiam
 nō concederent, vrgente necessitate com-
 meatum sumere cogeremur. Macrones
 quamquam barbari essent, tamen quia fo-
 rum eiusmodi, quale quidē poterant, sum-
 ministrabant: amicorum loco duximus,
 nec quidquam illis vi ademimus. Coryo-
 rensisibus, quos vestros nuncupatis, si quid
 per nos est ademtum; id vero ipsorum est
 culpa factum. Non enim erga nos se tam-
 quam amicos, gessere: sed quū portas oc-
 clusissent, neque nos in oppidum admise-
 re, neq; forum rerum venalium extra mu-
 ros instituerunt. Et quidem horū omnium
 culpam in præfectum a vobis datum con-
 ferunt. Quod autem ais, nos per vim irru-
 pisse, ac iam in oppido degere: petiuimus
 nos, ut ægri sub tecta reciperentur. Quum
 vero portas illi non aperirent, ea parte su-
 mittere volebant: ac nihil sane aliud vio-
 lenter egimus, saltim ægri qui sunt, ipso-
 rum sub tectis agunt, & quidem sumtu
 suo: præterea præsidium ad portas habe-
 mus, ne nostri milites ægri, sint in præfe-
 cti vestri potestate; sed nobis eos arbitratu

A εἰ δὲ ταῦτα ποιήσῃτε, ἀνάγκη ἡμῖν καὶ Κο-
 ρύλαν, καὶ παφλαγῆνας, καὶ ἄλλον ὄντινα
 ἀδιδυόμεθα, φίλον τοῖσδε εἶναι. πρὸς ταῦ-
 τα ἀνάγκη ξενόφων, ὡς τῷ γρατιωτῷ
 εἶπεν· ἡμεῖς δὲ, ὡς ἀνδρες σινωπέεις; ἠκούον
 ἀγαπῶντες, ὅτι τὰ σώματα διεσωσάμεθα
 καὶ τὰ ὄπλα. οὐ γὰρ ἡμῖν διωκτὸν ἄμα τὸ
 ζῆμα ἀγῆν καὶ φέρην, καὶ τοῖς πολεμίοις
 μάχεσθαι. καὶ νῦν, ἐπειδὴ εἰς τὰς ἐλλει-
 δας πόλεις ἤλθομεν, ἐν βακτεζῆντι μὲν (παρ-
 ῶν γὰρ ἡμῖν ἀγροῦν) ὠνούμενοι εἰχόμεν
 τὰ ὄπιθ' ἡμεῖς, καὶ αἰθ' ὡς ἐπίμησαν ἡμᾶς,
 καὶ ξένια ἔδωκεν τῇ γρατιᾷ, ἀντιμῶν μὲν
 αὐτοῖς. καὶ μὲν εἰς αὐτοῖς φίλος ἔσθ' ἡμῶν
 βαρβάρων, τούτων ἀπειχόμεθα. τὸς δ' ἡ πο-
 λεμίοις αὐτῶν, ἐφ' οἷς αὐτοῖς ἠγῆντο, κακὸν ἐ-
 ποιοῦμεν ὅσον ἐδιωάμεθα. ἐρώτα δὲ αὐτοῖς,
 ὅποιον πινῶν ἡμῶν ἔτυχον. παρῶν γὰρ ἐστὶ
 δε, οἷς ἡμῖν ἠγεμόνας εἶχε φιλίαι ἢ πόλις σιω-
 ἐπεμῆν. ὅσοι δ' αἰετῶντες ἀγροῦν μὴ ἐ-
 χόμεν, ἀντεῖς βαρβάρων γὰρ, ἀντεῖς ἐλ-
 λειδίδα, οὐχ ὕβρις, ἀλλ' ἀνάγκη λαμβανόμε-
 νον τὰ ὄπιθ' ἡμεῖς. καὶ καρδύχοι, καὶ χαλ-
 δαῖοι, καὶ τσόχοι, καὶ τῶν βασιλέως οὐχ
 ὑποκείμενοι οὔτε, ὄμοις καὶ μάλα φοβεροῖς
 οὔτε, πολεμίοις ἐκτεσάμεθα, ἀλλ' ὅτι ἀνά-
 κη εἶ) λαμβανόμεν τὰ ὄπιθ' ἡμεῖς, ἐπεὶ ἀγρο-
 ῦν οὐ παρῶν. μάκρωνας τ' δὲ γε, καὶ βαρ-
 βάρους οὔτε, ἐπεὶ ἀγροῦν οἷαν ἐδιωάμετο βαρ-
 παρῶν, φίλοις τε σιομίζομεν εἶ), καὶ βία
 ὁδοῦν ἐλαμβανόμεν τῶν ἐκείνων κερταίεσσιν
 ὅ, οἷς ὑμετέροισι φατέ εἶ), εἰ πὶ αὐτῶν εἰλή-
 φανον, αὐτοῖς ἀπιοῖ εἰσίν. ἔγδ' ὡς φίλοις πορο-
 εφέροιν ἡμῖν, ἀλλὰ κλείσαντες τὰς πύλας,
 ἔτ' εἰσω ἐδέξαντο, ἔτ' ἔξω ἀγροῦν τ' ἐφεροῖν. ἢ ἐπιμῶν
 πινῶν ὅ τὸν παρ' ὑμῶν δέμοσιν τούτων ἀπιοῖ
 εἶ). ὅ τ' λέγεις βία παρελθόντες σκηνοῦν, ἡμῶς
 ἠξιοῦμεν τὸς κέρμονας εἰς τὰς φέγας δεξασθῆναι.
 ἐπεὶ ὅ τ' ἀπέφροντες τὰς πύλας, ἡμᾶς ἐκ ἐδέ-
 χοντο, αὐτὸ δ' ἡμεῖς εἰς ἡμεῖς, ἀλλ' ὅ μὲν
 ἐδὲν βία μὲν ἐποιοῦμεν σκηνοῦν εἰ ἐν τῇ φέγῃ
 οἱ κέρμονες, τὰ ἐαυτῶν δαπνοῦντες, καὶ τὰς
 πύλας τ' φεροῦμεν, ὅπως μὴ ὄπι τὰ ὑμῶν φεροῦ-
 τέρω δέμοσιν ὡς οἱ κέρμονες ἡμῶν, ἀλλ' ὡς
 ἐφ' ἡμῖν ἢ κερμίσασθαι, ὅτῳ βούλωμεθα.
 εἰ δὲ ἡμῖν ἢ κερμίσασθαι, ὅτῳ βούλωμεθα.
 οἱ δὲ

Handwritten marginal notes in a cursive script, likely a commentary or translation, partially visible on the right edge of the page.

οἱ δὲ ἄλλοι, ὡς ὄρατε, σκίυοι μὲν ὑπαίθριοι, ἐν τῇ τάξει, παρεσκευασμένοι, ἀνὴρ μὲν τις ὄποιῃ, ἀνὴρ δὲ ποιῆν' αὐτὸν ἀπὸ κακῶς, ἀλέξασθαι. ἀπὸ ἠπειλήσας, ὡς, ἡμῖν δοκῆ, Κορύλαι καὶ παφλαγῆνας συμμάχοις ποιήσατε ἐφ' ἡμᾶς ἡμῶς ὅ, ἡμῖν ἀνάγκη ἢ, πολεμήσομεν καὶ ἀμφοτέρους. (ἢ δὲ καὶ ἄλλοις πολλαπλασίοις ἡμῖν καὶ ὑμῶν ἐπολεμήσαμεν) ἀνὴρ δὲ δοκῆ τῆμιν καὶ φίλον ποιήσασθαι Κορύλαι καὶ παφλαγῆνας, ποιήσασθαι φίλον. ἀκούσομεν δὲ αὐτὸν καὶ ἐπιθυμῶν τῆς ὑμετέρας πόλεως, καὶ χαίρων τῆς ἐπιθυμίας. πειρασόμεθα οὖν συμπεράθοντες αὐτῶν ἐπιθυμίας, φίλοι γινώσκασθαι. ἐκ τούτου μάλα μὲν δὴλοι ἦσαν οἱ συμπεράσθαι τῶν ἑκατωνύμων χαλεπαίνοντες τοῖς εἰρημίοις. παρελθὼν δὲ αὐτῶν ἄλλος, εἶπεν ὅτι ἔπολεμον ποιησόμενοι ἦσαν, ἀλλ' ἐπιδείξοντες, ὅτι φίλοι εἰσι καὶ ξενοίς, ἡμῖν ἐλθῆτε πρὸς τὴν σινωπέων πόλιν, ἐκείθεν δὲ ἔξομα. καὶ τῆς ἐπιθυμίας κελεύσομεν διδοῖναι, ἀδύναται. ὁραόμεν γὰρ πρῶτα δὴ καὶ ὄντα, ἀλέγει. ἐκ τούτου ξενία τε ἐπέμπον οἱ κατωεῖται, καὶ οἱ στρατηγὸι τῶν ἑλλήνων ἐξενίζον τοῖς τῶν σινωπέων ὁρέσθαι, καὶ πρὸς ἀλλήλους πολλά τε καὶ ἐπιτιμῶν διαλέγοντο. τὰ τε δὴ καὶ πρὸς τῶν λοιπῶν πορείας ἐπιθυμῶντο, καὶ ἂν ἐκάτεροι ἐδέοντο. ταύτη μὲν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ὁτέλος ἐγένετο. τῇ δὲ ὑστεραῖα σωέλεξαν οἱ στρατηγὸι τῶν στρατιωτῶν, καὶ ἐδόκει αὐτοῖς πρὸς τῆς λοιπῆς πορείας πρὸς ἀλλήλους τῶν σινωπέων βουλεύεσθαι. εἴτε γὰρ περὶ δέοι πορεύεσθαι, χρησίμοι αὐτῶν ἐδόκει εἶναι οἱ σινωπεῖς ἠγύμενοι (ἐμπειροὶ γὰρ ἦσαν τῆς παφλαγῆνας) εἴτε καὶ ἡλασθῆναι, πρὸς δεῖν ἐδόκει σινωπέων. μόνον γὰρ ἐδόκει ἰχθυοῖ εἶναι πλοῖα πρὸς ἀλλήλους ἀρκούντα τῇ στρατιᾷ. καλέσαντες οὖν τῶν ὁρέσθαι, σινωπέων βουλεύοντο, καὶ ἠξίου ἑλλήνων ὄντας ἑλλήνοι τούτων πρὸς ὅσον καλῶς δέχεσθαι, τῶν δὲ ἄλλων τῶν καὶ τῶν βέλπιστα συμβεβηκέναι. ἀναστὰς δὲ ἑκατωνύμος πρὸς ὅσον μὲν ἀπελογησάτο πρὸς οὐ εἶπεν, ὡς τὸν παφλαγῆνα φίλον ποιήσασθαι, ὅτι οὐχ ὡς τοῖς ἑλλήνοι πολεμησόντων σφῶν εἶποι, ἀλλ' ὅτι ἔξον τοῖς βαρβάρους φίλοις εἶναι, τοῖς ἑλλήνων ἀρῆσονται.

A Ceteri, quemadmodum videtis, sub dio agimus, & quidem singuli suos apud ordines; parati ad praestanda vicissim iis beneficia, qui bene de nobis merentur: sin quis per iniuriam ledat, ad eam propulsandam. Quod minas tuas adinet, vos, si ita videatur, societatem cum Coryla & Paphlagonibus aduersus nos inituros: scito nos, si necessitas ita poscat, vel cum vtrisque bellum gesturos. Nam aduersus copias, quae vestris essent longe ampliores, iam dudum nobis res fuit. Quod si etiam nobis ita videatur, Paphlagonis illius amicitie nos adiungemus. Audimus quidem certe, duci hunc cupiditate potiūdi tum vrbe vestra, tum locis maritimis. Quare operam dabimus, vt a nobis adiutus in iis, quae expetit, amicitiae nostrae se adiungat. Posteaquam haec dicta fuissent, Hecatonymi in legatione collegae palam declarabant, permolestesse illa ferre, quae ab eo fuissent prolata. Itaque progressus in medium quidam: Non bellum, inquit, denūtiaturi huc venimus; sed significaturi potius, nos vobis amicos esse. Quod si ad Sinopensium urbem accesseritis, hospitalibus vos donis excipiemus. Interea mandabimus haec nostris, vt vobis, quarum poterint rerum, copiam faciant. Nam vera esse omnia, quae dicitis, coram videmus. Post haec Cotyorenses hospitalia dona mittunt, & praetores Graecorum cum legatis Sinopensium, hospitaliter exceptis, multa colloquebantur, & benevolentiae plena. Inter alia de itinere, quod restaret, interrogabant: deque vniuersis, quae essent vtriusque ex vsu. Hoc pacto quum is dies exactus esset, postridie militem praetores cogunt; visumque fuit, vt de reliquo itinere Sinopen sibus arcessitis deliberaret. Nam siue pedibus iter conficiendum esset, ex re sua futurū putabant, si Sinopen seses viā duces haberent, quibus esset cognita Cappadocia: siue mari malent, desideraturi Sinopensium opem videbantur, quibus solis esse tot naues supeditandi facultas, quot exercitui sufficerent. Itaque legatis arcessitis consultabant, & quia ipsi quoque Graeci essent, petebant; vt Graecos homines ea primum in parte benigne exciperent, nimirum vt & benevolentia ipsos complecterentur, & optimorum consiliorum auctores existeret. Tum vero Hecatonymus, posteaquam adsurrexisset, ab se dicta de amicitia cum Paphlagonie ineunda purgat: non ita se loquutum esse, quasi bellum aduersus Graecos ipsi gesturi essent; sed quod, quum ipsorum in potestate sit, amicitia barbarorum frui, Graecos tamen iis sint antelaturi.

ὑμῖν καὶ φίλον ποιήσασθαι τῶν παφλαγῆνας. ἀκ.

φίλικα

ἐάλλισα

δ' εἰς Κορύλαι

αὐδρες ἠρωται

πορεία. πολλὰ γὰρ ὅτι πλοῖα ἐν ἠρακλείᾳ. ἔπειδ' αὖτα ἐλέξεν, οἱ μὲν ὑπὸ ὠπείδου Φιλίας ἕνεκα τῆς Κορύλαι λέξαν, (καὶ γὰρ ἡ ὠπείδου αὐτῶν) οἱ δὲ καὶ ὡς δῶρα ληψόμενον Διὰ τὴν συμβουλὴν αὐτῆν. οἱ δὲ ὑπὸ ὠπείδου καὶ τοῦτου ἕνεκα λέξαν, ὡς μὴ περὶ ἰόντες τὴν ἀνωπέων χώραν κακῶντι ἐργάζονται. οἱ δὲ οὖν ἑλλήνες ἐψηφίσαντο καὶ θάλατταν τὴν πορείαν ποιῆσαι. μὲν αὖτα Ξενοφῶν εἶπεν ὡς ἀνωπέως, οἱ μὲν τ' αὐδρες εἰ ἠρωται πορείαν, ἡ ὑμεῖς συμβουλεύετε. οὕτω δ' ἔρχε, εἰ μὲν μέλλει πλοῖα ἔσεσθαι ἰχθυῖα, ὡς ἀεθμῶ ἕνα μὴ κατὰ λείπεσθαι εἰσάδε, ἡμεῖς αὖ πλέοιμεν· εἰ δὲ μέλλοιμεν οἱ μὲν κατὰ λείπεσθαι, οἱ δὲ πλέοιμεν, οὐκ αὖ ἐμβόημεν εἰς τὰ πλοῖα. γινώσκοντες γὰρ, ὅτι ὅπου μὲν αὖ κρητῶμεν, διωκόμεν αὖ καὶ σώζεσθαι, καὶ τὰ ὀπιθήδρα ἔχον· εἰ δὲ που ἠήτοις τῶν πολεμίων ληφθῆσόμεθα, ὁδὸν δὲ ὅτι ἐν ἀνδραπόδων χώρα ἐσόμεθα. ἀκούσαντες αὖτα οἱ ὠπείδης, πέμπειν ἐκέλευον ὠπείδης, καὶ πέμποισι Καλλίμαχον Ἐρεχίδα, καὶ Αεῖωνα Ἀθιωτῶν, καὶ Σαμολαῖ Ἀχαῖον. καὶ οἱ μὲν ἄρχοντο· ἐν δὲ τοῦτω τῶν χρόνων Ξενοφῶντι, ὁρῶντι μὲν πολλοὺς ὀπλίτας, τῶν ἑλλήνων, ὁρῶντι δὲ πολλοὺς πελταστας, πολλοὺς δὲ καὶ τοξότους, καὶ σφειδονήτας, καὶ ἰππέας, καὶ μέλα ἠδὲ Διὰ τὴν τριβλῶν ἰχθυοῖς ὄντας. ἐν τῶν πόντων, ἔνθα οὐκ αὖ ἀπὸ ὀλίγων χρημάτων ἴσαυτη δυνάμις παρεσκευάσθη, καλὸν αὐτῶν ἐδώκεν εἶ) καὶ χώραν καὶ δυνάμιν τῆ ἑλλάδι παρεσκεύασατο, πόλιν καὶ οἰκίσασατο. καὶ γενέσθαι αὖ ἐδόκεν αὐτῶν μεγάλη, κατὰ λογισμῶν τῶν τε αὐτῶν πλήθος, καὶ τὰς περὶ οἰκισμῶν τῶν πόντων. καὶ ὅτι τῶν τοῦτον, ὡρὶν τι εἰπὴν τῶν φρασιωτῶν, Σιλανὸν ὠπείδης ἀλέσας τὸν Κύρου μαῖνιν ἠρόμενον, τὸ ἀμβροκίωτην. ὁ δὲ Σιλανὸς, δεδιὼς μὴ ἠροῖτο αὐτῶν, καὶ κατὰ μείνδε περὶ φρασιᾶ, οὐκ ἐφάρει εἰς τὸ φράσθαι μολόγον, ὅτι Ξενοφῶν βούλεται κατὰ μείναι τὴν φρασιᾶν, καὶ πόλιν οἰκίσαι, καὶ αὐτῶν ὄνομα καὶ δυνάμιν περὶ ποιῆσαι. αὐτὸς δὲ ὁ Σιλανὸς ἐβόλετο ὅτι τάχιστα εἰς τὴν ἑλλάδα ἀφικέσθαι. οὐδὲ γὰρ ὠπείδης Κύρου ἔλαβε περιγλίχας δαρφκοῖς, ὅτε τὰς δέκα ἡμέρας ἠλήθευσε ἠρόμενος Κύρου, διεσεσάκεν. τῶν δὲ φρασιωτῶν, ἔπειδ' ἠκούσαν, τοῖς μὲν ἐδόκεν βέλτερον εἶ) κατὰ μείναι,

Arce. quippe nauibus ea ciuitas abundat. Hæc vbi protulisset, alij suspicabantur ea dici propter amicitiam Corylæ, cuius erat hospes: alij, quod huius consilij dati nomine munera esset accepturus. Nonnulli fuere, qui suspicarentur hac etiam de causa fuisse ab ipso huiusmodi prolata, ne Sinopenfium ager detrimento adficeretur, si per eum pedestri itinere Græci transfirent. Tandem a Græcis decretum factum est, mari hoc iter conficiendum. Secundum hæc Xenophon in hanc sententiam loquutus est: Adfensi sunt Sinopenfes, in itinere deligendo milites nostri consilio vestro: ita tamen, vt sit tanta erit nauium copia, quone vnus quidem heic relinquatur, nauigemus: sin alij nostrum relinquetur, aliis nauigantibus, nequaquam naues conscendemus. Non enim futurum ignoramus, vt vbi cumque potiores fuerimus, & salui esse, & com meatum habere possimus: sin alicubi hostibus inferiores deprehendamus, cuius facile patet, mancipiorum nos conditione futuros. Hæc vbi Sinopenfes audiissent, mitti legatos iubent. Missi Callimachus Arcas, Aristo Atheniensis, & Samolas Achæus. Interea dum hi Sinopen proficiscuntur, Xenophon & peditum grauis armaturæ Græcorum multitudinem intuens, & cetratorum multitudinem, & sagittariorum, & funditorum, & equitum, qui propter usum belli peridonei essent in Ponto, quo loco exiguis impensis comparari tantus exercitus non potuisset: rem fore præclaram existimabat, si deducta colonia & agri alicuius, & potentia accessione Græciam amplificaret. Atque ea colonia futura ipsi magna videbatur, expediti Græcorum multitudinem, & eorum, qui passim Pontum incolerent. Hanc ob causam exta consulebat, arcessito Silano Ambraciota, quo Cyrus vate fuerat usus, antequam animi sui institutum vlli militum aperiret. Is vero metuens, ne res ita conficeret, vt istic maneret exercitus: auctor rumoris in castris existit, velle Xenophontem istic exercitum manere, vrbem exstruere, sibi nomen ac potentiam comparare. Cupiebat autem Silanus primo quoque tempore in Græciam redire, quod hætenus Darciorum illa in ciuitate conseruasset, quæ id temporis a Cyro acceperat, quum eius nomine consulēs exta, de diebus decem vera prædixisset. Posteaquæ res ad milites delata esset, aliis visum est optimum, in Ponto manere;

Xenophōtis de colonia deducta consilium.

Silani vobis perfidia.

Vide supra lib. huius historie primum.

aliis nō visum, quorum erat maior numerus. Timasio quidem Dardanēsis, ac Thorax Bœotius, cū mercatoribus quibusdam Heracliēsis & Sinopensis, qui ad exercitum erant, congressi; periculum fore aiebant, vt nisi stipendium exercitui darēt, quo parare cōmeatum nauigaturi possent, tantæ in Ponto copiæ manerent. Nam Xenophon, inquit, hoc habet consilij, nosque etiam hortatur, vt posteaquam adducta nauigia fuerint, subito in hanc sententiam cum militibus agamus: Videmus iam vos, milites, præ inopia neq; comēatum, quum e portu soluendum erit, habere posse; neq; domum reuersos commodi quidquam vestris præstare. Quod si vobis libet agrum aliquē in hoc Ponti ambitu, quemcumq; tandem deligere visum fuerit, occupare; ac deinde domum proficiscendi, si qui ita velint, vel heic manēdi copiam militibus facere: naues iam nobis præsto sunt, quibus in quamcumque partem voletis, subito licebit impetum facere. Hæc quum mercatores illi audiissent, ad suos referūt: adiungente ipsis Timasione Dardanēsi Erymachum ciuem suum, & Thoracem Bœotium, qui eadem hæc eis exponerent. Sinopēses & Heraclienses recognita, mittunt ad Timasionem, ac denuntiant: cupere se, vt ipse accepta pecunia exercitui auctor esset nauigandi e Ponto. Ille vero libeter iis auditis, quo tempore comitia milites habebant, hac ad ipsos oratione vsus est: Non est, milites, quod de mansione cogitemus, neque quod quidquam Græcia potius ducamus. Nihilo minus quosdam audio, re vobiscum non communicata, de hoc exta consulere. Quod si vos ab interlunio solueritis, equidem vobis stipēdium mēstruum in singulos Cyzicenum vnum policeor. Ducam autem vos in Troadem, vnde iam exsulo: & præsto vobis erit patria mea, quæ me libeter excipiet. Quinetiam vobis ad ea loca ductor ero, vnde magnam pecuniæ vim consequemini. Nota mihi Æolum regio est, nota Phrygia, Troas, vniuersa Pharnabazi præfectura: illa quidem, quod inde sim oriundus; hæc vero, quod istic Clearcho & Dercyllida ducib. stipendia fecerim. Ibi tum surgens statim Thorax Bœotius, cui semper de munere prætoris cum Xenophonte fuerat contentio, habituros ait Cherronesum, regionem fertilem & opulentam, si e Ponto exirent. Itaque si quibus ita libeat, istic haberi sedes posse: sin qui ab hoc consilio abhorreant, in patriam eos posse pergere.

Xenophon a quibusdam oppugnatur.

Α τοῖς δὲ πολλοῖς οὐ. Τιμασίῳ δὲ ὁ δαρδανεύης, καὶ Θώραξ ὁ βοιωτὸς, πρὸς ἐμπόρους ἱναὸς παρὲν τῶν Ἡρακλεωτῶν καὶ σινωπέων ἰλέγρουν, ὅτι εἰ μὴ ἴσχυοντο τῆς γραφῆς ἰμαθὸν, ὡς εἴ ἐχθρὸν τὰ ἐπιτήδεια ἐκπλέοντα, ὅτι κινδυνώσθη μείναι ἑσάυτη διώματα ἐν τῷ πόντῳ. βουλόμεται γὰρ Ξενοφῶν, καὶ ἡμᾶς πείθει, ἐπειδὴ ἔλθῃ τὰ πλοῖα, τίτ' εἰπεῖν ἑξάφνης τῆς γραφῆς· ἄνδρες, κῆ μὲν ὁράμεθα ὑμᾶς ἰσχύοντες ὄντας καὶ ἐν τῷ εὐπύρῳ ἰσχύοντες ἔχθρῳ τὰ ἐπιτήδεια, ἰ καὶ οἴκαδε ἀπελθόντας ὁἴσασθε τι τῶν οἴκων. εἰ δὲ βούλεσθε τῆς κύκλου χώρας πρὸς τὸν πόντον οἰκῆσαι, ἡς ἐκλεξάμενοι ὅπῃ αὐτὸ βούλησθε καταχεῖν, καὶ τὸν μὲν γέροντα, ἀπείνα οἴκαδε, τὸν δὲ ἐγγέροντα, μὲν αὐτὸς πλοῖα ἰ δὲ ὑμῖν παρέσονται, ὡς εἴ ὅπῃ βούλεσθε ἑξάφνης αὐτὸ ἐπιπέσοιτε. ἀκούσαντες ταῦτα οἱ ἐμπόροι ἀπήγγελλον τῆς πόλεως συνέπεμψε δὲ αὐτοῖς Τιμασίῳ ὁ δαρδανεύης Ερύμαχόν τε τὸν δαρδανεύη, καὶ Θώρακα τὸν βοιωτὸν, τὰ αὐτὰ ταῦτα ἐρωῶντας. σινωπεῖς δὲ καὶ Ἡρακλεωταὶ ἀκούσαντες, πέμποισι πρὸς Τιμασίωνα, καὶ κελθῶσι πρὸς αὐτὸν, λαβόντες χροῖματᾶ, ὅπως ἐκπλέσῃ ἡ γραφῆ. ὁ δὲ, ἀσμενος ἀκούσας, ἐν συλλογῇ τῶν γραπτοτῶν ὄντων λέγει τὰδε· Οὐδεὶς πρὸς ἐχθρὸν μόνῃ, ὡς ἄνδρες, ὁδὸς τῆς ἐλλάδος ὁδὸν πρὸς πλείονος ποιεῖσθαι. ἀκούω δὲ πινὰς θύεσθαι ἐπὶ τούτῳ, οὐδὲ ὑμῖν λέγοντας. ἰσχυροῦμαι δὲ ὑμῖν, εἰ ἐκπλέετε ἀπὸ νομιστίας, μαθοφορῶν παρὲν ὑμῖν κυζικίων ἐκαστῶ τῶ μίλιος. καὶ ἄξω ὑμᾶς εἰς τὴν βωάδα, ἐνθεν καὶ εἰμι φυγᾶς. καὶ ἰσχυροῦμαι ὑμῖν ἡ ἐμὴ πόλις. ἐκόντες γὰρ με δεξόνται. ἡγήσομαι δὲ αὐτὸς ἐγὼ ἐνθεν πολλὰ χροῖματα ἀλήψασθε. ἐμπειροὺς δὲ εἰμι τῆς ἀιολίδος, καὶ τῆς φρυγίας, καὶ τῆς βωάδος, καὶ τῆς φαρναβάσου ἑσχῆς πάσης, τῆς μὲν, ἀφ' ἧς ἐκέρθεν εἶ, τῆς δὲ ἀφ' ἧς ἐστρατιῶν ἐν αὐτῇ σὺν Κλεάρχῳ τε καὶ Δερκυλλίδᾳ. ἀναστὰς δὲ ἰδὼς Θώραξ ὁ βοιωτὸς, ὅς αἰεὶ πρὸς γραπτηγίας Ξενοφῶντι ἐμάχετο, ἔφη· εἰ δὲ ἐέλθοιεν ἐκ τῆς πόντου, ἔσομαι αὐτοῖς χερρόνησον, χώραν καλλιῶν καὶ ἀδαίμονα ὡς εἴ τῳ βουλομένη ἐνοικεῖν, τῳ δὲ μὴ βουλομένη, ἀπείνα οἴκαδε.

ἰσχυροῦμαι

γελοῖον δὲ εἶναι, ἐν τῇ ἐλλάδι οὐσὶς χεῖρας
 πολλῆς καὶ ἀφθόρου, ἐν τῇ βαρβαρῶν μα-
 τῶν. ἔστε δὲ ἀνέφη, ἐκεῖ ἤρπαθε, καὶ γὰρ κα-
 θάρ Τιμασίων, ἡσυχροῦμαι ὑμῖν τὴν μι-
 ασοφορίαν. ταῦτα δὲ ἔλεγε, εἰδὼς ἃ Τιμα-
 σίωνι οἱ ἠερακλεῶται καὶ οἱ σινωπεῖς ἐπαγγέ-
 λουτο ὡς ἐκ πλῆθους. ὁ δὲ Ξενοφῶν ἐν τούτῳ
 εἶπεν. αἰσῆστος ὁ Φιλήσιος καὶ Λύκων οἱ ἀ-
 χαῖοι, ἔλεγον, ὡς δὲ νῶν εἶη, ἰδίᾳ μὲν Ξενο-
 φῶντα πείθειν τὴν κατὰ μὲν καὶ ἡγεῖσθαι ὑπὲρ
 τῆς μοῆς, μὴ κρινουῖν τῆς στρατῆρος εἰς δὲ κρι-
 νῶν μὴ δὲ ἀγροῦντα πᾶσι τούτων. ὡς ἐκ λῶα γ-
 κῆσθαι ὁ Ξενοφῶν ἀναστῆναι, καὶ εἰπεῖν τὰ δὲ
 Εγὼ, ὦ ἄνδρες, ἡσυχροῦμαι ὑμῖν, ὡς ὁρᾶτε, ὅποσα
 διδάμασι, καὶ ὑπὲρ ὑμῶν καὶ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ,
 ὅπως ταῦτα τυχερῶς καὶ λέγων καὶ νοῶν καὶ
 παρὰ τῶν, ὅποια μέλλει τὴν ὑμῖν κάλλιστα καὶ
 ἀεισῆστος εἶναι, καὶ ἐμοί. καὶ νῦν ἐθύομαι
 πᾶσι αὐτῶν τούτων, εἰ ἀμεινον εἶη δεῖν ἔχειν
 λέγειν εἰς ὑμᾶς καὶ παρὰ τῶν πᾶσι τούτων, ἢ
 πᾶσι τὰ πασι μὲν ἀπὸ τῶν παρὰ τῶν. C
 Σιλανὸς δὲ μοι ὁ μὲν τις ἀπεκρίνατο, ὅ μὲν
 μέγιστον, τὰ ἱερεῖα καὶ εἶναι. (ἠδὲ γὰρ καὶ ἐμὲ
 οὐκ ἀπειροὺν ὄντα, ἀλλὰ ὅ ἀεὶ παρῆναι τοῖς ἱε-
 ρεῖς) ἔλεξε δὲ, ὅτι ἐν τοῖς ἱερεῖς φαίνοντο τις
 δόλος καὶ ὀπίσθου ἔμοι ὀρθῶς ἀρετὰ γινώ-
 σκων, ὅτι αὐτὸς ἐπεβούλευσε ἀφ᾽ ἀβάλλειν με
 παρὰ τῶν ὑμᾶς. ἔξω γὰρ τὸν λόγον, ὡς ἐγὼ
 παρὰ τῶν ταῦτα ἀφ᾽ ἀνομιῶν ἠδὲ, ἔπεισας
 ὑμᾶς, ἐγὼ ὅ, εἰ μὲν ἀπορριψῆτε ὑμᾶς ἐώρων,
 τῶν ἀνέσχεσθαι, ἀφ᾽ οὗ ἀνέσχετο, ὡς ἐκ λα-
 βόντας ὑμᾶς πόλιν, τὸν μὲν βουλόμενον ἀπο-
 πλῆθαι ἠδὲ, τὸ μὲν βουλόμενον, ἐπεὶ κτήσασθαι
 ἰσχυρὰ, ὡς ἐκ τῶν ἐαυτῶν οἰκείους ὠφελῆσαι π.
 ἐπεὶ δὲ ὁρᾶ ὑμῖν καὶ τὰ πλοῖα πέμποντας
 ἠερακλεῶτας καὶ σινωπεῖς, καὶ μισθὸν ἡσι-
 χροῦμαι ὑμῖν ἄνδρας ἀπὸ νομιλίας,
 καλὸν μοι δοκεῖ εἶναι σωζομένους ἔνθα βουλό-
 μεθα, μισθὸν τῶν σωτηρίας λαμβάνειν καὶ αὐ-
 τὸς τε ἀναπαύομαι ἐκείνης τῆς ἀφ᾽ ἀνομιᾶς, καὶ ὅ-
 πόσοι παρὰ τῶν με παρὰ τῶν λέγοντες, ὡς ἐκ
 ταῦτα παρὰ τῶν, ἀναπαύομαι φημι χεῖ-
 ναί. οὕτω γὰρ γινώσκω. τὸ μὲν μὲν γὰρ ὄντες
 πολλοί, ὡς ἐκ νῦν, δοκεῖτε αἰ μοι καὶ ἐν τῶν
 εἶναι, καὶ ἔχειν τὰ ὀπίσθου. ἐν γὰρ ὁ κρατῆρ,
 nos in honore futuros, atque etiam commeatu non carituros.

Per autem ridiculum esse, barbara in regi-
 one agrum quærere, quum & amplius & v-
 berrimus ipsa in Græcia haberi possit. Eo
 donec perueneritis, etiam ipse Timasionis
 exemplo stipendium vobis polliceor. Hæc
 Thorax addebat idcirco, quod non igno-
 raret, quid ab Heraclienfibus & Sinopēsi-
 bus Timasioni promissum esset, si permo-
 uisset Græcos, ut nauigiis e Ponto discede-
 rent. Dum hæc dicerentur, silebat Xeno-
 phon. Tum vero surgētes Achæi duo, Phi-
 lesius & Lyco, graue quiddam aiebāt esse,
 Xenophontem priuatim & suaforem esse
 manendi, & exta consulere de mansione,
 re cum exercitu non communicata: iam
 publice de his nihil omnino proloqui. Qui-
 bus verbis coactus est Xenophon, ut sur-
 geret, & hac oratione vteretur: Equidem,
 milites, quantum possum exta consulo,
 quemadmodum ipsi videtis, tum vestro,
 tum meo nomine; ut ea loquar, cogitem,
 geram, quæcumque tam vobis, quam mi-
 hi futura sint maxime honesta & laudabi-
 lia. Atq; adeo nunc hac ipsa de causa con-
 sulebā exta, num potius esset, me initium
 loquendi & agendi vobiscum de his rebus
 facere; an omnino negotium hoc ne qui-
 dem adtingere. Vates quidem certe Sila-
 nus respōdebat, exta quod maximum est,
 perpulchra cōspici. Norat enim, me quo-
 que hac in parte non esse rudem, qui sem-
 per sacris adesse consueuerim. Addebat, in
 extis significari fraudem & infidias aduer-
 sum me. Nimirum recte iudicabat, qui se-
 cum per infidias me apud vos criminari
 constituisset. Nam eum rumore sparfit,
 quasi ego hæc iam facere cogitem, vobis in-
 sententiam meam suadendo nō perductis.
 Ego vero si vos inopia rerum laborare vi-
 derem, eo cogitationes meas referre, quo
 pacto cōfiteri posset, ut a vobis vrbe aliqua
 capta, qui vellet, iam iam discederet: qui
 nollit, comparatis prius iis rebus, quibus
 suos etiam iuuare non nihil posset, abiret.
 Nunc quando mitti vobis ab Heraclienfi-
 bus ac Sinopenfibus nauigia video, atque
 etiam nōnullos ab interlunio stipendium
 vobis policeri: bonum esse arbitror, nos si-
 mul incolumes eo peruenire, quo volu-
 mus, & mercedem etiam itinēris accipe-
 re. Quapropter non ipse solum hanc cogi-
 tationem omitto, sed ab ea desistendum iis
 etiam aio, qui me conueniebant, itaque
 faciundum esse dicebant. Sic enim statuo,
 si multi vna simus, uti nunc sumus, magno
 nos in honore futuros, atque etiam commeatu non carituros. Nam rerum potiri,
 H h

ὑμῖν ὡς πρὸς
 ἀπὸ νῦν
 ἀπὸ νῦν
 ἀπὸ νῦν

τὸ μὲν μὲν
 ὄντες

† Sequor
 heic lectio-
 nem mar-
 ginis.

hoc etiam habet; ut eorum, qui victi sunt, facultates ad victores transeant. Sin diuellamini, & copia vestra in exiguas turmas redigantur: neq; alimenta parare poteritis, neque hinc ex animi sententia discedere. Quapropter equidem perinde ac vos, in Graciam pergendum arbitror; illataq; iniuria damnandum eum, qui vel manserit, vel suos prius deserere deprehensus fuerit, quam totus exercitus in tuto constiterit. Quisquis huius est sententia, manum tollat. Heic quum omnes manum sustulissent, Silanus magno cum clamore dicere conabatur, æquum esse, ut ei, qui vellet, discedendi facultas esset. Nō ferebant hoc milites, atque etiam minabantur, se in eum animaduersuros, si fugā ipsum moliri deprehenderent. Ex eo tempore, quum Heraclientes intellexissent, decretum de navigatione factum esse, quod suffragio suo Xenophon etiam comprobasset: nauigia quidem illi mittunt, sed de pecunia militi danda in stipendium, quam Timasioni ac Thoraci promiserant, plane spem horum fallunt. Tum vero illi, qui stipendium polliciti fuerant, territi, metuere sibi ab exercitu ceperunt. Quare adsumtis hi ceteris etiam pratoribus, quibuscum ea communicata erant, quæ prius gesserant, (& erant horum in numero omnes, extra vnū Neonem Asinensem, qui tunc adhuc absentis Cherisophi legatus erat) Xenophontem adeunt, ac sui se consilij pœnitere aiunt. optimum iam sibi videri, ut quia nauigia nō defint, Phasin nauigādo peterent, ac Phasianorum agrum occuparent. His id temporis Ætæ† filius cum imperio præerat. Xenophon se de his ad exercitum relaturum negabat. Vos, inquit, si quidem ita volitis, aduocatis in concionē militibus hæc exponite. Tum Dardanensis Timasio, indicata sententia sua, vocandum ad concionem militem negat: sed singulos primum adniti debere, ut suos cohortium ductores in hanc sententiam adducerent. Itaque digressi a se inuicem, quod ille suaserat, agebant. Inaudierant iam milites hæc agi, & Neo Xenophontem aiebat, pertractis in sententiam suam ducibus ceteris, rursus cogitare de hoc, ut milites circumuētos in Phasin duceret. Quæ quum milites intellexissent, grauiter molesteque ferebant. Deniq; cætus haberi, circuli colloquentiū institui, formidini omnib. esse, ne rursus id patrarent, quod in Colchorū præcones, annonæq; forēis præfectos designauerāt.

†al. nepos

ἄρα καὶ ὁ λαμβάνει τὰ τῶν ἠτῶν ἀνδρῶν. ἀφαιρούμενοι δὲ, καὶ χεῖρα ἡμιόβητος τῆς διωάμεως, οὐτ' αὖ ἐφίω διωάμετε λαμβάνειν, οὐτε χαίροντες αὖ ἀπαλλάξτε. δοκεῖ οὖν μοι ἀφ' ὑμῶν, ἐκπορεύεσθαι εἰς τὴν ἐλλάδα καὶ τὰ ἄλλα μείνη, ἢ ἀπολιπὼν [πινά] ἀληθῆ, ὡρῆν ἐν ἀσφαλῆ εἶ) πρῶτον δ' ἐγράψαμα, κρίνεσθαι αὐτὸν ὡς ἀδικουῦτα. καὶ ὅταν δοκεῖ, ἔφη, ταῦτα, αἰρέτω τὴν χεῖρα. ἀνέτιναι πρότερος. ὁ δὲ Σιλανὸς ἔβρα, καὶ ἐπεχείρη λέγειν, ὡς δίκαιον εἶη ἀπέειναι τὸν βουλόμην. οἱ δὲ γραπῶται οὐκ ἠείχοντο, ἀλλ' ἠπειλοῦσαν αὐτῶν, εἰ λήψονται ἀποδιδράσκοντα, ὅτι τὴν δίκην ὀπιθήσοιεν. ἐν τῷ δὲ ἐπει ἐγνωσαν οἱ ἠεὶ κλεῖται, ὅτι ἐκπλήθην δεδογμένον εἶη, καὶ Ξενοφῶν αὐτὸς ἐπέφηφικῶς εἶη, τὰ μὲν πλοῖα πέμπουσι, τὰ δὲ χεῖρα, ἀφ' ἑσθέρωντο Τιμασίω καὶ Θωρακί, ἐψέυσμένοι ἦσαν τῆς μισθοφορίας. οἱ δὲ ἐκπεπληγμένοι ἦσαν, καὶ ἐδέδεσαν τὴν γραπῶν οἱ τὴν μισθοφορίαν ἑσθέρωντο. καὶ ὡς λαβόντες οὗτοι καὶ τὸς ἄλλοις γραπῆσι, οἱς ἀνεχεκρίνωτο ἀφ' ἑσθέρων ἑσθέρων, (ἀπὸ τῶν δὲ ἦσαν, πλὴν Νέωνος τῆς τ' ἀσινάου, ὃς Χειροσόφω ἑσθέρων ἑσθέρων, Χειροσόφος δὲ τ' οὐ παρῶν) ἔρχονται πρὸς Ξενοφῶντα, καὶ λέγουσιν ὅτι μετὰ μέλοι ἀλλοῖς, καὶ δοκίμη κράτιστον εἶη, πλὴν εἰς φάσιν, ἐπεὶ πλοῖα ἐκεῖ ἔστι, καὶ καταχεῖν τὴν φασιανῶν χώραν. Αἰήτου δὲ τῆς ὑποῦ ἐπὶ γὰρ βασιλῶν αὐτῶν. Ξενοφῶν δὲ ἀπεκρίνατο, ὅτι ἑσθέρων αὐτῶν εἴποι εἰς τὴν γραπῶν ὑμεῖς δὲ συλλέξαντες, ἔφη, εἰ βούλεσθε, λέγετε. ἐν ταῦτα ἀποδείκνυται Τιμασίω ὁ δαρδανὸς γῶμιν, μὴ ἐκκησιάζην, ἀλλὰ τὸς ἑαυτῶ ἑσθέρων λοχαγεῖς ἑσθέρων πειρῶσθαι πείσασθαι. καὶ ἀπελθόντες ταῦτα ἐποίουσαν. οἱ δὲ γραπῶται ἀνεπίθοντο ταῦτα ἑσθέρων. καὶ ὁ Νέων λέγει, ὡς Ξενοφῶν αἰαπεπικῶς τὸς ἄλλοις γραπῆσι, ἀφαιρούσθαι ἄλλην ἐξ ἀπατήσας τὸς γραπῆσας πάλιν εἰς φάσιν. ἀκρύσαιτες δὲ οἱ γραπῶται, χαλεπῶς ἔφερον. καὶ σύλλογον ἐγίνοντο, καὶ κύκλοι συμίσαντο, καὶ μάλα φοβεροὶ ἦσαν, μὴ ποιήσθαι οἷα καὶ τὸς τῶν κέλων κήρυκας ἐποίησθαι, καὶ τὸς ἀφαιρούμενοι.

ἀν πρ μέν
εἰ ἀπελι-
πὼν λι-
φθῆ

ἀσινάου
† ἑσθέρων
παρῶν

ἑσθέρων

ἑσθέρων

ἑσθέρων

οσοι γαρ μη εις τω θαλατταν κατεφυγον, Α
κατελθθησαν. επει δε ηδανετο ο Ξενοφων,
εδδξεν αυτα ως ταχιστα σωμαγαγειν αυτων
αγρον, και μη εασα συλλεγειν αυτους
και εκελθει τον κηρυκα συλλεξαι αγ-
ρον. οι δε, επει τω κηρυκος ηκουσαν, σωε-
δραμον και μαλα εποιμωσ. εν αυτη Ξενο-
φων τω μη στρατηγων ου κατηγρησ οτι ηλ-
θον προς αυτον, λεγσ δε ωδε. Ακουω υνα
Διαβαλλειν, ω ανδρες, εμε, ως εγω ερα εζ-
απατησας υμασ μελλω αγην εις Φασιν. α-
κουσατε ουν μου, προς θεων και εαν μη
εγω φαινωμαι αδικων, ου χρη με σιθενδε
απελθειν, πριν αν δω τω δικιω αν δε υμιν
φαινωνται αδικωντες οι εμε Διαβαλλον-
τες, ουτως αυτισ χρησθε, ως αν εστιον. υμεις
δε τ' οπισαθε δηπου, οποθεν ο ηλιος ανισθ,
και οποι δυεται και οτι εαν μη τις εις τω ελ-
λαδα μελλη ιεναι, προς εσπεραν δε πορβ-
εοται. εαν δε τις βουληται εις τωσ βαρβα-
ροις, ουμπαλιν προς εω. εστι ουν οστις τω
ποδωαιτ αν υμασ εζαπατησαι, ως ο ηλιος
εντα μη ανισθ, δυεται δε εν αυτη. ενθεν δε
δυεται, ανισθ δε εν τωθεν; αλλα μη και
τωτο γε οπισαμεθα, οτι ο βορεασ μη εζω τω
ποντου εις τω ελλαδα φερσ, νοτος δε εισω
εις Φασιν, και αι λεγετε, οτι ο βορρασ πνη,
ωσει καλον πλοια ειν και απελθειν εις τω
ελλαδα. τωτο ουν εστιν, οπως τις αν εζαπα-
τησαι, ωστ' εμβαίνην, οποττω νοτος πνη;
αλλα γαρ υμασ, οποττω γαλινη η, εμβι-
βα. οκ ουν εγω μη ενι πλοια πλωθ-
μαι, υμεις δε ουλαχισον εν εκατον; πως αν
ουν υμασ εγω η βιασαιμιν ουν εμοι πλην
μη βουλομενους, η εζαπατησας αγριμι;
ποια δε υμασ εζαπατησεντασ και κατ-
ρησθησασ εω εμοι ηκειν εις Φασιν και
δη και αποβαινομεν εις τω χωρον. γνωσε-
αθε δη σου, οτι οκ εν τω ελλαδι εσε και ε-
γω μη εσομαι ο εζηπατηκωσ εις υμασ, υ-
μεις δε οι εζηπατηκωσ εηγυσ μωειων, ε-
χοντες οπλα. πως αν ουν εις ανηρ μαλλον
δδιη δικιω, η ουτω περ αυτ' τε και υμω
βουλομενους; αλλ ουτοι εισιν οι λογι αν-
δρων ηλιθων, και εμοι φθονωτων, οτι ε-
γω υφ υμωσ ημωμαι. και τοι ου δικιωσ γ' αν μοι φθονωεν. τινα γαρ αυτωσ κωλυω η

Nam quotquot eorum in mare non con-
fugerant, lapidibus erant obruti. Xeno-
phon quum rem omnē animaduverteret,
visum est ei quamprimum milites ad con-
cionem vocandos esse, neque permittend-
um, vt sponte sua coirent. Itaque præconi
mandat, vt eos ad concionem aduocaret.
Milites, vbi præconem audiissent, cupide
admodum concurrebant. Atque heic Xe-
nophon nulla aduersus prætores, qui cum
cōuenerant, accusatione instituta, in hanc
sententiam loquutus est: Audio, milites,
B quemdam me criminari, quasi vos fraude
circūuentos ad Phasin ducturus sim. Qua
propter me dicentem per Deos immorta-
les audite, ac si quidem adparebit, me in-
iurium esse; nequaquam committendum
erit, vt prius hinc discedam, quam pœnas
dederō: sin illos, qui me calumniantur, in-
iurios esse vos ipsi compereritis, sic eos tra-
ctetis velim, vti merentur. Nostis, vt arbi-
tror, qua parte sol oriatur, & vbi occidat:
præterea si quis in Græciam tendat, ei ver-
sus occidentem solem pergendum esse; sin
C quis ad barbaros se conferre velit, huic vi-
ce versa iter ad solis ortū esse dirigendum.
An ergo quisquam imponere vobis in eo
possit, si solem dicat istic oriri, vbi occidit;
& occidere, vbi oritur? Quin ne id quidem
ignoramus, aquilonem extra Pontum in
Græciam ducere, austrum intra Phasin. †
Nam flante borea nauigationes in Græci-
am secundas esse dicitis. Ergone fieri pos-
sit, vt ab aliquo circumuenti nauim austro
flante conscendatis? At enim vos scilicet
in naues imponam, quum tranquillum a-
ventis mare fuerit. Nimirum, ego nauī v-
na vehar, vos vt minimū nauibus centum.
Qui poterit ergo fieri, vt vel inuitos vos e-
go mecum nauigare cogam, vel ducam
fraude circumuentos? Verum esto sane,
decepti, & quibusdā quasi præstigiis a me
dementati ad Phasin perueniatis, atque et-
iam in terram ipsam descendamus. Nimi-
rum vos in Græcia non esse animaduerte-
tis, & ego scilicet is ero, qui vos vnus, ho-
minum fere ad ceteros, qui quidem armati
etiam sint, deceperit. Qui possit vnus ho-
mo in supplicij periculum certius se conii-
E cere, quam si hoc pacto tum sibi, tum vo-
bis consulat? Enimuero sermones hi stult-
torum hominum sunt, ac inuidantium mi-
hi, quod honore me prosequamini. At
non iure mihi inuident. Nam quem ho-

λέγετε
όταν ο
βορρασ
πνη, ως
καλοί πλοί
είσιν εις
ελα.

† τοσ
λεγειοντα
μαρτυρια.

"minum ego impedio, quo minus vel apud
 "vos proferat, si quid, ex usu quod sit, profer-
 "re habeat: vel pro vobis ac seipso pugnet,
 "si ita velit: vel sollicitè vestra causa vigilet,
 "ut vos securi sitis? Quid item, quum vos ma-
 "gistratus legitis, ego ne cuiquam sum im-
 "pedimento? Immo vero cedo alij. per me
 "licet imperet, modo se commodum vestrum
 "procurare declaret. Enimvero satis est mi-
 "hi, tantum hac in parte dixisse. Quod si quis
 "vestrum in hoc vel seipsum esse circum-
 "uentum putat, vel alium his decipi ait, hoc
 "ipsum exponat. Nunc, ubi de his satis actum,
 "ne prius discedite, quam audiueritis, cu-
 "iusmodi facinus in exercitu iam cepisse vi-
 "deam; quod si porro serpsit, ac euaserit
 "eo, quo euasurum videtur: tempus est, ut
 "mature nobis consulamus, ne pariter & er-
 "ga Deos, & homines, & foederatos, & ho-
 "stes, omnium flagitiosissimos & impurissi-
 "mos nos declaremus, atque etiam conte-
 "mnamur. Quae verba quum milites audi-
 "issent, quid illud esset, mirati; hortabantur,
 "ut rem omnem exponeret. Tum rursus in-
 "itio dicendi facto Xenophon: Scire vos ar-
 "bitror, inquit, barbarorum in motibus op-
 "pida quaedam fuisse, foedere Cerafuntiis
 "coniuncta, de quibus nonnulli descende-
 "bant, ac nobis vendebant victimas, aliasque
 "res, quarum ipsis erat copia. Vestrum etiam
 "nonnullos existimo in horum oppidum,
 "quod proxime a nobis aberat, profectos e-
 "misse quaedam, ac deinde in castra reuer-
 "tisse. Id vero paruum esse, posteaquam co-
 "hortis ductor Clearatus animaduertisset,
 "itemque nullo praesidio munitum, quod no-
 "bis illi se amicos esse crederent: noctu ad
 "homines spe direptionis accedit, re cum
 "nemine nostrum communicata. Et erat i-
 "psius ea sententia, ut si cepisset oppidum,
 "numquam in castra rediret: sed conscensa
 "navi, qua contubernales ipsius forte tum
 "litus legebant, inque hanc ipsam rebus iis,
 "quas cepisset, impositis; extra Pontum na-
 "uigando se proriperet. Ac de his ita inter i-
 "psum & contubernales in navi conuene-
 "rat, uti nunc animaduerto. Quum igitur
 "concitasset, quoscumque persuadendo ad-
 "ducere poterat, ad oppidum eos duxit. In-
 "terea dum in itinere pergit, dies ipsum an-
 "teuertit, hominumque concursu facto,
 "qui de locis munitis & iaculis hos, & icti-
 "bus petebant, non Clearatus solum; sed
 "cum eo complures ex aliis etiam occumbunt, nonnullis Cerafuntem se recipien-
 "tibus. Haec eo gesta sunt die, quo nos huc itinere pedestri pergere cepimus.

λέγειν, εἴ τις τι δυνάται, ἀγαθὸν ἐν ὑμῖν, ἢ
 μάχεσθαι, εἴ τις ἐθέλοι, ὑπὲρ ὑμῶν τε καὶ
 ἑαυτῶ, ἢ ἐξηγηρέναι περὶ τῆς ὑμετέρας ἀ-
 σφαλείας ὑπὸ μελόμηνον; τί γὰρ, ἀρχόν-
 τας ἀεθρομύων ὑμῶν ἔγωγε τίνι ἐμποδῶν εἰ
 ἐξοπίου
 μι; παρῆμι, ἀρχέτω μόνον ἀγαθὸν τι ποιεῖν
 φαινόσθαι. ἀλλὰ γὰρ ἐμοὶ μὲν ἀρκεῖ περὶ
 τούτων τὰ εἰρημνῆα. εἰ δὲ τις ὑμῶν ἢ αὐτὸς αὖ
 ἐξαπατηθῆσθαι οἴεται ταῦτα, ἢ ἄλλον ἐξα-
 πατήσθαι ταῦτα λέγων, διδασκέτω. ὅταν δὲ
 τούτων ἀλῆς ἔχητε, μὴ ἀπέλθῃτε, ἄντι αὖ
 ἀκούσῃτε, οἷον ὅρα ἐν τῇ στρατιᾷ ἀρχομύων
 περὶ ἄρμα, ὃ εἰ ἐπεισι, καὶ ἔσαι οἷον ὑπὸ δεικνυ-
 σιν, ὡς ἡμῖν βουλεύεσθαι περὶ ἡμῶν αὐ-
 τῶν, μὴ κέκισοί τε καὶ ἀγαθοὶ ἀνδρες φα-
 ναρῶν καὶ περὶ θεῶν, καὶ περὶ ἀνδρα-
 πων, καὶ φιλίων, καὶ πολεμίων, καὶ κεί-
 φρονηθῶν. ἀκούσαντες ταῦτα οἱ στρατιῶ-
 ται, ἐθαύμασαν τὴν εἴη, καὶ λέγειν ἐκέλευον.
 ἐν τούτῳ ἀρχέται πάλιν. Ἐπίσαθε πού,
 ὅτι χεῖρα ἡμῶν ἐν τοῖς ὄρεσι τοῖς βαρβαρικοῖς
 φιλία τοῖς κεραισι τοῖσι, ὅταν καλῶντες ἡ-
 νες καὶ ἱερεῖα ἐπὶ ἄλλοις ἡμῖν, καὶ ἄλλα ὧν εἶ-
 χον. δοκῶσι δὲ μοι καὶ ὑμῶν ἡνες εἰς δὲ ἐπύ-
 τῳ χεῖρων τούτων ἐλθόντες, ἀρξασαν-
 τές τι πάλιν ἐλθεῖν. τῷτο κείρα μαθὼν Κλε-
 ἀρατος ὁ λοχαγὸς ὅτι μικρὸν εἴη, καὶ ἀφύ-
 λακτον, ἀπὸ τοῦ φίλιον νομίζῃν εἶναι, ἔρχεται
 ὑπὲρ αὐτοῖς νυκτὸς ὡς προηέσων, ὅσῳ ἡμῶν
 εἰπῶν. διερενόητο δὲ, εἰ λάβοι τὸ χεῖριον, εἰς
 μὲν φράτθμα μηκέτι ἐλθεῖν, ἐμβαῖς δὲ εἰς
 πλοῖον, ἐν ᾧ ἐπύχθον οἱ σύσκινοι ἀντὶ πα-
 ρεπλέοντες, καὶ ἐν ἡμέρῳ εἶπι λάβοι, ἀπο-
 πλέων οἷον ἔξω τῆς πόντου. καὶ ταῦτα σω-
 ωμολόγησαν αὐτῶ οἱ ἐν τῷ πλοίῳ σύσκη-
 νοι, ὡς ἐγὼ νῦν ἀσθάνομαι. ὅσῳ καλέσας ἐν
 ὁπόσοις ἐπειθεν, ἦν ἡμῶν ὅτι τὸ χεῖριον. προηέ-
 μηον δὲ αὐτὸν φθάνει ἡμέρα ἡμομνῆ, καὶ συ-
 σάντες οἱ ἀνδραποῖ, ἀπὸ ἰσχυρῶν τόπων βάλ-
 λοντες καὶ παίοντες, τὸν τε Κλεάρατον ἀπο-
 κλείνοισι, καὶ τῶν δῆλων συχρῆσι οἱ δὲ πινες καὶ εἰς
 κεραισι ταῦτα αὐτῶ ἀποχερῶσι. ταῦτα δὲ ἡμῶν
 τῇ ἡμέρῳ, ἢ ἡμεῖς δὲ ὄρω δὲ ὄρω μὲν περὶ τῆς
 τῶν δὲ

τῶν δὲ πλεόντων ἐπιπνέσῃσαν ἐν κερᾷ
 σιῶντι, ἔπειτα ἀνημέριοι. μὲν τῶν, ὡς οἱ κερᾷ-
 βιώται λέγουσιν, ἀφικνοῦνται τῶν ἐκ τῶν
 εἰς τῆς ἀνδρῶν τῶν γραιτέρων, πρὸς δὲ κρινόν
 δὲ ἡμέτερον χεῖρον ἐλθεῖν. ἐπεὶ δὲ ἡμᾶς οὐ
 κατέλαβον, πρὸς τῶν κερᾷ βιώταις ἔλεγον,
 ὅτι θαυμάζοιεν, τί ἡμῖν δόξεν, ἐλθεῖν πρὸς
 αὐτοῖς. ἐπεὶ μὲν τοῖς σφᾶς λέγειν * ἔφασαν, ὅτι
 οὐκ ἀπὸ κρινού γινώσκοντες τὸ πρᾶγμα, ἠδεοῦν
 ἢ αὐτοῖς, καὶ μέλλειν πλεῖν δόξεν, ὡς ὑμῖν λέ-
 ξαν τὰ γινώσκοντες, καὶ τῶν νεκρῶν θάπτειν αὐτοῖς
 κελύφειν λαβόντες τοῖς τῶν δεομένων. τῶν δὲ
 ἀπὸ φυγόντων πνέσῃσαν ἔλληνες ἔτυχον ἐπιπνέσῃσαν
 κερᾷ σιῶντι. ἀποδόμνοι δὲ τῶν βαρβάρους ὅποι
 ἴοιεν, αὐτοῖς ἢ ἐτόλμησεν βλάψαι τοῖς λίθοις, καὶ τοῖς
 ἀγίοις τῶν διεκελεύοντο. καὶ οἱ ἀνδρῶν ἀπὸ θήσκου-
 σι, τῶν ὄντων, οἱ πρὸς τῶν, καὶ λαβόντες. ἐπεὶ
 δὲ τῶν ἐγγύθεν, ἔρχοντες πρὸς ἡμᾶς οἱ κερᾷ βιώ-
 ται, καὶ λέγουσιν τὸ πρᾶγμα. καὶ ἡμῶς οἱ φρατη-
 ροὶ ἀκρίβεις, ἠδεοῦν τῶν γινώσκοντες, καὶ
 ἐβλάψοντες αὐτοῖς κερᾷ βιώταις, πῶς αὐ-
 τὰ φείσαν οἱ τῶν ἐλλήνων νεκροί. οὐκ ἀθήκοντες
 δὲ ἐξώθεν τῶν ὀπλων, ἐξάφνης ἀκρίβεις θορύ-
 βος πολλῶν, πᾶσι πᾶσι, βλάψαι βλάψαι. καὶ τὰ δὲ
 ὄρασαν πολλῶν ποροθέοντες, λίθοις δὲ ἔχοντες
 ἐν ταῖς χερσὶ, τῶν δὲ καὶ ἀμερουμένων. καὶ οἱ
 μὲν κερᾷ βιώται, ὡς αὐτὰ ἐωρακότες τὸ παρ
 ἑαυτοῖς πρᾶγμα, δέισαντες ἀποχωρεῖν πρὸς
 τὰ πλοῖα. ἦσαν δὲ τῶν δία οἱ καὶ ἡμῶν ἔδιδαν. ἔ-
 γων γὰρ μὲν ἦλθον πρὸς αὐτοῖς, καὶ ἠρώτων ὅ,
 τί βῆσθε τὸ πρᾶγμα. τῶν δὲ ἦσαν μὲν οἱ ὁσθέν
 ἠδεοῦν, ὅμως δὲ λίθοις εἶχον ἐν ταῖς χερσίν.
 ἐπεὶ δὲ καὶ εἰδότες ἐνέτυχον, λέγει μοι ὅτι οἱ
 ἀγρονομοὶ δεινότατα ποιοῦσι τὸ φράτθμα.
 καὶ ἐν τούτῳ τῶν ὄρα τὸν ἀγρονόμον Ζήλαρ-
 χον πρὸς τὴν θάλασσαν ἀναχωροῦντα, καὶ ἀ-
 νέχεσθαι οἱ δὲ, ὡς ἠκούσαν, ὡς πρὸς τοῖς ἀγρο-
 ῖς ἢ ἐλάφου φανέντος, ἵενται ἐπὶ αὐτόν. οἱ δὲ κερᾷ
 βιώται, ὡς εἰδόν ὁρμῶντας καθ' ἑαυτῶν, νομί-
 σαντες ὅτι σφᾶς ἴεσθαι, φέροντες δρόμον, καὶ
 ἐμπίπτοιεν εἰς τὴν θάλασσαν. σιωπῶντες οἱ
 δὲ καὶ ἡμῶν αὐτῶν πνέσῃσαν, καὶ ἐπνίγετο, ὅς τις μὴ
 ἐτύγχευεν ὅτι σάμνος ἴεν. καὶ τούτοις τί δό-
 κείτε; ἠδὲ ἴστω μὲν ὁσθέν, ἔδεισαν δὲ μὴ λύσ-
 σαί τις ὡς πρὸς κισὶν ἡμῖν ἐμπεπληῶσι. εἰ οὖν
 nos designauerant, saltim hoc metuebant ne

A Eorum vero, quibus litus legendum erat, “
 nonnulli necdum Cerasunte soluerant, sed “
 adhuc istic hærebant. Nec multo post, uti “
 quidem Cerasuntij narrat, ab oppido tres “
 viri ætate graues veniunt, qui communi- “
 tatem hanc nostram cõuenire vellent. Hi “
 quum nos istic non offendissent, aiunt ad “
 Cerasuntios, mirari se, quamobrem visum “
 nobis fuerit ipsos inuadere. Quum Cera- “
 suntij respondissent, non communi exer- “
 citus consilio facinus admissum esse: gra- “
 tum hoc sibi esse dicunt, adeoque nauiga- “
 B turos huc ad nos, ut quid accidisset, nobis “
 exponerēt, & cadauera recipere ad sepul- “
 turam iuberēt eos, qui vellent. Erant tunc “
 adhuc Cerasunte Græci quidam ex eis, qui “
 eo fuga se receperant. Hi quum animad- “
 uertissent, quo barbari tenderent, non ipsi “
 solum ausi sunt lapides in eos cõiicere: sed “
 alios etiam, ut idem facerent, hortari. Quo “
 factum, ut homines hi, tres numero, & le- “
 gati, lapidibus obruti, vitam cum morte “
 commutarint. Hoc facinore designato, “
 veniunt ad nos Cerasuntij, remq; omnem “
 narrat. Ea cognita, nos duces grauiter mo- “
 C lestique ferre, quod accidisset; & quo pa- “
 cto Græcorum cadauera sepulturæ man- “
 dari possent, cum Cerasuntis deliberare. “
 Quum forte hoc modo extra castra confi- “
 deremus, subito tumultum ingentem cla- “
 mantium audimus: Cæde, cæde, feri, feri. “
 Nec mora, multos adcurrentes videmus, “
 qui partim lapides in manibus habebant, “
 partim eos tollebant. Heic Cerasuntij, qui “
 facinus illud apud se designatū vidissent, “
 territi ad naues se recipiunt. Etiam nonnulli “
 profecto nostrum sibi metuebant. Verum “
 ego ad eos accessi, & quid rei esset, interro- “
 gavi. Ignorabant hoc illorum plerique, ac “
 nihilominus lapides manibus tenebant. “
 Tandem quum in quemdam incidissem, “
 qui rem intelligeret: narrat is mihi, foren- “
 sis annonæ præfectos grauissime exercitiū “
 adfigere. Atque heic quidam Zelarchum “
 annonæ præfectum ad mare iē conferen- “
 tem conspiciens, sublata voce exclamat. “
 Ea ceteri audita, non aliter atq; si siluestris “
 aper, vel ceruus conspectus fuisset, in ho- “
 minem pergūt. Cerasuntij, quum eos ver- “
 sus se irruere viderent, quod se peri puta- “
 rent, in fugam se cursu cõiiciunt. & in ma- “
 re defiliunt. Idem ex nostris etiam non- “
 nulli factitant, omnesque adeo extingue- “
 bantur, qui natate nescirent. Quid autem “
 de iis existimatis? nihil profecto aduersus “
 rabie tamquã canes correpti essemus. Hæc

οὐτων
 παρεκα-
 λουοντο

" si erunt huiusmodi, videte, qui futurus sit
 " exercitus status. Nō omnium vestrum au-
 " thoritate vel bellū illi facere poteritis, cui
 " visum fuerit, vel bello finē imponere: sed
 " priuato cōsilio quisque copias, quo volet,
 " ducet. Quod si legati ad nos, vel pacem pe-
 " tituri, vel quid aliud, venerint: eos interfi-
 " ciendo, qui volent, impedient; quo minus
 " orationes eorum audiamus, qui ad nos cō-
 " tendunt. Præterea magistratus a vobis v-
 " niuersis lecti nullo erunt loco, sed quisquis
 " suo se arbitrato prætorem creabit, & cui
 " iubebit dicere, Feri, feri; huic satis erit vi-
 " rium siue ad magistratū, seu ad gregarium
 " militem quemlibet e vobis indemnatum
 " opprimendum, si non desint, qui ei pareāt,
 " quemadmodum modo accidit. Enimvero
 " cuiusmodi facinora nobis designarint hi
 " suis ipsorum suffragiis lecti prætores, con-
 " siderate. Zelarchus annonæ præfectus si
 " qua re nos laesit, nullo adfectus a nobis sup-
 " plicio nauigio euasit: sin omnino nihil cō-
 " misit, nimirum e castris aufugit ideo, quod
 " vereretur, ne indemnatus iniuste perime-
 " retur. At qui legatos lapidibus obruerunt,
 " hoc effecerunt, vt vobis solis inter Græcos
 " ceteros haud tutum sit Cerasuntem, extra-
 " quam armata manu, venire. Effecerunt &
 " illud, vt cadauera, quæ prius, vt sepelire-
 " mus, hortabantur illi, a quibus interfecti
 " nostri erant; iam ne quidem cum caduceo
 " tutum sit tollere. Nam quis caduceatoris
 " fungi velit munere, qui caduceatores ipse
 " sustulerit e medio? Nos tamen Cerasuntin-
 " os rogauimus, vt caesos sepulturæ mandēt.
 " Hæc an ita recte gerantur, vestro decreto
 " statuatur; vt quū huiusmodi facinora sint
 " exspectanda, quisque sibi præsidium qua-
 " rat, & operam det, vt munitis & opportu-
 " nis locis tabernaculum figat. Sin autē bel-
 " luarum hæc, nō hominum facta sunt: quo
 " pacto sedari possint, cōsiderate. Nam pro-
 " fecto absque eo sit, quonam modo aut sa-
 " cra Diis alacri animo faciemus, quum im-
 " piis facinoribus nosmet polluamus, aut in
 " hostem pugnabimus, si quidē mutuo nos
 " perimemus? quænam vrbs amica nos ex-
 " cipiet, si tantam inter nos scelerum licen-
 " tiam videat? quis animo fidente rerum ve-
 " naliū copiam nobis faciet, si maximis in
 " rebus vsque adeo in oculis omnium de-
 " linquemus? Iam quod laudem adtinet,
 " quam in primis consequuturos nos existi-
 " mamus, quis vos ita sese gerentes collau-
 " dauerit? Nos ipsi, sat scio, designantes eiu-
 " modi facinora, sceleratos adpellaremus.
 " Heic omnes quum adfurrexissent, suppli-

A ταῦτα τοιαῦτα ἔσαι, θεασάσθε οἷα κατὰ σάσις
 ἡμῖν ἔσαι τ' στρατίας. ὑμῶς μὲν οἱ πόρτες οὐκ
 ἔσασθε κύριοι οὐτ' ἀνελέσθαι πόλεμον ᾧ αὐ-
 βέλησθε, ἔτε καταλύσασθαι ἰδίᾳ ἢ ὀβελόμοσ
 ἀξί φράσασθαι ἐφ' ὅ, πᾶν ἔλεγε. καὶ πνευ-
 πωρὸς ὑμᾶς ἴωσι πρὸς εἰρήνης δεσπόμοι,
 ἢ δὴ πῶς, κατὰ χροῖονες τῶσσι οἱ βουλομέ-
 νοι, ποιήσασθαι ὑμᾶς τῶσσι λόγων μὴ ἀκούσασθαι τ'
 πρὸς ὑμᾶς ἰόντων. ἐπέτα ἢ οἷς μὲν αὐ ὑμῶς
 ἀπόδοιες ἔλεγε δὲ δέχσασθαι, οἱ δὲ δὲ μῖα χώρα
 ἔσασθαι ὅσπιδι αὐ ἑαυτὸν ἔλεγε στρατηγὸν, καὶ
 ἔλεγε λέγει Βοηθὲ βοηθῆ, οὐδ' ἔσαι ἰσχυρὸς καὶ
 δέχσασθαι κατὰ χροῖον καὶ ἰδιώτην ὑμῶσιν, οἱ αὐ ἔ-
 λεγε, ἀκρίτον, αὐ ὡσιν οἱ πρὸς πόμοι αὐτὰ, ὡσ-
 πωρ ἢ κῶ ἔλεγε. οἷα δὲ ἡμῖν τ' περὸς ἄλλοι-
 σιν οἱ ἀσφαρῆτοι οὐπὶ στρατηγὸ σκέψασθε.
 Ζήλαρχος μὲν γὰρ ὁ ἀρεχονόμος εἰ μὲν ἀ-
 δικεῖ ὑμᾶς, οἴχεται ἀποπλέων, οὐ δοῖς ὑμῖν
 δικῶν. εἰ δὲ μὴ ἀδικεῖ, φεύγει ἐκ τῆ στρα-
 τώματος, δέσας μὴ ἀδικῶς ἀκρίτος ἀπο-
 γαίη. οἱ δὲ κατὰ λῶσαιτες τῶσσι πρὸς εἰς,
 διεσπράξαντο ὑμῖν μόνοις μὲν τῶσσι ἑλλή-
 νων εἰς κεραιωτῶτα μὴ ἀσφαλῆς εἶ, εἰ αὐ
 μὴ σὺ ἰσχυρὸς ἀφικησάσθαι. τῶσσι δὲ νεκροῖς, οἷς
 πρὸς εἰς αὐτοῖ οἱ κατὰ χροῖονες ἐκέλευον
 γὰσπιδν, τῶσσι διεσπράξαντο μὲν δὲ τῶσσι σὺ κη-
 κηρυκῶ ἐπὶ ἀσφαλῆς εἶ ἀνελέσθαι. τίς γὰρ
 ἔλεγε σὺ κήρυξ ἰέναι, κήρυκας ἀπεκτόνωσ; ἀλλ'
 ἡμεῖς κεραιωτῶν γὰσπιδν αὐτοῖς ἐδεδίδημεν.
 εἰ μὲν οὖν καλῶς ἔχῃ ταῦτα, δόξασθαι ὑμῖν
 D ἰνα, ὡσσι τοιούτων ἐσπομόων, καὶ φυλακῶ ἰδίᾳ
 ποιήσῃ τις, καὶ τῶσσι ἐρυμνὰ ὑπὸ δέξια περὸ-
 ταί ἔχων σκίνοισιν. εἰ μὲντοι δοκεῖ ὑμῖν θεῖων,
 ἀλλὰ μὴ δὴ δέσπιδν εἶ ταῦτα ἔργα,
 σκοπεῖτε παῦλῶν τῶσσι αὐτῶσσι. εἰ δὲ μὴ, πρὸς
 Διὸς, πῶς ἢ θεοῖς ἡσομόν ἠδέως, ποιούσῃτες
 ἔργα ἀσέβῃ, ἢ τοῖς πολεμίοις πῶς μαχούμε-
 θα, ἢ ἀλλήλοισι κατὰ χροῖον; πόλις δὲ φι-
 λία τίς ἡμᾶς δέξεται, ἢ τίς αὐ ὀρεῖ τοσαύτων
 ἀνομῶν ἐν ἡμῖν; ἀρεχὸν δὲ τίς ἀξί φάρραν,
 E ἢ πρὸς ταῦτα μέγιστα τοιαῦτα ἔξαμῶσπιδν ὄντες
 φαινόμεθα; οὐ δὲ δὴ πόρτι οἰόμεθα τῶσσι ἐ-
 σασθαι ἐπαίνου, τίς δὲ ὑμᾶς τοῖσσι οἷσσι ἐπα-
 νέσθαι; ἡμεῖς μὲν γὰρ οἶδ' ὅτι πονηροῖς αὐ
 φαίμεν εἶ τῶσσι ταῦτα ποιούσῃτες. οἷα
 τούτου ἀισάμοι πόρτες ἔλεγε, τῶσσι μὲν
 τούτων

τούτων δ' ἔσαν τὰς δεινὰς δίκαις, τῶ δὲ λοιποῦ
 οὐδέ τι ἔξῃαι ἀνομίας δ' ἔσαν· εἰ δὲ τις δ' ἔ-
 ξη, ἀγέσθαι αὐτοῖς θανάτου, τὸς δ' ἑρατηγῶν
 εἰς δίκας πύργου καὶ ἀσπίδος (εἶ) δὲ δίκας καὶ
 εἰπὶ ἄλλο τις ἠδίκητο δ' οὐ Κύρου ἀπέθανε.
 δίκας δὲ τὸς λοχαγῶν ἐπιπέσαντο. παρα-
 νοῦτος δὲ Ξενοφάντος, καὶ τῶν μαντέων συμ-
 βουλεύοντων, ἔδοξε καὶ καθαῖραι τὸ φρίττω-
 μα. καὶ ἐγύρετο καθαρισμός. ἔδοξε δὲ καὶ τὸς
 ἑρατηγῶν δίκαις ὑποσχεῖν τῶ παρεληλυθό-
 τος χρόνου. καὶ δίδοντες, Φιλήσιος μὲν ὠφλε
 καὶ Ξάνθικλῆς τῆς φυλακῆς * τῶ γαυλιτι-
 κῶν χρημάτων τὸ μείωμα εἰκοσι μνᾶς. Σο-
 φάγιετος δὲ, τὸτι ἀρετῆς κατη-
 μέλι, δέκα μνᾶς. Ξενοφάντος δὲ κατηγῶρη-
 σαν πένες, φάσχοιτες παύεσθαι ὑπὸ αὐτῶ,
 καὶ ὡς ὑβρίζοντος τῶ κατηγῶριαν ἐποιού-
 ῶ. καὶ ὁ Ξενοφάν ἀνίστας ἐκέλευσεν εἰπεῖν
 τὸν παῖδα, παῖδα λέξαντα ποῦ καὶ ἐπλή-
 γη. ὁ δὲ ἀποκρίνεται, ὅπου καὶ τὰ ῥίγη ἀπωλ-
 λύμεθα, καὶ χιῶν πλείησιν. ὁ δὲ εἶπεν ἄλλα
 μὲν καὶ χιμῶνός γε ὄντος οἴου λέγεις, οἴτου δὲ
 ὑπερλελοιπότης, οἴνου δὲ μηδὲ ὀσφραίνεσθαι
 τὸ παρὸντος, ὑπὸ δὲ πόνων πολλῶν ἀπαγ-
 ρθόντων, πολεμίων δὲ ἐπορεύων, εἰ εἰσιού-
 τω καὶ ὑβρίζον, ὁμολογῶ καὶ τῶ ὄντων ὑ-
 βριστότερος εἶ, οἷς φασὶν ὑπὸ τῆς ὑβρεως
 τὸ κῆπον εἶναι ἐξηγήεσθαι. ὁμοῦ δὲ καὶ λέξον,
 ἐκ ἴνους ἐπλήγης; πότρου ἦτοιμ πῶ, καὶ ἐπεὶ
 οὐκ ἐδίδως, ἔπαμον; ἀλλ' ἀπήτοιμ; ἀλλὰ
 πῶ εἰ παθικῶν μαχόμενος; ἀλλὰ μεθύων
 παρῶησα; ἐπεὶ δὲ τούτων οὐδὲν ἔφησεν, ἐπή-
 ρετο αὐτὸν, εἰ ὀπλιτῆς οἶ. οὐκ ἔφη. πάλιν, εἰ
 πελάγῃ οἶ. οὐδὲ τῶτ' ἔφη, ἀλλ' ἡμίονοι ἤλαυ-
 νον, ἄρχεις ὑπὸ τῶν συσκίων, ἐλθόντες
 ὦν. εἰ ταῦτα δὲ ἀγαθῶν ὁκῆ τε αὐτὸν, καὶ ἦ-
 ρετο· εἰ σὺ εἶ ὁ τὸν κάμνοντα ἀπάγων; καὶ με-
 δι' ἔφη. σὺ γὰρ ἰούαγκαζες. τῶ δὲ τῶ εὐδῶ
 συσκίων σκῆθι διέρριψας. ἀλλ' ἡ μὲν δ' ἔξερ-
 ρίψις, ἔφη ὁ Ξενοφάν, τοιαύτη τις ἐγύρετο. διέ-
 δωκα ἄλλοις ἄγαν, καὶ ἐκέλευσα πῶς ἐμέ
 ἀπάγην. καὶ ἀπολαβὼν ἀπάρτα σῶα, ἀπέ-
 δωκα σοι, ἐπεὶ καὶ σὺ ἐμοὶ ἀπέδωκας τὸν αἴδρα.

A ciis multandos auctores aiebant, & in po-
 fterum nemini permittendam eiusmodi
 scelerum licetiam. si quis facinoris auctor
 existeret, in eum capitis poenam statuen-
 dam. Præterea constituendum a ducibus
 in omnes iudicium, quo etiam in ea faci-
 noraliceret anquirere, quæcumq; a morte
 Cyri essent admiffa. Iudicandi potestas co-
 hortium ductoribus data. Visum est etiam
 Xenophontis hortatu suadetibus idē vati-
 bus, lustrandū esse exercitum. Itaque facta
 lustratio. Decretū itē, vt prætores ratione
 præteriti tēporis iudicio se fisterent. Quod
 quū fieret, damnati Philefius & Xanthi-
 cles, † quod iussi custodire pecuniam de
 nauigiis coactam, minas viginti suppilaf-
 sent. Multatus est & Sophænetus minis x,
 quod suffragiis ad eas custodiēdas lectus,
 id muneris spreviffet. Nonnulli & Xeno-
 phontem accusabant, qui caecos se ab ipfo
 dicerēt: eamq; accusationem sic institue-
 bant, vt ipsum iniuriarum arcesserent. Ibi
 quum surrexiffet Xenophon, ante omnia
 dicere primum iuffit, quo loco pulsatus ef-
 fet. Eo loco, respondebat ille, quo in maxi-
 ma niuis copia frigus nos perdebat. Eum-
 uero, subiecit Xenophon, quum tāta esset
 hiemis asperitas, quantam fuisse tu fateris,
 quum cibus nos defeciffet, quum tantum
 vini non adesset, quod vel odoratu possēt
 percipi, quum multi præ magnitudine la-
 borum animis frangerentur, quum hostis
 a tergo nos vrgeret; si me tali tempore in-
 folenter gessi, vel ipsis a finis esse me petu-
 lantiorē fatebor, in quos aiunt præ petu-
 lantia lassitudinem nullam cadere. Sed ta-
 men dic mihi, qua de causa vapulaueris:
 num quid abs te tuæ rei petebā, quod quia
 non dabas, te pulsavi? num meum quid re-
 poscebam? num pugnant tecum de amo-
 ribus ac deliciis tuis? num in vino tibi per-
 ebrietatem illusi? Quum horum ille nihil
 diceret, rogat Xenophon, an in gratis ar-
 maturæ peditum numero esset. Negat ille.
 Rursum Xenophon: an ex cetratis es? in-
 quit. Haudquaquam, subiecit ille, sed in-
 genuus quū essem, mulum agebam, quod
 muneris mihi contubernales dederant.
 Heic Xenophon adgnito demum homi-
 ne. Tunc es, ait, qui hominem ægrotum
 vchebas? Sum is profecto, inquit. nam ad
 hoc tu me cogebas, vasis etiā contuberna-
 lium meorum disiectis. Ea vero disiectio,

* τ γαυ-
 λικῶν
 † τὸ π αἰ
 ρετῆς εἰς
 τὸ δὲ

πικρὸν

τοκῶν

In scelerat-
 tos auctores
 Xenophontē
 animad-
 vertitur.

† Consultē
 Notas.

Xenophonē
 suorum
 ingratiū
 dīnem esse
 peritur.

Audite vero, ait, quid istuc rei fuerit. Est enim operæpretium. Relinquebatur a tergo quidam, quod pergere præ debilitate non posset. Noram illum ego hactenus, quod vnus ex nostris esset. Hunc vt tu veheres, iussi; ne nobis periret. Hostes enim, quemadmodum equidem arbitror, a tergo subsequabantur. Verum id esse, miles hic aiebat. At enim inquit Xenophon, vbi te premissem, & ipse cum extremo agmine deinde accederem, scrobem te fodientem offendi, vt hominem illū defoderes. Adstans tum ego te collaudabam. Verum posteaquam adstantibus nobis ille crus inflexisset, & omnes, qui aderant, exclamassent, hominem viuere, tu vero quæcumq; liberet diceres, nolle te ipsum vehere: tum scilicet ego te pulsauī, verum dicis. Nam mihi præ te ferre videbaris, quasi scires eū hominem adhuc viuere. Quid ergo? respondit alter, an minus mortem obiit, posteaquam ostensus a me tibi fuit? Atqui, subiecit Xenophon, morituri omnes sumus. Num igitur propterea viuos defodi nos oportet? Heic ab vniuersis acclamatum, hominem hunc non satis vapulasse. Deinde iussus item alius est dicere, quamobrē plagas tulisset. Quum nemo surgeret, Xenophon ipse loqui cepit: Fateor equidē, milites, multos me propterea, quod ordines defererent, verberasse: quibus in eo quidem satisfiebat, quod opera vestra salui essent, quū vos & ordines seruaretis, & quoties opus esset, dimicaretis: at esse meliorē volebant cōdicionem suam vestra in hoc, vt ipsi desertis ordinibus prædandi causa præcurrerent. Id si factum a nobis omnibus fuisset, vniuersi periissemus. Quinetiam languentem præ mollicie quemdam, qui neque surgere volebat, & hostibus se perdendū ipsemet exponebat, non solum pulsauī, sed etiam vi coegi, vt pergeret. Ipse ego quum acerrimo illo frigore nonnullos aliquando exspectarem ad iter sese parantes, posteaquā ad aliquod tempus cōsedissem, difficulter me surgere animaduerti, ac vix crura extendere. Quapropter ex eo tēpore meo periculo doctus, quemcumque sedentem ac torpentem conspicerem, impellebam. Etenim motus ipse, ac virilis animi excitatio, calorem quemdam & agilitatem suppeditabat: quum ex sedendo & quiescendo viderem sanguinis cōcretionem quamdam contrahi, cū qua coniunctum esset, vt pedum digiri putrescerent, id quod multis accidisse vos ipsi nostis. Præterea quemdam alium, qui forte quiescendi causa resistebat, ac tam vos anteriores,

Xenophō
tu ad in
gratos mi-
lites oratio.

ὅτι ὁ παρ᾽ ἄγμα ἐγύρετο, ἀκούσαίε, ἔφη. καὶ γὰρ ἄξιον αἰὴρ κατελείπετο ἄλλο δὲ μηκέτι δύνασθαι πορθέεσθαι. καὶ ἐγὼ τὸν μὲν αἰδρα τσοῦτον ἐγίνωσκον, ὅτι εἰς ἡμῶν εἴη, καὶ ἀδικασαδὲ σε τῶτον ἀγείν, ὡς μὴ ἀπόλοιτο. καὶ γὰρ, ὡς ἐγὼ οἶμαι, πολέμοι ἐφείποντο. σωφρονεῖν τῶτον ὁ ἀνδραγωγός. ὁκοῦν, ἔφη ὁ Ξενοφῶν, ἐπεὶ παρ᾽ ὑπέμψά σε, καὶ ἀλαμβανῶ αὐτὸς σὺν τοῖς ὀπισθοφυλάξι παρθεῖων, βόθρον ὀρύττοντα, ὡς κατορυζοῖται τὸν ἀνδραγωγόν. καὶ ἔπι-
 B
 τας ἐπήνεν σε ἐπεὶ ὁ παρεστηκῶτων ἡμῶν τὸ συν-
 ἔκαμψε ὁ σκέλος ὁ αἰὴρ, ἀνέκραζον οἱ πα-
 ῥόντες, ὅτι ζῆ ὁ αἰὴρ. σὺ δὲ εἶπες ὅτι οὐ γὰρ ἐβό-
 λου, ὡς ἐγὼ γε αὐτὸν οὐκ ἄξιον εἶναι ταῦτα ἐπαί-
 σαί σε, ἀλλ' ἡ λέγεις. ἐδοξας γὰρ μοι εἰδῶτι εὐο-
 κείαν, ὅτι ἔζη. τί οὖν; ἔφη, ἢ τίον τι ἀπέθανεν,
 ἐπεὶ ἐγὼ σοὶ ἀπέδξα αὐτόν; καὶ γὰρ ἡμῶν, ἔφη
 ὁ Ξενοφῶν, πθόμετες ἀποθανούμεθα. τί τὸν οὖν
 ἐνεκα ζῶντας ἡμᾶς δεῖ κατορυζῶναι; τὸν μὲν
 ἀνέκραζον πθόμετες, ὡς ὀλίγας παύσειν. ἄλλον
 C
 ὃ ἐκελευθὸν λέγειν, ἔλεγε τί ἐκαστος ἐπλήρη. ἐπεὶ
 δὲ οὐκ αἰσάντο, αὐτὸς ἐλεγει. Ἐγὼ, ὦ ἄνδρες,
 ὁμολογῶ πάντας δὴ ἄνδρας πολλὰς εἶεκα ἀ-
 παξίας, οἷς σώζεσθαι μὲν ἠρξάμην δι' ὑμᾶς, ἐν τὰ-
 ξαί τε ἰόντων, καὶ μαχόμενοι ὅπου δεοί: αὐτοὶ δὲ
 λιπόντες τὰ τάξεις παρθεῖντες ἀπαξίαν ἠ-
 θελον, καὶ ὑμῶν πλεονεκίῃ. εἰ δὲ τῶτον πθόμετες
 ἐποιούμεν, ἀπθόμετες αὐτὸν ἀπώλομεθα. ἢ δὴ ὃ καὶ
 μαλακίαν ἰσχυρῶν τινα, καὶ οὐκ ἐθέλοντα αἰ-
 σαδαί, ἀλλὰ παρθεῖντες ἑαυτοὺς τοῖς πολε-
 μίοις, καὶ ἐπαίσα, καὶ ἐβίασάμεν πορθέεσθαι.
 D
 ἐν γὰρ τὰ ἰσχυρῶν χιμῶν καὶ αὐτὸς πολεῖ αἰ-
 μένων τινὰς συσκαλαζόμενοις, καὶ τζομῶνος
 συχρὸν χρονον, καὶ τέμαθον αἰσάσας μόγας, καὶ τὰ
 σκελημογας ἐκτείνας. ἐν ἐμαυτῶν οὖν παρθεῖν
 λαβῶν ἐκ τούτου, καὶ ἄλλον ὁπότε ἴδοιμι κα-
 θήμενον καὶ βλακόμενον, ἢ λαονον. ὃ γὰρ κί-
 σθαι καὶ αἰδρίζεσθαι παρθεῖν δερμασίαν τινὰ καὶ
 ὑγρότητα, ὃ ὃ καὶ ἴσθαι καὶ ἰσχυρῶν ἐξ ἑώ-
 ρων. ἔσπουρην ὅν τὰ τε ἀππηγυροῦσαι ὃ αἰ-
 E
 μα, καὶ τὰ ἀποσπείρεσθαι τὸς τῶν ποδῶν δα-
 κτύλοις. ἀπὸ πολλοῖς καὶ ὑμῶν ἴσε παρθεῖν.
 ἄλλον δὲ γε ἴσως τὸ ἔσπολη πόμῶν ἀλλὰ ῥα-
 τῶν, καὶ καλύοντα καὶ ὑμᾶς τὸς παρθεῖν,
 καὶ ἡμᾶς

ἔσπολη-
πόμῶν
πε δὲ

καὶ ἡμαῖς τὸς ὀπίθεν πορεύεσθαι, ἔπαυσα
 πύξ, ὅπως μὴ λόγχῃ ὑπὸ τῆς πολεμίων
 παύσῃ. καὶ γὰρ οὖν νῦν ἔξεστιν ἀλλοῖς σωθεῖ-
 σιν, εἴ τι ἔτι ἐμοὶ ἔπαυον τῶν δὲ δίκαιον, δι-
 κίω λαβόν. εἰ δὲ ὅτι τοῖς πολεμίοις ἐγγύοντο,
 τί μέγα αὖ οὕτως ἔπαυον, τὸ τοῦ δίκαιου ἡξίου
 λαμβάνειν; ἀπλοῖς μοι, ἔφη, ὁ λόγος. ἐγὼ γὰρ
 εἰ μὴ ἐπ' ἀγαθῶν ἐκλόασα πινά, ἀξία ἔπαυ-
 χῆν δίκαιον, οἷον καὶ γούρας ὑοῖς καὶ διδάσκα-
 λοι παύσι. καὶ γὰρ ἰατρῶν τέμνοισι καὶ κείοισι
 ἐπ' ἀγαθῶν. εἰ δὲ ὑβρί νομίξετε με τῶντα
 πορεύεσθαι, ἐνθυμήθητε, ὅτι νῦν ἐγὼ θαρρῶ
 σὺν τοῖς θεοῖς μάλλον ἢ τότε, καὶ δρασύτε-
 ρος εἰμι νῦν ἢ τότε, καὶ οἶνον πλείω πίνω. ἀλλ'
 ὄμοις ὁδοῖα πάω. ἐν ἑσθία γὰρ ὄρα τὴν
 μαῖς. ὅταν δὲ χέμεν ἢ, καὶ θαλάττα μεγάλη
 ὅπι φέρηται, οὐχ ὁρᾷτε ὅτι καὶ νόηματος μό-
 νου ἕνεκα χαλεπαίνῃ μὴ πορροῖς τοῖς ἐν
 πορροῖς, χαλεπαίνῃ δὲ κυβερνήτης τοῖς ἐν
 πορροῖς; ἰσθμὰ γὰρ ἐν τῶν τοιούτων καὶ μι-
 κρὰ ἀμύρτηντα πῶντα σὺν ἐπιτείνῃ. ὅτι
 ἢ δίκαιως ἔπαυον ἀλλοῖς, καὶ ὑμεῖς κατεδικάσα-
 τε τότε. ἔχοντες γὰρ οὐ ψήφοις, ἀλλ' ὀπλα-
 παρῆσκειτε, καὶ ἔξω ὑμῖν ὅπικουρῆν ἀλλοῖς,
 εἰ ἐβούλεσθε. ἀλλὰ μὰ δία οὐτε τούτοις ἐπε-
 χουρῆτε, οὐτε σὺν ἐμοὶ τὸν ἀτακτικῶντα ἐπάγε-
 τε. τοῖς ἀρῶν ἔξοισίαν ἐποίησατε τοῖς κακοῖς
 αὐτῶν, ὑβρίζον ἑσθίοντες ἀλλοῖς, οἱ μὲν γὰρ εἰ ἢ
 θέλετε σκοπεῖν, τὸς ἀλλοῖς ὀρήσασθαι τό-
 τε κακίους, καὶ νῦν ὑβριστάτοις. Βοίσκος
 μὴ οὖν ὁ πύκτις ὁ θετῆαλὸς τότε μὴ διεμά-
 χητο, ὡς κέρων, ἀσπίδα μὴ φέρειν. νῦν δὲ,
 ὡς ἐγὼ ἀκούω, κρητωρετῶν τὸ πολλοῖς ἀπο-
 δέδυκεν. αὖ οὖν σωφρονῆτε, τούτων τῶν ἀντιῶ
 ποιήσετε, ἢ τὸς κίνας ποιοῦσι. τὸς μὴ γὰρ κύ-
 νας τὸς χαλεπὸς τὰς μὴ ἡμέρας δεσποῦου-
 σι, τὰς ὅτι νύκτας ἀφίᾳσι. τὸς τὸν ὅτι, αὖ σωφρονῆ-
 τε, τῶν νύκτας μὴ δῆσθε, ἢ ἢ ἡμέρας ἀφή-
 σετε. ἀλλὰ γὰρ, ἔφη, θαυμάζω, ὅτι εἰ μὴ πινι
 ὑμῶν ἀπὸ πηλοῦ, μέμνησθε, καὶ οὐ σιωπά-
 τε. εἰ δὲ τῶν ἢ χερῶν ἐπεχούρησα, ἢ πολέ-
 μιον ἀπῆρυσσα, ἢ ἀσθενοῦπι, ἢ ἀπορροῦπι
 τὸς σὺν ἐξω πόρροισι, τὸς τῶν ὅτι ὁδοῖς μέμνη).

quam nos extremo in agmine, quo minus
 progredieremur, impediēbat, pugno ver-
 beravi, ne ab hostibus hasta cōfoderetur.
 Licet iam his feruatis pœnas a me reposce-
 re, si læsi a me sunt iniuste. At vero si hostiū
 in potestatem venissent, ecquid vñquam
 adeo graue pati potuissent, cuius nomine
 pœnas a quoquam exigere licuisset? Sim-
 plici ego, milites, oratione vtor. Si quem
 castigauī sui ipsius cōmodi causa, pœnam
 illam subire nō recuso, quam liberi paren-
 tibus, discipuli magistris irrogare velint.
 Nam & Medici nonnumquam sectione,
 & vstione vtuntur, boni alicuius causa.
 Quod si me adductum petulantia fecisse
 hæc existimatis, cogitate quæso cum ani-
 mis vestris, nō solum iam mihi Deum be-
 neficio fiduciam esse maiorem: sed etiam
 lōnge, quam id temporis fuerim, audenti-
 orem me modo esse, ac multo plus vini bi-
 bere. Neque tamen idcirco quemquam
 pulso, quoniām vti iam nos tranquillitate
 quadam video. At vero quū magna tem-
 pestate procellis mare concitatur, an non
 solius nutus causa proræ magistrum ius i-
 rasci videris, qui sunt in prora, itidemque
 gubernatorem suis in puppi? Nam vel mi-
 nima peccata id temporis omnia simul ad-
 terere possunt. Quinetiam vos ipsi vestro
 tūc iudicio declarastis, iure illos a me ver-
 beratos. Nō enim cum suffragiorum cal-
 culis, sed cum armis adstabatis; omninoq;
 vobis opem ferre læsis licuisset, si voluisse-
 tis. At enim neque opem his profecto fere-
 batis, neque me in pulsandis desertoribus
 ordinum adiuuabatis. Quo factum est, vt
 ignauorum licentiam auxeritis, dum pe-
 tulantiam eorum non coerceritis. Nam si
 rem considerare liberet, mea sententia re-
 periretis eosdem tunc ignauissimos fuisse,
 qui modo petulantissimi sunt. Contende-
 bat id temporis Boiscus ille Thessalus pu-
 gil, propterea quod ægrotaret, scutum sibi
 ferendum non esse. Nunc, vt equidem ac-
 cepti, Cotyorensium non paucos spoliavit.
 Quamobrem si sapiatis, aliter cum hoc age-
 tis, atque canes tractari solent. Etenim ca-
 nes illi sæuiores interdū vinculis cōstrin-
 guntur, noctu dimittuntur. Hunc vos, si sa-
 pitis, noctu cōstringetis, interdū solutum
 esse patiemini. Enimvero miror, inquit,
 meminisse vos, ac minime tacere, si quid a-
 liquando feci, quo in odium vestrum in-

8π

ήμας.

πολλὸς ἢ
δὴ ἀποδ.

συνεξέει-
περσά π

currerim: at si cui contra vim frigoris opem tuli, vel hostem ab eo reieci, vel ægrotan-
 ti, aut inopia laboranti aliquid suppeditaui; horum neminem amplius recordari.

Non etiam, si quem preclare aliquid agen-
 tem collaudavi, non si virum fortem pro
 meis facultatibus ornavi, meministis. At-
 qui & honestum est, & æquum, & pium, &
 longe iucundius benefactorum, quam in-
 iuriarum meminisse. Posteaquam hæc di-
 cta essent, surgebant omnes, & vniuersa
 memoria repetebant: atq; hic exitus erat,
 vt omnia belle se haberent.

Αὐτὸν εἶπεν καλῶς [πὶ ποιῶντα ἐπήνεσα, εἰδὲ
 εἶπεν αἰδρα ἀγαθὸν ὄντα ἐτίμησα ὡς ἐδωκά-
 μιν, ὅσοι δὲ βούτων μέμνησθε. ἀλλὰ μὲν κα-
 λὸν γὰρ, καὶ δίκαιον, καὶ ὅσιον, καὶ ἥδυστον τῶν ἀγαθῶν
 μνησθῆναι, ἢ τῶν κακῶν μεμνησθῆναι. ἐκ τούτου μὲν
 δὴ αἰεὶσαντο καὶ ἀνεμίμησκον, καὶ τὸ εὖ εἰρημονεῖν, <sup>περιεγί-
 νει,</sup>
 ὡς ἴε καλῶς ἔχον.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΚΥΡΟΥ ΑΝΑ-
 ΒΑΣΕΩΣ ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΒΙΒΛΙΟΝ
 ΕΚΤΟΝ.

XENOPHONTIS HISTORIA-
 RVM DE CYRI EXPEDI-
 TIONE, LIBER SEXTVS.

X eo tempore, dū istic
 hæreretur, quidam ex
 foro, quidam e præda,
 quam agebant ex agro
 Paphlagonum, victum
 sibi comparabant. Nec
 minore solertia Paphla-

gones vicissim nostros furtim adgredie-
 bantur hinc inde palatos, & noctu eos, qui
 longius ab agmine castra habebant, infe-
 stare conabatur. Quibus ex caussis fiebat,
 vt hostili non nihil erga se inuicem animo
 essent. Præerat id temporis Paphlagoni-
 bus cum imperio Corylas. Is legatos cum
 equis & vestimentis elegantibus ad Græ-
 cos mittit, qui dicerent: paratum esse Co-
 rylā nulla Græcos iniuria prouocare, mo-
 do vicissim ipse non læderetur. Respon-
 dent duces, se de his apud exercitum deli-
 beraturos: & interea legatos pro iure ho-
 spitij excipiunt, arcessitis etiam aliis, quos
 inuitari æquissimum erat. Ita facta re sacra
 de bubus abactis, & mactatis aliis victimis,
 epulum satis largum præbuere, quum in-
 grabatis inter cœnandum discumberent,
 ac poculis e cornu factis, quæ illa in regio-
 ne inuenerant, vterentur. Posteaquam li-
 batum esset, ac decantatus præan, primi
 Thraces surgebant, & armati ad tibiam
 saltabant, inque saltando alte & agiliter se
 monebant, quum gladiis etiam vterentur.

Κ τούτου δὲ ἐν τῇ ἀγα-
 τελῇ οἱ μὲν ἀπὸ τῆς ἀ-
 γροῦς ἔζων, οἱ δὲ λιπύ-
 μοι ἐκ τῆς παφλα-
 γονίας. ἐκλέπετο δὲ καὶ
 οἱ παφλαγῆνες δὲ μά-
 λα τὰς ἀποκεδδονυμῶν, καὶ τῆς νυκτὸς δὲ
 τὰς παρῶσα σκίνοισιν ἐπειράνο κακουργ-
 γαί. καὶ τὸ πολεμικώτερον παρῶσα ἀλλήλους εἰ-
 χον ἐκ βούτων. ὁ δὲ Κορύλας, ὅς ἐτύγχευε τὸ
 τε παφλαγονίας ἀρχὸν, πέμπει παρῶσα τὰς
 ἑλλήνας παρῶσα, ἔχοντας ἵππους καὶ σολὰς
 καλὰς, λέγοντας ὅτι Κορύλας ἐτοιμὸς εἶη τὰς
 ἑλλήνας μὴτ' ἀδικεῖν, μὴτ' αὐτὸς ἀδικεῖ-
 σθαι. οἱ δὲ στρατηγὸν ἀπεκρίναντο, ὅτι παρῶσα μὲν
 βούτων ἐν τῇ στρατιᾷ βουλεύσονται, ὅτι ξε-
 νία δὲ ἐδέχονται αὐτοῖς. παρῶσα ἀλέσαι δὲ καὶ
 τῶν ἄλλων ἀνδρῶν, οἷς ἐδοκεῖ δικάσασθαι εἶη.
 θύσαντες δὲ τῶν ἀίχμαλώτων τὸ βοῶν καὶ βοῦ
 ἀλλὰ ἱερεῖα, διαχίαν μὲν ἀρκέσαι παρῶσα-
 χον, καὶ ἀκαίμωτοι δὲ ἐν τῇ βουσίᾳ ἐδείπνουσιν, σκίμπο-
 καὶ ἐπίνον ἐκ κερατῶν ποτηρίων, οἷς ἐνε-
 τυγχεύον ἐν τῇ χώρᾳ. ἔπειτα δὲ αἱ σπονδαὶ <sup>ἔστη-
 ῖν</sup>
 τ' ἐγένοντο, καὶ ἐπαύωσαν, ἀνέστησαν παρῶσα-
 τον θράκες, καὶ παρῶσα αὐτὸν ὠρχήσασθαι,
 κούφως, καὶ τὰς μαχαίρας ἐξέωντο. τὸ <sup>ἔλλοντο
 ἴτην</sup>
 295 ἡ 311.

lib. xi. p. 234, 45.
 Athen. l. p. 8, 19.

† Sequor
 lectionem
 marginis,
 ex Athe-
 neo. Alie-
 rum stra-
 menta si-
 gnificat.
 Thracum
 saltatio-
 nis.

λος δὲ ὁ ἕτερος τὸν ἕτερον παύει, ὡς πᾶσι δοκεῖν
 πεπληχέναι τὸ δὴ θρονον ὁ δὲ ἔπαυσε τεχνί-
 κῶς πῶς. καὶ ἀνέκραγον οἱ παφλαγῶνες. καὶ ὁ
 μὲν, σκυλεύσας τὰ ὄπλα τῶν ἑτέρων, ἔξῃ αὖ-
 δων τῶν σιδαιλικῶν ἄλλοι δὲ καὶ τῶν θρακῶν τὸν
 ἕτερον ἔξῃ φέρον ὡς τε θανάτῳ. ἡ δὲ σάδην
 πεπονηώς. μὲν τὸ ἀνιάντες καὶ μάγνητες ἀνέ-
 ησαν, οἱ ὄρχουσι τὸν κερταγαῖαν καλουμέν-
 νον ἐν τοῖς ὄπλοις. ὁ δὲ ἔπος τὸ ὄρχησεως ἡ
 ὕδρ. ὁ μὲν, ὡς ἀνιάντες τὰ ὄπλα, ἀπὸ τῆς
 ζυγλατῆς, πικρὰ μετὰ σφοδρῶς ὡς φο-
 βούμενος. ληθῆς δὲ παρέρχεται. ὁ δὲ, ἐπι-
 δὲν παρέρχεται, ἀπομῆν ἀρπάσας τὰ ὄπλα,
 καὶ μάχεται παρὲς τὸ ζυγῆρις (καὶ ἔτοι τῶν
 ἐπιούσιον ἐν ῥυθμῶ παρὲς τὸν αὐλόν) καὶ τε-
 λος ὁ ληθῆς δῆσας τὸν ἀνδρα, καὶ ὁ ζυγῆρις
 ἀπάγει, εἴποτε δὲ καὶ ὁ ζυγλατῆς τὸν λη-
 θῆν. εἴποτε δὲ τὸς βοῖς ζυγῆρις, ὅπισθ τῶ
 χεῖρε δεδεμένον ἐλαύνει. μὲν τὸ μυσὸς εἰς-
 ἤλθεν, ἐν ἑκατέρῃ τῇ χεὶ ἔχων πέλιον, καὶ
 ποτὲ μὲν ὡς δύο ἀνιάντες τὸν μυσὸν, καὶ
 ὄρχητο, ποτὲ δὲ ὡς παρὲς ἕνα ἐρχῆτο τῶν
 πέλιον, ποτὲ δὲ ἐδίητο καὶ ἔξῃ οἷσα, ἔχων
 τὰ πέλιον ὡς ὅτι ἐχὼν καλῶ φαίνοσθαι.
 τὸ τέλος δὲ ὁ παρέρχεται ὄρχητο, τὸ κροτῆ
 πέλιον, καὶ ἄκλαζε, καὶ αἴσατο. καὶ τῶν
 πᾶσι ἐν ῥυθμῶ παρὲς τὸν αὐλόν ἐπιούσιον
 δὲ τούτῳ ἐμπνόντες οἱ μακρῆς, καὶ ἄλ-
 λοι πῆς τῶν θρακῶν αἰσάντες, ἔξῃ οἱ
 σάδην ὡς ἐδίητο καλῶ, ἤσαν τε ἐν
 ῥυθμῶ παρὲς τὸν ἐπιούσιον ῥυθμῶν αὐλούμε-
 νοι, καὶ ἔπαυονσιν, καὶ ὄρχησαν ὡς παρὲς
 τῶν παρὲς τῶν θεῶν τῶν παρέρχεται. ὄραντες
 δὲ οἱ παφλαγῶνες δὴν ἐποιοῦντο, πᾶσας
 τὰς ὄρχησεως ἐν ὄπλοις εἶ. ὅτι τούτῳ ὄραν
 ὁ μυσὸς τὸν κλητοῦσιν αἰσάντες, πῆσας τῶν
 θρακῶν ἡνὰ πεπαμένον ὄρχησεως εἰσα-
 γὰ, σκυλεύσας ὡς ἐδίητο καλῶ, καὶ ἀ-
 σπῖδα δοῖς κύβητῳ αὐτῇ. ἡ δὲ ὄρχησαν
 πυρρίχην ἐλαφρῶς. ἐν τούτῳ κρότος ἡ πο-
 λῆς. καὶ οἱ παφλαγῶνες ἠρώτων, εἰ καὶ γυ-
 νῆδες σκυλεύσας αἰσάντες. οἱ δὲ ἔλεγον, ὅτι
 αὐτῶν καὶ αἱ θεῶν αἰσάντες βασιλέα ἐκ τῶ
 στρατοπέδου. τῇ μὲν οὖν νυκτὶ τῶν τῶν
 τέλος ἐδίητο. τῇ δὲ ὑπεράμα παρέρχεται αἰσάντες
 εἰς τὸ στρατόμα, καὶ ἔδωκε τοῖς στρατιώταις,

Ad extremum, vnus alterum feriebat; vt
 nemini non casus vnus eorum videretur.
 At alter certo quodam artificio ferierat.
 Tollebant ad ea Paphlagones clamorem.
 Hinc quum victor alteru armis spoliasset,
 cantans† Sitalcā exhibat: alij vero Thracēs
 victum veluti mortuum efferebant. At illi
 nihil mali acciderat. Deinde cum Æmia-
 nenſibus Magnetes surgebant, qui saltati-
 onem eam, quam ſementariam vocant,
 armati exhibebant. Hæc saltatio in hunc
 modum instituebatur. Quidam positis ar-
 mis, ac boues iunctos agens, ſementem facit;
 seque frequenter admodum cōuertit, quasi sibi
 metuat. Deinde accedit ad eum prædo, quo
 præuiso, arma corripit, prædoni occurrit,
 ante iugum dimicat. Geruntur & hæc ad
 tibiarum numeros. Tandem prædo, postquam
 ligauit hominem, vna cum ipſo iugum abigit.
 Nonnumquam iugarius prædonem superat,
 eumque bubus iungit, ac manibus post tergum
 reuinctis agit. Postea Mysus ingressus, vtraque
 manu peltam gestabat; ac modo quidem ita
 saltabat, vt exprimere gestu videretur, quasi
 cū duobus aduersariis pugnaret; modo cetris
 utebatur, quasi cum vno congregaretur; modo
 se circumagebat, & in caput etiam præcipitem
 se prouoluebat, quum nihilominus cetras
 retineret; vt illud adeo spectatu periuicundum
 videretur. † Quidam & Perſico ritu saltabat,
 & cetris complotis in genua procumbens,
 vicissim surgebat. Atq; hæc omnia faciebat
 ad tibiarum modos. Mantineses quum†
 successissent, ac de ceteris Arcadibus etiā
 nonnulli surrexissent, armis quamelegantissime
 instructi ad numerum incedebant, præcinente
 tibia modum armatarum saltationi conuenientem,
 simulque præane inchoato perinde saltabant,
 † atque Deorum in supplicationibus fieri
 cōsuevit. Quæ omnia quum Paphlagonēs
 adspicerent, mirificum quiddam esse ducebāt,
 saltationes hæc vnuerſas in armis fuscipi.
 Quare quum ad tonitos esse Mysus ille
 videret, Arcade quodam persuaso, qui
 saltatriculam habebat, eam quam pulcher-
 rime poterat ornatam introducit, dato ei
 scuto leuiore. Saltabat illa Pyrricham
 agilitate. Tum vero plausus ingens excitatus,
 interrogatibus Paphlagonibus, an & mulieres
 vna cum ipſis aleæ prælij subiissent: Respon-
 sum his, regem ab iis ipſis eiec- tum e castris
 fuisse. Hic ea nocte rerum exitus fuit. Post-
 tridie Paphlagonēs ad exercitum adducunt,
 factumq; decretum a militibus,

ὡς πᾶσι
δοκεῖν

καὶ πᾶσι
τοῖς
κροτῆσι

† παρὲς
δοῖς.

ἐκ πηλῆ
θμῆτος

† Videtur
fuisse can-
tionis ge-
nus, cui no-
men fuerit
a Sitalca
Thracum
rege, de quo
Thucyd. lib
11.

† Saltatio
ſementariæ

† Mysus
saltatio.

† 513ol. Eumip. Alceſt. v. 498. Πῆλη
ἀπὸ τῶν ἐξῆν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἕνα
gemma his Suidas, et Hesychius

† Lectio
marginis.

† Lectio
marginis.

† Alique
per ſolet,
quæ factæ
processus
habent.

ultro citroq; ab iniuriis abstinendum esse. Quare confecta, legati discedunt. Græci, quia satis magna nauium adesse copia videretur, conscensis iis, diē ac noctem vento secundo nauigāt, quum Paphlagoniam ad sinistram haberent. Postridie Sinopen perueniunt, & in portum se receperunt ad Harmenen Sinopæ. Sinopenfes Paphlagonum finibus continentur, coloni Milefiorum. Mittunt hi Græcis hospitalia munera, nimirum $\pi\iota\tau\iota\sigma$ farinae medimnos, vini $\epsilon\iota\sigma$ $\iota\sigma\tau$ amphoras. Hoc loco Cherisophus etiam cum triremibus aderat. Ac milites quidem bona in spe erant, futurum, ut quum veniret, aliquid eis adferret. At ille nihil adferebat, sed renūtiabat dumtaxat, ab Anaxibio nauarcho, & ceteris, magnopere Græcos laudari; eundemque Anaxibium esse pollicitum, quamprimum egressi Pontum essent, habituros stipendium. Apud Harmenen dies v sunt commorati. Et quia propius sibi iam a Græcia viderentur abesse, magis etiam, quam prius, subiit animos cogitatio; committendum non esse, ut domum inopes redirent. Existimabant ergo, si ducem vnum crearet, rectius ei die ac noctu pariturum exercitū, quam si multi cum imperio præessent. Quod si quid esse clam oporteret, eadem ratione facilius occultatum iri; ac si quid anteuertendum esset, minus occasiones negligi. Nec enim hoc pacto requiri colloquia tua, sed quod vnus decreuisset, perfici. Superiore vero tempore duces omnia ex suffragiorum numero gessisse. Quum in his cogitationibus versaretur, ad Xenophontem se conuertebant, quem præfecti cohortibus adeuntes, narrant hanc exercitus sententiam esse: simul eorum vnusquisque declarata sui erga ipsum animi beneuolentia, ut imperium acciperet, suadebat. Non nolebat hæc Xenophon, quum ipse secum existimaret, apud amicos id sibi honorem amplioem cōciliaturum, & nomen suum in patria clarius ex eo futurum. Etiam posse fieri, ut emolumentum aliquid ipse exercitui adferret. Huiusmodi cogitationes excitabant eum, ut ducis munus expeteret, qui vnus potestatem summam obtineret. Ecōtrario, hærebat in dubio, quum secum perpenderet, futuros euentus nemini non obscuros esse; ideoq; rem periculo non carere, ne videlicet partā hactenus gloriam omnem amitteret. Quū hoc pacto, quidnam eligendum esset, dubitaret: visus est sibi rectissime facturus, si Deos cōsuleret.

Hoc enim est $\kappa\epsilon\rho\alpha\mu\epsilon\iota\sigma\sigma$, secundum Dioscorum nimirum XLVIII sextarioiū mensura.

Consilium exercitus de vno quodam imperatore creando.

μητε ἀδικεῖν παφλαγῶνας, μητε ἀδικεῖσαι. μὲν τὸ οἱ μὲν πρὸς ἑσβας ὄχοντο· οἱ δὲ ἔλληες, ὅτι πλοῖα ἰκανὰ ἔδδκει παρῆναι, αἰαθαίντες ἐπλεον ἡμέραν καὶ νύκτα πνύμαλι καλῶ, ἐν ἀεισερεῖ ἔχοντες πλὴν παφλαγῶνας, τῆ δὲ ἄλλη ἀφικνοῦνται εἰς σινώπειν, καὶ ὠρμίσαντο εἰς δρμύλιον τῆς σινώπεις. σινώπεις δὲ οἰκοῦσι μὲν ἐν τῇ παφλαγῶνικῇ, μιλησίων δὲ ἀποικεῖ εἰσίν. οὗτοι ξένια πέμπουσι τοῖς ἔλλησιν, ἀλφίτων μὲν μεδίμνους Βπειθαλίους, εἰνὸν δὲ κερεῖμα χίλια καὶ πενταχόσια. καὶ Χείσοφος ἐλθὼν ἦλθε τρεῖς ἔχων. καὶ οἱ μὲν φραδύονται πρὸς ἐδύκων ἀγριτὰ πσιφίσιν ἡκεῖν· ὃ δὲ ἦγε μὲν ὁσθεν, ἀπηγγέλλετο δὲ, ὅτι ἐπαμνοῖν αὐτοῖς καὶ Αναξίβιος ὁ ναύαρχος, καὶ οἱ ἄλλοι, καὶ ὅτι ὑπερχήστο Αναξίβιος, εἰ ἀφικνοῖντο ἔξω τῆς πόντου, μαθοφορεῖν αὐτοῖς ἔσεσθαι. καὶ ἐν ταύτῃ τῇ δρμύλῃ ἔμειναν οἱ φραδύονται ἡμέρας πέντε. ὡς δὲ τῆς ἐλλάδος ἐδύκων ἐγγὺς γίγνεσθαι, ἦδη μάλλον C ἢ πρὸς ἀθεν εἰσῆλθὲν αὐτοῖς, ὅπως αὐτὸν καὶ ἔχοντες πσιφίσι δὲ ἀφίχοντο. ἡγήσαντο οὖν, εἰ εἴνα ἔλθοντο δρῶντα, μάλλον αὐτὸν ἢ πολυαρχίας οὐσης, διύασθαι τὸν εἴνα χεῖσθαι τὰ φραδύματα καὶ νυκτὸς καὶ ἡμέρας· καὶ εἴτι δέοι λαίθησιν, μάλλον αὐτὸν καὶ κρύπτεσθαι καὶ εἴτι αὐτὸν δέοι φθάνειν, ἢ τῆσιν αὐτὸν ὑπερείδειν. οὐ γὰρ αὐτὸν λόγων δεινπρὸς ἀλλήλους; ἀλλὰ ὃ δόξαι τὰ εἰσφραδύεσθαι αὐτὸν. τὸν δὲ πρὸς ἀθεν χεῖρον ἐκ τῆς νικώσης ἔπρεσθαι πσῖτα οἱ φρατηροί. ὡς δὲ D ταῦτα διεισοῦντο, ἐξέποντο ὅτι τὸν Ξενοφῶντα, καὶ οἱ λοχαγοὶ ἔλεγον πρὸς αὐτοῖς, ὅτι ἡ φρατὰ οὕτω γινώσκῃ, καὶ δύνωσαν εἰσφκνύμενος ἕκαστός τις ἐπειθεν αὐτὸν ὑποσῆσαι πλὴν δρῶν. ὃ δὲ Ξενοφῶν τῇ μὲν ἐβούλετο ταῦτα, ἰομίζων καὶ πλὴν ὑμῶν μείζω οὕτως εἰσφκνύεσθαι [καὶ] πρὸς τὸς φίλους, καὶ εἰς πλὴν πόλιν τοῦ ὄμα τῆ μείζον ἀφίξεσθαι αὐμείζονας τῆσιν τυχὸν ὃ καὶ ἀγαθὸν πινος αὐτὸν αἴπος τῇ φραυῖα γνέσθαι. τα μὲν δὲ ταῦτα εἰδυμήματα E ἐπῆρεν αὐτὸν, ὅτι θυμῶν αὐτοῦ κρείσθη γνέσθαι δρῶντα. ὅποτε δὲ αὐτὸν εἰδυμῶντο, ὅτι ἀδύλων μὲν πσῖτα ἀνθρώπων, ὅση δὲ μῆλον ἔξῃ, δὲ εἴτι ὃ κίνδυνος εἴη, μὴ καὶ τῆσιν πρὸς ἀσμίειν δόξαν ἀποδῶσιν, ἢ πρὸς τὸ. ἀπορμύων ὃ αὐτὸν δὲ κρείναι, ἔδδξῃ κρείσθησιν εἰς τοῖς θεοῖς ἀνακρίνωσθαι. καὶ πρὸς

πειθαρη

μείζονας

καὶ τῶν ἱερῶν ἀμύμων δύο ἱερεῖς, ἐθύετο τὰ Διὶ
 τῷ βασιλεῖ, ὅσων αὐτὰ μαντιῶτος ἢ ἐκ
 δελφῶν καὶ ὄναρ δὴ ἀπὸ τέτου τῶ θεοῦ ἐνό-
 μιζεν ἐωρακέναι, ὃ εἶδεν, ὅτι ἤρχετο ὅτι ὁ
 σιωπευμένωσ' ἔπραττε καὶ ἴσαομαι, καὶ ὅτε
 ἐξ ἐφέσου ἢ ὠρμάτο Κύρω συσαθησόμενος,
 αἰετὸν ἀνεμνήσκετο ἑαυτὸν δόξιον φησὶ γόμε-
 νον, καὶ θημῶνον μύτοι, τῶσδε ὁ μύτις παρ-
 πέμπων αὐτὸν ἔλεγε, ὅτι μέγας μὲν οἰωνὸς εἶη
 καὶ σὺ κ' ἰδὼν αὐτὸν, καὶ τὸ δόξος, ὅτι πονος μύτοι.
 τῶ γ' ὄρνεα μάλιστ' ὅτι πηθεῖσ' ὅσ' αἰετὰ κα-
 θημῶν. τῶσδε μύτοι χρηματισκὸν εἶη τὸν
 οἰωνόν. τῶ γ' αἰετὸν παρὰ τὸν μύτον λαμ-
 βάειν τὰ ὀπιτήδεια. οὕτω δὲ θυομῶν αὐτὰ
 τῶσδε φανῶσ' ὁ θεὸς σημεῖν μήτε παρὰ δειῶσ'
 τῶ ἀρχῆς, μήτ' εἰ αἰετὸν, ἀποδέχασ'. τῶ το
 μὲν δὴ οὕτως ἐθύετο. ἢ ἔπραττα σιωπῆσ', καὶ
 πῶντες ἔλεγε νεία αἰετὰσ'. καὶ ἐπεὶ τῶτο ἔδο-
 ξε, παρὰ δειῶσ' αὐτὸν. ὅτι ἢ ἔδοξε δὴ ἴλον
 εἶη, ὅτι αἰετὸν αὐτὸν, εἶπὶς ὅτι ψηφίσι, ἀ-
 νέστη, καὶ ἔλεξε τὰδε. Ἐγὼ, ὦ ἄνδρες, ἠδόμεθα μὲν
 ὑμῶν πρῶτον, εἰσὶν ἄνδρες εἰμὶ,
 καὶ χάριν ἔχω, καὶ ἄχρησ' δυνάμει μοι τὰς θεοῖς
 αἰετὸν πινὸς ὑμῶν ἀγαθὸν γηράσασ'. ὁ μὲν τοι
 ἐμὲ παρὰ κριθῶσ' αὐτὸν ὑμῶν ἀχρησ'τα, λαχε-
 δαμονίου ἀνδρὸς παρῶσ', οὐθ' ὑμῖν, οὐτ'
 ἐμοὶ δοκεῖ συμφέρον εἶη, ἀλλ' ἦτιον αὐτῶσ'
 τῶτο τυγχάνειν, εἶπὶ δέοισθε παρ' αὐτῶσ'. ἐ-
 μοὶ δ' αὖ οὐ πῶν ἢ νομίζω τῶτο ἀσφα-
 λές εἶη. ὅρα γάρ, ὅτι καὶ τῶ πατρίδ' μου οὐ
 παρὰ δεινὸν ἐπαύσαντο πολεμουῶσ', τῶν ἐ-
 ποίησαν πᾶσαν τὴν πόλιν ὁμολογεῖν, λαχε-
 δαμονίους καὶ αὐτῶσ' ἠγεμόνας εἶη. ἐπεὶ δὲ
 τῶτο ὁμολόγησαν, ὅθις ἐπαύσαντο πολε-
 μουῶσ', καὶ οὐκέτι πέρα ἐπολιόρησαν τὴν
 πόλιν. εἰ οὖν ταῦτα ἐγὼ ὅρα δόξω, ὅπου
 δυνάμει, ἀντὶ ἄκρησ' ποιῶσ' ὁ ἐκεί-
 νων ἀξίωμα, ἐκείνο ἐνοῶ, μὴ λίαν ἀνταχ' ὀ-
 φρομειδέειν. ὁ δ' ὑμῶσ' ἐνοῶσ' τε, ὅτι ἦτιον αὐτῶσ'
 εἶη ἐνὸς ἀρχόντος, ἢ πολλῶν, ὅτι ἴσθε, ὅτι δῆλον μὲν
 ἐλόμμοι ἔχ' ἀρήσεται μετὰ σισιάσ'τα νομίζω
 γάρ, ὅτι ὅσπ' ἐν πολέμῳ ὠν σισιάσ'τα παρὰ
 ἀχρησ'τα, παρὰ τὴν ἑαυτῶσ' σωτηρίαν σισιά-
 τuros. Quod autem vos existimatis, minus seditionum futurum in vnius, quā multorum
 imperio: icire vos velim, me, si alium deligatis, nequaquā feditiosum fore. Arbitror enim
 illum, qui se belli tempore cōtra ducem seditiose gerit, aduersus suā ipsius salutē seditio-

Altaque duobus sacerdotibus adhibitis, Iou-
 ui Regi rem sacram facit, quem ex oraculo
 Delphico de futuris consulere solebat; &
 ab eodem Deo somnium illud esse profe-
 ctum existimabat, quod oblatum id tem-
 poris ei fuerat, quo primū fuerat delectus,
 vt cum aliis curam exercitus gereret. Pra-
 terea quum Epheso egressus esset, vt in a-
 micitiam Cyri perueniret; recordabatur
 aquilam sibi dextram, eamq; oscinem fuisse
 oblatam, quæ tamen sedisset: quod au-
 gurium dixerat vates, qui eum comitaba-
 tur, esse id quidem in signe, minimeq; pri-
 uatum in hominē cadere; sed vtut illustre
 esset, omnia tamen molestia plena fore.
 Reliquas enim aues maxime sedentem a-
 quilam adgredi. Ne lucrū quidem ex hoc
 augurio sperari debere propterea, quod a-
 quila circumuolitans rapere alimēta cōn-
 sueuerit. Quum ergo Ioui sacrificaret, si-
 gnificatum ei clarissime ab hoc ipso Deo
 est, non esse, quod magistratum hunc ex-
 peteret; neque si maxime ipsi deferretur,
 acceptandum esse. Atque hoc sane sic ac-
 cidit. Milites quum conuenissent, omnes
 vnum esse deligendum censuerunt. Quod
 vbi decretum fuisset, vniuersi Xenophon-
 tem designant. Quum autem palam adpa-
 reret futurum, vt ipsum deligerent, si quis
 de cōcilij sententia decretum faceret: sur-
 rexit, & in hanc sententiam loquutus est:
 Equidem milites, si hominem me profite-
 ri volo, delectationem ex honore, quem
 mihi defertis, capere debeo; proque hoc
 gratiam vobis habeo, ac Deos precor, vt
 eam mihi facultatem dent, quo vobis me
 auctore boni quid aliquando eueniat. E-
 nimuero quod me ante alios ducem crea-
 tis, quum Lacedæmonius nobis adsit: ne-
 que ex mea, neque vestra re esse arbitror.
 Nam minus ab eis impetrabitis, si quando
 vobis illorum opus erit opera: & mihi non
 admodum hoc tutum fore existimo. Vi-
 deo enim prius ipsos non fecisse finem ge-
 rendi aduersus patriam meam belli, quam
 urbem nostram profiteri coegissent, Lace-
 dæmonios ipsorū etiam duces esse. Quod
 posteaquam nostri fassi sunt, mox bello fi-
 nem imposuerunt, neque deinceps ampli-
 us patriam nostram oppugnarunt. Si ergo,
 quum hæc perspiciam, nihilominus vide-
 ret, vbi cumque possem, ipsorum auctori-
 tatē imminuere: animaduerto admodum
 celeriter ipsos me ad modestiam reuoca-
 turos. Quod autem vos existimatis, minus seditionum futurum in vnius, quā multorum
 imperio: icire vos velim, me, si alium deligatis, nequaquā feditiosum fore. Arbitror enim
 illum, qui se belli tempore cōtra ducem seditiose gerit, aduersus suā ipsius salutē seditio-

Militum
 erga Xeno-
 phontem
 studia.

sum esse. Sin me omnino ducem esse volentis, mirum mihi non erit, futurum non neminem, qui non mihi solum, sed vobis etiam succenscat. Posteaquam haec loquutus esset, multo plures surgebant, qui Xenophonti deferendum esse imperium dicerent. Et Agasias Stymphalius ridiculum aiebat esse, si quidem ita res se habeat, non tum etiam irasci Lacedaemonios; quum nonnullis, ut vna prandeat, convenientibus, magistrarium homini Lacedaemonio non defertur. Nam si hoc valebit, ne nobis quidem esse praefectis cohortium licebit, uti videtur, qui Arcades sumus. Tum vero, quod recte loquutum esse Agasiam iudicarent, plausus ingens excitatus. Et Xenophon animadvertens amplius agendum, progressus in medium ait: Ut plane rem intelligatis, milites, per Deos ac Deas omnes sancte iuro, me postea, quam voluntatem vestram perspexissem, quaesivisse per exta, vobisne consultum esset, imperium hoc in me conferre, ac mihi illud ipsum accipere. Tum Dij rem omnem in extis adeo perspicue mihi significarunt, ut vel rudis extispicina intelligeret, ab hoc summo imperio mihi abstinendum esse. Ita demum Cherisopho magistratum mandant. Is posteaquam creatus esset, procedens in medium, ait: Scitis, milites, nullam me seditionem excitatum fuisse, si alium creassetis. Cum Xenophote quidem certe actum bene est, quod a vobis lectus non fuerit. Nam Dexippus eum apud Anaxibium, quantum potuit, est criminatus, quum quidem ipse in primis os ei obstrueret. Aiebat, existimare se, male ipsum collegam habere Timasionem Dardanensem, vnum de Clearchi militibus, quam se, natione Laconem. Enimvero quum me delegeritis, adnitar & ipse, ut vobis pro meis viribus commodem. Vos ad iter sic vosmet comparate, ut cras, si tempestas idonea fuerit, solvamus. Et quia sumus Heracleam nauigaturi, dare operam debent omnes, ut eo perueniant. De ceteris, quum eo peruentum fuerit, consultabimus. Postridie vento secundo solvunt, ac biduum propter litus maris nauigant. Inter nauigandum litus Iasonium adspectant, ad quod Argo fertur adpulisse; itemque fluminum ostia, primum Thermodontis, deinde Halyis, tertio Parthenij. Quem praeteruecti. Heracleam perueniunt, urbem Graecam, Megarensium coloniam in Maryandenorum finibus sitam. Portum propter Acherusiade peninsula ingressi sunt.

Αζ. αν δε εμε ελπαθε, ουκ αν θαιμυσαμι. ει
 υνα δεριτε και υμιν και εμοι αζουμιον. επει
 δε τωτ ειπε, πολυ πλειονες δεαισαντο λε-
 γοντες ως δεοι αυτων ερχην. Αγασιος δε ο
 συμφαλιος ειπεν, οτι γελοιον ειη, ει ουτως ε-
 χθ, ως η οργιωται λακεδαμονιοι και εαν εκ οργιου
 σαιδ επνοι σαιελθοντες μη λακεδαμονιον
 συμποιαρχην αιρωται, επει τ ουτω γε τδτ ει οτω γ
 εφη, ουδε λοχαγειν ημιν εζειν, ως εοικεν, οτι
 ερχαδες εσμεν. ει ταιτα δη, ως δ ειπον-
 Βες τδ Αγασιου, ανεθουρησαν και ο Ξενο-
 φων, οπρ εαρεα πλειονος ενδεον, παρελθων
 ειπεν, αλλ, ω ανδρες, εφη, ως πορυ ειδητε,
 ομνω υμιν θεοις πορυτας και πασας, η μη
 εγω, επει τιω υμετερον γωμω ηδανο-
 μω, εθουμω, ει βελπον ειη υμιν τε εμοι
 οπι βελα ταιτην τιω ερχην, και εμοι εσο-
 στωαι και εμοι οι θεοι ουτως εν τω ερεθις
 εσημην, ως και ιδιωτην αν γωαι, οπι ται-
 της τω μοναρχιας απεχεσθαι με δει. ουτω
 C η Χερεισοφοι αρεστωται. Χερεισοφος δε επει
 ηρεθη, παρελθων ειπεν, αλλ, εφη, ω ανδρες,
 τδτο μη ισε, οτι ουκ αν εγωγε εσασιαζον, ει
 αλλον ειλεαθε. Ξενοφωτα μη, εφη, ωνησα-
 τε ουχ ελομωι, ως και ιω Δεξιππου, ηδη
 διεβαλεν αυτον πωρεσ Α Αζεισιον ο, πεδιωα-
 C, και η μαλιθα εμου αυτων σγαζοντες. ο δε μαλα ε-
 εφη νομιζειν αυτον Τιμοσιωνι μαλλιοι σωαρ ^{μδ αυτων}
 χην εηλησαι δαρδδμησ οπι τδ Κλεαρχου ^{δδξαζου-}
 πσ. στραθ μαλοσ, η εαιτα, λακωνι οπι. επει μη
 ποι εμε ειλεαθε, εφη, και εγω πειρασομη ο, π
 αν δωωμη ομασ αγαθον ποιην. και υμεις ου-
 πω πδρασκθα ζεαθε, ως αιριον, εαι πλοισ
 η, αι αζομωι. ο η πλοισ εσαι εις ηρεαχλασ.
 απηρωτασ ονω δε εκεισε πειρασθαι ηκην. τδ δε
 αλλα, επει δαν εκεισε ελθωμην, βουλοσωμε-
 τα. οι τδθεν τη υφεραια αιαζομωι πνδ-
 μαπι καλω, επλεον ημερασ δυο πδρα γιω.
 και πδρα πλεοντεσ ετεωρεσω τιω τ ιασωνιαν
 αι τιω, ειδα η ερω λεγεται ορμισασθαι, και
 E η πορα μω τα εσωματα, πρεθον μη τδ ηερ- ^{θεμο-}
 μαδοντοσ. επειτα η τδ αλυοσ. μη η τδτον τδ ^{δοντοσ, ε-}
 παρηνις. οπι η πδρα πλοισ αιριεσ, αφιχοντο ^{πιπε ηπ}
 εις ηρεαχλασ, πολιν ελλωιδα, μεζρεων α ^{πρειοσ, ε-}
 ποιων, εσαι δε εν τη μρωαιδωαν χωρα. και ιειοσ. ^{πτα ηπ}
 ωρμισατο πδρα τη αχερουσιαδε χερρονησω. ^{αλ. ηπ}
 ειδα

ἐνθα λέγεται Ἡρακλῆς ὅτι τὸν κέρβερον κύ-
να καταβιάσται, οὗ νῦν τὰ σημεῖα δεικνύουσι
τῆς καταβάσεως, ὃ βάθος πλέον ἢ ὅτι δύο
στάδια. ἐν ταῦτα ποῖς ἔλλησιν οἱ Ἡρακλεώ-
ται ξείνα πέμπουσιν, ἀλφίτων μεδίμνους
τετραλίους, καὶ οἴνου κερσμία διγάλια, καὶ
βοῦς εἴκοσι, καὶ οἶς ἑκατόν. ἐν ταῦτα δὲ τῆ
πεδίου ῥῆ ποταμὸς, λυκὸς ὄνομα, ὡς ὡς
δύο πλέθρα. οἱ δὲ στρατῶται συλληγύτες
ἐβουλόοντο πῶς λοιπὴν πορείαν, πότρου
ἢ γῆν, ἢ ἢ τῆ θάλατταν χεῖν πορεύεσθαι ἐκ Β
τῆ πόντου. ἀναστὰς δὲ Λύκων ἀρχὸς, εἶπε
θαυμάστο μὲν, ὦ ἄνδρες, τῶν στρατηγῶν, ὅτι
οὐ πειράσονται ἡμῖν ἐκ ποείζην σιτηρέσιον. τὰ
μὲν γὰρ ξείνα οὐ μὴ γήνηται τῆ στρατῶν τελευτῶν
ἡμερῶν οἷα ὅποθεν δὲ ὅποισι σάμνρον πο-
ρεύσόμεθα οὐκ ἔστιν, ἔφη. ἐμοὶ οὖν δοκεῖ, ἀ-
τεῖν τὸς Ἡρακλεώτας μὴ ἔλαττον ἢ τετρα-
λίους κυζικίους. ἄλλος δὲ εἶπε, [μυῖος μι-
αδὸν * μὴ ἔλαττον ἢ μυρίους, καὶ ἐλομύρους
πυρέσθας ἀπὸ κα μάλιστ' ἡμῶν καὶ θημύρων
πέμπειν πρὸς τὴν πόλιν, καὶ εἰδέναι ὅ, τι αἱ C
ἀπαγγέλλωσι, καὶ πρὸς ταῦτα βουλεύε-
σθαι. οἱ τούτων πρὸς βούλοντο πρὸς ἑσθας,
πρὸς τὸν μὲν Χερσίφρον, ὅτι δὲ ἔχων ἤρητο εἰ-
σὶ δὲ, οἱ καὶ Ξενοφῶντα. οἱ δὲ ἰσχυρῶς ἀπε-
μαχρήντο. ἀμφοῖν γὰρ τὰ ταῦτα ἐδόκει, μὴ ἀ-
ναγκάζην πόλιν ἐλλυμίδα καὶ Φιλίαν, ὅ, τι
μὴ αὐτοὶ ἐθέλοιντες διδόνειν. ἐπεὶ δὲ οὖν οὗτοι
ἐδόκειν ἀποσθῆμοι εἶ), πέμπουσιν Λύκα-
να Ἀρχὸν, καὶ Καλλίμαχον παρράσιον, D
καὶ Ἀγασίαν συμφάλιον. οὗτοι ἐλθόντες ἔ-
λεγον τὰ δεδογμένα, τὸν δὲ Λύκωνα ἔφα-
σαν καὶ ἐπαπειλῆν, εἰ μὴ τ' ποιήσασεν ταῦ-
τα [πρῶτα *. ἀκούσαντες δὲ οἱ Ἡρακλεώ-
ται, βουλόουσατα ἔφασαν καὶ αὐτὸς τὰ τε
χεῖματα ἐκ τῶν ἀρχῶν σιωπῆρον, καὶ πῶ
ἀρχῶν εἰσω ἀνεσθῆσασαν, καὶ αἱ πύλαι
ἐκέκλιντο, καὶ ὅτι τῶν τῶν ὄπλα ἐ-
φάνετο. ἐκ τούτου οἱ ταραχάζαντες ταῦτα, E
τὸς στρατηγῶν ἠπῶντο ἀφ' ὁθείραν τ' πρῶ-
ξιν. καὶ σιωπῆρον οἱ ἀρχαῖδες καὶ οἱ ἀρχαῖοι.
πρὸς τῆς δὲ μάλιστ' αὐτῶν Καλλίμαχος
τὸ παρράσιος, καὶ Λύκων ὁ ἀρχὸς. οἱ δὲ
λόγισαν αὐτοῖς, ὡς ἀρχῶν εἶη, δέχων ἕνα ἀ-
πυμῶν πελοποννησίων καὶ λακεδαίμωνίων, μηδεμίαν δυνάμιν παρεχόμερον εἰς τὴν στρατῶν.

A Descendisse hoc loco Herculem ad Cer-
berum canem fama est, ac descensus etiam
nunc monumenta monstrantur, lo-
co stadiis duobus profundiore. Mittunt huc
Græcis Heraclienfes hospitalia munera,
ITICIS farris medimnos, ITICIS vini am-
phoras, xx boues, oues c. Labitur ibidem
per campum amnis, cui nomen Lycus, la-
titudine duum plethrorum. Quum hoc
loco milites conuenissent, de reliquo iti-
nere consultabant, terrane potius, an mari
esset exeudum e Ponto. Tum surgens Ly-
co Achæus, in hanc sententiam loquutus
est: Miror equidem, milites, quid causæ
fit, quamobrem non dant operam duces,
vt stipendium aliquod nobis quarant. Nam
ex donis hospitalibus vix triū dierū victus
exercitui suppetet, nec locus vllus est, quo
proficisci frumentatum possimus. Qua-
propter arbitror petendos nobis esse ab He-
raclienfibus nūmos Cyzicenos haud pau-
ciores ITICIS. Et alius subiecit, petendum
mēstruum stipēdium, vt minimum CCICIS
Cyzicenorū. Deligēdi etiam legati, qui
statim nobis heic sedētibus ad urbem mit-
tantur, vt quid nobis renuntient intelliga-
mus, & ad hoc consilia nostra accommo-
demus. Itaq; deinde legatos designat, pri-
mum omnium Cherisophum, quod is im-
perator lectus esset, nonnullis Xenophonem
producentibus. Illi vero vehementer
repugnabant, quod eadem vterque statu-
eret, Græcam nimirum urbem, & amicitia
coniunctam, non esse cogendam. extra
quam si quid lubens donare vellet. Quare
quum hi viderentur nō satis alacriter rem
suscepturi, Lyconem Achæum, Callima-
chum Parrhasium, & Agasiam Stympha-
lium mittunt. Illi quum Heracleam venis-
sent, quid esset ab exercitu decretum, ex-
ponunt. Lyconem fama est, etiam minas
addidisse, ni hæc facerent. Heraclienfes
audita illorum oratione, deliberaturos se
de re tota respondent, ac mox quidquid
esset rerum in agris, ad urbem compor-
tant, forum eodem transferunt; portis de-
nique clausis arma in muris conspicieban-
tur. Ibi tum harum barbarum auctores cri-
minari duces, quasi causæ obfuisent. Sim-
ul & Arcades cum Achæis coire, impel-
lentibus in primis eos Callimacho Parrha-
sio, & Achæo Lycone. Iactare illi voces, in-
dignū esse, Peloponnesijs ac Lacedæmoniis
vnum quemdā Atheniensem cum imperio
præesse, qui nullis exercitū copiis auxisset.
Peloponnesij
aduersus
Xenophonem
ce-
teros duces,
cōspirant.

ταυτα

ποιήσεν

Præterea labores ab ipsis exhauriri, aliis emolumenta cedere: quod eo sit indignus, quia salutis omnium auctores ipsi extitissent. Arcadibus scilicet eam, & Achæis deberi, cum quibus comparatæ reliquæ copiæ, nullæ essent. Et constabat reuera exercitus amplius dimidia parte ex Arcadibus & Achæis. Quod si ergo saperent, coirent, ducibus lectis seorsum iter facerent, operam denique darent, ut aliquod ipsi emolumentum caperent. Hanc in sententiam facto decreto, si qui cum Cherisopho erant vel Achæi vel Arcades, cum vna cum Xenophonte deferunt; quumque coiuissent, decem ex suis duces creant. Decretum hoc quoque, ut illi pro suffragiorum numero, quidquid visum esset, gererent. Ita tum Cherisopho summum imperium die, ex quo mādatum ei fuerat, sexto vel septimo eit abrogatum. Volebat vna cum ipsis Xenophon iter facere, quod existimaret id fore tutius, quam si seorsum quisque pergeret. Verum hortatu Neonis factum, ut iter ipse pro se institueret: quod is de Cherisopho audiuisset, præfectū Byzantij Cleandrum constituisse cum triremibus in Calpæ portum venire. Quapropter hoc Xenophonti consilij dabat, ne quis triremium particeps esset; ipsis tātum cum militibus suis nauigantibus. Præterea Cherisophus partim eorū, quæ acciderāt, indignitate motus, partim exercitus odio, quod ex eo tempore conceperat, potestatem Xenophonti faciebat agendi, quod vellet. Xenophon autem, quum in eo persisteret, ut exercitu valere iussu, nauigaret: forte rem sacra Herculi Duci facit, eumq; cōsulit, vtrum rectius facturus esset, si cum iis militibus, qui remanserant, expeditionem susceperet: an vero, si eos missos faceret. Heic per exta Deus illi significat, apud exercitum manendum esse. Quo factum, ut trifariam copiam diuiderentur. Nam Arcades & Achæi erant supra $\mu\iota\iota\kappa\iota\omicron$ & $\iota\omicron$, omnes grauis armaturæ pedites. Cherisophus armaturæ grauis $\kappa\iota\omicron$ $\kappa\kappa\kappa$ habebat, cetratos fere $\iota\omicron\kappa\kappa$, qui \dagger Thraces erant, & Clearchum sequuti fuerant. Xenophon grauis armaturæ pedites $\kappa\iota\omicron$ & $\iota\omicron\kappa\kappa$ habebat, cetratos $\kappa\kappa\kappa$. Idem solus ab equitatu instructus erat, qui $\chi\iota$ plus minus equitibus constabat. Arcades, postea quam naues ab Heracliensibus impetrassent, primi nauigarunt; ut subito Bithynos adorti, quamplurima auferrent.

† al. Arcades. minus recte.

καὶ τὸς μὲν πόνοις σφᾶς ἔχον, τὰ δὲ κέρδη δύνανται, καὶ ταῦτα τῶν σωτηριᾶν σφᾶν κατεργασμένων. εἴ γὰρ τὸς κατεργασμένους, ἄρκυδας καὶ ἀρχαίους, ὃ δὲ ἄλλο στρατόμαχος ὄντων εἴ. καὶ ἡ δὲ τῆ ἀληθείᾳ ὑποθήμισυ τὸ ἄλλου στρατομάχου ἀρκάδες καὶ ἀρχαί. εἰ οὖν σωφρονοῖεν οὗτοι, συζάντες, καὶ ἡ στρατηλαχοί. γοὶς ἐλόμβροι ἐαυτῶν, καθ' ἐαυτὸς τε αἰ τῶν πορείαι ποιοῖντο, καὶ πειραίντο ἀγαθὸν πη λαμβάνειν. ταῦτα ἔδοξε, καὶ ἀπολιπόντες Χείσοφον, εἴπινες ἦσαν παρ' αὐτὰς ἀρκάδες ἢ ἀρχαί, καὶ Ξενοφῶντα, σιωέσσαν, καὶ στρατηγοὺς ἀερωῦται ἐαυτῶν δέκα. τούτοις δὲ ἐψηφίσαντο ἐκ τῆς νικώσης ὃ, πη δοκίμη, τῆτο ποίσην. ἢ μὲν οὖν τὸ πρῶτος ἀρχὴ Χείσοφου ἐν ταῦτα κατελύθη, ἡμέρα ἕκτη ἢ ἑβδόμη, ἀφ' ἧς ἤρθη. Ξενοφῶν μὲν τοὶ ἐβούλετο καὶ ἡ μετ' αὐτῶν τῶν πορείαν ποιεῖσθαι, νομίζων οὕτως ἀσφαλέστερον εἶ, ἢ ἰδίᾳ ἕκαστον ἐλλεῖσθαι, ἀλλὰ Νέων ἐπειθεν αὐτὸν, καθ' ἐαυτὸν πορεύεσθαι, ἀκούσας τὸ Χείσοφου, ὅτι Κλέανδρος ὁ ἐν βυζαντίῳ ἀεμοσῆς Φαίη τεύχερας ἔχων ἤξειν εἰς κάλπησ λιμνῆα. ὅπως οὖν μηδεὶς μετὰρ, ἀλλ' αὐτοὶ καὶ οἱ αὐτῶν στρατιῶται ἐκπλεύσαν ὅτι τῶν τεύχερων, ἀφ' ταῦτα, σιωεβούλαε, καὶ Χείσοφος, ἀμα μὲν ἀθυμῶν τοῖς γελημημοῖς, ἀμα δὲ μισῶν ἐκ τούτου στρατόμα, ὅτι βέπει αὐτὰς ποίσην ὃ, πη βούλεται. Ξενοφῶν δὲ ἐπὶ μὲν ἐπεχείρησεν ἀπαλλαγῆς τῆς στρατίας ἐκπλεύσαι, δυομύρω δὲ αὐτὰς τὰ ἡγεμόνι Ηρακλῆ, καὶ κρινουμύρω, πότερε λαῶν καὶ ἀμεινον εἶη στρατεύεσθαι ἔχοντι τὸς παρεμειναντας τῶν στρατιῶν, ἢ ἀπαλλάτθαι, ἐσήμη ἐν ὃ τὸς τοῖς ἱεροῖς συστρατεύεσθαι. οὕτω γὰρ ὃ στρατόμα τεύχη, ἀρκάδες μὲν καὶ ἀρχαί, πλείους ἢ τετρακισχίλιοι [καὶ πεντακισχίλιοι, * ὀπλίται πρῶτες. Χείσοφου δὲ ὀπλίται μὲν εἰς τετρακισχίλιοι καὶ χίλιοι, πελτασταὶ δὲ εἰς ἑπτακισχίλιοι, οἱ Κλεάρχου Θεᾶκες. Ξενοφῶντι δὲ ὀπλίται μὲν εἰς ἑπτακισχίλιοι καὶ χίλιοι, πελτασταὶ δὲ εἰς τετρακισχίλιοι. ἰππικὸν δὲ ἰμόνος ὄντι εἶχεν, ἀμφὶ τὸς τετρακισχίλιοι ἰππέας. καὶ οἱ μὲν ἀρκάδες, ἀφ' αὐτῶν ἀρχαί μὲν πλοῖα ὄντα τῶν ἡρακλῶν, ὡς οἱ πλείοσιν, ὅπως ἐξ ἀφῆνης ὅτι πεσόντες τοῖς βιθιωῖς λαβοῖεν ὅτι πλῆστα.

καὶ ἀπο-

Handwritten marginal notes in Greek script, partially visible on the right edge of the page.

terea Thraces diuersis ex locis Græcos ad-
 oriebantur, & Græci permulti vulnerabā-
 tur, Thracum nemo. Ita factum, vt ex eo
 se loco mouere Græci nullo modo possēt,
 & a Thracibus ad extremum etiam ab a-
 qua repellerentur. Posteaquam ad diffi-
 cultatem magnam deducta res esset, de
 compositione fuit iniecta mentio. Heic de
 ceteris facile conuentum, saltim obsides
 nullos Thraces dabant, quos Græci postu-
 labant. Hac enim in parte hærebatur. At-
 que illo tunc loco res Arcadum erāt. Che-
 risophus autem tuto propter mare pergēs,
 ad Calpæ portum peruenit. Xenophonte
 per mediterranea iter faciente, forte pro-
 currentes equites ipsius ante copias reli-
 quas, in legatos, incertum quo pergentes,
 incidunt. Hi quum ad Xenophontem de-
 ducti essent, an alicubi alias esse copias
 Græcas animaduertissent, ab ipso interro-
 gantur. Tum illi omnia, quæ acciderant,
 commemorant; atque etiam adhuc illas in
 colle obsideri, vniuersa Thracum natione
 locum ex omni parte cingente. Heic illi
 homines diligenter adseruari iussi, vt vbi
 opus esset, itineris duces essent. Præterea
 speculatoribus decem constitutis, coactis-
 que ad concionem militibus, hæc ad illos
 a Xenophonte habita est oratio: Plerique
 Arcadum, milites, iam interemti sunt: ce-
 teri quodam in colle obsidentur. Sum ve-
 ro equidem in ea sententia, si illi pereant,
 minime nos saluos fore; præsertim quum
 tanta sit hostium multitudo, tantaque cō-
 fidentia. Quapropter optime nos facturos
 arbitror, si eis quammaturrime opem fe-
 remus: vt si quidem adhuc sunt incolu-
 mes, vna cum ipsis in hostem dimicemus,
 ac non soli relictī, soli etiam prælij aleam
 subeamus. Atque hoc quidem tempore
 proficiscendum nobis erit tantisper, dum
 ecenandi tempus adfit, ac deinde metanda
 castra. Inter eundem Timasio cum equi-
 tibus antecedit, & nos obseruet; simul eā
 considerans, quæ ante nos erunt, ne quid
 nos lateat. Misit & armaturæ leuis expedi-
 tos ad latera, montiumque vertices: vt si
 quid ex vlla parte conspicerent, sibi signi-
 ficarent. Addidit in mandatis, vt quidquid
 offenderent, quod exuri posset, ei flammās
 subiicerent. Nec enim fieri poterit, ait, vt
 hinc euadamus fuga: quum ab altera parte
 magnum iter habituri simus; si redeamus
 Heracleam: neque minus, si Chrysolim
 contendamus. Ne dicam, hostes viciniōs esse.
 Ad Calpæ quidem portum, vbi nunc
 esse Cherisophum arbitramur, si quidem incolumis eo peruenit, via breuissima est.

¶ Lectio
 marginis
 habet, ut
 feret.

Xenophon
 Arcadi-
 bus, a qui-
 bus deser-
 tus fuerat,
 opem fert.

ἄλλοι δὲ ἀπὸ τῆς ἐπιπέδου καὶ τῶν μὲν πολλοὶ ἐ-
 πιδύσαντο, τῶν δὲ ὀλίγοι. ὡς δὲ κινηθῆναι οὐκ
 ἐδύνατο ἐκ τῆς χειρὸς, ἀλλὰ τελευτῶντες
 καὶ ἀπὸ τοῦ ὕδατος εἶργον αὐτοῖς οἱ θράκες. ἐ-
 πεί τὴν ἀπορία πολλὴ ἦν, διελέξαντο παρὶ σπον-
 δῶν καὶ τὰ μὲν ἀπὸ ἀμολόγητο αὐτοῖς, ὁμή-
 ρους δὲ οὐκ ἐδίδσαν οἱ θράκες, αἰτιῶνται
 τῶν ἐλλείπων, ἀλλ' ἐν τῷ ἰσχυρῷ. τὰ μὲν δὲ
 τῶν ἀρχαίων οὕτως εἶχε. Χερσίσοφος δὲ ἀ-
 σφαλῶς πορεύομενος πρὸς τὰ λατῆαι, ἀφι-
 κνύται εἰς κάλπησ λιμῆνα. Ξενοφάνη δὲ ἀπὸ
 τῆς μεσογαίας πορεύομενος οἱ ἵπποις παρ-
 κατὰ τοῖς ἐν τῷ χερσίσοφῳ τῶν ἀρσενόταϊς πο-
 ρεύομενοις ποῖ. καὶ ὅτι ἤδη ἤδησαν παρὸς Ξε-
 νοφάνητα, ἐρωτᾷ αὐτοῖς εἰ πῶς ἤσθηται ἄλλου
 στρατῶματος ἐλλείπων. οἱ δὲ ἔλεγον πάντες
 τὰ γενηθῆναι, καὶ νῦν ὅτι πολιορκεῖται ὅτι
 λόφος, οἱ δὲ θράκες πάντες παρὲς ἐκεκλυμένους
 εἶεν αὐτοῖς. ἐν τῷ τῶν αὐτῶν αἰσθητοῖς τοῖς
 ἐφύλακτον ἰσχυρῶς, ὅπως ὑγίμονες εἶεν, ὅτι
 δέοι στροφῆς τὴν ἀσπίδα δέκα, συνέλεξε τοῖς
 στρατιώταις, καὶ ἔλεξεν. Ἄνδρες στρατιῶται, τῶν
 ἀρχαίων οἱ μὲν τεθνήσκουσιν, οἱ δὲ λοιποὶ ὅτι λό-
 φος ἵκνῃσιν πολιορκεῖται. νομίζω δὲ ἔγωγε, εἰ ἐκεί-
 νοι σπολῆν, καὶ ἡμῖν εἶ) ὁσδεμίαν σωθῆ-
 σαι, οὕτω μὲν πολλῶν οἰωνῶν πολεμίων, οὕτω δὲ
 περὶ ἀρσενότων. κερσίσοφον οὖν ἡμῖν ὡς ταχιστα
 βοηθῆσαι αὐτοῖσιν, ὅπως εἰ ἐπὶ εἰσὶ σῶσι, σὺ
 ἐκείνοις μαχόμεθα, καὶ μὴ μόνοι λαθόντες. μό-
 νοι καὶ κινηθῆναι οὐδύναμεν. νῦν μὲν οὖν στρατοπέ-
 δου σῶματα, παρὰ τοῖς ἵπποις ὅσον αὐτῶν καὶ εἰς
 εἶ) εἰς τὸ δὲ φησὶ ποῖσιν. ἕως δὲ αὐτῶν πορεύομε-
 θαι, Τιμασίῳ ἔχον τῶν ἵππων παρὰ τοῖς ἀνέταις
 ἐφορᾷ ἡμᾶς, καὶ στροφῆται τὰ ἐμπαροῦσιν, ὡς
 μηδὲν ἡμᾶς λάθῃ. παρὰ τοῖς περὶ δὲ καὶ τῶν
 γυμνητῶν αἰσθητοῖς δὲ ζῶντο εἰς τὰ πλά-
 γα καὶ τὰ ἄκρα, ὅπως, εἰ ποῦ τὴν πορὴν καθο-
 ρῶν, σημάνοιεν. ἐκείθεν δὲ καὶ ἀπὸ τῶν
 ὅτι ἐν τῷ χερσίσοφῳ καυσιμῶ. ἡμεῖς μὲν γὰρ
 ἀποδραμῆναι αὐτοῦ οὐδύναμοι, ἐν τῷ δὲ παρὰ τῆ
 μὲν, ἔφη, εἰς τὴν ἀρχὴν πάλιν ἀπιέναι, πολλὴ
 δὲ εἰς χερσίσοφον διελθῆναι. οἱ δὲ πολέμοι πλη-
 σίον. εἰς κάλπησ δὲ λιμῆνα, εἶθαι Χερσίσο-
 φον τὸ νομίζω μὲν εἶ) εἰ σέσωσαι, ἐλαχίστη ὁδός. εἰσὶ μὲν
 ἀλλὰ

παρὰ τῶν
 τῶν

εἰσὶ μὲν
 ἀλλὰ

ἄλλα δὴ ἐκεί μὲν οὔτε πλοῖα ἔστιν, οἷς ἀπο-
 πλοῦσαι μὲν αὐτοὶ μὲν οἱ δὲ αὐτῶν ἕδεμας ἡμέ-
 ρας ἔστι τὰ ἔπι τῆδε. τῶν δὲ πολιορχοῦμένων
 ἀπολομένων, οὐκ οἷς Χερσιόφρα μόνος κεί-
 κίων ἔστι ἡ δὲ ἀκινδυνότης σωθέντων δὲ πύλας
 εἰς τῶν ἐλθόντων, καὶ τὴν ἰσότητάς ἐχεῖν.
 ἀλλὰ χρὴ τὸν ἀσπίδα σάμας πύλας γὰρ μὲν
 παραθεῖσθαι, ὡς κινῶν ἢ δὲ κλεῖσθαι τελευτήσασθαι
 ἔστιν, ἢ καλλίστην ἐργον ἐργάσασθαι, ἐλλείψας
 ἑσπύρας σώσασθαι, καὶ ὁ θεὸς ἴσως ἀλλὰ ἕτως, ὅς
 τὴν μεγαληγορήσασθαι, ὡς πλῆθος φρονεῖν
 τῶν ἀπὸ τῶν βέλτε· ἡμᾶς δὲ, τὴν ἀπὸ τῶν
 θεῶν ἀρχομένων, ἐπιμνησθῆναι ἐκείνων κα-
 τὰ τὴν ἀσπίδα. ἀλλ' ἐπεὶ χρὴ καὶ τὸν ἐχθρὸν τὸν
 νοῦν, ὡς αὐτῶν τὸν ἀσπίδα μὲν δυνάσθαι ποιῆναι.
 ταῦτ' εἰπὼν ἠγείτο. οἱ δὲ ἰππεῖς ἀπὸ τῶν
 μὲν οἱ ἐφ' ὅσον καλῶς εἶχεν, ἐχθρὸν ἢ ἐβλάδιζον.
 καὶ οἱ πελτασταὶ ἔπιπαρόντες τὸν τὰ μα-
 κρὰ, ἐχθρὸν πύλας, ὅσα καύσιμα ἐώρων καὶ ἢ
 ἐραλῆα δὲ, εἰ πῆναι τὸν ἀσπίδα μὲν ἐντυγχάνουσιν.
 ὡς ἢ πᾶσα ἢ γύρα τὸ ἀσπίδα ἐδόκει, καὶ ὁ ἐρά-
 τημα πολὺ εἶναι, ἐπεὶ δὲ ἄρα ἡμῶν, κατετρα-
 βηδύσαντο ὅτι λόφον ἐκβαίντες, καὶ τὰτε
 τῶν πολεμίων πύρα ἐώρων (ἀπειχόν γὰρ ὡς
 τετραεχόντα σάδρα) καὶ αὐτῶν ὡς ἐδύναντο
 πύρα πύρα ἐχθρὸν. ἐπεὶ δὲ ἐδείπνησαν, τά-
 χιστα παρηγέλθη τὰ πύρα κατὰ σθενεῖναι
 τὰ ἀπὸ τῶν καὶ τὴν μὲν νύκτα φυλακὰς ποιη-
 σάμενοι, ἐκείθεν ἄμα δὲ τῆς ἡμέρας πύρα
 ἀσπίδα μὲν τοῖς θεοῖς, καὶ οὐκ ἀσπίδα μὲν ὡς εἰς
 μάχην, ἐπαρόντο ἢ ἐδύναντο τάχιστα. Τι-
 μασιων δὲ, καὶ οἱ ἰππεῖς, ἐχθρὸν τὴν ἡγεμό-
 νας, καὶ πύρα ἐλάττωντες, ἐλάττων αὐτῶν ὅτι
 τὰ λόφον γυμνοὶ, ἔνθα ἐπολιορχοῦντο οἱ
 ἑλλήεις. καὶ οὐχ ὁρῶσιν οὔτε τὸ φίλιον ἐρά-
 τημα, οὔτε τὸ πολέμιον (καὶ ταῦτα τὸν ἀσπί-
 γέλλοισι πύρα τὸν Ξενοφῶντα, καὶ τὸ ἐρά-
 τημα) γράττω δὲ, καὶ γέροντα, καὶ τὸ πύρα
 ἑλπίδα ὀλίγα, καὶ βοῖς κατὰ λελεφμύρα, καὶ
 τὸ μὲν πύρα τὸν ταῦμα ἡμῶν, πῆναι τὸ γενημέ-
 νον ἔπειτα δὲ τῶν κατὰ λελεφμύρα ἐπι-
 γαίνοντο, ὅτι οἱ μὲν ἀσπίδα ἀσπίδα ἀφ' ἐσπί-
 ρας ἀφροντο ἀπὸντες, ἔωθεν δὲ καὶ τὴν ἐλ-
 λείψας ἐφασσάσθαι οἷοντα, ὅπου δὲ, ὅσον εἶδε-
 ναι. ταῦτα ἀσπίδα ὅσοντα οἱ ἀμφὶ Ξενοφῶντα,
 ἐπεὶ ἠεῖσθαι, ἀσπίδα ἀσπίδα ἐπαρόντο,

At enim istic neque sunt naues, quibus a-
 uehamur; & si vel vnum ibi diem hætca-
 mus, cõmeatus nos deficiet. Taceo, quod
 pereuntibus iis, qui nunc obsidentur, de-
 terius erit cum solis Cherisophi copiis bel-
 li aleam subire; quam conseruatis illis, om-
 nes ad eundem locum conuenire, com-
 munique studio saluti consulere. Enimuo-
 sic comparatis animis pergendum no-
 bis est, vt statuamus hoc tempore vel glo-
 riose occumbendum esse, vel præclarissi-
 mum facinus patrãdum, quo tot homines
 Græci feruentur. Atque haud scio, an non
 Deus ipse rem huc deduxerit, qui hos ad-
 roganter se iactantes, quasi prudentia præ-
 cellerent, deprimere vult: nos vero, qui ac-
 tionum nostrarum primordia solemus a
 Diis capere, maiori ornare gloria. Sede-
 nim vestrum iam erit sequi, & in primis a-
 nimum adtendere; vt imperata quæ fue-
 rint, exsequamini. Hæc loquutus, copias
 agere cepit, & equites hinc inde sparsi,
 quousque tutum esset, incendebãt vbique
 omnia. Cetrati quum ardua in loca euasif-
 sent, quæcumque exuri posse viderent, in-
 cendebãt. Idem faciebat exercitus, si quid
 offenderet, quod ab iis relictum esset. Hoc
 modo factum, vt non solum ardere tota
 regio: sed etiam ingens quoddam agmen
 esse videretur. Posteaquam ita res posce-
 ret, conscenso colle quodam, castra meta-
 bãtur: quum & hostium ignes cernerent,
 a quibus xl circiter stadiis aberant, & ipsi
 quã poterant plurimos accenderent. Cæ-
 natum quum esset, mandatum omnibus,
 vt quam celerrime ignes extinguerët. De-
 inde constitutis excubiis per noctem, qui-
 descebant. Prima luce Deos comprecati, &
 structis ordinibus, tamquam si pugnaturi
 essent, summa celeritate pergebãt. Ibi Ti-
 masio, & equites, qui habebãt apud se du-
 ces itineris, quum ante exercitum perge-
 rent; prius in collem euasērūt, in quo Græ-
 ci oblessi erant, quã eo se peruenisse anim-
 aduerterent. Neque heic vel socias copias,
 vel hostiles vsquam vident, idque ipsum
 & Xenophonti & vniuerso exercitui mox
 significant: sed aniculas tantum quasdam,
 & seneciones, & ouiculas paucas, & boues
 relictos. Erat eis res primum monstri simi-
 lis, dum quid accidisset, mirarëtur. Postea
 de reliquis illis sciscitãdo cõperitunt, Thra-
 ces mox a prima nocte discessisse, Græcos
 mane: quo abiissent, certum se non scire.
 Quæ quũ milites Xenophontis audiissent,
 pransi vasa colligunt, & iter ingrediuntur.

Xenophon
strategie
mate xlii
tur.

† Sequor
lectionem
marginis.

Descriptio
portus
Calpæ.

Cupiebant enim quammaturrime se cum suis apud Calpæ portum cōiungere. Dum pergerent, Arcadum Achæorumque vestigia, versus Calpæ portum tendentia, vident. Posteaquam utriusque conuenissent † eodem loco, mutuo se cum gaudio adspexere, ac tamquam fratres se inuicem amplexi sunt. Interrogāt deinde Arcades Xenophontis milites, quamobrem ignes extinxissent. Nam primum arbitrabamur, inquit Arcades, quum ignes nullos amplius videremus, vos noctu hostes adgredi staruisse. Quod quidē veriti nobis hostes videntur, ac propterea discessisse. Nam id temporis fere abierunt. At quum non veniretis, & tempus iam præterisset: putabamus vos, audito rerum nostrarum statu, præ metu ad mare fugisse. Itaq; visum fuit dandam operam, vt a vobis nō abessemus. Sic nos etiam huc perreximus. Atque hoc die tum ibidem in litore propter portum castra sunt habita. Ceterum is locus, qui Calpæ portus dicitur, situs est in Asiatica Thracia. Huius Thraciæ initium est ab ostio Ponti, & Heracleam vsque se porrigit; in Pontum nauiganti ad dextram sita. Heraclea tantum abest a Byzantio, quantum confici triremis cursu, quæ remis agatur, die longissimo potest. In medio nulla neque socia, neque Græca vrbs est; sed soli Thracæ ac Bithyni tractū illum incolunt. Li quoscumque Græcos homines ceperint, siue illi in litus eiectioni fuerint, siue quo alio casu eo venerint; crudelem in modum tractare dicuntur. Calpæ vero portus iis, qui Heraclea vel Byzantio nauigant, vtrimq; in medio situs est. Locus ipse in mare porrigitur, cuius ea pars, quæ ad mare pertinet, abruptus quidam scopulus est, minimum xx orgyiarum altitudine. Ceruix loci, terram versus sita, xv plethrum haud dubie latitudinem æquat. Spatium, quod ea ceruice cōtinetur, tam capax est; vt hominum in eo vel cccccc possint habitare. Portus sub ipso scopulo situs est, cuius litus ad solem occidentem vergit. Est ibidem & dulcis ac iugis aquæ fons, qui propter ipsum mare sic labitur, vt sub huius tamē loci potestate sit. Est & lignorum quum aliorum copia iuxta ipsum mare, tum vero illorum maxima, quæ ad ædificationē nauigiorum aptissima sunt. Mons, qui est in portu, qua versus mediterranea se ad xx stadia porrigit, terrenus est, & minimè saxosus:

A βουλόμην οὕτως ἄχιστα συμμίζειν τοῖς ἀλλοῖς εἰς κέλπησ λιμνία. καὶ πορθόμην εὐρων τὸν εἶλον τῶν ἀρκάδων καὶ ἀχαιῶν καὶ τῶν ὅτι κέλπησ ὁδὸν. ἐπεὶ δὲ ἀφίχοντο εἰς τὴν αὐτὴν ὁδὸν, ἀσμενοὶ τε εἶδον ἀλλήλους καὶ ἠσπάζοντο ὡς πατρὸς ἀδελφοὺς. καὶ ἐπιωθάνοντο οἱ ἀρκάδες τῶν πατρὸς Ξενοφάντα τὴν ἄπυρα καὶ ἱερόεσσα. ἡμεῖς μὲν γὰρ, ἔφασαν, ἠόμεθα ὑμᾶς ὁ μὲν ὡφρον, ὅτι τὰ πυρὰ οὐχ ἔωρα μὲν, τῆσ νυκτὸς ἤξεν ὅτι τὰσ πολεμίοισ. καὶ οἱ πολέμιοι, ὡσγε ἡμῖν ἐδόκωσ, τὸτο δεισαντες ἀπῆλθον. σχεδὸν γὰρ ἀμφὶ τὸτον τὸν χρόνον ἀπῆεσαν. ἐπεὶ δὲ οὐκ ἀφίκησθε, ὁ δὲ χρόνος ἐξῆκεν, ἠόμην ὑμᾶσ πυρομῆοισ τὰ παρ ἡμῖν, φοβηθέντασ οἴχεσθαι ἀποδραῖντασ ὅτι θαλάττη καὶ ἐδοκεῖ ὑμῖν μὴ ἀπολιπέσθαι ὑμῖν. οὕτωσ οὖν καὶ ἡμεῖσ δὴσ ἐπορθώθημεν. ταύτην μὲν οὖν τῶ ἡμέραν αὐτὴν ὑλιζοντο ὅτι τὴ ἀγαλῶν τὸ παρὸσ τῶσ λιμνί. ὁ δὲ χωρίον τὸτο ὁ καλῆται κέλπησ λιμνί, ἐστὶ μὲν ἐν τῇ θράκη τῇ ἐν τῇ ἀσία. ἀρκάδων δὲ ἡ θράκη αὐτῇ ἐστὶν ἀπὸ τὸσ σωματὸσ τὸ πόντου μέγιστ ἡσ κλείασ ὅτι δεξιά εἰσ τὸν πόντον εἰσπλέοντι. καὶ τεμῆροισ μὲν ὅστιν εἰσ ἡσ κλείασ ἐκ βυζαντίου κώσασ τῆσ μέροισ μάλα μακρῶσ πλοῖσ. ἐν δὲ τῶ ἡμέροισ μέσῳ ἀλλῇ μὲν πόλισ σόδεμία, οὐτε φιλία, οὐτε ἐλλίωισ, ἀλλ ἡ τ θράκεσ, ἡ βιθιωοῖ. καὶ οἱ ἀλβωοισ τῶ ἐλλίωων ἡ ἐκπίπλοντασ, ἡ ἄλλωσ πωσ, δεινὰ ὑβείζην λέγρονται τὸσ ἐλλίωασ. ὁ δὲ κέλπησ λιμνί ἐν μέσῳ μὲν κεῖται ἐκατέρωθεν πλεόντων ὅσ ἡσ κλείασ καὶ βυζαντίου. ἐστὶ δὲ ἐν τῇ θαλάττη παρ κείμηνον χωρίον, ὁ μὲν εἰσ τῶν θαλάττη καὶ θῆχον αὐτῶ, πῆρα ἀπορρώξ, ὑψοσ, ὅππῃ ἐλάχισον, οὐ μείον εἶχεσιν ὄργων. ὁ δὲ αὐχλὺ ὁ εἰσ γλῶ ἀνήκων τὸ χωρίου, μάλιστὰ τετάρων πλέσθων ὁ ὄροσ. ὁ δὲ ἐντὸσ τὸ αὐχένοσ χωρίου, ἰσ μὲν μυριοισ ἀθροῖποισ οἰκῆσθ. λιμνί δὲ ἔσῳ αὐτῇ τῇ πῆρα, ὁ παρὸσ ἐσπῆρον ἀγαλὸν ἔχων. κρῖν δὲ ἡδέοσ ὕδατοσ καὶ ἀφρόνου, ρέουσα ἐπὶ αὐτῇ τῇ θαλάττη, ἔσῳ τῇ ὅππῃ κρετέια τὸ χωρίου. ζύλα δὲ, πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα, πῶν δὲ πολλὰ καὶ κελᾶ ναυπηγῆσμα ἐπὶ αὐτῇ τῇ θαλάττη. ὁ δὲ ὄροσ ὁ ἐν τῶ λιμνί εἰσ μεσόγαιον μὲν ἀνήκῳ, ὅσῳ ὅππῃ εἶχεσιν σαδίοισ, καὶ τὸτο γὰρ δὲσ καὶ ἀλιθον

ὅτι τὸ ἄλαττον, πλέον ἢ ὅτι εἶχον σα-
 δίοις, δασὺ πολλοῖς καὶ πηρυπαδοῖς καὶ μεγά-
 λοις ξύλοις. ἢ δ' ἄλλη χώρα, καλὴ καὶ πολλή,
 καὶ κῶμοι ἐν αὐτῇ εἰσι πολλαὶ καὶ οἰκισμέ-
 ναί. φέρει γὰρ ἡ γῆ καὶ κριθάς, καὶ πυροὺς, καὶ ὄσπρια
 πρῦτα, καὶ μελίνας, καὶ σήσαμον, καὶ σῦκα
 ἄρκευῶτα, καὶ ἀμπέλους πολλὰς καὶ ἡδυό-
 νοις, καὶ τὰλλα πρῦτα πλεονέλαιων. ἢ μὲν
 χώρα αὐτῆσφι. ἐσκλώου δὲ ἐν τῷ ἀγία-
 λῷ ἔστι τῆσφι ἄλαττον. εἰς δὲ τὸ πόλισμα ἀν-
 ἡρόδοτος οὐκ ἐβούλοντο φρατρίδα εἶναι,
 ἀλλὰ ἐδοκεῖ καὶ ὁ ἐλθεῖν ἐν ἄλτα δ' ἐπιβου-
 λῆσφι, βουλομένων πινῶν καὶ οἰκίσαι πόλιν.
 τῷ γὰρ φρατρίω τῷ οἰκιστῷ ἦσαν οὐκ ἀποδύ-
 βίου ἐκπεπληκότες ὅτι τῆσφι τὴν μί-
 αθοφορεῖν, ἀλλὰ τὴν Κύρου ἀρετὴν ἀκού-
 οντες, οἱ μὲν καὶ ἀνδρας ἀγοντες φρατρίδα
 τῆσφι χεῖμαλα, οἱ δ' καὶ τούτων ἕτεροι ἀποδε-
 δρακτες πατέρας καὶ μητέρας, οἱ δ' καὶ τέ-
 κνα καὶ ἀλιπόντες, ὡς χεῖμαλα αὐτοῖς κτη-
 σάμενοι ἦσαν πάλιν ἀκούοντες καὶ τὸς ἄλ-
 λους τὸς τῆσφι Κύρω ἔπειτα ἀγῶν φρατ-
 τῆσφι. τῆσφι οὖν ὄντες, ἔπειτα μὲν εἰς τὴν
 ἑλλάδα σφρατρίδα. ὅτι δὲ ἡμέρα ἐγένετο τῆσφι
 εἰς τὴν σιωπῶν, ἐπὶ δὲ ὁδῷ ἐγένετο Ξενο-
 φῶν. ἀναστῆναι γὰρ αὐτῷ ἐπὶ τῆσφι τῆσφι δ' ἀγῶν.
 ἐπειθὲ δ' καὶ τὸς νεκροὺς σφρατρίδα. ἐπειθὲ τῆσφι ἰε-
 ρῆσφι ἐγένετο, εἶποντο καὶ οἱ φρατρίδες, καὶ τὸς
 νεκροὺς τὸς μὲν πλείους ἐνθαφῆσφι ἔπεισαν, ἐ-
 κάσους ἐθαφῆσφι. ἢ δὲ γὰρ ἦσαν πεμπησφι, καὶ ἔχ-
 οῖον τε αἰαρεῖν ἐπὶ αὐτοῖς, τὸς οὐκ ἔχοντες ὁ-
 δῶν, σιωπῶντες, ἐθαφῆσφι οὐκ ἔχοντες ἀρ-
 χόντων ὡς ἐδύνατο κάλλινα, οἱ δ' ἢ μὲν ἄρ-
 σκον, κενόταφιον αὐτοῖς ἐποίησαν μέγα, [καὶ
 πυροὺς μεγάλλιν. * καὶ φρατρίδας ἐπέτεσαν.
 τῆσφι δὲ ποιήσαντες, ἀνεχώρησαν ὅτι τῆσφι φρα-
 τῆσφι πεδον. καὶ τότε μὲν δειπνήσαντες ἐκμιμή-
 ησαν τῆσφι ὑπεραίμα σιωπῶν οἱ φρατρίδας
 πρῦτες. σιωπῶν δὲ αὐτοῖς μάλλιστα Ἀγασίας
 συμφάλλιος ὁ λοχαγός, καὶ Ἰερώνυμος ἡλθός
 λοχαγός, καὶ ἄλλοι φρατρίδας τῆσφι φρα-
 τῆσφι καὶ δόγμα ἐποίησαν, εἰάν τις τῆσφι λοι-
 ποῦ μνησφι δὲ φρατρίδας ποιῆν, θανά-
 τῶν αὐτοῖς ζημιώσφι. καὶ τῆσφι χώραν ἀπέειπεν,
 ἢ φρατρίδας εἶχε τῆσφι φρατρίδας, καὶ φρατρίδας
 τὸς φρατρίδας φρατρίδας, καὶ φρατρίδας μὲν ἢ δὲ τετελεσθήκει, φρατρίδας πινῶν, πυρέτων;

A qua vero mare respicit, ultra xx stadia mul-
 tis & omnis generis arboribus, eisdemque
 pregrandibus densus est. Reliquus ager &
 amœnus est, & late patet, & multos inco-
 lisque frequētes vicos habet. Nam solum
 & hordei ferax est, & tritici, & omnis ge-
 neris leguminum, & panici, & sesami. Nec
 fici defunt, & magna vitium est copia, quæ
 vini suavisissimi feraces sunt. Denique ha-
 bet omnia, extra vnas oleas. Huiusmodi ea
 regio erat. Milites in maris litore taberna-
 cula figūt, quod intra oppidi mœnia castra
 habere nollent. Quinetiam factum insi-
 diose putabāt, quod eo loci venissent, qua-
 si huc aliqui deducere coloniam cuperēt.
 Nam pars militum maxima, non adducta
 rerum ad vitam necessariorum inopia, Cy-
 ro militatum iuerat: sed audita virtute Cy-
 ri, quidam ad eum viros adduxerant, qui
 iam prodegerant sua, quidam a patribus &
 matribus aufugerant, quidam deseruerant
 liberos suos, quod redituros se putarent, v-
 bi rem fecissent. audierāt enim alios quo-
 que, qui cum Cyro essent, multa bona sibi
 adquirere. Hi quum militū animi essent,
 in Græciam salui redire cupiebant. Tran-
 sierat iam dies vnus, ex quo rursus conue-
 nerant; quum Xenophon copias eductu-
 rus, rem sacram faceret. Nam ipsa flagita-
 bat necessitas, vt educerentur ad paradum
 comœatum. Etiam mortuos sepelire cogi-
 tabat. Quum perlitasset, Arcades quoq;
 sequuti sunt, & mortuos magna ex parte
 iisdem in locis, vbi occubuerant, sepelie-
 runt. nam propterea, quod ibi dies iā quin-
 que iacuerant, tolli nullo modo poterant:
 nonnullos tamen e viis congestos, quam
 dishonestissime suis pro facultatibus huma-
 runt. Iis autem, quos nusquam reperiebāt,
 cenotaphium ingens struxerunt, [& ro-
 gum ingentem,] impositis etiam corollis.
 Quibus ita confectis, ad castra reuertunt,
 sumtaque cœna se quieti dant. Postridie
 milites vniuersi conueniunt, cogentibus
 eos in primis Agasia Stymphalio, Hierony-
 mo Eleo, ductoribus cohortium, & aliis
 natu inter Arcades maximis. Factum heic
 decretum est, vt si quis deinceps distrahē-
 di exercitus mentionem faceret, morte
 multaretur. Præterea formam exercitus
 in habitu eandem retinendam esse, quæ
 prius fuisset: & imperium illis restituē-
 dum, qui prius duces existissent. Obie-
 rat iam diem suum Cherisophus, hau-
 sto medicamento, quum febris laboraret.

πολις

πολλὰ καὶ
ἀγῶν
ἐπέδου

πᾶσι

hoc est,
sepulcrum
vacuum,
sive tumu-
lum hono-
rariū. vbi
tranquil-
lus adpel-
lat.

Decretum
exercitus
in seditione
fos.

Cherisophus
ducis mors.

In eius locum Afinenfis Neo est surrogatus. Post hæc adsurgens Xenophon: Iter nobis, milites, inquit, pedibus esse confiendum, manifesto paret. Quippe nulla nobis sunt nauigia. Cogit autē ipsa necessitas, ut itineri nosmet accingamus. Heic enim si hæreamus, cōmeatus nos deficiet. Quamobrem nos quidem sacrificabimus, vos autem si vnumquam alias, hoc tempore sic vosmet comparetis necesse est, ut quibus sit in hostem pugnādum. Nam is modo animos sumsit. His dictis duces hostias maectant, quibus hariolus aderat Arexio, natione Arcas. Nā Silanus ille Ambracio-ta dudum iam, nauigio conducto, ex Heraclæa se subduxerat. Quum exta de abitu consulerent, litatum non est. Quapropter hoc die quieuerunt: Erant, qui auderent dicere, persuasum fuisse vatem a Xenophonte, qui coloniam hoc loco deducere cuperet, ut responderet, ad discedendum exta non addixisse. Xenophon per præconē significari publice iussit, ut postridie sacrificio quicumq; vellet interesset. Quod si quis in exercitu esset hariolus, is ut simul exta consideraret, mandat. Ita multorum in præsentia cæsæ sunt hostiæ. Quumque rursus exta de abitu ter cōsulerent, litatum non est. Ea res vehementer milites perturbare, quod iam commeatus ille, quem secum adtulerant, defecisset: forum autem rerum venalium nusquā haberent. Quum iterum cōuenissent, Xenophon eos in hęc sententiam compellauit: Necdum auspicata nobis, milites, uti sane videtis ipsi, ad iter exta sunt: & cōmeatu vos egere video. Quapropter hac ipsa de re nos amplius consulere Deos necesse est. Et quidam adsurgens: Nihil mirum, ait, non posse nos perlitare. Nam ut ego de quodam audiui, qui heri fortuito nauigio huc adpulit, Cleander Byzātij præfectus cum nauigiis ac trimibus venturus est. Itaq; visum quidem est vniuersis, expectandum esse; necessario tamen parandi commeatus causa erat exeundum. Ea de causa rursus ter cælis hostiis, numquam tamen litatum fuit. Et iam milites, ad Xenophontis tabernaculum quum accessissent, commeatum deesse sibi aiebant. Respondebat ille, non educturum se militem, nisi litatū esset. Postridie rursus sacrum faciunt, prope vniuersa militum corona circumstante. Erat enim res omnibus mirifice cordi. Iam hostiæ ipsi nullæ amplius erant reliquæ, quum duces non illi quidem educerent militem,

Αὐτὸ δὲ ἐκείνου Νέων ὁ ἀσιναιῶς ἑταίρου παρῆλαθε
 βανε. μὲν δὲ ταῦτα ἔλασας εἶπε Ξενοφῶν
 Ὡς ἄνδρες φραλιῶται, πῶς μὲν πορείαν, ὡς εἴ-
 κε, * δηλονότι περὶ ποιητέον. οὐ γὰρ ἔστι δῆλον, ὅτι
 πλοῖα. ἀνάγκη δὲ πορεύεσθαι ἢ δὴ. οὐ γὰρ
 ἔστι μὲν οἱ τὰ ἔπιτήδεα. ἡμεῖς μὲν οὖν θυ-
 σόμθα ὑμαῖς δὲ πῶς ἀσκηθῆναι ὡς μα-
 χουμένων, εἴποτε καὶ ἄλλοτε. οἳ γὰρ πολέμιοι
 ἀνατεταρσθήσασιν. ἐκ τούτου ἐθύοντο οἱ φρα-
 τηγῶν, μὲν τις δὲ παρὶν Ἀρεξίου ἄρχου. ὁ δὲ
 Β Σιλανὸς ὁ ἀμβρακίωτος ἦδη ἀποδεδρά-
 κει, πλοῖον μισθωσάμενος, ἔξ ἡρακλείας θυ-
 σόμθοις δὲ ἐπὶ τῇ ἀφόδῳ ὅσῳ ἐγένετο τὰ ἱε-
 ρὰ καλὰ. ταύτην μὲν οὖν πῶς ἡμέραν ἐπαύ-
 σατο. καὶ πινεσ ἐπόλων λέξαν, ὡς ὁ Ξενοφῶν
 βουλόμενος ὁ χρεῖον ἑοικῆσαι, πέπεικε τὸν οἰκῆσαι
 μάντιν λέξαν, ὡς τὰ ἱερά οὐ γίνεται ἐπὶ ἀ-
 φόδῳ. οὐ γὰρ κηρύξας Ξενοφῶν τῇ αἰεῖον
 παρῆσαι ἐπὶ πῶς θυσιῶν τὸν βουλόμενον, καὶ
 μὲν τις εἶπες εἶναι, πῶς ἀσκηθῆναι ὡς μα-
 χουμένων τὰ ἱερά, ἔθυσε, καὶ ἐταύθη
 C παρῆσαι πολλοί. θυσομῶν δὲ πάλιν εἰς τρεῖς
 ἐπὶ τῇ ἀφόδῳ, ὅσῳ ἐγένετο τὰ ἱερά. ἐκ τού-
 του χαλεπῶς εἶχον οἱ φραπιῶται. καὶ γὰρ τὰ
 ἔπιτήδεα ἐπέλιπεν ἅ ἔχοντες ἦλλον, καὶ ἀ-
 γρὰ ὁδομῆα παρὶν. ἐκ τούτου σιωελθόν-
 των εἶπε πάλιν Ξενοφῶν Ὡς ἄνδρες, ἐπὶ μὲν
 τῇ πορείᾳ, ὡς ὄρατε, τὰ ἱερά οὐ πῶς γίνεται
 τῶν δὲ ἔπιτηδεῶν ὄρα ὑμαῖς δεομένων. ἀνα-
 κη οὖν μοι δοκῆ θύεσθαι πῶς αὐτῶν τούτου. ἀ-
 ναστὰς δὲ τις, εἶπε καὶ εἰκότως ἄρα ἡμῖν οὐ γί-
 νεται τὰ ἱερά. ὡς γὰρ ἐγὼ ἀπὸ τῶν ἀλβμάτου
 ῥῆσες ἦκοντος πλοῖου ἤκουσα πηδός, [ὅτι] Κλέ-
 ανδρος ἐκ βυζαντίου ἄρχου μέλλει ἔξαι, ἡμεῖς
 πλοῖα ἔχον καὶ φερίρας. ἐκ τούτου δὲ, ἀνα-
 μὲν μὲν πᾶσιν ἐδοκεῖ, ἐπὶ δὲ τὰ ἔπιτή-
 δεα ἀναγκάσθαι ἡμεῖς. καὶ ἐπὶ τούτῳ πάλ-
 λιν ἐθύετο εἰς τρεῖς, καὶ ὅσῳ ἐγένετο τὰ ἱερά.
 καὶ ἦδ ἡ ἐπὶ σκίωλιν ἰόντες πῶς Ξενοφῶντος,
 ἔλεγον, ὅτι ὅσῳ ἐθυσεν τὰ ἔπιτήδεα. ὁ δὲ ὅσῳ
 E αὐτῶν ἔλασας εἶπε, μὴ γηγομένων τῶν ἱε-
 ρῶν. καὶ πάλιν δὲ ὑπεραίρα ἐθύετο, καὶ σχεδὸν πῶς
 πᾶσα ἡ φραπία, ἀπὸ δὲ μέλλει πᾶσιν, ἐκυκλῆ-
 το πῶς τὰ ἱερά. ταῦτα δὲ θυμὰτα ἐπελεθροῖται.
 οἳ δὲ φρατηγῶν ἔθυσον μὲν ἔστω, ἐκείλευσαν δὲ.
 εἶπεν

εἶπεν οὖν ὁ Ξενοφῶν ἴσως οἱ πολέμοι στυ-
 λεγμένοι εἰσὶ, καὶ ἀνάγκη μάχεσθαι. εἰ δὲ
 καὶ ἀλιπόντες . . . ἐν τῷ ἔρμηνῳ
 χροίῳ, ὡς εἰς μάχην παρεσκευασμένοι ἴοι-
 μιν, ἴσως αὖ τὰ ἱερά μᾶλλον προσηγοίη
 μιν. ἀκούσαντες δὲ οἱ φρακίαι ἀνέκραγον,
 ὡς ὁδὸν δέον εἶναι τὸ χροίον ἀγῆν, ἀλλὰ θύμῳ
 ὡς ἄρχισα. καὶ πρὸς ἄλλα μὲν οὐκέτι ἔω,
 βοῦς δὲ ὑφ' ἀμαξίας φρακίαι ἐθύοντο· καὶ
 Ξενοφῶν Κλεάνορος ἐδέηθη τῷ ἄρχιστος
 προσυμείδων, εἶπεν ἐν τούτῳ εἶπεν. ἀλλ' οὐδὲ
 ὡς ἐχρέτο κατὰ τὰ ἱερά. Νέων δὲ ἔω μὲν
 φρακίαι καὶ τὸ Χεισοφου μέγας, ἐπεὶ δὲ
 ἐώσα τὸς ἀνδράσι, ὡς εἶχον δευτέρῳ τῇ ἐν-
 δείᾳ, βουλόμενος αὐτοῖς προσυμείδων, ἀ-
 βρών πῖνα ἀνδραπον ἠρακλειώτην, ὃς ἔφη κώ-
 μας ἐπίσιν εἶδεναι, ὅθεν εἶναι λαβόντα τὰ ἐπιτή-
 δεια, ἐκήρυξε τὸν βουλόμενον ἵνα ἔπειτα
 ἐπιτήδεια, ὡς ἡγεμόνος ἐσομένου. ἐπεξέρχον-
 ται δὲ σὺν δόξασι, καὶ ἀσπίσι, καὶ θυλά-
 κιοις, καὶ ἄλλοις ἀγέλοις, εἰς διαγίλοις ἀν-
 δράσι. ἐπεὶ δὲ ἦσαν ἐν ταῖς κώμας, καὶ
 διεσπείροντο ὡς ὅτι τὸ λαμβάνειν, ἐπιπίπτε-
 σιν αὐτοῖς οἱ Φαρναβάζου ἵππεῖς πρῶτοι,
 (βέβηθη κότες γὰρ ἦσαν τοῖς βιθιωῖς) βου-
 λόμενοι σὺν τοῖς βιθιωῖς, εἰ διώκοντο, ἀπο-
 κλιθεὶς τὸς ἑλλήνας, μὴ ἐλθεῖν εἰς τὴν Φρυ-
 γίαν. οὗτοι οἱ ἵππεῖς ἀποκτείνουσι τῶν ἑλ-
 λήνων οὐ μείον ἢ πεντακισίους· οἱ δὲ λοιποὶ
 ἐπὶ τὸ ὄρος ἀνέφυγον. ἐκ τούτου ἀπαγγέ-
 λῃ πρὸς ταῦτα τῶν ἀποπεφθότων εἰς τὸ
 φρατόπεδον. καὶ Ξενοφῶν, ὅτι οὐκ ἐγγε-
 νητὸ τὰ ἱερά ταύτη τῇ ἡμέρᾳ, λαβὼν βοῦν
 ὑφ' ἀμαξίας, (οὐ γὰρ ἔω ἄλλα ἱερά) σφα-
 γασάμενος ἐβόησεν, καὶ οἱ ἄλλοι οἱ μέγροι
 τὸν τριάντα ἐτῶν πρῶτες. καὶ ἀναλαβόν-
 τες τὸς λοιποὺς ἀνδράς, εἰς τὸ φρατόπεδον ἀ-
 φικνουῦνται. καὶ ἤδη μὲν ἀμφὶ ἡλίου δυσμᾶς
 καὶ οἱ ἑλλήνες μάλα ἀθύμως ἔχοντες ἐδφ-
 πνοποιοῦντο. καὶ ἄρα πρὸς τῶν λα-
 σίων τῶν βιθιωῶν πῖνες ὅτι ἡρόμενοι τοῖς
 προσφύλαξι, τὸς μὲν τὸ κατέχοντα, τὸς
 δὲ ἐδίωξαν μέγροι εἰς τὸ φρατόπεδον. καὶ
 κραυγῆς ἡρομένης, εἰς τὰ ὄπλα πρῶτες
 ἔδραμον οἱ ἑλλήνες· καὶ διώκειν μὲν, καὶ
 κινεῖν τὸ φρατόπεδον νυκτός, οὐκ ἀσφαλές

A Quare Xenophon ad eos: Fortassis, ait, col-
 lecti iam sunt hostes, ac nobis necessario
 dimicandum aduersus eos erit. Si ergo re-
 lictis sarcinis in hoc loco munito, taquam
 ad pugnam instructi progredietur: for-
 tasse magis exta votis nostris respoderint.
 Hoc quum milites audiissent, reclamabāt,
 nihil esse, quomobrem in eum locum du-
 ceret: saltim quammatutime sacrificium
 repetendum esse. Nullæ iam reliquæ pecu-
 des erant. itaque boues de plaustris emti,
 macatiq; sunt. Orabat Cleanorem Ar-
 cadem Xenophon, alacriter se pararet, si
 quid hæc exta policerentur. Verum ne illa
 quidem addicebant. Tum Neos, qui Che-
 risphi loco dux erat, quum misere premi
 homines inopia videret, gratificari eis cu-
 piebat. Itaq; quum Heracliensem quem-
 dam reperisset, qui se diceret vicis nosse
 non procul distitos, de quibus peti com-
 meatus posset: proclamari per præconem
 iubet, vt quicumq; vellent, commeatus pa-
 randi caussa secum exiret, qui ducis heic
 munere fungi non recusaret. Ibi plus mi-
 nus hominum VICIO cum hastis, vtribus,
 reticulis, vasis ceteris cum eo pergunt. Ad
 vicis vbi peruenissent, ac iam hinc inde
 quærendi commeatus caussa se spargerēt:
 primi eos Pharnabazi equites inuadunt.
 Nam illi Bithynis opem latenti aduenerāt,
 & eorumdem vicissim adiuti copiis, si pos-
 sent, auertere volebant Græcos, ne Phry-
 giam ingrederentur. Trucidant hi equites
 ex Græcis non pauciores 100, ceteri quem-
 dam in montem se fuga recipiunt. Eorum,
 qui fuga euaserant, aliquis rem, vt gesta er-
 rat, in castra tenūtiat. Ibi Xenophon, quia
 perlitatum eo die non fuerat, de plaustro
 bouem sumit, quod alia non superessent
 hostia; eoq; macato ad opem suis feren-
 dum properat, facientibus idem ceteris o-
 mnibus, qui trigagesimum annum non ex-
 cessissent. Ita quum eos, qui ex clade reli-
 qui erant, recepissent: sole iam prope occi-
 dente in castra reuertuntur, magnoq; cum
 animi mærorē corpora curant. At Bithy-
 norum nonnulli, quum repente per loca
 siluis densa in primas excubias irruissent;
 partim milites occidunt, partim ad ipsa vs-
 que castra persequuntur. Tum verò cla-
 more excitato, ad arma Græci omnes ad-
 currunt: & hostem quidem persequi, no-
 ctuque castra mouere, tutum non esse pu-
 tabant, quod ea loca densa siluis essent:

καὶ δρῶν

πρῶτον

καπὶ τῷ

δασία

*R. 1111
quinquagesimum
Consule
Notiss.

ἐδόκει εἶναι. τὰ ἄρσια γὰρ ἔω τὰ χροία.

in armis tamen pernoctarunt, constitutis A
 excubiis, quæ ad dimicandum cum hoste
 satis essent validæ. Ita tum ea nox est exa-
 cta. Quum illuxisset, exercitum prætores
 ad locum munitum ducunt, quos iam mi-
 lites sumtis & armis & vasis sequebantur.
 Antequam prandij tempus adpeteret, adi-
 tum loci fossa præcludunt; omniaque, tri-
 bus tatum portis relictis, obuallant. Tunc
 & Heraclea nauis adpult, quæ farinam,
 hostias, vinum vehebat. Xenophon mane
 surgens de discedendo exta consulebat, ac
 statim hostiæ primæ exta pulchra erant. B
 Quumq; sacra iam peracta essent, Arexio
 †Parrhasius hariolus aquilam auspicatam
 conspicit, & Xenophontem copias duce-
 re iubet. Ita tunc fossam transeunt, & in ar-
 mis cōsistunt, ac proclamare præcones iu-
 bent, exeundum esse militibus armatis, vt
 primum corpora curassent: turbam vero
 imbellem, cum mancipiis, ibidem esse re-
 linquendam. Exhibant igitur vniuersi, Ne-
 one solo excepto. Nam rectissime se factu-
 ros existimabāt, si hunc eorum custodem,
 qui manebāt in castris, relinquerent. Quū
 autem ij se viderent a cohortium ductori-
 bus, aliisque militibus relinqui; quod sibi
 putarent dedecori fore, si ceteris exeunti-
 bus, non & ipsi sequerentur: tantum eos in
 castris relinquunt, qui XLV annos excessif-
 sent. Ita his remanentibus reliqui omnes
 iter ingressi sunt. Vix xv stadia processe-
 rant, quum cæsorū corpora inueniunt.
 Itaque cornu facto, caudam eius ad cada-
 uera primū oblata dirigunt; & omnia, quæ
 cornu complecti poterant, sepeliunt. Post-
 eaquam primos illos terræ mandassent, ac-
 cie promotā, rursūque constituta eius
 cauda iuxta primos eorum, qui sepulti nec-
 dum erant; eodem modo, quoscumque
 complecti intra aciem poterant, humabāt.
 Posteaquam ad viam peruenissent, qua ex
 vicis iter erat, quo loco aceruatim cadaue-
 ra iacebant: omnia in vnum comportata
 sepulturæ mandant. Præterierat iam me-
 ridies, quum promotis copiis, extra vicos
 commeatum; quemcumq; quis cerneret,
 †intra phalangem reciperent. Tum vero
 subito vident hostes sublimibus in locis ad
 colles quosdam, ac multos tū equites, tum
 pedites, ex aduerso in phalangem disposi-
 tos. Nam Spithridates & Rathines cum
 copiis a Pharnabazo missis aduentabant.
 Posteaquam Græcos illi conspexissent,
 interuallo stadiorum xv ab eis substitere.

al. Farnasius

Græcorum in humanis mortuorum religio.

† Lectio marginis.

ἐν δὲ τοῖς ὅπλοις ἐνυκτέρων, φυλαττόμε-
 νοι ἰχθυοῖς φύλαξι [μάχεσθαι * πῶ μὲν
 νύκτα οὕτω διήγαγον. ἀμα δὲ τῆ ἡμέρα, οἱ
 στρατηγοὶ εἰς τὸ ἐρυμνὸν χωρεῖον ἤρουσιν. οἱ δὲ
 εἶποντο, ἀναλαβόντες τὰ ὅπλα καὶ τὰ σκεύη.
 ὡρὶν ᾧ ἀείσου ὄραν εἶ, ἀπετάφρωσαν ἢ ἢ
 εἰσοδος τῶ εἰς τὸ χωρεῖον, καὶ ἀπεσαύρωσαν
 τὰ ἀπύματα, καὶ ἀλιπόντες βῆς πύλας. καὶ ἄπαν,
 πλοῖον δὲ ἠερακλείας ἠκεν ἄλφιτα ἄρον, καὶ
 ἰέρφα, καὶ οἶνον. ὡρὶν δὲ ἀναστὰς Ξενοφῶν ἐ-
 βύετο ἐπεξόδου, καὶ βῆ [καλα * τὰ ἰερά
 ὅτι τὸ ὡρὸν ἰερείου. καὶ ἦδη τέλος ἔχον-
 των τῶ ἰερώ, ὅρα ἀετὸν ἀσίον ὁ μάλιστα Α-
 ρηζίων † παρράσιος, καὶ ἠγεῖσθαι κελδὶ τὸν παρρά-
 Ξενοφῶντα καὶ ἀλαβάντες πῶ τὰ φρον τὰ
 ὅπλα ἠένται, καὶ ἐκήρυξαν ὄρισθαι τὰς
 ἔξθεναι τὰς στρατιώτας σὺ τοῖς ὅπλοις, τὸν
 δὲ ὄχλον καὶ τὰ ἀνδράποδα αὐτῶ καὶ ἀλι-
 πείν. οἱ μὲν δὲ ἄλλοι πύρτες ἔξθεναι, Νέων
 δὲ οὐ. ἐδοκεῖ γὰρ κελδισον εἶ, τὸ τὸν φύλα-
 C κα καὶ ἀλιπείν τῶ ὅτι στρατοπέδω. ὅτι δὲ ᾧ
 οἱ λοχαγοὶ καὶ οἱ ἐραυῶται ἀπέλιπον τὰ αὐτῶ,
 τὸν, ἀσχυρόμοι μὴ ἐπεσθαι τῶ ἄλλων ἐ-
 πεξόντων, κατέλιπον τὰς ὡρὸν πέντε καὶ
 τετταράκοντα ἔτη. καὶ οὕτοι μὲν ἔμμοι οἱ δὲ
 ἄλλοι ἐπορδύοντο. ὡρὶν ᾧ πέντε καὶ δέκα ἑτά-
 δε διεληλυθέναι, ἀνετύχον ἦδη νεκροῖς καὶ
 πῶ οὐραν τὸ κεραλὸς ποιμαίνοντι καὶ τὰς
 ὡρὸν φαίνεσθαι νεκροῖς, ἔτα πηον πύλας
 τὸ πόσις ἐπελάμβανε τὸ κεραλὸς. ὅτι δὲ ἐφ' ὅσις
 D τὰς ὡρὸν ἔτα φαι, ὡραγαγόντες, καὶ
 πῶ οὐραν αὐτῶ ποιμαίνοντι καὶ τὰς ὡρὸν
 πῶ ἀτάφω, ἔτα πηον τὸν αὐτὸν ἔσπον,
 ὁ πόσις ἐπελάμβανε ἢ στρατιά. ἐπεὶ δὲ εἰς
 πῶ ὄδον ἦκεν πῶ ἐκ τῶ καμῶν, ἔτα ἔ-
 κειντο ἀδελφοί, στωειεγκόντες αὐτῶ ἔτα-
 φαν. ἦδη δὲ πέρα μεσοῦσης τῆ ἡμέρας ὡρα-
 γαγόντες τὸ στρατόμα, ἔξω τῶ καμῶν
 ἐλάμβανον τὰ ὅπι τήδεα ὅτι τις ὄρων τὸν ὄντις
 τῆς φάλαγγος. καὶ ἔξαιφνης ὄρωντι τὰς πο-
 E λεμίους ὡρὸν ἄλλοντας καὶ ἀ λόφους πι-
 νας ἐκ τῆ ἀναντίου, τεταγμένους ὅπι φα-
 λαγγος, ἰπώτας τὸ πολλοὶ καὶ πεζοὶς καὶ
 γὰρ Σπιθριδάτης καὶ Ραθίνης ἦκεν πα-
 ρὰ Φαρναβάζου ἔχοντες δυνάμιν. ἐπεὶ δὲ
 κατεῖδον τὰς ἔλληνας οἱ πολέμοι, ἔσησαν ἀπέχοντες αὐτῶ ὅσον πεντεκαίδεκα σταδίου.
 ἐκ τῆ-

ἐκ τούτου δὴ οὖν Ἀρηξίων ὁ μαίτις τῶν ἑλλήνων
 σφαγιάζει, καὶ ἐγγύετο ὅτι τὸ πρῶτον καλὰ
 τὰ σφάγια. Ἐπειδὴ ὁ Ξενοφῶν λέγει δόκῃ μοι,
 ὡς ἄνδρες στρατηγὸν ὅτι πᾶσι τῆς φάλαγγι
 λόχοις φύλακας, ἵνα, ἢ πρὸ δέη, ὡς οἱ ὅτι
 βοηθήσοντες τῇ φάλαγγι, καὶ οἱ πολέμοι τε-
 ταραχθέντες ἐμπύπτωσιν εἰς τεταραχθέντας καὶ
 ἀκεραίους. σκευδοκῆ ταῦτα [πρῶτα * πᾶσιν.
 ὑμεῖς μὲν τοίνυν, ἔφη, παρεγγύεσθε [τῷ * πρὸς
 τὸς ἐναντίους, ὡς μὴ ἐσθλάωμεν, ἐπεὶ ὡφθη-
 ρῶμεν καὶ εἰδόμεν τὸς πολέμους. ἐγὼ δὲ ἤξω τὸς
 τελευταίους λόχοις καταχωρείσας, τῷ ἑσθρὺ
 μὲν δόκῃ. ἐκ τούτου οἱ μὲν ἠσύχως παρεγγύον· ὁ
 δὲ, ἴσθις ἀφελῶν τὰς τελευταίας τάξεις, αἰτῶ
 Διαχοσίους ἄνδρας, τῷ μὲν ὅτι ὁ δόξιον τῷ ἐ-
 πεμψέν ἐφέπεισθαι, ἀπολιπόντας ὡς πλέ-
 θρον Σαμόλας ἀγαθὸς ταύτης ἦρχε τῷ ἑσθ-
 ζεως· τῷ δὲ ὅτι ὁ μέσῳ ἐχώρεισεν ἐπεισθῆ. Που-
 εῖας ἀρχὸς ταύτης ἦρχε τῷ δὲ μίαι ὅτι τὰ
 Διονύμῳ Φρασίῳ ἀδελφῶς ταύτης ἐφῆσθ-
 κῆ. παρεγγύοντες δὲ, ἐπεὶ ἐγγύοντο οἱ ἠγούμενοι
 ὅτι νᾶπῃ μετὰ καὶ δυασπῶν, ἔσθσαν, ἀ-
 γροουῶτες εἰ Διαβατὸν εἴη ὁ νᾶπος, καὶ παρελ-
 γυῶσαι στρατηγὸν καὶ λοχαγὸν παρῆναι ὅτι
 ὁ ἠγούμενον. καὶ ὁ Ξενοφῶν θαυμάσας ὅ, τι ὁ
 ἔσθον εἴη τῷ πορείῳ, καὶ τῷ τάχα ἀκούων τῷ παρελ-
 γυῶν, ἐλαύνει ἢ ἐδύνατο τάχιστα. ἐπεὶ ὁ συν-
 ἦλθον, λέγει Σοφάμετος, παρεσβύτατος ὡν τῷ
 στρατηγῶν, τῷ ὅτι ὅτι ἀξίον εἴη εἰσεβαίνην τῷ ἑσθ-
 τον ὅν ὁ νᾶπος. καὶ ὁ Ξενοφῶν ἀσπυδῆ ὑπολα-
 βῶν ἐλέξεν· Ἀλλ' ἴστε μὲν μὲν, ὡς ἄνδρες, ὁ δὲ ἑσθ-
 πω κίνδυνον προσεγγήσαντα ὑμῖν ἐθῆξοισιν. ἔσθ
 δόξης ὅρῳ δεομένων ὑμᾶς εἰς ἀνδρῶν ὀφθῆα, ἀπὸ
 σωτηρίας. νῦν ὁ ἔσθως ἔσθ. ἀμαχεῖ μὲν ὁ ἔσθως
 ἐκ ἑστῆν ἀπελθῆν. ἢ γὰρ μὴ ἡμῶς ἴωμεν ὅτι τὸς
 πολέμους, ἔσθι ἡμῖν, ὅσθι ἀπίωμεν, ἔσθονται
 καὶ ὅτι πεσοῦνται. ὁ ἔσθτε δὲ, πότερον κρῆσθον
 ἵεναι ὅτι τὸς ἄνδρας παρεβαλλομένων τὰ ὁ-
 πλα, ἢ μεταβαλλομένων, ὅσθι ἄσθεν ἡμῶν ὅτι
 ὄντας τὸς πολέμους θεάσασθαι. ἴστε γὰρ μὲν τοῖ
 ὅτι ὁ μὲν ἀπίεσθαι ἀπὸ πολέμων, ὁ δὲ ἐπὶ κα-
 λῶ ἔσθκε· ὁ δὲ ἐφέπεισθαι, καὶ τοῖς κακίσοι
 θάρρος ἐμποῖς. ἐγγύω ὁ δὲ ἔσθως ἀπὸ σὺν ἡμῖσθ
 σθ ἐποίμεν, ἢ σὺν διπλασίσοις ἀποχωρείω.
 καὶ τὸς οἶδα ὅτι ὅτι ὅτι ὅτι μὲν ἡμῶν ὁ δὲ ὁ
 μῆς ἐλπίζετε δεῖσθαι ἡμᾶς ἀπίοντων δὲ,

Atum vero statim Græcorum vates Arexio
 victimas cædit, ac primæ mox hostiæ per-
 pulchra fuerunt exta. Et Xenophon: E-
 quidem, duces, ita statuo, inquit, cohortes
 subsidiarias a tergo phalangis collocandas;
 ut (si poscat usus) sint, qui phalangi auxi-
 lium ferre possint; & ut hostes, ordinibus
 suis turbatis, in aciem horum instructam
 & integram incidant. Id consilium ab o-
 mnibus est comprobatum. Et ille: Vos igitur,
 ait, in hostem aduersum præcedite, ne
 posteaquam & conspecti sumus, & hostem
 vidimus, subsistamus. Ego cohortibus ex-
 tremis arbitrato vestro constitutis, adero.
 Post hæc illi copias modice promouebant,
 Xenophon postremos tres ordines a reli-
 quis abduxit; qui constabant singuli e c
 militibus. Horum vnum ad dextram sub-
 sequi fere plethri interuallo iussit. Præerat
 ei Samolas Achæus. Alteri locus medius
 assignatus; quo phalangem sequeretur,
 Arcade Pyria duce. Tertius reliquis, cui
 Phrasias Atheniensis præerat, ad sinistram
 sequi iussus fuit. Procedentibus copiis,
 quum ad ingentem, transituque diffici-
 lem saltum primi peruenissent, constite-
 runt. Ignorabant enim, an transiri posset;
 ideoque duces & cohortium præfectos
 hortabantur, ut ad aciem primam se con-
 ferrent. Xenophon admiratus, quid illud
 esset, a quo retinerentur: celeriter eorum
 cohortationem audiens quamprimum ad
 ipsos aduolat. Quum conuenissent, So-
 phænetus inter duces natu maximus ope-
 rapretium negat esse, saltum eiusmodi
 peragrari. Eius sermone festinanter excep-
 to Xenophon: Ego vero, inquit, scire
 vos arbitror milites, me prudentem scientemq;
 nullius vobis vniquam periculi au-
 ctorem existisse. Nec enim ad fortitudi-
 nem gloria vobis opus esse video, sed in-
 columitate. Iam vero nostræ res eo loco
 sunt, ut hinc sine prælio discedi non possit.
 Nam nisi nos in hostem pergamus, seque-
 tur ille nobis abscedentibus, & in nos ir-
 ruet. Vos nunc considerate, potiusne sit,
 nos aduersos arma hostibus inferre, an ve-
 ro auersos spectare, dum illi a tergo nos
 inuadant. Hoc quidem certe scire vos
 volo, recedere ab hostibus honestum vi-
 deri non posse: at eosdem insequi, igna-
 uioribus etiam animos addit. Equidem
 malim hostes dimidiis cum copiis insequi,
 quam cum duplo maioribus cedere. Nec
 ignoro, minime vos vereri, ut nostram illi
 impressionem sustineât, si quidem nos ad-
 grediemur ipsos. At vero si nos recedamus,

ἴσθ

ἰπὸ βελῆ

παχὺ

ὁ π βελῆ
ἐκ ἀξίον
εἰν ἑσθ-
καπίου

Animosæ
Xenophō-
nū oratio.

nemini vestrum esse dubium potest, quin A aufuri sint illi nos persequi. Vt autem ij, qui pugnatu- ri sunt, saltum impeditum a tergo relinquant, an non etiam ultro sit accipien- dum? Velim equidem, hostibus ad disce- dendum omnia peragrata facilia videri: nos ex hoc ipso loco id capere admonitio- nis oportet, neminem, nisi vincat, incolu- mem ex nobis esse posse. Mirari sane subit, posse aliquem putare, saltum hunc formi- dabiliorum esse locis aliis, quæ peragraui- mus. Nam qui fieri poterit, ut locus hic no- bis non transitu sit difficilis, si equites non vincamus? qui transiri montes poterunt, quos iam superauimus, si tot cetrati a tergo nos vrgeant? Quod si maxime salui ad ma- re peruenerimus, quantus quæso saltus ip- sum pelagus Ponticum erit? nec ibi nauig- ia sunt, quibus auehamur: nec frumen- tum, quo aliamur, si hærendum istuc erit: & si celeriter eo peruenerimus, mox rursum ad parandum comeatum exeundum e- rit. Quamobrè melius est, nos modo pran- fos dimicare, quam cras ieiunos. Sunt, mi- lites, extra nobis egregia, sunt auguria feli- cia, & perlitatum est pulcherrime. Perga- mus aduersus hostes. Ne faciamus eis po- testatem, posteaquam nos conspexere, iu- cunde cœnandi, vel quo velint loco, per- noctandi. Hæc quum dixisset, hortati sunt præfecti cohortium, ut ducendo præcede- ret. Nam aduersabatur nemo. Itaq; duce- bat Xenophon, quum denuntiaffet, ut quam ad partem saltus forte quilibet esset, illac transiret. Nam celerius ei videbantur per aduersum saltum hoc pacto caterua- tim euasuræ copiar, quam si ad pontem, qui erat in saltu, longum velut in filum expor- tigeretur. Quum iam transissent, phalan- gem prætergrediens: Reuocate vobis, in- quit, in memoriam, milites, in quot pugnis aduersus hostes cōminus pugnatistis Deum ope viceritis, & cuiusmodi accidant illis, qui hostem fugiunt. Cogitate, vos iam ad Græciæ portas esse. Sequimini ducē Her- culem, ac vos mutuo nominatim excitate. Iucundum certè est, nunc aliquem forti- ter ac præclare aliquid & dicentem, & ge- rentem, apud quos velit, memoriam sui excitare. Hæc quum dixisset Xenophon, si- mul & phalangi dux erat, & peltatis utrimq; dispositis, in hostem pergebat. Mandarat etiam, ut hastas humeris dextris gestarent, donec tuba signum dedisset. Tum vero de- missis eis ad feriendum hostem pedetentim sequerentur, neq; quemquam cursu inse- qui hostem debere. Post hæc tessera per exercitū didita, Iupiter Seruator, Dux Hercules.

πρότεροι δὲ πεισθέντες, ὅτι πολὺ ἤσαν ἐφ' ἑπὶ αὐτοῦ
 τῷ δὲ ἀσβεσθῆσαι, ὅτι αὐτὸν ἀποκτείναντες, ἂν ἔτι καὶ ἀρ-
 πάζοιεν ἄξιον, τοῖς μὲν γὰρ πολέμοις ἑγχεβασ-
 τήν κεν τ' ἀνδράποδα πάντα φαίνεσθαι, ὥστε αὐτοῦ ἕπου
 ἀποχρησθῆναι ἡμᾶς δὲ καὶ ὑπὸ τῶν χειρῶν δεῖ δι-
 δασκασθαι, ὅτι, οὐκ ἐστὶ μὴ νικῶσι σωτηρία.
 θαυμάζω δὲ ἑγχε, καὶ ὅτι ἀποκτείναντες ἑπὶ τῷ εἴτις
 μάλλον φοβερῶν νομίζω εἶναι τῶν ἰσχυρῶν, ὢν ἀσβε-
 στεροῦ δὲ καὶ χειρῶν. πῶς μὲν τὸ γὰρ δεῖ ἀσβε-
 στατον δὲ * χροῖον, εἰ μὴ νικῶσιν ἡμᾶς τὸς ἰσχυροὺς * πῶς
 πῶς δ' ἂν διελθῆναι μὴ ὀρη, ἢ ὑπερτασθῆναι το-
 σοῖδε ἐφ' ἑπονται, ἢ ὅτι καὶ σαθαμὸν ὅτι γάρ
 λατάν, πόσον τὸ ἰσχυρὸν ὁ πότος; εἴτα εὐδὲ
 πλοῖα ἂν ἐπὶ τὰ ἀπᾶσαι, ἢ τε οἶτος ὤδρησ-
 θῆναι μὴ οἶτες δὲ ἡσθῆναι, ἀνὴρ τὸν ἐκείνην ἡμέραν
 γὰρ τὸν δὲ ζῆναι πάλιν ὅτι τὰ ὅτι τῆς δα. ἔκχεν
 νῦν κρήνην ἡεσκήσας μάχης, ἢ αὐτοῖς ἀ-
 ναείσους, ἀδρῆς, τὰ τε ἑσθῆναι ἡμῶν καὶ λα, οἴτε
 οἰανοὶ αἶσαι, τὰ τε σφάγια καὶ κλισαῖ ἴωμεν
 ὅτι τὸς ἀδρῆς. οὐδὲ ἐπὶ τῆς τῆς, ἐπεὶ ἡμᾶς
 πῶς εἰδὼν, ἢ δὲ ὡς δὲ πησῆσαι, ἐδὲ ὅπῃ ἀνὴρ
 λωσι σκησῆσαι. εἰδὼν οἱ ἀσθῆναι ἡμέρας ἐ-
 κείνους, καὶ εἰδὼς ἀνὰ τελεγε, καὶ ὅς ἡγήτο, ὡς
 Γελασ ἀσθῆναι ἡεσθῆσαι ἐτύχθῃ τῶν ἰσχυρῶν
 ὢν. γὰρ τὸν γὰρ ἀνὰ ἄδρῆς ἐδὲ ὡς ἀδρῆς ἡμέ-
 ρας δὲ σφάγια, ἢ εἰ καὶ τὸ γέφυραν, ἢ ὅτι
 τῶν ἰσχυρῶν, ὡς εἰδὼν. ἐπεὶ δὲ διέβησαν,
 παρῶν τῶν τῶν φάλαγγα, ἔλεγε. Ἄδρῆς,
 αἰά μμησθῆσθε ὅσας δὲ μάχης σὺν τοῖς θεοῖς
 Δομοσε ἰόντες νενικήκατε, καὶ οἷα πάροισιν οἱ
 πολέμοις φέρησιν: καὶ τῶν ἐπισησῆσθε, ὅ-
 τι ὅτι τῶν: δύρασι τῆς ἑλλάδος ἐσμέν. ἀλλ' ἐπε-
 δε ἡγερῶν τῶν Ἡρακλεῖ, καὶ ἀλλήλοισι πα-
 ρακαλεῖτε οἰομασθῆναι. ἡδὲ τὰ ἀδρῆς ὄντι καὶ
 καλὸν νῦν εἰπόμενα καὶ ποιήσασθαι μνήμην
 ἐν οἷς ἔσθῃ παρῶν ἑαυτῶν. ταῦτα παρῶν
 λαύων * ἔλεγε, καὶ ἂν ὡς ἡγήτο φάλαγγος,
 καὶ τῶς πελταστῆς ἑκατέρα τῶν ποιη-
 σάμενοι ἐπορεύοντο ὅτι τῶς πολέμοις. παρῶν
 Ερηγῆλετο δὲ τῶν ἀδρῆς ὅτι τὸν δὲ τῶν ὠμον
 ἔχον, ἔως σημάνοι τῆ σάλπιγι: ἐπειτα δὲ
 εἰς τὸ σπασθῶν καὶ τῶν ἑπὶ ἑσθῆσαι βάλων, περὶ
 καὶ μηδὲνα δρόμον διακῆν. ἐκ τῶν σπασθῶν
 μα παρῶν, Ζεὺς σωτῆρ, Ἡρακλῆς ἡγήτο.
 οἱ δὲ

Handwritten marginal notes in a smaller script, likely a commentary or continuation of the text, including phrases like "οἱ δὲ", "καὶ τῶν", "ἐπειτα", etc.

οἱ δὲ πολέμοιοι ἑσπέρων, νομίζοντες καλὸν ἔχον ὁ χροῖον. ἐπεὶ ὅ ἐπλησίαζον, ἀλαλάζοντες οἱ ἑλλήνες πελτασαὶ ἔθεον ὅτι τὸς πολέμους, ὡρῖν τινα κελύφην. οἱ δὲ πολέμοιοι αἰτίοι ὤρμησαν, οἴτε ἰππεῖς καὶ ὁ σίφος τῶν βιθυνῶν. καὶ βέπονται τὸς πελτασὰς ἅμα. ἐπεὶ ὅ ὑπηντίαζεν ἡ φάλαγγς τῶ ὀπλιτῶν ταχὺ πορβόμην, καὶ ἅμα ἡ σάλπιγγς ἐφθέγγετο, καὶ ἐπαμαίζον, καὶ μὲν ταῦτα ἡλάλαζον, καὶ ἅμα τὰ δόρατα κατέσαν· ἐν ταῦτα σὺκέτι ἐδέξαντο οἱ πολέμοιοι, ἀλλ' ἐφθόρον. καὶ Τιμασίων μὲν ἔχων τὸς ἰππεῖς ἐφείπετο, καὶ ἀπεκτίνυσαν ὅσοις ὡρῖν δυνάοντο, ὡς ὀλίγοι ὄντες. τῶν δὲ πολέμων ὁ μὲν βίωνυμον βίθους διεσπάρη, καὶ ὁ οἱ ἑλλήνες ἰππεῖς ἦσαν ὁ δὲ δεξιόν, ἄτε οὐ σφόδρα διωκόμενοι, ὅτι λόφου σιωέση. ἐπεὶ δὲ εἶδον οἱ ἑλλήνες ἑσπέρων τὰς αὐτοῖς, ἐδόκη ῥᾶσον τε καὶ ἀκινδυνότατον εἶναι ἰέναι ἤδη * ἐπ' αὐτοῖς. παμαίσαντες ἰπέκοντο. αὐτὸς δὲ ἐπορβόοντο· οἱ δὲ οὐχ ἑσπέρων. καὶ ἐν ταῦ οἱ πελτασαὶ ἐδίωκον, μέγρε ὁ δεξιόν αὐτὸ διεσπάρη ἀπέθανον δὲ ὀλίγοι. ὁ γὰρ ἰππεὶς φόβον παρῆχε ὁ τῶν πολέμων [πολύ ὄν * ἐπεὶ ὅ εἶδον οἱ ἑλλήνες τὸ, τε φαρναβάξ ἰππεὶς ἐπὶ σιωέσηκός, καὶ τὸς βιθυνοῖς ἰππεῖας ὡρῖν τὸς σιω. θροισμῶν, καὶ ἀπὸ λόφου πινὸς καταπερβόμοις τὰ γιγόμενα, ἀπεφρόκεσαν μὲν, ὅμως δὲ ἐδόκη καὶ ὅτι τὸς ἰτέον εἶ) οὕτως, ὅπως δυνάοντο, ὡς μὴ τεταρρήκτες ἀναπαύσαντο. σιωταξάμοι δὲ πορβόονται. ἐν τῶν οἱ πολέμοιοι ἰππεῖς φθόρον καὶ τὸς ὡρῖν οἰομῶς, ὡς ὡρῖν ὑπὸ ἰππεῶν διωκόμενοι. νάπος γὰρ αὐτοῖς ὑπέδεχετο, ὁ σὺκ ἡδαισαν οἱ ἑλλήνες, ἀλλὰ ὡρῖν ἀπεβράποντο διώκοντες. τὸ ψία γὰρ ἔω. ἐπαμαίζοντες ὅ ἐντα δὲ ἡ ὡρῖν συμβολὴ ἐχρήματο, σιωάμοι ὡρῖν, ἀπήσαν ὅτι τὰ λαττομ ὡρῖν ἡλίας δεσμάς. σάδιοι γὰρ ἦσαν ὡς ἐξήκοντα ὅτι ὁ σιωτόπεδον. ἐν τῶν οἱ μὲν πολέμοιοι εἶχον ἀμφὶ τὰ ἑαυτῶν, καὶ ἀπήσαν τὸς οἰκέτας καὶ τὰ χεῖματα ὅπη ἐδυνάοντο ὡρῖν. ἑσπέρων. οἱ δὲ ἑλλήνες τὸ ἀνέμνον μὲν Κλέανδρον, καὶ τὰς τελεῖρας, καὶ τὰ πλοῖα, ὡς ἦσαν ὡρῖν. δεξιόντες δὲ ἐκάστης ἡμέρας σιω τοῖς ὡρῖν γοῖς καὶ τοῖς ἀνδραπόδοις, ἐφέροντο ἀδεῶς ἤδη * πυρῶς, κριθῶς, οἶνον, ὡρῖν, μελίνας, σῦκα.

Hostes, quod opportuno se loco esse crederent, perstabant. At quum iam propius ventum esset, qui ex Græcis cetrati erant, clamore bellico sublato, prius in hostem cursu ferebantur, quam quisquam iuberet. e contrario tum equites hostium, tum Bithynorum globus, in hos tendebant, eosq; terga cogebant dare. Verum ubi grauis armaturæ peditum phalanx celeriter pergens in subsidium venit, simulq; tuba clangente, præanem hi exordirentur, & vulatum martium tollerent, & hastas pariter demitterent: tum vero non amplius hostes impetum sustinere, sed totos se fugæ dare. Sequebatur eos Timasio cum equitibus, qui sane pro sua paucitate, quocumq; poterant, occidebant. Ita sinistrum quidem hostium cornu, cui Græci equites oppositi fuerant, statim est dissipatum. Atenim quia dextrum non admodum a persequentibus premeretur, in colle quodam rursus coit. Quos Græci quum consistere viderent, nihil facilius, neq; minus periculosum esse putabant, quam si eos inuaderent. Quare præanem canentes recta pergebant, quumq; illi non resisterent, cetrati eos persequerentur, donec dextrum etiam cornu dissiparetur. Interfecti pauci admodum, quod equestres hostium copiarum multæ numero formidini nostris essent. At quum Græci viderent etiam Pharnabazi equitatum necdum dissipatum esse, ac Bithynos equites ad eos sese aggregare, deq; colle quodam quidquid accideret, spectare; quamquam labore defatigati essent, tamen in hos etiam pergere statuunt, quacumque ratione possent, ne sumta fiducia respirarent. Itaq; quum instructi in eos tenderent, equitatus hostium non aliter per decliua fugere, atq; si equites persequerentur. Nam saltus eos excipiebat, quod Græci ignorabant, iam ante facta conuersione a persequendo desistentes; quod aduersperasceret. Quumq; illum ad locum rediissent, ubi primum conflixerant: erecto tropæo, sole iam occidente ad mare reuertuntur. Abfuerant enim a castris plus minus L x stadiis. Post eam pugnam hostes suis rebus prouidebant, ac domesticos, & facultates suas, quo poterant, longissime abducebant. At Græci, dum Cleandrum, & triremes, ac naves expectarent, quæ venturæ dicebantur; cotidie cum iumentis & mancipiis exeuntes, nullo cum metu triticum, hordeū, vinum, legumina, panicum, ficos congregabant.

Græcorum victoria

Nam regio hæc omnium ferax erat, extra-
 quam olei. Quod si totus exercitus quief-
 cendi caussa in castris commoraretur, præ-
 datum licebat aliquibus exire, neque dee-
 rat exeuntibus, quod acciperent. At vero
 quum vniuersæ copix egrediebantur, tum
 si quis aliquo secedens nonnihil conqui-
 reret; id publicum esse debere, decreto
 sanxerunt. Iam magna rerum omnium co-
 pia instructi erant. Nam & commeatus
 vndique de Græcis vrbibus aduehebantur,
 & qui nauigiis præterlegerent, liben-
 ter adpellebant. Inaudierant enim oppi-
 dum istuc exstrui, neq; portum ei loco deef-
 se. Etiam hostes denique proximi ad Xe-
 nophontem mittunt, quem oppidum eo
 loco condere audiebant, & per legatos in-
 terrogant, quid sibi faciendum esset, vt
 in amicitiam reciperentur. Eos quum Xe-
 nophon militibus ostenderet, Cleander
 cum duabus quidem triremibus venit, sed
 nauigio nullo. Forte id temporis, quo ad-
 pulit, exercitus aberat; & seorsum nonnul-
 li prædatum iuerant in montem, qui mul-
 tas pecudes ceperant. Et quia vereban-
 tur, ne ipsis adimerentur: Dexippo rem
 exponunt, illi viro, qui Trapezunte cum
 remorum nauī aufugerat; eumque iubent
 conseruati pecoris partem retinere, par-
 tem ipsis restituere. Mox ille milites abi-
 git, qui circumstant, & oues has publi-
 cas esse dicebant. Quumque recta perge-
 ret ad Cleandrum, ait milites hos sibi pe-
 cudes eripere velle. Cleander eum, qui
 hoc moliretur, duci ad se iubet. Itaque ca-
 ptum quemdam ducit, quem ei forte tum
 interueniens Agafias eripit; quod is, qui
 ducebatur, vnus esset ex ipsius cohorte.
 Heic milites ceteri, qui aderant, iacere la-
 pides in Dexippum ceperunt; & obruen-
 dum lapidibus esse proditorem hunc, cla-
 mabant. Tunc & remiges plerique metu
 correpti ad mare fugere, & Cleander ipse
 fuga sibi cōsulere. Xenophon autem cum
 ducibus ceteris militem compescebat, &
 Cleandrum monebat, nihil esse periculi:
 faltim decretum exercitus in caussa esse,
 cur hæc accidissent. At Cleander partim
 incensus a Dexippo, partim indignatus,
 quod trepidasset: discessurum se cum na-
 uibus ait, ac per præcones denuntiaturum;
 ne qua vrbs eos, vt qui hostes essent,
 exciperet. Et imperabant id temporis La-
 cedæmonij Græcis omnibus. Quare visa
 est Græcis militibus ea res fore pernicio-
 sa, Cleandrumque rogabant, ne id faceret.

Dexippi
malitia
signum.

* Lestio
marginii.

πόρτα † γὰρ εἰχηνή γῶσα, πλιὺ ἐλαίου. καὶ ἔχον
 ὁπότε μὲν καλαμῶνι ὁ φράτευμα αἰάπαν-
 ὀμῶν, ἐξέω ἔπι λείαν ἰείαν, καὶ ἐλάμβανον
 ἐξίοντες ὁπότε δὲ ἐξίοι ποῦ ὁ φράτευμα,
 εἴτις χωρὶς ἀπελθὼν λάβοι πῆ, δημόσιον ἔδο-
 ξεν εἶ). ἤδη δὲ ἰὼ πολλὴ πόρτων ἀφρονία. καὶ
 γὰρ ἀγοραὶ πόρτων ἀφικνούτο ἐκ τῶν
 ἐλλήνων πόλεων, καὶ οἱ πῶρα πλεόντες ἀ-
 σμένοι † κατέπεμπον, ἀκρούοντες ὡς οἰκίζουσι
 πόλιν, καὶ λιμὴν εἶν. ἔπεμπον δὲ καὶ οἱ πο-
 λέμιοι ἤδη πλησίον οἰκωῦντες πρὸς Ξενο-
 φῶνα, ἀκρούοντες ὅτι οὗτ' ἐστὶ πόλις ὁ χωρεῖον,
 ἐρωτῶντες ὅτι δέοι ποιῶντας φίλους εἶ). ὁ
 δὲ ἐπεδείκνυεν αὐτοῖς τοῖς φραπῶταις. καὶ
 τέτω Κλέανδρος ἀφικνῆται, δύο τεῖρεις ἔ-
 χων, πλοῖον δὲ σῶδεν. ἐτύχησε δὲ τὸ τε φρά-
 τευμα ἔξω ὄν, ὅτε ἀφίκετο, καὶ ἔπι λείαν
 πινὲς οἰχόμενοι ἄλλοι εἰς τὸ ὄρος. καὶ εἰλήφε-
 σαν πρὸς βαρὰ πολλὰ. οἰκωῦντες δὲ μὴ ἀ-
 φαρρεῖεν, τὰ Δέξιππου λέγουσιν, (ὅς ἀπέ-
 δρα πλὴν πεντηκόντην ἔχων ἐκ φραπέζου-
 τος) καὶ κελύβοισι διασώσαντα τὰ πρὸς
 βαρὰ, τὰ μὲν αὐτὸν λαβόν, τὰ δὲ σφίσι αὐ-
 τοῖς ἀποδοῦναι. ὁ δὲ οὗτος ἀπελαύει
 τὰς πρὸς βαρὰς τῶν φραπῶτων, καὶ λέγου-
 ντας, ὅτι δημόσια ταῦτ' εἶν καὶ τῶν Κλεαί-
 δρου ὁ δὲ ἐλθὼν λέγει, ὅτι δὲ πᾶσιν ἐπιχρ-
 εῖσιν. ὁ δὲ κελύβη τ' ἀφίκεται ἄγαν πρὸς
 αὐτόν. καὶ ὁ μὲν λαβὼν ἄγαν πινὰ, πρὸς
 χῶν δὲ Αἰγασίας ἀφαρρεῖται. καὶ γὰρ ἰὼ αὐ-
 τῶν ὁ ἀγασίας λαχίτης. οἱ δὲ ἄλλοι οἱ παρόν-
 τες τῶν φραπῶτων ἐπιχρεῖσθαι βάλλειν τὸν
 Δέξιππον, ἀνακαλοῦντες τὸν πρὸς δότιον. βάλαντες
 ἔδεισαν δὲ καὶ τῶν τεῖρειων πολλοί, καὶ ἔ-
 φθονεῖς τὴν θάλασσαν. Κλέανδρος δὲ ἔ-
 φθονε. Ξενοφῶν δὲ, καὶ οἱ ἄλλοι φραπη-
 γοὶ κατεκώλυον τε, καὶ τῶν Κλεαίδρου ἔλε-
 γον, ὅτι σῶδεν εἶν πρὸς ἄγαν, ἀλλὰ τὸ δόγμα
 εἶν ἄπρον τὸ τῶν φραπῶματος, ταῦτα γινέ-
 σθαι. ὁ δὲ Κλέανδρος ἔπειθ' ἐξίππου τὸ
 ἀνερεθίζόμενος, καὶ αὐτὸς ἀρθεαδὲς, ὅτι ἐφο-
 βήθη, ἀποπλοῦσθαι ἔφη, καὶ κηρύξεν, μη-
 δεμίαν πόλιν δεχέσθαι, ὡς πολεμίας. ἤρξαν δὲ
 τότε πόρτων τῶν ἐλλήνων οἱ λακεδαίμονιοι.
 ἐν ταῦτα πονηρὸν ἔδοξε τὸ πρὸς ἄγαν. ἐκείνο
 εἶ) τοῖς ἔλλησι, καὶ ἔδειοντο μὴ ποιεῖν ταῦτα.
 ὁ δὲ οὗτος

Handwritten marginal notes in a cursive script, likely a commentary or continuation of the text, written in a later hand than the main text.

ὁ δὲ οὐκ ἄν ἄλλως ἔφη γινέσθαι, εἰ μὴ ἴσῃ
 ἐκδώσῃ τὸν δέξαιβα βάλλον, καὶ τὸν ἀφε-
 λόμην. ἰὼ δὲ ὄν ἐξήτει, Ἀγασίας, διὰ τέ-
 λους φίλος τῷ Ξενοφῶντι· ἔξ οὗ καὶ διέ-
 βαλεν αὐτὸν ὁ Δέξιππος. σιτεύθην, ἐπειδὴ
 ἀπορία ἰὼ, σιτήσασθαι δὲ φράτθμα οἱ
 δέξαιβες καὶ ἔνοι μὲν αὐτῷ ἴσῃ παρ' ὀλίγον
 ἐποίησεν τὸν Κλέανδρον, τῷ δὲ Ξενοφῶντι
 οὐκ ἔδοκει φαῦλον εἶναι τὸ φράτθμα, ἀλλ'
 ἀγασίας ἐλέξεν· ὦ ἄνδρες φρατῶτα, ἐμοὶ
 οὐ φαῦλον δοκεῖ εἶναι τὸ φράτθμα, εἰ ἡμῖν
 οὕτως ἔχων τὴν γῆν Κλέανδρος ἀπει-
 σιν, ὡς περ λέγῃ. εἰσὶ μὲν γὰρ ἡδὴ ἐγγυς αἱ
 ἑλλήϊδες πόλεις τῆς ἑλλάδος λακεδαί-
 μόνιοι παρεστήκασι. ἱκανοὶ δὲ εἰσι καὶ εἰς ἑ-
 καστὸς λακεδαίμωνιων ἐν ταῖς πόλεσιν, ὅ, π
 βούλονται διὰ φρατῆσθαι. εἰ οὖν οὗτος
 φρατῶν μὲν ἡμᾶς βυζαντίου ἀποκλείσει, ἔ-
 πειρα δὲ τοῖς ἄλλοις δέμοσι φρατῆσθαι
 εἰς τὰς πόλεις μὴ δέχεσθαι, ἴσῃ ἀπιστοῦ-
 τας λακεδαίμοσι, καὶ ἀνόμους ὄντας ἐπι-
 δεσφῆσθαι Ἀναξίβιον τὸν ναύαρχον οὗτος ὁ
 λόγος περὶ ἡμῶν ἔχει, ὥστε χαλεπὸν εἶναι καὶ
 μῦθον καὶ ἀποπλεῖν. καὶ γὰρ ἐν τῇ γῇ δέ-
 χοιοι λακεδαίμωνιοι καὶ ἐν τῇ θαλάττῃ τὸν ἰὼν
 χρόνον. οὐκ ἔστι δὲ οὔτε ἐνὸς ἀνδρὸς ἕνεκα
 οὔτε δυοῖν ἡμᾶς τῶν ἄλλων τῆς ἑλλάδος
 ἀποφράσθαι, ἀλλὰ πεισθέντες αἱ κελεύσει.
 καὶ γὰρ αἱ πόλεις ἡμῶν ὅθεν ἐσμεν, πείθονται
 αὐτοῖς. ἐγὼ μὲν οὖν, καὶ γὰρ ἀκούω Δέξιπ-
 πον λέγειν περὶ Κλέανδρον, ὡς οὐκ αἰ ἐποίη-
 σεν Ἀγασίας ταῦτα, εἰ μὴ ἐγὼ αὐτὸν ἐκέλευ-
 σα. ἐγὼ οὖν ἀπολύω καὶ ὑμᾶς τῆς αἰτίας, καὶ
 Ἀγασίας, αἱ αὐτὸς Ἀγασίας φήσῃ ἐμὲ ἰνὸς
 τῶτων αἴτιον εἶναι, καὶ καθαρὰ ἐμὲ αὐτῷ,
 εἰ ἐγὼ περὶ βολίας ἢ ἄλλου ἰνὸς βιαίου ἔξαρ-
 χω, τῆς ἐσχάτης δίκης ἀξίος εἶναι, καὶ ὑφ' ἔξω
 πῶ δίκην. φημὶ δὲ, καὶ εἴ τινα ἄλλον αἰτιά-
 ται, εἰ αὐτὸν χεῖρα φρατῆσθαι Κλεάνδρω κρι-
 ναί. οὕτω γὰρ αὐ ἡμεῖς ἀπολελυμένοι τῆς αἰ-
 τίας εἴητε. ὡς δὲ ἰὼν ἔχῃ, χαλεπὸν, εἰ οἰόμενοι
 ἐν τῇ ἑλλάδι καὶ ἐπαίε καὶ τιμῆς τῶν ἑσθλῶν
 αἰτῆ τούτων μηδὲ ὅμοιοι τοῖς ἄλλοις ἐσόμε-
 θα, ἀλλ' εἰρξόμεθα ἐκ τῶν ἑλλήϊδων πό-
 λεων. μὲν ταῦτα ἀγασίας εἶπεν· Ἐ-
 γὼ, ὦ ἄνδρες, ὁμνυμι θεοῖς καὶ θεᾶς, ἡμῶν μὴτε ἐμὲ Ξενοφῶντα κελεύσασθαι ἀφελῆσθαι τὸν

At is nequaquam aliter futurum aiebat,
 extraquam si & is, qui primus lapides ie-
 cisset, & qui militem eripuisset, dederen-
 tur. Erat is, quem quarebat, Agasias,
 Xenophonti perpetuus amicus; eaque
 caussa fuit, cur illum Dexippus crimina-
 tus esset. Quum tam difficilis rerum sta-
 tus esset, duces ad concionem exercitum
 vocant. Nonnulli eorum non magni
 Cleandrum faciebant, Xenophon rem
 minime contemnendam aiebat esse, &
 adfurgens, hanc orationem habuit. E-
 quidem, milites, rem non nullius esse
 momenti arbitror, Cleandrum erga nos
 adfectum ita, vti se declarat, discedero.
 Nam Græcæ iam nobis vrbes proximæ
 sunt, & Lacedæmonij Græciæ præsumt.
 Illorum ea potentia est, vt quiuis Lace-
 dæmonius in Græci nominis vrbibus id,
 quod cupit, efficere possit. Quare si nos
 primum Byzantio Cleander excludet, ac
 deinde præfectis ceteris denuntiabit, ne
 nos in vrbes admittant, ἴσῃ quasi qui con-
 tumaces aduersus Lacedæmonios, & im-
 probi sumus: etiam ad Anaxibium nauar-
 chum hæc de nobis fama permanabit, quo
 fiet, vt difficulter & heic mansuri, & hinc
 nauigiis discessuri simus. Quippe tam ter-
 ra Lacedæmonij, quam mari hoc tem-
 pore imperant. Quapropter vnus & al-
 terius hominis caussa nos reliquos exclu-
 di Græcia minime æquum est, sed paren-
 dum ipsis erit, quidquid tandem iusse-
 rint. Nam & vrbes illæ, in quibus nati
 sumus, ipsis dicto sunt audientes. Ego
 quidem, qui dicere Cleandro Dexippum
 audio, non ausurum hæc fuisse Agasiam,
 nisi meo iussu; & vos & Agasiam hac cul-
 palibero, si me Agasias ipse fatebitur ho-
 rum auctorem esse; adeoque memet con-
 demno, si vel lapidationi, vel alteri vio-
 lento facinori princeps ipse caussam præ-
 beo, vt tamquam extremi supplicij reus
 prænis subiiciar. Itidem sentio debere & a-
 lium quemuis, in quem Cleander cul-
 pam confert, ei se iudicio sistere. Nam ea
 ratione vos omni culpa liberabimini. Sa-
 ne qui nunc rerum status est, graue profe-
 cto, si ne quidem reliquis pares erimus,
 Græcis ciuitatibus exclusi; quum ipsi ex-
 istimemus in Græcia nos & laudem & ho-
 norem consequuturos. Post hæc Agasias
 quum surrexisset, inquit: Deos ego, mi-
 lites, ac Deas sancte testor, neque Xe-
 nophontem mihi mandasse, vt homi-

δξζ λ

οἱς ἀπο-
σάντας
λακεδαί-
μωνίων,
σὺ γὰρ
ἀπίστου-
τας λακε-
δαίμο-
νίους,

al. quasi
qui a La-
cedæmo-
nis dese-
cerunt

Agasias in
tegritas.

nem illum eriperem, neque quemquam alium ex vobis: sed quum virum fortem ex cohorte mea duci a Dexippo viderem, a quo vos desertos esse scitis, grauis ea res mihi visa est. Itaq; hominem eripui, fateor. Nec tamen vos me Cleandro dedatis, necesse est: ego me ipsum, vt Xenophon faciendum cenfet, Cleandro tradam, vt mecum pro arbitratu suo agat. Non est, quod vos hac de causa bellum cum Lacedemoniis geratis; sed potius incolumes eo velim perueniatis, quo quisque cupit. Nihilominus quosdam ex vobis ipsis deligite, quos mecum ad Cleandrum mittatis; vt si quid ego pretermisero, meo nomine tum dicat, tum agant. Hec permiffum ei ab exercitu, deligeret, quos vellet, eosque secum fumeret. Agafias duces deligit. Quare cum ducibus, & eo milite, quem Dexippo eripuerat, ad Cleandrum pergit Agafias: ad quem vbi peruenissent, duces cum in hanc sententiam compellarunt. Exercitus, Cleander, nos ad te misit, teq; vult, si quidem omnes in culpa esse arbitreris, iudicio facto, pro arbitratu tuo in fontes animaduertere: sin vel in vnum aliquem, vel duos, vel plures culpam conferas; æquum censent, vt ipsi semet tibi iudicio sistant. Quare si quid est, in quo nostrum quemquam accuses, adsumus tibi: sin est alius quispiam, eū nobis edito. Quippe nemo erit, quem nō tibi tradituri simus, modo nobis parere voluerit. Tum progressus in medium Agafias ait: Ego sum, Cleander, qui hunc hominē abducenti Dexippo eripui, & qui feriri Dexippum iussi. Etenim hunc ego virum fortem esse noram, Dexippum autē sciebam ab exercitu lectum fuisse, qui actuariæ nauis remigum L, quam a Trapezuntis petiueram, ea de causa præisset; vt nauigia cogeret, quibus incolumes auheremur. Eundem aufugisse sciebam, atque eos milites prodidisse, quibus cum saluus eo peruenerat. Ita & a nobis Trapezuntij L remigum nauē spoliati sunt, & improbi propter hunc esse visi sumus: per ipsum deniq; non stetit, quo minus iam periissemus omnes. Nam æque ac nos audierat, non posse, si pedestri itinere discederemus, traici a nobis fluuios, ac nos saluos in Græciam peruenire. Huic erga talem hominem eripui. Ac si tu eum abduxisses, vel tuorum quispiam, non eorum, qui a nobis aufugerunt: scito, me numquam id facturum fuisse. Quod si me iam interficies, velim existimes te virum fortem in gratiam ignaui & improbi hominis occidere. Hæc quum

Agafias
Dexippi
scelera
com-
memorat.

αἰδρα, μήτε ὑμῶν ἄλλον μηδένα· ἰδόντι δὲ μοι αἰδρα ἀγαθὸν ἀγρόμυρον τῷ ἐμῷ λοχαγῷ ὑπὸ Δέξιππου, ὃν ὑμεῖς ἔπιγαδεύμας παρεδόντα, δεινὸν ἐδόξεν εἶναι· καὶ ἀφάλλομιλον, ὁμολογῶ, καὶ ὑμῖς μὲν μὴ ἐκδῶτε ἐγὼ δὲ ἐμφοτῶν, ὡς περὶ Ξενοφάν λέγει, πῶδραχίσω κρίναντι Κλεάνδρου, ὃ αὐ βούληται ποιῆσαι. τὸ τῆ ἐνεκα μήτε πολεμῆτε λακεδαμονίοις, ἢ σώζεσθετε ἀσφαλῶς, ὅππῃ θέλησθε. συμπέμφατε μὲν τοὺς ὑμῶν αὐτῶν ἐπόμυροι παρὰ Κλεάνδρου, οἴτινες, εἰ πῆ ἐγὼ παρελείπω, καὶ λέξοισιν ὑπὸ ἐμοῦ, καὶ πρέξοισιν. ἐκ τούτου ἔδωκεν ἡ στρατιὰ οἷς πῖνας βύλοιο παρελόμυροι ἴεσαι. ὁ δὲ παρελείπετο τὰς στρατηγείας. μὲν ταῦτα ἐπορεύοντο παρὰ Κλεάνδρου Ἀγασίας, καὶ οἱ στρατηγῆ, καὶ ὁ ἀφαιρητὴς αὐτῶν παρὰ Ἀγασίας, καὶ ἔλεγον οἱ στρατηγῆ· Επεμψεν ἡμᾶς ἡ στρατιὰ παρὰ σε, ὦ Κλεάνδρε, καὶ κελύσοί σε, εἴτε πῶ τας ἀπιᾶ, κρίναντα σταντὸν ἕρησθαι, ὃ, τι αὐ βούλησθε· εἴτε εἰς πῖνα, ἢ δύο, ἢ καὶ πλείους ἀπιᾶ, τὸ τῆ ἀξιοδοσι πῶδραχί σοι εἰαυτὸς εἰς κρίσειν. εἶπῃ οὖν ἡμῶν πῖνα ἀπιᾶ, παρέσμέν σοι ἡμεῖς, εἴτε καὶ ἄλλον πῖνα, φερέσον. ὁ δὲ εἶπε γὰρ σοι ἀπεσαι, ὅσις αὐ ἡμῖν ἐθελήσῃ πείθεσθαι. μὲν ταῦτα παρελθὼν ὁ Ἀγασίας εἶπεν ἐγὼ εἰμι, ἢ ὦ ἄνδρες, ὁ ἀφελόμενος Δέξιππου ἀγροῖος τῶτον τὸν αἰδρα, καὶ πᾶσιν κελύσας Δέξιππων. τῶτον μὲν γὰρ οἶδα αἰδρα ἀγαθὸν ὄντα, Δέξιππων δὲ ἀφελόμενον οἶδα ὑπὸ τῆ στρατῆς πῶδραχί τῆ πεντηκοντῆρου, ἢ ἡτῆσάμεθα πῶδραχί βαπεζουπῶν, ἐφ ὅτε πλοῖα συλλέγῃ, ὡς σαζοῖμεθα, καὶ ἀποδράντα Δέξιππων, καὶ παρεδόντα τὰς στρατῆς, μὲν ὦν ἐσώθη. καὶ τὰς τετραπεζουπῶν ἀπεστῆκα μὲν τῶν πεντηκοντῆρου, καὶ κακῶς δουλοπῆ εἶναι ἀγροῖ. τῶτον αὖ εἶπῃ τε, ὃ ἐπι τούτου, ἀπολώλαμυρ πάντες. ἢ καυε γὰρ, ὡς περὶ ἡμεῖς, ὡς ἀποσθί εἶπῃ, περὶ ἀπιῶν τὰς ποταμοῖς τε ἀφαιδῶν, καὶ σωθῆναι εἰς τῶν ἐλλάδα. τῶτον οὖν ὅμοιον ὄντα ἀφάλλομιλον. εἰ δὲ σὺ ἤγες, ἢ ἄλλος τις τῶν πῶ τῆ σοι, καὶ μὴ τῶν παρ ἡμῶν ἀποδράντων, οἴσῃ, ὅτι ἔδεν αὐ τῶτων ἐπίπῃσα. νομίζε δὲ εἰ αὐ ἐμε νῦν ἀποκτείνῃς δι αἰδρα ἀφάλλομιλον καὶ πονηρὸν, ἀγαθὸν ἀποκτείνῶν. ἀκρύσας ταῦτα ὁ Κλεάνδ-

Κλεάνδρου αἰδρα δὲ μοι αἰδρα ἀγαθὸν ἀγρόμυρον τῷ ἐμῷ λοχαγῷ ὑπὸ Δέξιππου, ὃν ὑμεῖς ἔπιγαδεύμας παρεδόντα, δεινὸν ἐδόξεν εἶναι· καὶ ἀφάλλομιλον, ὁμολογῶ, καὶ ὑμῖς μὲν μὴ ἐκδῶτε ἐγὼ δὲ ἐμφοτῶν, ὡς περὶ Ξενοφάν λέγει, πῶδραχίσω κρίναντι Κλεάνδρου, ὃ αὐ βούληται ποιῆσαι. τὸ τῆ ἐνεκα μήτε πολεμῆτε λακεδαμονίοις, ἢ σώζεσθετε ἀσφαλῶς, ὅππῃ θέλησθε. συμπέμφατε μὲν τοὺς ὑμῶν αὐτῶν ἐπόμυροι παρὰ Κλεάνδρου, οἴτινες, εἰ πῆ ἐγὼ παρελείπω, καὶ λέξοισιν ὑπὸ ἐμοῦ, καὶ πρέξοισιν. ἐκ τούτου ἔδωκεν ἡ στρατιὰ οἷς πῖνας βύλοιο παρελόμυροι ἴεσαι. ὁ δὲ παρελείπετο τὰς στρατηγείας. μὲν ταῦτα ἐπορεύοντο παρὰ Κλεάνδρου Ἀγασίας, καὶ οἱ στρατηγῆ, καὶ ὁ ἀφαιρητὴς αὐτῶν παρὰ Ἀγασίας, καὶ ἔλεγον οἱ στρατηγῆ· Επεμψεν ἡμᾶς ἡ στρατιὰ παρὰ σε, ὦ Κλεάνδρε, καὶ κελύσοί σε, εἴτε πῶ τας ἀπιᾶ, κρίναντα σταντὸν ἕρησθαι, ὃ, τι αὐ βούλησθε· εἴτε εἰς πῖνα, ἢ δύο, ἢ καὶ πλείους ἀπιᾶ, τὸ τῆ ἀξιοδοσι πῶδραχί σοι εἰαυτὸς εἰς κρίσειν. εἶπῃ οὖν ἡμῶν πῖνα ἀπιᾶ, παρέσμέν σοι ἡμεῖς, εἴτε καὶ ἄλλον πῖνα, φερέσον. ὁ δὲ εἶπε γὰρ σοι ἀπεσαι, ὅσις αὐ ἡμῖν ἐθελήσῃ πείθεσθαι. μὲν ταῦτα παρελθὼν ὁ Ἀγασίας εἶπεν ἐγὼ εἰμι, ἢ ὦ ἄνδρες, ὁ ἀφελόμενος Δέξιππου ἀγροῖος τῶτον τὸν αἰδρα, καὶ πᾶσιν κελύσας Δέξιππων. τῶτον μὲν γὰρ οἶδα αἰδρα ἀγαθὸν ὄντα, Δέξιππων δὲ ἀφελόμενον οἶδα ὑπὸ τῆ στρατῆς πῶδραχί τῆ πεντηκοντῆρου, ἢ ἡτῆσάμεθα πῶδραχί βαπεζουπῶν, ἐφ ὅτε πλοῖα συλλέγῃ, ὡς σαζοῖμεθα, καὶ ἀποδράντα Δέξιππων, καὶ παρεδόντα τὰς στρατῆς, μὲν ὦν ἐσώθη. καὶ τὰς τετραπεζουπῶν ἀπεστῆκα μὲν τῶν πεντηκοντῆρου, καὶ κακῶς δουλοπῆ εἶναι ἀγροῖ. τῶτον αὖ εἶπῃ τε, ὃ ἐπι τούτου, ἀπολώλαμυρ πάντες. ἢ καυε γὰρ, ὡς περὶ ἡμεῖς, ὡς ἀποσθί εἶπῃ, περὶ ἀπιῶν τὰς ποταμοῖς τε ἀφαιδῶν, καὶ σωθῆναι εἰς τῶν ἐλλάδα. τῶτον οὖν ὅμοιον ὄντα ἀφάλλομιλον. εἰ δὲ σὺ ἤγες, ἢ ἄλλος τις τῶν πῶ τῆ σοι, καὶ μὴ τῶν παρ ἡμῶν ἀποδράντων, οἴσῃ, ὅτι ἔδεν αὐ τῶτων ἐπίπῃσα. νομίζε δὲ εἰ αὐ ἐμε νῦν ἀποκτείνῃς δι αἰδρα ἀφάλλομιλον καὶ πονηρὸν, ἀγαθὸν ἀποκτείνῶν. ἀκρύσας ταῦτα ὁ Κλεάνδ-

ὁ Κλέανδρος ἔφη ὅτι Δέξιππον μὲν οὐκ ἐπαίει, εἰ ταῦτα πεποικώς εἶη· οὐ μὲν τοι ἔφη νομίσειν, οὐδ' εἰ παμπόνητος ἦ Δέξιππος, ἢ δίκαια πάσῃν αὐτὸν, ἀλλὰ κριτέλα, ὡς παρὰ καὶ ὑμῖς νῦν, * ἀξιοῦται τῆς δίκης ἢ τυχῆν. νῦν μὲν οὖν ἀπιτε, καταλιπόντες τὸν τ' ἀνδρα· ὅταν δ' ἐγὼ κελύσω, πάρεστε παρὸς τ' κρίσιν. ἀπώμαζ' οὐτε τ' στρατῶν, οὐτε δ' ἄλλων ὁσδ' ἐνα, ἐπεὶ γε ὁσδ' αὐτὸς ὁμολογῆσ' ἀφελῆσ' τ' ἀνδρα. ὁ δ' ἀφαιρέτης εἶπεν, ἐγὼ, τ' ὡ ἀνδρες, εἰ καὶ οἷός με ἀδικεῖν τὰ π' ἀγνοῶμαι, ἔτ' ἐπαγον ὁσδ' ἐνα, οὐτ' ἔβαλλον· ἀλλ' εἶπον, ὅτι δημόσια εἶη τὰ παρὰ βασιλῆα. ἡ γὰρ τ' ἔστ' ἐστρατιωτῶν δόγμα, εἴ τις, ὅποτε ἢ στρατῶν δέξιοι, ἰδίᾳ ληζέτω, δημόσια εἶη τὰ ληφθέντα. ταῦτ' εἶπον, καὶ οὐκ ἔτ' ἐμε λαβὼν ὁσδ' ἦν, ἵνα μὴ φηζέτω μηδεὶς, ἀλλ' αὐτὸς λαβὼν τ' μέρος, εἴθε σώσῃ τοῖς ληστῆσι παρὰ τ' ῥήσασ' τὰ χεῖμαλα. παρὸς ταῦτα ὁ Κλέανδρος εἶπεν, ἐπεὶ βίβω τ' παρὸς εἶ, κατὰ μῦθε, ἵνα καὶ παρὸς σοῦ βουλεύωμεθα. οὐκ ἔτ' ἐσ' οἱ μὲν ἀμφὶ Κλέανδρον ἠείσαν· τίω δ' ἐστρατῶν σιωπῆσε Ξενοφῶν, καὶ σιωβούλδω πέμψαι ἀνδρας παρὸς Κλέανδρον, ὡς δρακοντομάχοις παρὸς τ' ἄνδρα. οὐκ ἔτ' ἐδδξεν αὐτοῖς πέμψασ' ἐστρατιῶν, καὶ λοχαγῶν, καὶ Δρακόντιον τὸν σαρπηλάτιω, καὶ τ' ἄλλων, οἱ ἐδδξον ἐπιπέδειοι εἶη, δεῖσθαι Κλεάνδρου καὶ πόματα ἔσπον ἀφῆσαι τὸ ἀνδρῆ. ἐλθὼν οὖν Ξενοφῶν λέγει· Ἐχθρὸν μὲν ὡ Κλέανδρῆ τὸς ἀνδρας, καὶ ἢ στρατῶν σοι τ' ἐφῆστο ὁ, π' ἐβούλου ποιῆσαι καὶ παρὸς τῶν, καὶ παρὸς ἑαυτῶν ἀποδύτων. νῦν δ' ἐσ' αἰτιῶνται καὶ δέονται, διώσασ' σφίσι τὸ ἀνδρῆ, καὶ μὴ κατακάνειν. πολλὰ γὰρ ἐν τῶν παρὸς ἀνδρῶν χεῖρα παρὸς τῶν στρατῶν ἐμορθησάτιω. ταῦτα δ' ἐσ' τυχόντες, ἔσπιχουῶνται σοι ἀπὸ τῶν, ἐὰν βούλη ἠγῆσθαι αὐτῶν, καὶ ἐὰν οἱ θεοὶ ἴλεω ὦσιν, ὅπως δείξειν σοι, καὶ ὡς κῆρυμοὶ εἰσὶ, καὶ ὡς ἰκανοὶ τῶν δέχοντι παρὸς ἄλλοις τὸς πολεμίους σὺν τοῖς θεοῖς μὴ φοβείσθαι. δέονται δ' ἐσ' σοι καὶ τῶν, παρελθόντων καὶ δέξασθαι αὐτῶν, τῶν ἐσ' λαβεῖν καὶ Δέξιππου, καὶ σφῶν, καὶ τ' ἄλλων, οἷος ἕκαστος ἐσ' καὶ τίω ἀξίαν ἕκαστος ἴσμεν. ἀκούσας ταῦτα ὁ Κλέανδρος, τ' ἀλλὰ καὶ μὰ τὸ σὺν, ἔφη, ταχύ τοι ὑμῖν ἀποκρινοῦμαι.

A Cleander audiisset, non laudare se Dexippum ait, qui hæc designauerit: neq; tamen existimare se τ' vi agendum cum Dexippo fuisse, tametsi nequissimus esset: sed fuisse postulandum, ut in iudicium accessitus, quemadmodum vobiscum modo agitur, supplicio multaretur. Vos quidem modo discedite, hoc homine relicto; & ad iudicium, quum ego denuntiauero, præsto estote. Neque iam amplius, quod vel de exercitu, vel quoquam alio querar, habeo: quando hic ipse fatetur, se hominem eripuisse. Tum is, qui ereptus fuerat, inquit: Tametsi tu me, * Cleander, iniuste quid designantem abductum fuisse putas: ego tamen neque percussi quemquam, neque lapidibus petij. Tantum oues illas esse publicas dixi. Nam decreto sancitum a militibus fuerat, ut si quis exeuntibus vniuersis copiis seorsum prædam egisset; quidquid nanctus esset, publicum faceret. Hæc mea fuere verba, statimque Dexippus me prehensum abduxit, ne quis de ipso quid enuntiaret, adeoque ut contra edictum iis, qui eam ceperant, prædam conseruaret, cuius ipsi pars cessisset. Ad ea Cleander: Quando, inquit, * talis es: heic maneto, ut de te quoque deliberemus. Post hæc Cleander cum suis cibum capit: Xenophon autem, vocato ad concionem milite, suadere se dixit; ut quidam ad Cleandrum mittantur, qui pro iis, qui dediti essent, intercederent. Factum decretum, ut ablegatis prætoribus, cohortium præfectis, Dracontio Spartanò, aliis, qui viderentur idonei, Cleander omni studio rogaretur, quo vtrumque dimitteret. Quum ad Cleandrum ventum esset, hanc Xenophon orationem habuit: Habes, Cleander, in potestate tua, quos volebas; adeoque permittit exercitus tibi, ut pro lubitu tuo non de his solum, sed etiam de ipsis vniuersis statueres. Nunc abs te petunt, teque rogant, ut eis vtrumque condones; neue homines hos interficias. Nam superiori tempore multos pro exercitu labores exanclarunt. Hæc abs te si impetrent, vicissim pollicentur, si dux ipsorum esse velis, ac Dij propitij fuerint; declaratos se tibi, quam modesti sint, quamque periti parendi suo imperatori, nullos adeo Diis freti hostes metuant. Hoc etiã perunt, ut accepto imperio ad ipsos venias, & tam de Dexippo, quam ipsis, & aliis periculum facias, quam ipsorum quilibet suum cuiq; tribuere honorẽ possit. Quum hæc audiisset Cleander: Ego vero per Deos immortales, inquit, sine mora vobis respondebo:

βίαν χεῖν
ναί πάσῃν
* ἀξιοῦται
† λαχεῖν.

ὁ Κλέανδρος

βίβω

ἐφῆστο

δηλῶν τὸ

Vide Nōs
tab.

Vide A. B.
not. 402
strad.

* Lectio
marginis

Xenophon
amicum
Agasiam
periculo liberat.

me & condonare vobis hos , & ipsum, iam adfuturum. Quod si etiam Dij concesserint, Dux vobis in Græciam ero. Longe quidem certe contraria illis est hæc oratio, quæ de nonnullis vestrum a quibusdam accepi, qui vos exercitum a Lacedæmoniis aiebant ad defectionem impellere. Eius oratione collaudata duces, & utroq; recepto, discesserunt. At Clander exta de itinere consulens, amanter Xenophontis consuetudine utebatur, est- que inter eos hospitij necessitudo contra- cta. Quum vero milites etiam videret compositæ imperata facere, magis etiam dux ipsorum fieri cupiebat. Verum vbi triduo toto facta re sacra perlitatum non esset, aduocatis ad se ducibus: De copiis educendis, ait, exta consequi ex voto non possum. Ea tamen res vobis molesta ne sit. Nam vobis, vti res ipsa declarat, hoc concessum est, vt hæc copias hinc exportetis. Quapropter pergite. Nam nos quidem certe, posteaquam in Græciam peruenieritis, quam honestissime vos pro virili nostra excipiemus. Tum milites ei publicas oues donandas esse censuerunt. Eas quum accepisset, rursus illis donauit, at- que inde soluit. Ac milites frumento, aliisque rebus, quas congesserant, diuiso; per Bithynos proficisci ceperunt. Quum autem recta incedentes via, nihil vsquam offenderent; visum est vnus diei ac noctis itinere in Bithyniam reuerti, vt aliqua cum præda in amicorum fines transfirent. Id quum fecissent, amplam & mancipio- rum & ouium copiam nacti sunt. Itaque sexto die Chrysopolin, quod Chalcedo- niæ oppidum est, peruenerunt: vbi dies septem commorati, prædam vendidere.

Αὐτὸν δὲ τὸν ἀνδρῶν ὑμῖν δίδωμι, καὶ αὐτὸς πα-
 ρέσομαι. καὶ εἰ αὖ οἱ θεοὶ ἑταροδιδώσιν, ἔξη-
 γήσομαι εἰς τὴν ἑλλάδα. καὶ πολὺ οἱ λόγῳ
 οὗτοι ἀπῆλθον, ἢ οἷς ἐγὼ παρὰ ὑμῶν εἶπων
 ἤκουον, ὡς δὲ φράσθημα τὸ ἀφιστᾶτε ἀπὸ ἀφίσταν-
 λακεδαίμωνιων. Ἐκ τούτων οἱ μὲν ἐπαγορεύ-
 τε, ἀπῆλθον ἔχοντες τὸν ἀνδρῶν Κλέανδρος
 δὲ ἐθύετο ἕπι τῆ πορείᾳ, καὶ σιωπῶν Ξενο-
 φῶντι φιλικῶς, καὶ ξενίαν σιωπέαλλοντο. ἐ-
 πεί δὲ καὶ ἑώρα αὐτοῖς δὲ τὸν ἀγαγελλόμηνον
 ἀτάκτως ποιούσας, καὶ τὸ μᾶλλον ἐπεθύ-
 μειν ἡγεμόν ἐῖς αὐτῶν. ἐπεὶ μὲν τοὶ θυομένη
 αὐτῶν ἕπι βραχὺ ἡμέρας οὐκ ἐγγίγντο τὰ ἱερά,
 συγκαλέσας τὸς στρατηγούς εἶπεν. ἐμοὶ μὲν
 οὐκ ἐτέλεθ ἡμέρας τὰ ἱερά ἔξάγειν. ὑμεῖς
 μὲν τοὶ μὴ ἀθυμῆτε τούτων ἕνεκα. ὑμῖν μὲν γὰρ,
 ὡς εἶκε, δέδοται ἐκχερίσασθαι τὸς ἀνδρας. ἀλ-
 λά πορεύεσθε. ἡμεῖς δὲ ὑμᾶς, ἐπεὶ δὴν ἐκεί-
 σε ἤκητε, δεξόμεθα ὡς αὖ διωόμεθα κέλι-
 λιστα. Ἐκ τούτων ἔδοξε τοῖς στρατῶταις διωῶν
 αὐτῶν τὰ δημόσια παρέβαλε. ὁ δὲ δεξάμε-
 νος, πάλιν αὐτοῖς ἀπέδωκε. καὶ αὐτὸς μὲν ἀ-
 πέπληθ. οἱ δὲ στρατῶται, ἀγαγεμένοι τὸ ὄ-
 πον, ὃν ἦσαν συγκεκομισμένοι, καὶ τὰλλα, ἀ-
 ειλῆφσαν, ἔξεπορεύοντο ἀπὸ τῆς βιθυνῶν.
 ἐπεὶ δὲ ἑτάροισιν ἐνετύχθησαν, πορεύομενοι πρὸς
 ὄρτυλὸν ὄδον, ὡς ἐγγυτέρας πρὸς τὴν φιλίαν διεξ-
 ελθῆν, ἔδοξε αὐτοῖς, τὸν μὲν πάλιν ὑποσφραγι-
 σάσας ἐλθῆν μίαν ἡμέραν καὶ νύκτα. τούτων ὅ ποιή-
 σαντες, ἔλαβον πολλὰ καὶ ἀνδράποδα καὶ παρ-
 εβαλε. καὶ ἀφίκοντο ἑκταῖοι εἰς χρυσόπολιν τῆς
 χαλκηδονίας. καὶ ἐκεῖ ἐμνησθῆν ἡμέρας ἑσπῆς, τὰ
 λαφύρα πωλοῦντες.

ZENO-

ZENO
BASEL

XENOP
RVM

Fragmentary text from the reverse side of the page, including the word 'ZENO' and other illegible characters.

ΞΕΝΟΦΩΝΤΟΣ ΚΥΡΟΥ ΑΝΑ-
ΒΑΣΕΩΣ ΙΣΤΟΡΙΩΝ, ΒΙΒΛΙΟΝ
ΕΒΔΟΜΟΝ.

XENOPHONTIS HISTORIA-
RVM DE CYRI EXPEDI-
TIONE, LIBER SEPTIMVS.

ΣΑ μὲν δὴ ἐν τῇ ἀναβά-
σει τῇ μὲν Κύρος ἐπαρξεν
οἱ Ἕλληες μέγρι τ' μά-
χης, καὶ ὅσα, ἐπεὶ Κύρος ἐ-
τελεύτησεν, ἐν τῇ πορείᾳ,
μέγρις εἰς τὸ πόντον ἀφί-

VÆCVMQVE a Græ-
cis in expeditione, quã
adscendentes in Asiam
cum Cyro susceperunt,
ad pugnam vsque gesta
fuerint: & quæ post Cy-
ri obitum in itinere, do-

ἐκ πλείον-
τος

κνήλο, καὶ ὅσα ἐκ τῶν ποταμῶν περὶ ὀρεῖας καὶ πλε-
οῦτες ἐποίησεν, μέγρις ἔξω τ' ἑσπέρου ἐξήλθοι ἐν
χρυσόπολιν τ' ἁσίας πάντα ἐν τῷ ποταμῷ λο-
γῶ δὲ δὴ ἤλω. ἐκ τούτων ἡ φαρναβάζος, φοβέ-
σθαι μὲν τὸ φράτευμα μὴ ὅτι τ' αὐτῷ τ' ἀρχαῖον B
φρασίδῃ, πέμψας πρὸς Ἀναξίβιον τὸ ναυαρχ-
ον, (ὃς ἔτυχε ἐν βυζαντίῳ) ἐδῆτο ἀξέ-
βάστα φράτευμα ἐκ τ' ἁσίας, καὶ ὑπερχήτο
πάντα ποιήσθαι αὐτῷ, ὅσα δέοι, καὶ Ἀναξίβιος με-
τεπέμψατο τὰς φραγῆσιν καὶ λοχαγοὺς τ' φρα-
πιωτῶν εἰς βυζαντίον, καὶ ὑπερχήτο, εἰ ἀξέβα-
στα φραγῆσιν ἔσται τῶν φραγῶν. οἱ μὲν δὴ
διήνοι ἔφαθ' ἄλλοι δὲ ἀπατήθησαν. Ἐνο-
φῶν δ' εἶπεν αὐτῷ, ὅτι ἀπὸ τῶν ἀξέβα-
στα φραγῶν, καὶ βυζαντίον ἀποπέμψῃ. ὁ δὲ Ἀναξίβιος C
ἐκέλευσεν αὐτῷ συλλέξασθαι, ἕκαστα ἕκαστος ἀ-
παλάτῃσιν, ἔφη ἐν ταῦτα ποιήσθαι. Σέυθης δ'

Δημοστέ-
δω. χα-
φῆς δὲ ἡ
αὐτῆ ἰσ-
φορεῖ καὶ
ἐν πῆ
ἐξῆς.

ὁ δὲ φράξ πέμψῃ τὸν Μηνδοσίδην, καὶ κελδίον Ζε-
νοφῶντα συμποροθύμην, ὅπως ἀξέβα-
στα φραγῆσιν, καὶ ἔφη αὐτῷ ταῦτα συμποροθύμην ἐ-
μελαμῆσθαι. ὁ δ' εἶπεν, διὰ τὸ μὴ φράτευμα
ἀξέβαστα. τὰ τὰ εἰνεα μὴ δὲ τελεῖται μήτε ἐ-
μοί, μήτε διῆσθαι μὴ δὲ. ἐπεὶ δὲ καὶ ἀξέβα-
στα μὴ ἀπαλλάξομαι, πρὸς δὲ τὰς ἀξέβα-
στα καὶ ὅτι κερῆσθαι ὄντας πρὸς φραγῶν, ὡς αἱ D
αὐτῶν τ' δοκῆ. ἐκ τούτων ἀξέβαστοι πάντες
εἰς βυζαντίον οἱ φραγῶν, καὶ μισθὸν μὴ ὅσα
ἐδίδου ὁ Ἀναξίβιος. ἐκήρυξε δὲ λοχαγοὺς τὰ
ὄπλα καὶ τὰ σκεῆτα τὰς φραγῶν ἀξέβα-
στα, ὡς ἀποπέμψων τὰ ἄμα, καὶ ἀξέβαστον ποιήσων.

δοκῆ ἀ-
σφαλῆς.
ἐκ τούτων

lites oppido excederent, quasi eadem opera censere vellet exercitium, & abducere.

nec in Pontum peruenirent: queque deinde, quum vel itinere pedestri de Ponto e-
grederentur, vel mari veherentur, ege-
runt; donec extra Ponti ostium, ad oppi-
dum Asia Chrysolopolin accesserunt: ea
sunt a nobis vniuersa superiore commen-
tario exposita. Post hæc Pharnabazus, qui
metueret, ne Græcæ copiarum ditionem suam
bello peterent, ad Anaxibium nauarchum
mittit, qui tum forte Byzantij erat, eum-
que rogat, uti copias ex Asia transporter: si-
mul omnia facturum se pollicetur, quæ fie-
ri velit. Tum Anaxibius arcessitis ad se By-
zantium prætoribus, & cohortium præfe-
ctis, stipendium militi, si traiecissent, poli-
cetur. Ibi quum alij re deliberata se re-
sponsores dicerent, Xenophon ab exerci-
tu se iam discessurum, & cum nauibus solu-
rum respondit. Anaxibius ad ea, debere
cum exercitu ipsum traicere inquit, ac
deinde ab eo discedere. Facturum id se re-
cepit. Eodem tempore Seuthes Thrax, ab-
legato ad Xenophontem * Medosade hor-
tatur, ut traiectionem copiarum libens
adiuuet: qua in re si promte atque alacriter
operam sibi nauasset, facturum Seuthem,
ut eius consilij numquam ipsum peniteret.
Respondet Xenophon, omnino traiectu-
rū exercitū, nec eius rei causa quidquam
vel mihi, ait, vel alij cuiquam Seuthes pen-
dat, necesse est. Verum quamprimū traie-
cerit, equidē discedam; poteritq; Seuthes
cum iis, qui apud exercitum manebunt, &
ipsius rebus erunt idonei, sic agere; ut ipsi
visum fuerit. Inde milites vniuersi Byzan-
tiū traducti sunt, & Anaxibius stipendium
non numerabat: proclamari vero per præ-
cones iussit, ut sumtis armis & sarcinis mi-
lites oppido excederent, quasi eadem opera censere vellet exercitium, & abducere.

Pharnabazus
baξος
Anaxibij
perfidius.

Al. Demos-
tade quæ
scriptura
diferentia
etiam de-
inceps re-
parta.

Anaxi-
bius mi-
lites de-
circumue-
nire cona-
sur.

Heic grauter ferre milites, deesse pecuniam sibi, qua com meatum ad iter redimerent, adeoque cunctanter vasa colligere. Interea Xenophon ad Cleandrum Byzantij praefectum accedens, cum quo necessitudinem hospitij contraxerat, complexus est eum salutando, quasi qui iam iam soluere constituisset. At ille, ne hoc faceret, respondit. Ceteroqui culpa te obligabis, inquit. Quippe nunc etiam nonnulli eius in te culpam conferunt, quod exercitus ex oppido cunctanter velut erependo egreditur. Et Xenophon: id vero non a me proficiscitur, sed quia milites copia com meatus egent, neque quidquam habent: idcirco ad exeundum se difficiles praebent. Ego tamen, inquit Cleander, consulo tibi, vt quasi proficisci cum eis velis, oppido ex eas: quumq; iam extra moenia copiae fuerint, discedas. Accedamus igitur, ait Xenophon, Anaxibium; remque ita conficiamus. Ad Anaxibium quum peruenissent, quid essent facturi, exponunt. Is ita faciendum respondit, ac quamprimum rebus confarcinatis exeundum: atq; hoc addendum etiam futurum, vt is qui lustrationi & censui non interfuerit, seipsum culpa oneret. Inde primum duces, postea milites ceteri egrediuntur. Quumq; iam vniversi, paucis exceptis, exiissent; stabat ad portas Eteonicus, vt quamprimum egressi essent omnes, portas occluderet, ac pessulum obderet. Tum Anaxibius conuocatis ad se praetoribus, & cohortium praefectis: Com meatus, inquit, petendus vobis erit e Thracum vicis, in quibus & hordei, & tritici, & aliarum rerum necessariorum magna est copia. Post illa pergite in Cherronesum, vbi stipendium vobis Cyniscus numerabit. Ea vel militum nonnulli forte ab se audita, vel aliquis e praefectis cohortium, ad exercitum effert. Interea de Seuthe duces percunctantur, hostis, an amicus esset: num iter per Sacrum montem sit faciendum, an media Thracia circumeunda. Dum illi de his inter se colloquuntur, arma corripunt milites, & cursu portas oppidi petunt, vt rursus intra moenia se reciperent. Eteonicus, vbi cum suis vidit accurrentes grauis armaturae milites; portas occludit, ac pessulum obdunt. Eas pulsabant milites, seque indignissima pati aiebant, qui hostibus obicerentur. Etiam perfracturos se portas aiebant, ni eas sua sponte aperirent. Nonnulli

Α ἄνθρωποι οἱ στρατιῶται ἤρποντο, ὅτι οὐκ εἶχον
 ἀργύριον ὀπισθιπέσειν εἰς τὴν πορείαν, καὶ
 ὀκνηρῶς σιωποῦσθαι ἔδει. καὶ ὁ Ξενοφῶν Κλε-
 ἀνδρῶν τῶν ἀρμυρῶν ἕνεος γενημηδῆος, πρὸς
 ἐλθὼν ἠπαύσατο αὐτὸν, ὡς ἀποπλάσσειν
 ἦδεν. ὁ δὲ αὐτῷ λέγει, μὴ ποιήσης ταῦτα· εἰ γὰρ
 μὴ, ἔφη, αἰτίαν ἔξῃς· ἐπεὶ καὶ κινῶντες ἦδη σε
 αἰτιῶνται, ὅτι οὐ ταχὺ δέξερπες τὸ στρατόμαχος.
 ὁ δὲ εἶπεν, ἀλλ' αἴτιος μὲν ἔγωγε οὐκ εἰμὶ τί-
 τίς· οἱ γὰρ στρατιῶται ἀλλοῖσι ὀπισθισμοῦ δέομαι,
 καὶ οὐκ ἔχοντες, ἀλλὰ τῆτο ἀθυμοῦσι πρὸς
 τὴν ἐξοδὸν. ἀλλ' ὁμοίως, ἔφη, ἐγὼ σοι συμβου-
 λῶν δέξομαι μὲν ὡς πορθέομαι ἐπεὶ δὲ
 δὲ ἔξω γήνηται τὸ στρατόμαχος, τότε ἀπα-
 λάσσειν εἶναι. ταῦτα τοίνυν, ἔφη ὁ Ξενοφῶν, ἐλ-
 θόντες πρὸς Ἀναξίβιον ἀφ' ὧν ἀρμυρῶν οὐ-
 τως· ἐλθόντες ἔλεγον ταῦτα. ὁ δὲ ἐκέρθη-
 σεν οὕτω ποιεῖν, καὶ τὴν ταχίστην ἐξίεναι σιω-
 ποῦσθαι, καὶ πρὸς ἀνὰ πρῶτον, ὅς αἱ μὴ πα-
 ρῆ εἰς τὴν δέξασθαι καὶ τὸν ἀριθμὸν, ὅτι αὐτὸς
 αὐτὸν αἰτιάσεται. ἐν τούτῳ δὲ ἔλεγον οἱ τε στρα-
 τηροὶ πρὸς αὐτὸν, καὶ οἱ ἄλλοι, καὶ ἦδη τὸ πρῶτον
 τες πλὴν ὀλίγων ἔξω ἦσαν, καὶ Ἐτεόνικος εἰ-
 σήκει τὸν ἀπὸ τῆς πύλας, ὡς, ὁπόταν ἔξω γέ-
 νωνται πρῶτες, ἀποκλείσειν τὰς πύλας, καὶ
 τὸν μυχλὸν ἐμβαλεῖν. ὁ δὲ Ἀναξίβιος, σιχα-
 λέσας τὸν στρατηγὸν καὶ τὸν λοχαγὸν, ἔλε-
 γε· τὰ μὲν ὀπισθιπέσειν, ἔφη, λαμβάνετε ἐκ
 τῶν δρακίων καμῶν· (εἰσὶ δὲ αὐτοῖσι πολλὰ
 κριθὰ καὶ πυροί, καὶ ἄλλα τὰ ὀπισθιπέσειν)
 Δαβόντες δὲ πορθέετε εἰς τὴν χερρόνησον,
 ἐκῆ δὲ Κνωσῆος ὑμῖν μισθοδοτήσῃ. ἐπαχύν-
 σαντες δὲ πινεσὶ τῶν στρατιωτῶν ταῦτα, ἢ καὶ
 τῶν λοχαγῶν τις, ἀφ' ἧλθ' εἰς τὸ στρατό-
 μαχος. καὶ οἱ μὲν στρατηγὸν ἐπυθάνοντο πρὸς τὸ
 Σάθου, πότρεα πολέμιος εἶη, ἢ φίλος· καὶ
 πότρεα ἀφ' ἧλθ' ἕρως ὅρεσι δέοι πορθέ-
 εσθαι, ἢ κύκλῳ ἀφ' ἧλθ' μέσης τῆς δρακῆς. ἐν
 ᾧ δὲ οὗτοι ταῦτα διελέγοντο, οἱ τε στρατιῶται
 αἰαρπάσαντες τὰ ὅπλα θέουσι δρόμῳ πρὸς
 τὰς πύλας, ὡς πάλιν πρὸς τὸ τῆχος εἰσόν-
 τες. ὁ δὲ Ἐτεόνικος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ, ὡς εἶ-
 δαν πρὸς ἀπὸ τῆς τῆχος ὀπλίτας, συγκρατεῖσι
 τὰς πύλας, καὶ τὸν μυχλὸν ἐμβαλλοῦσιν.
 οἱ δὲ στρατιῶται ἐκπῶτον τὰς πύλας, καὶ ἔλεγον,
 ὅτι ἀδικώτατα πάσχειν ἐκβαλλόμενοι
 εἰς τὸν πολεμίου· καὶ κἀγαθῶς τὰς πύλας ἔφασαν,
 εἰ μὴ ἐκέντες αἰοῖξοισιν. ἄλλοι
 δὲ αὐτῶν

Handwritten marginal notes in a cursive script, likely a commentary or translation, partially visible on the right edge of the page.

καταγύα
ροισιν

εἰ αὐτῶν ἔθεον τὸ πρὸς τὴν θάλασσαν, καὶ τὸ πρὸς τὴν
 χηλιῶν τείχεσι τὸν ἄρβανόισιν εἰς τὴν πόλιν.
 οἳ οἱ δὲ ἐτύχον ἔνδον ὄντες τὴν φραπῶν, ὡς
 ὄρασι τὰ ὅτι τὴν πύλιν παρὰ γαμάλα, ἀφ' ἧς
 φαίνεσθαι ἀξίνας τὰ κληῖθρα, ἀναπετομύουσι
 τὰς πύλιν· οἳ δὲ εἰσπίπτοισιν, ὃ δὲ Ξενοφῶν, ὡς
 εἶδε τὰ γινόμενα, δείσας μὴ εἶναι ἀρπαγὴν βί-
 βου τοῦ φράτευμα, καὶ ἀνέκεσα κακὰ γήροισι ἢ
 πόλει, καὶ αὐτῶν, καὶ τοῖς φραλιώταις, ἔφη, καὶ σωφρο-
 σιπῆς εἶσω τὴν πύλιν σὺν τῷ ὄχλῳ. οἳ δὲ βυ-
 ζαῖτοι, ὡς εἶδον τὸ φράτευμα βίβου εἰσπίπτον, B
 φύρουσιν ἐκ τῶν ἀρβανῶν, οἳ μὲν εἰς τὰ πλοῖα,
 οἳ δὲ οἴκαδε· ὅσοι δὲ εἶδον ἐτύχον ὄντες, ἔξω.
 οἳ δὲ καθέλκον τὰς τειρέας, ὡς ἐν τῇ βίβου σω-
 ζοῖντο. πρῶτες δὲ ὄντο ἀπολωλέναί, ὡς ἐδω-
 κῆρας τὴν πόλεως. ὃ δὲ Ετεόνικος εἰς τὴν ἀκρῶν
 ἀποφύγει. ὃ δὲ Αναξίβιος καταδραμὼν ὅτι
 τὴν θάλασσαν, ἐν ἀλιθιτικῶν πλοῖα παρὰ
 πλὴν εἰς τὴν ἀκρόπολιν, καὶ διθύς μεταπέμ-
 πεται ἐκ χαλκηδόνος φρουροῖς. οὐ γὰρ ἴκανοὶ
 ἐδόκειν εἶναι οἳ ἐν τῇ ἀκροπόλει ἦσαν τὸς ἀν- C
 δρας. οἳ δὲ φραπῶται ὡς εἶδον τὸν Ξενοφῶντα,
 παρὰ πλοῖσιν αὐτῶν πολλοὶ, καὶ λέγουσι νῦν
 σοὶ ἔξεστιν, ὡς Ξενοφῶν, ἀνδρὶ γηρόντι, ἔχει πό-
 λιν, ἔχει βίβου, ἔχει γαμάλα, ἔχει ἀνδρας
 ἄσπυκτος. νῦν, εἰ βέλτοιο, σὺ τε ἡμᾶς ὀνήσας, καὶ
 ἡμᾶς σε μέγα ποιήσασθαι. ὃ δὲ ἀπεκρίνατο, ἀλλ'
 ὅτε λέγετε, καὶ ποιήσω ταῦτα. εἰ δὲ τῶν ὀπι-
 θυμεῖτε, θεοὶ τὰ ὄπλα ἐν τάξει ὡς τάχιστα.
 καταγύα βελόμορος αὐτοῖς κατήρεμῆσαι, καὶ αὐτοῖς τὴν πα-
 ρηγύα ταῦτα, καὶ τὸς ἀνδρας ἐκέλθει παρελ-
 γνᾶν, καὶ πῆσαι τὰ ὄπλα. οἳ δὲ αὐτοῖς ἑαυ-
 τῶν παρὰ πλοῖοι, οἳ τε ὀπίσθαι ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ
 τῆς πενήτησιν ἐγίνοντο, καὶ οἳ πελτασταὶ ὅτι
 ὁ κέρας ἐκείτερον τὸν ἀδεδραμήκεσαν. ὃ δὲ
 χωρεῖν οἳ καλλιστον ἐκτάξασθαι βῆσι, ὃ δὲ φρά-
 κιον καλούμενον, ἔρημον οἰκιῶν καὶ πεδινόν. ἐπεὶ
 δὲ ἐκείτο τὰ ὄπλα, καὶ κατήρεμῆθησαν, συλ-
 καλῶς Ξενοφῶν τὴν φραπῶν, καὶ λέγει ταῦτα·
 Ὅτι μὲν ὀργίζεσθε, ὡς ἀνδρες φραπῶται, καὶ νο-
 μίζετε δὲ ἀνὰ πάσῃν ὄξα παρὰ πλοῖοι, ἔταυμά- E
 ζω. εἰ δὲ τὰς θυμῶν χαρίζομεθα, καὶ λακε-
 δαμονίους τε τὸς παρὰ πλοῖοι τῆς ὄξα πάσης πι-
 κροσώμεθα, καὶ τὴν πόλιν τὴν ὁδὸν ἀπὸ τῶν
 ἀφ' ἀρπαγῶν, ἐν θυμῶν ἢ ἄλλοις ἐπιβῆναι.

A ad mare currebant, & iuxta muri† chelen
 siue crepidinem in oppidum euadunt. Si
 quivero adhuc erant in vrbe milites, quum
 quid ad portas ageretur, viderent: ascis
 claustra perfringebant, ac portas patefa-
 ciebant. Ita deinde illi irrumpunt. Xeno-
 phon, quum quid accideret, videret: veri-
 tus, ne ad vrbis se direptionem conuerte-
 ret miles, deq; hoc in vrbem, & sese, & i-
 plos milites atrociam mala redundarēt: ple-
 no cursu cum reliqua turba militum intra
 portas irrumpit. * Ex alia parte Byzantij, vt
 vi exercitum in vrbem irruere vident, de
 foro partim in naues, partim domum con-
 fugiunt: & quotquot intus erant, foras ex-
 eunt: nonnulli triremes deducebant, vt in
 eis incolumes euaderent. Omnes se iam
 periisse putabant, tamquam si vrbs esset ab
 hostibus capta. Fugiebat in arcem Eteoni-
 cus. Anaxibius ad mare decurrens, nauis
 piscatoria in arcem circumuehebatur, ac
 statim Chalcedone præfidiarios arcessit.
 Nec enim ij, qui erant in arce, sustinere
 posse vim militū videbantur. Posteaquam
 milites Xenophontem videre, frequentes
 ad eum cum his verbis accurrunt: Nunc
 tibi præbita est occasio, Xenophon, vt vi-
 rum te declares. Oppidum habes, habes
 triremes, habes pecuniam, tot viros habes.
 Nunc, si volueris, & tu nos beare poteris,
 & nos te magnum efficere. Tum Xeno-
 phon: Recte dicitis, inquit, atq; equidem
 vobis obtemperabo. Verum si hæc expe-
 titis, quamprimum in ordine armati con-
 sistite. Volebat enim sedare milites, & il-
 lam ob causam tum ipse cohortabatur ad
 hoc eos, tum aliis itidem, vt suos hortaren-
 tur, & in armis ordine constituerent, præ-
 cepit. Illi sponte sua sic aciem instruebant,
 vt exiguo tempore grauis armaturæ pedi-
 tes in quinquagenos se componerent, &
 cetrati ad vtrumq; cornu cursu delati con-
 filterent. Locus hic, in quo erant, Thra-
 cius dicitur, ad struendam aciem longe
 pulcherrimus: quippe qui esset ab ædifi-
 ciis vacuus, & æquabilem planiciem ha-
 beret. Posteaquam in armis suo essent
 ordine collocati, sedatique iam nonnihil
 milites: vocat ad concionem exercitum
 Xenophon, & hac eos oratione compel-
 lat: Equidem, milites, non miror vos i-
 rasci, atque existimare, vobis indigna ac-
 cidisse, qui fraude circumuenti sitis. At e-
 nim iræ si gratificabimur, ac in Lacedæ-
 monios, qui heic adsunt, fraudis nomine
 vindicabimus, vrbem denique nulli ad fi-

Hæc χαλκή-
 vocæ Thro-
 cydidis in-
 terpres ait
 adpellari
 saxa siue
 moles, anti-
 muros ma-
 re spectan-
 tes coll. ca-
 ras, ne flu-
 eluum in-
 petus mu-
 ros ledat.
 Nomen est
 eo factum,
 quod mo-
 les habo-
 ris unguis
 le simili-
 tudinem
 referant.
 * Seditio
 militum
 Byzantij
 oris.

Xenopho-
 tis apud
 milites
 chorist.

Xenophon
 seditionem
 compescit.

nem culpæ diripiemus: quæ deinde sequutura sunt, apud animos vestros expendite.

Primum & Lacedæmonij, & eorum socij
 nos eo sunt habituri loco, quo haberi ho-
 stes iudicati solent. Atq; hoc aduersus nos
 bellum quale futurum sit, existimare licet
 eis, qui & viderunt, & memoria repetunt
 ea, quæ non ita pridem acciderunt. Bel-
 lum nos Athenienses aduersus Lacedæ-
 monios, eorumque socios suscepimus,
 quum partim in mari, partim in nauilibus
 triremes non pauciores cccc haberemus.
 Quumque magna esset in vrbe nostra pe-
 cuniæ copia, & prouentus annuus tam de
 ciuibus, quam exteris, non minor, quam
 c i o talentorum: iidemque imperio no-
 stro insulas omnes complecteremur, &
 oppida multa partim in Asia, partim in
 Europa, quas inter fuit & hoc ipsum By-
 zantium, vbi nunc sumus, possideremus:
 ita tamen debellati sumus, vti vobis ipsis
 constat. Quid autem de nobis futurum
 existimatis, quum hoc tempore Lacedæ-
 monij & Achæi societate iuncti sint, & ad
 hos Athenienses etiam cum omnibus,
 quos tū habuere, sociis accesserint? quum
 Tissaphernes, & reliqui barbari, quorum
 ager ad mare pertinet, nobis hostes sint?
 quum omnium maximum hostem habea-
 mus ipsum Oriētis regem, aduersus quem
 profecti sumus vt & regno eū spoliaremus;
 & si fieri posset, etiā de medio tolleremus?
 Hos omnes si hostes habituri simus, ecquis
 tā demens est, qui nos superiores euafuros
 existimet? Per Deos immortales, ne infa-
 niamus, milites, neue denūtiato & patriæ,
 & amicis propinquisq; nostris bello, tur-
 pissime pereamus. Nam illis hi ciuitatibus
 omnes continentur, quæ bellum nobis æ-
 quissimo certe iure facturæ sunt: si Græci
 nominis urbem, quæ de Græcis urbibus
 omnium prima fuerit, ad quam accesseri-
 mus, depopulabimur: quum nullum bar-
 barorum oppidum etiam victoria potiti
 voluerimus occupare. Opto equidē prius,
 quam hæc a vobis designari videam, vel
 decies mille orgyas infra terram rapi. Vo-
 bis etiam consulo, quum Græci sitis, ita ius
 vestrum persequamini; vt nihilo minus iis,
 qui sunt inter Græcos principes, pareatis.
 Quod si æquum impetrare non licebit,
 quamquam iniuste vobiscum agatur, Græ-
 cia tamen vt exsuletis, minime committē-
 dum vobis erit. In hoc sane tempore cen-
 seo, quibusdam ablegatis significandum
 Anaxibio, non nos vt vlla vi vteremur, in
 hanc urbem rediisse: sed ea tantum gratia,
 vt si fieri posset, commodi aliquid a vobis
 impetraremus: sin autem, vt indicarem, non fraude nos hinc eiectos, sed parēdi studio

πολέμοι μὲν ἐσόμεθα ἀποδεδῆμένοι λακε-
 δαμονίοις τε, καὶ τοῖς συμμάχοις. οἷος δὲ πόλε-
 μος ἀν' ἡρώϊο, εἰς ἃς δὴ παρέστιν, ἐωραχέτας
 καὶ ἀϊάμνηστας τὰ νῦν δὴ γεγενημένα. ἡμεῖς
 γὰρ οἱ ἀθλιωταῖοι εἰσὶν ἡρώϊοι εἰς τὸν πόλεμον τὸν
 πρὸς τοὺς λακεδαμονίους καὶ τοὺς συμμάχους,
 ἔχοντες βιήρας, τὰς μὲν ἐν θαλάτῃ, τὰς δὲ ἐν
 τοῖς νεωρείοις, ἐκ ἐλατῆρος τετρακοσίων ὑπαρ-
 χόντων ἢ πολλὰν χρημῆν ἐν τῇ πόλει, καὶ πρὸς
 ὁδοῦ ἕσης κατ' ἐνιαυτὸν ἀπὸ τε τῆς ἀδμήσου, καὶ
 ἐκ τῆς ὑπερορίας, ἕμισον χιλίων ταλάντων ἀρ-
 χοντες τε τῶν ἰσθμῶν ἀπασάν, καὶ ἐν τῇ ἀσίᾳ πό-
 λεις πολλὰς ἔχοντες, καὶ ἐν τῇ Ἑρώϊᾳ δὴ τὰς τε
 πολλὰς, καὶ αὐτὸ τὸ βουζάντιον, ὅπερ νῦν ἐς-
 μὲν ἔχοντες, καὶ ἐπολεμήθημεν ἕτως, ὡς παρ-
 τες ἔπιστασθε. νῦν δὲ ἡ πόλις οἰομένη παθεῖν, λα-
 κεδαιμονίων μὲν καὶ τῶν ἀχαιῶν συμμάχων
 ὑπερχόντων, ἀθλιωτῶν δὲ, καὶ ὅσοι ἐκείνοις
 πότε ἢ ἐσὶν συμμάχοι, πρῶτον πρὸς γεγενημέ-
 νων, Τισσαφέρην δὲ, καὶ τὸ ἐπὶ θαλάτῃ δὴ τὸ
 βαρβάρων πρῶτον πολέμιον ἡμῶν ὄντων, πο-
 λεμωτάτῃ δὲ αὐτῶν ἀνω βασιλέως, ὃν ἡλ-
 θομεν ἀφαιρησόμενοι τε τὸ ἀρχὴν, καὶ ἀποκτε-
 νήσας, εἰ διωώμεθα, τῶν δὲ πρῶτων ὁμῶν ὄν-
 των, ἔστι τις οὕτως ἀφρων, ὅστις οἴεται ἀν' ἡμᾶς
 πειθεστέον; μὴ πρὸς θεῶν μηχανώμεθα, μηδὲ
 ἀγροῦς ἀπολώμεθα, πολέμοι ὄντες καὶ τοῖς πα-
 τράσι, καὶ τοῖς ἡμετέροις αὐτῶν φίλοις τε καὶ οἰκείοις.
 ἐν γὰρ τῇ πόλει εἰσὶ πρῶτες, τῶν ἡμᾶς στρα-
 τευομένων, καὶ δικαίως· εἰ βαρβαρον μὲν πόλιν
 ἀποδεξίαν ἠδελήσαμεν καταχεῖν, καὶ ταῦτα,
 κρατιώτερες, ἐλλιώϊδα δὲ, εἰς αὐτὸν πρῶτον
 ἡλθόμεν πόλιν, ταύτην δὲ ἀλαπάξομεν. ἐγὼ
 μὲν τοίνυν δίζημι, ὅπως ταῦτα ἐπιδρῶν ὑφ'
 ἡμῶν γηρόμεθα, μυρίας ἐμέγε χεῖρ' ἢ γῆς ὀρ-
 γυὰς γνέσθαι. καὶ ὑμῖν τὸ συμβεβῆσιν, ἑλλη-
 νας ὄντας, τοῖς ἐλλιώϊων πρὸς εὐχῆσι πειθεστέ-
 οντας πειθεσθῆναι τῶν δικαίων τυχεύειν. εἰ δὲ
 μὴ διώκηθε ταῦτα, ἡμᾶς δεῖ ἀδικουμένους
 τῆς γουῶ ἐλλάδος μὴ φέρεσθαι. καὶ νῦν μοι
 δοκῆ, πέμψαντας Ἀναξίβιω εἰπεῖν, ὅτι ἡμεῖς
 εὖ δὲ βίαιον ποιήσομεν παρεληλυθῆτα μὲν εἰς τὴν
 πόλιν, ἀλλ' ἢν μὲν διωώμεθα, παρ' ὑμῶν ἀγα-
 θόν τι βύρισθεσθαι· εἰ δὲ μὴ, δὴ δὲ δηλώσομεν ὑ-
 μῖν, ὅτι οὐκ ἔξαπατάμενοι, ἀλλὰ πεφθόμενοι
 ἐξέρχο-

Handwritten marginal notes in a cursive script, likely a commentary or translation, written in a later hand than the main text. The notes are partially obscured by the binding and the gutter of the book.

ἄξιον ἔσθαι. ταῦτα ἔδοξε. καὶ πέμπουσιν Ἱερώνυ-
 μόν τε ἠλθόν ἐρουῶντα ταῦτα, καὶ Εὐρύλοχον ἀρ-
 χάδα, καὶ Φιλήσιον ἀρχαῖον. οἱ μὲν ταῦτα ὄρθη-
 πο ἐρουῶντες. ἐπὶ δὲ καὶ ἠμύρων τῶν στρατιωτῶν,
 παρὰ τὴν Κυρατᾶδης θηβαῖος, ὃς ἔφευ-
 γαν πρὸ ἑλλάδα παρὰ τὴν θάλασσαν, ἀλλὰ στρατηγῶν, καὶ
 ἐπαγελλόμενος, εἴπης ἢ πόλις ἢ ἔθνος στρατη-
 γῶν δέοιτο. καὶ τότε παρὰ τὴν ἑλευθερίαν, ὅτι ἐτοι-
 μος εἴη ἠγασθῆναι αὐτοῖς εἰς τὸ Δέλφον καλεούμε-
 νον τῶν θεῶν, ἐνταῦθα πολλὰ καὶ ἀγαθὰ λήψοιν-
 το. ἔτε δὲ ἀνὰ τὴν πάλαιον εἰς ἀφρονίαν παρέξεν
 ἔφη καὶ οἶτα καὶ ποτὰ. ἀκούουσι ταῦτα οἱ στρα-
 τῶνται, καὶ τὰ παρὰ τὴν Ἀναξίβιον ἄμα ἀπα-
 γελλόμενος. ἀπεκρίνατο γὰρ, ὅτι παρὰ τὴν ἑλευθερίαν
 αὐτοῖς οὐ μεταμελήσει, ἀλλὰ τοῖς τε οἴχοι τέ-
 λεσι ταῦτα ἀπαγέλλει, καὶ αὐτὸς βουλεύσεται
 παρὰ αὐτῶν ὅ, τι δυνάμει ἀγαθόν. ἐκ τούτων
 οἱ στρατιῶται τὸν τε Κυρατᾶδην δέχοντες στρα-
 τηγῶν, καὶ ἔξω τῶν τειχῶν ἀπήλθον. ὁ δὲ Κυ-
 ρατᾶδης τὴν σιωπᾶσεν αὐτοῖς εἰς πρὸς ὑπε-
 ραίαν παρέσθαι ὅτι τὸ κράτος, ἔχων καὶ
 ἱέρφα, καὶ μαίτιν, καὶ οἶτα καὶ ποτὰ τῆς στρα-
 τῆς. ἐπεὶ δὲ ὄρθησεν, ὁ Ἀναξίβιος ἔκλυσεν τὰς
 πύλας, καὶ ἐκήρυξεν, ὅτι ὅστις αὐτῶν ἐνδονῶν
 τῶν στρατιωτῶν, παρὰ τὴν πόλιν, τῆ δὲ ὑπεραίαν
 ὁ Κυρατᾶδης μὲν ἔχων τὰ ἱέρφα, καὶ τὸν μαίτιν
 ἦκε. καὶ ἀλφίτα φέροντες εἰποντο αὐτῶν εἰχθῶν
 ἀνδρες, καὶ δήοι οἶνον εἰχθῶν ἀνδρες, καὶ ἐλαίων
 βύσσιν, καὶ σκερῶν εἰς αὐτὸν ὅσον ἐδύνατο μέγιστον
 φορτίον, καὶ δήοι χρομμύων. ταῦτα δὲ καὶ ἀγαθῶν
 ὡς ὅτι δάσμευσιν ἐθύετο. Ξενοφῶν δὲ με-
 ταπεμφάμενος Κλέανδρον, ἐκέλευεν οἱ δια-
 παρᾶσαι ὅπως εἰς τὸ τῆς πόλεως εἰσελθῶν, καὶ ἀπο-
 κλύσαι ἐκ βυζαντίου. ἐλθὼν δὲ Κλέανδρος,
 μέγα μολίς, ἔφη, διαπαρᾶσαι ἡμῶν ἡμῶν
 λέγει γὰρ Ἀναξίβιον, ὅτι ἐκ ἐπιτήδων εἴη, τῶν
 μὲν στρατιωτῶν πλησίον εἴη τῶν τειχῶν, Ξενο-
 φῶντα δὲ ἐνδον, τῶν βυζαντίου δὲ παρὰ τὴν πόλιν
 πονηροῖς εἴη παρὰ τὴν πόλιν. ὁμοῦ δὲ εἰσιέναι,
 ἔφη, ἐκέλευσεν, εἰ μέλλει σὺ ἑαυτὸν ἐκπύσαι.
 ὁ μὲν ἔνθα Ξενοφῶν ἀπασιμέντος τῶν στρατιω-
 τῶν, εἶσω τῶν τειχῶν ἀπήγαγε Κλεάνδρον. ὁ
 δὲ Κυρατᾶδης τῆ μὲν παρὰ τὴν ἡμέραν οὐκ ἐ-
 κδημιέρει, ὡς δὲ διεμέρισεν ἑδὲν τοῖς στρατιώταις.
 τῆ δὲ ὑπεραίαν τὰ μὲν ἱέρφα εἰσηκῆ παρὰ τὴν βω-
 μόν, καὶ Κυρατᾶδης ἐστρατιωμένος, ὡς θύσων.

Aexcessisse. Factum in hanc sententiam de-
 cretum, & Hieronymus Eleus, Eurylochus
 Arcas, Philesius Achæus ablegati, qui hæc
 exponerent. Ij dum legationem obirent,
 ac miles eodem adhuc loco subsisteret:
 Cyratades Thebanus accessit, qui non ex-
 filij causa per Græciam hinc inde obuaga-
 batur; sed imperatorij muneris apiscendi
 mitifice cupidus, & offerens vltro sese, si
 qua vel vrbs, vel natio ducis egeret. Is hoc
 etiam tempore quum ad milites accessis-
 set, paratum se aiebat esse ad deducendum
 ipfos quemdam in locū Thraciæ, cui Del-
 ta nomen esset, eamq; profectioem ipsis
 fructuosam fore. Policebatur etiã se, dum
 iter facerent, magnam ipsis esculentorum
 potulentorumq; copiam suppeditaturum.
 Audiebant & hæc milites eodem tempore,
 & quæ ab Anaxibio renuntiabantur. Is e-
 nim futurum respondebat, vt numquam i-
 plos obædientiæ præstitæ pæniteret. Nam
 & patriæ magistratibus hæc se per nuntios
 significaturum, & initurum cõsiliium, quo
 pacto possit ipsis pro suis viribus commo-
 dare. Tum Cyratadem milites imperato-
 rem accipiunt, & extra mœnia discedunt,
 Cyratades postridie se ad exercitum cum
 hostiis, extispice, potulentis, esculentis ad
 vsum militis, ad futurũ recepit. Postquam
 vero excessissent vrbe, portis Anaxibius
 oclusis, edici per præconem iubet: si quis
 militũ intra muros deprehenderetur, eum
 deinceps pro mancipio distrahẽdum esse.
 Postridie Cyratades cum hostiis, & hario-
 lo aderat, quem sequebantur viri xx, qui
 farinam gestabant; & xx alij, qui vinum;
 tres, qui oleum; vnus, qui sarcinã alliorum
 maximam, itemq; alius, qui ceparũ fascem
 portabat. Hæc vbi deposita in mediũ fuif-
 sent, tamquam in singulos diuidunda: sa-
 crum facere instituit. Interea Xenophon
 arcessitum ad se Cleandrum hortatur, im-
 petraret sibi, vt in vrbem admissus, Byzan-
 tio solueret. Cleander vbi rediisset: Vix,
 inquit, impetrata re ad te venio. Nam di-
 cit Anaxibius, non ex re videri, milites
 haud procul a muris esse, Xenophontem
 vero intra muros: Byzantiis interim sedi-
 tiose se gerentibus, ac sibi mutuo infe-
 stis. Sed tamen, inquit, introire iubet; si-
 quidem secum soluerẽ velit. Quare Xeno-
 phon militibus salutatis, cum Cleandro
 vrbem ingressus est. At Cyratades, quum
 die primo non perlitasset, nihil in mili-
 tes distribuit. Postridie stabant ad aram
 victimæ vna cum Cyratade corona red-
 imito, quippe qui sacrum facturussset:

μολίσει

σιωπῆς

Cyratades homo ambitiosus.

* Letitio marginis, ut ut verbum positum sit, quod Xenophon non infolens est.

quum Timasio Dardanensis, & Afinenfis Neo, & Orchomenius Cleanor accedentes, sacrificare Cyratadem vetant. Non enim futurum in exercitu cum imperio, nisi com meatum prae buisset. Tum Cyratades omnia distribui iubet. Quum autem adhuc multa deessent, ut vnius dumtaxat diei victum milites singuli haberent: receptis hostiis, abdicat imperatorio se munere, ac discedit. Manserunt apud exercitum Afinenfis Neo, & Phryniscus Achæus, & Timasio Dardanensis; progressive Thracum in vicos versus Byzantium sitos, castra sunt metati. Tum inter duces orta dissensio, volentibus Cleanore ac Phrynisco ad Seuthen copias ducere, quod hos suam in sententiam ille pertraxerat, quum vni equum dedisset, feminam alteri: Neone vero in Cherronesum, quod futurum existimaret, ut si Lacedæmoniorum fines attingisset, copiis vniuersis vnus ipse praesesset: Timasione denique traducere copias rursus in Asiam mirifice cupiente, quod hac ratione se in patriam posse restitui existimaret. Quo quidem a consilio milites non abhorrebant. Sed dum longa mora intercedit, milites partim armis per agros distractis, uti sane poterant, ad suos navigabant: partim iisdem per agros traditis, hinc inde per oppida se ciuibus miscebant. Anaxibius, ubi dissipari copias audiisset, gaudebat. Nam id si confieret, quammaxime Pharnabazo gratificaturum se confidebat. Quum autem Byzantio solueret, obuiam ei venit apud Cyzicum Aristarchus, Cleandri successor, Byzantij praefectus. Hic Anaxibio narrat, etiam successorem ipsius in munere nauarchi Polum, tantum non ad Hellespontum iam venisse. Tum Aristarchum iubet Anaxibius vedere milites, qui Cyrum sequuti fuissent, quotcumque Byzantij reperiret. Cleander enim neminem eorum emtoribus addixerat. immo etiam agros curauerat, & coegerat ciues, ut eos suis aedibus exciperent. Aristarchus autem quamprimum Byzantium venit, non pauciores cecidit vendidit. Anaxibius Parium quum nauigasset, ad Pharnabazum mittit, qui eum moneret, ut pactis staret. * Is ubi Aristarchum Byzantij praefectum aduentare animaduertit, nec Anaxibium amplius fungi nauarchi munere: nulla huius habita ratione, tantum ab Aristarcho de Cyri copiis impetrat ea, quae prius ab Anaxibio contenderat. Heic Anaxibius arcessito Xenophonte, hortatur eum,

† Al. Philisius Achæus, & Xanthicles Achæus, & Timas. Ducum dissensio.

Cleandri humanitas.

† Opidum ad Hellespontum. Stephanus de urbibus. * perfidia compensatur perfidia.

Α ποροελθὼν ὁ Τιμασίω δαρδανίδης, καὶ Νέων ὁ ἀσινάϊος, καὶ Κλεάνωρ ὁ ὀρχομενίος, ἔλεγον Κυρατάδῃ μὴ θύειν, ὡς οὐκ ἠγασόμενον τῆ στρατιᾶς, εἰ μὴ δώσῃ τὰ ὀπιτηδέα. ὁ δὲ κελύβει ἀφ' ἑμεδῆσται. ἐπεὶ δὲ πολλὰν ἐπέδ' αὐτῶν, ὡς ἡμέρας σίτον ἐκάστω ἡμέσται τῶν στρατιωτῶν, ἀλαβὼν τὰ ἱέρβια ἀπήφ, καὶ τὴν στρατηγίαν ἀπέπῳν. Νέων δὲ ὁ ἀσινάϊος, καὶ Φρυνίσκος ἄρχαίος, καὶ Τιμασίω δαρδανίδης, ἐπέμμενον τῆ στρατιᾶς, καὶ εἰς κώμας τῶν θρακῶν ποροελθόντες τὰς καὶ βυζαντιον, ἐστρατοπεδδόντο. καὶ οἱ στρατηγὶ ἐσασίαζον, Κλεάνωρ μὲν καὶ Φρυνίσκος πρὸς Σιδίτιον βουλόμενοι ἄγειν (ἐπέθε γὰρ αὐτοῖς, καὶ ἔδωκε τὰ μὲν ἵππων, τὰ δὲ γυναικῶν) Νέων δὲ εἰς χερρόνησον, οἰόμενος, εἰ ὑπὸ λακεδαίμονιους γένοιτο, πῶτος αὐ ποροεσάει τὰ στρατόμαχος. Τιμασίω δὲ ποροθύμητο πρὸς εἰς τὴν ἀσίαν πάλιν ἀλαβῶν, οἰόμενος αὐ οἴκαδε καταπελθεῖν. καὶ οἱ στρατῶται τὰυτὰ ἐβούλοντο. Ὄχι βουλόμενοι δὲ τῶν χρόνου, πολλοὶ τῶν στρατιωτῶν οἱ μὲν τὰ ὄπλα ἀποδιδόμενοι καὶ τὰς χόρας, ἀπέπλεον ὡς ἐδύνατο: οἱ δὲ καὶ διδόντες τὰ ὄπλα καὶ τὰς χόρας, εἰς τὰς πόλεις καλεμίνωτο. Αναξίβιος δὲ ἔχαρεν, ἀκούων ἀφ' ἑμεδῆσται ὁ φράτευμα. τῶν γὰρ γεγονομένων ἔπειτα μάχισα χερσίεσθαι Φαρναβάζω. ἀποπλέοντι δὲ Αναξίβιος ἐκ βυζαντιου συναντῶν Ἀρίσταρχος ἐκυζίκω, ἀξέδοχος Κλεάνωρ, βυζαντινὸς ἀρμοστής. ἔλεγε δὲ καὶ ὅτι ναύδαρχος ἀξέδοχος Πῶλος ἴσων ἐπαρήνηθ' εἰς ὅσον οὐπὲ ἐλλήσποντον. καὶ ὁ Αναξίβιος ἔμνη Ἀρίσταρχω ὀπιπέλης, ὅπως αὐ ὄρεσι ἐκ βυζαντιου τῶν Κύρος στρατιωτῶν ὑπολελειμμένους, ἀποδιδῶν ὁ δὲ Κλεάνωρος ὁσδὲνα ἐπεπράκεις, ὁμῶς καὶ τὰς κάμνοντας ἐθεράπευεν οἰκτεῖρων, καὶ ἀλάκαστων οἰκία δέχεσθαι. Ἀρίσταρχος δὲ ἐπεὶ ἦλθε τὰχιστα, ἐκ ἐλάτεις τετρακοσίων ἀπέδδοτο. Αναξίβιος δὲ πρὸς πλοῦσας εἰς πᾶσιον, πέμπε τὰ φάρναβάζω καὶ τὰ συκείμενα. ὁ δὲ ἐπεὶ ἦσθετο Ἀρίσταρχον τε ἦκοντα εἰς βυζαντιον δέμοσιν, καὶ Αναξίβιον ὁκέτι ναυαρχοῦντα, Αναξίβιου μὲν ἠμέλησε, πρὸς Ἀρίσταρχον δὲ διεπράττετο τε τὰ αὐτὰ πρὸς τὴν Κυρεῖα στρατεύματος, ἀπὸ καὶ πρὸς Αναξίβιον. ἐκ τῶν δὲ ἠ Αναξίβιος καλέσας Ξενοφῶντα, κελύβει πάση

ἀρχαίος, Φιλήσιος ἀρχαίος, Ξανθικλῆς ἀρχαίος, Τιμ.

μηχανή πάση τῇ τέχνῃ πλοῦσαι ὅτι ὁ φράτλημα ὡς
 τάχιστα, καὶ σιωχάν τε ὁ φράτλημα, καὶ
 σιωπῶν ἄρξιν τῆ διεσπαρμένων ὡς ἀνὸ πλεί-
 σους διώηται, καὶ τῶν ἀγαθῶν εἰς ἑρῖνον,
 Δραβιάζην εἰς τὴν Ἀσίαν ὅτι τάχιστα. καὶ δι-
 δωσιν αὐτὰς τριακόντορον καὶ ὀκτωσολίω, καὶ ἄν-
 δρα συμπέμπει κελύσοντα τὸς ᾠκενῆσι
 ὡς τάχιστα Ξενοφῶντα περὶ πέμψαι τοῖς ἵπ-
 ποῖς ὅτι ὁ φράτλημα. καὶ ὁ μὲν Ξενοφῶν δὲ
 πλοῦσας ἀφικνῆται ὅτι ὁ φράτλημα. οἱ δὲ
 φραπῶται ἐδέξαντο ἠδέως, καὶ δὴ ἄρξιν εἶποντο
 ἄσμενοι, ὡς Δραβησὸ μῆροι ἐκ τῆ Δράκης εἰς
 τὴν Ἀσίαν. ὁ δὲ Σάδης, ἀκούσας ἠκοντα πάλ-
 λιν Ξενοφῶντα, πέμψας πρὸς αὐτὸν καὶ ἴθα-
 λαίην Μηδοσάδην, ἐδῆ τὴν φραπῶν ἄρξιν
 πρὸς ἑαυτὸν, καὶ ἰαχὸ μῆρος αὐτῶν, πῶς ἔπει-
 λέγων πείσθη. ὁ δὲ ἀπεκρίνατο αὐτῶν, ὅτι οὐ-
 δένοϊόντ' εἴη τῶν ἡμέραν. καὶ ὁ μὲν ταῦτα
 ἀκούσας ἤχετο. οἱ δὲ ἑλλῶες ἐπεὶ ἀφίκοντο
 εἰς ἑρῖνον, Νέων μὲν ἀποσπάσας ἐφρατοπε-
 δούσατο χωρεῖς, ἔχων ὡς ὀκτακισίους ἀνδρά-
 ποῖς. ὁ δὲ ἄλλο φράτλημα πρὸς αὐτῶν
 τῶν ὁ δὲ τῆς τῆς ᾠκενῆων ἰω. μετὰ
 ταῦτα Ξενοφῶν μὲν ἔφρασε πλοῖων,
 ὅπως ὅτι τάχιστα Δραβῶν εἰς τὴν Ἀσίαν. ἐν τῇ
 τῆς ἀφικνῆται Αείσαρχος ἐκ Βυζαντί-
 ῶν, ἔχων δύο τριήρεις, πεπεσμένος ὑ-
 πὸ Φαρναβάζου, τοῖς τε ναυκλήροις ἀπέειπε
 μὴ Δράξιν ἔλθων δὲ ὅτι ὁ φράτλημα, εἶ-
 πε τοῖς φραπῶταις, μὴ φραγοῦσθαι εἰς τὴν
 Ἀσίαν. ὁ δὲ Ξενοφῶν ἔλεγε, ὅτι Αναξίβιος
 ἐκέλευσε, καὶ ἐμὲ πρὸς τῆς ἔπεμψεν ἐν-
 θάδε. πάλιν δὲ Αείσαρχος ἔλεξε, Αναξί-
 βιος μὲν ἐστὶ ναύαρχος, ἐγὼ δὲ τῆς δέ-
 μοσιῆς. εἰ δὲ πῶς ἡμῶν ἡφιστομα, ἐν τῇ ταλαί-
 τη καταδύσω. ταῦτα εἰπὼν, ἤχετο εἰς τὴν
 τῆ δὲ ὑφεραία μετεπέμπετο τὸς φραπῶ-
 τοῖς καὶ λοχαγοῖς τῶ φρατλήματος. ἠδὲ δὲ ὄν-
 των πρὸς τῶν τείχεσσι, δὲ ἀγγέλλει πρὸς Ξενο-
 φῶντι, ὅτι εἰ εἰσὶ συλληφθήσεται, καὶ ἡ αὐτῶν
 ἀναδοθή-
 σται
 αὐτῶν
 τὸν, ὄντος
 ἔχοντος

A vt omni artificio quamcelerrime ad exer-
 citum nauiget, copias dissipari prohibeat,
 sparfos hinc inde quam possit plurimos re-
 colligat, Perinthum deductos in Asiam
 summa celeritate transportet. Eidem Xe-
 nophonti xxx remigum nauim dat, cum
 epistola: adiuncto praeterea de suis quo-
 dam, qui Perinthiis mandaret, vt Xeno-
 phontem equis ad exercitum quamprimum
 deducerent. Ita Xenophon nauiga-
 tione confecta venit ad exercitum, quem
 milites magna cum voluptate exceptum,
B statim lubeter sequebantur, quod e Thra-
 cia se in Asiam traiecturos sperarent. At
 Seuthes, posteaquam rediisse Xenophon-
 tem accepit, misso ad eum mari Medofa-
 de rogabat, ad se copias traduceret; additis
 polcitationibus, quibus id se persuasurum
 putabat. Respondet Xenophon, eorum
 nihil omnino fieri posse. quo ille audito
 abiit. Graeci quum Perinthum venissent,
 Neo suis auulsis ab exercitu, cum 10000
 plus minus castra seorsum habebat. Reli-
 qua copiae vniuersae loco eodem propter
 Perinthiorum moenia constitere. Secun-
 dum haec de nauibus agere Xenophon, v-
 ti quamprimum in Asiam traiceret: quum
 Byzantio praefectus Aristarchus, cum
 duabus triremibus venit. Is quod ita per-
 suasus a Pharnabazo esset, naucleris, vt ne-
 minem ueherent, edicit: & pergens ad ex-
 ercitus, milites monet, ne quis in Asiam
 traiciat. Heic quum Xenophon diceret,
 mandatum id esse sibi ab Anaxibio, qui
 hac de causa huc se misisset, respondens
 Aristarchus: Non est, inquit, Anaxibius
 hoc tempore nauarchus, quum ego his in
D locis munere praefecti fungar. Quod si
 quem vestrum cepero, mari demergam.
 Quae vbi dixisset, oppidum ingressus est.
 Postridie praetores, & cohortium in exer-
 citu praefectos ad se vocat; qui quum iam
 prope a muris abessent, futurum exponit
 Xenophonti quidam, vt si oppidum in-
 grediatur, in vincula coniectus vel istic a-
 liquid supplicij perferat, vel Pharnabazo
 tradatur. Id vbi audiisset, dimissis ceteris
 ait, velle se sacrum aliquod facere. Quum
 discessisset, exta consulit: an sibi potesta-
E tem Dij faciant, traducendi ad Seuthen
 exercitus. Nec enim traici tuto posse vi-
 debat, quod is, qui prohibiturus esset, tri-
 remes haberet: neque proficisci in Cher-
 onesum volebat, vt istic concluderetur,

Xenophon ad exerci-
tum redit.

Xenophon
in conatu
impeditur.

Xenophon
insidias
vitat.

Επεμψας πρὸς ἐμὲ, ὦ Σάθης, εἰς χαλκηδὼνα
 πρῶτον Μηδοσάδην τετονί, δευτέρως με συμ-
 πρεθυμηθῆναι, δευτέρως δὲ φράτευμα ἐκ
 τῆς Ἀσίας, καὶ ὑπερχέμενος, εἰ ταῦτα παρ᾽ ἡμῶν,
 ὅ ποιήσῃ, ὡς ἔφη Μηδοσάδης ὑποσί. Ταῦτα
 εἰπὼν, ἐπήρετο τὸ Μηδοσάδην, εἰ δήνηται ταῦτ'
 εἶπεν. ὁ δὲ ἔφη. αὐτὸς ἦλθε Μηδοσάδης ὄντι,
 ἐπεὶ ἐγὼ διέβην πάλιν ὅτι φράτευμα ἐκ
 παρὶς, ὑπερχέμενος, εἰ ἄριστοι φράτευμα
 πρὸς σέ, τὰλλα τέ σοι φίλω χρησάσθαι καὶ ἀ-
 δελφῶν, καὶ τὰ ὅτι θαλαττῆ μοι χωρία, ὧν σὺ B
 κρατίζεις, ἔσονται παρὰ σὺν ὅτι πτόις πάλιν ἐπή-
 ρετο Μηδοσάδην, εἰ ἔλεγε ταῦτα. ὁ δὲ συνέφη
 καὶ ταῦτα. ἴη νῦν, ἔφη, ἀφήμισαί τί σοι
 ἀπεκρινάμενος ἐκ χαλκηδῶνι. πρῶτον ἀπεκρί-
 νω, ὅτι φράτευμα δευτέρως εἰς βυζάντιον,
 καὶ ὅθεν τὸ τῆς ἐνεκα δέοι τελέειν ὑπερσί, ὅτ'
 λω αὐτὸς τ' ἐπεὶ δευτέρως ἀπέναι ἔφησθα.
 καὶ ἐγὼ ἔλεγε ὡς πρὸς σὺ ἔλεγε. τί γὰρ ἔλεγον,
 ἔφη, ὅτε καὶ τὸ σπυμβρίαν ἀφίκα; καὶ ἔφησθα
 οἶοντ' εἶναι, ἀλλ' εἰς ἑρῖνον ἐλθόντας δευτέρως
 εἰς τὴν Ἀσίαν. νῦν γίνω, ἔφη ὁ Ξενοφῶν, παρὶς
 καὶ ἐγὼ, καὶ ὄντι Φρυγιστῶν, εἰς τὴν φρατῆγῶν, καὶ
 Πολυκράτης ὄντι, εἰς τὴν λοχαγῶν καὶ ἔξω εἰδὼν
 ἀπὸ τῆς φρατῆγῶν ὁ πιστότατος ἐκείτω, πλὴν
 Νέωνος τῆς λακωνικῆς. εἰ οὖν βέλτε πιστότεραν
 εἶναι πρὸς τὸν ἔξω, καὶ ἐκείνους καλέσων. τὰ δὲ ὅ-
 ππλα σὺ ἐλθὼν εἶπες, ὦ Πολυκράτης, ὅτι ἐγὼ
 κελύω καλαλιπῶν, καὶ αὐτὸς ἐκ καλαλιπῶν
 τὴν μάχην εἰσῆλθι. ἀκούσας ταῦτα ὁ Σάθης
 εἶπεν, ὅτι ὅθεν αὐτὸς ἀπῆσθαι ἀδυνατῶν. καὶ D
 γὰρ ὅτι σπυμβρίαν εἶεν εἰδέναι, καὶ φίλους ὄντας ἐ-
 φηνομίζην. καὶ ταῦτα δὲ ἐπεὶ εἰς ἑρῖνον ἔς ἐ-
 ὄ, πρῶτον Ξενοφῶν ἐπήρετο Σάθην, καὶ τὴν
 αἰοίτο χρησάσθαι τῆς φρατῆγῶν. ὁ δὲ εἶπεν ὡς δὲ Μα-
 σάδης ἔω μοι πατήρ, ἐκείνου δὲ ἔω ἀρχὴ
 τῆς μελανδέπται, καὶ θυνοί, καὶ θρανίται. ἐκ ταῦ-
 τῶν οὖν τῶν χωρίων, ἐπεὶ τὰ ὄδρυα τῶν φρα-
 γματῶν ἐνόσησεν, ἐκπεσὼν ὁ πατήρ, αὐτὸς
 μὲν ἀπὸ τῆς νόσου. ἐγὼ δὲ ἔξεδράφην ὄφθαλμῶν
 τῶν Μηδοκῶν ὡς νῦν βασιλεῦς. ἐπεὶ δὲ νεα- E
 νόστος ἐγὼ μὲν, ὅτι ἐδυναμῶν ζῆν εἰς ὀ-
 λοτείαν βάρεζαν ἀποβλέπων καὶ ἐκατε-
 ζομῶν ἐν δὲ φειος αὐτῶν ἰκέτης, δοῦναι μοι ὀ-
 πότες διωατὸς εἶναι ἀνδρας, ὅπως καὶ τὸς ἐκ-
 βαλόντας ἡμᾶς, εἴη δυναίμενος, καὶ ἄν ποιήσῃ,

A Medosadem hūc, Seuthes, primum Chal-
 cedonem ad me misisti, meq; rogasti, ut in
 hoc incumberem, quo ex Asia copia no-
 stræ traicerent. Id si perficerem tibi, poli-
 cebaris (vti quidem Medosades hic cōme-
 morabat) bene te de me promeriturum:
 His dictis Medosadem interrogabat, ane
 verum diceret. Illo confirmāte: Rursus, in-
 quit, Medosades hic ad me venit, postea-
 quam Pario sum reuersus ad exercitum, &
 copias si Græcas ad te deducerem, polici-
 tus est quum aliis in rebus te pro amico &
 fratre me habiturum: tum vero ad mare fi-
 ta oppida, quæ tua sunt in potestate, mihi
 te dante cessura. Tum rursus Medosadem
 rogat, hæccine dixisset. Qui quum ad sen-
 sus esset: Age vero, inquit, tu iam huic cō-
 memorato, quid apud Chalcedonem tibi
 responderim. Primum, ait, respondisti By-
 zantium traiecturas copias: nec opus esse,
 vt vel tibi, vel cuius alij quidquam hoc no-
 mine penderetur. Deinde aiebas te, quam-
 primū traiecisses, ab exercitu discessurum:
 quod quidem ita, vt tu dicebas, euenit. At-
 enim subiecit Xenophon, quid dicebam id
 temporis, quū ad me * Selymbriam venie-
 bas? Negabas fieri posse propterea, quod
 Perinthum eūdum esset, ac in Asiam traie-
 ciendum. Enimvero, subiecit Xenophon,
 iam ad te venio cum hoc Phrynisco, qui
 ducum vnus est, & Polycrate cohortis præ-
 fecto. Quin etiā foris adsunt homines, qui-
 bus fidunt plurimum duces singulis, exce-
 pto Neone Laconico. Quare si rem maiori
 fide vis agi, fac & illi arcessantur. Tu Poli-
 crates abi, ac nō solum illis dicitō, me velle,
 vt arma foris relinquunt: sed etiam ipse re-
 licto ibidem gladio ingredi. Quæ verba
 quum Seuthes audiisset, nulli se Atheniensi
 diffidere dixit: scire se, cognatos eos sibi es-
 se, adeoque amicorum illos beneuolorum
 loco habere. Posteaquam ij, qui debebant,
 ingressi essent: primum de Seuthe quærit
 Xenophon, quam ad rem exercitus opera
 vti cuperet. Respondit is in hanc senten-
 tiam: Medosades mihi pater fuit, cuius imperio
 Melandepæ, Thyni, Thranipsæ pare-
 bant. Is, quia res Odryfarum laborabant,
 pulsus hac regione morbo interiit. Ego pu-
 pillus apud Medocum, qui nunc rerum
 potitur, sum educatus. Posteaquam ado-
 leui, non potui æquo animo sic viuere, vt
 alienam ad mensam mihi respiciendum
 esset. Quare vti confidebam in sella, sup-
 plex eum rogavi: daret mihi manum, ho-
 minum, quam magnam posset, vt me de
 iis, qui nos eiecissent, pro virili vlciscerer:

καὶ ὅσα
πρὸς
σαλ.

σπυμβρίαν

ὁ, πρῶτον
κα.

μελανδέ-
πται
θυ-
νοί
θρανί-
ται.

παρὰ
Μηδοκῶν

Selybriam

Al. Melan-
dite, Thy-
ni, Thran-
ipsæ.
† Amado-
cum,

neq; more canis ad ipsius mensam semper A respicerem. Tum ille mihi & milites eos, & equos dedit, quos vbi illuxerit videbitis. Itaq; iam ego cum his ita viuo, vt e regione patria mihi prædæ sint agenda. Quod si ad me vos accesseritis, facile me Diis bene iuantibus regnum pristinū recuperaturum arbitror. Hæc sunt, quæ a vobis ego postulo. Heic Xenophon: Quid tu, ait, exercitui, præfectis cohortium, prætoribus, si ad te veniamus, dare possis, exponito: vt hi de eo ad nostros referant. Tum ille militi nummum Gyxicenum policeretur, cohortis præfecto binos, prætori quaternos, & agri quātum velin, cum boum iugis & oppido munito, quod ad mare situm sit. Quod si, subiecit Xenophon, hanc rē ita moliar, vt eam tamen non perficiam, sed metus quidam a Lacedæmoniis intercedat: tuamne in regionem nostrum aliquem admittes, qui ad te conferre se velit? Ego vero, ait Seuthes, faciam, vt & fratrum loco mihi sitis, & in fellis collocemini, & participes fiat omnium, quæ parare potuerimus. Tibi autem, mi Xenophon, etiam filiam dabo, ac si tibi filia est, eam Thracio more mihi emam, atq; illi Bisanthem dabo, vbi habitet: quod oppidum meorum omnium, quæ ad mare sita sunt, pulcherrimum est. His auditis, & vltro citroq; datis dextris, discesserunt. In castra quum ante lucem venissent, quisq; rem, vti gesta erat, iis narrabat, a quo missus fuerat. Vbi iam illuxisset, Aristarchus iterum duces ac præfectos cohortium ad se vocabat. At illi censuerunt ad Aristarchum sibi eundum non esse, sed militem ad concionem vocandum. Conuenerunt vniuersi, exceptis Neonis copiis, quæ ab ipsis plus minus x stadiorum interuallo aberat. Posteaquam coacta iam concio esset, Xenophon surgens hac oratione est vsus.

» Quo minus, milites, eo nauigare, quo volumus, possimus: Aristarchus hic a triremibus instructus verat. Quare nobis haud tutum est, naues conscendere. Idem nos per montem sacrum in Cherronesum vi iubet penetrare. Id si molestis superatis præstemus, non iam se amplius vos pro mancipiis venditurum ait, vti Byzantij factum, neq; vos amplius circumuenturum: sed stipendium accepturos, neq; futurum, vt neglecti, quod modo vobis vsuuenit, com meatu egeatis. Hæc sunt, quæ Aristarchus promittit. At vero Seuthes, si ad ipsum vos confertis, se bene de vobis promeriturum ait. Nunc igitur consideretis velim, heic sine subsistere, deque hoc deliberare velit;

Pacta conuentu in per seuthen & Græcos.

καὶ ζῶν μὴ εἰς τὴν κείνην βιάσασθαι ἀποβλέπειν ὡς τῶν κύων. ἐκ τούτων μοι δίδασκε τὸς ἀνδρας καὶ τὸς ἵππους, ὅς ὑμῶς ὄψασθε, ἐπεὶ δὴν ἡμέρας ἤμην. καὶ νῦν ἐγὼ ζῶ τούτους ἔχων, ληϊζόμενος τὴν ἐμὴν πατρίαν χάρις. εἰ δέ μοι ὑμῶς παρασθῆσθε, οἷμα ἀνὸς τοῖς θεοῖς βραδίως ἀπολαβῆναι τὸ ἀρχαῖον. ταῦτ' ἐστίν, ἃ ἐγὼ ὑμῶν δέομαι. τί ἔστιν αὐτῶν, ἔφη ὁ Ξενοφῶν, σὺ δὴ μοι, εἰ ἐλθούμεν, τῆ τε στρατῆρα δίδου, καὶ τοῖς λοχαγοῖς, καὶ τοῖς στρατηγῶν, λέξον, ἵνα ἔτοιμα παρασθῶσιν. ὁ δ' ὑπέχετο ὅτι μὲν στρατιωτικὴν κωκυθὸν, ὅτι δὲ λοχαγῶν διμοιρίαν, τῶν δὲ στρατηγῶν τετραμοιρίαν, καὶ γὰρ ὁ πόσιον ἀνὸ βέλαν, καὶ ζῶν, καὶ χειρὸν ὅτι θαλάσῃ τεταχισμένον. αὐτῶν δ' ἔφη ὁ Ξενοφῶν, ταῦτα τὸ πρῶτον μὴ δευτερεύωμαι, ἀλλὰ τις φόβος ὑπὸ λακεδαίμονιων ἢ, δεξὴ εἰς τὴν σαυτῶν αἰεὶ βέλονται ἀπέναντι πρὸς σεις; οἱ δ' εἶπε, καὶ ἀδελφοὺς γε ποιήσομαι, καὶ οὐδὲ φοβέσθαι, καὶ χερσὶν ἀπὸ ὑμῶν, ὡς ἀνὸς δὴ κτήσασθαι. σὺ δ' ὁ Ξενοφῶν, καὶ θυγατέρα δώσω, καὶ εἰς σὴν ἐστὶ θυγάτηρ, ὠνήσομαι δρακίον ἄμα καὶ βισάνθην οἰκισιν δώσω, ὅσῳ ἐμοὶ κελίσιον χειρὸν ἐστὶ τὸ ὅτι θαλάσῃ. ἀκούσαντες ταῦτα, καὶ δόξιας δόντες καὶ λαβόντες, ἀπήλαυνον καὶ πρὸς ἡμέρας ἐγγύοντο ὅτι τῶν στρατοπέδων, καὶ ἀπηλάλαν ἔκασι τοῖς πέμψασιν. ἐπεὶ δὲ ἡμέρας ἐγγύοντο, ὁ μὲν Αεῖσαρχος πάλιν ἐκάλεσε τὸς στρατηγούς καὶ λοχαγούς. τοῖς δ' ἔδδξε, τὸ μὲν πρὸς Αεῖσαρχον ὁδὸν εἶσασθαι, τὸ δὲ πρῶτον συγκαλέσασθαι καὶ συνήλθον πρότερον, πλὴν οἱ Νέωνος. οὗτοι δὲ τὸ πρῶτον ὡς δέκα στάδια. ἐπεὶ δὲ συνήλθον, αἰσθῶν ὁ Ξενοφῶν εἶπε ταῦτα: Ἄνδρες, ἀγαπῶν μὲν ἔνθα βουλόμεθα, Αεῖσαρχος ἴδου * τεύχεα ἔχων, καὶ ὡς εἶ εἰς πλοῖα ὅσα ἀσφαλὲς ἐμβαίνειν. ὅσα δὲ αὐτὸς εἰς χερρόνησον κελύβη βία ἀφ' ἧς ἰερεῶν ὄρεσι πορεύεσθαι. ἡ δὲ κρατήσαντες τούτων ἐκείνη ἐλθούμεν, οὔτε πωλήσῃ ἐπιφρονήμας, ὡς τῶν ἐν βυζαντίῳ, οὔτε δευτερεύωμαι ἐπιφρονήμας, ἀλλὰ ληΐσασθαι μισθὸν ἑκάστον * οὔτε πωλήσασθαι ἐπιφρονήμας, ὡς τῶν νυκτῶν, ἀνδραμόροις τῶν ὅτι τῶν δειῶν. ἔσθ' μὲν ταῦτα λέγει. Σάβητος δὲ φησὶν, αὐτῶν πρὸς ἐκείνον τὸ ἦτε, ὅτι ποιήσῃ ὑμῶν. νῦν οὖν σκέψασθε, ἢ εἰς

πειρώμενοι μὴ δευτερεύωμαι.

ἀπὸ τῶν

ἢ π

Handwritten marginal notes in Greek script, partially visible on the right edge of the page.

ἢ εἰς τὰ ὄπιθ' ἡδὲ ἐπιπύκνους, ἐμοὶ μὲν ἔνδο-
 κς, ἐπεὶ εἰς τὰδε ἔτε ἀργύριον ἔρχομαι, ὡς αἰ-
 ράζην, οὐτε αἰδὸ ἀργυρίᾳ εἰσοὶ λαμβάνειν τὰ
 ὄπιθ' ἡδὲ, ἐπιπύκνους εἰς τὰς κώμας, ὅθεν οἱ
 ἠήτας εἰσοὶ λαμβάνειν, ἐκ δ' ἔχουσιν τὰ ὄπιθ'
 ἡδὲ, καὶ ἀκρόντας ὅ, ἵλις ὑμῶν δέσται, ἀργύριον ὅ, ἵ-
 λις αὐτῶν δόκῃ κέραιον εἶ. καὶ ὅτ' ὑμῶν ταῦτα
 δόκῃ, ἀράτω τ' ἔχουσα. αἰέτ' ἔσαν πύκτες. ἀπι-
 οῖτες τοῖνυν, ἔφη, συσκαθάζεσθε, καὶ ἐπεδὸν πα-
 ραχέλῃ τις, ἔπειθε ὅ, ἠὲ κέραιον. μὲν τ' ὅτ' οὐ
 νοφῶν μὲν ἠγῆτο, οἱ δ' εἰ ποῖο. Νέων δ' καὶ παρὰ
 Β
 Αεισάρχου δὴ οἱ ἐπέδον δόκῃ ἔπειθε. οἱ δ' ἔχ-
 οῦσιν ἔπειθε. ἔπειθε ὅσον βία κέραιον σαδίας ποροῖ-
 λυτέ, ἀπὸ μὲν Σεύθης, καὶ ὁ Ξενοφῶν ἰδὼν αὐ-
 τὸν, ποροῖσάσιν ἐκέλευσεν, ὅπως πλείων ἀ-
 κρόντων εἰποι αὐτῶν, ἀ' ἐδόκῃ συμφέρειν. ἐπεὶ δὲ
 ποροῖσάσιν, εἶπεν ὁ Ξενοφῶν ἠμῶν ποροῖσάσιν,
 ὅπως μέλλῃ τ' ἐράτευμα ἔξῃ ἐφ' ἑαυτῶν. ἐκ δὲ
 ἀκρόντες καὶ οὐ καὶ τ' τῶν λακωνικῶν, ἀρησόμεθα
 αὐτῶν κέραιον δόκῃ εἶ. ἡ δὲ οὐ ἡμῶν ἠγῆσι,
 ὅπως πλείων ὅσον ὄπιθ' ἡδὲ, καὶ ὁ νομίζομαι
 τ' ἔξῃ ἔπειθε. καὶ ὁ Σεύθης εἶπεν, δὴ αὐτῶν κώ-
 μας πολλὰς ἀ' ἔχουσα, καὶ πύκτες ἐχούσας τὰ ἐ-
 πιπύκνους, ἀπεχούσας ἠμῶν, ὅσον διήθοντες αὐ-
 τῶν ἠγῆσι. ἠγῆσι τοῖνυν, ἔφη ὁ Ξενοφῶν.
 ἐπεὶ δ' ἀφίχοντο εἰς αὐτῶν τ' δέλης, στυγῆθον
 οἱ φραπῶται, καὶ εἶπε Σεύθης τοῖσδε. Εγὼ, ὡ
 ἄνδρες, δέομαι ὑμῶν φραπῶται στυγῆθον, καὶ
 ὡς ἠγῆσι τ' ὑμῶν τῶν μύκτων δόκῃ κέραι-
 κίων, λοχαγοῖς τε καὶ φραπῶται τὰ νομίζο-
 μα. ἔξῃ δὲ πύκτων τ' ἀξίον ἠμῶν. ὅτ' αὐτῶν
 καὶ πύκτες, ὡς ἠγῆσι καὶ ἡμῶν, ἐκ τ' ἠγῆσι λαμ-
 βαίνοντες ἔξῃ. ὅτ' αὐτῶν ἠμῶν ἀλίσηται, ἀξίωσα
 αὐτῶν ἔξῃ, ἵνα ταῦτα ἀξίωσα ἠμῶν ὑμῶν τ'
 μισθὸν πορίζω. καὶ τὰ μὲν φραπῶται καὶ δόκῃ
 δόκῃ ἠμῶν ἠγῆσι ἐσόμεθα δόκῃ καὶ μα-
 ρεῖν. ἡ δὲ τις ἀλίσηται, στυγῆθον ὑμῶν πύκτες
 μεθα κέραιον. ἐπῆρετο Ξενοφῶν, πόσον δὲ
 δόκῃ ἠμῶν ἀξίωσα στυγῆθον σοὶ τ'
 ἐράτευμα; ὁ δ' ἀπεκρίνατο, οὐδαμῆ πύκτων
 ἐπῆρετο ἠμῶν, μείον δὲ πολλαχῆ. μὲν τ' αὐτῶν
 ἐδίδοτο λέγειν τὰ βουλομένη. καὶ ἔλεγον πολ-
 ταῦτα, λολῆ τ' ταῦτα, ὅτ' ἀπὸ πάντων ἀξία λέγει Σεύθης.

An potius ad ea reuerſi loca, in quibus ha-
 beri commeatus poterit. Equidem ſtatuo,
 quum heic & pecunia deſit, qua quid ema-
 mus; & ſine pecunia quidquam nos rei ne-
 ceſſariæ ſumere uerent: redeundum nobis
 ad vicos eſſe, atque ibi parato ex iis locis
 commeatu, de quibus eum victi ſumere
 permittunt; audiendum, quam ad rem ve-
 ſtra indigeat aliquis opera: itaque deligen-
 dum, quod vobis factovidebitur optimum.
 Cui veſtrum hæc ſententia placet, iſ ma-
 num tollat. Suſtulerunt omnes. Abite igitur,
 inquit, ſarciniſq; collectis, ad iter voſ-
 met parate: quumq; denuntiabitur vobis,
 ducem ſequimini. Poſt hæc dux erat Xe-
 nophon, quem milites ſequebantur: neq;
 vel Neonem, vel alios ab Ariſtarcho miſ-
 ſos audiebant; qui, vt regrederentur, ſua-
 debant. Quum ad xxx ſtadia proceſſiſ-
 ſent, Seuthes eis occurrit. Quem vbi Xe-
 nophon vidiffet, propius ad equitaret, mo-
 nuit; vt ipſi quamplurimis audientibus ea
 diceret, quæ ex re fore arbitraretur. Quum
 acceſſiſſet, Xenophon ita loquutus eſt:
 Nos eo pergimus, vbi exercitus alimenta
 eſt habiturus. Ibi & te, & huius Lacedæmo-
 nij nuntiis auditis, quod conſultiſſimum
 videbitur, eligemus. Quare ſi nos eo du-
 ces, vbi commeatus erit copia: hoſpicio nos
 ab te arbitrabimur excipi. Tum Seuthes:
 Ego vero, ait, vicos permultos eodem loco
 ſitos noui, copia rerum omnium abundan-
 tes: qui tanto diſtant a nobis ſpatio, quanto
 confecto iucunde prænſuri ſimus. Tu er-
 go, ſubiicit Xenophon, dux noſter eſto:
 Quum tempore pomeridiano ad eos ac-
 ceſſiſſent, ac duces conueniſſent, in hanc
 ſententiam Seuthes loquutus eſt: Peto a
 vobis, milites, vt mecum expeditionem
 hanc ſuſcipiatis, eoque nomine me vobis
 nummum Cyzicenum pro ſtipendio mē-
 ſtruo daturum polliceor, itidemque præ-
 toribus & cohortium præfectis ea, quæ his
 dari conſueuerunt. Præter hæc, eum, qui
 ita merebitur, præmiis ornabo. Eſculenta
 & potulenta de hoc agro perinde, vt mo-
 do, vobis ſuppeditabunt. Quæ autem ca-
 pta fuerint, vt ea mihi cedant, æquum eſſe
 arbitror: quo iis diuenditis, ſtipendium
 vobis ſuppeditem. Ac nos quidem hoſtem
 terga dantem, ac fuga dilapſum, tum per-
 ſequi, tum inueſtigare poterimus: ſi quis
 reſiſtat, eum ope veſtra noſtram in pote-

ἡμῶν

ἡξιώσαι

ἡοῖς φραπῶταις

ταῦτα

Græci ad Seuthen ſe conferunt.

Nimirum hiemē adpetiisse, neq; domum nauigare qui velint, posse: & multo minus ipsis suppetere, vt pacato amicorum in solo degant, si coēmtis cibariis viuendum sit. At in hostili agro & commorari eos, & ali posse multo securius, si Seuthen secum habeant, quam si soli sint: præsertim quum tot commoda se offerant. Iam si stipēdium præter hæc accipiant, id vero etiam in lucro ponēdum videri. Post hæc Xenophon: si quis habet, inquit, quod contra hæc adferat, dicat: sin autem, vestris hæc suffragiis confirmate. Quum aduersaretur nemo, suffragiis res comprobata, decretoq; sancita est. Statimq; Seuthæ narrat Xenophon, velle milites ipsi hoc in bello adesse. Post hæc alij quidem secundum ordines suos castra sunt metati, duces, ac præfectos cohortium in vico, qui prope aberat, ad cœnam Seuthes inuitat. Quum iam ad fores peruentum esset, vt cœnatum ingrederentur: Heraclides quidam, cui esset patria Maronea, singulos accedebat, quos habere suspicaretur, quod Seuthæ donarent. Primum adibat Parianos quosdam, qui amicitie cum Odrysarum rege Medoco in eundæ causâ venerant, actum ipsi, tum vxori eius munera quædam adferebant. Ad hos dicebat, Medocum agere in regione superiori, quæ XII dierum itinere a mari abesset: Seuthen, acceptis hisce copiis, regionis propter mare sitæ imperium habiturum. Quum igitur futurus sit, ait, vicinus vester: plurimum & ad lædēdum, & ad commodandum vobis, virium est habiturus. Quapropter si sapitis, quidquid adtulistis, ei dabit. Melius enim collocabitur, quam si Medoco, procul hinc dissito, donetur. Atque is sane, vt ita facerent, persuasit. Deinde ad Timasionem Dardanensem accedit, quem quia cognouerat habere pocula tapetesque barbaricos, esse ait in more, vt si quando ad cœnam aliquem vocet Seuthes, inuitati munera quædam ipsi donent. Quod si potens factus fuerit, vel restituere te in patriam poterit, vel heic collocupletare. Hoc modo quolibet appellato, munera Seuthæ conciliabat. Ad Xenophontem quum peruenisset: Tu maxima, inquit, ex vrbe ortus es, ac tuum nomen apud Seuthem amplissimum est. Fortassis etiam mereberis, vt hac in regione castella cum agro consequare, quod & aliis vestrum euenit. Quamobrem ex dignitate tua fuerit, muneribus amplissimis Seuthen ornare. Atque hac in parte te moneo, quod optime tibi velim. Nam mihi quidem dubium non est, futurum, vt quanto ampliora tua, quam horum munera fuerint: tanto ab hoc præclariora consequare. Quum hæc audiret Xenophon animi angebatur.

Scitum exercitus de bellum Seutha societate.

Heraclides Maronensis munera Seuthæ imperat.

Ἀχμὴν γὰρ εἶη, καὶ οὐτε οἴκαδε ἀποπλήθην τὰ βουλομένη διωκτὸν εἶη, ἀφ' ἧμέσθαι τε ἐν Φιλίᾳ ἔχουσιν εἶη, εἰ δέοι ὠνευμένους ζῆν' ἐν τῇ πολεμίᾳ ἔχειν ἴσθαι καὶ βέβαιον ἀσφαλές εἶναι μὲν Σόθῃ, ἢ μόνους, ὅταν ἀγαθὰν ἰσοῦται. εἰ δ' ἴμισον παρὰ τὴν ἴσθαι, ἄρημα ἐδόκει εἶναι. ὅτι τῶν εἶπε Ξενοφῶν, εἴ τις ἀπιλέγῃ, λέγεται εἰ δ' μὴ, ὅτι ψήφιστε ταῦτα. ἐπεὶ δὲ ὁδοὺς ἀπέλεγον, ἐπέψισαν, καὶ ἔδοξε ταῦτα. ὁ δὲ δὲ Σόθῃ εἶπεν, ὅτι συστρατεύσοιντο αὐτῶν. μὲν τῶν οἱ μὲν ἄλλοι καὶ ταξίεις ἐσκήνησαν, στρατηγὸς δὲ καὶ λοχαγὸς ἐπὶ δειπνον Σόθῃς ἐκάλεσε, πλησίον κἀμὲν ἔχων. ἐπεὶ δὲ ὅτι θύρας ἦσαν, ὡς ἐπὶ δειπνον τῶντες, ἡὲ τις Ἡρακλείδης μῶνείτης. οὗτος παρῶν ἐν ἑκάστῳ, ἕς τις ἄετο ἔχον τὴν δουλειαν Σόθῃ, παρῶν μὲν παρὰ παλαιὰς πινυας, οἱ παρῶν Φιλίᾳ ἔχει παρὰ ἑξομῶν παρὰ Μήδοκον τὸν ὀδρυσῶν βασιλέα, καὶ δῶρα ἀρνητες αὐτῶν καὶ τῆν γυναικί, ἔλεγον ὅτι Μήδοκος ἐμὲν αὐτῶν εἶη δῶδεκα ἡμερῶν ἀπὸ θαλάττης ὁδόν, Σόθῃς δὲ ὅτι τὸν ἰσχυρῶς ἔπαιον εἶληφεν, ἀρῶν ἔσποτο ὅτι θαλάττην γείτων ἐν ὠν, ἰκανώτατος ἔσαι ὑμᾶς καὶ ἄλλοι κακῶς ποιῶν. ἡὲ ἐν σωφρονῆτε, τῶν δῶσετέ ὅ, π' ἀγρετέ καὶ ἀμφοῖν ὑμῖν ἔχεισεται, ἢ εἰ Μήδοκος ὁ παρῶν οἰκῆντι δῶτε. τῶντες μὲν οὕτως ἐπέφην. αὐτῶν δὲ Τιμασίῳ δὲ δαρδανῶν παρῶν, ἐπεὶ ἦκεν αὐτῶν εἶναι καὶ ἐκπώματα καὶ τὰ παιδάς βαρβαρικός, ἔλεγον ὅτι νομίζοιτο, ὅποτε ἐπὶ δειπνον καλέσασθαι Σόθῃς, δαρδανῶν αὐτῶν τῶν κληθέντων. ἐπὶ δὲ αὐτῶν μέγας ἐνθάδε γῆνται, ἰσχυρὸς ἔσαι καὶ οἴκαδε κατὰ γῆν, καὶ ἐνθάδε πλούσιον ποιῆσαι. τοιαῦτα παρῶν ἑκάστῳ παρῶν. παρῶν ἑλθὼν δὲ καὶ Ξενοφῶντι ἔλεγε. σὺ καὶ πόλεως μέγιστος εἶ, καὶ τῶν Σόθῃ δὲ ὄνομα μέγιστον ἐστὶ καὶ ἐν τῇδε τῇ γῶν ἰσχυρὸς ἀξιώσης καὶ πείχῃ λαμβανῶν, ὡς καὶ ἄλλοι τῶν ὑμετέρων ἔλαβον, καὶ τῶν ἄλλων. ἄξιον οὖν σοὶ καὶ μεγαλοπρεπέστατα τιμῆσαι Σόθῃν. ὁ δὲ εἶπε. εἰ δέ σοι ὠν παρῶν. ὁ οἶδα γὰρ, ὅτι ὅσα αὐτῶν μείζω τῶν δωρήσῃ, ἰσχυρῶς μείζω ὑπὸ τῶν ἀγαθὰ πείσῃ. ἀκέρων ταῦτα ὁ Ξενοφῶν ἠπόρῃ.

Σόθῃς

παρῶν

χίρας

οὐ γὰρ

οὐ γὰρ ἀγεβέβηκε ἔχων ἄκ παρίου, εἰ μὴ παῖ-
 δα, καὶ ὅσον ἐφόδον. ἔπει δὲ εἰσῆλθον ἅπτε δὲ δει-
 πνον, τὴν τε θρακῶν οἱ κρέασι τὴν τότε παρῶ-
 των, καὶ οἱ φρατῆροι, καὶ οἱ λοχαγοὶ τῶν ἑλλήνων,
 καὶ εἴ τις παρεσβεία παρῶν ἀπὸ πόλεως, δὲ δει-
 πνον μὲν ἰὺ καὶ θημιόμοις κύκλω. ἔπειτα δὲ ἴ-
 ποδες εἰς λυέθησαν πᾶσιν. ἔπειτα δὲ ὅσον εἴχουσι
 κρέων μεσοὶ νεμεμημιόμων, καὶ δῆτοι ζυμίται
 μεγάλοι πωρσπεφρονημιόμοι ἦσαν πωρσ τοῖς
 κρέασιν. μάλιστ' αἱ βράπεζαι καὶ τὸς ξένους
 αἰεὶ ἐτίθεντο. νόμος γὰρ ἰὺ καὶ πωρσ τὴν ἐπίδ
 Σόθης, ἀνελάμβρος τὸς πωρσ κρέων ἀνὸ
 δῆτος, διέκλα καὶ μικρὸν, καὶ διερίπτε οἷς αὐ-
 τῶν ἐδόκε, καὶ τὰ κρέα ὠσαύτως, ὅσον μόνον
 γύστα καὶ αὐτῶν καὶ ἀλιπῶν. καὶ οἱ δῆτοι δὲ καὶ
 ταῦτα ἐποίησαν, καθ' ἑσ' αἱ βράπεζαι ἐκέντο. θρ-
 κας δὲ πρὸς τὸν ἄριστος ὄνομα, φαγῶν δὲ θῆνος, δὲ μὲν
 ἀγαρρίπτεν εἰς χαίρην, λαβῶν δὲ εἰς τὴν χεῖρα
 ὅσον τριχόινικον δῆτον, καὶ κρέα θημιόμοις ἅπτε
 τὰ γνάτα, ἐδείπνε. κέρματα δὲ οἷς πωρσ ἐφέ-
 ρον, καὶ πᾶντες ἐδέχοντο. ὁ δὲ τὸν ἄριστος, ἔπει
 παρ' αὐτὸν φέρων δὲ κέρας ὁ οἰνοχόος ἰὺ, εἶπεν,
 ἰδὼν τὸν Ξενοφῶνα ἔκετι δὲ πρῶτον. ἄκείνῳ, ἔ-
 φη, δός. γορσ καὶ γὰρ ἦδ' ἡ, ἐγὼ δὲ ἔγω. ἀκισσας
 ὁ Σόθης τὸν φωνίω, ἠρώτα τὸν οἰνοχόον, τί λέ-
 γεις; ὁ δὲ οἰνοχόος εἶπεν. ἑλλήνιστον γὰρ ἠπίστατο.
 εἰ ταῦτα μὲν ἦδ' ἡ γέλωσ ἐγίγνωτο. ἔπει δὲ πωρσ
 γορσ ὁ πότης, εἰσῆλθεν αὐτῷ θρακῶν, ἵππων ἔχων
 λαβῶν καὶ λαβῶν κέρσας μεσόν, εἶπε πωρσ
 πίνω σοι, ὦ Σόθης, καὶ τὸν ἵππον τῶτον δωρῶ-
 μη, ἐφ' οὗ καὶ δικάων ὄν αὐτῷ ἐθέλης, αἰρήσας, δ
 καὶ ἀποχωρῶν ἔμὴ δείσης τὸν πολέμιον. ἄλλος
 παῖδα τὰ γαλῶν ἔταως ἐδωρήσατο πωρσ πίνων,
 καὶ δῆτος ἰμάτια τῆ γυναικί. καὶ Τιμασίῳ πωρσ
 πίνων ἐδωρήσατο φιδῆν ἀργυρῶν, καὶ τὰ πίδα
 ἀξίαν δέκα μναῶν. τὸν γίνσιπος δὲ πρὸς ἀδελφῶν
 αἰσῆτας εἶπεν, ὅτι δὲ χαῖος εἴη νόμος κάλλιστος,
 τὸς μὲν ἔχουσι δίδοναι τῶν βασιλέων ἡμῶν ἐνε-
 κα. τοῖς δὲ μὴ ἔχουσι δίδοναι τὴν βασιλέα. ἵνα
 καὶ γὰρ, ἔφη, σοὶ ἔγω δωρῶ καὶ ἡμῶν. ὁ δὲ Ξε-
 νοφῶν ἠπορῆτο τὸ, τί ποιήσοι, καὶ γὰρ ἐτύχε μιν, E
 ὡς ἡμῶν, ἐν τῶν πλησιαιτάτων δὲ φρω
 [Σόθης * καὶ θημιόμοις. ὁ δὲ Ἡρακλείδης ἐκέ-
 λδυσεν αὐτῶν δὲ κέρσας ὀρέξαι τὸν οἰνοχόον. ὁ δὲ
 Ξενοφῶν (ἦδ' ἡ γὰρ τὸ ὑποπεπωκὸς ἐτύχε μιν)
 Ηρακλίδης, ὡς Xenophonti cornu porrigeret. Et Xenophon, qui paullo largius bibisset,

A Nec enim idtemporis, quum Pario trahi-
 ceret, quidquam habebat, praeter vnicum
 puerum; & pecuniae, quantum ad viaticum
 satis esset. Vbi iam coenatum ingressi fuit-
 sent partim praestantissima dignitate Thra-
 ces, qui tum aderant, partim Graecorum
 duces, & praefecti cohortium, cum legatis,
 si qui ab urbibus aderant, in orbem omnes
 confedere. Deinde tripodes vniuersis ad-
 lati, qui plus minus xx numero erant, car-
 nibus diuisis pleni, cum fermentatis pani-
 bus, eisq; praegrantibus, qui carnibus adfi-
 xi erant. Inprimis hoc obseruatum, vt fer-
 B cula semper iuxta hospites ponerentur,
 quod quidem ita erat in more. Factitabat
 hoc adeo primus Seuthes ipse. Panes enim
 iuxta se sitos sumebat, minutimq; frange-
 bat, ac disiciebat hinc inde ad eos, quos
 visum esset. Idem de carnibus fiebat, de
 quibus modo tantum sibi retinebat, quan-
 tum ad gustandum satis esset. Imitabantur
 hoc & alij, iuxta quos fercula sita essent.
 Aderat Arcas quidam, cui nomen Aristus,
 vorax admodum. Is omisso disicie di ritu,
 arreptoq; pane trium * choenicum, carnes
 C etiam genibus imponebat, & coenabat. Cir-
 cumferbantur & cornua vino plena, quae
 omnes sumebat. Verum vbi pincerna cum
 cornu ad Aristum accessisset, atq; ille Xe-
 nophontem non amplius coenare videret:
 Huic, ait, porrige. Nam illi otium est, at
 necdum mihi. Eam vocem quum Seuthes
 audisset, de pocillatore quarebat, quid il-
 le dixisset. Is quum rem narrasset, quod
 Graecae linguae non ignarus esset, in risum
 omnes soluuntur. Procedente autem pota-
 tione, Thrax quidam ingressus, cui equus
 erat albus, arrepto cornu pleno: Propino,
 inquit, tibi Seuthe, & equum hunc dono
 do: quo vectus, quemcumque voles per-
 sequendo capies, & retrocedens non est
 quod hostem metuas. Postea quidam alius
 puerum adductum eodem ritu Seuthe do-
 nabat, & alius vestimenta in usum vxoris.
 Timasio quum ei propinaret, argenteam
 phialam cum tapete, qui x minarum pre-
 tium habebat, dono dabat. Et Atheniensis
 quidam Gnesippus quum surrexisset, prif-
 cum esse morem aiebat, eumque pucher-
 rimū; vt ij, quibus sint opes, honoris causa
 regi aliquid dono dent: inopes autem a re-
 gibus munerentur. Ita fiet, vt & ipse tibi
 quod donem habeam, & quo te ornem,
 Dubitabat apud se Xenophon, quid face-
 ret. Nam vt vir honoratus, in sella Seuthae
 proxima sedebat. Iam pincernae mandarant

* Att. 2. 2. 9. 4.
 p. 76, 16. citat
 Xen. in 2. 2. 14.
 2. 2. 13.

* Graecae ad Alitza Athenae.
 2. 2. 2. 4. 7. 8. 9. 20.
 Sic vero de loco probat
 ex aucto. dicitur in loco esse
 ritate Pol. 1. 1. 1. 2. 3. 4. 5.
 lucu. qui Thraciae 3. 2. 5.
 ait, veteres
 etiam ci-
 baria me-
 sis impu-
 ta sepi-
 tas adu-
 lusse. Lib.
 6. cap. 12.

* Xen. in 2. 2. 14.
 ment. tani-
 tum, qua-
 tum uno
 die iatu est
 homini, ut
 patet ex 3.
 2. 7. lib.
 Herod.

ὁ ἵππος κρεῶν

ἀριστας

ἀριστας

ἰσοπα-
ρῶν

Γησιπ-
πος

ἡ

ἰσοπι-
πικῶς

confidenter surgens, accepto cornu: Ego vero, inquit, meipsum tibi dono, mi Seuthe, cum his focis meis, ut nobis utare tamquam fidis amicis. Neque horum quemquam inuitum tibi trado, sed omnes eo animo, ut vel meipsum in amicitia superare cupiant. Nunc quidem certe adsunt heic tibi, ac tantum abest, ut aliquid abs te preterea petant: ut etiam expetant tua causa labores perpeti, ac pericula subire. Horum tu opera, Diis propitiis, partim amplum regnum, idque patrium recuperabis, partim alia consequere. Preterea magnam equorum, virorum, elegantium feminarum copiam, tuam in potestatem rediges: neque necesse erit hoc rapiendo effici, sed ipsimet cum muneribus aderunt. Tum surgens Seuthes una cum Xenophonte bibebat, & illi, qui proximus ab ipso erat, partem porrigebat. Post haec Cerafuntæi sunt ingressi, qui tibiis ac tubis, de crudo bouis corio factis, classicum canunt, & ad numeros tamquam in magade clangunt. Heic Seuthes ipse surgens, bellicum quiddam vociferabatur, & quasi telum vitaret, agiler admodum exsiliabat. Ingressi sunt & ioculatores. Denique sub occasum solis Greci surgunt, ac tempus aiunt esse constituendi excubias dandique tesseram. Hortabantur etiam Seuthen, ut suis denuntiaret: ne quis Thracum noctu Graecorum castra ingrederetur. * Nam Thraces, aiebant, & hostes habemus, & amicos. Posteaquam egrederentur, etiam Seuthes una cum ipsis surgebat, neque vlla signa ebrietatis praese ferebat. Quum exiisset, vocatis ad se ducibus: Nec dum, inquit, hostibus nostris quidquam de societate inter nos inita constat. Quare si eos adoriemur prius, quam sibi, ne capiantur, cauerint, vel ad propulsandos nos instruxerint: maximam & hominum, & opum copiam facile consequemur. Eam sententiam duces comprobare, atque hortari, ut in hostem duceret. Tum ille: Vbi vos, inquit, ad iter accinxeritis, expectate. Nam ego quum opportunum fuerit, ad vos veniam: ceterisque ac vobis mecum sumtis, ipse dux itineris ero, Diis bene iuuantibus. Et Xenophon: Dispice, inquit, si quidem iter noctu faciendum erit, an magis expediat, Graecum nos morem sequi, quam vestrum. Nam diurnis in itineribus, pro loco ratione, vel armatura grauis, vel equitatus ante ire copias solet: noctu vero, Graecorum instituto, pars exercitus tardif-

Lego συ-
καπιδύ-
σπετο.
Hades
At 211
4. p. 7636

Consulte
annotat.
nostras.

ἀνέστη θάρρα λέως δὲ ξάμενος ὁ κέρας, καὶ εἶ-
πεν ἐγὼ δέ σοι, ὦ Σάθη, δίδωμι ἐμαυτὸν,
καὶ τὰς ἐμοὺς τὰς ἐπαύρας, φίλους εἶ) πι-
σοὺς· καὶ ἑσθὲνα ἀκόντια, ἀλλὰ πῦρ (καὶ μάλ-
λον ἐμοὶ σὺ βουλομένης φίλους εἶ). καὶ νῦν
πάρησιν ἑσθὲν σε πωροσπιτωῦτες, ἀλλὰ καὶ
πωροσέμενοι καὶ πονήν ἕωρ' σου καὶ πωροσκι-
διωδύην μὲν ὦν, ἀν' οἱ θεοὶ γέλωσι, πολλὰ
χώραν τὴν μὲν ἀπολήψῃ, παρ' ὧν οὐσαν, τὴν
δὲ κτήσῃ πολλοὺς δὲ ἵππους, πολλοὺς δὲ ἀν-
δρας καὶ ἰγνυῶνας καὶ λαὸς κτήσῃ, οὐδ' ἐλπί-
ζεσθαι δεήσει, ἀλλ' αὐτοὶ φέροντες παρέσ-
ται πρὸς σε δῶρα. ἀναστὰς ὁ Σάθης σιωπῶν
εἶπε, καὶ ἰσχυρὰ ἐπέειπε τὰ μετ' αὐτῶν ὁ
κέρας. μὲν ταῦτα εἰσηλθὼν κεραισσωτῶν, οἱ
σημῆνοισιν αὐτοῖς τε καὶ σάλπιγγιν ὠμοβοί-
νας, ῥυθμοῖς τε καὶ οἷμα γὰρ σαλπικίζοντες·
καὶ αὐτὸς Σάθης ἀναστὰς ἀνέκραγε τε πολε-
μικῶν, καὶ ἔξελατο, ὡς πρὸ βέλος φυλακίόμε-
νος, μάλα ἐλαφρῶς. εἰσηέσαν δὲ καὶ γελωτο-
ποιοί. ὡς δ' ἦν ἡλιος ὅτι δυσμῶν, ἀνέστησαν οἱ
Ἕλληες, καὶ εἶπον ὅτι ὦρα εἴη νυκτοφύλακας
καθίσταται, καὶ σιῶθημα πρὸ ἀδιδόνα. καὶ
Σάθης ἐκέλευον πρὸ ἀγέιλαι, ὅπως εἰς
τὰ Ἕλληικὰ στρατόπεδα μηδεὶς τῶν θρα-
κῶν εἰσέλθῃ νυκτὸς. οἱ τε γὰρ πολέμοιοι θρα-
κῆς ἦμῖν, καὶ ὑμῶν οἱ φίλοι. ὡς δ' ἔξεσεν,
σιωπῶν ὁ Σάθης, ἑσθὲν τι μεθύοντι εἰ-
κῶς. ἔξελθὼν δ' εἶπεν, αὐτοῖς τὰς στρατηγίας
ἀποκαλέσας ὡς ἄνδρες, οἱ πολέμοιοι ἡμῶν ὅσα
δύσασι πῶ τὴν ὑμετέραν συμμαχίαν. ἡ δ' οὖν
ἔλθωμεν ἐπ' αὐτοῖς, ὡς φυλάξασθαι ὡς
μὴ ληφθῶμεν, ἢ πρὸ ἀσκαθῶσασθαι ὡς ἀ-
μύνασθαι, μάλα ἀν' ἀβουμῶν χηρῶσθαι
καὶ ἀν' ἀσπῶν. σιωπῶν οἱ στρα-
τηγῆς, καὶ ἠγῶσθαι ἐκέλευον. ὁ δ' εἶπε πα-
ροσκαθῶσασθαι ἀναμνηεῖτε, ἐγὼ δ', ἰσ-
πότῃ κερὰς εἶη, ἢ ἔω παρ' ὑμᾶς· καὶ τὰς
πελτασῶν, καὶ ὑμᾶς ἀναλαβῶν, ἠγήσομαι
σὺν τοῖς θεοῖς. καὶ ὁ Ξενοφῶν εἶπε σκέψαι
βίβω, εἴ πῶ νυκτὸς πορροσόμεθα, εἰ ὁ Ἕλλη-
νικὸς νόμος κάλλιον ἔσθαι. μὲν ἡμέραν μὲν γὰρ
ἐν ταῖς πορείαις ἠγῶσθαι τὰ στρατῶματος,
ὅποιον αἰεὶ πρὸς τὴν χώραν συμφέρῃ, εἰ
τε ὀπλιτικῶν, εἰ τε ἵππικῶν. νύκτωρ δὲ νό-
μος τοῖς Ἕλλησιν ὅστιν, ἠγῶσθαι ὁ βραδύ-
τατον.

μαλλον
ἐπ' ἐμοδ

γυμνασας
κατασθησ
εἰς ἄλλο.

συκαπι-
σκαθῶν
εἰς ἄλλο.

πῶ
εἰς ἄλλο.

εἰς ἄλλο.

εἰς ἄλλο.

εἰς ἄλλο.

εἰς ἄλλο.

εἰς ἄλλο.

εἰς ἄλλο.

εἰς ἄλλο.

εἰς ἄλλο.

εἰς ἄλλο.

εἰς ἄλλο.

εἰς ἄλλο.

εἰς ἄλλο.

πατον. οὕτω γὰρ ἦκιστα διασπᾶται τὰ στρα-
 τήματα, καὶ ἦκιστα λαθροῖσιν ἀποδιδρά-
 σκοντες ἀλλήλοις, οἱ δὲ διασπαθέντες πολ-
 λάκις καὶ ἀεὶ ἐπιποιοῦσιν ἀλλήλοις, καὶ ἀγνο-
 οῦντες κακῶς ποιοῦσι καὶ πάροισιν. εἶπεν οὖν
 Σέυθης ὀρθῶς τε λέγετε, καὶ τὰ νόμω τῶν
 ὑμετέρῳ πείσομαι, καὶ ὑμῖν μὴ ἡγεμόνας δώ-
 σω τῶν ἀρεσβυτάτων τῶν ἐμῶν στρατῶν τῆς
 χώρας, αὐτὸς δὲ ἐφέρομαι τελευτᾶν, τῶν
 ἵππων ἔχων. **Ταχὺ γὰρ ὡρῶτος, αἰ δὲν, παρ-
 εἰλωμένοι** σομαι. οὐδὲν δὲ εἶπον ἅπαντες οἱ καὶ τὸ
 σὺν ἡμέραν. ταῦτ' εἰπόντες, ἀνεπαύοντο. οὐ-
 κα δὲ οὐκ ἀμφὶ μέσας νύκτας, παρὶν Σέυθης
 ἔχων [τῶν * ἵππων] πελταστῶν, καὶ
 τῶν πελταστῶν οὐκ ἔπειτα ὅπλοις, καὶ ἐπειτα
 δὴ τῶν ἡγεμόνων, οἱ μὲν ὅπλα ἤρουντο.
 οἱ δὲ πελτασταὶ εἶποντο, οἱ δὲ ἵπποι ὡπλοδο-
 φυλάκων. ἐπεὶ δὲ ἡμέρα οὐκ ἔτι Σέυθης παρή-
 λαυνεῖ εἰς τὸ ὄρος, καὶ ἐπὶ ἡμέρας τὴν ἑλλει-
 κὴν νόμον. πολλάκις γὰρ ἔφη νύκτωρ αὐτὸς
 καὶ οὐκ ὀλίγους πορθομένους ἀποσπασθῆναι
 οὐκ ὀλίγους ἀπὸ τῶν πελταστῶν. οὐδὲ, ὡς-
 περ δὲ, ἀφροῖσι πύρροντα ἀμα τῆς ἡμέρας φαι-
 νόμεθα. ἀλλ' ὑμεῖς μὲν ἀεὶ μελέτεσθε αὐτῶν, καὶ
 ἀναπαύεσθε· ἐγὼ δὲ σκεψάμενός τι ἔξω.
 ταῦτ' εἰπὼν ἦλθε εἰς τὸ ὄρος, ὁδὸν ἵνα λα-
 βῶν. ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο εἰς χώραν πολλὴν, ἐσκέ-
 ψατο εἰ τῆς ὁδοῦ εἰς τὴν ἡμέραν ἀφροῖσι ἢ πορο-
 γυμνασῶν, ἢ ἐναντία. ἐπεὶ δὲ ἀπελθὼν εἰσε-
 πλῆν ὁδὸν, ἦκεν ἄλλοτε, καὶ ἔλεγε· καλῶς,
 ὦ ἄνδρες, ἔσται, εἰὰ θεὸς θέλη. τῶν γὰρ ἀφ-
 ροῖσι λήσομεν ὅτι πεσόντες. ἀλλ' ἐγὼ μὲν
 ἡγήσομαι τοῖς ἵπποις, ὅπως, αἰ τὶ αἰδωμένω,
 μὴ διαφυγῶν σημήνη τοῖς πολεμίοις· ὑ-
 μεῖς δὲ ἔπειθε, καὶ λειφθήτε, τῶν ἵππων τῶν
 ἵππων ἔπειθε. ὑποβάντες δὲ τὰ ὄρη ἠξομένη
 εἰς τὰς κόμας, πολλὰς τε καὶ ὀδαιμόνας.
 οὐκ ἔτι δὲ οὐκ ἔτι ἡμέρας, ἦδη τε οὐκ ἔτι τοῖς
 ἀφροῖσι, καὶ κατὰ τὰς κόμας, ἦκεν ἐλαύν-
 νων ὡρῶν τῶν ὀπλίτων, καὶ ἔλεγε· ἀφίσω ἦδη
 κατατεῖν τῶν μὲν ἵππων εἰς τὸ πεδῖον, τῶν δὲ
 πελταστῶν ὅτι τὰς κόμας. ἀλλ' ἔπειθε, ὡς αἰ
 διώκοις τάχιστα, ὅπως, αἰ τὶς ὑφίστηται, δὴ ἔξ-
 ατε. ἀκρύσας ταῦτα ὁ Ξενοφῶν, κατέβη ἀπὸ
 τοῦ ἵππου. καὶ ὅς ἦρετο· τί καταβαίμεν, ἐπεὶ
 ἀπεύδην δὲ; οἶδα, ἔφη, ὅτι οὐκ ἐμὲ μόνον δέη·

A sima praecedit. Nam hoc pacto copia mi-
 nime a se inuicem diuelluntur, minime-
 que fieri potest, vt clam aliis a se discedant;
 Quod si copia dissipentur, fit nonnum-
 quam, vt se mutuo adoriantur, ac per igno-
 rationem & errorem ipsimet se laedant, ac
 laedantur. Recte monetis, ait Seuthes, ad-
 eoque vestro huic instituto parebo. Nam
 vobis eos duces dabo, qui inter natu gran-
 des huius regionis peritissimi sint: ipse a
 tergo subsequar cum equitatu, ac si res
 poterat, celeriter in frontem me conferam.
 Tesseram dabant Athenienses ob cognationem.
 His dictis quieuerunt. Nocte media
 Seuthes aderat cum equitibus loricatoris, &
 cum cetratis, instructis: quumque duces
 itineris dedisset, grauis armatura praeces-
 sit, subsequens peltatis, & equitatu
 tergum agminis elaudente. Quum illuxis-
 set, Seuthes suos in frontem promouit, col-
 laudato Graecorum hoc instituto. Aiebat
 enim, saepe numero sibi ipsi accidisse, vt
 quum vel exiguis cum copiis iter faceret,
 pedites ab equitatu diuellerentur. Nunc
 vt fieri debebat, orto die vniuersi eodem
 loco conspiciuntur. Enimvero vos heic re-
 quiescite, ac nos exspectate, donec ego
 rebus nonnullis exploratis rediero. His di-
 ctis, quum viam quamdam reperisset, per
 montem cum equitatu perguit: inuentaque
 magna niue, media in via, num quae homi-
 num vel antecedentium, vel contraria ve-
 stigia cernere posset, considerabat. Quum
 viam non tritam esse videret, celeriter re-
 uertitur, & Praclare, inquit, res nobis suc-
 cedet, milites, Diis bene iuuantibus. Sic
 enim hostes adoriemur, vt illi nos adueta-
 re nequaquam sentiant. Equidem cum e-
 quitatu praecedam, vt ne quis a nobis con-
 spectus elabatur, aduertumque nostrum ho-
 stibus denuntiet. Vos vero sequimini, ac si
 a tergo maueritis, vestigiis equorum inhae-
 rete. Vbi montes hos superauerimus, ad vi-
 cos multos, eosque peropulentos peruenie-
 mus. Quum meridies adpetisset, iam in
 vertices euaserat; & in vicos despiciens,
 perguit ad grauis armaturae pedites. Dimit-
 tam, inquit, modo equites, vt in planiciem
 decurrant; & cetratos, vt in vicos se confe-
 rant. Quare quam potestis celerrime sub-
 sequimini, vt si quis se nobis opposuerit, o-
 pem nobis feratis. Haec verba quum Xeno-
 phon audiisset, de equo descendit. Querente
 Seuthe: Quamobrem quae ex equo de-
 scendis, quum festinatione sit opus? Equidem,
 ait, scio non mea solius opus esse praesentia:

& hi grauis armaturæ pedites celerius current ac lubentius, si & ipse pedes agmen duxero. Post hæc adiungebat ei se Timasio quoque cum Græcis equitibus plus minus XL. Xenophon milites xxx annos natos, qui expediti essent, ex cohortibus ad se iubet accedere. Cum his ipse raptim pergebat, Cleanore Græcos ceteros ducente. Posteaquam in vicos peruenissent. Seuthes cū equitibus L aduectus: Accidit, inquit, ita uti tu dicebas, Xenophon. cepimus hos homines. Verū equi mihi dilapsi sunt, aliis alibi hostem persequentibus. Quare metuo, ne hostes alicubi globo facti, male nostros multent. Nihilominus in his etiam vicis manere quosdam nostrum necesse est. Sunt enim illi hominibus referti. Tum Xenophon: Ego vero: inquit, cum his, quos mecum habeo, vertices occupabo: tu Cleanori manda, ut per campum phalangem propter vicos extendat. Id quum fecissent, plus minus c 10 mācipia collecta sunt, boues autem 110, pecoris reliqui c c 100. Ac tum quidem ibi pernoctarunt. Postridie Seuthes vicis profus exultis, ac ne vna quidem domo relicta, quod vellet aliis etiam metum incutere, cuiusmodi mala perpessuri essent, nisi parerent ipsius imperio, discessit: ac prædam quidem abigi iussit, ut illam Perinthi Heraclides venderet, deque ea militi stipendium conficeret: ipse cum Græcis in Thynorum planicie castra habebat. Illi vera sedibus suis relictis, in montes se fuga recipiebant. Iacebat nix ingens, & tantum frigus erat: ut etiam aqua ad cenam adlata, & vinum ipsum in vasis congelasceret. Nonnulli Græcorum nares & aures, adustas [a frigore] amittebant: per spectumque fuit id temporis, quam obrem vulpinas pelles circum capita Thraces, & circum aures gestent: itemque tunicis non modo pectora, sed ipsa etiam femora muniant: laxa denique sagula, & ad pedes usque demissa, in equis induant, non chlamydas. Seuthes dimissis ex iis, qui capti fuerant, nonnullis in montes: denuntiari iussit, ne descenderent, † ac secum pacis fœdera facerent; ipsorum etiam se villas incensurum vna cum frumento, ut fame omnes perire necesse esset. Tum vero & mulieres, & pueri, & senes descenderunt. Iuniores in vicis sub monte sitis castra locant. Id vbi Seuthes animaduertisset,

Græci nares ex aures propter vim frigus amittunt.

† Lectio margini.

Α οί δ' ὀπλίται γὰρ πονδραμοῦνται καὶ ἤδρον, ἀν καὶ ἐγὼ πεζὸς ἠγάμην. μὲν τὰυτὰ ἄρχετο καὶ Τιμασίων μετ' αὐτὸν, ἔχων ἰππέας ὡς τετραεκάκιστα τῶν ἑλλήνων. Ξενοφῶν δὲ παρηγγύησε τὸς εἰς τετρακίστα ἔτη παρῆναι ἀπὸ τῶν τριχάζων βύζωνος. καὶ αὐτὸς μὲν ἐβόραζε, τὸς ἔχων Κλεαίωρον ἠγέτο τῶν δὴ τῶν ἑλλήνων. ἐπεὶ δὲ ἐν ταῖς κώμας ἦσαν, Σάθης ἔχων ὅσον πεντήκοντα ἰππέας, † παρελάσας εἶπε: τὰ δὲ δὴ, ὦ Ξενοφῶν, ἀσὺ ἔλεγεσ. ἔρχονται οἱ ἀνδρες ποῖ. ἀλλὰ γὰρ οἱ ἰππεῖς ἐρημοὶ οἰχονται μοι, ἄλλος † ἀλλαχῆ διώκειν καὶ δεδουκα, μὴ συσάντες ἀνδρες πᾶς κακὸν πέρρασανται οἱ πολέμοι. δὲ δὲ καὶ ἐν τῇ κώμας καταμύθην ἴνας ἠμῶν. μεσαὶ γὰρ εἰσὶν αἰθρώπων. ἀλλ' ἐγὼ μὲν, ἔφη, ὦ Ξενοφῶν, σὺ οἷς ἔχω, τὰ ἄκρα καταλήσομαι. σὺ δὲ Κλεαίωρον κέλευε διὰ τῶν πεδίων πᾶρα τῆσιν ἑτάλαια πᾶρα τὰς κώμας. ἐπεὶ δὲ τὰυτὰ ἐποίησαν, † συνηλίδθησαν ἀνδράποδα μὲν ὡς ἑκατὸν, βόες δὲ διγῆλιοι, καὶ ἄλλα πᾶρα τὰς κώμας. καὶ τότε μὲν αὐτὸν ἠλίδθησαν. τῆ δὲ ὑπερῆρα κατὰ καύσας ὁ Σάθης τὰς κώμας πᾶρα τῶν, καὶ ὁ δὲ μίαι οἰκίαν λιπὼν, ὅπως φόβον εἰδείη καὶ τοῖς ἄλλοις, οἷα πείσονται, ἀν μὴ πείθονται, ἀπήλθον πάλιν. καὶ τὴν μὲν λείαν ἀπέπεμψε διὰ τῆσιν ἑτάλαια Ἡρακλείδῃ εἰς Περινθον, ὅπως μαθὸς γήνηται τοῖς στρατιώταις· αὐτὸς δὲ, καὶ οἱ ἑλλήνες ἐστρατοπεδύσαντο εἰς τὸ θυνῶν πεδίον. οἱ δὲ ἐκλιπόντες, ἐβόραζον εἰς τὰ ὄρη. ἡ δὲ χιὼν πολλή, καὶ ψυχρὸς οὕτως, ὡς τὸ ὕδωρ, ὃ ἐφέροντο ὅτι δειπνον, ἐπήγματο, καὶ ὁ οἶνος ἐν τοῖς ἀγγείοις, καὶ τῶν ἑλλήνων πολλῶν καὶ ῥίνας † ἀπεκρίνοντο καὶ ὕδα. καὶ τότε δὴ ἡλὸν ἐγένετο, οὗ ἕνεκα οἱ ἄνδρες τὰς ἀλωπεκίδας ἐπέταψαν κεφαλῆς φοροῦσι καὶ τοῖς ὤσι, καὶ ἔσαν χιτωνῶν οὐ μόνον πᾶσι τοῖς ἔρνοις, ἀλλὰ καὶ πᾶσι τοῖς μηροῖς, καὶ ζῆρας μέγλη ποδῶν ὅτι τῶν ἰππων ἔχουσι, ἀλλ' ἔχλαμύδας. ἀφίεις δὲ τῶν ἀχμαλώτων ὁ Σάθης εἰς τὰ ὄρη, ἔλεγε· ὅτι, εἰ μὴ † καταβήσονται οἰκήσοντες καὶ πείσον, ὅτι κατακρύψῃ καὶ τῶν τὰς κώμας, καὶ τὸ σῆτον, καὶ ἀπολοῦνται τῶν λιμῶν. * ἔκ τῶν κωμάτων καὶ γυναικες, καὶ παῖδες, καὶ οἱ ἀρσένους. οἱ δὲ νεώτεροι ἐν τῇ ἑσπέρῃ κώμας ἠλίδοντο. καὶ ὁ Σάθης καταμαθὼν, ἐκέ-

λοχῶν

απειλάσας

ἀλλο

συνηλίδθησαν

ἀπαι

ἀπαι

ἀπαι

ἔσαν

καταβήσονται καὶ

ἀπείσου

* ἔκ τῶν

ἐκέ-

ἐκέλευσε τὸν Ξενοφῶντα τὸν ὄπλιτῶν τὸν νέω-
 τάτης λαβόντα τὸν σιωπέου καὶ αἰασάντες τὸν
 νυκτὸς, ἀμα τῆς ἡμέρας παρήσαν ὅτι τῆς κώ-
 μης καὶ οἱ μὲν πληστοὶ ὄξεφον, (πλησίον
 γὰρ αὐτῶν ὄρεος) ὄρεος δὲ τὸ κατέλαβον, κατηκόν-
 πειν τὸ ἀπὸ τῆς ὀσθίου. Ἐπιθένης δὲ αὐτῆς
 ὀλυθίος παιδεραστής, ὃς ἰδὼν καλὸν παῖδα
 ἠβάσκοντα ὄρετι, πέλιτῶν ἔχοντα, μέλλοντα ἀ-
 ποδησῆναι, ὡς δὲ δρᾶσθαι Ξενοφῶντα ἰκέτευ-
 σε βοηθῆσαι παιδί καλῶ. καὶ ὃς ὡς ἔλθων
 τὰ Σδύθη δέεται, μὴ ἀποκτείναι τὸν παῖδα, καὶ
 τὸν Ἐπιθένοιο διηγῆται τὸ ἔργον, καὶ ὅτι λό-
 γον ποτὲ σιωπέου ἔλατο, σκοπῶν ὁσδὲν ἄλλο, τὸ
 εἶπες εἶεν καλοὶ, καὶ μὲν τῶν αὐτῶν ἀ-
 γαθός. ὁ δὲ Σδύθη ἤρετο, ἢ καὶ ἔτελοις αὐτῶ
 Ἐπιθένης ἔσθ' ἔτι ἀποθανεῖν; ὁ δὲ ἔπα-
 νατεῖνας τὸν βαχίλον· παῖε, εἶπεν, εἰ κελεύῃς
 ὁ παῖς, καὶ μέλλῃς ἔργον εἰδέναί. ἐπήρετο ὁ
 Σδύθη τὸν παῖδα, εἰ πάσθεν αὐτὸν ἀπὸ ἐ-
 κείνου. ὄρε εἶα ὁ παῖς, ἀλλ' ἰκέτῃ με μηδὲ ἔ-
 τερον κατακτείνῃ. εἰ αὐτὸν δὲ ὁ Ἐπιθένης πε-
 ειλῶν τὸν παῖδα εἶπεν, ὦρε σοὶ ὡς Σδύθη
 ὡς τὸν μοι διαμάχεσθαι. οὐ γὰρ μεθί-
 σω τὸν παῖδα. ὁ δὲ Σδύθη γελῶν, ταῦτα μὲν
 εἶα ἔδοξε δὲ αὐτῶν αὐτῶν αὐλιαθῶν, ἵνα τὸν
 ἐκ τῶν τῶν καμῶν οἱ ὅτι τὸ ὄρεος βέβαιον
 καὶ αὐτὸς ἐν τῶν πεδίων ἔσκαλαβας ἔσκη-
 νη. Ξενοφῶν δὲ ἔχων τὸν ὄρεος ἐπὶ λέκτρους ἐν τῇ ὑπὸ
 ὄρεος ἀνωτάτω κώμῃ, καὶ οἱ δὲ οἱ ἔλλωες ἐν
 τοῖς ὄρεοις τοῖς * καλουμένοις ὄρεσι πλη-
 σίον κατέσκηψαν. ἐκ τῶν ἡμερῶν ἔπολλαι
 διεβίβοντο, καὶ οἱ ἐκ τῶν ὄρεος ὄρεος καλαβαί-
 νοιες ὡς τὸ Σδύθη ὡς ὁμήρων καὶ ἀπον-
 δῶν διεσφάλλοντο. καὶ Ξενοφῶν ἔλθων ἔλεγε
 ὡς Σδύθη, ὅτι ἐν ποιεῖς τοῖς σκηνῶν, καὶ
 πλησίον εἶεν οἱ πολέμοιοι. ἦδ' ἔτι αὐτῶν αὐλί-
 ζεσθ' ἔφη ἐν τῶν ἔχουσι ἀγαθίους μάλλον, ἢ ἐν
 τοῖς φενοῖς, ὡς ἀπολέσθαι. ὁ δὲ τὰ ῥῆναι ἐκέλευε,
 καὶ ἔδ' ἔξεν ὁμήρους παρὸντας αὐτῶν. ἔδ' ἔξεν ὁ
 καὶ ὁ Ξενοφῶντος καλαβαίνοντες ἴνες τὸ * ἐκ
 τῶν ὄρεος, συμπερᾶσαι σφίσι τὰς ἀπονδῶν. ὁ
 δὲ ὡμολόγη, καὶ τὰ ῥῆναι ἐκέλευε, καὶ ἠγῆσθαι
 μηδὲν αὐτοῖς κατὰ πείσεισθαι πειθομένους
 Σδύθη. οἱ δὲ τὰ ταῦτ' ἔλεγον κατασχ-
 πῆς ἕνεκα. ταῦτα μὲν τῆς ἡμέρας ἔγρητο
 parere vellent. At illi hæc speculandi animo proponebant. Hæc illo die tum acta.

Xenophontem cum manu ex armatura
 graui delecta iuuenum maxime vegeto-
 rum sequi iussit. Itaq; noctu surgunt, & pri-
 ma luce ad vicos perueniunt. Tum ex ho-
 stibus maxima pars fuga dilabi. Etenim
 mons vicinus erat. Si qui caperentur, iacu-
 lis vniuersi a Seuthe configebantur. Erat
 Olynthius quidam puerorum amator E-
 pisthenes, qui quum elegantem puerum,
 tunc primum pubescentem, cum cetra,
 quam tenebat, conspiceret, cui Seuthes
 iamiam vitam ademurus erat: ad Xeno-
 phontem accurrit, & suppliciter ipsum o-
 rat, vt opem formoso puero ferat. Xeno-
 phon Seuthen conuenit, cumq; rogat, ne
 perimat puerum, simul Episthenis inge-
 nium ei narrat, & quod aliquando cohortem
 collegisset, nihil aliud spectans, quam
 si qui formosi essent; & cum his egregium
 se virum declarare consueuisset. Hæc Seut-
 thes Episthenem interrogat: Vellesne, mi
 Episthenes, pro hoc mori? At ille ceruice
 extensa: Ferito, inquit, si puer hic ita man-
 dat, & gratiam habiturus est. Et Seuthes
 vicissim puerum interrogat, num hunc fe-
 riri suo loco vellet. Verum is hoc fieri non
 sinebat, sed supplex orabat, vt neuter inter-
 ficeretur. Episthenes complexus puerum:
 Tempus est, Seuthes, vt de hoc mecum præ-
 lio decertes inquit. Non enim puerum di-
 mittam. Ille subridens, hæc omittebat. Vi-
 sum est autem ei, hoc loco habenda esse
 castra: ne ex his vicis ij, qui in montem cõ-
 fugerant, sese alerent. Ipse sub monte in
 planicie castra locat, Xenophon cum de-
 lectis in villa sub monte suprema, Græci
 reliqui prope ab his in agro Thracum, qui
 Montani dicuntur, habebant castra. Non
 multis diebus interiectis, Thraces de mō-
 te descendunt ad Seuthen, & cum eo de
 obsidibus, & pacis conditionibus tractant.
 Tunc Xenophon, ad Seuthen quum ac-
 cessisset, difficilibus in locis haberi castra
 monet, ac prope admodum hostes abesse.
 Lubentius illa se exterius habiturum τὰ
 aliis in locis, quam adeo angustis, in qui-
 bus periculum sit, ne ad internecionem
 cædantur. At Seuthes bono illum esse
 animo iubet, simulque monstrat obsides
 ab hostibus missos. Nonnulli etiam de-
 scendentes ex iis, qui se in monte contine-
 bant, Xenophontem obsecrabant, vt pa-
 cis condiciones ipsis impetraret. Ille fa-
 cturum se recipiebat, bonoque vt ani-
 mo essent, hortabatur. promittebat et-
 iam, nihil ipsis futurum mali, si Seuthæ
 parere vellent. At illi hæc speculandi animo proponebant. Hæc illo die tum acta.

σιωπέου

ἔλαβε, ἀφ' ἑαυτοῦ Σεύθης.

ἢ πῶς εἶεν

μηδ' ἔτι

ἐπίροις

† Lectio marginis.

πολλοὺς δὲ ἵππους, κατὰ βάντες ἰκέτευον ἀπει-
 σασθαι, καὶ πρῶτα ὠμολόγησαν ποιήσθην, καὶ τὰ
 παρὰ λαμβάνειν ἐκέλευον. ὁ δὲ Σάθης κα-
 λέσας τὸ Ξενοφάντα ἐπέδεικνυεν, ἀλέγειεν.
 καὶ οὐκ ἀνέφη ἀπεισεῖσθαι, εἰ Ξενοφάντα βούλοιο το
 ἡμῶν σασθαι αὐτοῖς τὸ ὄπλις. ὁ δὲ εἶπεν·
 ἀλλ' ἔγωγε τὸ ἰκανὸν νομίζω δίκην ἔχειν, εἰ ἔτοι-
 δοῦλοι ἔσονται αὐτῷ ἐλθόντων. συμβεβηκέν
 ἔστι τοῖς ἄλλοις, πολλοὶ δὲ ὁμήρους λαμβάνειν
 τὰς διωπατωτάτας κακῶν ποιῶν, τὰς δὲ γέ-
 ρουσι οἴχοι εἶναι. οἱ μὲν ἐν αὐτῇ πάντες ποροσα-
 μολοῖεν. ὑπερβόησεν ὁ παρὰ τὸν ὑπερβουζαν-
 τίαν θράξας, εἰς τὸ Δέλιον καλούμενον. αὐτὴ δὲ
 αὐτὸν ἐκεῖ ἀρχὴν Μησαίου, διὰ τὸ Τήρης ἔο-
 ῦσαν ἀρχαῖαν εἶναι. καὶ ὁ Ηρακλείδης ἐν αὐτῷ
 ἔχων τὸν ἡμιλίαν τὴν λείαν παρὰ τὸν Σάθης ὄσα-
 γαγῶν ζώων ἡμιονικῆς βία, (ἔγδ' αὐτὸν πλείω)
 τὰ δὲ ἄλλα βοῦκα, καλέσας Ξενοφάντα ἐκέ-
 λευσε λαβῆναι, τὰ δὲ ἄλλα ἔχοντα τοῖς στρατη-
 γοῖς καὶ λοχαγοῖς. Ξενοφάντα ὁ δὲ εἶπεν· ἐμοὶ
 μὲν τοῖσι στρατοῖς, καὶ αὐτοῖς λαβῆναι τὰ τοῖς δὲ
 τοῖς στρατηγοῖς δωροῦ, οἱ σὺν ἐμοὶ ἠεροῦθη-
 σαν, καὶ λοχαγοῖς. καὶ τὸν ζώων λαμβά-
 νει ἐν μὲν Τιμασίῳ ὁ δαρδανός, ἐν δὲ Κλεά-
 νω ὁ ὄργυμιός, ἐν δὲ Φρυγίῳ ὁ ἀρχαῖος· τὰ
 δὲ βοῦκα ζώων τοῖς λοχαγοῖς κατεμέρισε.
 τὸ δὲ μισθὸν ἀποδίδωσιν, ἔξεληλυθὸς ἦδη
 τὸ μῆλον, εἴκοσι μόνον ἡμερῶν. ὁ γὰρ Ηρα-
 κλείδης ἔλεγε, ὅτι οὐ πλεον ἐμπωλήσασθαι. ὁ
 οὖν Ξενοφάντα ἀρξάμενος εἶπε, δοκῆς μοι, ὡ
 Ηρακλείδη, οὐχ ὡς δεῖ κηδεσθαι Σάθου. Δ
 εἰ γὰρ ἐκείνου ἦκεν ἀπλήρη φέρων τὸ μισθόν,
 καὶ παρὰ δαμεισάμηνος, εἰ μὴ γὰρ ἄλλως ἐδύ-
 νω, καὶ ἀποδοῦναι τὰ τὸ σαυτῷ ἰμάτια. ἐν-
 τεθεν ὁ Ηρακλείδης ἠρξάμενος, καὶ ἔδωκε, μὴ
 ἐκ τῆς Σευθῆς φιλίας ἐκβληθείη, καὶ ὅτι ἐδύνατο
 ἀπὸ ταύτης τὴν ἡμέραν Ξενοφάντα διέβαλλε
 παρὰ Σάθου. οἱ μὲν δὲ στρατιῶται Ξενο-
 φάντα ἐνεκάλαν, ὅτι ἐκ εἶχον τὸ μισθόν. Σά-
 θης ὁ δὲ ἠρξάμενος αὐτῷ, ὅτι ἐν τὸν ὄσιν στρατιῶταις
 ἀπὸ τῆς τῆς μισθόν. καὶ τῶν μὲν αὐτῶν ἐμμένοντο, Ε
 ὡς ἐπὶ δὲ ὅτι τὰ λαβάναι ἀπέλθοι, τὸν δὲ
 σὺ αὐτῶν βισάνθην, καὶ γάμον, καὶ νέον τῆρος. ἀπὸ
 ὅτι τῶν τῶν τῶν ὄσιν ἐπὶ τῶν ἐμμένοντο.

A & equitum copias viderent: descendunt,
 ac supplices pacem poscunt, polliciti omnia
 se facturos, eiusq; rei pignora vt accipian-
 tur, petunt. Seuthes vocato ad se Xeno-
 phonte, quid illi dicerent, demonstrabat.
 Addebat, nullas se pacis condiciones ad-
 missurum, si vellet in eos animaduertere
 Xenophon propterea, quod ipsum adorti
 fuissent. Ego vero, subiecit Xenophon, fa-
 tis eos magno malo multatos arbitror, si
 pro liberis serui fiant. Hoc se tamen Seu-
 thæ consilij dare, vt deinceps obsidum lo-
 eo illos acciperet, quibus ad lædendum
 plurimum esset vitium: senes autem domi
 esse relinquendos. Ita tunc omnes eius loci
 Thracæ imperata se facturos receperunt.
 Postea profecti altius ad illos sunt Thra-
 cæ, qui supra Byzantium in loco, cui Del-
 ta nomen, sedes habent. Non hi ad * Me-
 sadæ regnum pertinebant, sed olim sub
 Terei ditione fuerant, prisca cuiusdam ap-
 pud Odryfæ principis. Venit huc cum pe-
 cunia coacta de manubiis Heraclides. Et
 Seuthes, quum mulorum iuga tria produ-
 xisset, (nec enim habebat plura) reliqua
 boum: Xenophontem arcessit, eaque vt
 acciperet hortatur, cetera in duces & præ-
 fectos cohortium distribueret. Tum Xe-
 nophon: Mihi vero satis est, inquit, vt deinceps
 aliquid accipiam. Tantum his ea dit-
 tibus & cohortium præfectis largire, qui
 me sequuti sunt. Ita Dardanensis Timasio
 iugum vnum accepit, alterum Cleanor
 Orchomenius, tertium Phryniscus A-
 chæus. Boum iuga in cohortium ductores
 est partitus. Militi tantum x x dierum sti-
 pendium numerari potuit, tametsi iam
 mensis exiisset. Negabat enim Heraclides,
 pluris se manubias vendere potuisse. Quod
 grauius Xenophon, molestè que ferens:
 Videris, inquit, Heraclides, non ita vti de-
 bebas, Seuthæ commoda procurare. Nam
 ea si tibi cordi essent, stipendium integrum
 adtulisses, vel fœnori accepta præter hanc
 pecunia, si alia ratione non potuisses, tuis-
 que vestibis distractis. Ex eo grauius
 commotus Heraclides, ne amicitia Seu-
 thæ excideret, verebatur. Quare ab illo
 die, quacumque ratione poterat, Xeno-
 phontem apud Seuthen criminabatur. At
 vero milites in Xenophontem culpam cō-
 ferebant, quod stipendium non accepis-
 sent. Eidem Xenophonti Seuthes etiam
 succensebat, quod enixe stipendium pro
 milite posceret, atque vt ante illum diem

ικανὸν νομίζω τὸν δίκην

Τήρης πῶ ὄφρατος, & Τηεῖς

ἔπιν ἵπο- μύσας, δοκῆς

ἰαυτῷ

Supra, Masada

semper dictitauerat, se postea, quam ad mare peruenisset, Bisanthen, Ganum, ca-
 stellum nouum ei traditurum: ita ex eo tempore nullius horum mentionem faciebat.

Xenopho-
tis exspe-
ctationem
Seuthis
fallit.

Nam & hac in parte calumniis vsus Hera-
clides fuerat, tutum non esse, castella illi
tradere, cui ad manum exercitus esset. De-
liberabat hinc Xenophon, an esset vltimus
hac in expeditione cū Seuthe progredien-
dum. Heraclides introductis ad Seuthien
ducibus ceteris, monebat, vt dicerent, nihi-
lo se minus posse copias ducere, quam pos-
set Xenophon. Addebat, policeri se, stipē-
dium integrum duum mēsiū paucos in-
tra dies adfuturum: tantum hortabatur, vt
expeditioni se socios adiungerent. Ibi Ti-
masio: Equidem, ait, non si vel quinq; men-
siū stipendium mihi numeretur, absque
Xenophonte bello huic interfuero. Idem
& Phryniscus & Cleanor aiebant. Quo fa-
ctum, vt quum Heraclidem Seuthes ob-
iurgaret, quod non etiam Xenophontem
aduocasset, solus deinde Xenophon arcef-
feretur. Verum ille, animaduersa Heracli-
dæ vafricie, quod hoc modo vellet ipsum
apud duces reliquos suspectum & inuisum
reddere: Seuthen vna cum aliis ducibus ac
præfectis cohortium conuenit. Quos vbi
suam in sententiam Seuthes adduxisset,
expeditio coniunctis copiis est suscepta.
Quumq; sic proficisceretur, vt Pontum ad
dextram haberent: per Thraces, qui * Me-
linophagi vocantur, Salmidesium perue-
nerunt. Hoc loco plerq; naues in Pontum
profecturæ adliduntur, & in litus eiiciuntur.
Nam vadofum istic magna ex parte mare
est, ac Thraces iis in locis habitantes, limi-
tibus per cippos distinctis, ea rapiūt singu-
li, quæ in litora singulorū eiiciuntur. Prius
sane quam limites illi constituti fuissent,
captatores illos prædæ mutuis se vulneri-
bus cōfecisse proditum est. Inuenitur heic
magna spondarum, arcularum, librorum,
aliarumque rerum copia, quæ res a nauic-
ulatoribus in vasis ligneis vehuntur. Po-
steaquam hæc loca in potestatem Seuthæ
redacta fuissent, abductus est inde exerci-
tus. Habebat iam Seuthes maiores copias,
quam essent Græcæ. Nam & multo plu-
res ex Odryfarum natione descenderant,
& omnes, qui in fidem recipiebantur, vna
cum aliis arma coniungebant. Castra in
campo supra † Selybriam habebantur,
a mari prope 1 stadiorum interuallo. Sti-
pendium nullum vsquam adparebat, &
Xenophonti non solum milites succense-
bant: sed etiam Seuthes alieno erat in i-
psium animo. Quoties hunc conuenire cu-
peret Xenophon, multis occupationibus
distineri se simulabat. Duo iam prope mē-
ses elapsi fuerant, quum Charminus Laco,

Id est, pa-
nico ve-
scentes.

Selybriam

Αὐτὸ μὲν γὰρ Ἡρακλείδης καὶ τὸ τοῦ Δαβελήκῃ
ὡς οὐκ ἀσφαλὲς εἶναι, τείχη τῶν ἀδιδότων ἀν-
δρῶν διώαμι εἶχοντι. ὅτι τὸ τὸ μὲν Ξενοφῶν
ἐβλάδιετο, πῆχρη ποιῆναι τῶν ἐπὶ αὐτῶν φρα-
τεύεσθαι. ὁ δὲ Ἡρακλείδης, εἰσαγαγὼν τὸς ἀλ-
λους στρατηγούς, πρὸς Σάβιου, λέγων τὸ ἐκ-
λαβεῖν αὐτοὺς, ὅτι ὁ δὲ ἀνὴρ ἦτον σφῆς ἀγάρθιεν
τὸ φραπῆν ἢ Ξενοφῶν, τὸν τε μισθὸν ὑπεσχέτο
αὐτοῖς ἐν τῶν ὀλίγων ἡμερῶν ἐκπλεων παρέσε-
σθαι δυοῖν μηνῶν οὐ φρατεύεσθαι τε ἐκέλευε.
Β καὶ ὁ Τιμασίων εἶπεν· εἴ μὲν βίβινον ἐσθ' αὐτῶν πέντε
μηνῶν μισθὸς μέλλῃ εἶναι, φραπῆσθαι μὲν αὐ-
τῶν Ξενοφῶντος, καὶ ὁ Φρωϊσχος καὶ ὁ Κλεαίωρ
συνωμολόγησαν Τιμασίωνι. εἰδὼν Σάβιος
ἐλοιδόρησεν Ἡρακλείδην, ὅτι ἐπὶ τῶν ἀλλοτρίων
Ξενοφῶντα. ὅτι δὲ τὸ τὸ τῶν ἀλλοτρίων αὐτὸν
μόνον. ὁ δὲ, γὰρ τὸ Ἡρακλείδου τὸ πρὸς ἑαυτὸν
ὅτι βέβαιον αὐτὸν Δαβελήκῃ πρὸς τὸς ἀλλοτρίους
στρατηγούς, παρέρχετο λαβὼν τὸς τε φραπῆσθαι
πρόσθετα, καὶ τὸς λοχαγούς· καὶ ἐπεὶ πρότερος ἐπέ-
C σθησαν, σὺν φραπῆσθαι, καὶ ἀφικνεῖνται, ἐν δε-
ξιά ἔχοντες τὸν πόντον, Δαβελήκῃ μελινοφάγων
καλαμῶν θρακῶν, εἰς τὸν σαλμυδησῶν ἐν-
θα τῶν εἰς τὸν πόντον πλεουσῶν ἡμῶν πολλὰ ὀ-
κέλλοισι καὶ ἐκπίπλοισι. τένας γὰρ ἔστιν ὅτι
πολύ τῶν ἀλάτῃς. καὶ οἱ θρακῆες οἱ καὶ ταῦτα
οἰκοῦντες, ἐήλας ὀρεισάμενοι, τὰ καὶ αὐτῶν
† ἐκαστοὶ ἐκπίπτοντα λήζονται. τέως δὲ ἐλέ-
γροντο πρὸν εἰσελασθαι τὸν ἄρπάζοντες, πολλοὶ ἀρπάζου-
ντες, πολλοὶ
ὕπ' ἀλλήλων ἀποθνήσκον. εἰ μὲν δὲ εἰσελθόντες
D πολλὰ μὲν κλίνας, πολλὰ δὲ κιβώτια, πολλὰ
δὲ βίβλοι, καὶ τὰλλα πολλὰ, ὅσα ἐν ξυλίνοις ἰε-
χεσι ναύκληροι ἄβυσιν. εἰδὼν ταῦτα κατε-
φρεσάμενοι, ἀπήσαν πάλιν. ἐνθα δὲ Σάβιος
εἶχε φράτευμα πλέον τῶν ἑλλήνων. ἔκ τε γὰρ
ὄδρουσῶν πολὺ ἐπὶ πλείους καταβέβηκεσαν, καὶ
οἱ αἰεὶ πειθόμενοι σὺν φραπῆσθαι. κατηυλί-
σθησαν δὲ ἐν τῶν πεδίων τῶν τῶν σηλυμβρίας, σηλυμβρίας
ὅσον * πενήκοντα σταδίοις ἀπέχοντες τῆς θα- * πεσά-
λάτῃς. καὶ μισθὸς μὲν ὁ δὲ πρῶτος ἐφαινετο, κόντα
E πρὸς δὲ τὸν Ξενοφῶντα, οἷτε φραπῆσθαι τὸν πάν-
τες χαλεπῶς εἶχον, ὅ, τε Σάβιος οὐκέτι οἰ-
κείως διέκρητο, ἀλλ' ὅποτε συγγενέσθαι αὐτῶν
βουλόμενος ἔλθοι, πολλὰ ἢ δὴ ἀχολία τὸ ἐ-
φαίνοντο. ἐν δὲ τῶν τῶν χρόνῳ, σχεδὸν ἢ δὴ δύο
μηνῶν ὄντων, ἀφικνεῖται Χαρμίνος ἰεὸς ἀλάτων,
καὶ Πο-

ἐκαστο

ἀρπάζου-
τας, πολλοὶ

* πεσά-
κόντα

πᾶν-
πῶς

ἐφαίνοντο

καὶ Πο-

καὶ Πολυώνης καὶ Θίμβρωνος, καὶ λέγουσιν, ὅτι
 λακεδαίμονιοι δοκῶν ἐραλδέσθαι ὡς ἔπειτα
 Τισσαφέρην, καὶ Θίμβρων ἐκπέπλευκεν ὡς
 πολέμησάν, καὶ δῆται τῆς τῆς φραπίας, καὶ λέ-
 γει, ὅτι δαρφχὸς ἐκάστω ἕσαι μισθὸς ἔμισθός,
 καὶ τοῖς λοχαγοῖς διμοιρία, καὶ τοῖς ἐραλῆσι τε-
 τραμοιρία. ἐπεὶ δὲ ἦλθον οἱ λακεδαίμονιοι, Ἰ-
 θύς ὁ Ηρακλείδης, πυθόμενος ὅτι ἔπειτα ὁ ἐρά-
 τευμα ἦκον, λέγει ὡς Σάβησι ὅτι κενήσιν γεγέ-
 νη. οἱ μὲν γὰρ λακεδαίμονιοι δέον) ἔραλδέ-
 μαίος, σὺ δὲ τὸ δέη. ἀποδίδου δὲ τὸ ἐράτευμα
 αὐτοῖς χάρις, σὲ δὲ ἐκέπαι ἀπατήσασιν τὸ μισθόν,
 ἀλλ' ἀπαλλάξον) ἐκ τῆς γῆς. ἀκούσας τῆς
 ταῦτα ὁ Σάβησι, κελδέσθαι τὸν ἄνδρα. καὶ ἐπειεῖπον,
 ὅτι ἔπειτα ὁ ἐράτευμα ἦκον, λέγει ὅτι ὁ ἐρά-
 τευμα ἀποδίδωσι, φίλος τὸ καὶ σύμμαχος βέ-
 λεταί εἶ). καλὸς τε αὐτοῖς ἔπειτα ξένια, καὶ ἐξένισε
 μεγαλοπρεπῶς. Ξενοφάντα δὲ καλὸς, ὅσοι
 τὸ δῆτων φρατηγῶν ὅσοι εἶνα. ἐρωτῶντων δὲ τῶν
 λακεδαίμονίων, τίς αὐτῶν εἶη Ξενοφάν, ἀπεκρί-
 νατο ὅτι τὰ μὲν δῆτα εἶη καὶ καλὸς, φίλος ἐραλῆ-
 τῆσι, καὶ ἀλλὰ τὸ καλὸν ἔστι αὐτῶν. καὶ οἱ εἶ-
 πον, ἀλλ' ἡδημαγωγὸς ὁ ἀνὴρ τὸς ἀνδρας; καὶ
 ὁ Ηρακλείδης, πρὸς μὲν οὖν, ἔφη. ἀρ' οὖν,
 ἔφασαν, μὴ καὶ ἡμῖν ἐρατῶσιν) αὐτῶν τὸ ἀπα-
 γωγῆσι; ἀλλ' ἡμῶν οὖν, ἔφη ὁ Ηρακλείδης,
 συλλέξασιν αὐτοῖς ἕως ἄρα τὸ μισθόν, ὅ-
 λῃσιν ἐκείνῳ παρεσθόντες, ἀποδραμῶνται σὺν
 ὑμῖν. πῶς αὖ οὖν, ἔφασαν, ἡμῖν συλλεγῶσιν;
 αὐτεῖον ὑμῶν, ἔφη ὁ Ηρακλείδης, ὡς οἱ ἀξο-
 μῶν ὡς αὐτοῖς, καὶ οἱ δὲ ἔφη, ὅτι ἐπειδὴ ὑ-
 μῶν ἰδῶσιν, ἀσμενοὶ σὺνδραμῶνται. αὐτῆ μὲν
 ἡμέρῃ οὕτως ἐλήξε. τῆ δὲ ὑπεραίμα ἀγροισιν
 ἔπειτα ὁ ἐράτευμα τὸς λακωνας Σάβησι τὸ καὶ
 Ηρακλείδης, καὶ συλλέγει) ἡ φραπία. τὸ δὲ λα-
 κωνε ἐλεγέτω, ὅτι λακεδαίμονιοι δοκῶν πολέ-
 μῶν Τισσαφέρην ὡς ὑμῶν ἀδικήσαντι. ἢ ἐν ἡμέ-
 ρῃ ἡμῖν, τὸν ἡμερῶν ἀμφοτέρωσιν, καὶ δαρφ-
 χὸν ἐκάστω οἱσὶ τὸ μισθὸς ὑμῶν, λοχαγοῖς δὲ
 τὸ διπλοῦν, φρατηγῶν δὲ τὸ τετραπλοῦν. καὶ οἱ
 φραπῶνται ἀσμενοὶ ἡκῶσαν, καὶ δῆτῶν αἰ-
 σαταί πῆσι τὸ δὲ καλῶν, ἔπειτα Ξενοφάντος κατηγ-
 ρῆσιν. παρῆν δὲ καὶ Σάβησι, βελόμενος εἰδέναι
 τί ὡρα γῆσι) καὶ ἐν ἐπὶ καὶ εἰσῆκε, ἔχων τὸ ἐρ-
 μῆναι. σὺ δὲ τὸ καὶ αὐτὸς ἐλλῶσι τὰ πλεῖστα.

A & Polynicus, a Thimbrone missi in castra
 veniunt. Exponunt, decreuisse Lacedæmo-
 nios bellum Tissapherni facere. Eius belli
 causa iam Thimbronem cum classe pro-
 fectū esse, qui exercitus huius opera egeat;
 ac polliceatur, se cuius militi singulos in
 menses Daricum nummum daturum in sti-
 pedium, præfectis cohortium binos, duci-
 bus quaternos. Posteaquam Lacedæmonij
 venissent, mox Heraclides, qui eos ad ex-
 ercitus missos audiisset, melius rem suc-
 cedere Seuthæ narrat. Lacedæmonios e-
 nim copiis Græcis egere, quibus ipse non
 amplius egeat. Quare si exercitū ipsis tra-
 des, simul & gratiā inibis, & milites sti-
 pendium abs te non petēt amplius, sed finibus
 tuis excedent. Quæ quū Seuthes audiisset,
 deduci eos ad se iubet. Vbi exposuissent, ad
 exercitum se venisse: cōcedere se ipsis haf-
 ce copias ait, ac Lacedæmoniorum amici-
 tiam societatemq; expetere. Deinde hospi-
 taliter inuitatos magnifice excipit. Neque
 tamē aut Xenophontem, aut quemquam
 alium ex ducibus vocat. interrogātibus de
 Xenophōte Lacedæmonijs, cuiusmodi vir
 esset: ceteroqui non instrenuū esse respon-
 dit, tātum militum per esse studiosum, quæ
 res ipsius etiam commodis plurimum offi-
 ciat. Tum illi: Num milites, inquit, gratia
 & auctoritate sibi deuinctos habet? Omni-
 no, subiecit Heraclides. Num igitur, aiunt
 illi, nobis etiā aduersabitur, quo minus ex-
 ercitus abducamus? Si vos, respondit He-
 raclides, vocatis ad concionē militibus sti-
 pendiiū promiseritis, neq; magnopere, quid
 ille faciat, curaueritis: vobiscum hinc vel
 currentes abibūt. At qui fieri poterit, aiunt
 Lacedæmonij, vt nostra causa conueniāt?
 Nos, inquit, cras mane vos ad illos deduce-
 mus. Sat scio, quamprimū vos viderint, li-
 benter concurrēt. In hunc modum is tum
 dies exactus fuit. Postridie Seuthes & He-
 raclides Lacedæmonios ad exercitum de-
 ducunt. Milites ad concionē veniunt. Ex-
 ponunt illi duo, decreuisse Lacedæmonios
 bellū aduersus Tissaphernē gerere; qui vos
 inquit, adfecit iniuria. Quare si nobis vos
 met adiunxeritis, non solū hostem vlcisce-
 mini: sed etiam singuli in stipedium men-
 struum habebitis nummū Daricum vnū,
 præfecti cohortiū binos, duces quaternos.
 Eam orationē milites perlubēter audire,
 statimq; surrexit Arcadū quidā, vt Xeno-
 phōtem accusaret. Aderat & Seuthes, qui
 euentum rei scire cuperet. Stabat autem in
 loco, de quo audire omnia posset, ac secum

Heraclides
 contra Xe-
 nophontem
 omnia mag-
 nitur.

Militum
 quorum-
 dam ergo
 Xenophō-
 tem in gra-
 titudo.

habebat interpretem: quamquā & ipse per se pleraq; intelligeret, quæ Græce dicerētur.

Arcadis illius hæc fuit oratio: Iam dudum vobis nosmetadiūxiffemus, Lacedæmonij, si non huc nos Xenophon in sententiam suā pertractos abduxiffet; quo loco tametsi nos & sæuæ hiemistempore, & noctu atq; interdium labores militares pertulerimus: minime tamē rem fecimus, quum ille nostrorū laborum præmia tulerit. Nam Seuthes ipsum quidem ditauit, at nos stipēdiis nostris fraudat. Quo fit, vt ego, qui primus sententiā dico, si lapidibus hunc obrutum videam, & pœnas datem pro eo, quod nos hinc inde traxit: nō solū me accepisse mercedem meam sim existimaturus, sed etiam illa me pertulisse, quæ tuli, susq; deq; laturus. Post hunc surrexit alius quidam, itidemq; adhuc alius. Tamdē Xenophon in hanc sententiā verba fecit: Nimirum homini nihil non expectandum est, quum in eo vos me reum peragatis, in quo beneuolentiæ summæ vobis prestita mihi sum conscius. Domum profecto quū proficiscerer, non quod fortuna vos vti prospera, sed potius quod in angustias maximas adductos intelligerē; reuersus ad vos sum ex itinere, nō nihil opis pro virili mea rebus vestris adlaturus. Posteaquā veni, Seuthes hic multos ad me mittebat nūtiōs, multa mihi pollicebatur, si vobis persuasiffem, vt ad ipsum veniretis. Verum ego hac in parte nihil tētaui, quemadmodum ipsi nostis: sed eo vos duxi, vnde putabā celerrime in Asiam traici posse. Nam id plurimum rebus vestris commodaturum existimabam, & vos non nolle sciebam. Verum vbi cum triremibus Aristarchus venit, ac nos in Asiam traicere nauigijs vetuit: vocaui vos ego ad cōcionem, vt quid esset agendū, deliberaremus. Vos quum audiretis Aristarchum mandātem, vt in Cherronesum proficisceremini, & Seuthem simul audiretis suadentē vobis, vt signa sua sequeremini: vos omnes Seuthem sequuturos dixistis, eamq; sententiā decreto vestro sanxistis. Quamobrem exponite quæso, num quid a me factum iniuste fuerit, qui vos eo duxerim, quo duci omnes volueritis. Enimvero si Seuthes a me laudatur, posteaquam datam de stipēdio fidem fallere cepit: iure culpam in me cōfertis, iure apud vos in odio sum. Sin autem modo maxime ab eo dissideo, quovno inter omnes hæctenus ille amiciffimo vsus est: quo iure a vobis eas obcausas accusor, propter quas ipsas ab eo dissideo, quum vos Seuthæ prætulim? Fortasse dicetis fieri posse, vt impetratis iis a Seuthe, quæ vobis debebantur, artificiosa dissimulatione vtar. At vero manifestum est, si quid mihi

ἔνθα δὴ λέγει ὁ Σευθῆς· ἄλλ' ἡμῶν μὲν, ὡς λακεδαίμονιοι, καὶ πάλαι αἰήμεν παρ' ὑμῖν, εἰ μὴ Ξενοφῶν δούρημάς πείσας ἀπήγαγον, ἔνθα δὴ ἡμῶν μὲν τ' ἐφ' ὃν χροῖον ἀφαιρούμενοι καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν ἐδέντε πεπαύμεθα· ὃ δ' ἵππος ἡμετέρους πόρους ἔχει, καὶ Σιδίτης ἰδία μὲν ἐκείνον πεπλάτηκεν, ἡμᾶς δ' ἀποστέρει τ' ἰατρῶν. ὡς ὁ γε παρ' ὧτος λέγων, ἐγὼ μὲν, ἔφη, εἰ τῶν ἰδοίμε παλαῖα θένια, καὶ δόλια δίκην ὧν ἡμᾶς πείσασκε, καὶ τ' ἰατρῶν αἰμοὶ δοκῶ ἔχειν, καὶ τ' ἐδέναι αἰμοὶ τῶν πεπονημένων ἀφαιρούμενοι αἰμοὶ ὁμοίως καὶ ἀλλοῖς. ἐκ δ' ἵππων Ξενοφῶν ἐλέειν ὡς δὲ· Ἀλλὰ πόρτα μὲν αἰμοὶ ἀποστέρειται παρὰ δὲ καὶ ὅποτε καὶ ἐγὼ μὲν ὑφ' ὑμῶν ἀπτίας ἔχω, ἐν ᾧ πλείστην τροφὴν ἐμῶν γε δὴ μοι δοκῶ σὺν δέναι πρὸς ὑμᾶς παρερημένους. ἀπεβαπόμην μὲν γε ἡδὴ οἴκαδε τ' ὄρμαινος μὰ τ' δία, οὐτὶ πνηθαιόμην ὑμᾶς ὡς παρὰ τῆν, διὰ μάλλον ἀκέρων ἐν ἀπόροις εἶναι, ὡς ὠφελήσων εἶπαι διωαίμην. ἐπεὶ δὲ ἦλλον, Σεύθης τῆν πολλὰς ἀλλοῖς παρὸς ἐμὲ πέμποντος, καὶ πολλὰ ὑπὸ χροῖον ἐμοὶ, εἰ πείσασμι ὑμᾶς παρὸς αὐτ' ἐλθῆναι τῆν μὲν οἴκαδε ἐπεχέουσαι ποιεῖν, ὡς αὐτὸς ὅτις αὐτὸς τῆν δ' ὅθεν ὠμίμην παρὰ τῆν αἰμοὶ εἰς τ' ἀσίαν ἀφαιρούμεναι. ταῦτα γὰρ καὶ βέλπιστα ἐνόμιζον ὑμῖν εἶναι, καὶ ὑμᾶς ἡδὴ βυλομένους. ἐπεὶ δ' Αἰσαρχος ἐλθὼν σὺν ψήρεσιν ἐκώλυσε ἀφαιρῆναι ἡμᾶς, ἐκ τῆν (ὅσῳ εἰκὸς δὴ πρὸς ὑμῶν) σωλέεξα ὑμᾶς, ὅπως βυλοσάμεθα ὅ, τι χρὴ ποιεῖν. ἐκέν ὑμῶν δ' ἀκούοιτες μὲν Αἰσαρχοῦ ὅτι παρὸς ὑμῖν εἰς χερρῶν πορεύεσθαι, ἀκούοιτες δὲ Σιδίου πείθοντος ἑαυτῶν συσφαιρούεσθαι, πόρτες μὲν ἐλέγετε σὺν Σιδίτην εἶναι, πόρτες δὲ ἐπεψήφισατε ταῦτα. εἶπαι ὡς εἶω ἐν ταῦτα ἡδίκησα, ἀγαθὴν ὑμᾶς ἔνθα πᾶσιν ὑμῖν ἐδόκη, εἶπατε. τῆν πείθε μὲν ἡμῶν ἡμῶν ἡμῶν Σεύθης ἐπὶ δὲ πρὸς ὑμῶν, εἰ μὲν ἐπαναί αὐτῶν, διὰ τῶν αἰμοὶ μὲν αἰμοὶ καὶ μισοῖτε εἰ δ' ἀφαιρῆν αὐτῶν πάντων μόνιστα φίλος ὧν, νῦν πόρτων ἀφαιρούμεναι εἰμι, πῶς ἐπὶ δικαίως, ἀφαιρούμεν ὑμᾶς ἀπὸ Σιδίου, ὑφ' ὑμῶν αἰτίαν ἔχομι πρὸς ὧν παρὸς τῆν ἀφαιρούμεναι; ἀλλ' εἶπατε αἰμοὶ, ὅτι ἐξεί καὶ τὰ ὑμέτερον ἔχομι πρὸς Σιδίου, τεχράζην. οὐκ εἶω δὴλον τῆν γὰρ, ὅτι εἰμοὶ ἐτέλεθ

πάμ...

οὐδὲν ὅτι...

ὄρμαι...

ἡμῶν...

ἡμῶν...

ἐτέλεθ

ἔλελξ' ἢ Σεύθης, ἔχ' ἕως ἐτέλεξ' ἠέπε, ὡς ὦντε
 ἐμοὶ δοῖν φεροῖτο, καὶ δὴ αὐτῶν ἀποτίσκειν. ἀλλ'
 οἶμα, εἰ ἐδίδ' ἔ, ὅτι τὰ αὐτῶν ἐδίδ' ἔ, ὅπως ἐμοὶ
 δοῖς μόνον, μὴ ἀποδοῖν ὑμῖν ὅτ' πλεον. εἰ τοίνυν
 ἔτι ἔχ' ἔχ' οἶσατε, ἔξ' ἔστιν ὑμῖν αὐτίκα μάλα
 ματαίαν ταύτην τ' ἔραξιν ἀμφοτέρωθεν ἡμῖν
 ποιῆσαι, εἰ ἔραξιν αὐτῶν τὰ χεῖρα. δὴ
 λον γὰρ, ὅτι Σέυθης, εἰ ἔχω τὴν παρ' αὐτῶν, ἀπα-
 τήσ' ἡμῖν διχάσις, εἰ μὴ βέβαια τ' ἔραξιν
 αὐτῶν ἔφ' ἢ τ' ἐδαροδοκίμην. δὴ αὖ πολλὰ μοι δο-
 κῶ δὲν, τὰ ὑμέτερα ἔχ' ἔ. ὁμῶν γὰρ ὑμῖν θεοὶ Β
 ἀπαιτίας καὶ πάσας, μηδὲ αὖ ἐμοὶ ἰδία ὑπέχετο
 Σεύθης ἔχ' ἔ. πάρεσι δ' αὐτῶν, καὶ ἀκέρων σύννοιδε
 μοι, εἰ ὅτι ποικίλ' ἵνα δ' μὴ ἴσθ' ἰσχυροῦς, συνε-
 τῶν μιν, μηδὲ αὖ οἱ δὴ οἱ φρασίης ἐλαβον εἰλη
 φῖναι, μὴ τοίνυν μὴ δ' ἴσα τ' λογαζῶν ἐνίοι. καὶ ἴ
 δὴ αὐτὰ ἐποίησ' ἄμην, ὡς ἄνδρες, ὅσω μάλλον
 συμφέροιμί τίς τ' ἴτε πενίαν, πειστω μὴ ἴσθ' ἴ
 αὐτῶν φίλον μοι ἔπαξ', ὅποτε διωχθῆν. ἔγω δ'
 ἀμα ὅρα αὐτῶν τ' ἔραξιν, καὶ γινώσκω δὴ
 αὐτῶν τ' γινώσκω. εἰ ποὶ δὴ τίς αὖ, ἔχ' ἔχ' αἰσχυρῶν ἔ
 πτω μὴ ἴσθ' ἔραπατώμενος, καὶ μὰ δία ἡχρῶ
 μὴν μὴ τοι, εἰ ὑπὸ πολέμῳ γὰρ ἔτι ἔραπα-
 τήθην. φίλον δ' οἱ τὴν ἔραπατῶν αἰσχυρῶν μοι δοκῶ
 ἔ, ἢ ἔραπατῶν. ἐπεὶ εἴγε πρὸς φίλους ὅτι
 φυλακῆ, τ' παρ' οἶδα ὑμᾶς ἔραφυλακῶν ἀμύρας,
 ὡς μὴ παραχρῆν τὰ τῶν ἔραφασιν διχάσις, μὴ
 ἀποδοῖν ὑμῖν, αὐτῶν ἔρα. ἔτε γὰρ ἡδίκησα-
 μὴν τ' τὸν ἔδεν, ἔτε παρ' ἐβλακεύσα μὴ τὰ τῶ
 τῶ. ἔτε μὴ καλεῖσθ' ἀμύρας ὅσον ἐφ' ὅ, π
 ἡμᾶς ὅτι παρεκάλεισεν. ἀλλὰ, φαίης αὖ, ἐδὲ
 τὰ ἐνέχυρα τότε λαβῆν, ὡς μηδὲ, εἰ ἐβλάτο,
 ἐδύνατο ἔραπατῶν. πρὸς ταῦτα δ' ἀκούσατε,
 αὐτῶν ἔχ' αὐτῶν εἰ ποὶ εἰ ποὶ τῶν ἐναντίων, εἰ μὴ μοι
 ἢ πρῶτα πασιν ἀγνώμονες ἐδοκῆτε ἔ, ἢ λίαν
 εἰς ἐμὲ ἀχρῖσοι. ἀναμνήσθητε γὰρ, ἐν ποίοις ἴ-
 σθ' ὄντες πρὸς ἡμᾶς ἐτυχεύετε, ὅτε ὦν ὑμᾶς ἔ-
 γω ἀνέγαλον πρὸς Σέυθην. καὶ εἰς μὴν πρῶτον,
 εἰ πρὸς ἡμῖν τὴν πόλιν, Ἀρίσταρχος ὑμᾶς ὁ λακε-
 δαμόνιος ἔχ' εἰς εἰσέναι, ἀποκλείσας ἴσθ' ἴ
 λακῶν ὑπαίθειοι δ' ἔξω ἐφραλοπέδου εἰς μέσος δ' Ε
 χρῖσοι ἦν; ἀλλὰ δ' ἔχ' ἔρα, ἀμύρας μὴ ὅρα-
 τες τὰ ὄνια, ἀμύρας δ' ἔχ' ἔρα ὅτι ὦν ἴσθ' ἴ
 ἀνέσθ'

pendit Seuthes, id eum non sic pendisse, ut
 simul & illa, quæ mihi daret, amitteret; &
 vobis alia perfolueret. Nimirum ita statuo,
 si quid ille mihi dedisset, ea causa daturum
 fuisse: ut mihi numerata minore summa,
 vobis maiorem non daret. Quod si rem
 hoc pacto se habere existimatis, facillime
 id, quod gestum a me atq; ipso est, irritum
 reddetis, si pecuniam ab ipso exegeritis.
 Nam Seuthes haud dubie quod ab ipso ac-
 cepti, repetet, & quidem merito: si id non
 præstitero, quod ut illi effectum darem
 muneribus corrumpi me passus fueram. E-
 nimvero multum abest, ut ego stipendia
 vobis debita interceperim. Nam per om-
 nes Deos Deasque iuro, me ne illa quid-
 em habere, quæ mihi priuatim Seuthes
 promittebat. Adest heic ipse, audit hæc,
 nouit an modo peierem. Atque uti magis
 etiam, quod admiremini, habeatis: hoc
 quoq; iureiurando confirmo, me non illa,
 quæ acceperunt duces ceteri, accepisse:
 immo ne quidem ea quæ nonnulli cohortium
 præfecti acceperunt. Et quamobrem
 tandem illud feci? Existimabam, milites,
 me quanto æquiore animo paupertatem,
 quatum premebatur, vna cū Seuthe per-
 ferrem: tanto amiciorem homini fore, po-
 steaquam nactus aliquam potentiam ef-
 fet. Nunc & secundis eum rebus frui vi-
 deo, & animum cognosco. Fortassis obie-
 cerit heic aliquis mihi: An non igitur eru-
 bescis, adeo te stulte circumuentum esse?
 Ego vero erubescerem, si ab hoste in hunc
 modum circumscriptus essem. At homini
 amico turpius esse duco, si amicum ipse
 decipiat, quam si decipiatur. Quod si ali-
 qua est aduersus amicos cautio, eam vos om-
 nino adhibuisse scio, ne huic vllam oc-
 casionem iustam præberetis, quo minus
 id præstaret, quod se præstaturum receperat.
 Non vlla ipsum adfecimus iniuria, non
 per inertiam rebus ipsius quidquam detri-
 menti adtulimus, nō metu deterriti sumus,
 quo minus id faceremus, ad quod nos hor-
 taretur. Fortè dixeritis, pignera tunc fuisse
 capienda; ne nos, etiam si maxime vellet,
 posset decipere. Ad ea velim audiat, quæ
 contra ipsum numquam ego proferrem:
 nisi mihi vel omnino iniqui homines, vel
 admodū erga me ingrati videremini. Re-
 cordamini, quo res vestræ loco fuerint,
 quum vos ad Seuthen duxi. An non vos
 ad Perinthi muros accedentes Aristarchus Lacedæmonius
 oclusis portis arcebat, quo minus oppidum
 ingrederemini? non castra sub dio foris habebatis?
 non media hiems erat? Non foro utebamini,
 in quo magnam rerum venalium penuriam
 videbatis, quum vobis ne quidem pecunia
 suppeteret, qua necessaria coemeretis?

ἴσθ' ἴ

ἴσθ' ἴ

ἴσθ' ἴ

ἴσθ' ἴ

ἴσθ' ἴ

ἴσθ' ἴ

ἴσθ' ἴ

» Taceo, quod necessario manēdū in Thra-
 » cia fuerit. Nā triremes in statione nos ob-
 » seruantēs, quo minus traiceremus, impe-
 » diebant. Iā si in Thracia subsisteremus, ne-
 » cesse erat hostium in solo versari, vbi ma-
 » gnus nobis equitat' opponebatur, magnā
 » cetratorū copīā. Nobis autem grauis sane
 » armatura nō deerat, qua cū vniuersa vicos
 » licuisset inuadere, frumentiq; capere non
 » magnā profecto copiam: verū quo agmi-
 » ne persequi hostē debebamus, ac vel man-
 » cipia vel oues rapere, nullū nobis erat. Nec
 » enim hactenus ego, dum vobiscū sum, vel
 » equitum vel cetratorum frequētes copias
 » apud vos reperi. Si ergo, quū tali necessita-
 » te premeremini, nullum ipse stipendiū pos-
 » tulans, Seuthen vobis socium cōciliarem,
 » cui & equites erant, & cetrati, quibus vos
 » egebatis: male ne consuluisse cōmodis ve-
 » stris videbar? Nimirū posteaquā his sociis
 » vī estis, non solū maiore copia frumētum
 » in vicis reperistis, quod fugere maiore fe-
 » stinatione cogērētur: sed etiam pecudum
 » mancipiorumq; participes facti estis. Præ-
 » terea nullum amplius hostē vidimus, pos-
 » steaquam equestribus copiis aucti sumus.
 » At vero prius fidētib; animis hostes a ter-
 » go nos cum equitum & cetratorum agmi-
 » ne vrgebant, planeque impediabant, quo
 » minus hinc inde parua manu palantes cō-
 » meatum largiorē pararemus. Qui ergo se-
 » curitatem hāc vobis peperit, si præter eam
 » non admodum ampla stipendia vobis præ-
 » buit, ideo ne vos indignam in calamitatem
 » coniecit, ac mortem vestra sententia me-
 » ruit? At qui iā quāso disceditis? an non hie-
 » mem in magna cōmeatus copia exegistis,
 » ac præter hoc, illud etiam habetis, quod a
 » Seuthe consequuti estis: Quę hostiū erant,
 » a vobis absumta sunt: & interea neq; vestro
 » ex agmine trucidari vidistis vllōs, nec vi-
 » uos amisistis. Quod si quid a vobis præcla-
 » re aduersus barbaras in Asia nationes ge-
 » stum, an non id vobis integrum manet, ac
 » præterea nunc aliam nācti gloriam estis,
 » victis etiam Thracibus iis, qui in Europa
 » sedes habent, ac bello a vobis laceffiti sunt?
 » Equidē aio Diis habendam merito a vobis
 » gratiam pro iis ipsis, tamquam pro benefi-
 » ciis, quorum caussa mihi succensetis. Atq; E
 » hęc iam rerum vestrarū est cōditio. Nunc
 » quo loco meæ sint, per Deos quāso confi-
 » deretis. Ego quum in patriam primum na-
 » uigaturus soluerē, sic discedebam; vt & ma-
 » gnā a vobis laudē reportarē, & propter vos
 » a Gręcis etiā ceteris insigni ornarer gloria.
 » Quin & Lacedæmonij mihi fidē habebant.

A αιάκη δὲ ἔω μὲν ἐπιθράκεις. Σιήρης γὰρ ἑ-
 Φορμύσση ἐκώλυον εἰς πλῆθος. εἰ δὲ μὲν οἱ τις,
 ἐν πολέμῳ χόρῳ εἶ), ἔνθα πολλοὶ μὲν ἰω-
 πῆς εἰσάποιον ἦσαν, πολλοὶ δὲ πελλασαίῃ μιν ἵ-
 ὄπλιτον μὲν ἔω, τὸς ἀθροῖ μὲν ἰόντες ἐπὶ ἄθροιοι
 τὰς κάμας, ἴσως αὐτὸν ἔδωκεν ἄσπονδον λαμβά-
 νῃν ἐδένει ἀφθονον ὅτῳ δὲ διώκοντες αὐτὸν ἀνδρά-
 ποδα, ἢ πρὸς βαλὰ καὶ λαμβάνοι μιν, ἐκ ἔω
 ἡμῖν. ἔτε γὰρ ἰπποκῆν, ἔτε πελλαστικῆν ἐπὶ ἐγὼ
 στωεσηκὸς κατέλαβον παρ' ὑμῖν. εἰ οὖν ἐν τοῖ-
 B αὐτῇ ἀλιάκῃ ὄντων ὑμῶν, μηδὲ ὄντιναοῦ μιν
 ἄσπονδον πρὸς αἰτήσας, Σιδάειν σύμμαχον ὑμῖν
 πρὸς ἐλαβον, ἔχοντα ἰπποκῆς καὶ πελλασσῆς, ὧν
 ἡμῶς πρὸς ἐδένει, κακῶς αὐτὸν ἔδοκίμων ὑμῖν βε-
 βηλδύα πρὸς ὑμῶν; τῶν γὰρ δὴ πῶς κρινω-
 νήσαντες, καὶ οἱ τὸν ἀφθονώτερον ἐν τῇ κάμας
 Δείσκειε, ἀλλὰ τὸ ἀναγκάζεα τῆς θράκεις
 καὶ σπουδῶν μᾶλλον φάσιν καὶ πρὸς βαλῶν
 καὶ τὰ ἀνδραπόδων μετέλαβε. καὶ πολέμιον ἔδεναι ἀνδρα-
 ἐπὶ ἑώρα μιν, ὅτι δὲ ἰπποκῆν ἡμῖν πρὸς ἐλα-
 C νετὸ τέως δὲ θαρσαλέως ἡμῖν ἐφείποντο οἱ πο-
 λέμιοι καὶ ἰπποκῆ καὶ πελλαστικῶ, κωλύοντες
 μηδαμῆ κατ' ὀλίγους ἀποκεδδονομῆδες τὰ
 ἐπιτήδεια ἀφθονώτερα ἡμῶς * πείξεα.
 εἰ δὲ δὴ ὁ συμπαρέχων ὑμῖν τῶν τῶν ἀσφά-
 λῶν, μὴ πῶς πολὺ μισθὸν πρὸς ἐτέλας τῆ
 ἀσφάλειας, τῶν δὲ τὸ πάθημα τὸ χέτιον, καὶ
 εἴ τῶν ἔδαμῆ οἴεσθε χεῖναι ζῶντα τῶν αἰψῶν ἐμὲ αὐτῶν
 να; ἰὺν δὲ πῶς ἀσφάλειας; εἴ εἴχετε χεῖρα σάντες
 μὲν ἐν ἀφθονοῖς τοῖς ἐπιτηδείοις, πρὸς τῶν δὲ
 D θῶν τῶν τῶν ἐλαβείε παρὰ Σευθῆ; τὰ γὰρ τῶν
 ἐπὶ
 πολέμιων ἔδαμῆα τε καὶ αὐτὰ τὰ ἀσφάλειας, ἔ-
 τε ἀνδρας ἐπέδενει ὑμῶν αὐτὸν ἀποθανόντας, ἔτε
 ζῶντας ἀπεβήειε. εἰ δὲ πῶς λαβὼν πρὸς τῶν ἐν
 τῇ ἀσία βαρβάρους ἐπέπρασεν ὑμῖν, ἐκ ἐκείνων
 σῶν ἔχεται, καὶ πρὸς ἐκείνοις ἰὺν διζῶν δὲ κλῆσαν
 πρὸς εἰρήφαιε, καὶ τῶν ἐν τῇ εὐρώπῃ θράκεις, ἐφ'
 ἔς ἐσραβείεσθε, κρατήσαντες; ἐγὼ μὲν ὑμῶν
 Φημὶ δικαίως αὐτὸν ἐμοὶ χαλεπαίνετε, τῶν γὰρ
 τοῖς θεοῖς χάριν εἰδέναι ὡς ἀγαθῶν. καὶ τὰ μὲν
 E ὑμέτερον, τοῖα αὐτὰ. ἀγχετε δὲ πρὸς θεῶν, καὶ
 τὰ ἐμὰ σκέψασθε ὡς ἐχθρῶν. ἐγὼ μὲν γὰρ ὅτε
 τὸ πρὸς τὸν ἀπῆρα οἴκαδε, ἔχων μὲν ἑσθαινον πρὸς πρὸν
 πολὺ πρὸς ὑμῶν ἀπεπορθόμην, ἔχων δὲ
 δι' ὑμῶν καὶ τὸν τῶν ἄλλων ἐλλύων δὲ
 κλῆσαν ὅτι περὶ ὑμῶν τὸν λακεδαίμονίων.
 εἰ γὰρ

Handwritten marginal notes in a smaller script, likely a commentary or continuation of the text, partially obscured by the binding of the adjacent page.

οὐ γὰρ αἶ με ἐπέμπον πάλιν πρὸς ὑμᾶς. ἴδον δὲ
 ἀποφραγῆσθε πρὸς Λακεδαιμονίους ὑφ' ὑμῶν
 ἀφ' ἑβελημόρος, Σάβη δὲ ἀπερρώμορος ὑ-
 φ' ὑμῶν, ὃν ἠλπισ' αἶ δὲ ποιήσας μὴ ὑμῶν;
 ἀποφραγῆσθε καὶ ἐμοὶ καλῶ καὶ παισίν, εἴ τ' γέ-
 νοιτο, κατὰ θήσεσθε. ὑμῖς δὲ, ὑφ' ὧν ἐγὼ
 ἀπήρημαί τε πλῆσα, καὶ ταῦτα πολὺ κρείτ-
 τοσιν ἐμῶν, ἀφ' ἑβελημόρος τε ὁσδὲ νῦν
 πτωπέπαυμαι ὅ, τι δυνάμει ἀγαθόν, τῆς αὐτῆς
 γνώμῃ ἔχει πρὸς ἐμοῦ. ἀλλ' ἔχει μὲν με ἔ-
 τε φύγοντα λαβοῖτες, ἔτε ἀποδιδράσκοντα.
 ἰὼ δὲ ποιήσθης, ἀλέγεις, ἴσθ' ὅτι αἰδρα καὶ λακα-
 νόιες ἔσεσθε, πολλὰ μὲν δὲ πρὸς ὑμῶν ἀρξυ-
 πνήσαντα, πολλὰ δὲ σὺν ὑμῖν ποίσοι. ἰα καὶ κιν-
 δυνώσαντα, καὶ ἐν ταῖς μέρσι, καὶ παρὰ τὸ μέγας,
 θεῶν δὲ ἰλιων ὀϊων, καὶ ῥόπαμα βαρβαρῶν πολ-
 λα δὲ ἂν σὺν ὑμῖν σπασίοντο ὅπως δὲ τῆ ἑλλη-
 νων μὲν δὲ ἰ πολέμοιο ἡγούσθε, πρὸ ὅσον ἐγὼ ἐ-
 δυνάμην, πρὸς ὑμᾶς ἀφ' ἑβελημόρον. καὶ γὰρ ἐν
 νῦν ὑμῖν ἐξέσθ' ἀνεπιλήπτως πορθέσθ' ὅποι
 αἰτ' ἑλήθης καὶ τ' γλῶ καὶ τ' ἑβεληθῆσθαι ὑμῖς δὲ,
 ὅτι πολλὴ ὑμῖν δὲ ποία φαίε, καὶ πλῆστε ἐν-
 στα δὲ ἂν ἐπιθυμῆτε πάλαι, δέονται δὲ ὑμῶν οἱ δὲ
 μέγιστον δυνάμει, μισθὸς δὲ φαίε, ἡγεμόνες
 δὲ ἡκαστοὶ λακεδαιμόνιοι, κροάσθ' ἰνομίζοντες
 εἶ, ἴδον δὲ χαρὸς δοκῆ ὑμῖν εἶ ὡς τὰ γὰρ ἐμὲ
 καὶ λακτοῦσθ'. ἔμην ὅτε γε ἐν τοῖς ἀπόροις ἡ-
 μῶν, ὅ πρὸ τῶν μνημονικῶν τοι δὲ καὶ κατέ-
 ρα ἐμὲ ἐκδέχθ' καὶ ἀεὶ ὡς ἀεργετῆ μεμνησθ'
 ὑπὸ γὰρ ἔσθ'. ἔμην τοι ἀγνώμοτες ἐσθ' ἔπει εἰσιν,
 οἱ ἴδον ἡκούτες ἐφ' ὑμᾶς ὡς ἐγὼ οἶμα. ὁσδὲ
 τῶσθε δοκῆτε βελπίοτες εἶ, τῶσθε οἷες πρὸς
 ἐμὲ. ταῦτα εἰπὼν ἐπαύσατο. Χαρμῖνος δὲ ὁ
 λακεδαιμόνιος ἀσπασ, εἶπεν ἔπασθ' ἀλλ' ἐμοὶ
 μῦθοι, ὅ ἰδρες, ἔδικαίως γε δοκῆτε ὡ αἰδρῆ
 τῶσθε χαλεπαίνθ'. ἐγὼ γὰρ καὶ αὐτὸς αἰδρῆ μῦθο
 ρῆσθαι. Σεύθης γὰρ ἐρωτῶντος ἐμῆ καὶ Πολυνεῖκος
 πρὸς Ξενοφῶντος, τίς αἰθρ εἶθ', δὴ μὲν ὁσδὲν
 εἶχε μέμφασθ', ἀγρὸν δὲ φιλοσραπίῳ τῶν ἐσθ'
 αὐτὸν εἶθ'. δὴ καὶ χεῖρον αὐτῶν εἶθ' πρὸς ἡμῶν
 τε τ' λακεδαιμονίων, καὶ πρὸς αὐτῶν. ἀσπασ
 ὅτι τῶσθε Εὐρύλοχος ὁ λουσιάτη. [ἀσπασ *
 εἶπε καὶ δοκῆ δέ μοι, ὅ ἰδρες λακεδαιμό-
 νιοι, τῶσθε ὑμᾶς πρὸς τῶν ἡμῶν σρατηγῆσθαι,
 Ἐαδὲν δὲ καύσθ' ἵσθ' ἵσθ' ἵσθ' ἵσθ'.
 Post hunc surgens Eurylochus Lusien-
 sis, natione Arcas, ait: Mea vero, Lacedaemonij,
 hæc sententia est, ut primum hac in parte munere imperatorio fungamini nostra causa:

Nam absq; eo fuisset, numquam me rursus
 ad vos ablegassent. Iam ita discedo, ut &
 Lacedaemoniis fides mea suspecta per vos
 reddita sit, & apud Seuthæ vestra sim caus-
 sa in odio: de quo si vobis adiuuantibus
 bene meritus essem, fore speratâ, ut apud
 ipsum ego cum liberis meis, si quos habi-
 turus essem; honestissimum perfugiû ha-
 berem. Interim vos, quorû ego causa ma-
 ximo sum in odio etiâ apud multo me po-
 tentiores; vos, quibus ne nunc quidem stu-
 dio, quanto possum maximo, commodare
 definio; vos inquam ita de me statuitis. E-
 nimvero habeis iam me neque retractum
 ex fuga, neque cupientem se subducere.
 Quod si ea, quæ minamini, feceritis: scito-
 te vos illum hominem peremturos, qui
 non parum pro salute vestra vigilaverit,
 multos vobiscum labores exanclauerit,
 pericula multa tum suo, tum aliorum loco
 adierit, atque etiam Diis fauentibus multa
 de barbaris tropæa vobiscum excitarit, om-
 ni denique studio contenderit, ne cum
 villo Græci nominis inimicitias suscipere-
 tis. Itaq; iam nemine de vobis querente,
 quocumq; lubet, terra marique proficisci
 potestis. Et vero quia se magna vobis offert
 rerum omnium copia, & quo iam dudum
 cupiebatis, nauigandi potestate in nacti e-
 stis: egent opera vestra potentissimi homi-
 nes: stipedium promittitur: Lacedaemonij
 duces adsunt, vni omniû opinione maxi-
 mæ auctoritatis: idcirco iâ vobis opportu-
 num esse videtur, ut me quamprimû e me-
 dio tollatis. Nô is erat animus in me vester
 summis in rerum angustiis, o maxime om-
 niû memores: sed me parentem adpella-
 batis, & mei vos ita semper recordaturos
 pollicebamini, ut qui præclare de vobis ef-
 fet promeritus. Equidem hos etiam homi-
 nes, qui modo ad vos venerût, minime ini-
 quos iudices esse arbitror. Quo fiet, ut mea
 sane sententia nihilo vos existimaturi sint
 esse meliores, quod hoc modo vosmet er-
 ga me geratis. Hæc proloquutus, finem di-
 cendi fecit. Tum Charminus Lacedaemo-
 nius surgens, in hanc sententiam verba fe-
 cit: Mihi sane, milites, non iure videmini
 huic viro succensere. Nam & ipse illi esse
 testimonio possum. Quû enim Polynicus
 & ego apud Seuthen de Xenophôte scisci-
 taremur qui vir esset; nihil ille, quod in eo
 reprehenderet aliud habebat, quam quod
 eum per esse militum studiosum diceret.
 Eadem de causa fieri, ut minorẽ tam apud nos Lacedaemonios, quam ipsum, sit in gratia.
 Post hunc surgens Eurylochus Lusien-
 sis, natione Arcas, ait: Mea vero, Lacedaemonij,
 hæc sententia est, ut primum hac in parte munere imperatorio fungamini nostra causa:

ἰδον

ἰδον

ἰδον

nimirum vt nobis a Seuthe vel volente, vel inuito, stipendium impetretis; neque prius, quam id effeceritis, nos hinc abducatis. Surrexit & Polycrates Atheniensis, proque Xenophonte in hanc sententiam loquutus est: Video, milites, Heraclidem heic adesse, qui res nostro labore partas quum vendidisset, coactam ex iis pecuniam neque Seuthæ, neque nobis tradidit; sed ea interuersa, seipsum ditauit. Quare si sapimus, ab ipso, quod debetur, postulabimus. Non enim natione Thrax est, sed Græcus ipse, nos itidem Græcos homines iniuria adficit. Ea quum Heraclides audiisset, exterritus admodum Seuthen adit, & ad eum conuersus: si sapimus, ait, hinc nos ex horum potestate subducimus. Itaque conscensus equis, in sua castra reuersi sunt. Inde Seuthes * Ebozelmium interpretem suum ad Xenophontem mittit, eumque hortatur, vt apud se cum cetero grauis armaturæ peditibus maneat: pollicetur etiam se tam sita ad mare castella daturum, quam alia, quæ promississet. Secreto etiam renuntiat, audiisse se de Polynico, futurum; vt si Lacedæmoniorum in potestatem veniat, certum ipsi a Thimbrone exitium imminet. Idem & alij non pauci hospites Xenophonti significabant, esse nimirum grauatam calumniis, omninoque cautione ipsi opus esse. Quæ quum audiret, duabus mactatis hostiis, Iouem regem consulit; vtrum magis ex ipsius reforet, si conditionibus iis, quas Seuthes obtulisset, maneret: an vero si vna cum exercitu discederet. Significatum a Ioue, vt discederet. Post hæc Seuthes longius a Græcis castra mouet, illi vero sua in vicis locant, vnde commeatus quammaxima copia conquisita, mare versus tenderent. Eos vicos Seuthes Medosadæ donauerat. Itaque quum Medosades absumi a Græcis ea, quæ in vicis essent, videret: grauius id ferebat, adsumtoque præter plus minus equites Odrysa quodam, eorum omnium potētissimo, qui e superiore Thracia descenderant; Græcorum ad castra pergit, deque his Xenophontem ad se arcessit. Ille cum nonnullis præfectis cohortium, & aliis hominibus idoneis ad eum propius accedit. Tū Medosades dicere cepit: Iniurij, Xenophō, in nos estis, qui vicos nostros depopulamini. Quare vobis ego Seuthæ nomine, hic Medoci superioris Thraciæ regis edicimus; vt finibus his excedatis.

Al. Abra-
Zelmio

Αὐτὸς Σούθου ἡμῖν τῆ μισθὸν τῶ ἀξίῳ ἢ ἑ-
κόντος ἢ ἄκοντος, καὶ μὴ πρὸς τὴν ἡμᾶς * ἀ-
γαθὴν. Πολυκράτης δὲ ἀδύνατος εἶπεν αἰ-
σᾶς ὑπὸ Ξενοφῶντος ὁρᾷ γε μὴν, ὦ ἄνδρες,
εἴη, καὶ Ηρακλείδῳ ἐπιπέτα, ὡς πα-
ραλαβὼν τὰ χεῖματα, ἀ ἡμῶς ἐποίησα μὲν,
ταῦτα ἀποδοῦνός, ἔτε Σούθῳ ἀπέδωκεν, ἔ-
τε ἡμῖν τὰ γινόμενα, ἀλλ' αὐτὸς κλέψας πέ-
παται. ἡ δ' οὐ σωφρονώμεν, ἐξ ὁμῶν αὐτῶ. οὐ
γὰρ δὴ εἴπῃ γε, εἴη, ἀρᾶς ἔστιν, ἀλλὰ ἔλλω ὡν
ἔλλωας ἀδικῶ. ταῦτα ἀκούσας ὁ Ηρακλεί-
δης, τῆ μάλα ἔξεπλάγη. καὶ πρὸς ἐλθὼν τῶ μᾶλλον
Σούθῳ λέγει ἡμῶς, ἡ σωφρονώμεν, ἀπὸ μὲν
ἐπιπέτα ἐκ τῶ τῶτων ἔπιπρατίας. καὶ αἰα-
βαίντες ἔπι τῶς ἵπποις, ὡχροντο ἀπελαύνοντες
εἰς τὸ εἰαυτῶν στρατόπεδον. καὶ ἐπιπέτα Σού-
θῳ πέμπει τῆ Εβοζελμιον τῆ εἰαυτῶ ἐρμύλια ἄβραζι-
πρὸς Ξενοφῶντα, καὶ κελδύει αὐτὸν καταμῆ-
ναι παρ' εἰαυτῶ ἔχοιτα χιλίους ὀπλίτας καὶ ὑπι-
γρῆτο αὐτῶ ἀπὸ δώσῃ τὰ τε χεῖρα τὰ ἐπι τα-
λάτῃ, καὶ τὰ διὰ, ἀ ὑπέχετο. καὶ ἐπι ἀπορήτω
ποισα μὲν λέγει, ὅτι ἀκήκε Πολυκράτης, ὡς
εἰ ὑποχείριος ἔσαι λακεδαίμονις, σαφῶς
ἀποθάνοι ὑπὸ Θίμβρωνος. τῆ ἐπέπελλον δὲ
ταῦτα καὶ οἱ δῆλοι πολλοὶ ἔξενοι * ὁ Ξενοφῶντι,
ὡς ἀβελή μὲν εἴη, καὶ φυλάτῃ αὐτῶ δέοι. ὁ δ'
ἀκούων ταῦτα, δύο ἱέρφα λαβὼν, ἔθῃε ὁ Διὶ
ὁ βασιλῆς, πότερ εἰ οἱ λῶιον καὶ ἄμφορ εἴη μὲν
τῶ Σούθῳ εἴπῃ οἷς Σούθῳ λέγει, ἢ ἀπὸ ἐναγ
σῶ τῶ στρατόματι. αἰαμῆ δὲ αὐτῶ, ἀπὸ ἐ-
δνα. ἐπιπέτα Σούθῳ μὲν ἀπεστρατοπέδουσα-
ποροσώτερω οἷ ἔλλωες ἐσκήνησαν εἰς κώ-
μας, ὅθεν ἔμελλον πλῆσα ἔπισιποσάμενοι ἔπι
τάλατῃ αὐτῶ. αἰ δὲ κώμα αὐτῶ ἦ ἔδεδόμε-
ναι ὑπὸ Σούθῳ Μηδοσάδῃ. ὁρῶν δ' οὐ ὁ Μη-
δοσάδης ἀποδρῶ μὲν ἰὰ ἐπὶ κώμας ὑπὸ
τῶ ἔλλωων, χαλεπῶς ἔφερε καὶ λαβὼν ἀνδρα
Οδρῶσιν δυνάτωτα τον τῶ αἰῶθεν καταβε-
θηκῶτων, καὶ ἵππας ὅσον τῆ πεντήκοντα, ἔρχεται, ἡ δ' αὖτε,
καὶ πρὸς καλῆται Ξενοφῶντα ἐκ τῶ ἔλλωι-
καὶ στρατόματος καὶ ὅς, λαβὼν πινὰς τῶ
λοχαγῶν καὶ ἄλλοις ἵνας τῶ ἔπιτηδείων,
πρὸς ἔρχεται. εἴη δὴ λέγει ὁ Μηδοσάδης
ἀδικεῖτε, ὦ Ξενοφῶν, ταῖς ἡμετέρας κώμας
πορῶτες. πρὸς ἔρχεται οὐ ὑμῖν ἐγὼ τε
ὑπὸ Σούθου, καὶ ὁ δὲ αἰὴρ τῶ τῆ Μηδοσάδῃ ἡκων τῶ αἰὴ βασιλέως, ἀπὸ ἐναγ ἐκ τῶ χῶμας Διμῶς
εἰ δὲ

Handwritten marginal notes in a smaller script, likely a commentary or continuation of the text, partially obscured by the binding.

εἰδὲ μὴ, ἔκ' ὅτι βέλφορ μὲν ὑμῖν, ἀλλ' ἐὰν ποιῆτε
κακῶς τ' ἡμετέραν χώραν, ὡς πολέμους δε-
ξήσομεθα. ὁ δὲ Ξενοφῶν ἀκρόατος ταῦτα εἶπεν·
Αλλὰ σοὶ μὲν ταῦτα λέγουσι καὶ ἀποκρίνασθαι
χαλεπὸν τ' ἔστιν ἕνεκα τ' νεανίσκου λέξω, τὴν εἰ-
δῆτε οἷοι τὲ ὑμῶς ἔστε, καὶ οἷοι ἡμῶς. ἡμῶς μὲν, ἔ-
φη, παρὶν φίλοι ἡμέτεροι ὑμῖν, ἐπορθώμεθα δὲ
ταῦτα τ' ἡμῶς ὅποι ἐβουλόμεθα, καὶ μὲν ἐθέ-
λοιμεν πορθῆναι, καὶ εἰ ἐθέλοιμεν καταναίον-
τες, καὶ σὺ, ὅποτε παρὸς ἡμᾶς ἦλθες παρεσβύων,
πυλίζε παρ' ἡμῖν, ἔδεν αὖ φοβερὸς τ' πολέ-
μιων ὑμῶς ἔκ' ἢ τε εἰς τὴνδε τ' χώραν, ἢ εἰ ποτε
ἔλθοις, ὡς ἐκ κρηπίων χώραν πυλίζεσθε εἴκε-
χα λινωμένοις τοῖς ἵπποις ἐπεὶ ἡμῖν φίλοι ἐ-
σμεθε, καὶ δι' ἡμᾶς ἔχετε τὴνδε τ' χώραν, ἰδίᾳ δὲ
ἔξελαύετε ἡμᾶς ἐκ τ' ἡμῶς, καὶ παρ' ἡμῶν ἐ-
κείτων καὶ κέρως παρήλαθε. ὡς γὰρ αὐτὸς οἶ-
δα, οἱ πολέμοι ἐκ τῆς ἰσχυρῆς ἡμῶς δὲ ξυμφο-
ρῆς ἔχ' ὅπως δῶρα δὲ καὶ δὲ ποιήσας, αὐτῶν εὖ
ἔπαυες, ἀξιοῖς ἡμᾶς ἀποπέμψασθαι, διὰ πο-
ροῦ μὲν ἡμᾶς ἐπὶ ἐναυλιαν ἔχον, ὅσον δύ-
νασαι, ὅτι βέλφορ καὶ ταῦτα λέγων, ἔτεθε αἰ-
σχυρῆ, ἔτε τὸνδε τ' ἀνδρα, ὅς τιν' ἔσθ' ἄλλο
ἄλλο. παρὶν ἡμῖν φίλον ἡμέτερον, ἀποληθείας
τ' βίον ἐχθρῶν, ὡς αἰὶός ἐφραδα, ἀπαρτὶ καὶ παρὸς
ἐμὲ ταῦτα λέγεις; ἔφη, ἔγ' ἐγὼ ἐπ' ἀρχῆ, διὰ
τ' λακεδαίμονι οἰς ὑμῶς, παρ' ἡμῶν τε ὁ εὖ
τεύμα ἀπαγῆν, οὐδὲ ἐμὲ παρακαλέσαι τις, ὡ
θαυμαστότατοι, ὅπως ὡς παρ' ἀπὸ τῆς ὁμῆν ἀν-
τοῖς, ὅτε παρὸς ὑμᾶς ἦτον, ἔτω καὶ χαρισάμεν ἡμῖν
ἀποδιδέσθαι, ἐπεὶ ἡ ταῦτα ἠέκεσεν ὁ Οδρύσης, εἰ
πεν' ἐγὼ μὲν, ὡ Μηδοσαδες, καὶ τ' γῆς καλα-
δύομαι ὑπὸ τ' αἰσχυρῆς, ἀκρόων ταῦτα καὶ εἰ μὲν
παρ' ἡμῶν ἡμισάμεν, τ' ἐκ' αὖ συνικελήσασθαι σοὶ
καὶ νῦν ἀπέμει. ἔγ' αὖ Μηδοσάδης με ὁ βασιλεὺς
ἐπαμύνει, εἰ δὲ ξυμφορῆς εὐεργέτας ταῦτα εἰ-
πὼν, αἰσχυρῆς ὅτι τ' ἵπποι ἀπὸ λαινε, καὶ σὺ
αὐτῶν οἱ δὲ ἵπποι, πλεὺν τε παρὸν ἢ πέντε. ὁ
ἡ Μηδοσαδῆς (ἐλύπη γὰρ αὐτῶν ἡ χώρα πορθη-
σάμεν) ἐκέλευε τ' Ξενοφῶντα καλέσαι τὸ
λακεδαίμονι. ὁ δὲ ἀπολαβὼν τῆς ἐπιτοχῆς E
πέντε, παρεσβύθη τὰς Χαρμίνης καὶ τὰς Πολυ-
νείκας, καὶ ἔλεξεν, ὅτι καλῶς αὐτοῖς Μηδοσαδῆς
τ' παρ' ἡμῶν, ἀπὸ αὐτῶν, ἀπείνει ἐκ τ' ἡμῶν.

Ald nisi feceritis, haud impune feretis. Nam
si agrum nostrum infestabit, vicissim nos
de vobis ut hostibus ulciscemur. Quum
hæc audisset Xenophon: Equidem, ait, hæc
tibi dicenti non sine animi molestia respō-
dere possum. Sed tamen huius adulescen-
tis causa aliquid dicam, ut quales vos sitis,
& quales item nos, cognoscat. Nos prius,
quam vobis amici facti sumus, per hanc
regionem, quacumq; lubebat, iter facie-
bamus; & partim eam pro lubitu nostro
populabamur, partim incendiis vastaba-
mus. Tu ipse, quoties ad nos legatus venie-
bas, nobiscum in castris pernoctabas, neq;
hostium quemquam metuebas. Vos e cō-
trario in hanc regionem non veniebatis,
aut si aliquando veniretis, non nisi frenatis
equis pernoctabatis, ac si eorum esletis in
agro, quos viribus esse superiores fatere-
mini. Postea vero quam nobis amici facti
estis, opera nostra regionem hanc possi-
detis. Ex ea nos iam eiicitis, quum vos il-
lam a nobis adsentientibus vi captam ac-
ceperitis. Nosti enim ipse, non potuisse ho-
stes hinc nos pellere. Tuque adeo tantum
cabeat, ut nos pro nostris in te meritis mu-
neribus donatos, & adfectos beneficiis, ab-
legare velis: ut etiam, quod in te quidem
est, potestatem non facias nobis hac profi-
cientibus castra in hac regione habendi.
Atque hæc dum profers, neq; Deos reue-
reris, neque hunc hominem; qui modo te
ditatum videt, quum prius, quam nostræ
te amicitia adiunxisset, ex latrocinio que-
admodum acbas ipse, victitares. At enim
cur hæc mihi dicis? Non enim penes me re-
rum summa est, quum vos homines maxi-
me suspiciendi Lacedæmonii copias ab-
ducendas tradideritis, me non monito, ut
eas tradendo gratiam apud ipsos inirem,
qui id temporis in illorum odium incurri,
quo exercitum ad vos adduxi. Hæc quum
alter ille Odryses audiisset: Ego vero mi
Medosades, inquit, dum hæc audio, præ
pudore sub terrâ mergor. Quod si ea prius
sciuisset, non te fuisset huc sequutus, at-
que adeo nunc discedo. Nec enim Medo-
cus rex umquam me bene de nobis pro-
meritos homines eiicientem laudaverit.
Quæ quum dixisset, equo cōscenso disces-
sit: sequētibus ipsum equitibus ceteris, ex-
tra solos quatuor aut quinque. Tum Medo-
sades, cui doleret agrū illum direptionibus
vexari, Xenophontem hortatur, ut duos il-
los Lacedæmonios aduocaret. Xenophon

ha. eidh

λακεδαί-
μόνιοι, οἷς
ὑμῶν

εἰ αὖ

παρ' ἡμῶν

* L. C. 10
marginib

sumtis secū hominibus maxime idoneis, Charminum ac Polynicū accedit, vocari eos a
Medosade ait, qui significare velit ipsis, ut hac regione excedant, de quo secū etiā egisset.

Atque equidem arbitror, inquit, impetraturos vos stipendium exercitui debitum: si dixeritis, vos a militibus rogatos esse, ut ipsos in extorquendis a Seuthe vel volente, vel invito, stipendiis adiuuetis. Ea si impetretis, policeri milites, se libenter vos sequuturos. Addite, videri vobis hęc optimo iure peti; vosque policitos esse, non prius, hinc abituros, quam sit exercitui satisfactum. His auditis, Lacedæmonij respondent, ea se dicturos, & alia, quæ proferri ab ipsis possent adpositissima. Statimq; cū hominibus maxime idoneis pergunt. Quum ad Medofadem venissent, Charminus: Dicit, inquit, si quid habes, quod nobis dicas, Medofades. Sin autem, est quod tibi nos dicamus. Tum perquam demisse Medofades: Dicimus, ait, Seuthes & ego, rogare nos, ut ab illis lædendis vos abstineatis, quos in amicitiam nostram nos recepimus. Nam quidquid horum rebus detrimenti adfertur, id totum in nos redundat, quos illi dominos agnoscunt. Ad ea Lacedæmonij: Discedemus, aiunt, posteaquam illis stipendium numeratum fuerit; qui, ut horum domini essetis, effecerunt. Id nisi fiat, adsumus iam laturo eis opem, & in illos animadverturi, qui in eos contra iurifurandi religionem iniurij fuerunt. Quod si vos huiusmodi homines estis, a vobis primis ius nostrum obtinebimus. Et Xenophon: Velitisne, inquit, Medofades, his ipsis permittere, in quorum regione sumus, & quos amicos esse vestros dicitis; ut utrum voluerint decernant, vosne his finibus æquum sit excedere, an vero nos? Ei conditioni Medofades non adfentiebatur, sed hortabatur, ut ipsi potissimum Lacedæmonij Seuthen stipendij nomine cōuenirent: existimare se futurum, * ut illi eum suam in sententiam adducant. Sin minus id videretur, Xenophontem secum mitterent. Simul policebatur, se negotio conficiundo non defuturum. Rogare tamen, ut ab exurendis vicis abstinerent. Missus deinde Xenophon est, & adiuncti huic, qui maxime viderentur idonei. Quum is ad Seuthen venisset, hac usus est oratione: Adsum, Seuthes, non petiturus abs te quidquam: sed demonstraturus pro mea virili, non iure te mihi succensuisse, quod abs te militum nomine peterem, que tu eis alacriter policitus fueras. Nam ego non minus existimabam e re tua fore, si promissis stares; quam illis expediret accipere. Primum hos scio post Deos te illustri constituisse loco, qui te regionis amplæ,

Αοίμω αὐτῶν, ἔφη, ἡμᾶς ἀπολαβεῖν τῆς στρατίας. ἢ ὀφθαλμῶν μισθόν, εἰ εἴποιτε, ὅτι δεοίτο ὑμῶν ἡ στρατία σιωπᾶσα πρὸς τὸν μισθόν ἢ πρὸς ἐκόντος, ἢ παρὰ ἄκοντος Σάβηου, καὶ ὅτι τέτων τυχόντες, πρὸς ὑμῶν μὴ αὐτῶν ἐπεσθαι ὑμῖν φασί, καὶ ὅτι δίχαμα ὑμῖν δοκῶσι λέγειν, καὶ ὅτι ὑπέχεσθε αὐτοῖς, τότε ἀπιέναι, ὅτε τῶν δίκαια ἔχουσιν οἱ στρατιῶται. ἀκούσαντες οἱ Λάκωνες ταῦτα ἔφασαν ἑρῆν, καὶ ἄλλα, ὅποια αὐτῶν δυνώονται κερδέσθαι. καὶ δὴ τότε ἐπορεύοντο ἔχοντες πρὸς τὰς ὀπίσθους, ἔλθόντων δὲ ἔλεξε Χαρμῖνος· εἰ μὲν πὺρ ἔχε, ὦ Μηδόσαδες, πρὸς ἡμᾶς λέγειν· εἰ δὲ μὴ, ἡμῶν πρὸς σὲ ἔχομεν. ὁ δὲ Μηδόσαδης, μάλα ὑπερβύτως· ἀλλ' ἐγὼ μὲν, ἔφη, λέγω καὶ Σευθῆς ταῦτα, ὅτι ἀξιοῦμεν τὸς φίλους τῶν ὑμῶν γεγενημένους μὴ κακῶς πάσχειν ὑμῶν. ὁ, πρὸς αὐτὸς κακῶς ποιῆτε, ἡμᾶς ἢ δὲ ποιῆτε. ἡμέτεροι γὰρ εἰσιν ἡμῶν τοῖνον, ἔφαθ' οἱ Λάκωνες, ἀπίοι μὲν αὐτῶν, ὅποτε τὸν μισθόν ἔχοιεν οἱ ταῦτα ὑμῶν κατὰ παράστατες. εἰ δὲ μὴ, ἐρχόμεθα μὲν καὶ νῦν βοηθήσοντες τέτοις, καὶ ὑμῶν ἰσχυροὶ αἰσθησάμενοι, οἱ τέτρες πρὸς τὸς ὀπίσθους ἡμῶν. καὶ ὑμῶν τοῖσιν ἡμεῖς, ὅταν δὲ ἀξιοῦμεν τὰ δίκαια λαμβάνειν. ὁ δὲ Ξενοφῶν εἶπεν· ἐθέλοιτε δὲ αὐτῶν Μηδόσαδες, τέτοις ὅτι βέλφα, ὅτι φασί φίλους εἶναι ὑμῶν, ὅταν τῆς χώρας ἐσμεν, ὅποτε ἂν ἦν φίλων, εἴθ' ὑμᾶς τὸν ὀπίσθον ἐκ τῆς χώρας ἀπιέναι, εἴθ' ἡμᾶς, ὁ δὲ ταῦτα μὲν ἔκ ἔφη, ἐκέλευε δὲ μάλιστα αὐτῶν ἔλθην τῶν Λάκωνε παρὰ Σάβηου πρὸς τὸν μισθόν, καὶ οἰεσθαι αὐτῶν Σάβηου τὰ κακῶτα εἶναι, Ξενοφῶν δὲ σὺν αὐτῶν πέμπειν, καὶ συμπαράσχειν ὑπὸ τῆς ἐξουσίας. ἐδύτο δὲ τὰς κώμας μὴ κακῶν. εἰ δὲ πρὸς πέμπεισιν τὸν Ξενοφῶντα, καὶ σὺν αὐτῶν οἱ ἐδοκίμω ὅτι τῆς δόξατος εἶναι. ὁ δὲ ἔλθων, λέγει πρὸς τὸν Σάβηου. Οὐδὲν ἀπατήσω, ὦ Σάβη, παρὰ μίση, ἀλλὰ διδάξων ὡς αὐτῶν ὄψω, ὡς οὐ δικαίως μοι ἠθέλησθε, ὅτι ὑμῶν τὴν στρατιάν ἡμῶν ἀπῆταν σε, αὐτῶν ἔχου αὐτοῖς πρὸς ὑμῶν. σὺ γὰρ ἔγωγε οὐχ ἠπὸν ἐνέμιζον εἶναι συμφέρον ἀποδοῦναι, ἢ ἐκείνοις ἀπολαβεῖν. πρὸς τὸν μὲν γὰρ οἶδα μὲν τὸς θεοὺς εἰς τὸ φανερόν σε τέτρες καταστήσαι, ἐπεὶ γε βασιλέα σε ἐποίησαν πολλῆς χώρας καὶ πολλῶν ἀνθρώπων.

* Lectio marginis.

* Lectio marginis.

Xenophon Seuthe persuadet, ut stipendium acciperet.

ἐλθόντων

ἡμῶν

νέμεται

πρὸς τὸν

πέμπει

ταῦτα

ὅτι

ὡς

ὡς οὐχ οἷόν τ' ἐστὶ λαθραίνην, οὔτε ἰὼ πικρὰ-
 λόν, οὔτε ἰὼ πικρὸν ποιήσης. τοῦτο δ' ὄντι
 ἀνδρὶ μέγα μὴ μοι ἴδοικε (εἶ), μὴ δοκεῖν ἀ-
 γασίας ἀποπέμψασθαι ἀνδράς βίεργετας,
 μέγα δ' ἐξ ἀκροῦν ὑπὸ ἑξακιχλίω ἀν-
 θρώπων δ' ὅ μείζον, μηδαμῶς ἀπίστον σαυ-
 τὸν κατὰ τῆσσι ὅ, πλέγης. ὁρῶ γὰρ τῶν μὲν ἀ-
 πίτων ματάκας, καὶ ἀδυνάτους, καὶ ἀήμοις τῆς
 λόγους πλακωμένους· οἱ δ' αὖ φανεροὶ ὡσιν
 ἀλήθειαν ἀσκουῦντες, τούτων οἱ λόγοι, ἰὼ πικ-
 ρῶνται, ὅθεν μείον δυνάωνται ἀἴεσθαι, ἢ ἄλ-
 λων ἢ βία ἰὼ τέτινα σωφρονίζῃν βούλωνται,
 γνώσκω τὰς τούτων ἀπειλάς οὐχ ἥτιον σω-
 φρονίζσας, ἢ ἄλλων δ' ἤδη κολάζῃν ἰὼ τέ-
 τω πικρῶν ἰσχυρῶνται οἱ τοιοῦτοι ἀνδρες, ὅθεν
 μείω διαπραχθῆναι, ἢ οἱ ἄλλοι διαπραχθῆναι
 διδόντες. αἰαμνήθη δ' καὶ σὺ, τί περ τελέσας
 ἡμῖν συμμάχοις ἡμᾶς ἔλαβες. οἱ δ' ὅτι ὅθεν,
 ἀλλὰ πιεσθεῖς ἀληθῶς ἀἴελες, ἐπῆρας
 τοσούτοις αἰθεροῖσι συστραφύσασθαι τε καὶ

A Quo fit, ut occultum esse nequeat, siue a-
 liquod honestum, seu turpe facinus ad-
 mittis. Magnum autem quiddam ego in
 eiusmodi viro esse statuo, non videri bene
 promeritos homines, nulla relata gratia,
 ablegasse: magnum etiam, a sex millibus
 hominum praedicari: maximum omnium,
 nequaquam committere, ut in iis, quae di-
 xeris, parum fidei mereare. Video enim o-
 rationem hominum, promissa non seruan-
 tium, vanam & imbellem esse, ac sine ho-
 nore hinc inde vagari: at qui palam se veri-
 tatis studiosos declarant, eorum verba pe-
 tentium aliquid, non minus possunt, quam
 vis aliorum. Si quem castigare velint, non
 minus hos minis castigando efficere anim-
 aduerto, quam alios puniendo. Si cui quid
 polliceantur, nihilo minus aliquid impe-
 trant, quam alij statim largiendo. Tu ipse
 tibi in mentem reuocato, quid prius nobis
 dederis, quam societatem tecum coiremus.
 Nihil profecto, sed creditus fore verax in
 iis, quae dicebas, tot homines excitasti ad
 militandum tecum, & ad occupandum
 regnum, quod non solum t t talentis, quae
 hi tibi deberi abs te putant; sed multo plu-
 ris est aestimandum. Ergo t primum homi-
 nis fide digni existimatio, quae quidem et-
 iam regnum tibi peperit, abs te hac pecu-
 nia venditur. Iam vero memoria velim re-
 petas, quanti aestimaris, ut iis potirere, quae
 iam tuam in potestatem redacta possides.
 Noui ego te optaturum potius fuisse, ut ea
 consequereris, quae nos effecta tibi dedi-
 mus; quam ut pecunias multo maiores iis,
 quae nobis debentur, comparares. Arbi-
 tror autem tanto maius damnum, atque
 etiam turpius esse, non iam illa possidere,
 quam tum non occupasse: quanto e diuite
 pauperem fieri grauius est, quam ab initio
 diuitias nullas habuisse: quantoque de re-
 ge ad priuati hominis fortunam redigi a-
 cerbius est, quam ab initio non regnasse.
 Tu vero non ignoras, eos, qui se nunc im-
 perio tuo subiecere, non adductos amici-
 tia fuisse, ut tibi parerent, sed necessitate:
 eosdem libenter in libertatem se vindica-
 turos, nisi quis eos metus contineret. Vtrum
 igitur magis eos arbitraris in metu futu-
 ros, teque non deserturos, si milites erga te
 sic adfectos viderint, ut & iam te iubente
 maneat, & quamprimum, si sit opus, re-
 uertantur; atque etiam alij praecleara de te
 multa ex his audientes, celeriter ad te pro-
 lubitu tuo confluant: an vero si opinionem

* Vide
 Notas.

πειάκοντα κατεργάσασθαι τὸν ἀρχὴν οὐ πεντήκοντα
 μόνον ἄξιαν ταλαίων, ὅσα οἰόνται δὴν οὔτοι
 νῦν ἀπολαβῆναι, ἀλλὰ πολλαπλασίων. ὁκῆν
 τῆτο μὲν πρῶτον δ' ἐπιπέσασθαι σε τὸ καὶ πῶ
 βασιλείαν καταφρασμένον, τούτων τ' χρη-
 μῶν ὑπὸ τῷ πτωχάκῳ. ἴθι δὴ, αἰαμνή-
 θητι πῶς μέγα ἠγῶ τῆτο καταπραχθῆναι, ὅ
 νῦν κατὰ φρεσὶν ἀμύνομος ἔχης. ἐγὼ μὲν οἱδ' ὅτι
 δ' ἔξω ἀπὸ τῶν πεπραγμένων μάλλον κατα-
 πραχθῆναι, ἢ πολλαπλασίων τούτων τῶν
 χρημῶν γινέσθαι. ἐμοὶ τοίνυν μείζον βλάβος
 καὶ ἀγχιον δοκεῖ εἶ), ὅ τῶντα νῦν μὴ κατα-
 χεῖν, ἢ τότε μὴ λαβῆναι, ὅσων χαλεπώτερον
 ἐκ πλοσίου πένητα γινέσθαι, ἢ ἀρχὴν μὴ
 πλετῆσαι, καὶ ὅσων λυπηρότερον ἐκ βασιλείως
 ιδιώτην φαινώμαι, ἢ ἀρχὴν μὴ βασιλεύσαι.
 ὁκοῦν ἐπίστασαι μὲν, ὅτι οἱ νῦν καταφραστοὶ
 γρόμνοι, καὶ φιλία τῆσιν ἐπέσθησαν ὑπὸ σὺ
 δεχέσθαι, ἀλλ' ἀνάγκη καὶ ὅτι ἐπιχερῶν ἀπὸ
 πάλιν ἐλθῆτεσι γίγνασθαι, εἰ μὴ πῶς αὐτοῖς φό-
 βος κατέχοι. ποτέρως οἶον οἱ μᾶλλον ἀνφο-
 βεσθῆναι τε αὐτοῖς, καὶ φρονεῖν τὰ πρὸς σε, εἰ ὁ-
 ρῶν καταφραστῶν ἔτω διακρίμους, ὡς
 νῦν τε μόνον τὰς ἀπὸ σὺ κελδύς, αὐτῆσ τ' ἀπὸ
 τῶν ἐλθόντων, εἰ δέοι, ἀλλ' ἔστι, τούτων πρὸς σὺ
 ἀκροῦντας πολλὰ ἀγαθὰ, καὶ ἀπὸ καταφραστοῦ ὅ σὺ βέλαιο καταφραχθῆσαι ἢ εἰ καταφραστοῦ

ὁ βασιλείαν
 καταφρα-
 σμένον
 πύτ.

ὁ πύκοι

ὁ πύτε βέλαιο

» cōceperint, neque venturos ad te alios ob
 » diffidentiam ex iis ortam, quę modo fiunt;
 » & hos amiciorē in ipsos esse animo, quam
 » in te? Enimvero non illi, quod numero su-
 » perarentur, idcirco tibi cessere: sed ducum
 » inopia. Quapropter hac etiam in parte pe-
 » riculum est, ne vel sibi præficient eos, qui
 » se per iniuriam fraudatos abs te putant, vel
 » etiam Lacedæmonios longe his potentio-
 » res: nimirum si milites alacrius se cum illis
 » expeditionem suscepturos polliceantur, ex-
 » tortis abs te per ipsos stipendiis: Lacedæ-
 » monij vero cōdicionem accipiant, quum
 » exercitus opera indigeat. Obscurum qui-
 » dem certe non est, eos Thracēs, quos im-
 » perio tuo subiecisti, multo alacrius aduer-
 » sus te, quam tecum militaturos. Etenim
 » quamdiu tu cum potestate es, seruitutem
 » seruiunt: te superato, libertate fruuntur.
 » Quod si etiam regioni consulendum est,
 » quippe quæ iam tua sit: vtro modo minus
 » eam detrimenti accepturam existimas, si
 » milites hi receptis iis, de quibus querun-
 » tur, pace post se relicta discedat: an vero si
 » & ipsi maneat tamquam in hostico, & tu
 » des operam, vt cum maioribus, quam illo-
 » rum sint copiis aduersus eos arma sumas,
 » quæ tamen & ipsæ com̄eatu carere non
 » possint? Vtro itidem modo plus expende-
 » tur pecuniæ, si his debitum stipēdium per-
 » soluatur; an vero si & illud debeatur, &
 » maioribus copiis stipēdium numerandum
 » sit? At enim Heraclidæ, sicut & ipse mihi
 » narrabat, hæc pecunia per esse magna vi-
 » debatur. Profecto multo facilius est iam
 » tibi pecuniam hanc alicunde sumere atq;e
 » expendere: quam partem eius decimam
 » id temporis, quum necdum ad te venisse-
 » mus. Nō enim numero multum ac parum
 » definiuntur, sed illius potestate, qui vel dat,
 » vel accipit. Tibi vero iam maior est in an-
 » nos singulos prouentus, quam prius id to-
 » tum esset, quod possidebas. In his ego, mi
 » Seuthes, tuis tamquam amici rebus pro-
 » spiciebam, vt & tu dignus iis bonis videre-
 » ris, quæ Dij tibi largiti sunt, & ego in exer-
 » citu non opprimerer. Nam scire te volo,
 » me iam harum copiarum ope, si ita velim,
 » neque hostem adficere damno posse, neq;
 » tibi auxilio esse. Eo scilicet erga me animo
 » est exercitus. At qui teipso præter Deos,
 » qui omnia norūt, teste vtar: me neq; huius
 » exercitus causa quidquam abs te habere,
 » λείμνω βοήθησαν, ἰσχυρὸς ἀνὴρ ἡμίμω. οὕτω γὰρ πρὸς ἐμὲ ἡ στρατιὰ ἀγείρει. καὶ τοὶ αὐτὸν σε
 » μῦθον οὐκ ἔστιν οὐδὲν ἰσχυρὸς ἀνὴρ ἡμίμω. οὕτω γὰρ πρὸς ἐμὲ ἡ στρατιὰ ἀγείρει. καὶ τοὶ αὐτὸν σε

μήτε ἀν' ἄλλοις θεῖν ἐλθεῖν δι' ἀπιστίαν, ἐκ τῆς
 νῦν ἡμοῦν, οὗτοι τε αὖτις δίνουσι εἰς
 εἴη ἢ σοί; ἀλλὰ μὲν οὕτως πλεονεχία γε ἡμῶν
 λήφθῆντες ὑπεῖξάν σοι; ἀλλὰ πρὸς
 τῆς ἀπορίας. οὐκ οἶμαι νῦν καὶ τὸ κίνδυνος,
 μὴ λάβωσι πρὸς ἄσπετος αὐτῶν πινὰς οὕτων
 οἰνομήσοισιν ὑπὸ θεῖ ἀδικεῖσθαι, ἢ καὶ οὕ-
 των κρείττονας τὸς λακεδαίμονιοις, ἐὰν οἱ μὲν
 ἐραλιώται ὑπερῶνται πρὸς ἡμῶν ἀν-
 τῶν συστράτευσθαι, ἐὰν ὡς οὐδ' ἀναπεί-
 ζωσιν, οἱ δὲ λακεδαίμονιοι, ἀφ' ὧν δέεσθαι
 τῆς ἐραπίας, σωμαγέσωσιν αὖτις ταῦτα. ὅτι
 γε μὲν οἱ νῦν ὑπὸ σοί θραῦκες ἡμοῦν
 πολὺ ἀνὰ πρὸς ἡμῶν ἴοιεν ἕπι σε ἢ σὺ
 θεῖ, ἐκ ἀδελφῶν. σοὶ μὲν γὰρ κεραιώτης,
 δουλεία ὑπὸ ἀρχῆ αὖτις κεραιώτου δὲ
 σοῦ, ἐλθεῖν. εἰ δὲ καὶ τῆς χάρας πρὸς ἡμῶν
 ἀδελφῶν ἡδὴ πηδῆ, ὡς σῆς οὐσίας, ποτέρως ἀν' οἱ
 ἀπαθῆ κακῶν αὐτῶν εἶη μάλιστα, εἰ οὗτοι οἱ
 ἐραλιώται ἀπολαβόντες ἀ' ἐγκαλοῦσιν, εἰ-
 ραίω καὶ ἀλιπόντες οἴχοιτο, ἢ εἰ οὗτοι τε
 μῦθον ἴσως * ἐν πολέμῳ, σὺ τε ἄλλοις πει-
 ρῶ πλείονας οὕτων ἔχων ἀνὰ πρὸς ἡμῶν
 ἀδελφῶν, δεομένης τῆς ἐπιτηδείων; ἀργύριον
 δὲ ποτέρως ἀνὰ πρὸς ἀναλωθῆν, εἰ τὸ οὐ-
 ποῖς ὁ φερόμενος ἀποδοθῆν, ἢ εἰ ταῦτα τε
 οφείλοισι, ἄλλοις τε κρείττονας οὕτων δέοι μι-
 ἀδοῦσθαι; ἀλλὰ γὰρ Ἡρακλείδῃ, ὡς πρὸς
 ἐμὲ ἐδήλου, πᾶσι πολλοῦ τῆς δοκεῖ ὁ ἀργύ-
 ριον εἶη. ἢ μὲν πολὺ γέ ἐστιν ἔλαττον νῦν σοὶ
 καὶ λαβῆν τῆς καὶ ἀποδοῦσθαι, ἢ, ὅτιν ἡ-
 μάς ἐλθεῖν πρὸς σε, ὁ δέκατον οὕτου μέ-
 ερος. οὐ γὰρ ὁ ἀειθρὸς οὐκ ἔστιν ὅτι πολὺ καὶ
 ὀλίγον, ἀλλ' ἢ δύναμις τῆς ἀποδοῦσθαι
 καὶ τῆς λαμβάνοντος. σοὶ δὲ νῦν ἢ κατ' ἐπι-
 αὐτὸν πρὸς ἡμῶν πλείων ἐστὶν, ἢ πρὸς ἡμῶν
 παρόντα, ἀ' ἐκέκτητο. ἐγὼ μὲν, ὡς Σόλωνος,
 ταῦτα, ὡς φίλου σου ὄντος, θεῖ πρὸς ἡμῶν
 μὲν, ὅπως σὺ τε ἀξίος δοκῆς εἶη ὡς οἱ θεοὶ
 σοὶ ἐδωκῆ ἀγαθῶν, ἐγὼ τε μὴ ἀφαρῆν
 ἐν τῇ ἐραπῳ. ἀλλ' ἰσχυρὸς ἀνὴρ ἡμίμω, οὕτω γὰρ πρὸς ἐμὲ ἡ στρατιὰ ἀγείρει. καὶ τοὶ αὐτὸν σε
 ἐλθρὸν κακῶς ποιῆσαι βεβλήμενος δμνηθῆναι
 σὺ ταῦτα τῇ ἐραπῳ, ἔτι ἀν', εἰ σοὶ πάλιν βε-
 λήμενος, οὕτω γὰρ πρὸς ἐμὲ ἡ στρατιὰ ἀγείρει. καὶ τοὶ αὐτὸν σε

ἐπιτηδεύειν
 πᾶσι πολλοῦ
 ἀποδοῦσθαι
 ἀξίος δοκῆς
 εἶη ὡς οἱ θεοὶ
 σοὶ ἐδωκῆ
 ἀγαθῶν, ἐγὼ
 τε μὴ ἀφαρῆν
 ἐν τῇ ἐραπῳ.

οὔτε

ἔτεήτησ' ἑκάστη εἰς τὸ ἴδιον τὰ ἐκείνων, οὐ-
 τε ἀποέχου μοι ἀπήτησα. ὁμνυμι δὲ σοὶ
 μηδὲ ἀποδιδόντος δέξασθαι, εἰ μὴ καὶ οἱ στρα-
 τωῖται ἐμελλοντὰ ἑαυτῶν σιωπολαμβάνειν.
 ἀφ' ὧν γὰρ ἐγὼ τὰ μὲν ἐμὰ διαπεπράξαμ, ἄλλο
 τὰ ἐκείνων τ' ἑορᾶν ἐμὴ κακῶς ἐχούσα, δι-
 λως ἰεὺς ἡμῶν ὑπὲρ ἐκείνων, καὶ τοῖς Ἡρα-
 κλείδῃ ἡγήσας πρῶτα ἐδοκίμησεν ἔτι πρὸς τὸ ἄρ-
 γύριον ἔχον ἕκαστον τὸς ἑσπέρων. ἐγὼ δ' ὡς Σά-
 ρη, ὅσῳ ἐνομίζω γε αἰσθῆναι, δι' ὧς ἰεὺς δέχον-
 τι, καὶ ἄλλοι ἐπὶ κτήμασιν, ὅσῳ δὲ λαμπερότερον ἀ-
 ρετῆς, καὶ δικαιοσύνης, καὶ γνησιότητος. ὁ γὰρ ταῦ-
 τα ἔχων πλεῖστ' ἡμῶν ὄντων φίλων πολλῶν, πλε-
 ῖστ' ἔτι καὶ δι' ὧν βουλομένων γινέσθαι, καὶ ἄλλο
 πρὸς τῶν ἑσπέρων τὸς σιωπολαμβάνειν. ἐὰν δὲ τι
 σφαλῆ, ἐπιτρέψω τῶν βοηθησόντων. ἀλλὰ γὰρ
 εἰ μήτε ἕκαστος τῶν ἐμῶν ἔργων κατέμαθες, ὅτι οἱ
 ἕκαστος τῆς ψυχῆς φίλος ἐγώ, μήτε ἕκαστος τῶν ἐμῶν
 λόγων διώσασθαι τὸ γινώσκαι, ἀλλὰ τὸς τῶν
 στρατιωτῶν τ' ἄλλοις κατὰ νόμον. παρῆσθαι
 γὰρ καὶ ἡκούεις οἷς ἔλεγον οἱ φίλοι ἐμὴ βεβλήμε-
 νοι, καὶ ἡγήσασθαι μὲν γὰρ με πρὸς λακεδαίμο-
 νίους, ὡς σὲ πλείονος ποιούμενον, ἢ λακε-
 δαίμονίους ἀλλοῖσι δὲ ἐνεκάλωσεν ἐμοὶ, ὡς μάλ-
 λον τ' ἐλπίμην, ὅπως τὰ σὰ καλῶς ἔχοι, ἢ ὅ-
 πως τὰ ἑαυτῶν ἔφασαν δὲ με καὶ δῶρα ἔχον
 πρὸς τὸν θεόν. καὶ τοῖς τὰ δῶρα ταῦτα πότερον οἷς
 ἀλλοῖς, κακῶς οἰᾶται τὸ ἐνιδύσασθαι με πρὸς σε,
 αἰτιᾶσθαι με ἔχον πρὸς τὸν θεόν, ἢ πρὸς θυμίαν
 πολλὴν πρὸς σε κατὰ νόμον ἔχειν ἐγὼ μὲν οἴμαι
 πρῶτα τ' ἀνθρώποις βύνοισιν δὲ ἀποδείκνυ-
 σθαι σὺ τῶν παρ' οὗ αἰ τις δῶρα λαμβάνῃ. σὺ
 δ' ὅτι μὲν ὑπηρετήσῃ τι οἱ ἐμὴ, ἐδέξω ἡδέ-
 ως καὶ ὁμμάσι καὶ φωνῇ καὶ ξείνοις, καὶ ὅσα ἔσοιτο
 ὑποχρῆσθαι ὅσον ἐπιπέπλασθαι. ἐπεὶ δὲ
 κατέπραξας ἀεδοῦντος, καὶ γεγῆσθαι ὅσον
 ἐγὼ ἐδιωάμην μέγιστος, νῦν οὕτω με ἀπὸ
 οἴτου ἐν τοῖς στρατιώταις τολμᾶς ἑορᾶν. ἀλ-
 λά μὲν ὅτι οἱ δόξῃ ἀποδιδῶναι, πιστεύω καὶ
 τὸν χρόνον διδάξῃ σε, καὶ αὐτὸν γὰρ σε ὅσον ἀνέ-
 ξεσθαι τὸς σοὶ πρὸς ἐμὴ οὐδὲν ἀεργασίαν ὄραν-
 ται ἐγκαλοῦσθαι σοὶ. δέομαι οὖν σου, ὅτι μὲν
 ἀποδίδως, πρὸς θυμείσθαι ἐμὴ πρὸς τοῖς
 στρατιώταις τοιοῦτον ποιῆσαι, οἷον πρὸς καὶ πα-
 ρέλαβες. ἀκούσας ταῦτα ὁ Σάρῃς κατη-
 ρεῖτο τὰς αἰτίων τὸ μὴ πάλαι ἀποδεδῶσθαι

A neque unquam ad usum priuatum ea pe-
 tiisse, quæ ipsis debebantur: denique ne il-
 la quidem postulasse, quæ mihi es polici-
 tus. Immo sacramento tibi confirmo, me
 non accepturum ea fuisse, nisi etiam mili-
 tes simul acciperent stipendium ipsis de-
 bitum. Nam turpe mihi fuisset, rem meam
 confectam esse, ipsorum causa neglecta,
 præsertim quæ ab illis magno fuerim ho-
 nore adfectus. At enim nugas esse putabat
 Heraclides omnia, præ studio argenti qua-
 uis ratione cogendi. Ego vero, mi Seuthes,
 nullam arbitror esse homini, ac præsertim
 ei, qui cum imperio sit, possessionem vel
 pulchriorem, vel splendidiorum virtute,
 iustitia, generositate animi: quæ cui ad-
 sunt, non potest non diues esse, quum mul-
 tos amicos habeat, atque etiam alij se ad i-
 plius amicitiam adiungere cupiant. Quod
 si fortuna prospera vitur, habet qui vna
 gaudeant: sin aduersi quid accidat, nõ de-
 suat qui opitulentur. Enimvero si neque
 de factis meis perspexisti, me amicum tibi
 ex animo fuisse, neque idem ex oratione
 mea cognoscere potes: saltim militum ver-
 ba confiderato. Etenim aderas, & quæ illi
 dicerent, qui vituperare me volebant, au-
 diebas. Nam ita me coram Lacedæmoniis
 accusabant, quasi te pluris, quam Lacedæ-
 monios facerem. Reprehendebant, quod
 tuis consultum mallet, quam ipsorum re-
 bus. Etiam munera me aiebant abs te ce-
 pisse. Num igitur existimas eos, animad-
 uersa in me quadam erga te malevolentia,
 captorum munerum me infimulasse; an
 vero, quod insigne studium erga te meum
 perspicerent? Equidem statuo, neminem
 non debere animi sui benevolentiam erga
 illum declarare, a quo munera accipit. Tu
 vero me prius, quam vlla in te officia mea
 exstarent, perhumaniter & vultu, & voce,
 & donis hospitalibus excepisti: quum qui-
 dem promittendi finem nullum faceres.
 Posteaquam perfecisti, quæ volebas, & o-
 pera mea, quæ in me fuit, maxi-
 mus euasisti: nunc tandem apud milites ho-
 nore spoliatum pristino, etiam ipse conte-
 mnere audes. Ac enim confido, tempus i-
 psam te docturum, vt statuas, pecuniam
 hanc numerandam esse: neq; te ipsum ia-
 turum amplius, vt eos, qui sua profuderunt
 in te beneficia, queri de te videas. Te qui-
 dem oro, vt numerata pecunia in eum me
 apud milites locum, in quem accepisti, resti-
 tuere studeas. Hæc quæ Seuthes audiisset,
 execrabatur eum, per quem steterat, quo
 minus iam dudum stipendium persolutum

σευθῆ

λόγους πάντας καταν.

μέλει μοι ὅπως

ἐνιδύσασθαι μοι

τ' ἀνθρώποις νομίσειν εὐνοίαν

Seuthes
Xenophon
in consilio
parat.

fuisse. Eum suspicabantur omnes Heraclidem esse. Equidem, ait Seuthes, stipendium numerabo, neque unquam in animo habui, ut vos illo fraudarem. Tum Xenophon: Si omnino, inquit, persolvere statuisti; rogo te, ut per me id fiat, neque committas, ut propter te alio nunc sim apud exercitum loco, quam id temporis fuerim, quum ad te veniremus. Et Seuthes: Per me, ait, contentui militibus non eris, & si vel cum solis cito gravis armaturæ peditibus manseris, dabo castella tibi cum aliis omnibus, quæ promisi. At enim, subiecit Xenophon, id fieri nequaquam potest. Tantum nos abs te dimittito. Atqui, ait Seuthes, novi ego tutius futurum tibi, si mecum maneat, quam si discedas. Cui Xenophon: Laudo, inquit, sollicitudinem de me tuam. Mihi tamē nequaquam integrum est heic manere. Tu velim existimes, e re tua futurum, ubicumque tandem dignitate auctus fuero. Post hæc Seuthes: Argenti, ait, copiam hoc tempore non magnam habeo, unum videlicet talentum, quod tibi do. Boves mihi sunt τρεῖς, ovium plus minus mille, mancipia cxx. Hæc tu accipe, una cum illorum, qui te læserunt, obsidibus; atque ita discedito. Ibi subridēs Xenophon: Quod si hæc, ait, non suffecerint ad stipendij persolutionem, cuius talentum habere me dicam? an non magis expediet, a lapidibus ut mihi caueam, quum iter hoc periculo non careat? Audisti certe ipsorum minas. Ita tum istic mansit. Postridie Seuthes, quæ pollicitus eis fuerat, tradit: simul adiungit suos, qui ea abigerent. Interea milites aiebāt, Xenophontem profectum esse ad Seuthem, ut apud ipsum maneret, eaque reciperet, quæ ipsi Seuthes promississet. Verum ubi redeuntem videre, magnopere gaudebant, & ad ipsum accurrebant. Posteaquam Charminum & Polynicum vidit: Hæc, inquit, per vos exercitui conferuata sunt, quæ quidem ego vobis trado. Vos arbitrato vestro ea distribuite inter milites. Illi receptis omnibus, & manubiarum venditoribus constitutis, ea distrahebant, & magnopere accusabantur. Xenophon minime accedebat, sed palam se ad iter in patriam comparabat. Necdum enim suffragiis damnatus erat, ut Athenis exsularet. Veniunt heic ad eum homines e toto exercitu lectissimi, atque orant, ne prius discedat, quam copias abduxisset, ac Thimbroni tradidisset.

τὸν μισθὸν καὶ πρῶτες τὸν Ἡρακλείδην ὑπώπλισαν ἐῖ). ἐγὼ γὰρ, ἔφην, οὔτε διενόησα πρῶτον ἀποστρέψασθαι, ἀποδώσω τέ. ἐν τούτῳ πάλιν εἶπεν ὁ Ξενοφῶν, ἐπεὶ τίνῃ ἀποδίδοναι τὴν βούλην, νῦν ἐγὼ σοὶ δέομαι δι' ἐμοῦ ἀποδίδοναι, καὶ μὴ παριδεῖν με. λέξέ σε αἰομοίως ἔχοντα ἐν τῇ γραμμῇ καὶ τε καὶ ὅτε παρὸς σε ἀφικόμεθα. ὁ δ' εἶπεν· ἀλλὰ οὔτε τοῖς γραπτοῖσι ἐστὶν δι' ἐμὲ ἀπιμότερος, ἀν' τε μὲν παρ' ἐμοὶ χιλίοις μόνον ὀπλίταις ἔχων, ἐγὼ σοὶ τὰ τε χροῖα ἀποδώσω καὶ τὰλλα ἀποστέλλω. ὁ δὲ πάλιν εἶπε, ταῦτα μὲν ἔχων οὕτως οὐχ οἶόν τε ἀπιμπε δὲ ἡμᾶς. καὶ μὲν, ἔφη ὁ Σιδώνης, καὶ ἀσφαλές ἐστιν γέ σοι οἶδα ὅν παρ' ἐμοὶ μένην ἢ ἀπιέναι. ὁ δὲ πάλιν εἶπεν· ἀλλὰ τί μὲν σὺ παρὸν εἶπαί μοι ἐπαίνα; ἐμοὶ δὲ μὲν οὐχ οἶόν τε. ὅπου δ' ἀν' ἐγὼ ἀπιμότερος ὢ, νόμιζε καὶ σοὶ τούτο ἀγαθὸν ἔσθαι. ἐν τούτῳ λέγει Σιδώνης· δεξιόθεν μὲν οὐκ ἔχω, ἀλλ' ἢ μικρόν τι, καὶ τούτο σοὶ δίδωμι, τάλαντον βοῖς δ' ἑξακροῖοις, καὶ πρῶτα εἰς τετρακισχίλια, καὶ ἀνδράποδα εἰς εἴκοσι καὶ ἑκατὸν. ταῦτα λαβὼν, καὶ τὴν τῶν ἀδικησάντων σε ὀμήμεν παρὰ λαβῶν, ἀπίθι. γελῶν δὲ ὁ Ξενοφῶν εἶπεν· ἴδ' οὖν μὴ ἔξαρκῆ ταῦτα εἰς τὸν μισθόν. τίνοσ τάλαντον φήσω ἔχων; ἀρ' οὐκ, ἐπεὶ δ' ἡμοὶ καὶ ἐπικίνδυνόν ἐστιν ἀπιόντι, ἀμεινον φυλάττειν τὴν πέτρην; ἢ κρυπτοῖς τῶν ἐχθρῶν ἀπειλάς. τότε μὲν δὲ αὐτὸν ἔμειναν. τῇ δ' ἔμμεν ὑπεραίρα ἀπέδωκεν αὐτοῖς ἀποστέλλειν, καὶ τὴν ταῦτα ἐλάσσοντας στέμπεμψεν. οἱ δὲ γραμματεῖς τῶν μὲν ἔλεγον, ὡς Ξενοφῶν οἰχομένο παρὸς Σιδῶν οἰκήσαν, καὶ ἀποστέλλειν αὐτῶν ἀποληφόρμος; ἐπεὶ δὲ αὐτὸν ἤκουσαν εἶδον, ἠόθησαν τε καὶ παρῆσαν. Ξενοφῶν δ' ἐπεὶ εἶδε Χαρμῖνον καὶ Πολυνίχην ταῦτα, ἔφη, καὶ σέσωσαι δι' ὑμᾶς τῇ γραμμῇ, καὶ πρῶτα δίδωμι αὐτὰ ἐγὼ ὑμῖν ὑμεῖς δ' ἀετιμῆτοροι δεξιόθεν τῇ γραμμῇ. οἱ μὲν οὖν πρῶτα λαβόντες καὶ λαφύρα πάλας καὶ ἀσκήσαντες ἐπώλουσιν, καὶ πολλὰ εἶχον αἰτήαν. Ξενοφῶν δ' ἐπαρῆς, ἀγὰρ φαίετο ἴδ' οὐκ ἀδεῖα σκεδασθῆναι. ἐγὼ γὰρ πρῶτον φησὶ αὐτῶν ἐπὶ τὸ ἀδύνησι περὶ φυγῆς. παρῆσαν δὲ αὐτῶν οἱ ἐπιτήδδοι ἐν τῇ γραμμῇ, ἐδέοντο μὴ ἀπελθῆναι παρὸν ἀπαράγοι τὸ γραμματεῖα, καὶ Οἰμβρωὶ πρῶτα δίδιν.

ἐν τούτῳ

ελθόντων διέπλευσαν εἰς λαμφακόν, καὶ ἀ-
 πορῆται ὡς Ξενοφῶντι Εὐκλείδης μούτις φλι-
 ασιος, Κλεαγόρου υἱὸς ἔτα ἐνύπνια ἐν λυκείῳ
 γαζαφότος. οὗτ' σιωπῆδετο τὰ Ξενοφῶντι
 ὅτι ἐπέσωσο, ἢ ἠρώτα αὐτὸν, πόσον χρυσίον ἔχει.
 ὁ δὲ αὐτὰς ἐπομόσας εἶπεν ἢ μὲν ἔσειαχ' μηδὲ
 ἐφόδον ἰκθύνον οἴκαδε ἀπείοιτι, εἰ μὴ δ' ἀποδοίτο
 τ' ἵππων καὶ ἀμφοὶ αὐτὸν εἶχει. ὁ δὲ αὐτὰς οὐκ
 ὅτις δ' ἐπειδὴ ἐπεμψαν λαμφακίωσι
 ξένια τὰ Ξενοφῶντι, καὶ θύων τὰ Ἀπόλλωνι
 παρεσήσατο τ' Εὐκλείδῳ, ἰδὼν τὰ τ' ἰεραὶ ὁ Β
 Εὐκλείδης εἶπεν ὅτι πείθοιτο αὐτὰς μὴ εἶ-
 χήματ' ἀλλ' οἶδα, ἔφη, ὅτι, καὶν μέλλη πο-
 τε γηύσεσθαι, φαίνεται π' ἐμπόδον, εἰ μὴ μὴ δὲν
 δῆλο, σὺ σαυτὰς σιωμολόγησ' αὐτὰ ὁ Ξενο-
 φῶν. ὁ δὲ εἶπεν, τ' ἐμπόδον γὰρ οἱ Ζεὺς ὁ
 μάλιστα ἐστίν. καὶ ἐπήρετο, εἰ ἦδη πόλε θύσεν,
 τ' ὡς τὰ οἴκη, ἔφη, εἰώθη ἐγὼ ὑμῖν θύεσθαι καὶ
 ὀλοκαυτεῖν. ὁ δὲ οὐκ ἔφη ἔξ' οὗτου ἀπεδήμησε
 τε θυκεῖα τούτω τὰ θεῶν. σιωεβούλωσεν οὖν
 αὐτὰς τ' θύεσθαι, καὶ ἔφη σιωοίσην ὅτι ὁ βέλ-
 C πον. τῆ δὲ ὑπεραίῳ ὁ Ξενοφῶν παρσελθὼν εἰς
 ὄφρυον ἐθύετο, καὶ ὠλοκαυτέχρισται τὰ πα-
 τριῶν νόμων, καὶ ἐκαλλιέρη. καὶ αὐτῆ τῆ ἡμέρᾳ
 ἀφικνήται Βίτων καὶ ἄμα Εὐκλείδης χηρήμα-
 τ' ἀδόντες τὰ στρατῶματι. καὶ ξενιοῦται τ' ἐ-
 τὰ Ξενοφῶντι, καὶ ἵππων ὅν ἐν λαμφακῶ
 ἀπέδοτο πεντήκοντα δαρφάων, ὑποπλάθον-
 τες αὐτὸν δι' ἐνδύσαν περὶ ὀρακέναι, ὅτι ἦκουον
 αὐτὸν ἠδεοσθαι τὰ ἵππων, λυσάμενοι ἀπέδο-
 σαν, καὶ πλὴν μὲν οὐκ ἠέλοντο ἀπολαβεῖν. ἐν-
 D ἴδοντες ἐπορβύοντο ἀπὸ τ' Ἰσθμίου, καὶ ὑπερ-
 βαίντες πλὴν ἰδῶν, εἰς ἀντομόρον ἀφικνοῦνται
 παρ' ὅτον εἶτα παρὰ γάλατταν πορβύομενοι τ'
 αἰσίας τ' λυδίας, εἰς θήκης πεδίον. ἐν τ' ἴδον δι' ἀβα-
 παρ' Α- μωθίης καὶ κερβονίης τ' παρ' ἀταρνέα εἰς καίκα πε-
 παρνα δίον ἐλθόντες, παρ' ἄμον καὶ λαμβάνουσι τῆς
 τ' Μυσίας τ' λυδίας. οὐτ' αὖτ' ἔξειεται Ξενοφῶν παρ' Ἐλ-
 λάδι τῆ Γογγύλου τ' ἐρετρείως γωακί, καὶ
 Γοργύου καὶ Γογγύλου μητεί. αὐτῆ δὲ αὐ-
 τὰ φερέει, ὅτι Ασιδάτης ἐστίν ἐν τὰ πεδίῳ
 E ἀνὴρ πέρσης. τ' ὅτον ἔφη αὐτὸν, εἰ ἔλθοι τ' νυκτὸς
 σὺν τριχρῶσι ἀνέρας, λαβὼν αὐτὸν καὶ αὐτὸν,
 καὶ γωαίκα, καὶ παῖδας, καὶ τὰ χηρήματ' εἶ-
 δὲ πολλά. αὐτὰ δὲ καθηγησάμενοις ἐπεμ-
 ψε τὸν τε αὐτῆς ἀνέφρον καὶ Δαφναγόραν, ὅν

Hinc Lampfacum nauigio traiecerunt, v-
 bi Euclides Phliasius vates in Xenophon-
 te incidit, eius Cleagoræ filius, qui somnia
 in Lycéo pinxit. Is Xenophonti, quod sal-
 uis rediisset, gratulabatur; eumque inter-
 rogabat, quantum auri haberet. Cui Xe-
 nophon iureiurando sancte confirmat, ne
 quidem redituro domum viatici satis fo-
 re: nisi & equum venderet, & quæ circa se
 haberet. Non habebat ei fidem Euclides.
 Postea quum Lampfaceni hospitalia mu-
 nera Xenophonti misissent, atque ille sa-
 crum Apollini faciens, Euclidem iuxta se
 sifteret: visis extis Euclides habere se fidē
 ipsi aiebat, quod a pecuniā nō esset instru-
 ctus. Atq; equidem animaduerto, inquit,
 etiamsi quas opes olim sis consequuturus,
 quoddam impedimentum adparere: ac si
 nullum aliud fuerit, ipsemet tibi eris impe-
 dimento. Fatebatur hoc verum esse Xe-
 nophon, & Euclides porro: impedimento
 tibi est, inquit, Iupiter * Milichius. Simul
 interrogat, ane rem sacrā fecisset, quem-
 admodū in patria, inquit, ego vobis sacrifi-
 care, totasque victimas exurere solebam.
 Negabat ille, se interea, dum patria abfui-
 set, huic Deo sacrificasse. Quare suadebat
 Euclides, vt in hunc modum rem sacrām
 faceret, idq; ipsi profuturū aiebat. Postri-
 die Xenophon Ophrynium progressus sa-
 crificabat, & porcos integros ritu patrio
 exurebat, estq; tum perlitarum. Venit eo-
 dem die Bito cum Euclide, qui pecuniam
 exercitui daturi erāt. Hi cum Xenophon-
 te hospitij necessitudine inita, gratis ei re-
 stituunt equum ab se redemptum, quem
 Lampfaci L nummis Daricis vendiderat;
 quod suspicaretur illum propter inopiam
 fuisse venditum, quum Xenophon eo mi-
 rifice delectaretur, vt ab aliis acceperant.
 Hinc per τ' Troiam profecti, superata Ida,
 primo Antandtū perueniunt, deinde pro-
 pter orā maris τ' Asia, ad Thebes campum.
 Illinc per Atamyttiū & Certonium haud
 procul ab Atarnis ad Caici campum delati,
 Pergamum τ' Lydiae ciuitatē adtigerunt.
 Heic Xenophō hospitio excipitur ab Hel-
 lade Gongyli Eretrienfis vxore, quæ Gor-
 gionis & Gongyli mater erat. Significat
 hæc ipsi, Asidaten in illa esse planicie cam-
 pestri, hominem natione Persam. Quod si
 noctu cum c c c aduersus hunc pergeret,
 posse & ipsum, & vxorem eius, & liberos,
 & opes, quæ quidem magnæ sint, capi.
 Addit etiam, qui duces itineris essent, con-
 sobrinum suum, & Daphnagoram, quem

Xenopho-
tis pauper-
tas.

* Cognō-
mē. um hoē
lous apud
Atheniēses,
quasi dicas
milit. Idem
Bacchotri-
butum. A-
then. in III.

* al. Troa-
dem

* al. Ly-
die. male.

* Mysia
rectius.

ίερτα

ἐμπόδον

ἴππων

θύεσθαι
αἰεσίαι,
καὶ ἔφη
συν.

ἴδοντες

αἰσίας
παρ' Α-
παρνα

τ' Μυσίας

maximi faciebat. Quos ubi secum habebat Xenophon, extra consulit. Tum Eleus
 † Agafias hariolus perpulchra esse dixit
 extra, & posse omnino hominem capi. Quare quum cœnasset, sumtis secum præfectis cohortium amicissimis sibi, & quorum semper ei perspecta fuerat fides, ut aliquo eos beneficio adficeret, proficiscitur. Egrediuntur & alij cum eo quidam, id ferre coacti, plus minus 1000. Verum ab eis præfecti cohortium discedunt, ne pars pecuniæ, quam paratam fore putabāt, ipsis cederet. Quum ad locum nocte media peruenissent, mancipia, quæ circum turrim erant, aliasque res plurimas dilabi sinunt; ut ipso, cum suis. Asidate potirentur. Quumque turrim oppugnando capere non possent, quod esset alta, & ampla, neque propugnacula & homines complures ad pugnandum idonei desiderarentur; conati sunt eam perforare. Habebat murus VIII laterculorum fictilium latitudinem. Quamprimum illucelceret, iam perforatus erat & peruius; quum quidam eorum, qui erant intus, veru pungendis bobus facto femur eius, qui ad turrim proxime accesserat, ictu transfodit. Deinde sagittas excutiendo efficiebant, ut amplius aliquis accedere tuto non posset. Simul clamantibus ipsis, & per ignes signum dantibus, Itabelius cum copiis suis, itemque ex Comania grauis armaturæ † præfidiarj, cum equitibus Hyrcaniis, regis stipendiariis, plus minus LXXX, & aliis cetratis prope 10000. opis ferendæ caussa accurrunt. Idem alij faciunt equites e locis vicinis, † Parthenio, Apollonia, ceteris. Iam tempus erat, ut quomodo discedendum esset, consideraretur. Quare bobus, quotquot istic erant, & ouibus, & mæcipiis intra quadratum agmē receptis, abigebāt omnia: nec iam de pecunia cogitabāt, sed ne discessus fugæ similis esset, si relictis rebus iam partis abscederent, ac non solum hostes audaciores euaderent, sed etiam milites animis deiectiones. Ita tamen discessum, ut pugnaturi pro præda viderentur. Quum autem Gongylus Græcos numero paucos esse videret, ac multos, a quibus vrgerentur: inuita matre cum copiis suis egreditur, ut huius facti particeps esset. Ferebat & Procles ex Elifarne ac Teuthrania nostris oppem, qui genus a Damarato ducebat. Milites Xenophontis, quum iam sagittis & fundis grauitè premerentur, agmine in orbem conuerso, ut haberent arma telis opposita, difficulter † Caicum amnem

*al. Basias

†al. Assy
†ij

†al. Par
ethenico,

†al. Car
caium

Α πρὸς πλείστου ἐποίητο ἔχον ὄντων ὁ Ξενοφῶν τῶν
 τοῖς παρ' αὐτῶν ἐθύετο. καὶ Ἄγασιος ὁ ἠλθὸς Βασίλειος
 μάλιστα παρῶν εἶπεν, ὅτι καλλιὰ εἶεν τὰ ἱερέα
 αὐτῶν, καὶ οἱ ὁ ἀνὴρ ἀν' ἀλώσιμος εἶη. δι' ἡνέσας
 ὄντων ἐπορεύετο, τὴν τε λαχάρων τοῖς μάλιστα
 † φίλους λαβῶν καὶ πιστοῖς γενημένοις Ἄγα- φιλῶν
 πρῶτος, ὅπως δὲ ποιήσῃ αὐτοῖς. σιωπῶντες ἔρχοντο
 ἵατα καὶ δῆλοι βιασάμενοι εἰς ἐξαχθεῖς. οἱ δὲ
 λαχάρων ἀπήλαινον, ἵνα μὴ μεταδοῖεν ὁ μέ-
 ερος, ὡς ἐποίμω δὴ χερμῶν. ἐπεὶ δὲ ἀφίκετο
 Β πρὸς αἰ μέσας νύκτας, τὰ μὲν ἄφροντα ἀν-
 δρὰ πρὸς τὴν τύριον καὶ χερμῶν πλῆθος ἀπέ-
 δρα αὐτοῖς ὡς ἀμύθητος, ὡς τὴν Ασιδάτην αὐ-
 τὴν λαβοῖεν, καὶ τὰ ἐκείνη. πυρρῶμα χερμῶν τε δὲ
 ἐπεὶ οὐκ ἐδύνατο λαβῆναι τὴν τύριν, (ὕψηλή γάρ
 ἦν, καὶ μεγάλη, καὶ περὶ μαχίνας καὶ αἰδρας πολ-
 λὰς καὶ μαχίμοι ἔχουσα) ἀβουρήθη ἐπεχέριον
 τὴν πύργον. τὸ δὲ τοῖχος ἡὲν ὅτι οὐκ ἔστι πλῆθον πρὸ τῆς
 γῆρας ὁ δὲ εὖρος. ἀμα δὲ τῆς ἡμέρας διωρώρου τοῦ Χ⁵
 καὶ ὡς ὁ πρῶτος διεφαίνετο, ἐπάταξεν ἐνδοθέν
 C † βεπόρω ὡς ὁ βελίσκος ἄμα φέρει τὴν μηρὸν ὁ βεπρῶ
 ἐχέυατο. ὁ δὲ λοιπὸν ἐκβέβηκτες, ἐποίησαν
 μηδὲ παρῶν ἐπὶ ἀσφάδης εἶη, κεκαρῶτων
 δὲ αὐτῶν καὶ πυρρῶτων, ἐκβουήσαν ἰταβέ-
 λιος μὲν ἔχον τὴν αὐτὴν δυνάμιν, ἐκ κομανίας
 δὲ τὸ πλῆθος φησὶ, καὶ ἰππεῖς ὑπερβίμοι, καὶ ἐπὶ ὁ πῆμι
 βασιλέως μισθοφόροι, ὡς ὀγδοήκοντα καὶ δῆλοι ὁ ὑπὲρ
 πελάσας εἰς ὀκταχθεῖς. δῆλοι δὲ ἐκ τῆς παρῶν
 νῆς, δῆλοι δὲ ὅς ἀπολλωνίας, καὶ ἐκ τῆς πλῆ-
 σίων χερμῶν, καὶ ἰππεῖς. εἰ γὰρ δὴ ἄρα ἡ, πῶς νικῶν,
 D ἔσαι ἡ ἀφοδός, σκεπτεῖν καὶ λαβόντες ὅσοι ἦσαν
 βόες, καὶ περὶ ἄλλα, ἠλαυον, καὶ τὰ αἰδρὰ πρὸς αὐ-
 οὐκ ἔστι πλῆθος ποιησάμενοι, οὐ τοῖς χερμῶσιν
 ἐπὶ περὶ ἔχοντες τὸν νοῦν, ἀλλὰ μη φυγῆ εἶη
 ἡ ἀφοδός, εἰ καὶ ἀλιπόντες τὰ χερμῶσιν ἀπί-
 οῖεν, καὶ οἱ τε πολέμοι θρασυτέροι εἶεν, καὶ οἱ στρα-
 τῶνται ἀθυμότεροι. νῦν δὲ ἀπῆλθ' ὡς πρὸ τῆς
 χερμῶν μαχίμοι. ἐπεὶ δὲ ἑώρα Γοδύλος
 ὀλίγους μὲν τὴν ἑλληνας, πολλοὺς δὲ τὴν ὀπτικ-
 μένους, ἔξέρχεται καὶ αὐτὸς βία τὴν μηδὲσιν τῶν
 E ἑαυτῶν δυνάμιν ἔχον, βαλόντες συμμέλα-
 ρεῖν τῶν ἔργων. σιωπῶντες δὲ καὶ Γερκλῆς ἔξ
 † ἐλίσφης καὶ Τεθαυρίας, ὁ ἀπὸ Δαμῶν ἀλιπῶ
 πρῶτος ὁ δὲ Ξενοφῶντα ἐπεὶ πρῶτος ἦν ὁ πρῶ-
 ἐξόντο ἑαυτῶν τῶν βεβηκῶν καὶ σφενδονῶν, πορευ-
 ὄμενοι κύκλῳ, ὅπως τὰ ὄπλα ἔχοιεν πρὸ τῆς βεβηκῶν, μάλιστα Ἄγαθῶσι τὸν τῆς αἰχρῶν πρὸς καρῶν
 ἄμα μόν,

Handwritten marginal notes in Greek script, partially legible, including phrases like "καὶ οἱ ὁ ἀνὴρ ἀν' ἀλώσιμος εἶη" and "καὶ τὰ ἐκείνη".

Τρομόν, τεβωμόν, εἰς τοὺς οἰημίους. ἐν γὰρ ἢ Α
 ρασίας συμφάλιος, ὁ λοχαγὸς πρῶσκειται, τ
 πῶντα χρόνον μαχόμενος πρὸς τὰς πολε
 μίας, ἢ ἀφασίζονται αἰδράποδα ὡς ἀφασ
 χόσια ἔχοντες, ἢ πρὸς ἄλλα ὅσιν ἴμαθα. τῇ δ
 ὑπεραια θυτάμνος ὁ Ξενοφῶν, ἐξ ἀγαθῶν κτῶν
 πῶν δὲ φράτευμα, ὅπως ὅτι μακροτάτην ἔλθοι
 ἢς πὲρ μὴ τῆς Λυδίας, τῶς ἴε μὴ ἔχε δὲ ἐγγὺς εἶη φοβερῶς,
 ἀλλ' ἀφουλακίζην. ὁ δὲ Ασιδάτης ἀκρύσας, ὅτι
 πάλιν ἐπ' αὐτὸν τεθυμῶνος εἶη Ξενοφῶν, καὶ
 πῶν τὴν φρατῆματι ἦξεν, ἐξαυλίζεταί εἰς Β
 κώμας ὑπὸ τὸ παρθενικὸν πόλισμα ἐχού
 σαι: ἐν γὰρ οἱ πρὸ Ξενοφῶντα τὸ συμπεριτυ
 χόμενοι αὐτῶν, ἢ λαμβάνουσι ποτὸν, καὶ γυ
 νῆκα, καὶ παιδας, καὶ τοὺς ἵππους, καὶ πῶντα τὰ
 ὄντα, καὶ ἔτῳ τὰ πρὸς τετραῖς ἀπέστη. ἔπειτα
 πάλιν ἀφικνουῦνται εἰς ἀφ' ἑαυτῶν τὸν
 ἴον τὴν ἀσάτα τὸ ὄ Ξενοφῶν. σωέπρασπρον γὰρ
 καὶ οἱ λακωνες, καὶ οἱ λοχαγοὶ, καὶ οἱ δῆοι φρατη
 γοί, καὶ οἱ φρατῆματι, ὡς ἴε ἔλαρετα λαμβάνην,
 καὶ ἵππους, καὶ ζεύγη, καὶ πάλια ὡς ἴε ἱκανὸν εἶη καὶ
 δῆλον ἢ δὴ δὲ ποιεῖν. ἐκ τούτου Θίμβρων πρὸς ἀ
 γκούμνος παρέλαβε δὲ φράτευμα, καὶ συμμί
 ξας τὰ δῆλα ἐλλωικῶ ἐπολέμη πρὸς Τισ
 σαφέρνην καὶ Φαρνάβαζον. ἀφ' ἑχόντες δὲ οἶδε τῆς
 βασιλέως χώρας, ὅσιν ἐπὶ ἡλιουδὺ λυδίας, Ἀρ
 τίμας· Φρυγίας, Ἀρτακάμας· λυκαονίας καὶ
 καππαδοκίας, Μιθραδάτης· κιλικίας, Συ
 ἑννεσις· Φοινίκης καὶ Ἰραβίας, Δέρνης· συρίας καὶ
 αἰσυρίας, Βελεσις· βαβυλωνός, Ρωπάρας·
 μηδείας, Ἀρβάκας· Φασιανῶν καὶ ἑσπεριτῶν, D
 Τρεϊβάζος· καρδοχιοὶ δὲ, καὶ χάλυβες, καὶ χάλ
 δαῖοι, καὶ μακρῶνες, καὶ κέλχοι, καὶ μοσιουοίχοι, καὶ
 τῆχοι, καὶ ἱβαρῆνοι, αὐτόνομοι· παφλαγονίας,
 Κορύλας· βιθωνῶν, Φαρνάβαζος· τῆς δὲ ἑλ
 ρώπη θρακῶν, Σάθνης· ἀριθμὸς συμπάσης
 τῆς δὲ ἀναβάσεως καὶ καταβάσεως, σαθμοὶ
 ἀφ' ἑχόντες δέκα πέντε, πρὸς ἀσάθηαι χίλιοι ἑκα
 τὴν πεντήκοντα, σάθηαι τεισμύεια τετρακίχ
 λια ἀφ' ἑχόντες πεντήκοντα πέντε, χρόνος πλῆ
 ρὸς τῆς ἀναβάσεως καὶ καταβάσεως, ἑνιαυτὸς καὶ βῆς μῶνες.

transeunt, pæne dimidia parte faucij. Fuii
 & Agasias Stymphalius, cohortis ductor,
 vulneratus; qui perpetuo aduersus hostes
 dimicabat. Ita salui se recipiūt, quum man
 cipia ec plus minus haberent, & oues, quæ
 ad sacrificia sufficerent. Postridie Xeno
 phon, facta re sacra, copias omnes noctū
 educit, vt quamlongissime progredetur
 in Lydiam, ne propter viciniam metueretur,
 ac negligentius hostes sibi cauereut:
 Afidates polteaquam intellexit, Xeno
 phontem iterum de copiis aduersus se du
 cendis exa consuluisse, totoque cum ex
 ercitu venturum: castra mouet in vicos,
 sub oppidum Parthenicum pertinentes.
 Heic in eum Xenophontis milites inci
 dunt, & ipsum cum vxore, liberis, equis,
 fortunis omnibus capiunt. Ita priori sacri
 ficio tum respondit euentus. Redcunt de
 inde Pergamum. Ibi vero Xenophon non
 iā de illo τ Deo querebatur amplius. Nam
 & Lacedæmonis, & cohortium prefectis,
 & ceteris ducibus, ipsisque militibus adiu
 uantibus impetrarat, vt & equos, & iuga,
 & alia quadam eximia acciperet: quo fa
 ctum est, vt iam ei facultas etiam benefa
 ciendi aliis non deesset. Secundum hæc
 quum Thimbro venisset, exercitus ei tra
 ditus est: isque copias has cum reliquo a
 gmine Græco coniungens, bellum I illa
 pherni & Pharnabazo intulit. Præerant
 autem hi ditioni regis, quam nos ingressi
 peragrauimus: Lydiæ, Artimas: Phrygiæ,
 Artacamas: Lycaoniæ & Cappadociæ, Mi
 thradates: Ciliciæ, Syennesis: Phœniciæ &
 Arabiæ, Dernes: Syriæ & Assyriæ, Belesis:
 Babyloni, Roparas: Mediæ, Arbacas: Pha
 sianis & Hesperitis, Teribazus. Carduchi,
 Chalybes, Chaldæi, Macrones, Colchi,
 Mosynæci, τ Cæti, Tibareni, sui iuris erāt. τ ul. Casā
 Paphlagoniæ cum imperio præerat Cory
 las: Bithynis, Pharnabazus: Thracibus,
 qui in Europa sedes habent, Seuthes. To
 tum iter quum in ascendendo, tum de
 scendēdo, castris ccxv confectū, parasan
 gas habuit cxccl, stadia vero xxxiiii cxc,
 & cclv. Temporis interuallum, quo ad
 scendimus & descendimus, annus vnus,
 ac tres menses.

ἢς πὲρ μὴ

συμπυ
χανοισιν

ἢς πὲρ μὴ
σπ

ἢς πὲρ μὴ
ἢς πὲρ μὴ

τ τὸν Μί
lichio, ὡς
paullo ἀβ
ce.

τ ul. Casā